Hafız Divanı

Cilt 2

HAFIZ-I ŞİRAZİ

Farsça'dan Çeviren: Mehmet Kanar

AYRINTI

MEHMET KANAR

01. 01. 1954 tarihinde Konya'da doğdu. İlkokulu Konya Gazi Mustafa Kemal İlkokulu'nda, ortaokulu İstanbul Kartal Maltepe Ortaokulu, liseyi Vefa Lisesi'nde tamamladıktan sonra 1970 - 1971 öğrenim yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap ve Fars Dilleri ve Edebiyatları Bölümü'ne girdi. 1974 - 1975 akademik yılında bu bölümü bitirdikten sonra 1975 Kasım'ında aynı bölümün Fars Dili ve Edebiyatı Kürsüsü'nde doktora tahsiline başladı. 1976 Nisan'ında da adı geçen kürsüye asistan olarak atandı. Kasım 1979'da *"Çağdaş İran Edebiyatının Doğuşu ve Gelişmesi"* adlı teziyle Doktor ünvanını aldı. Nisan 1980-Ağustos 1981 tarihleri arasında yerine getirdiği vatanî görevini müteakiben tekrar Üniversite'deki görevine "Dr. Araştırma Görevlisi" olarak döndü. 24.01.l986 tarihinde Yardımcı Doçent oldu. 11. 10. 1990 tarihinde Fars Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı'nda doçentliğe, 10. 10. 1996 tarihinde de Profesörlüğe yükseltildi. 01. 08. 1998 – 20. 09. 2007 tarihleri arasında Fars Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı başkanlığı, 24. 02. 1999 - 20. 09. 2007 tarihleri arasında İ.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü yönetim kurulu üyeliği görevini sürdürdü. 18. 10. 2000 tarihinden itibaren iki dönem İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yönetim Kurulu üyeliği görevinde bulundu. Öte yandan, 30. 09. 2002 - 9. 05. 2003 tarihleri arasında İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Dekan Yardımcılığı yaptı. 27. 02. 2007 tarihinde Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Başkanlığına tayin edildi. 20. 09. 2007 tarihi itibarıyla emekliliğe ayrıldı. Hâlen Yeditepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde ders vermektedir. Evli ve bir çocuk babasıdır.

Yayımlanmış eserlerinden bazıları:

Alacakaranlık, Sadık Hidayet; *Anadolu'da İslâmiyet*, Franz Babinger, Fuad Köprülü; *Aylak Köpek*, Sadık Hidayet; *Bir Şeftali Bin Şeftali*, Samed Behrengi; *Bugünkü İran Edebiyatı Hakkında Bir İnceleme*, Muhammed-i İsti'lâmî; *Çağdaş İran Edebiyatının Doğuşu ve Gelişmesi*; *Çağdaş İran Öyküleri* (Seçki); *Çözümlü Farsça Metinler, Çözümlü Osmanlı Türkçesi Metinleri*; *Deli Dumrul*, Samed Behrengi; *Diri Gömülen*, Sadık Hidayet; *Doğubilimciler*, AKMED, (CD Kitap); *Ermeni Komitelerinin Emelleri ve İhtilal Hareketleri Meşrutiyetin İlanından Önce ve Sonra*; *Eski İran Nesrinden Seçmeler*; *Evhadu'd-dîn-i Kirmânî'nin Rubaileri (Metin-İnceleme-Tercüme)*; *Fehmî ve Şebisterî'den Şem ve Pervane (Fehmî ve Şeyh Abdullah-i Şebisterî-i Niyâzî'nin Şem'u Pervâne Mesnevileri)*; *Gülistan*, Sâdi-i Şirâzî; *Hacı Aga*, Sadık Hidâyet; *Hanü'l-İhvân, Dostlar Sofrası*, Nâsır-ı Hüsrev; *Hayyam'ın Terâneleri*, Sâdık Hidâyet; *Hidâyetnâme*, Sadık Hidayet; *Hikmet ve Sanat*, Golamrizâ E'vânî; *İçtimaiyat Dersleri*; *İçtimâiyât Mecmuası*; *İran Edebiyatında Şiir- Kaçarlar Devri*; *İran Masalları*; *KANAR Arap Harfli Alfabetik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*; *KANAR Arapça-Türkçe Sözlük*; *KANAR Farsça-Türkçe Sözlük*; *KANAR Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*; *KANAR Türkçe-Farsça Sözlük*; *Küçük Kara Balık*, Samed Behrengi; *Külahlı Bey-Külahsız Bey* Gevher Murad; *Mevlânâ (Mesnevî, Dîvân, Fîhimâfîh, Mecâlis-i Seb'a)*; *Modern İran ve Afgan Öyküleri Antolojisi*; *Modern İran Şiiri Antolojisi*; *Osmanlı Topraklarında Fars Dili ve Edebiyatı* Dr. Muhammed Emîn-i Riyâhî; *Ömer Hayyam, Rubailer*, Dr. Abdullah Cevdet, Hüseyin Daniş, Hüseyin Rifat; *Sekiz Kitap*, Sohrâb-i Sipihrî; *Tasavvufta İnsan Meselesi, İnsân-ı Kâmil*, Azîzüddin Nesefî; *Ulduz ile Kargalar*, Samed Behrengi; *Ulduz ile Konuşan Bebek*, Samed Behrengi; *Üç Damla Kan* Sâdık Hidâyet; *Vejetaryenliğin Yararları* Sadık Hidayet; *Züleyha'nın Aşk Derdi, Hz. Yusuf Kıssası* Celâl Settârî.

Ayrıntı: 610
Edebiyat Dizisi: 178

Hafız Divanı
2. Cilt
Hâfız-ı Şirâzi

Farsça'dan Çeviren ve
Yayıma Hazırlayan
Prof. Dr. Mehmet Kanar

Son Okuma
Ahmet Çelik

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Arslan Kahraman

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Dizgi
Esin Tapan

Baskı
Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No.: 244
Topkapı/İst. Tel.: (0212) 612 31 85
Sertifika No.: 12156

Birinci Basım 2011

ISBN 978-975-539-639-2
Sertifika No.: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No.: 3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

Hâfız-ı Şirâzi

Hafız Divanı

2. Cilt

EDEBİYAT DİZİSİ

GÜLÜNESİ AŞKLAR/*Milan Kundera* ◂ KALECİNİN PENALTI ANINDAKİ ENDİŞESİ/*Peter Handke* ◂ YÜZBAŞI VE KADINLAR TABURU/*Mario Vargas Llosa* ◂ BİZ/*Yevgeni Zamyatin* ◂ KESİK BİR BAŞ/*Iris Murdoch* ◂ YENİ TANRILAR/*Alberto Vasquez-Figueroa* ◂ İNFAZA ÇAĞRI/*Vladimir Nabokov* ◂ EVET AMA, BİR LOKOMOTİF BUNU YAPABİLİR Mİ BAKALIM?/*Woody Allen* ◂ ÇALI HOROZU/*Michel Tournier* ◂ BANYO/*Jean-Philippe Toussaint* ◂ BALKON/*Jean Genet* ◂ GÜNEŞ İMPARATORLUĞU/*J.G. Ballard* ◂ BEYAZ ZENCİLER/*Ingvar Ambjörnsen* ◂ SİYAH MADONNA/*Doris Lessing* ◂ KAPANDA ÜÇ KAPLAN/*G. Cabrera Infante* ◂ ZAMANIN KIYISINDAKİ KADIN/*Marge Piercy* ◂ ANARŞİNİN KISA YAZI/*Hans Magnus Enzensberger* ◂ FOTOĞRAF MAKİNESİ/*Jean-Philippe Toussaint* ◂ GÜLÜN GÜNLÜĞÜ/*Ursula K. LeGuin* ◂ HOTEL DU LAC/*Anita Brookner* ◂ AZİZLER ve ÂLİMLER/*Terry Eagleton* ◂ VEDA YEMEĞİ/*Michel Tournier* ◂ ORLANDO/*Virginia Woolf* ◂ UTANÇ BİTTİ/*Anja Meulenbelt* ◂ YAKIN GELECEĞİN MİTOSLARI/*J. G. Ballard* ◂ KARANLIĞIN SOL ELİ/*Ursula K. LeGuin* ◂ AĞ/*Iris Murdoch* ◂ WATT/*Samuel Beckett* ◂ EKOTOPYA/*Ernest Callenbach* ◂ GECEYİ ANLAT BANA/*Djuna Barnes* ◂ İNSAN POSTUNA BÜRÜNMÜŞ KÖPEK/*Ingvar Ambjörnsen* ◂ CUMA/*Michel Tournier* ◂ AFRODİT'İN BAŞKALDIRISI/*Lawrence Durrell* ◂ GÜNDELİK MUTLULUĞA ALIŞMA/*Anja Meulenbelt* ◂ MURPHY/*Samuel Beckett* ◂ MASAL MASAL İÇİNDE/*Khimaira/John Barth* ◂ ZEN VE MOTOSİKLET BAKIM SANATI/*Robert M. Pirsig* ◂ PARFÜMÜN DANSI/*Tom Robbins* ◂ SINIRSIZ RÜYALAR DİYARI/*J. G. Ballard* ◂ FRANSIZ TEĞMENİN KADINI/*John Fowles* ◂ BEYAZ OTEL/*D.M. Thomas* ◂ MYRA/*Gore Vidal* ◂ DALGALAR/*Virginia Woolf* ◂ ATLANTİK ÖTESİ/*Witold Gombrowicz* ◂ HAYRANLIK/*Anja Meulenbelt* ◂ FERDYDURKE/*Witold Gombrowicz* ◂ MELEKLER ZAMANI/*Iris Murdoch* ◂ PAULINA 1880/*Pierre Jean Jouve* ◂ EŞEKARISI FABRİKASI/*Iain Banks* ◂ ROCK LANETİ/*Iain Banks* ◂ KAYIP ZAMAN/*Anja Meulenbelt* ◂ SENİ İÇİME GÖMDÜM/*Andrew Jolly* ◂ BAŞTAN ÇIKARICININ GÜNLÜĞÜ/*Søren Kierkegaard* ◂ KONFIDENZ/*Ariel Dorfman* ◂ ALTIN DAMLA/*Michel Tournier* ◂ BİR GARİP VAKA: MATMAZEL P./*Brian O'Doherty* ◂ NIETZSCHE AĞLADIĞINDA/*Irvin D. Yalom* ◂ KIZILAĞAÇLAR KRALI/*Michel Tournier* ◂ AİLEDE BİR ÖLÜM/*James Agee* ◂ KUTSAL BÖLGE/*Carlos Fuentes* ◂ KALPSİZ AMANDA/*Jurek Becker* ◂ 62-MAKET SETİ/*Julio Cortázar* ◂ ÇARPIŞMA/*J.G. Ballard* ◂ ÜÇLEME-Molloy-Malone Ölüyor-Adlandırılamayan/*Samuel Beckett* ◂ DUR BİR MOLA VER/*Tom Robbins* ◂ HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ/*Jean Genet* ◂ KÜÇÜK DEĞİŞİMLER/*Marge Piercy* ◂ LILA/*Robert M. Pirsig* ◂ ERGİNLİK YAŞI/*Michel Leiris* ◂ AŞKSIZ İLİŞKİLER/*Samuel Beckett* ◂ ESİRGEYEN GÖKYÜZÜ/*Paul Bowles* ◂ YALANCI JAKOB/*Jurek Becker* ◂ DİVAN/*Irvin D. Yalom* ◂ PORNOGRAFİ/*Witold Gombrowicz* ◂ MERCIER İLE CAMIER/*Samuel Beckett* ◂ BİR ERKEĞE NASIL TECAVÜZ EDİLİR?/*Märta Tikkanen* ◂ BENDENİZ VE MARCO POLO/*Paul Griffiths* ◂ DOĞMAMIŞ KRİSTOF/*Carlos Fuentes* ◂ RÜYA SAKİNLERİ/*Iris Murdoch* ◂ HİÇ İÇİN METİNLER ve Uzun Öyküler/*Samuel Beckett* ◂ DUYGU YOLCULUĞU/*Laurence Sterne* ◂ BETTY BLUE/*Philippe Djian* ◂ AĞAÇKAKAN/*Tom Robbins* ◂ ANARŞİST/*Tristan Hawkins* ◂ BAKAKAİ/*Witold Gombrowicz* ◂ PORTNOY'UN FERYADI/*Philip Roth* ◂ 10½ BÖLÜMDE DÜNYA TARİHİ/*Julian Barnes* ◂ SUNİ TENEFFÜS/*Ricardo Piglia* ◂ MANŞ ÖTESİ/*Julian Barnes* ◂ ADA/*Aldous Huxley* ◂ GÜLÜN MUCİZESİ/*Jean Genet* ◂ MÖSYÖ/*Jean-Philippe Toussaint* ◂ ÇİÇEKLERİN MERYEM ANASI/*Jean Genet* ◂ BAŞUCU OĞLANI/*Alison Fell* ◂ YARATIK/*John Fowles* ◂ SENİ SEVMİYORUM/*Julian Barnes* ◂ ZENCİLER/*Jean Genet* ◂ TÜNEL/*Ernesto Sábato* ◂ KARA PRENS/*Iris Murdoch* ◂ KARNINDAN KONUŞANIN ÖYKÜSÜ/*Pauline Melville* ◂ TANRI'NIN AĞZINDAN EVRENİN HİKÂYESİ/*Franco Ferrucci* ◂ HAYATIN VE AŞKIN YASALARI/*Connie Palmen* ◂ KAHRAMANLAR VE MEZARLAR/*Ernesto Sabato* ◂ KAYNAK VE ÇALI/*Michel Tournier* ◂ CENNETE BİR KOŞU/*J.G. Ballard* ◂ DİŞİ ADAM/*Joanna Russ* ◂ FLAUBERT'İN PAPAĞANI/*Julian Barnes* ◂ ALDATMA/*Philip Roth* ◂ KOKAİN GECELERİ/*J.G. Ballard* ◂ ACABA NASIL?/*Samuel Beckett* ◂ MANTISSA/*John Fowles* ◂ KOLEKSİYONCU/*John Fowles* ◂ BENJAMIN: DAR GEÇİTTEKİ AYDIN/*Jay Parini* ◂ METEORLAR/*Michel Tournier* ◂ ARKADAŞLIK/*Connie Palmen* ◂ AŞK VESAİRE/*Julian Barnes* ◂ SİRİUS'TAN GELEN KURBAĞA/*Tom Robbins* ◂ BAYAN GULLIVER CÜCELER ÜLKESİNDE/*Alison Fell* ◂ GELECEKTEN ANILAR/*William Morris* ◂ BENİMLE TANIŞMADAN ÖNCE/*Julian Barnes* ◂ İNGİLTERE İNGİLTERE'YE KARŞI/*Julian Barnes* ◂ İYİ İŞ/*David Lodge* ◂ YİTİK RUHLAR IRMAĞI/

Connie Palmen ◂ TERAPİ/*David Lodge* ◂ ÖLÜRKEN/*Jim Crace* ◂ GÜZELLİK HIRSIZLARI/*Pascal Bruckner* ◂ SÜPER KENT/*J.G. Ballard* ◂ SISKA BACAKLAR/*Tom Robbins* ◂ BETON ADA/*J.G. Ballard* ◂ İLK AŞK, SON TÖRENLER/*Ian McEwan* ◂ GILLES İLE JEANNE/*Michel Tournier* ◂ BİR KOMÜNİSTLE EVLENDİM/*Philip Roth* ◂ KIZILDERİLİNİN ŞARKISI/*James Welc* ◂ SİNEMA MÜDAVİMİ/*Walker Percy* ◂ KARANLIKLARIN EFENDİSİ/*Ernesto Sabato* ◂ METROLAND/*Julian Barnes* ◂ BİZİ NEDEN TERK ETTİN SAYIN BAŞKAN?/*François Vigouroux* ◂ DÜŞÜNCE BALONLARI/*David Lodge* ◂ MİLENYUM İNSANLARI/*J.G. Ballard* ◂ MÜNECCİM KRALLAR/*M. Tournier* ◂ BEYAZDAKİ KARA/*Maggie Gee* ◂ KAYBOLUŞ/*G. Perec* ◂ HINÇ AYLARI/*P. Bruckner* ◂ LİMON MASASI/*J. Barnes* ◂ BÜYÜCÜ/*J. Fowles* ◂ GÜNDOĞUMUNA YOLCULUK/*J. Barnes* ◂ OKLUKİRPİ/*J. Barnes* ◂ FISKADORO/*D. Johnson* ◂ HAYALETLERİN GÖÇÜ/*P. Melville* ◂ ÖLEN HAYVAN/*P. Roth* ◂ SICAK ÜLKELERDEN DÖNEN VAHŞİ SAKATLAR/*Tom Robbins* ◂ PASTORAL AMERİKA/*P. Roth* ◂ ABANOZ KULE/*J. Fowles* ◂ ARTHUR VE GEORGE/*J. Barnes* ◂ VAHŞET SERGİSİ/*J. G. Ballard* ◂ VİLLA MEÇHUL/ *Tom Robbins* ◂ ASKER GRAMAFONU NASIL TAMİR EDER?/*Saša Stanišić* ◂ *FARMAKON/Dirk Wittenborn* ◂ *NE KADAR İLERİ GİDEBİLİRSİN/D. Lodge* ◂ *GERİYE UÇAN YABAN ÖRDEKLERİ/T. Robbins* ◂ *BİR SAHTEKÂR OLARAK HAYATIM/P. Carey* ◂ *İNTERNETTE BALIK AVLAMAK/Nasreen AKHTAR* ◂ *LANCELOT/Walker Percy* ◂ *ÖLÜ BİR DİLDE AŞK/Lee Siegel* ◂ *VAHŞİ İNSANLAR/Dirk Wittenborn* ◂ *GÜNEŞİ DURDURACAĞIZ/F. Bouillot* ◂ *SHYLOCK OPERASYONU/Philip Roth* ◂ *KAYBEDENLERİN BELLEĞİ/Michel Ragon* ◂ *SAVAŞ ARTIĞI/Ha Jin* ◂ *YAZAR, YAZAR/D. Lodge* ◂ *B, BİRA/Tom Robbins* ◂ *BABAMIN KİTABI/Urs Widmer* ◂ *RÜZGÂRIN ON İKİ KÖŞESİ/ Ursula K. Le Guin* ◂ *EVE YÜZMEK/Rolf Lappert*

İçindekiler

Gazeller 680-1131
Mesneviler 1133-1149
Kıtalar 1151-1181
Rubailer 1183-1199
Hafız Sözlüğü 1201-1227
Hafız'ın İlkeleri 1229-1271
Divan Sırasına Göre Şiir Listesi 1273-1305
Alfabetik Şiir Listesi 1307-1338
Dizin 1339-1342

Gazel 289

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Mecma'-i hûbî yu lutf est izâr-i çu meheş
Lîkeneş mihr u vefâ nîst, Hodâyâ, bidiheş

Dilberem şâhid u tifl est u be bâzî rûzî
Bekoşed zârem u der şer' nebâşed guneheş

Men heman bih ki ezû nîk nigeh dârem dil
Ki bed u nîk nedîdest u nedâred guneheş

Bûy-i şîr ez leb-i hemçun şekereş mîâyed
Gerçi hûn mîçeked ez şîve-i çeşm-i siyeheş

Çârdeh sâle butî çâbuk-i şîrîn dârem
Ki be câm halka be gûş est meh-i çârdeheş

Ez pey-i an gul-i nevruste, dil-i mâ, yârab
Hod kocâ şud ki nedîdîm derin çend geheş

Yârab dildâr-i men er kalb bedinsan şikened
Bebered zûd be cândârî-i hod pâdişeheş

Cân be şukrâne konem sarf ger an dâne-i durr
Sadef-i sîne-i Hâfiz buved ârâmgeheş

Güzellikle lutfu barındırır ay gibi parlak yanağı
Yoktur ama sevgi ile vefası; Tanrım, ver ona

Dilberim güzeldir, çocuktur; oynarken bir gün
Öldürür beni inleterek; şeriatta yoktur günahı

İyisi mi ona karşı kollayayım kendimi
İyi kötü görmemiş; yok bu yüzden günahı

Şeker gibi dudaklar süt kokuyor
Ama siyah gözlerinden kan damlıyor

On dört yaşındadır sevgilim, kıvrak ve şirin
On dördündeki ay kölesidir onun

Yeni açmış gülün peşinden nereye gitti gönlümüz?
Tanrım, ne zamandır biz gönlümüzü görmüyoruz

Tanrım, sevgilim kalp kırarsa böylesine
Padişah cellat yapar onu kendisine

Şükrane olarak ona harcarım canımı
Hafız'ın göğüs sedefi olursa o inci tanesinin yeri

Gazel 290

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Dilem remîde şud u gâfilem men-i dervîş
Ki an şikârî-i sergeşte râ çi âmed pîş?

Çu bîd ber ser-i îmân-i hîş mîlerzem
Ki dil be dest-i kemânebrûîst kâfirkîş

Hiyâl-i hovsele-i bahr mîpezed, heyhât
Çihâst der ser-i in katre-i muhâlendîş

Benâzem an muje-i şûh-i âfiyetkuş râ
Ki movc mîzenedeş âb-i nûş ber ser-i nîş

Zi âstîn-i tabîbân hezâr hûn beçeked
Gerem be tecribe destî nihend ber dil-i rîş

Be kûy-i meykede giryân u serfikende revem
Çerâ ki şerm hemîâyedem zi hâsil-i hîş

Ne omr-i Hızr bemâned ne mulk-i iskender
Nizâ' ber ser-i dunyî-yi dûn mekun dervîş

Bedan kemer neresed dest-i her gedâ Hâfiz
Hizâneî be kef âver zi genc-i kârûn bîş

Ürktü gönlüm, ben yoksul, gafilim hâlâ
Avcı kuşun başına ne geldi acaba?

Kavak gibi titrer dururum imanımın başında
Gönlüm kâfir dinli, yay kaşlı dilberin elinde

Çok yazık! Kendini deniz sanıyor aklı sıra
Ne sevdalar var imkânsızı düşünen damlada!

Afiyeti yok eden o şuh kirpiklerle övünürüm
Dalgalanır durur hayat suyu her birinin ucunda

Muayene için koysalar ellerini yaralı gönlüme
Bin kan damlar hekimlerin kol yenine

Başım önde, ağlar giderim meyhane sokağına
Çünkü kazandıklarımdan utanç gelir bana

Ne Hızır ömrü kalır ne İskender mülkü
Derviş, sefil dünya için kes kavgayı

Hafız, o bele ulaşmaz her yoksulun eli
Ele geçirmeye bak Karun hazinesinden fazlasını

Gazel 291

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Mâ âzmûdeîm derin şehr baht-i hîş
Bîrûn keşîd bâyed ezin varta raht-i hîş

Ez bes kidest mîgezem u âh mîkeşem
Âteş zedem çu gul be ten-i laht laht-i hîş

Dûşem zi bulbulî çi hoş âmed ki mîsurûd
Gul gûş pehn kerde zi şâh-i diraht-i hîş

Key dil tu şâd bâş ki an yâr-i tondhû
Bisyâr tondrûy nişîned zi baht-i hîş

Hâhî ki saht u sost-i cihân ber tu bogzered
Bogzer zi ahd-i sost u sohenhâ-yi saht-i hîş

Vaktest kez firâk-i tu vez sûz-i enderûn
Âteş der efkenem be heme raht u paht-i hîş

Ey Hâfiz er murâd muyesser şodî mudâm
Cemşîd nîz dûr nemândî zi taht-i hîş

Bu şehirde denedik biz bahtımızı
Bu vartadan çekmeliyiz pılı pırtımızı

Ne çok ısırdım elimi, ahlar çektim
Parça parça bedenimi gül gibi ateşe verdim

Dün gece bülbül ne güzel şakıyordu
Gül kendi dalından kulak kabartıyordu

Gönlüm, şâd ol; o huysuz sevgili
Bahtından oturur kalır, asar suratını

Geride bırakmak istersen dünyanın zorunu, kolayını
Terket ahdinde durmamayı, bir de sert sözlerini

Ayrılığından, gönül yangınımdan vaktidir şimdi
Ateşe vereyim bütün varımı her şeyimi

Hafız her istek gerçekleşseydi her zaman
Cemşit uzak kalmazdı hiç tahtından

Gazel 292

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Kasem be haşmet u câh u celâl-i Şâh Şucâ'
Ki nîst bâ kesem ez behr-i mâl u câh nizâ'

Şerâb-i hânegiyem bes, mey-i mugâne meyâr
Harîf-i bâde resîd, ey refîk-i tovbe, vidâ'

Hodây râ be meyem şost u şûy-i hırka konîd
Ki men nemîşinevem bûy-i hayr ezin ovzâ'

Bebîn ki raks kunân mîreved be nâle-i çeng
Kesî ki ruhsat nefermûdî istimâ'-i simâ'

Be âşikân nazarî kun be şukr-i in ni'met
Ki men gulâm-i mutî'em, tu pâdişâh-i mutâ'

Be feyz-i cur'a-i câm-i tu teşneîm velî
Nemîkonîm dilîrî, nemîdehîm sudâ'

Cebîn u çihre-i Hâfiz Hodâ cudâ mekunâd
Zi hâk-i bârgeh-i kibriyâ-yi Şâh Şucâ'

Şah Şücâ'ın haşmetine, mevki'ine, celâline yemin ederim
Mal, mevki uğruna kimseyle kavgam yok benim

Evdeki şarap yeter; getirme meyhane şarabını bana
İçki arkadaşım geldi; tövbe arkadaşım, elveda sana

Hırkamı şarapla yıkayın Allah aşkına
Havadan hayır kokusu almıyorum asla

Görüyor musun çeng nâlesiyle raksedip gidişi
Semâ dinlemesine izin vermediğin kişi

Aşıklara bir bak; şükranesi olarak bu nimetin
İtaat edilen padişahım, itaatkâr kulunum senin

Susadık kadehindeki bir yudum feyiz şarabına
Küstahlık etmiyoruz, baş ağrıtmıyoruz ama

Tanrı uzak tutmasın Hafız'ın alnını, yüzünü
Şah Şücâ'ın ululuk sarayının toprağından

Gazel 293

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Bâmdâdân ki zi halvetgeh-i kâh-i ibdâ'
Şem'-i hâver fikened ber heme etrâf şu'â'

Ber keşed ez ceyb ufuk çerh u deran
Benumâyed ruh-i gîtî be hezârân envâ'

Der zevâyâ-yi tarabhâne-i cemşîd-i felek
Erganûn sâz koned zuhre be âheng-i semâ'

Çeng der gulgule âyed ki kocâ şud munkir?
Câm der kahkaha âyed ki kocâ şud mennâ'?

Vaz'-i dovrân beniger, sâgar-i işret ber gîr
Ki beher hâletî înest bihîn-i ovzâ'

Turre-i şâhid-i dunyî heme bend est u firîb
Ârifân ber ser-i in rişte necûyend nizâ'

Omr-i husrev taleb er nef'-i cihân mîhâhî
Ki vucûdîst atâbahş-i kerîm-i neffâ'

Mazhar-i lutf-i ezel, rûşenî-i çeşm-i emel
Câmi'-i ilm u amel, cân-i cihân Şâh Şucâ'

Yaratılış kasrının halvet yerinden seherde
Doğunun mumu ışın saçar her yere

Felek ufkun cebinden ayna çıkarır
Dünyanın yüzünü bin bir çeşit gösterir

Felek Cemşidinin neşe yurdunda, her köşede
Zühre erganun akord eder semâ eşliğinde

Çeng homurdanır "İnkârcı nerede?" diye
Kadeh kahkaha atar "Engel olan nerede?" diye

Devranın haline bak, al işret kadehini ele
En iyi duruş budur her durumda, her halde

Dünya dilberinin zülüflerinde hep hile var
Arifler bu uğurda hiç kavga mı arar?

Hüsrev ömrü dile dünya kazancı istersen
Bağışlar, kerimdir, yararı dokunur varlıktır

Ezelî lutfun mazharı, emel gözünün aydınlığı
İlmi ameli bir, cihanın canı Şâh Şücâ'dır

Gazel 294

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Der vefâ-yi aşk-i tu meşhûr-i hûbânem çu şem'
Şebnişîn-i kûy-i serbâzân u rindânem çu şem'

Rûz u şeb hâbem nemîâyed be çeşm-i gamperest
Bes ki der bîmârî-i hecr-i tu giryânem çu şem'

Rişte-i sabrem be mikrâz-i gamet bubrîde şud
Hemçunan der âteş-i mihr-i tu sûzânem çu şem'

Ger kumeyt-i eşk-i gulgûnem nebûdî germrev
Key şudî rûşen be gîtî râz-i pinhânem çu şem'?

Der miyân-i âb u âteş hemçunan sergerm-i tust
İn dil-i zâr-i nizâr-i eşk-i bârânem çu şem'

Der şeb-i hicrân merâ pervâne-i vaslî firist
Verne ez derdet cihânî râ besûzânem çu şem'

Bîcemâl-i âlemârâ-yi tu rûzem çun şeb est
Bâ kemâl-i aşk-i tu der ayn-i noksânem çu şem'

Kûh-i sabrem nerm şud çun mûm der dest-i gamet
Tâ der âb u âteş-i aşket gudâzânem çu şem'

Hemçu subhem yek nefes bâkîst bâ dîdâr-i tu
Çihre bunmâ dilberâ tâ cân ber efşânem çu şem'

Serfirâzem kun şebî ez vasl-i hod ey nâzenîn
Tâ munevver gerded ez dîdâret eyvânem çu şem'

Âteş-i mihr-i turâ Hâfiz aceb der ser girift
Âteş-i dil key be âb-i dîde binşânem çu şem'?

Aşkına vefada, güzeller arasında ün saldım mum gibi
Candan geçenler, rintler sokağında gece otururum mum gibi

Gam düşkünü gözlerime gece gündüz uyku girmez
Ayrılık hastalığından ne çok ağlarım mum gibi

Kesildi sabır ipim gamının makasıyla
Sevginin ateşinde yanar dururum mum gibi

Gül renkli göz yaşı atım koşturmasaydı hani
Dünyanın sırları aydınlanır mıydı bana mum gibi?

Seninle öyle meşgul ki su ile ateş arasında
Yağmur gibi yaş döker şu inler cılız gönlüm mum gibi

Ayrılık gecesi bana vuslat pervanesi gönderdi
Yoksa derdinden yakardım dünyayı mum gibi

Dünyayı süsleyen yüzün olmayınca gündüzüm gece gibi
Aşkının kemali var ama, eksiğim var mum gibi

Sabır dağım gam elinde yumuşadı mum gibi
Aşkının suyu, ateşi eritir beni mum gibi

Bir nefeslik görüşme yeter bana sabah gibi
Göster yüzünü sevgilim, can vereyim mum gibi

Vuslatınla mutlu et beni bir gece nazlı dilber
Yüzünle aydınlansın eyvanım mum gibi

Sevginin ateşini nasıl da başında tutar Hafız
Gönül ateşimi nasıl söndüreyim göz yaşımla mum gibi?

Gazel 295

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Seher be bûy-i gulistân demî şodem der bâg
Ki tâ çu bulbul-i bîdil konem ilâc-i dimâg

Be cilve-i gul-i sûrî nigâh mîkerdem
Ki bûd der şeb-i tîre be rûşenî çu çerâg

Çonan be husn u revânî-i hîşten magrûr
Ki dâşt ez dil-i bulbul hezâr gûne ferâg

Guşâde nergis-i ra'nâ zi hasret âb ez çeşm
Nihâde lâle zi sovdâ be cân u dil sad dâg

Zebân keşîde çu tîgî be serzeniş sûsen
Dehân guşâde şakâyik çu merdum îgâg

Yekî çu bâdeperestân surâhî ender dest
Yekî çu sâkî-i mestân be kef girifte eyâg

Neşât u eyş u cevânî çu gul ganîmet dân
Ki Hâfizâ nebuved ber resûl gayr-i belâg

Gül bahçesinde gül koklayım dedim, seher vakti bağa gittim
Aşık bülbül gibi beynimi tedavi edeyim dedim

Seyrediyordum iri güllerin cilvesini
Karanlık gecede andırıyordu kandili

Öyle mağrur ki güzelliğiyle, gençliğiyle
Bülbülün gönlünü umursamıyordu bile

Parlak nergis hasretinden gözyaşlarını bırakmış
Lale sevdasında gönlün, canını yüz kez dağlamış

Sûsen serzenişle çıkarmış dilini kılıç gibi
Şakayık açmış ağzını dedikoducular gibi

Birinin elinde sürahi bade düşkünleri gibi
Birinin elinde kadeh sarhoş saki gibi

Neşeyi, gençliği, hayatı gül gibi ganimet bil Hafız
Söylüyorum sana; elçiye zeval olmaz

Gazel 296

Vezin: Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

Tâli' eger meded dihed, dâmeneş âverem be kef
Ger bekeşem, zihî tarab! Ver bekoşed, zihî şeref!

Tarf-i kerem zi kes nebest in dil-i porumîd-i men
Gerçi sohen hemîbered kısse-i men beher teref

Ez ham-i ebrû-yi tuem hîç guşâyişî neşud
Veh ki derin hiyâl-i kec omr-i azîz şud telef!

Ebrû-yi dûst key şeved destkeş-i hiyâl-i men?
Kes nezedest ezin kemân tîr-i murâd ber hedef

Çend be nâz perverem mihr-i butân-i sengdil?
Yâd-i peder nemîkonend in peserân-i nâhalef

Men be hiyâl-i zâhidî gûşenişîn ve turfe ank
Mugbeçeî zi her taraf mîzenedem be çeng u def

Bîhaberend zâhidân, nakş behân velâ tekul
Mest-i riyâst muhtesib, bâde bidih, velâ tehef

Sûfî-i şehr bîn ki çun lokme-i şubhe mîhored
Pârdumeş dirâz bâd an heyevân-i hoş'alef

Hâfizâ eger kadem zenî der reh-i hânedân be sıdk
Bedraka-i rehet şeved himmet-i şihne-i Necef

Talih yardım ederse, ele geçiririm eteğini
Çekersem, neşem gelir. Ne şereftir, öldürürse beni!

Kerem görmedi kimseden umut dolu gönlüm
Şiirimle gerçi her tarafa dağılır öyküm

Kaşlarının yayından baht açıklığı gelmedi bana
Tüh tüh! Ham hayalle geçti aziz ömür boşa!

Dostun kaşları nasıl eldiven olur hayalime?
Bu yayla murat okunu atmadı kimse hedefe

Taş yürekli güzelleri sevmek ne zamana kadar?
Babalarını anmaz hiç bu hayırsız oğlanlar

Çekilmiştim köşeme zahitlik hayaliyle. Bak hele!
Her yönden meyhaneci çırağı gelir çeng ile, def ile

Zahitler habersiz olur, nakış oku, maval okuma
Muhtesip riya sarhoşu olmuş, bâde ver sen, korkma

Şehir sûfisine bak, nasıl da şüpheli lokma yer!
Kuskunu uzun olsun o hayvanın; ne hoş ot yer!

Hafız, sıdk ile yürürsen Ehlibeyit yolunda
Necef şihnesinin himmeti kılavuzun olur yolunda

Gazel 297

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Zebân-i hâme nedâred ser-i beyân-i firâk
Vegerne şerh dihem bâ tu dâsitân-i firâk

Dirîg muddet-i omrem ki ber umîd-i visâl
Beser resîd u neyâmed be ser zemân-i firâk

Serî ki ber ser-i gerdûn be fahr mîsûdem
Berâstân ki nihâdem ber âstân-i firâk

Çigûne bâz konem bâl der hevâ-yi visâl
Ki rîht morg-i dilem per der âşiyân-i firâk
Kunûn çi çâre ki der bahr-i gam be girdâbî

Futâd zovrak-i sabrem zi bâdbân-i firâk

Besî nemând ki keştî-i omr garka şeved
Zi movc-i şovk-i tu der bahr-i bîkerân-i firâk

Eger be dest-i men ufted, firâk râ bekoşem
Ki rûz-i hecr siyeh bâd u hânumân firâk

Refîk-i hayl-i hiyâlîm u hemnişîn-i şekîb
Karîn-i âteş-i hicrân u hemkırân-i firâk

Çigûne da'vî-i vaslet konem be cân ki şudest
Tenem vekîl-i kazâ vu dilem zimân-i firâk

Anlatamaz ayrılığı kalemin dili
Yoksa açıklarım sana ayrılık hikâyesini

Vuslat ümidiyle geçti ömrüm
Bitmedi ayrılık zamanı, yazık!

Dün başım ererdi göklere
Bugün koydum başımı ayrılık eşiğine

Nasıl kanat açarım vuslat havasında?
Tüy döktü gönül kuşum ayrılık yuvasında

Gam denizinde şimdi düştü girdaba
Ayrılık yelkeninden sabır teknem. Çare ne?

Batacak ömür gemim çok geçmeden
Engin ayrılık denizinde şevk dalgandan

Elime geçse öldürürüm ayrılığı.
Kararsın ayrılık günü, dağılsın ocağı!

Hayal ordusunun arkadaşıyım, sabır ortağı
Ayrılık ateşine yakınım, ayrılığın arkadaşı

Canımı dişime takıp nasıl vuslat davası edeyim?
Kazânın vekilidir bedenim, ayrılığın kefili gönlüm.

Zi sûz-i şovk dilem şud kebâb dûr ez yâr
Mudâm hûn-i ciger mîhorem zi hân-i firâk

Felek çu dîd serem râ esîr-i çenber-i aşk
Bebest gerden-i sabrem be rîsmân-i firâk

Be pây-i şovk ger in reh be ser şudî Hâfiz
Be dest-i hecr nedâdî kesî inân-i firâk

Şevk ateşiyle kebap oldu gönlüm yârdan uzağım diye
Ciğer kanı içerim ayrılık sofrasından biteviye

Felek görünce başımı aşk çemberinin esiri
Ayrılık ipiyle bağladı sabır boynumu

Hafız şevk ile bu yol sona erseydi
Kimse ayrılık dizginini hicran eline vermezdi

Gazel 298

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Mekâm-i emn u mey-i bîgaş u refîk-i şefîk
Geret mudâm muyesser şeved, zihî tovfîk!

Cihân u kâr-i cihân cumle hîç ber hîç est
Hezâr bâr men in nukte kerde'em tahkîk

Dirîg u derd ki tâ in zemân nedânistem
Ki kîmiyâ-yi seâdet refîk bûd refîk

Be me'menî rov u furset şumur ganîmet-i vakt
Ki der kemîngeh-i omrend kâti'ân-i tarîk

Biyâ ki tovbe zi la'l-i nigâr u hande-i câm
Hikâyetîst ki akleş nemîkoned tasdîk

Egerçi mûy-i miyânet be çun menî neresed
Hoş est hâtirem ez fikr-i in hiyâl-i dakîk

Helâvetî ki turâ der çeh-i zenehdân est
Be kunh-i an neresed sad hezâr fikr-i amîk

Eger be reng-i akîkî şud eşk-i men, çi aceb?
Ki muhr-i hâtem-i la'l-i tu hest hemçu akîk

Be hande goft ki Hâfiz gulâm-i tab'-i tuem
Bebîn ki tâ be çi haddem hemîkoned tahmîk

Güvenilir yer, saf şarap, arkadaşın müşfiği
Sürekli bulursam bunları, ne büyük başarı!

Bir hiçtir dünya ile dünyanın işi
Bin kere inceledim ben bu meseleyi

Çok yazık! Bilmiyordum bu zamana dek
Saadet kimyasıymış bir dost, bir refik

Güvenli yere git, ganimet bil vakti
Yol kesenler kurmuş ömür pususunu

Gel haydi, tövbe sevgilinin lâl dudağına, kadehin gülüşüne
Aklın onaylamadığı bir hikâyedir bu hikâye

Ulaşmasa da ince belin benim gibi birine
Hoştur gönlüm bu ince hayal ile

Çene çukurundaki alımlılığa
Bin derin düşünce erişmez künhüne

Şaşma akik rengindeyse gözyaşlarım
Akik gibidir lâl dudağındaki mührün

Güldü, dedi: Hafız, hayranım şairliğine!
Görüyor musun, nasıl da beni koyuyor salak yerine?

Gazel 299

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Eger şerâb horî, cur'aî feşân ber hâk
Ezan gunâh ki nef'î resed be gayr, çi bâk?

Boro, be herçi dârî, bohor, dirîg mehor
Ki bîdirîg zened rûzgâr tîg-i helâk

Be hâk-i pây-i tu, ey serv-i nâzperver-i men
Ki rûz-i vâkia pâ vâ megîrem ez ser-i hâk

Çi dûzehî, çi bihiştî, çi âdemî, çi perî
Be mezheb-i heme kufr-i tarîkat est imsâk

Muhendis-i felekî râh-i deyr-i şeş cihetî
Çonan bebest ki reh nîst zîr-i deyr-i mugâk

Firîb-i duhter-i rez turfe mîzened reh-i akl
Mebâd tâ be kıyâmet herâb târem-i tâk

Be râh-i meykede Hâfiz hoş ez cihân reftî
Duâ-yi ehl-i dilet bâd mûnis-i dil-i pâk

Şarap içersen, bir yudum dök yere
Başkasına fayda gelen günahtan korku niye?

Git, neyin varsa, ye, esirgeme
Helak kılıcını sakınmadan vurur zamane

Nazlı, selvi boylum, ayağının toprağı aşkına
Öldüğüm gün ayağını toprağımdan ayırma

İster insan ol ister peri, ister cennetlik ol ister cehennemlik
Herkesin mezhebince bu yolda küfürdür pintilik

Felek mühendisi altı yönlü bu kilise yolunu
Öyle kapadı ki çukur altına gider her yolun sonu

Nasıl da keser akıl yolunu üzüm kızının hilesi!
Harap olmasın kıyamete dek asma çardağı

Hafız, meyhane yoluyla ne güzel geçtin dünyadan!
Gönül ehlinin duası temiz kalbine munis olsun; budur duam

Gazel 300

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Hezâr doşmenem er mîkonend kasd-i helâk
Gerem tu dûstî, ez doşmenân nedârem bâk

Merâ umîd-i visâl-i tu zinde mîdâred
Vegerne her demem ez hicr-i tust bîm-i helâk

Nefes nefes eger ez bâd neşnevem bûyeş
Zemân zemân çu gul ez gam konem girîbân çâk

Reved be hâb do çeşm ez hiyâl-i tu? Heyhât!
Buved sabûr dil ender firâk-i tu? Hâşâk!

Eger tu zahm zenî, bih ki dîgerî merhem
Veger tu zehr dihî, bih ki dîgerî tiryâk

Bidarbi seyfike katlî hayâtunâ ebedâ
Lienne rûhî kad tâbe in yekûne fidâk

İnân mepîç ki ger mîzenî be şemşîrem
Siper konem ser u destet nedârem ez fitrâk

Turâ çonanki tuî her nazar kocâ bîned?
Be kadr-i dâniş-i hod herkesî koned idrâk

Be çeşm-i halk azîz-i cihân şeved Hâfiz
Ki ber der-i tu nihed rûy-i meskenet ber hâk

Bin düşmanım canıma kasdetse eğer
Düşmanlardan korkmam, dostumsan eğer

Sana vuslat umudu dinç tutar beni
Yoksa ayrılığından ölüm korkusu bırakmaz beni

Nefes nefes rüzgârdan almasam kokusunu
Zaman zaman gül gibi gamdan yırtarım yakamı

Hayalin varken iki gözüm uyur mu? Heyhat!
Ayrılığına bu gönül sabreder mi? Haşa!

Senin açtığın yara başkasının merheminden iyi.
Senin verdiğin zehir başkasının panzehirinden iyi.

Vurdun kılıcını, öldürdün ama ebedî hayat verdin bana
Ruhum şen olur, olursam ben feda sana

Kılıçla vursan da bana, çevirme dizgini
Siper ederim başımı, terkinden çekmem elimi

Her göz seni olduğun gibi nasıl görür?
Herkes seni bilgisi kadar müdrik olur

Hafız halkın gözünde olur cihan azizi
Çünkü kapının toprağına koyduğu yoksulluk yüzü

Gazel 301

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Ey dil-i rîş-i merâ bâ leb-i tu hakk-i nemek
Hak nigehdâr ki men mîrevem, allâhu ma'ek

Tuî an govher-i pâkîze ki der âlem-i kuds
Zikr-i hayr-i tu buved hâsil-i tesbîh-i melek

Der hulûs-i menet er hest şekî, tecribe kun
Kes eyâr-i zer-i hâlis neşinâsed çu mihek

Gofte bûdî ki şevem mest u do bûset bedehem
Va'de ez had beşud u mâ ne do dîdîm u ne yek

Beguşâ piste-i handân u şekerrîzî kun
Halk râ ez dehen-i hîş meyendâz be şek

Çerh berhem zenem er gayr-i murâdem gerded!
Men ne ânem ki zebûnî keşem ez çerh-i felek!

Çun ber-i Hâfiz-i hîşeş negozârî, bârî
Ey râkîb ez ber-i û ye do kadem dûrterek

Yaralı gönlümün dudağınla var tuz hakkı
Tanrı seninle olsun; gidiyorum ben; koru bu hakkı

Melekût âlemindeki o temiz cevhersin sen
Meleklerin tespihlerinde andığı kişisin sen

Samimiyetimde şüphen mi var? Dene beni
Mihekten başkası ayıramaz som altının ayarını

Demiştin hani: Sarhoş olayım, vereyim sana iki öpücük
Vade doldu ama ne iki gördük, ne bir öpücük

Gülen fıstık dudakları aç, başla şeker dökmeye
Ağzından dolayı halkı hiç düşürme şüpheye

Vermezse muradımı, yerle bir ederim feleği ben!
Çarkıfeleğe zebun olacak birisi değilim ben!

Hafızını sevgilisinin yanına bırakmazsın, bari
Rakibim olacak herif, ondan bir iki adım öte git emi!

Vezin: Fâilâtün Mefâilün Feilün

Hoş haber bâşî ey nesîm-i şimâl
Ki be mâ mîresed zemân-i visâl

Kıssatulaşki lâ infisâmu lehâ
Fusimet hâhuna lisânulkâl

Mâ li selmâ ve men bizîselemin
Eyne cîrânunâ ve keyfelhâl

Afeteddâru ba'de âfiyetin
Fes'elû hâlihâ ani'l-atlâl

Fî cemâli'l-kemâli nilte munan
Sarrafallâhu anke aynun kemâl

Yâ berîdulhasmâ hamâkallâh
Merhabâ merhabâ teâl teâl

Arsa-i bezmgâh hâlî mând
Ez harîfân u câm-i mâlâmâl

Sâye efkend hâliyâ şeb-i hicr
Tâ çi bâzend şebrovân-i hiyâl

Turk-i mâ sûy-i kes nemînigered
Âh ezin kibriyâ vu câh u celâl!

Hâfizâ aşk u sâbirî tâ çend?
Nâle-i âşikân hoş est, benâl

Kuzey rüzgârı, güzel haber getir bize
Zira vuslat zamanı yaklaşıyor bize

Aşk hikâyesinin gelmez sonu
Sözle değil, hal diliyle bile anlatılmaz bu

Selma'ya ne oldu? Zîselem'den ne haber?
Komşularımız nerede? Nasıldır haller?

Yıkıldı yurt; mamurdu evvel
Kalıntılardan sorun, nasıldı evvel

Güzelliğin doruklarına çıktın
Tanrı seni kem gözlerden uzak tutsun!

Koruluğun habercisi rüzgâr; Tanrı korusun seni
Merhaba, merhaba, gel, gel haydi

İşret meydanı bomboş kaldı
Arkadaşlar yok, dolu kadehler boşaldı

Ayrılık gecesi gölge saldı şimdi
Gece giden hayal yolcuları, bilmem ne eder şimdi

Güzelimiz dönüp de bakmaz oldu kimseye
Ah bu ululuk, bu makam, bu görkem niye?

Hafız aşkın, sabrın sürecek mi böyle?
Aşık nalesi hoş olur, sen de inle.

Gazel 303

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Şememtu ravhi vidâdî ve şemtu berki visâl
Biyâ ki bûy-i turâ mîrem ey nesîm-i şimâl

Ahâdiyen bicemâli'l-habîbi kuf venzil
Ki nîst sabr-i cemîlem zi iştiyâk-i cemâl

Hikâyet-i şeb-i hicrân furû gozâşte bih
Be şukr-i anki ber efkend perde rûz-i visâl

Biyâ ki perde-i gulrîz-i hefthâne-i çeşm
Keşîdeîm be tahrîr-i kârgâh-i hiyâl

Çu yâr ber ser-i sulh est u ozr mîtalebed
Tevân gozeşt zi covr-i rakîb der heme hâl

Becuz hiyâl-i dehân-i tu nîst der dil-i teng
Ki kes mebâd çu men der pey-i hiyâl-i muhâl

Katîl-i aşk-i tu şud Hâfiz-i garîb velî
Be hâk-i mâ gozerî kun ki hûn-i mât helâl

Kokladım sevgi kokusunu, gördüm vuslat şimşeğini
Ölürüm kokuna ben! Gel haydi kuzey rüzgârı!

Sevgilinin devesini süren, hey! Dur, konakla hele!
Bekleyecek takatim kalmadı, onun cemalini görmeye.

Ayrılık gecesini anlatmaya gerek kalmadı
Çok şükür! Vuslat günü perdeleri kaldırdı

Gel, gözümüzün gül döken yedi perdesini
Serdik resimlemek için hayal atölyesini

Madem yâr barıştan yanadır, özür diliyor
Her halükârda rakibin cevrine göz yumulur

Ağzının hayalinden başkası yok daralmış gönlümüzde
Olmasın kimse benim gibi olmayacak hayal peşinde

Garif Hafız aşkın yüzünden öldü ama
Uğra bir kez mezarıma, kanım helal olsun sana!

Gazel 304

Vezin: Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Dârâ-yi cihân, nusret-i dîn, husrev-i kâmil
Yahyâ bin Muzaffer, melîk-i âlim-i âdil

Ey dergeh-i islâm penâh-i tu goşâde
Ber rûy-i zemîn rovzene-i cân u der-i dil

Ta'zîm-i tu ber cân u hired vâcib u lâzim
İn'âm-i tu ber kevn u mekân fâyiz u şâmil

Rûz-i ezel ez kilk-i tu yek katre siyâhî
Ber rûy-i meh uftâd ki şud hal mesâil

Horşîd çu an hâl-i siyeh dîd, be dil goft
Ey kâc ki men bûdemî an hindû-yi mukbil

Şâhâ, felek ez bezm-i tu der raks u simâ' est
Dest-i tarab ez dâmen-i in zemzeme megsil

Mey nûş u cihân bahş ki ez zulf-i kemendet
Şud gerden-i bedhâh giriftâr-i selâsil

Dovr-i felekî yeksere ber menhec-i adl est
Hoş bâş ki zâlim nebered râh be menzil

Hâfiz kalem-i şâh-i cihân muksim-i rızk est
Ez behr-i maîşet mekun endîşe-i bâtil

Dünyanın sahibi, dinin yardımcısı, kâmil hükümdar
Alim, adil padişah, Yahya bin Muzaffer

İslâm dergâhı senin himayen altında
Can penceresi, gönül kapısısın yeryüzünde

Sana saygı can ile aklın vazgeçilmez görevi
Senin bağışın kaplar kâinatı, her yeri

Bir damla mürekkep damladı aya ezel günü
Bu yüzden çözümlendi meselelerin tümü

Güneş görünce o siyah beni, dedi kendine:
Ben olaydım keşke o makbul hindû yerine!

Şahım, felek raks ile semâda bezminden
Neşe elini çekme n'olur bu şenlikten

Mey iç, bağışla dünyayı; zülfünün kemendiyle
Kötü niyetli felek vurulmuştur zincire

Felek dönüyor artık hep adalet yörüngesinde
Mutlu ol, zalime yer yok bu menzilde

Hafız, rızık dağıtıyor cihan şahının kalemi
Geçim uğruna batıl düşünceye kapılma emi.

Gazel 305

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Be vakt-i gul şodem ez tovbe-i şerâb hacil
Ki kes mebâd zi kirdâr-i nâsevâb hacil

Salâh-i mâ heme dâm-i reh est u men zin bahs
Niyem zi şâhid u sâkî be hîç bâb hacil

Buved ki yâr nerenced zi mâ be hulk-i kerîm
Ki ez su'âl melûlîm u ez cevâb hacil

Zi hûn ki reft şeb-i dûş ez serâçe-i çeşm
Şodîm der nazar-i rehrovân-i hâb hacil

Revâst nergis-i mest er fikend ser der pîş
Ki şud zi şîve-i an çeşm-i por'itâb hacil

Tuî ki hûbterî z'âfitâb u şukr-i Hodâ
Ki nîstem zi tu der rûy-i âfitâb hacil

Hicâb-i zulmet ez an best âb-i Hızr ki geşt
Zi şi'r-i Hâfiz u an tab'-i hemçu âb hacil

Utandım gül vaktinde şaraba tövbe etmekten
Kimse utanmasın böyle uygunsuz hareketten

Salahımız yol tuzağıdır hep; ben bu bahiste
Hiç utanç duymam güzel ile saki sevmekte

Ola ki güzel huyuyla kerem eder, incinmez bizden
Melul oluruz sorudan, utanırız cevap vermekten

Dün gece göz sarayımızdan kan boşandı
Gece yolcularının gözünden dolayı bizi utanç aldı

Başını öne eğdiyse sarhoş nergis, revadır
Azar dolu o gözlerin işvesinden utandı

Güneşten güzelsin sen, şükür Allaha
Güneşin karşısındayken utanç duymam senden yana

Hayat suyu karanlık perdesini çekti şundan
Hafız'ın şiiriyle su gibi şairliğinden utancından

Gazel 306

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Eger be kûy-i tu bâşed merâ mecâl-i vusûl
Resed be dovlet-i vasl-i tu kâr-i men be usûl

Karâr borde zi men an do nergis-i ra'nâ
Ferâg borde zi men an do câdû-yi mekhûl

Çu ber der-i tu men-i bînevâ-yi bîzer u zûr
Behîç bâb nedârem reh-i hurûc u duhûl

Kocâ revem, çi konem, çâre ez kocâ cûyem?
Ki geşte'em zi gam u covr-i rûzgâr melûl

Men-i şikeste-i bedhâl zindegî yâbem
Der an zemân ki be tîg-i gamet şevem maktûl

Herâbter zi dil-i men gam-i tu cây neyâft
Ki sâht der dil-i tengem karârgâh-i nuzûl

Dil ez cevâhir-i mihret çu saykalî dâred
Buved zi zeng-i hevâdis her âyine maskûl

Çi curm kerde'em ey cân u dil be hazret-i tu
Ki tâ'et-i men-i bîdil nemîşeved makbûl?

Be derd-i aşk besâz u hamûş kun Hâfiz
Rumûz-i aşk mekun fâş pîş-i ehl-i ukûl

Ulaşma imkânım olursa senin sokağına
Vuslat devletinle işlerim girer yoluna

İki güzel nergis göz aldı kararımı benden
İki sürmeli büyüleyici göz aldı huzurumu benden

Ben çulsuz, zavallı âşık işte kapındayım
Ne içeri girebiliyorum, ne var çıkacak kapım

Nereye gideyim? Ne yapayım? Nerede çare arayım?
Zamanenin gamından, cevrinden perişanım

Kalbi kırık, hali fena ben âşık bulurum yaşam
Gam kılıcınla öldürüldüğüm zaman

Bulamadı gamın gönlümden harap bir yeri
Daralmış gönlümü bu yüzden tuttu konak yeri

Gönlüm sevginin cevheriyle hep cilâlı durur
Bu yüzden olayların pasına karşı hep cilâlı durur

Canım, gönlüm! Ne kusur ettim huzurunda?
Ben aşığın ibadeti kabul olmaz katında

Aşk derdine alış Hafız, kapa ağzını
Akıl sahiplerinin yanında ifşa etme aşk sırlarını

Gazel 307

Vezin: Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

Her nukteî ki goftem der vasf-i an şemâil
Herkû şenîd, goftâ: Lillâhi derru kâil

Tahsîl-i aşk u rindî âsân numûd evvel
Âhir besûht cânem der kesb-i in fezâil

Hallâc ber ser-i dâr in nukte hoş serâyed
Ez şâfi'î neporsend emsâl-i in mesâil

Goftem ki key bebahşî ber cân-i nâtevânem?
Goft: An zemân ki nebved cân der miyâne hâil

Dil dâde'em be yârî şûhî keşî nigârî
Marziyyetu's-secâyâ, mahmûdetu'l-hasâil

Der eyn-i gûşegîrî bûdem, çu çeşm-i mestet
V'eknûn şodem be mestân çun ebrû-yi tu mâil

Ez âb-i dîde sad reh tûfân-i nûh dîdem
Vez lovh-i sîne nakşet hergiz negeşt zâil

Ey dûst, dest-i Hâfiz ta'vîz-i çeşm-i zahme est
Yârab bebînem anrâ der gerdenet hamâil

O güzelliklerin vasfında söyledim çok nükte
Kim işittiyse dedi: Vallahi olmaz bundan öte!

Kolay göründüydü başta aşk ile rintlik tahsil ederken
Yandı canım sonra fazilet öğreneyim derken

Hallac darağacından ne güzel söyledi bu nükteyi!
Şâfiîye sormazlar bu meselelerin emsalini

Dedim: Canımı bağışlayacak mısın bir zaman?
Dedi: Engel diye canın ortada kalmadığı zaman

Gönül verdim bir yâre, şuh, cazibeli, dilber
Seciyesi güzel, hasletleri övgüye değer

Sarhoş gözlerin gibi çekilmiştim bir köşeye
Kaşların gibi meylettim şimdi ben mestlere

Gördüm gözyaşlarımdan oluşan yüz Nuh Tufanı
Silinmedi ama göğüs levhamdan yüzünün hatları

Hafız'ın kolları nazar muskasıdır, sevdiğim!
İnşallah hamayil niyetine kollarımı boynunda görürüm!

Gazel 308

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey ruhet çun huld u la'let selsebîl
Selsebîlet kerde cân u dil sebîl

Sebzpûşân-i hatet ber gird-i leb
Hemçu mûrânend gird-i selsebîl

Nâvek-i çeşm-i tu der her gûşeî
Hemçu men uftâde dâred sad katîl

Yârab in âteş ki der cân-i men est
Serd kun zansan ki kerdî ber Halîl

Men nemîyâbem mecâl ey dûstân
Gerçi dâredû cemâlî bes cemîl

Pây-i mâ leng est u menzil bes dirâz
Dest-i mâ kûtâh u hurmâ ber nahîl

Hâfiz ez serpençe-i aşk-i nigâr
Hemçu mûr uftâde şud der pây-i pîl

Şâh-i âlem râ bekâ vu izz u nâz
Bâd u her çîzî ki bâşed zin kabîl

Yüzün cennet, lâl dudağın tıpkı Selsebil
Selsebil canını, gönlünü etmiş yoluna sebil

Dudaklarının çevresindeki ayva tüyleri
Selsebil etrafındaki karıncalar gibi

Her köşeye fırlattığın bakış okları
Öldürür benim gibi yüz aşığı

Tanrım, canımdaki bu ateşi
Soğut Halil'e yaptığın gibi

Mecal bulamıyorum ben dostlar
Gerçi onun güzel mi güzel yüzü var

Ayağımız topallıyor, menzil çok uzakta
Kolumuz kısa, hurma yüksek ağaçta

Hafız sevgilinin aşk pençesi sebebiyledir
Fil ayağı altında kalmış karınca gibidir

Âlem şahının bekâsı, izzeti, nimeti
Olsun daim ve bunların benzeri.

Gazel 309

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fâilün

Aşkbâzî yu cevâni yu şerâb-i la'lfâm
Meclis-i uns u harîf-i hemdem u şurb-i mudâm

Sâkî-i şekkerdehân u mutrib-i şîrînsohen
Hemnişîn-i nîkkirdâr u nedîm-i nîknâm

Şâhidî ez lutf u pâkî reşk-i âb-i zindegî
Dilberî der husn u hûbî gayret-i mâh-i temâm

Bezmgâhî dilnişân çun kasr-i firdovs-i berîn
Gulşenî pîrâmuneş çun rovze-i dârusselâm

Safnişînân nîkhâh u pîşkârân bâedeb
Dûstdârân sâhibesrâr u harîfân dûstkâm

Bâde-i gulreng-i telh-i tîz-i hoşhâr-i sebuk
Nukleş ez la'l-i nigâr u nakleş ez yâkût-i hâm

Gamze-i sâkî be yagmâ-i hired âhihte tîg
Zulf-i cânân ez berâyi sayd-i dil gosterde dâm

Nuktedânî bezlegû çun Hâfiz-i şîrînsohen
Bahşişâmûzî cihânefrûz çun Hâcî Kıvâm

Herki in işret nehâhed, hoşdilî ber vey tebâh
Vanki in meclis necûyed, zindegî ber vey herâm

Aşk oyunu, gençlik, lâl renkli şarap var
Dost meclisi, kafadar arkadaş, hep kafa çekmek var

Sakinin ağzı şeker, çalgıcının sözü şirin
İçki arkadaşı iyi huylu, hayırla anılan bir nedim

Bir güzel ki lutfuyla, temizliğiyle hayat suyunu kıskandırır
Bir dilber ki güzelliğiyle dolunayı kıskandırır

Hoş bir içki meclisi, Cennet kasrını andırır
Bir gül bahçesi; çevresi Cennet bahçesini andırır

Sofrada oturanlar iyi niyetli, hizmetkârlar edepli
Sevgililer sır tutar, dost canlısı arkadaşların her biri

Gül renkli bir şarap, acı, keskin, içimi hoş, hafif ama
Çerez sevgilinin lâl dudağı, hem yakut bahsi atılır ortaya

Sakinin gamzesi kılıç çekmiş aklı yağmalamaya
Cananın zülfü ağ sermiş gönül avlamaya

Tatlı dilli Hafız gibi şakacıdır, nüktedan
Bağışlayıcı, dünyayı aydınlatan Hacı Kıvam

Mutluluk görmesin, kim bu işreti istemezse!
Hayat haram olsun, kim bu meclisi istemezse!

Gazel 310

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Merhabâ tâyir-i ferruhpey-i ferhundepeyâm
Hayr-i makdem, çi haber? Dûst kocâ? Râh kudâm?

Yârab in kâfile râ lutf-i ezel bedreka bâd
Ki ezû hasm be dâm âmed u ma'şûka be kâm

Mâcerâ-yi men u ma'şûk-i merâ pâyân nîst
Herçi âgâz nedâred, nepezîred encâm

Gul zi had bord tena'um, nefesî ruh benumâ
Serv mînâzed u hoş nîst, Hodâ râ behurâm

Zulf-i dildâr çu zunnâr hemîfermâyed
Boro ey şeyh ki şud ber ten-i mâ hırka herâm

Morg-i rûhem ki hemîzed zi ser-i sidre safîr
Âkibet dâne-i hâl-i tu fikendeş der dâm

Çeşm-i bîmâr-i merâ hâb ne derhor bâşed
Men lehu yuktil dâ'un denefun, keyfe yenâm?

Tuterahhum nekonî ber men-i muhlis, goftem
Zâke da'vâyi ve hâ ente ve tilke'l-eyyâm

Hâfiz er meyl be ebrû-yi tu dâred, şâyed
Cây der gûşe-i mihrâb konend ehl-i kelâm

Merhaba ey ayağı kutlu kuş, mesajı uğurlu
Hoş geldin, ne haber? Dost nerede? Yol hani?

Tanrım, ezelî lutuf rehber olsun bu kafileye
Düşman tuzağa düştü onunla, sevgili erdi muradına

Son bulmaz benimle sevgilimin macerası
Sona ermez, yoksa bir şeyin başlangıcı

Gül haddinden ziyade kibirlendi, göster yüzünü bir an
Selvi naza çekiyor kendini; hiç hoş değil, Allah aşkına salın!

Sevgilinin zülfü zünnar giymeyi emrediyor bize
Git şeyh işine! Hırka giymek haramdır bize

Gönül kuşum şakıyordu Sidre'nin başında
Ben yem'in düşürdü tuzağa onu sonunda

Hasta gözlerime yakışmaz uyumak
Ölümcül hasta için mümkün mü uyumak?

Dedim: Acımazsın ben muhlis aşığına
Budur iddiam. İşte sen, işte zamane

Hafız kaşlarına meylederse, yakışır
Söz sahipleri mihrap köşesinde yer alır

Gazel 311

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Âşik-i rûy-i cevânî hoş-i novhâste'em
Vez Hodâ dovlet-i in gam be duâ hâste'em

Âşik u rind u nazarbâzem u mîgûyem fâş
Tâ bedânî ki be çendîn huner ârâste'em

Şermem ez hırka-i âlûde-i hod mîâyed
Ki berû vasle be sad şa'bede pîrâste'em

Hoş besûz ez gameş ey şem' ki înek men nîz
Hem bedin kâr kemer beste vu ber hâste'em

Bâ çonin hayretem ez dest beşud sarfe-i kâr
Der gam efzûde'em anç ez dil u cân kâste'em

Hemçu Hâfiz be herâbât revem câme kabâ
Bû ki der ber keşed an dilber-i nevhâste'em

İlk gençliğinde bir gencin yüzüne aşığım
Dua eder, Tanrı'dan bu gamın devletini isterim

Aşığım, rindim, bakarım güzellere. Açıkça söylüyorum
İyi belle bunu. Bunca hünerle süslenmiş biriyim

Şaraba bulanmış hırkamdan utanç gelir bana
Bin türlü oyunla hırkama vurdum yama üstüne yama

Gamıyla bir güzel yan mum. Şimdi ben de
Bağladım kemer, kalkıştım bu işe

Bu hayretimle ben yitirdim işimi gücümü
Canımdan, gönlümden alıp, artırdım üzüntümü

Yaka paça açık, Hafız gibi giderim meyhaneye
Ola ki yeni yetme bir dilber sarar beni kendine.

Gazel 312

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Buşrâ izi's-selâmeti hallet bizîselem
Lillâhi hamd, mu'terifin gâyete'n-ni'am

An hoşhaber kocâst ki in feth mujde dâd?
Tâ cân feşânemeş çu zer u sîm der kadem

Ez bâzgeşt-i şâh derin turfe menzilest
Âheng-i hasm-i û be serâperde-i adem

Peymânşiken herâyine gerded şikestehâl
İnnel'uhûd inde melîki'n-nuhâ zimem

Mîcost ez sehâb-i emel rahmetî velî
Cuz dîde'eş muâyene bîrûn nedâd nem

Der nîl-i gam futâd; sipihreş be tanz goft:
El'ânu kad nedimte vemâ yenfa'i'n-nedem

Sâkî çu yâr mehruh u ez ehl-i râz bûd
Hâfiz behord bâde vu şeyh u fakîh hem

Selamet Zîselem'e geldi kondu; müjdeler olsun!
Büyük nimetleri anan, şükreder Tanrı'ya, hamdolsun!

Nerede o hoş haberci? Getirdi bu müjdeyi
Canımı saçayım ayağına altın, gümüş gibi

Şahın dönüşünden şu anlaşılıyor:
Düşmanları yokluk sarayına yolcu oluyor

Sözünden dönen mutlaka perişan olur
Akıl sahiplerine ahitler borç olur

Emel bulutundan aradığı bir rahmetti
Gözleri yaştan başka şey vermedi

Gam Niline düşünce, felek alay etti, dedi:
Pişman oldun işte; pişmanlık fayda etmez şimdi

Saki ay yüzlü bir yâr, hem sırdaş idi
Hafız'dan başka şeyh ile fakih de bâde çekti.

Gazel 313

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Bâz ây sâkiyâ ki hevâhâh-i hidmetem
Muştâk-i bendegî yu duâgû-yi dovletem

Zancâ ki feyz-i câm-i seâdet furûg-i tust
Bîrun şodî, numây zi zulmât-i hayretem

Herçend gark-i bahr-i gunâhem zi sad cihet
Tâ âşinâ-yi aşk şodem, zi ehl-i rahmetem

Eybem mekun be rindî yu bednâmî ey hekîm
Kin bûd sernuvişt zi dîvân-ı kısmetem

Mey hor ki âşıkî ne be kesb est u ihtiyâr
İn mevhibet resîd zi mîrâs-i fitratem

Men kez vatan sefer neguzîdem be omr-i hîş
Der aşk-i dîden-i tu hevâhâh-i gurbetem

Deryâ vu kûh der reh u men haste vu zaîf
Ey Hızr-i peyhoceste, meded kun be himmetem

Dûrem be sûret ez der-i dovletserâ-yi tu
Lîken be cân u dil zi mukîmân-i hazretem

Hâfiz be pîş-i çeşm-i tu hâhed sipord cân
Der in hiyâlem er bedehed omr muhletem

Gel saki, sana hizmet etmektir isteğim
Sana kul olmayı diler, devletine dua ederim

Saadet kadehi seninle ışıl ışıl ışıldar
Hayret karanlığından bana çıkış yolu göster

Yüz taraftan günah denizine daldımsa da
Aşk yüzücüsü oldum ya, merhamet ehlindenim.

Rintlikle, adı kötüye çıkmışlıkla ayıplama beni hakîm!
Kısmet divanından çıkan alınyazım budur benim

Mey iç; âşıklık çalışmakla, istekle kazanılmaz
Bu bağış yaratılıştan gelen mirasımdır benim

Ben ömrümde vatanımdan ayrılmadım
Senin aşkınla gurbete çıkmak isterim

Önümde dağ ile deniz, ben ise yorgun ve zayıfım
Ayağı kutlu Hızır, himmet et, yardımıma koş benim

Görünüşte senin devlet kapından uzağım
Ama can u gönülden huzurunda ikamet ederim

Hafız gözünün önünde edecek canını teslim
Ömür fırsat verirse, budur hayalim benim.

Gazel 314

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Dûş bîmârî-i çeşm-i tu bebord ez destem
Lîken ez lutf-i lebet sûret-i cân mîbestem

Aşk-i men bâ hat-i muşkîn-i tu imrûzî nîst
Dîrgâhîst kezin câm-i hilâlî mestem

Ez sebât-i hodem in nukte hoş âmed ki be covr
Der ser-i kûy-i tu ez pây-i taleb nenişestem

Âfiyet çeşm medâr ez men-i meyhânenişîn
Ki dem ez hidmet-i rindân zede'em tâ hestem

Der reh-i aşk ez an sûy-i fenâ sad hatar est
Tâ negûî ki çu omrem be ser âmed, restem

Ba'd ez înem çi gam ez tîr-i kecendâz-i hasûd?
Çun be mahbûb-i kemânebrû-yi hod peyvestem

Bûse ber durc-i akîk-i tu helâl est merâ
Ki be efsûs u cefâ muhr-i vefâ neşikestem

Sanemî leşkeriyem gâret-i dil kerd u bereft
Âh eger âtifet-i şâh negîred destem

Rutbet-i dâniş-i Hâfiz be felek ber şode bûd
Kerd gamhârî-i şimşâd-i bulendet pestem

Dün gece gözlerindeki hastalık beni benden aldı
Ama dudaklarının lutfu canıma can kattı

Bugüne ait değil mis kokan ayva tüylerine aşkım
Ne zamandır hilal biçimli kadeh yüzünden mestim

Şu husus hoşuma gitti sebatım yüzünden:
Geri durmadım sokağının başında talepten

İbadet bekleme ben meyhane müdaviminden
Var oldukça söz ettim rintlere hizmetten

Aşk yolunun yüz tehlikesi var hem ölüm ötesinde
Söyleme sakın "Ömür bitti, artık kurtuldum!" diye

Kıskancın eğri okundan gam çekmek niye?
Bağlandım çünkü keman kaşlı sevdiğime

Akik dudaklarını öpmek helal oldu bana
Üzdün, cevrettin; yine vefalı kaldım sana

Bir asker dilberi yağmaladı gitti gönlümü
Biterim ben şahın şefkati tutmazsa elimi

Hafız ilmiyle yükselmişti ta göklere
Şimşiri andıran uzun boyun indirdi onu yere

Gazel 315

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Begayr ez anki beşud dîn u dâniş ez destem
Biyâ, begû ki zi aşket çi tarf ber bestem

Egerçi harmen-i omrem gam-i tu dâd be bâd
Be hâk-i pây-i azîzet ki ahd neşikestem!

Çu zerre gerçi hakîrem, bebîn be dovlet-i aşk
Ki der hevâ-yi ruhet çun be mihr peyvestem

Biyâr bâde ki omrîst tâ men ez ser-i emn
Be konc-i âfiyet ez behr-i eyş nenişestem

Eger zi merdum-i huşyârî ey nasîhatgû
Sohen be hâk meyefken, çerâ ki men mestem

Çigûne ser zi hicâlet ber âverem ber-i dûst?
Ki hidmetî be sezâ ber neyâmed ez destem

Besûht Hâfiz u an yâr-i dilnevâz negoft
Ki merhemî befiristem ki hâtireş hastem

Dinim, ilmim elden gitmeden önce
Gel, söyle. Aşkından ne geçti ki elime?

Senin gamın yele verdiyse de ömür harmanımı
Yemin ederim ayağının aziz toprağına! Bozmadım ahdimi

Zerre gibi hakir olsam da, bak, aşkının devletiyle
Güneşe kadar çıktım yüzünün özlemiyle

Bade getir; bir ömürdür ben güvence ile
Kafa çekmek için oturmadım afiyet köşesine

Nasihatçi! Eğer akıllı bir adam isen
Atma sözünü yerde; çünkü sarhoşum ben

Dostun yanında başımı nasıl kaldırayım utancımdan?
Çünkü ona yaraşır bir hizmet gelmedi elimden

Hafız yandı ama demedi hiç müşfik sevgili
Kırdım kalbini, bir merhem göndereyim bari.

Gazel 316

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Zulf ber bâd medih tâ nedihî berbâdem
Nâz bunyâd mekun tâ nekenî bunyâdem

Mey mehor bâ hemekes tâ nehorem hûn-i ciger
Ser mekeş tâ nekeşed ser be felek feryâdem

Zulf râ halka mekun tâ nekonî der bendem
Turre râ tâb medih tâ nedihî berbâdem

Yâr-i bîgâne meşov tâ neberî ez hîşem
Gam-i agyâr mehor tâ nekonî nâşâdem

Ruh ber efrûz ki fârig konî ez berg-i gulem
Kad ber efrâz ki ez serv konî âzâdem

Şem'-i her cem' meşov verne besûzî mâ râ
Yâd-i her kovm mekun tâ nerevî ez yâdem

Şohre-i şehr meşov tâ nenihem ser der kûh
Şûr-i Şîrîn menumâ tâ nekonî Ferhâdem

Rahm kun ber men-i miskîn u be feryâdem res
Tâ be hâk-i der-i âsaf neresed feryâdem

Hâfiz ez covr-i tu hâşâ ki begerdâned rûy
Men ez an rûz ki der bend-i tuem, âzâdem

Dağıtma saçını rüzgârla, berbat etme beni
Naza başlayıp da yıkma benim temelimi

Herkesle mey içme ki ciğer kanı içmeyim
Çevirme başını, göklere yükselmesin feryadım

Zülüflerini halka halka etme, zincire vurma beni
Kıvırma perçemini, berbat etme beni

Başkasına yâr olma, etme kendimden beni
Onun bunun derdini dinleme, mutsuz etme beni

Parlat yanağını, vazgeçeyim gül yaprağından
Göster boyunu, selviden âzâd et beni

Her meclise mum olma, yoksa yakarsın beni
Her milleti anıp durma ki unutmayım seni

Şehir dilberi olma, düşürme beni dağlara
Şirin cilvesi yapma, Ferhat etme beni

Acı ben zavallıya, yetiş imdadıma
Feryadım varmasın vezir kapısının toprağına!

Hafız yüz çevirmez asla senin cevrinden
Özgürüm, beni zincire vurduğun ta o günden.

Gazel 317

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Fâş mîgûyem u ez gofte-i hod dilşâdem
Bende-i aşkem u ez her do cihân âzâdem

Tâyir-i gulşen-i kudsem, çi dihem şerh-i firâk
Ki derin dâmgeh-i hâdise çun uftâde'em

Men melek bûdem u firdovs-i berîn câyem bûd
Âdem âvurd derin deyr-i herâbâbâdem

Sâye-i tûbî yu dilcûî-yi hûr u leb-i hovz
Be hevâ-yi ser-i kûy-i tu bereft ez yâdem

Nîst ber lovh-i dilem cuz elif-i kâmet-i dûst
Çi konem, harf-i diger yâd nedâd ustâdem?

Kovkeb-i baht-i merâ hîç muneccim neşinâht
Yârab, ez mâder-i gîtî be çi tâli' zâdem?

Tâ şodem halka begûş-i der-i meyhâne-i aşk
Her dem âyed gamî ez nov be mubârekbâdem

Mîhored hûn-i dilem merdumek-i dîde, sezâst
Ki çerâ dil be cigergûşe-i merdum dâdem

Pâk kun çihre-i Hâfiz be ser-i zulf zi eşk
Verne in seyl-i demâdem bebered bunyâdem

Açıkça söylüyorum, sözlerimden mutluyum
Aşkın kuluyum, iki dünyadan özgürüm

Kutsallık gülistanının kuşuyum; nasıl anlatayım
Bu hadiseler tuzağına nasıl düştüm?

Melektim ben, Firdevs-i berin Cennetteki yerim
Âdem getirdi beni, harabe dünya oldu yerim

Tûba gölgesi, hurilerin alımı bir de havuz kenarı
Çıktı gitti aklımdan; istediğim, sokağının köşe başı

Sevgilinin elif boyu var sadece gönül levhamda
Ne yapayım, hocam başka harf öğretmediyse bana?

Baht yıldızımı çıkaramadı hiçbir müneccim
Dünya anasından hangi talihle doğdum ben Tanrım?

Aşk meyhanesinin kapısında kul olduğumdan beri
Her an bir gam kutlamaya gelir beni

Yaraşır, gönül kanımı içer göz bebeğim
Neden elalemin ciğerköşesine gönül verdim?

Zülüflerinin ucuyla sil Hafız'ın gözyaşlarını
Yoksa bu daimi sel sürükleyecek temelimi!

Gazel 318

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Merâ mîbînî yu herdem ziyâdet mîkonî derdem
Turâ mîbînem u meylem ziyâdet mîşeved herdem

Be sâmânem nemîporsî, nemîdânem çi ser dârî?
Be dermânem nemîkûşî, nemîdânî meger derdem?

Ne râhest in ki bogzârî merâ ber hâk u bugrîzî
Gozârî âr u bâzem pors tâ hâk-i rehet gerdem

Nedârem destet ez dâmen becuz der hâk u an dem hem
Ki ber hâkem revân gerdî, begîred dâmenet gerdem

Furû reft ez gam-i aşket demem, dem mîdehî tâ key?
Demâr ez men der âverdî, nemîgûî ber âver dem

Şebî dil râ be târîkî zi zulfet bâz mîcostem
Ruhet mîdîdem u câmî hilâlî bâz mîhordem

Keşîdem der beret nâgâh u şud der tâb gîsûyet
Nihâdem ber lebet leb râ vu cân u dil fidâ kerdem

Tu hoş mîbâş bâ Hâfiz, boro gû hasm cân mîdih
Çu germî ez tu mîbînem, çi bâk ez hasm-i demserdem?

Görüyorsun beni, derdimi artırıyorsun her dem
Görüyorum seni, meylim artıyor sana her dem

Halimi sormuyorsun, ne düşündüğünü bir bilsem
Dermanıma çalışmıyorsun, nedir derdim, bir bilsen

Koyup kaçmak yol değil beni böyle toprağa
Yoluna türab olayım, halimi sormak için uğra toprağıma

Toprak olmadıkça çekmem elimi eteğinden
Uğrarsan bir gün mezarıma, tozum tutar eteğinden

Nefesim tükendi aşkının gamından; oyalamak daha ne kadar?
İflahımı kestin ama demezsin hiç "soluklan bir miktar"

Bir gece zülüflerinin karanlığında arıyordum gönlümü
Hilal kadehinden içerken görüyordum ben yüzünü

Sarıverdim seni kollarıma, dağıldı saçların o anda
Dudağımı dudağına koydum, ettim canımı, gönlümü feda

Hafız rahat ol sen, düşmanın gebersin!
Senden görüyorum sıcaklık, kim korkar nefesi soğuk hasımdan?

Gazel 319

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Sâlhâ peyrovî-i mezheb-i rindân kerdem
Tâ be fetvî-i hired hırs be zindân kerdem

Men be sermenzil-i ankâ ne be hod bordem râh
Kat'-i in merhale bâ morg-i Suleymân kerdem

Sâyeî ber dil-i rîşem fiken ey genc-i revân
Ki men in hâne be sovdâ-yi tu vîrân kerdem

Tovbe kerdem ki nebûsem leb-i sâkî yu kunûn
Mîgezem leb ki çerâ gûş be nâdân kerdem?

Der hilâf âmed âdet, betaleb kâm ki men
Kesb-i cem'iyyet ez an zulf-i perîşân kerdem

Nakş-i mestûrî yu mestî ne be dest-i men u tust
Ançi sultân-i ezel goft: Bekun. An kerdem

Dârem ez lutf-i ezel cennet-i firdovs tama'
Gerçi derbânî-i meyhâne ferâvân kerdem

İnki pîrâneserem sohbet-i Yûsuf benevâht
Ecr-i sabrîst ki der kulbe-i ahzân kerdem

Subhhîzî yu selâmettalebî çun Hâfiz
Herçi kerdem, heme ez dovlet-i Kur'ân kerdem

Ger be dîvân-i gazel sadrnişînem, çi aceb?
Sâlhâ bendegî-i sâhib-i dîvân kerdem

Yıllardır rintlerin tuttuğu yolu tuttum
Aklın fetvasıyla ihtirası zindana tıktım

Bir başına gitmedim anka kuşunun yurduna
Bu merhaleyi geçtim Süleyman'ın kuşuyla

Ruh hazinem, gölge sal yaralı gönlüme
Bu haneyi viran ettim senin sevdan ile

Tövbe etmiştim sakinin dudağını öpmeyim diye
Isırıyorum dudağımı şimdi "cahili neden dinledim?" diye

Alışkanlıkların hilafı oldu; muradını iste, çünkü ben
Gönül huzuruna o dağınık zülüflerden eriştim

Takva sahipliği, sarhoşluk elinde değil senin, benim
Ezel sultanı "yap" dedi; onu yapıverdim ben

Ezelî lutuftan Firdevs cennetidir umduğum
Meyhane kapıcılığıdır gerçi çokça yaptığım

Yusuf'un sohbeti şâd etti beni yaşlılığımda
Ettiğim sabrın ecridir bu Hüzünler Kulübesinde

Hafız gibi sabah kalkmaları, esenlik istemeleri
Kur'ân'ın devletiyle yaptım ben her şeyi

Şaşılır mı hiç gazel divanında başköşede olduğuma?
Sahipdivana kulluk ettim ben yıllar boyunca

Gazel 320

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Dîşeb be seyl-i eşk reh-i hâb mîzedem
Nakşî be yâd-i hatt-i tu ber âb mîzedem

Ebrû-yi yâr der nazar u hırka sûhte
Câmî be yâd-i gûşe-i mihrâb mîzedem

Her morg-i fikr kez ser-i şâh-i sohen becest
Bâzeş zi turre-i tu be mizrâb mîzedem

Rûy-i nigâr der nazarem cilve mînumûd
Vez dûr bûse ber ruh-i mehtâb mîzedem

Çeşmem be rûy-i sâkî yu gûşem be kovl-i çeng
Fâlî be çeşm u gûş derin bâb mîzedem

Nakş-i hiyâl-i rûy-i tu tâ vakt-i subhdem
Ber kârgâh-i dîde-i bîhâb mîzedem

Sâkî be sovt-i in gazelem kâse mîgirift
Mîgoftem in surûd u mey-i nâb mîzedem

Hoş bûd vakt-i Hâfiz u fâl-i murâd u kâm
Ber nâm-i omr u dovlet-i ahbâb mîzedem

Dün gece gözyaşı selimle uykunun yolunu keserdim
Yüzünün şeklini yâd eder, suya resimlerdim

Yârin kaşları gözümün önünde, hırkam yanmış idi
Mihrap kaşın köşesini anar kadeh çekerdim

Söz dalından bir fikir kuşu uçacak olsa
Perçeminden mızrap yapar, yine onu avlar idim

Sevgilinin yüzü gözlerimin önünde gezinirdi
Uzaktan mehtabın yüzüne öpücük gönderirdim

Gözüm sakinin yüzünde, kulağım çengin sözünde
Gözümle, kulağımla bu konuda fal açardım

Yüzünün hayal nakşını sabaha kadar
Uykusuz gözlerimin atölyesine çizer idim

Bu gazelimi duyan saki kadeh alırdı eline
Söylerdim gazeli, bir süre saf şarap çekerdim

Hafız'ın devri hoş devirdi; murat falına ben
Dostların ömrü, devleti için bakar idim

Gazel 321

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Herçend pîr u hastedil u nâtevân şodem
Hergeh ki yâd-i rûy-i tu kerdem, cevân şodem

Şukr-i Hodâ ki herçi taleb kerdem ez Hodâ
Ber muntehâ-yi himmet-i hod kâmrân şodem

Ey gulbun-i cevân, ber-i dovlet bohor ki men
Der sâye-i tu bulbul-i bâg-i cihân şodem

Evvel zi taht u fovk-i vucûdem haber nebûd
Der mekteb-i gam-i tu çonin nuktedân şodem

Kısmet hevâletem be herâbât mîkoned
Herçend k'inçonin şodem u ançonân şodem

An rûz ber dilem der-i ma'nî guşûde şud
K'ez sâkinân-i dergeh-i pîr-i mugân şodem

Der şâhrâh-i dovlet-i sermed be taht-i baht
Bâ câm-i mey be kâm-i dil-i dûstân şodem

Ezan zemân ki fitne-i çeşmet be men resîd
Îmen zi şerr-i fitne-i âhirzemân şodem

Men pîr-i sâl u mâh niyem, yâr bîvefâst
Ber men çu omr mîgozered, pîr ez an şodem

Dûşem nevîd dâd inâyet ki Hâfizâ
Bâz â ki men be afv-i gunâhet zimân şodem

İhtiyar, gönlü yaralı, güçsüz biri oldum ama
Yüzünü andığım anda genç oldum

Şükür Allah'a! Ne dilediysem ondan
Her isteğim yerine geldi, mutlu oldum

Genç gül fidanı; devlet meyvasını yemeye bak
Senin sayende ben cihan bağının bülbülü oldum

Haberim yoktu ilkin varlığımın her yanından
Senin gam mektebinde böyle söz ustası oldum

Kısmetim meyhaneye havale eder beni
Bakma halime; öyle mi oldum, böyle mi oldum?

Gönlüme mânâ kapıları açılıverdi o gün ki
Ben pîr-i mugan dergâhının sâkinlerinden oldum

Ebedî devletin ana yolunda, bahtımın tahtında
Elimde kadeh, dostlarımın istediği gibi oldum

Gözlerinin fitnesi beni darmadağın ettiğinde
Ahir zamanın fitnesinden güvencede oldum

İhtiyarlatmadı beni aylar, yıllar; yârde vefa yok
Ömrüm geçiyor ömrüm! Bu yüzden ihtiyar oldum

Tanrı inayeti müjde verdi dün gece: Gel Hafız!
Ben senin günahlarının affına kefil oldum.

Gazel 322

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilâtün

Hiyâl-i nakş-i tu der kârgâh-i dîde keşîdem
Be sûret-i tu nigârî nedîdem u neşenîdem

Egerçi der talebet hem'inân-i bâd-i şimâlem
Be gerd-i serv-i hırâmân-i kâmetet neresîdem

Umîd der şeb-i zulfet be rûz-i omr nebestem
Tama' be dovr-i dehânet zi kâm-i dil beborîdem

Be şovk-i çeşme-i nûşet çi katrehâ ki feşândem!
Zi la'l-i bâdefurûşet çi işvehâ ki harîdem!

Zi gamze ber dil-i rîşem çi tîrhâ ki guşâdî!
Zi gusse ber ser-i kûyet çi bârhâ ki keşîdem!

Zi kûy-i yâr biyâr ey nesîm-i subh gubârî
Ki bûy-i hûn-i dil-i rîş ez an turâb şenîdem

Gunâh-i çeşm-i siyâh-i tu bûd u gerden-i dilhâh
Ki men çu âhû-yi vahşî zi âdemî beremîdem

Çu gonçe ber serem ez kûy-i û gozeşt nesîmî
Ki perde ber dil-i hûnîn be bûy-i û bederîdem

Be hâk-i pây-i tu sovgend u nûr-i dîde-i Hâfiz
Ki bîruh-i tu furûg ez çerâg-i dîde nedîdem

Yüzünün hayalini göz atölyemde resimledim
Senin gibi bir güzeli duymadım, işitmedim

Gitsem de seni aramakta kuzey rüzgârıyla at başı
Salınır selvi boyunun tozuna yetişmedim

Ömür gündüzümde zülüf gecene umut bağlamadım
Ağzının devrinde gönül muradından umut kesmedim

Bal dudakların şevkiyle ne yaşlar dökmedim!
Şarap satan lâl dudaktan ne kaprisler çekmedim!

Yaralı gönlüme gamzenle ne oklar atmadın!
Sokağının başında ne gam yükleri çekmedim!

Seher yeli! Yârin sokağından bir toz getir
Yaralı gönlümün kan kokusunu o topraktan aldım

Günah kara gözlerinle alımlı gerdanındaydı
Yabani ceylan gibi insanoğlundan ürktüm

Seher yeli onun sokağından gelip, başımdan geçti
Kokusuyla gonca gibi kanlı gönlümün perdesini yırttım

Yemin ederim ayağının tozuna, Hafız'ın göz nuruna!
Yanağın olmayınca göz kandilinde ışık görmedim

Gazel 323

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Zi dest-i kûteh-i hod zîr-i bârem
Ki ez bâlâbulendân şermsârem

Meger zencîr-i mûî gîredem dest
Vegerne ser be şeydâî ber ârem

Zi çeşm-i men bepors ovzâ'-i gerdûn
Ki şeb tâ rûz ahter mîşumârem

Bedin şukrâne mîbûsem leb-i câm
Ki kerd âgeh zi râz-i rûzgârem

Eger goftem duâ-yi meyfurûşân
Çi bâşed hakk-i ni'met mî gozârem?

Men ez bâzû-yi hod dârem besî şukr
Ki zûr-i merdumâzârî nedârem

Serî dârem çu Hâfiz mest lîken
Be lutf-i an serî ummîdvârem

Kendi kısa elimden dolayı yük altındayım
Uzun boylulardan dolayı utanç içindeyim

Zincir gibi kıvır kıvır saçlı biri tutar belki elimden
Tutmazsa elimden, kendimi şeydalığa vururum

Feleğin hallerini gözlerimden sor
Sabahlara kadar yıldız sayarım

Zamanenin sırlarından haberdar etti beni
Şükrane olarak kadehin dudağını öperim

Mey satanlara dua ettimse, ne var bunda?
Bununla ben nimetin hakkını öderim

Kollarıma şükür borçluyum pek çok
Çünkü insan incitecek kolum yok benim

Hafız gibi sarhoş bir başım var
Bu başın lutfundan ümitliyim

Gazel 324

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Gerçi uftâd zi zulfeş girihî der kârem
Hemçunan çeşm-i guşâd ez keremeş mîdârem

Be tarab haml mekun sorhî-i rûyem ki çu câm
Hûn-i dil aks burûn mîdehed ez ruhsârem

Perde-i mutribem ez dest burûn hâhed bord
Âh eger zanki derin perde nebâşed bârem

Pâsbân-i harem-i dil şode'em şeb heme şeb
Tâ derin perde cuz endîşe-i û negzârem

Menem an şâir-i sâhir ki be efsûn-i sohen
Ez ney-i kilk heme kand u şeker mîbârem

Dîde-i baht be efsâne-i û şud der hâb
Kû nesîmî zi inâyet ki koned bîdârem?

Çun turâ der gozer ey yâr nemîyârem dîd
Bî ki gûyem ki begûyed sohenî bâ yârem?

Dûş mîgoft ki Hâfiz heme rûy est u riyâ
Becuz ez hâk-i dereş bâ ki buved bâzârem?

Gerçi zülüfleri yüzünden düğümlendi işim
Keremiyle yine çözüleceğini beklerim

Hamletme yüzümün kızıllığını neşeye
Kadeh gibi gönül kanım akseder yanağıma

Çalgıcının perdesi beni benden alacak
Girmezsem bu perdeye, halim ne olacak?

Geceler boyu gönül hareminin bekçisi oldum
Sadece onun düşüncesini perdeden içeri koydum

O sihirbaz şair benim; söz afsunuyla ben
Kamış kalemden hep bal ile şeker dökerim

Bahtımın gözü uykuya daldı efsanesiyle
Nerede meltem? Uyandırsın beni inayetiyle

Sevgilim, seni yolda giderken göremiyorum
Kime söyleyim, söylesin "Sevgiliye var sözüm"?

Dün gece diyordu: Hafız hep riyakârdır
Kapısının toprağı dışında kimle olur benim işim?

Gazel 325

Vezin: Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Ger dest dehed hâk-i kef-i pây-i nigârem
Ber lovh-i basar hatt-i gubârî benigârem

Ber bûy-i kenâr-i tu şodem gark u umîd est
Ez movc-i sirişkem ki resâned be kinârem

Pervâne-i û ger resedem der taleb-i cân
Çun şem' hemandem be demî cân besipârem

İmrûz mekeş ser zi vefâ-yi men u endîş
Zan şeb ki men ez gam be duâ dest ber ârem

Zulfeyn-i siyâh-i tu be dildârî-i uşşâk
Dâdend karârî yu bebordend karârem

Ey bâd, ez an bâde nesîmî be men âver
K'an bûy-i şifâbahş buved def'-i humârem

Ger kalb-i dilem râ nenihed dûst eyârî
Men nakd-i revân der demeş ez dîde şumârem

Dâmen mefeşân ez men-i hâkî ki pes ez men
Zin der netevâned ki bered bâd gubârem

Hâfiz leb-i la'leş çu merâ cân-i azîz est
Omrî buved an lahza ki cân râ be leb ârem

Sevgilimin ayağının altındaki toprak geçerse elime
O toprakla resim çizerim göz levham üstüne

Seni kucaklama umuduna kapıldım; bakarsın
Senin kucağına atar beni gözyaşı dalgalarım

Can talebiyle gelirse habercisi yanıma
Mum gibi canımı veririm ben o anda

Sana vefalıyım; çevirme başını benden; düşün
Üzüntüyle elimi duaya kaldırmayım o geceden

Aşıkların sevgisini kazanmak için siyah zülüflerin
Karar aldılar ama götürdüler kararı benden

Rüzgâr! Bir esinti getir bana o bâdeden
Şifa verir o koku, mahmurluğu defeder

Dost, gönlümün kalp akçesi için ayar uyduramazsa
Gözlerimden yaş akçelerini sayarım o anda

Ben toprak âşıktan silkme eteğini; gidersem ben
Rüzgâr bile sökemez tozumu bu kapıdan

Hafız; benim aziz canımdır sevgilimin lâl dudağı
O an bir ömre değer, dudağıma getirsem canımı.

Gazel 326

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Der nihânhâne-i işret sanemî hoş dârem
Kez ser-i zulf u ruheş na'l der âteş dârem

Âşik u rindem u meyhâre be âvâz-i bulend
Vin heme mansab ez an hûr-i perîveş dârem

Ger tu zin dest merâ bîser u sâmân dârî
Men be âh-i seheret zulf muşevveş dârem

Ger çunin çihre guşâyed hat-i zengârî-i dûst
Men ruh-i zerd be hûnâbe munakkaş dârem

Ger be kâşâne-i rindân kademî hâhî zed
Nukl-i şi'r-i şekerîn u mey-i bîgaş dârem

Nâvek-i gamze biyâr u resen-i zulf ki men
Cenghâ bâ dil-i mecrûh-i belâkeş dârem

Hâfizâ çun gam u şâdî-i cihân dergozer est
Bihter ân est ki men hâtir-i hod hoş dârem

İşretin gizli yurdunda hoş bir sevgilim var
Zülüflerinin ucu, yanağı yüzünden sanki ateşte nalım var

Aşığım, rindim, mey içerim, yüksek sesle söylerim
Peri yüzlü hurim sayesinde böyle mevkilerim var

Bu özelliklerimle beni yersiz yurtsuz, mutsuz belledin
Zülüflerini dağıtacak kadar güçlü seher vakti ahlarım var

Sevgili pas rengi tüyleriyle gösterecek olsa yüzünü
Kanlı gözyaşlarıyla desenleyecek sarı bir yüzüm var

Uğrayacaksan rintlerin kâşânesine
Şeker gibi şiir çerezimle saf şarabım var

Gamze oklarını, zülüf iplerini getir bana
Belâ çeken yaralı gönlümle savaşım var

Hafız, değil mi ki dünyanın sevinci, kederi gelir geçer
Gönlümü hoş tutmak yeğdir; hoş gönlüm var

Gazel 327

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Merâ ahdîst bâ cânân ki tâ cân der beden dârem
Hevâdârân-i kûyeş râ çu cân-i hîşten dârem

Sefâ-yi halvet-i hâtir ez an şem'-i çu gul dârem
Furûg-i çeşm u nûr-i dil ez an mâh-i Hoten dârem

Be kâm u ârizû-yi dil çu dârem halvetî hâsil
Çi fikr ez hubs-i bedgûyân miyân-i encumen dârem

Merâ der hâne servî hest kender sâye-i kaddeş
Ferâg ez serv-i bustânî yu şimşâd-i çemen dârem

Gerem sad leşker ez hûbân be kasd-i dil kemîn sâzend
Bihamdillah ve minnetih butî leşkerşiken dârem

Sezed kez hâtem-i la'leş zenem lâf-i suleymânî
Çu ism-i a'zamem bâşed, çi bâk ez ehrimen dârem

Elâ ey pîr-i ferzâne, mekun eybem zi meyhâne
Ki men der terk-i peymâne dilî peymânşiken dârem

Hodâ râ ey rakîb imşeb zemânî dîde ber hem nih
Ki men bâ la'l-i hâmûşeş nihânî sad sohen dârem

Çu der gulzâr-i ikbâleş hurâmânem bihamdillâh
Ne meyl-i lâle vu nesrîn, ne berg-i nesteren dârem

Be rindî şohre şud Hâfiz miyân-i hemdemân lîken
Çi gam dârem ki der âlem Kıvâmuddîn Hasen dârem

Can bedende oldukça canan ile ahdim var
Canım gibi bellerim onları; onun sokağını özleyenler var

Gülü andıran o mumdan dolayı gönül halvetimde safa var
O Huten ayından dolayı gözümde fer, gönlümde nur var.

Madem gönlümün muradınca bir halvetim var
Meclisteki ağzı bozukları düşünecek halim mi var?

Evimde bir selvi var; boyunun gölgesi varken
Bahçedeki selviye, çimenlikteki şimşire ne ihtiyacım var?

Yüz güzeller bölüğü gönlüme kastedip yatsa pusuya
Şükür, minnet Allah'a! Saf bozan bir sevgilim var

Mühür gibi lâl dudaklar yüzünden Süleyman gibi konuşsam, değer
İsm-i a'zam benimle olunca, şeytandan ne korkum var?

Bilge ihtiyar! Meyhane ile ayıplama beni
Kadehi terk işinde ahit bozan bir gönlüm var

Rakibim! Allah aşkına bu gece kapa gözlerini biraz
O suskun lâl dudaklara söyleyecek yüz gizli sözüm var

Hamdolsun, ikbal gülistanında salınır sevdiğim!
Lale ile nesrine, nesteren yaprağına ne meylim var?

Hafız dostlar arasında rintlikle ün saldı ama
Dert değil! Âlemde benim Kıvamettin Hasanım var.

Gazel 328

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Men ki bâşem ki ber an hâtir-i âtir gozerem?
Lutfhâ mîkonî ey hâk-i deret tâc-i serem

Dilberâ, bendenevâzît ki âmûht, begû
Ki men in zan be rakîbân-i tu hergiz neberem

Himmetem bedraka-i râh kun ey tâyir-i kuds
Ki dirâz est reh-i maksad u men novseferem

Ey nesîm-i seherî, bendegî-i men beresân
Ki ferâmûş mekun vakt-i duâ-yi seherem

Hurrem an rûz kezin merhale ber bendem bâr
Vez ser-i kûy-i tu porsend refîkân haberem

Hâfizâ şâyed eger der taleb-i govher-i vasl
Dîde deryâ konem ez aşk u derû govte horem

Pâye-i nazm bulend est u cihângîr begû
Tâ koned pâdişeh-i bahr dehân porguherem

Ben kimim ki onun hoş hatırından geçeyim?
Lutfedersin şahım;
kapının toprağını başıma taç ederim.

Kul okşamayı kim öğretti? Söyle bana dilberim
Rakiplerinden ben bu zannı nasıl beklerim?

Kutsal kuş! Himmetinle rehberlik et bana
Yol uzun;
ben bu yola yeni çıkmış biriyim.

Kul olduğumu ilet benden ona seher yeli.
Seher vakti duasında unutmasın beni.

Kutlu gündür o gün;
bu konakta yükümü bağlarım.
Haberimi sokağından sorar dostlarım.

Hafız, vuslat incisini arıyorsan, yakışır
Gözlerimi deniz eder, bu denize dalarım.

Nazmın temeli yüksektir, kaplar dünyayı
Söyle, denizler padişahı inci doldursun ağzımı.

Gazel 329

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Cevzâ seher nihâd hemâyil berâberem
Ya'nî gulâm-i şâhem u sovgend mîhorem

Sâkî biyâ ki ez meded-i baht-i kârsâz
Kâmî ki hâstem zi Hodâ, şud muyesserem

Câmî bedih ki bâz be şâdî-i rûy-i şâh
Pîrâneser hevâ-yi cevânîst der serem

Râhem mezen be vasf-i zulâl-i Hızr ki men
Ez câm-i şâh cur'akeş-i hovz-i kovserem

Şâhâ eger be arş resânem serîr-i fazl
Memlûk-i in cenâbem u miskîn-i in derem

Men cur'anûş-i bezm-i tu bûdem hezâr sâl
Key terk-i âbhord koned tab'-i hûgerem?

Ver bâveret nemîkoned ez bende in hadîs
Ez gofte-i Kemâl delîlî biyâverem

"Ger ber kenem dil ez tu vu ber dârem ez tu mihr
An mihr ber ki efkenem, an dil kocâ berem?"

Mansûr bin Muzaffer Gâzîst hırz-i men
Vezin hucestenâm ber a'dâ muzafferem

Cevza hamayili koydu karşıma
Dedi: Şahın kuluyum; yemin ederim buna.

Gel saki, uygun bahtımın yardımıyla
Tanrı'dan ne istedimse, erdim muradıma.

Bir kadeh ver; içeyim şahın sağlığına.
İhtiyar halimde gençlik hevesi var başımda.

Abıhayatı vasfedip kesme yolumu.
Şahın kadehinden içerim Kevser havuzunun suyunu.

Şahım, göklere çıkarsam fazilet tahtını
Şahımın kuluyum, bu kapının yoksulu.

Bin yıldır senin meclisinde içerdim
Kısmetini nasıl terkeder alışkın tabiatım?

İnanmazsan eğer bu sözüme
Kemal'den sana bir delil getireyim.

"Gönlümü alsam senden, bıraksam sevgini
Kime veririm sevgimi? Nereye götürürüm gönlümü?"

Benim hamayilim Gazi Mansur bin Muzaffer
Bu kutlu adla düşmanlara oldum muzaffer

Ahd-i elest-i men hem bâ aşk-i şâh bûd
Vez şâhrâh-i omr bedin ahd bogzerem

Gerdûn çu kerd nazm-i Sureyyâ be nâm-i şâh
Men nazm-i durr çerâ nekonem? Ez ki kemterem?

Şâhînsifat çu to'me çeşîdem zi dest-i şâh
Key bâşed iltifât be sayd-i kebûterem?

Ey şâh-i şîrgîr, çi kem gerded, er şeved
Der sâye-i tu mulk-i ferâgat muyesserem?

Şi'rem be yumn-i medh-i tu sad mulk-i dil guşâd
Gûî ki tîg-i tûst zebân-i suhanverem

Ber gulşenî eger begozeştem çu bâd-i subh
Nî aşk-i ser bûd u ne şovk-i sanevberem

Bûy-i tu mîşenîdem u ber yâd-i rûy-i tu
Dâdend sâkiyân-i tarab yek do sâgarem

Mestî be âb-i yek do ineb vaz'-i bende nîst
Men sâlhorde pîr-i herâbâtperverem

Bâ seyr-i ahter-i felekem dâverî besîst
İnsâf-i şâh bâd derin kısse yâverem

Şukr-i Hodâ ki bâz derin ovc-i bârgâh
Tâvûs-i arş mîşineved sît-i şehperem

Nâmem zi kârhâne-i uşşâk mahv bâd
Ger cuz mahabbet-i tu buved şugl-i dîgerem

Şiblulesed be sayd-i dilem hamle kerd u men
Ger lâgarem ve gerne, şikâr-i gazanferem

Elest günü ahdettim şahın aşkına
Ömür yolundan geçerim ben bu ahitle.

Felek çekti ya Süreyya dizisini şah adına
Neden ben inci dizmeyim? Ne eksiğim var?

Şahın elinden şahin gibi beslendim
Güvercin avına hiç iltifat eder miyim?

Aslan avcısı şahım, neyim eksilir acaba
Sayenden feragat mülkü nasip olursa bana?

Methinin uğuruyla yüz gönül fethetti şiirim
Senin kılıcındır sanki konuşan bu dilim.

Gül bahçesine yolum düştüyse seher yeli gibi
Selviye aşkım değil sebep, değil çam şevki

Alıyordum kokunu, yüzünü anarak
Bir iki kadeh verdi bana neşe sakileri.

Bir iki üzüm suyuyla sarhoş olmak değil benim halim
Meyhanede yaşlanmış ihtiyar bir adamım

Felek yıldızının seyriyle davalıyım
Şahın insafı bu konuda benim yaverim.

Şükür Allah'a!
Bu tapının zirvesindeyim yine
Kanatlarımın sesini işitir arşın tavusu

Sevginden başkasıyla olursa işim
Aşıklar defterinden silinsin adım

Bir aslan yavrusu atıldı üstüme, avlamak için gönlümü
Cılız olayım, olmayayım; oldum ben aslanın avı

Ey âşikân-i rûy-i tu ez zerre bîşter
Men key resem be vasl-i tu? Kez zerre kemterem

Bunmâ be men ki munkir-i husn-i ruh-i tu kîst
Tâ dîde'eş be gezlik-i gayret ber âverem

Ber men futâd sâye-i horşîd-i saltanat
Veknun ferâgat est zi horşîd-i hâverem

Maksûd ezin muâmele bâzârtîzîyest
Nî cilve mîfurûşem u nî işve mîharem

Yüzüne âşık olanlar çoktur zerreden
Vuslatına nasıl ererim? Küçüğüm zerreden

Göster yüzünü bana;
yüzünün güzelliğini inkâr eden kim?
İnkârcının gözünü kıskançlık bıçağıyla oyarım!

Üstüme düştü saltanat güneşinin gölgesi
Doğu güneşinden feragat vaktidir şimdi.

Bu alışverişte pazar kızıştırmaktır maksadım
Ne cilve satarım, ne cilve alırım ben.

Gazel 330

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Tu hemçu subhî yu men şem'-i halvet-i seherem
Tebessumî kun u cân bîn ki çun hemî siporem

Çonin ki der dil-i men dâg-i zulf-i serkeş-i tust
Benefşezâr şeved turbetem çu der gozerem

Ber âsitân-i murâdet guşâde'em der-i çeşm
Ki yek nazar fikenî, hod fikendî ez nazarem

Çi şukr gûyemet ey hayl-i gam, afâkallâh
Ki rûz-i bîkesî âhir nemîrevî zi serem

Gulâm-i merdum-i çeşmem ki bâ siyâhdilî
Hezâr katre bebâred çu derd-i dil şumurem

Beher nazar but-i mâ cilve mîkoned lîken
Kes in kirişme nebîned ki men hemînigerem

Be hâk-i Hâfiz eger yâr bogzered çun bâd
Zi şovk der dil-i an tengnâ kefen bederem

Sabah gibisin sen, ben seher halvetinin mumu
Gülümse bir kez, gör canımı,
nasıl veriyorum ben onu

Gönlümde serkeş zülüflerin dağlı yeri durur
Ölürsem ben, mezarım menekşelik olur

Murat eşiğine açtım ben göz kapılarımı
Bakacaktın bana ama gözden düşürdün beni

Nasıl teşekkür edeyim sana gam askeri
Allah korusun seni
Başımdan ayrılmıyorsun bu kimsesizlik günü

Göz bebeklerimin kuluyum,
Gönlü karadır ama
Saydım mı gönül derdimi, yağdırır bin damla.

Her bakışıyla bir başka cilvelenir güzelimiz
Benim gördüğüm yan bakışı kimseler görmez

Sevgili rüzgâr gibi uğrasa Hafız'ın mezarına
Yırtarım kefenimi şevkimden o dar mekânda.

Gazel 331

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Be tîgem ger koşed, desteş negîrem
Veger tîrem zened, minnet pezîrem

Kemânebrûyet râ gû bezen tîr
Ki pîş-i dest u bâzûyet bemîrem

Gam-i gîtî ger ez pâyem der âred
Becuz sâgar ki bâşed destgîrem?

Ber ây ey âfitâb-i subh-i ummîd
Ki der dest-i şeb-i hicrân esîrem

Be feryâdem res ey pîr-i herâbât
Be yek cur'e cevânem kun ki pîrem

Be gîsû-yi tu hordem dûş sovgend
Ki men ez pây-i tu ser ber negîrem

Besûz in hırka-i takvâ tu Hâfiz
Ki ger âteş şevem, der vey negîrem

Kılıçla öldürse beni, elini tutmam
Okla vursa beni, minnet ederim.

Söyle keman kaşlıya, oklasın beni
Onun elinde, kolunda vereyim canı

Dünya gamı etse beni elden ayaktan
Kadehten başka kim tutacak elimden?

Doğ artık umut sabahının güneşi
Ayrılık gecesinin elinde tutsağım.

Yetiş imdadıma meyhane pîri
Pîrim ben; bir yudumla gençleştir beni

Dün gece saçlarına and içtim
Kaldırmam ayaklarımdan ben başımı

Hafız, yak şu takva hırkasını
Bir ateş olursam,
yakmaz mıyım ben onu!

Gazel 332

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Mezen ber dil zi nûk-i gamze tîrem
Ki pîş-i çeşm-i bîmâret bemîrem

Nisâb-i husn der hadd-i kemâl est
Zekâtem dih ki miskîn u fakîrem

Çu tiflân tâ key ey zâhid firîbî
Be sîb-i bûsitân u şehd u şîrem?

Çonan por şud fezâ-yi sîne ez dûst
Ki fikr-i hîş gom şud ez zamîrem

Kadeh por kun ki men der dovlet-i aşk
Cevânbaht-i cihânem gerçi pîrem

Karârî beste'em bâ meyfurûşân
Ki rûz-i gam becuz sâgar negîrem

Mebâdâ cuz hisâb-i mutrib u mey
Eger nakşî keşed kilk-i debîrem

Derin govgâ ki kes kes râ neporsed
Men ez pîr-i mugân minnet pezîrem

Gamze oklarını atma gönlüme
Ölürüm senin hasta bakan gözlerine!

Güzelliğin nisabı vardı son haddine
Düşkünüm, yoksulum; zekâtımı ver bana

Zahit, daha ne kadar aldatacaksın çocuklar gibi beni
Cennet bahçesindeki elma, bal, süt ile beni?

Göğsümün içi öylesine doldu dost ile
Ki aşk düşüncesi kayboldu gönlümde

Doldur kadehi.
Ben aşk devletinde
Yaşlı olsam da dünyada bahtım gençtir yine

Mey satanlarla vardım ben bir karara
Gam günü kadehten başkasını almam elime

Olmasın çalgıcı ile mey hesabından başkası
Kâtibin kalemi çıkarırsa hesap pusulası

Bu haragürede sormaz kimse kimseyi
Ben meyhane pîrine duyarım minneti

Hoşâ andem kez istignâ-yi mestî
Ferâgat bâşed ez şâh u vezîrem

Men an morgem ki her şâm u sehergâh
Zi bâm-i arş mîâyed safîrem

Çu Hâfiz genc-i û der sîne dârem
Egerçi muddeî bîned hakîrem

Ne hoştur o an!
Sarhoşluk istiğnasıyla ben
Şahmış, vezirmiş; hiç kaale almam

O kuşum ben;
sabah akşam demem
Arşın damından gelir ıslığım

İddiacı hakir görse de beni
Hafız gibi göğsümdedir hazinesi.

Gazel 333

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Nemâz-i şâm-i garîbân çu girye âgâzem
Be mûyehâ-yi garîbâne kısse perdâzem

Be yâd-i yâr u diyâr ançonan begiryem zâr
Ki ez cihân reh u resm-i sefer ber endâzem

Men ez diyâr-i habîbem, ne ez bilâd-i garîb
Muheyminâ be refîkân-i hod resân bâzem

Hodây râ mededî ey refîk-i reh tâ men
Be kûy-i meykede dîger alem ber efrâzem

Hired zi pîrî-i men key hisâb ber gîred
Ki bâz bâ sanemî tifl aşk mîbâzem

Becuz sabâ vu şimâlem nemîşinâsed kes
Azîz-i men ki becuz bâd nîst demsâzem

Hevâ-yi menzil-i yâr âb-i zindegânî-i mâst
Sabâ biyâr nesîmî zi hâk-i Şîrâzem

Sirişkem âmed u aybem begoft rûyberûy
Şikâyet ez ki konem? Hânegîst gammâzem

Zi çeng-i Zuhre şenîdem ki subhdem mîgoft
Gulâm-i Hâfiz-i hoşlehce-i hoşâvâzem

Gariplerin akşam namazı vakti başlarım ağlamaya
Garibane iniltilerle başlarım kıssa anlatmaya

Yârimin, diyarımın hatırasıyla nasıl da ağlarım
Dünyadan yolculuk âdetini kaldırırım

Dostun diyarındanım ben, garipler şehrinden değil
Ulaştır beni arkadaşlarıma koruyucu Tanrım

Allah aşkına, yardım et bana yol arkadaşım
Meyhane sokağına bir kez daha bayrak dikeyim

Akıl nasıl hesaba katacak ihtiyarlığımı?
Yine çocuk yaşta bir dilberle aşk oyunu oynarım.

Sabâ ile kuzey rüzgârı dışında tanıyan yok beni
Rüzgârdan başka yok azizim, hemdemim

Sevgilimin yurdunun havası hayat suyudur bize
Sabâ rüzgârı, Şiraz toprağından esinti getir bize

İndi gözyaşım; söyledi kusurumu yüzüme
Kimden şikâyet edeyim? Gammaz olan, evimde!

Zühre'nin çenginden duydum; sabah diyordu:
Lehçesi hoş, sesi güzel Hafız'ın kuluyum.

Gazel 334

Vezin: Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Ger dest resed, der ser-i zulfeyn-i tu bâzem
Çun gûy çi serhâ ki be çovgân-i tu bâzem!

Zulf-i tu merâ omr-i dirâz est velî nîst
Der dest ser-i mûî ez an omr-i dirâzem

Pervâne-i râhet bedih ey şem′ ki imşeb
Ez âteş-i dil pîş-i tu çun şem′ gudâzem

Andem ki be yek hande dihem cân çu surâhî
Mestân-i tu hâhem ki gozârend nemâzem

Çun nîst nemâz-i men-i âlûde nemâzî
Der meykede zan kem neşeved sûz u gudâzem

Der mescid u meyhâne hiyâlet eger âyed
Mihrâb u kemânçe zi do ebrû-yi tu sâzem

Ger halvet-i mâ râ şebî ez ruh befurûzî
Çun subh ber âfâk-i cihân ser beferâzem

Mahmûd buved âkibet-i kâr derin râh
Ger ser bereved der ser-i sovdâ-yi Eyâzem

Hâfiz gam-i dil bâ ki begûyem ki derin dovr
Cuz câm neşâyed ki buved mahrem-i râzem

İki zülfünün ucu olur da geçerse elime yine
Ne başlarla oynarım çevgeninle ben top yerine!

Uzun ömürdür zülüflerin benim için ama
Uzun ömürden bir kıl ucu dahi yok elimde

Ey mum! Rahatlık fermanını ver bu gece
Gönül ateşiyle mum gibi eriyeyim önünde

Sürahi gibi bir gülüşe can verdiğim an
Dilerim namazımı kılar senin sarhoşların

Günaha bulanmış benim gibisinin namazı namaz değil
Bu yüzden meyhanede yanıp yakılmam eksik değil

Hayalin gelirse gözüm önüne mesçit ile meyhanede
İki kaşından mihrap yaparım kendime, kemençe bir de

Halvetimizi bir gece aydınlatsan yüzünle
Baş çekerim sabah gibi dünyanın her ufkuna

Ayaz'ın sevdasıyla gitse de başım
Sonunda ben bu yolda Mahmut olurum

Hafız, gönlümdeki gamı kime söyleyim bu devirde?
Lâyık bir sırdaşım yok benim kadehten öte.

Gazel 335

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Der herâbât-i mugân ger gozer ufted bâzem
Hâsil-i hırka vu seccâde revân der bâzem

Halka-i tovbe ger imrûz çu zuhhâd zenem
Hâzin-i meykede ferdâ nekoned der bâzem

Ver çu pervâne dehed dest ferâgbâlî
Cuz bedan âriz-i şem'î nebuved pervâzem

Sohbet-i hûr nehâhem ki buved eyn-i kusûr
Bâ hiyâl-i tu eger bâ digerî perdâzem

Sirr-i sovdâ-yi tu der sîne bemândî pinhân
Çeşm-i terdâmen eger fâş nekerdî râzem

Morgsân ez kafes-i hâk hevâî geştem
Be hevâî ki meger sayd koned şehbâzem

Hemçu çeng er be kinârî nedihî kâm-i dil
Ez leb-i hîş çu ney yek nefesî benvâzem

Mâcerâ-yi dil-i hûn geşte negûyem bâ kes
Zanki cuz tîg-i gamet nîst kesî demsâzem

Ger beher mûî serî ber ten-i Hâfiz bâşed
Hemçu zulfet heme râ der kademet endâzem

Yine meyhaneye düşerse yolum
Hırkayı, seccadeyi satar, şarap alırım

Zahitler gibi bugün girsem tövbe halkasına
Yarın meyhane kapıcısı açmaz kapıyı bana

Fırsat elverirse pervane gibi bana
Mum yanaktan başka uçmam bir yana

İstemem hurilerle sohbeti; kusur olur
Hayalin varken başka şeyle ilgilenmek kusur olur

Yaşlı gözlerim ifşa etmeseydi sırrımı
Göğsümde saklı kalırdı sevdanın sırrı

Kuşlar gibi toprak kafesten havalandım
Belki bir şahbaz çıkar, beni avlar dedim

Sarılıp bana gönlümün muradını vermezsen çeng gibi
Dudağından bir nefes ver, okşa beni ney gibi

Kanlı gönlümün macerasını kimseye anlatmam
Çünkü gam kılıcından başka yok kafama uyan

Hafız'ın vücudunda her kıl ucunda bir baş olsa
Atardım ayaklarına hepsini zülüflerin gibi.

Gazel 336

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Mujde-i vasl-i tu kû? Kez ser-i cân ber hîzem
Tâyir-i kudsem u ez dâm-i cihân ber hîzem

Be vilâ-yi tu ki ger bende-i hîşem hânî
Ez ser-i hâcegî-i kevn u mekân ber hîzem

Yârab ez ebr-i hidâyet beresân bârânî
Pîşter zanki çu gerdî zi miyân ber hîzem

Ber ser-i turbet-i men bâ mey u mutrib benişîn
Tâ be bûyet zi lahd raks konân ber hîzem

Hîz u bâlâ benumâ ey but-i şîrînharekât
Kez ser-i cân u cihân destfeşân ber hîzem

Gerçi pîrem, tu şebî teng der âgûşem keş
Tâ sehergeh zi kinâr-i tu cevân ber hîzem

Rûz-i mergem nefesî muhlet-i dîdâr bedih
Tâ çu Hâfiz zi ser-i cân u cihân ber hîzem

Nerede vuslat müjdesi? Varsa, canımdan geçeyim.
Kutsal kuşum ben. Dünya tuzağından kurtulayım.

Sevginin aşkına! Sevgilim "Kulumdur" derse bana
Bu evrenin efendisi olmaktan vazgeçeyim.

Tanrım; bir yağmur gönder hidayet bulutundan
Toz gibi ben ortadan kalkmadan.

Toprağımın başında otur mey ile, mutrip ile
Mezarımdan raksederek kalkayım kokun ile

Şirin tavırlı dilber! Kalk, göster boyunu bana
El çırpıp vazgeçeyim canımdan, dünyadan

Yaşlıyım ama bir gece sar beni kollarına sıkıca
Yanından genç biri olarak kalkayım sabah olunca

Bir nefeslik görüşme fırsatı ver öleceğim gün
Hafız gibi candan, dünyadan vazgeçeyim.

Gazel 337

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Çerâ ne der pey-i azm-i diyâr-i hod bâşem?
Çerâ ne hâk-i ser-i kûy-i yâr-i hod bâşem?

Gam-i garîbî yu gurbet çu ber nemîtâbem
Be şehr-i hod revem u şehriyâr-i hod bâşem

Zi mahremân-i serâperde-i visâl şevem
Zi bendegân-i Hodâvendigâr-i hod bâşem

Çu kâr-i omr ne peydâst, bârî an ovlâ
Ki rûz-i vâki'a pîş-i nigâr-i hod bâşem

Zi dest-i baht-i girânhâb u kâr-i bîsâmân
Gerem buved gileî, râzdâr-i hod bâşem

Hemîşe pîşe-i men âşikî yu rindî bûd
Diger bekûşem u meşgûl-i kâr-i hod bâşem

Buved ki lutf-i ezel rehnumûn şeved Hâfiz
Vegerne tâ be ebed şermsâr-i hod bâşem

Neden kendi yurdumun yolunu tutmayayım?
Neden sevgilimin sokağında bulunmayayım?

Gariplik, gurbet gamına dayanamıyorum
Gideyim şehrime, şehrimin şehriyarı olayım

Vuslat sarayının mahremlerinden olayım
Padişah efendimin kullarından olayım

Ömür işinin sonu belli değil; iyisi mi ben
Öleceğim gün sevgilimin yanında olayım

Ağır uykulu bahtımdan, aksayan işimden
Olacaksa şikâyetim, kendi sırdaşım olayım

Hep âşıklık ile rintlikti benim işim
Artık çalışıp kendi işime bakayım

Hafız, bakarsın ezelî lutuf rehber olur sana
Yoksa sonsuza kadar kendimden utanırım.

Gazel 338

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Men dûstdâr-i rûy-i hoş u mûy-i dilkeşem
Medhûş-i çeşm-i mest u mey-i sâf-i bîgaşem

Goftî zi sirr-i ahd-i ezel yek sohen begû
Angeh begûyemet ki do peymâne der keşem

Men âdem-i bihiştiyem emmâ derin sefer
Hâlî esîr-i aşk-i cevânân-i mehveşem

Der âşikî guzîr nebâşed zi sâz u sûz
İstâde'em çu şem', metersân zi âteşem

Şîrâz ma'den-i leb-i la'l est u kân-i husn
Men covherî-i muflisem, îrâ muşevveşem

Ez bes ki çeşm-i mest derin şehr dîde'em
Hakkâ ki mey nemîhorem eknûn u serhoşem

Şehrîst por kirişme-i hûrân zi şeş cihet
Çîzîm nîst verne harîdâr-i her şeşem

Baht er meded dihed ki keşem raht sûy-i dûst
Gîsû-yi hûr gerd feşâned zi mefreşem

Hâfiz, arûs-i tab'-i merâ cilve ârizûst
Âyîne'î nedârem, ez an âh mîkeşem

Güzel yüz ile alımlı saçları severim ben
Sarhoş göz ile saf şaraba düşkünüm ben

Dedin: Ezel ahdinden bir sır söyle bana
İki kadeh çekeyim, sonra söylerim sana.

Ben Cennetteki Âdemim ama bu yolculukta
Tutsak oldum ay yüzlü gençlerin aşkına

Yanıp yakılmaktan kaçış yok âşıklıkta
Mum gibi duruyorum; beni ateşle korkutma

Şiraz lâl dudakların, güzelliğin madeni
Müflis mücevherciyim, budur karışık halimin sebebi

Bu şehirde ne çok sarhoş göz gördüm!
Şimdi mey içmiyorum ama sarhoşum

Hurilerin cilvesiyle dolu bir şehir altı yönden
Bir şeyim yok; yoksa alırım altı yönden

Yardım ederse bahtım, yârin yanına sererim postu
Hurilerin saçları yaygımdan alır tozumu

Hafız, tabiatımın gelini cilvelenmek ister
Aynam yok; bu yüzden ne ahlar çekerim, ne ahlar!

Gazel 339

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Hiyâl-i rûy-i tu çun bugzered be gulşen-i çeşm
Dil ez pey-i nazar âyed be sûy-i rovzen-i çeşm

Sezâ-yi tikyegehet manzarî nemîbînem
Menem zi âlem u in gûşe-i muayyen-i çeşm

Biyâ ki la'l u guher der nisâr-i makdem-i tu
Zi genc-i hâne-i dil mîkeşem be rovzen-i çeşm

Seher sirişk-i revânem ser-i herâbî dâşt
Gerem ne hûn-i ciger mîgirift dâmen-i çeşm

Nohost rûz ki dîdem ruh-i tu, dil mîgoft
Eger resed halelî, hûn-i men be gerden-i çeşm

Be bûy-i mujde-i vasl-i tu tâ seher şeb-i dûş
Be râh-i bâd nihâdem çerâg-i rûşen-i çeşm

Be merdumî ki dil-i derdmend-i Hâfiz râ
Mezen be nâvek-i dildûz-i merdumefken-i çeşm

Yüzünün hayali gözümün gül bahçesinden geçince
Gönlüm göz penceresine yönelir bakma niyetiyle

Sana yaraşır oturacak yer görmüyorum
Âlemde ben varım, yerin benim göz kenarım

Gel, sen geldin diye ben göz penceresine
Gönül hazinemden lâl ile mücevher çekerim

Akan gözyaşlarım silip süpürecekti seher vakti
Ciğer kanım tutmasaydı gözyaşlarımın eteğini

Yüzünü ilk gördüğüm gün gönlüm diyordu
Bana zarar gelirse, kanım gözlerinin boynuna!

Vuslat müjdesi ümidiyle dün gece sabaha kadar
Gözümün alevli çerağını koydum rüzgârın yoluna

İnsanlık aşkına! Hafız'ın dertli gönlünü
Gözlerinin adam deviren oklarıyla vurma.

Gazel 340

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Men ki ez âteş-i dil çun hom-i mey der cûşem
Muhr ber leb zede hûn mîhorem u hâmûşem

Kasd-i cân est tama' der leb-i cânân kerden
Tu merâ bîn ki derin kâr be cân mîkûşem

Men key âzâd şevem ez gam-i dil? Çun her dem
Hindû-yi zulf-i butî halka koned der gûşem

Hâşelillâh ki niyem mu'tekid-i tâ'et-i hîş
İn kadar hest ki gehgeh kadehî mey nûşem

Hest umîdem ki alâragm-i adû rûz-i cezâ
Feyz-i afveş nenihed bâr-i guneh ber dûşem

Pederem rovze-i rizvân be do gendum befrûht
Men çerâ mulk-i cihân râ be covî nefrûşem?

Hirkapûşî-i men ez gâyet-i dîndârî nîst
Perdeî ber ser-i sad ayb-i nihân mîpûşem

Men ki hâhem ki nenûşem becuz ez râvek-i hom
Çi konem ger sohen-i pîr-i mugân nenyûşem?

Ger ez in dest zened mutrib-i meclis reh-i aşk
Şi'r-i Hâfiz bebered vakt-i simâ' ez hûşem

Gönül ateşiyle şarap küpü gibi kaynarım
Dudağımı mühürler, kan içer, susarım

Cananın dudağına tamahlanmak, cana kasdetmek
Sen beni gör, bu yolda canla başla çalışırım.

Nasıl kurtulurum gönül gamından? Çünkü her an
Bir dilberin kara zülfü kulağıma halka takar

Kendi ibadetime güvenmem asla, hâşâ!
Arada bir mey çekerim, hepsi bu kadar!

Umudum var, düşmana rağmen kıyamet günü
Affının feyzi bırakmaz omuzlarımda günah yükünü

Babam Cennet bahçesini sattı iki buğdaya
Dünya mülkünü ben neden satmayım bir arpaya?

Dindarlığıma verme böyle hırka giymemi
Yüz gizli ayıbımı bu perde ile örterim.

İçeceksem, o saf şarabı içmek isterim
Pîr-i muganın sözünü dinlemeyim de ne edeyim?

Meclisteki çalgıcı böyle devam ederse aşk yolunu kesmeye
Hafız'ın şiirleri alır aklımı sema vaktinde

Gazel 341

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Ger men ez serzeniş-i muddeiyân endîşem
Şîve-i mestî yu rindî nereved ez pîşem

Zuhd-i rindân-i novâmuhte râhî bedehîst
Men ki bednâm-i cihânem, çi salâh endîşem

Şâh-i şûrîdeserân hân men-i bîsâmân râ
Zanki der kemhiredî ez heme âlem bîşem

Ber cebîn nakş kun ez hûn-i dil-i men hâlî
Tâ bedânend ki kurbân-i tu kâfirkîşem

İ'tikâdî benumâ ve begozer behr-i Hodâ
Tâ der in hırka nedânî ki çi nâdervîşem

Şi'r-i hûnbâr-i men ey bâd bedan yâr resân
Ki zi mujgân-i siyeh ber reg-i cân zed nîşem

Men eger bâde horem verne, çi kârem bâ kes?
Hâfiz-i râz-i hod u ârif-i vakt-i hîşem

İddiacıların serzenişlerini düşünecek olsam
Mestlik ile rintlik tarzını öğrenemem

Acemi rintlerin zahitliği bir başka yol
Adım kötüye çıkmış dünyada;
nasıl iyi düşünürüm?

Huzursuzum; başı dönenlerin şahı de bana
Kıt akıllılıkta herkesten ilerdedir yerim

Gönül kanımdan alnına bir ben kondur
Bilinsin, sen kâfir dinlinin kurbanıyım.

İnan bana; uğraşma artık Allah aşkına!
Bilmeyiver, bu hırkanın içinde nasıl dervişim.

Rüzgâr!
Kan damlayan şiirimi ulaştır o yâre
Can damarımı yaraladı siyah kirpikleriyle.

Şarap içerim veya içmem; kimseyle yok işim
Kendi sırrımın Hafız'ı, kendi vaktimin ârifiyim.

Gazel 342

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Hicâb-i çihre-i cân mîşeved gubâr-i tenem
Hoşâ demî ki ez an çihre perde ber fikenem

Çonin kafes ne sezâ-yi çu men-i hoşelhânîst
Revem be gulşen-i rizvân ki morg-i an çemenem

İyân neşud ki çerâ âmedem, kocâ reftem?
Dirîg u derd ki gâfil zi kâr-i hîştenem!

Çigûne tavf konem der fezâ-yi âlem-i kuds?
Ki der serâçe-i terkîb tahtebend-i tenem

Eger zi hûn-i dilem bûy-i şovk mîâyed
Aceb medâr ki hemderd-i nâfe-i Hutenem

Terâz-i pîrehen-i zerkeşem mebîn çun şem'
Ki sûzhâst nihânî derûn-i pîrehenem

Biyâ vu hestî-i Hâfiz zi pîş-i û berdâr
Ki bâ vucûd-i tu kes neşneved zi men ki menem

Beden tozum can yüzüme çekiyor perde
Ne hoş olur o an ki yüzümden kaldırırsam perde!

Böyle kafes lâyık değil benim gibi şakıyan kuşa
O çimenliğin kuşuyum, giderim Cennet gülistanına

Belli olmadı bir türlü;
Niçin geldim: Nereye gittim?
Eyvahlar olsun!
Kendi işimden bile gafilim!

Kutsallık âleminin fezasında nasıl dolanayım?
Yaratılış sarayında kayıt altına alınmıştır bedenim.

Gönül kanımdan şevk kokusu geliyorsa
Şaşma buna.
Huten nafesiyle birdir derdim.

Bakma üstümdeki sırmalı gömleğin kesimine
Gömleğimin içinde mum gibi gizli yangın var benim.

Gel; kaldır Hafız'ın varlığını önünden
Sen varken kimse duymaz, dersem ben "benim!".

Gazel 343

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Çil sâl bîş reft ki men lâf mîzenem
Kez çâkerân-i pîr-i mugân kemterîn menem

Hergiz be yumn-i âtifet-i pîr-i meyfurûş
Sâgar tohî neşud zi mey-i sâf-i rûşenem

Ez câh-i aşk u dovlet-i rindân-i pâkbâz
Peyveste sadr-i mastabehâ buved meskenem

Der şe'n-i men be dordkeşî zann-i bed meber
K'âlûde geşt câme velî pâkdâmenem

Şebhâ zi dest-i pâdişehem in çi hâlet est?
Kez yâd borde'end hevâ-yi nişîmenem

Heyf est bulbulî çu men eknûn derin kafes
Bâ in lisân-i azb ki hâmuş çu sûsenem!

Âb u hevâ-yi Fârs aceb sifleperver est!
Kû hemrehî ki hayme ezin hâk ber kenem?

Hâfiz be zîr-i hırka kadeh tâ be key keşî?
Der bezm-i hâce perde zi kâret ber efkenem

Tûrânşeh-i hoceste ki der menyezîd-i fazl
Şud minnet-i mevâhib-i û tovk-i gerdenem

Kırk yıldan fazladır, konuşurum ben
Pîr-i muganın en küçük kuluyum ben

Meyhane pîrinin şefkatinin uğuruyla asla
Saf, parlak şarapsız kalmaz kadehim

Temiz rintlerin devletiyle, aşk makamıyla
Meyhanenin başköşesidir hep meskenim

Tortulu şarap içer diye kötü zanda bulunma
Üstüm bulandı şaraba ama temizdir eteğim

Geceleri padişahım yüzünden ne hallere düştüm!
Unutuldu oturmak istediğim yerim

Yazık değil mi?
Benim gibi bülbül şimdi kafeste
Tatlı dilim varken süsen gibi susar dilim!

Sefilleri besler Fars'ın havası suyu
Yok mu bir yoldaş?
Buradan çadırımı sökeyim!

Hafız; hırka altında kadeh taşımak niceye dek?
Topla aklını başına!
Hâce'nin meclisinde sırrını söylerim!

Tükenmez faziletiyle kutlu kişidir Turanşah
Onun bağış minnetini boynuma halka ederim

Gazel 344

Vezin: Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

Omrîst tâ men der taleb her rûz gâmî mîzenem
Dest-i şefâ'et her zemân der nîknâmî mîzenem

Bîmâh-i mihrefrûz-i hod tâ bogzerânem rûz-i hod
Dâmî be râhî mînihem, morgî be dâmî mîzenem

Evreng kû? Gulçihr kû? Nakş-i vefâ vu Mihr kû?
Hâlî men ender âşikî dâv-i temâmî mîzenem

Tâ bû ki yâbem âgehî ez sâye-i serv-i sehî
Gulbang-i aşk ez her taraf ber hoşhurâmî mîzenem

Herçend k'an ârâm-i dil dânem nebahşed kâm-i dil
Nakş-i hiyâlî mîkeşem, fâl-i devâmî mîzenem

Dânem, ser âred gusse râ, rengîn ber âred kısse râ
İn âh-i hûnefşân ki men her subh u şâmî mîzenem

Bâ anki ez vey gâyibem vez mey çu Hâfiz tâyibem
Der meclis-i rûhâniyân gehgâh câmî mîzenem

Bir ömürdür her gün talep yolunda yürürüm
İyi şöhrete her zaman şefaat elini sürerim

Güneşi aydınlatan ay yüzlüm yokken,
geçirmek için günümü
Bir yola tuzak kurar, bir tuzağa kuş koyarım

Evreng ile Gülçihr nerede?
Mihr ile Vefa'dan haber yok!
Aşıklık sanatında şimdi ben çok iddialıyım

Bakarsın selvi boylunun gölgesinden haber alırım!
Bir yerde salınır dilber görsem, aşk gülbangı çekerim

Gönlümün muradını vermez gönlümün huzuru sevdiğim
Yine de hayaller kurar, hep fal tutarım

Bilirim; üzüntümü bitirir, hikâyeyi renklendirir
Ben sabah akşam demem, kanlı ahlar çekerim

Gerçi ondan uzağım, Hafız gibi meye tövbeliyim
Yine de ruhanîler meclisinde arada bir kadeh çekerim.

Gazel 345

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Bîtu ey serv-i revân, bâ gul u gulşen çi konem?
Zulf-i sunbul çi keşem, âriz-i sûsen çi konem?

Âh kez ta'ne-i bedhâh nedîdem rûyet
Nîst çun âyine'em rûy, zi âhen çi konem?

Boro ey nâsih u ber dordkeşân horde megîr
Kârfermâ-yi kader mîkoned in, men çi konem?

Berk-i gayret çu çonin mîcehed ez mekmen-i gayb
Tu befermâ ki men-i sûhteharmen çi konem?

Şâh-i turkân çu pesendîd u be çâhem endâht
Destgîr er neşeved lutf-i Tehemten, çi konem?

Mededî ger be çerâgî nekoned âteş-i Tûr?
Çâre-i tîreşeb-i vâdî-i îmen çi konem?

Hâfizâ, huld-i berîn hâne-i mevrûs-i men est
Enderin menzil-i vîrânenişîmen çi konem?

Selvi boylum, sensiz gülü, gülistanı ne yapayım?
Neden çekeyim sümbülün zülfünü?
Süsenin yanağını ne yapayım?

Kötülerin kınamasından göremedim yüzünü, ah, ah!
Yüzüm ayna gibi değil.
Demirden olsa, ne yapayım?

Git işine öğütçü!
Tortulu şarap çekeni eleştirip durma!
Kaderimi yazan yapıyor bunu.
Ben ne yapayım?

Gayb pususundan gayret şimşeği böyle çakıyor
Buyur, söyle!
Harmanım yanmış! Ben ne yapayım?

Türklerin şahı uygun gördü madem, attı beni kuyuya
Rüstem'in lutfu elimden tutmazsa, ben ne yapayım?

Tûr ateşi bir çıra ile yardım etmezse
Eymen Vadisinin kara gecesinde ben ne yapayım?

Hafız, Cennet miras kalmış evimdir benim
Şu virane evde oturup da ne yapayım?

Gazel 346

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Men ne an rindem ki terk-i şâhid u sâgar konem
Muhtesib dâned ki men in kârhâ kemter konem

Men ki ayb-i tovbekârân kerde bâşem bârhâ
Tovbe ez mey vakt-i gul, dîvâne bâşem, ger konem!

Aşk durdâne'st u men gavvâs u deryâ meykede
Ser furû bordem der ancâ, tâ kocâ ser ber konem?

Lâle sâgar gîred, nergis mest u ber mâ nâm fisk
Dâverî dârem besî, yârab kirâ dâver konem?

Bâz keş yekdem inân ey turk-i şehrâşûb-i men
Tâ zi eşk u çihre râhet por zer u govher konem

Men ki ez yâkût u la'l-i eşk dârem genchâ
Key nazar der feyz-i horşîd-i bulendahter konem?

Çun sabâ mecmûa-i gul râ be âb-i lutf şost
Kecdilem hân ger nazar ber safha-i defter konem

Ahd u peymân-i felek râ nîst çendan i'tibâr
Ahd bâ peymâne bendem, şart bâ sâgar konem

Men ki dârem der gedâî genc-i sultânî be dest
Key tama' der gerdiş-i gerdûn-i dûnperver konem?

Dilberi, kadehi terkedecek rint değilim ben
Muhtesip bilir; bu işleri az yaparım ben

Defalarca tövbekârları ayıplamıştım ben
Gül vakti tövbe edersem, deli olurum ben!

Aşk inci tanesi, meyhane deniz; dalgıcı da ben
Soktum başımı oraya; bir daha çıkarır mıyım ben!

Lale kadeh tutar, nergis sarhoş, günahkâr olan ben
Çok davam var Tanrım! Kimi hakim tutayım ben?

Şehir karıştıran güzelim; çek elini dizginden
Gözyaşımla yoluna altın, inci saçayım ben.

Gözyaşı yakutundan, lâlinden hazinelerim var
Yıldızı yüksek güneşin feyzine bakar mıyım ben?

Saba lutuf suyuyla gül mecmuasını yıkayınca
Salak bil beni, defter sayfasına bakarsam ben!

Feleğin ahdine, vefasına itibar edilmez
Ahdimi, şartımı hep kadehle yaparım ben

Yoksul halimle sultan hazinesini elde tutarım
Sefillerden yana feleğin dönüşüne bakar mıyım ben!

Gerçi gerdâlûd-i fakrem, şerm bâdâ ez himmetem
Ger be âb-i çeşme-i horşîd dâmen ter konem

Âşikân râ ger der âteş mîpesended lutf-i dûst
Tengçeşmem ger nazar der çeşme-i kovser konem!

Dûş la'leş işveî mîdâd Hâfiz râ velî
Men ne ânem kez vey in efsânehâ bâver konem

Bulandım fakirlik tozuna; yere batsın himmetim!
Güneş pınarıyla ıslatırsam eteğimi ben!

Dostun lutfu âşıkların ateşte olmasını ister
Kevser pınarına bakarsam, kör olayım ben!

Dün lâl dudaklar işvelenip duruyordu Hafız'a
Bu fasafisolara inanacak bir değilim ben!

Gazel 347

Vezin: Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Sanemâ bâ gam-i aşk-i tu çi tedbîr konem?
Tâ be key der gam-i tu nâle-i şebgîr konem?

Dil-i dîvâne ez an şud ki nasîhat şineved
Megereş hem zi ser-i zulf-i tu zencîr konem

Ançi der muddet-i hicr-i tu keşîdem, heyhât!
Der yekî nâme muhâl est ki tahrîr konem

Bâ ser-i zulf-i tu mecmû'-i perîşânî-i hod
Kû mecâlî ki serâser heme takrîr konem?

An zemân k'ârizû-yi dîden-i cânem bâşed
Der nazar nakş-i ruh-i hûb-i tu tasvîr konem

Ger bedânem ki visâl-i tu bedin dest dihed
Dîn u dil râ heme der bâzem u tovfîr konem

Dûr şov ez berem ey vâiz u bîhûde megûy
Men ne ânem ki diger gûş be tezvîr konem

Nîst ummîd-i salâhî zi fesâd Hâfiz
Çunki takdîr çonîn est, çi tedbîr konem?

Güzelim, aşkının gamına ben ne tadbir alayım?
Gamınla geceleri daha ne kadar inleyim?

Nasihat dinlemek geride kaldı divane gönlüme
Zülüflerinin ucundan zincir öreyim kendime

Heyhat! Ayrılığın boyunca neler çektim, bilsen!
Yazacak olsam; sözlerimi bir defter almaz

Zülüflerinin ucunu kalem etsem, perişan halimi
A'dan Z'ye yazacak olsam, halim kalmaz!

Ne zaman canı görme arzusuna kapılsam
Güzel yüzünün şeklini gözlerime resmederim

Bilsem ki mümkün olur kavuşmak sana
Bu yolda dinimi, gönlümü, her şeyimi veririm

Vaiz, çekil başımdan! Boş boş konuşma!
Kulak vermem artık ben yalana dolana!

Hafız, bu fesattan kurtuluş umudu yok
Madem takdir böyle; ben ne tedbir alayım?

Gazel 348

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Dîde deryâ konem u sabr be sahrâ fikenem
Venderin kâr dil-i hîş be deryâ fikenem

Ez dil-i teng-i gunehkâr ber ârem âhî
K'âteş ender guneh-i Âdem u Havvâ fikenem

Mâye-i hoşdilî ancâst ki dildâr ancâst
Mîkonem cehd ki hod râ meger ancâ fikenem

Beguşâ bend-i kabâ ey meh-i horşîdkulâh
Tâ çu zulfet ser-i sovdâzede der pâ fikenem

Horde'em tîr-i felek, bâde bedih tâ sermest
Ukde der bend-i kemer terkeş-i covzâ fikenem

Cur'aî câm berin taht-i revân efşânem
Gulgul-i çeng derin gunbed-i mînâ fikenem

Hâfizâ tikye ber eyyâm çu sehv est u hatâ
Men çerâ işret-i imrûz be ferdâ fikenem?

Gözlerimi denize çevirip sabrımı çöllere atayım
Bu işte gönlümü ben deryalara atayım

Daralmış günahkâr yüreğimden bir ah çekeyim
Adem ile Havva'nın günahına ateş atayım

Sevgili neredeyse, mutluluk sebebi orada
Çalışayım bari, kendimi oraya atayım

Güneş külahlı, ay yüzlü dilber! Çöz düğmeleri
Sevdalı başımı zülüflerin gibi ayaklarına atayım

Feleğin okunu yedim; şarap ver; sarhoş olayım
Sonra Cevzâ'nın terkeşine sıkı düğüm atayım

Şu tahtırevanda kadehten bir yudum saçayım
Çeng nağmelerini şu gökkubbeye çıkartayım

Hafız, günlerin geçişine güvenmek hatadır
Bugünün eğlencesini neden yarına atayım?

Gazel 349

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Dûş sovdâ-yi ruheş, goftem, zi ser bîrûn konem
Goft: Kû zencîr? Tâ tedbîr-i Mecnûn konem

Kâmeteş râ serv goftem, ser keşîd ez men be haşm
Dûstân! Ez râst mîrenced nigârem; çun konem?

Nukte-i nâsencîde goftem; dilberâ! ma'zûr dâr
İşveî fermây tâ men tab' râ movzûn konem

Zerdrûî mîkeşem zan tab'-i nâzuk bîgunâh
Sâkiyâ câmî bedih tâ çihre râ gulgûn konem

Ey nesîm-i menzil-i Leylî! Hodâ râ, tâ be key?
Reb' râ ber hem zenem, etlâl râ ceyhûn konem!

Men ki reh bordem be genc-i husn-i bîpâyân-i dûst
Sad gedâ-yi hemçu hod râ ba'd ezin Kârûn konem

Ey meh-i sâhibkırân, ez bende Hâfiz yâd kun
Tâ duâ-yi dovlet-i an husn-i rûzefzûn konem

Dün gece dedim: Yüzünün sevdasını başımdan atayım
Dedi: Zincir nerede? Şu Mecnuna tedbir alayım!

Boyuna selvi dedim; öfkeyle başını çevirdi benden
Ne yapacağım dostlar? Sevgilim alınıyor doğrudan!

Tartmadan bir laf ettim sevgilim, hoş gör beni
Bir işvelen; şairlik tabiatıma ayar çekeyim.

O nazik tabiat yüzünden yüzüm sararır oysa günahsızım!
Saki, bir kadeh ver ki gül renkli olsun yüzüm

Leyla konağının meltemi! Ne kadar sürecek, Allah aşkına
Yoksa konak yerini dağıtır, her yeri Ceyhun ederim!

Dostun sonsuz güzellik hazinesine ulaştım ben
Gayri kendim gibi yüz yoksulu Karun ederim

Yıldızı uğurlu sevdiğim! Hafız kulunu hatırla
Günbegün artan o güzelliğin devletine dua edeyim.

Gazel 350

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Be azm-i tovbe seher goftem istihâre konem
Behâr-i tovbeşiken mîresed, çi çâre konem?

Sohen dorost begûyem; nemîtevânem dîd
Ki mey horend harîfân u men nezâre konem

Çu gonçe bâ leb-i handân be yâd-i meclis-i şâh
Piyâle gîrem u ez şovk câme pâre konem

Be dovr-i lâle dimâg-i merâ ilâc konîd
Ger ez miyâne-i bezm-i tarab kinâre gîrem

Zi rûy-i dûst merâ çun gul-i murâd şikuft
Hevâle-i ser-i doşmen be seng-i hâre konem

Gedâ-yi meykede'em lîk vakt-i mestî bîn
Ki nâz ber felek u hukm ber sitâre konem

Merâ ki nîst reh u resm-i lokme perhîzî
Çerâ melâmet-i rind-i şerâbhâre konem?

Be taht-i gul benişânem butî çu sultânî
Zi sunbul u semeneş sâz-i tovk u yâre konem

Zi bâde horden-i pinhân melûl şud Hâfiz
Be bang-i berbet u ney râzeş âşikâre konem

Tövbe için istihareye yatayım dedim
Tövbe bozduran bahar geliyor! Ben n'ideyim?

Görmeye tahammülüm yok, doğrusunu istersen
Arkadaşlar çeksin meyi, ben seyredeyim!

Şah meclisinin anısına gonca misali gülümseyip
Alayım kadehi ele, şevkimden üstümü paramparça edeyim.

İşret meclisi varken, çekilirsem kenara
Lale devrinde bir ilaç bulun şu kafama!

Dostun yüzüyle açarsa muradımın gülü
Düşmanın başını kara taşa havale edeyim

Meyhane dilencisiyim ama sarhoşken gör beni
Feleğe nazlanır, yıldızlara hükmederim

İşret lokmasından uzak durmam mümkün değil
Şarap içen rinde ben nasıl fırça çekeyim?

Gül tahtına oturtayım bir dilberi sultan gibi
Sümbülden gerdanlık, yaseminden bilezik yapayım

Hafız usandı artık gizli gizli içmekten
Çeng, ney sesleriyle sırrını ifşa edeyim.

Gazel 351

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Hâşâ ki men be movsim-i gul terk-i mey konem!
Men lâf-i akl mîzenem; in kâr key konem?

Mutrib kocâst? Tâ heme mahsûl-i zuhd u ilm
Der kâr-i çeng u berbet u âvâz-i ney konem

Ez kîl u kâl-i medrese hâlî dilem girift
Yekçend nîz hidmet-i ma'şûk-i mey konem

Key bûd der zemâne vefâ? Câm-i mey biyâr
Tâ men hikâyet-i Cem u Kâvûs-i Key konem

Ez nâme-i siyâh netersem ki rûz-i haşr
Bâ feyz-i lutf-i û sad ezin nâme tey konem

Kû peyk-i subh? Tâ gilehâ-yi şeb-i firâk
Bâ ân hocestetâli'-i ferhundepey konem

İn cân-i âriyet ki be Hâfiz sipurd dûst
Rûzî ruheş bebînem u teslîm-i vey konem

Hâşâ! Gül mevsiminde şarabı terk eder miyim?
Akıllıca konuşuyorum; böyle bir şey eder miyim?

Nerede çalgıcı? Zahitlikten, ilimden yana ne varsa
Çenge, uda, ney sesine feda edeyim

Artık sıkıldım medresenin vıdıvıdısından
Biraz da sevgiliye, meye hizmet edeyim

Zamanede vefa ne zaman oldu ki? Getir mey kadehini
Cem ile Key Kâvus'un hikâyesini edeyim

Mahşer günü kötü amel defterinden korkmam ben
Onun lutfuyla böyle yüz defteri dürerim ben!

Sabah kuryesi nerede? Ayrılık gecesinin şikâyetini
Ayağı uğurlu, talihi kutlu sevgiliye edeyim

Dostun Hafız'a emanet verdiği bu canı
Bir gün yüzünü göreyim, ona teslim edeyim.

Gazel 352

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Rûzgârî şud ki der meyhâne hidmet mîkonem
Der libâs-i fakr kâr-i ehl-i dovlet mîkonem

Tâ key ender dâm-i vasl ârem tezervî hoşhuram
Der kemînem u intizâr-i vakt-i furset mîkonem

Vâiz-i mâ bûy-i hak neşnîd, bişnov k'in sohen
Der huzûreş nîz mîgûyem, ne gıybet mîkonem

Bâ sabâ oftân u hîzân mîrevem tâ kûy-i dûst
Vez refîkân-i reh istimdâd-i himmet mîkonem

Hâk-i kûyet zahmet-i mâ ber netâbed bîş ezin
Lutfhâ kerdî butâ; tahfîf-i zahmet mîkonem

Zulf-i dilber dâm-i râh u gamze'eş tîr-i belâst
Yâd dâr ey dil ki çendînet nasîhat mîkonem

Dîde-i bedbîn bepûşân ey kerîm-i aybpûş
Zin dilîrîhâ ki men der konc-i halvet mîkonem

Hâfizem der meclisî, dordî keşem der mahfilî
Binger in şûhî ki çun bâ halk-i sun'et mîkonem

Ne zamandır ben meyhanede hizmet ederim
Fakirlik giysisi giyer, devlet ehlinin işini ederim

Hoş salınır sülünü ne zaman çekeceğim vuslat tuzağına?
Pusuya yatar, fırsat vaktini beklerim

Bizim vaiz almamış Hak kokusunu. Dinle bu sözü
Onun huzurunda diyorum. Sanma ki gıybet ederim

Seher yeliyle düşe kalka dostun sokağına giderim
Yol arkadaşlarımdan himmet yardımı dilerim

Sokağının toprağı dayanamaz zahmetime artık
Sevgilim lutfettin bana; seni az rahatsız ederim

Dilberin zülfü yol tuzağıdır, gamzesi bela oku
Gönlüm! İyi belle bunu. Ne zamandır nasihat ederim!

Ayıp örten kerem sahibi! Kötü bakanın gözünü kapat
Bu yürekliliği ben halvet köşesindeyken ederim.

Bir mecliste Hafızım, başkasında tortulu şarap içerim
Bakar mısın! Bu gözüpekliği senin halkına karşı ederim!

Gazel 353

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Men terk-i aşk-i şâhid u sâgar nemîkonem
Sad bâr tovbe kerdem u dîger nemîkonem

Bâg-i bihişt u sâye-i tûbî yu kasr-i hûr
Bâ hâk-i kûy-i dûst berâber nemîkonem

Telkîn u ders-i ehl-i nazar yek işaret'est
Goftem kinâyetî yu mukerrer nemîkonem

Hergiz nemîşeved zi ser-i hod haber merâ
Tâ der miyân-i meykede ser ber nemîkonem

Nâsih be ta'n goft ki rov terk-i aşk kun
Muhtâc-i ceng nîst berâder! Nemîkonem!

İn takviyem temâm Ki bâ şâhidân-i şehr
Nâz u kirişme be ser-i minber nemîkonem

Hâfiz, cenâb-i pîr-i mugân cây-i dovlet'est
Men terk-i hâkbûsî-i in der nemîkonem

Ben güzelin aşkını, kadehi terketmiyorum!
Yüz kere tövbe ettim; artık etmiyorum!

Cennet bahçesi, Tuba gölgesi, huriler kasrı
Bunları dostun sokağının toprağıyla bir tutmuyorum!

Görüş sahiplerinin telkini, dersi bir işarettir ancak
Bir kinaye söyledim; bir daha tekrar etmiyorum.

Kendi başımdan haberim olmuyor asla
Ne zaman ki meyhanenin ortasında bitmiyorum!

Öğütçü! Kınayarak "Aşkı terket" deme bana
Kavgaya gerek yok arkadaşım! Etmiyorum!

Yetti artık bu takva! Şehir dilberleriyle
Minber üstündeyken cilveleşmiyorum.

Hafız, meyhanecinin eşiği devlet kapısıdır
Ben bu kapının eşiğini öpmeyi terketmiyorum!

Gazel 354

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Be mujgân-i siyeh kerdî hezârân rahne ber dînem
Biyâ kez çeşm-i bîmâret hezârân derd ber çînem

Elâ ey hemnişîn-i dil ki yârânet bereft ez yâd
Merâ rûzî mebâd an dem ki bîyâd-i tu benşînem!

Cihân pîrîst u bîbunyâd. Ezin ferhâdkuş feryâd!
Ki kerd efsûn u nîrengeş melûl ez cân-i şîrînem

Zi tâb-i âteş-i dûrî şodem gark-i arak çun gul
Biyâr ey bâd-i şebgîrî nesîmî zan arakçînem

Cihân-i fânî yu bâkî fidâ-yi şâhid u sâkî
Ki sultânî-i âlem râ tufeyl-i aşk mîbînem

Eger ber cây-i men gayrî guzîned dûst, hâkim ûst
Herâmem bâd eger men cân be cây-i dûst bugzînem!

Sabâhulhayr zed bulbul. Kocâî sâkiyâ? Ber hîz
Ki govgâ mîkoned der ser hiyâl-i hâb-i dûşînem

Şeb-i rihlet hem ez bister revem der kasr-i hûrul'ayn
Eger der vakt-i cân dâden tu bâşî şem'-i bâlînem

Hadîs-i ârizûmendî ki derin nâme sebt uftâd
Hemânâ bîgalat bâşed ki Hâfiz dâd telkînem

Siyah kirpiklerinle gedik açtın dinimde binlerce
Gel, hasta gözlerinden dert toplayım binlerce

Gönlümde oturan sevgili! Çıktı mı dostlar hatırından?
Kısmet olmasın bana gafil kalıp oturmak hatırandan.

Cihan temelsiz bir moruk! Ferhat öldürür. Elaman!
Afsunu, oyunu bezdirdi beni tatlı canımdan!

Gül gibi tere battım ayrılık ateşinden
Gecelerin rüzgârı! Esinti getir sevgilinin arakçininden.

Fani, baki dünya dilber ile sakiye olsun feda
Âlem sultanlığını aşkın tufeylisi görürüm zira.

Benim yerime başkasını seçerse dost, odur hakim.
Tövbeler olsun, canımı dostun yerine koyarsam!

Bülbül günaydın dedi. Nerdesin saki? Kalksana!
Dünkü düşlerin hayali kavga eder başımda.

Ölüm gecesi yatağımdan giderim huriler kasrına
Başucumdaki mum olursan can verdiğim anda.

Seni nasıl arzu ettiğim yazıldı bu mektuba
Hatası yoktur bunun. Hafız telkin etti bana.

Gazel 355

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Hâliyâ maslahat-i vakt der an mîbînem
Ki keşem raht be meyhâne vu hoş benşînem

Câm-i mey gîrem u ez ehl-i riyâ dûr şevem
Ya'nî ez ehl-i cihân pâkdilî bugzînem

Cuz surâhî yu kitâbem nebuved yâr u nedîm
Tâ harîfân-i degâ râ be cihân kem bînem

Ser be âzâdegî ez halk ber ârem çun serv
Ger dehed dest ki dâmen zi cihân der çînem

Bes ki der hirka-i âlûde zedem lâf-i salâh
Şermsâr ez ruh-i sâkî yu mey-i rengînem

Sîne-i teng-i men u bâr-i gam-i û; heyhât!
Merd-i in bâr-i girân nîst dil-i miskînem

Men eger rind-i herâbâtem veger zâhid-i şehr
İn metâ'em ki hemîbînî yu kemter zînem

Bende-i Âsaf-i ahdem, dilem ez râh meber
Ki eger dem zenem, ez çerh behâhed kînem!

Ber dilem gerd-i sitemhâst. Hodâyâ mepesend
Ki mukedder şeved âyîne-i mihrâyînem

Şimdi yapılacak iş şudur bence:
Taşınayım meyhaneye, oturayım hoşça.

Alayım mey kadehini, uzaklaşayım riyakârlardan
Yani gönlü temiz birini seçeyim insanlardan

Sürahi ile kitap olsun bana yâr ile nedim
Üçkâğıtçı arkadaşları böylece daha az göreyim

Selvi gibi kaldırayım başımı, halktan kurtulayım
Mümkün olursa, dünyadan elimi eteğimi çekeyim.

Şu kirli hırka üstümdeyken ne çok salah lafı ettim!
Şimdi sakinin yüzünden, kırmızı şaraptan utanırım

Eyvah! Onun gam yüküne karşı şu daralmış göğsüm!
Bu ağır yükü çekemez benim zavallı gönlüm.

Harabat rindi olsam, şehir sofusu olsam
Malım bu kadar. Görüyorsun; bundan değersizim.

Zamanın vezirine kulum. Fitilleyip durma beni!
Bir çıtlatacak olsam, felekten alır öcümü!

Gönlümde zulüm tozu var! Etme eyleme Tanrım!
Bulanmasın güneş tabiatlı gönül aynam benim.

Gazel 356

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Gerem ez dest ber hîzed ki bâ dildâr benşînem
Zi câm-i vasl mey nûşem, zi bâg-i îş gul çînem

Şerâb-i telh-i sûfîsûz bunyâdem behâhed bord
Lebem ber leb nih ey sâkî yu bistân cân-i şîrînem

Meger dîvâne hâhem şud derin sovdâ ki şeb tâ rûz
Sohen bâ mâh mîgûyem, perî der hâb mîbînem

Lebet şekker be mestân dâd u çeşmet mey be meyhârân
Menem kez gâyet-i hirmân, ne bâ ânem ne bâ înem

Çu her hâkî ki bâd âvurd, feyzî bord ez in'âmet
Zi hâl-i bende yâd âver ki hidmetgâr-i dîrînem

Ne her kû nakş-i nazmî zed, kelâmeş dilpezîr ufted
Tezerv-i turfe men gîrem ki çâlâk est şâhînem

Eger bâver nemîdârî, rov ez sûretger-i Çîn pors
Ki Mânî nushe mîhâhed zi nûk-i kilk-i muşkînem

Vefâdârî yu hakgûî ne kâr-i herkesî bâşed
Gulâm-i Âsaf-i sânî, Celâlulhakki veddînem

Rumûz-i mestî yu rindî zi men bişnov, ne ez vâiz
Ki bâ câm u kadeh herdem nedîm-i mâh u pervînem

Elimden gelse hep sevgilimle otururum
Vuslat kadehinden mey içer, işret bağından gül dererim

Sûfiyi yakan acı şarap yıkacak temelimi
Koy dudağını dudağıma saki; al tatlı canımı.

Deliriyor muyum ne? Bu sevdadan sabaha kadar
Ayla konuşuyor, düşümde peri görüyorum!

Dudağın şeker verdi mestlere, gözün mey içenlere şarap
Ne ondan aldım, ne bundan. Mahrum olan bir benim!

Rüzgârın getirdiği her toprak feyiz aldı bağışından
Ben kulunu da hatırla! Eski hizmetkârınım.

Her manzume yazanın sözü makbul olur mu?
O güzel sülünü ben tutarım! Kıvraktır zira şahinim.

İnanmıyorsan, git, sor Çin ressamından.
Mani bile kopya alır mis gibi kalemimin ucundan.

Vefalılık, doğru sözlülük herkesin harcı değil
Hakk'ın, dinin Celali, ikinci Asafın kuluyum.

Sarhoşluk, rintlik sırlarını bana sor; vaize değil
Mey kadehi elimde her dem Ay ile Pervin'in nedimiyim.

Gazel 357

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Der herâbât-i mugân nûr-i Hodâ mîbînem
İn aceb bîn ki çi nûrî zi kocâ mîbînem!

Cilve ber men mefurûş ey melikulhâc ki tu
Hâne mîbînî yu men hânehodâ mîbînem

Hâhem ez zulf-i butân nâfeguşâî kerden
Fikr-i dûr'est hemânâ ki hatâ mîbînem

Sûz-i dil, eşk-i revân, âh-i seher, nâle-i şeb
İn heme ez nazar-i lutf-i şomâ mîbînem

Herdem ez rûy-i tu nakşî zenedem râh-i hiyâl
Bâ ki gûyem ki derin perde çihâ mîbînem?

Kes nedîd'est zi muşk-i Hoten u nâfe-i Çîn
Ançi men her seher ez bâd-i sabâ mîbînem

Dûstân, ayb-i nazarbâzî-i Hâfiz mekonîd
Ki men û râ zi muhibbân-i şomâ mîbînem.

Muğların harabatında Tanrı nurunu görüyorum
Şaşma buna! Hangi ışığı nereden görüyorum?

Gösteriş yapma bana Hac emiri! Çünkü sen
Ev görüyorsun; ben Tanrı evi görüyorum.

Güzellerin zülfünden amber çıkarmak istiyorum
Bu uzak bir fikir. Sanırım hayal görüyorum!

Gönül yangısı, akan gözyaşı, seher ahları, gece iniltileri
Bunların tümünü lutuflu bakışınızdan görüyorum.

Yüzünün silueti her an hayal yolumu kesiyor
Kime söylesem? Ben bu perdede neler görüyorum?

Gören olmadı Huten miskinden, Çin amberinden
O şeyleri ki her sabah seher yelinden görüyorum.

Dostlar! Ayıplamayın Hafız'ın güzele bakmasını
Ben onu sizi sevenlerden biri olarak görüyorum.

Gazel 358

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Gam-i zemâne ki hîçeş kirân nemîbînem
Devâş cuz mey-i çun ergavân nemîbînem

Be terk-i hidmet-i pîr-i mugân nehâhem goft
Çerâ ki maslahat-i hod der an nemîbînem

Zi âfitâb-i kadeh irtifâ'-i îş begîr
Çerâ ki tâli'-i vakt ançonan nemîbînem

Nişân-i ehl-i Hodâ âşıkîst; bâ hod dâr!
Ki der meşâyih-i şehr in nişân nemîbînem

Bedin do dîde-i heyrân-i men hezâr efsûs!
Ki bâ do âyine rûyeş iyân nemîbînem

Kad-i tu tâ beşud ez cûybâr-i dîde-i men
Becây-i serv cuz âb-i revân nemîbînem

Derin humâr kesem cur'a'i nemîbahşed
Bebîn ki ehl-i dilî der miyân nemîbînem

Nişân-i mûy-i miyâneş ki dil derû bestem
Zi men mepors ki hod der miyân nemîbînem

Men u sefîne-i Hâfiz ki cuz derin deryâ
Bizâ'et-i sohen-i durfeşân nemîbînem.

Zamane gamının sonunu görmüyorum
Erguvan renkli şaraptan başka çare görmüyorum

Pîrimugana hizmeti terketmeyeceğim
Çünkü çıkarımı bunun dışında görmüyorum

Kadeh güneşine bakıp işret yıldızının yüksekliğini ölç
Çünkü vaktin talihini ben öyle görmüyorum

Allah adamlarının işareti âşıklıktır; kendine gel!
Şehir şeyhlerinde bu işareti görmüyorum.

Bin kere yazıklar olsun iki hayran gözüme!
İki aynayla bile yüzünü güzelce görmüyorum

Gözyaşı ırmağımın önünden çekildi ya boyun
Selvinin yerinde akarsu dışında bir şey görmüyorum

Bu kadar mahmurum ama kimse vermez bir yudum
Bak hele, ortada bir gönül adamı görmüyorum!

Gönlümü bağladığım ince belin işaretini
Sorma bana! Kendimi arada görmüyorum.

Bir ben, bir Hafız'ın şiir cöngü. Bu deryada ben
İnci değerinde sözlerimden başka meta görmüyorum.

Gazel 359

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Hurrem an rûz kezin menzil-i vîrân berevem
Râhet-i cân talebem vez pey-i cânân berevem

Gerçi dânem ki be câî nebered râh garîb
Men be bûy-i ser-i an zulf-i perîşân berevem

Dilem ez vahşet-i zindân-i Sikender begirift
Raht ber bendem u tâ mulk-i Suleymân berevem

Çun sabâ bâ ten-i bîmâr u dil-i bîtâkat
Be hevâdârî-i an serv-i hurâmân berevem

Der râh-i û çu kalem ger be serem bâyed reft
Bâ dil-i zahmkeş u dîde-i giryân berevem

Nezr kerdem ger ezin gam be der âyem rûzî
Tâ der-i meykede şâdân u gazelhân berevem

Be hevâdârî-i û zerresifat rakskunân
Tâ leb-i çeşme-i horşîd-i dirahşân berevem

Tâziyân râ gam-i ehvâl-i girânbârân nîst
Pârsâyân! Mededî! Tâ hoş u âsân berevem

Ver çu Hâfiz zi beyâbân neberem reh bîrûn
Hemreh-i kovkebe-i Âsaf-i dovrân berevem

Ne güzel gündür o gün! Bu viranelikten giderim
Canımın huzurunu arar, canan peşine giderim

Bilirim; garip bulamaz bir çıkış yolu kendine
Ben dağınık zülüflerin kokusuna giderim

İskender zindanının korkusundan yılgınlık geldi
Yükümü bağlar, Süleyman ülkesine giderim

Vücudum hasta, gönlüm takatsiz. Seher yeli gibi
Salınır selvi boyluma kavuşmaya giderim

Başım gidecekse onun yolunda kalem gibi
Yaralı gönlümle, ağlar gözlerimle giderim

Adağım var. Bu gamdan kurtulursam bir gün
Meyhane kapısına şen şakrak, gazel okur giderim

Onun arzusuyla raksederek zerre gibi
Parlak güneş pınarımın kıyısına giderim

Yükü ağırların tasasını çekmez atlılar
Sofular! Yardım ederseniz, rahat rahat giderim

Şu çölden bulamazsam çıkış yolu Hafız gibi
Zamanın Asafının maiyetine takılır giderim.

Gazel 360

Vezin: Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ger ezin menzil-i vîrân be sûy-i hâne revem
Diger ancâ ki revem, âkil u ferzâne revem

Zin sefer ger be selâmet be vatan bâz resem
Nezr kerdem ki hem ez râh be meyhâne revem

Tâ begûyem ki çi keşfem şud ezin seyr u sulûk
Be der-i sovme'e bâ berbet u peymâne revem

Âşinâyân-i reh-i aşk gerem hûn behorend
Nâkesem ger be şikâyet sûy-i bîgâne revem!

Ba'dezin dest-i men u zulf-i çu zencîr-i nigâr
Çend u çend ez pey-i kâm-i dil-i dîvâne revem

Ger bebînem ham-i ebrû-yi çu mihrâbeş bâz
Secde-i şukr konem vez pey-i şukrâne revem

Hurrem an dem ki çu Hâfiz be tevellâ-yi vezîr
Serhoş ez meykede bâ dûst be kâşâne revem

Hani olur ya şu virane konaktan eve giderim
Bir daha gidersem, aklım başımda olarak giderim

Bu seferden dönersem sağ salim vatanıma
Adağım var. Ayağımın tozuyla meyhaneye giderim

Söyleyim size, ne anladım bu seyir sülûk işinden
Tekke kapısına bir elimde saz, birinde kadehle giderim

Aşk yolunda tanış olduklarım içseler kanımı
Namerdim, görürsen beni ona buna şikâyete giderim!

Bundan böyle işte elim, işte sevgilimin zincir zülüfleri
Daha ne kadar divane gönlümün peşinden giderim?

Açık görürsem sevgilimin mihrap kaşlarını
Şükür secdesi eder, ona teşekküre giderim

Ne kutlu andır! Hafız gibi vezire sevgisinden
Meyhaneden sarhoş çıkar, dostla kâşâneye giderim!

Gazel 361

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Anki pâmâl-i cefâ kerd çu hâk-i râhem
Hâk mîbûsem u ozr-i kademeş mîhâhem

Men ne ânem ki zi covr-i tu benâlem, hâşâ!
Bende-i mu'tekid u çâker-i dovlethâhem

Beste'em der ham-i gîsû-yi tu ummîd dirâz
An mebâdâ ki koned dest-i taleb kûtâhem

Zerre-i hâkem u der kûy-i tuem cây hoş'est
Tersem ey dûst ki bâdî bebered nâgâhem!

Pîr-i meyhâne seher câm-i cihânbînem dâd
Venderan âyine ez husn-i tu kerd âgâhem

Sûfî-i sovme'e-i âlem-i kudsem lîken
Hâliyâ deyr-i mugân est hevâletgâhem

Bâ men-i râhnişîn hîz u sûy-i meykede ây
Tâ der an halka bebînî ki çi sâhibcâhem

Mest bogzeştî yu ez Hâfizet endîşe nebûd
Âh eger dâmen-i husn-i tu begîred âhem

Hoşem âmed ki seher husrev-i hâver mîgoft
Bâ heme pâdişehî, bende-i Tûrânşâhem

Cefa ile ezdi beni yolunun toprağı gibi
Öperim toprağını, ayaklarından özür dilerim

Hâşâ! Senin cevrinden sızlanacak değilim
İnanıyorum sana; devletini ister bir bendeyim

Zülüflerinin kıvrımına ne umutlar bağladım!
Allah göstermesin! Kısalmasın hiç talep elim

Toprak zerresiyim. Ne hoştur yanındaki yerim!
Rüzgâr uçuruverecek diye korkarım sevdiğim

Meyhane pîri dünyayı gösteren ayna verdi seherleyin
Bu ayna ile güzelliğinden oldu benim haberim

Ben kutsal âlem tekkesinden bir sûfiyim
Ama şimdi meyhanedir gönderildiğim yerim

Yolda oturuyorum. Kalk gel benimle meyhaneye
O mecliste gör beni; ne kadar yüksektir yerim!

Sarhoşça geçtin gittin; düşünmedin hiç Hafız'ı
Güzelliğinin eteğini bir yakalarsa âh elim!

Hoşuma gitti; seherde diyordu doğunun hüsrevi güneş
Padişah olsam da ben, Turanşah'ın kölesiyim.

Gazel 362

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Dîdâr şud muyesser u bûs u kinâr hem
Ez baht şukr dârem u ez rûzgâr hem

Zâhid boro ki tâli' eger tâli'-i men est
Câmem be dest bâşed u zulf-i nigâr hem

Mâ ayb-i kes be mestî yu rindî nemîkonîm
La'l-i butân hoş est u mey-i hoşguvâr hem

Ey dil! Beşâretî dihemet! Muhtesib nemând
Vez mey cihân por est u but-i meygusâr hem

Hâtir be dest-i tefrika dâden ne zîrekîst
Mecmû'a'î behâh u surâhî biyâr hem

Ber hâkiyân-i aşk feşân cur'a-i lebeş
Tâ hâk la'lgûn şeved u muşkbâr hem

An şud ki çeşm-i bed nigerân bûdî ez kemîn
Hasm ez miyân bereft u sirişk ez kinâr hem

Çun kâyinât cumle be bûy-i tu zinde'end
Ey âfitâb! Sâye zi mâ ber medâr hem

Çun âb-i rûy-i lâle vu gul feyz-i husn-i tust
Ey ebr-i lutf! Ber men-i hâkî bebâr hem

Görüşmek nasip oldu, kucaklaşmak da
Bahtıma minnet duyarım, zamana da

Zahit, git işine! Talih benim talihimse
Elimde kadeh olur, yârin saçları da

Kimseyi ayıplamayız sarhoştur, rinttir diye
Dilber dudağı hoş olur, içimi hoş şarap da

Gönlüm! Müjde vereyim sana. Kalmadı muhtesip!
Şarapla doldu dünya, şarap içen kızlarla da

Gönlü karışıklığa düşürmek akıllılık sayılmaz
Şiir cöngü iste; getir bir sürahi şarap da

Aşk yoksullarına dudaklarından ver bir yudum
Lâl rengini alsın, misk yağdırsın toprak da

Kötü göz yatmıştı pusuya, bakıyordu oradan
Düşman kalktı ortadan, silindi gözyaşları da

Değil mi ki tüm varlıklar kalır kokunla hayatta
Güneşim benim! Gölgen kalsın hep başımda

Lale ile gül güzelliğinin feyzinden alır parlaklığını
Lutuf bulutum! Yağdır yağmurunu ben aşığına da

Hâfiz esîr-i zulf-i tu şud; ez Hodâ beters
Vez intisâf-i Âsaf-i cemiktidâr hem

Burhân-i mulk u dîn ki zi dest-i vizâreteş
Eyyâm kân-i yemîn şud u deryâ yesâr hem

Ber yâd-i re'y-i enver-i û âsmân be subh
Cân mîkoned fidâ vu kevâkib nisâr hem

Gûy-i zemîn rubûde-i çovgân-i adl-i ûst
Vin ber keşîde gonbed-i nîlîhisâr hem

Azm-i sebuk in'ân-i tu der cunbiş âvered
İn pâyidâr merkez-i âlîmedâr hem

Tâ ez netîce-i felek u tavr-ı dovr-i ûst
Tebdîl-i mâh u sâl u hazân u behâr hem

Hâlî mebâd kâh-i celâleş zi serverân
Vez sâkiyân-i servkad u gul'izâr hem

Hafız lutfunun esiri oldu. Allah'tan kork!
Adaletli, Cem iktidarlı Asaf'tan da

Mülkün, dinin kanıtı vezirin sayesinde
Günler zenginlik madeni oldu, deryalar da

Parlak görüşünün anısına gökyüzü sabahleyin
Can feda eder, saçar canını yıldızlar da

Dünya topu onun adalet çevgeninin ucunda
Şu yükseltilmiş lacivert kümbetli asuman da

Dizginine sarılacak olsan kıvraklıkla
Yörüngesi yüce bu kalıcı merkez geçer harekete

Feleğin neticesidir bu; onun devri ile dönüşür
Aylar yıllara, sonbaharlar ilkbahara da

Ululuk sarayından eksik kalmasın önderler
Selvi boylu, gül yanaklı sakiler bulunsun yanında.

Gazel 363

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Derdem ez yâr est u dermân nîz hem
Dil fidâ-yi û şud u cân nîz hem

İnki mîgûyend ân hoşter zi husn
Yâr-i mâ in dâred u an nîz hem

Yâd bâd ankû be kasd-i hûn-i mâ
Ahd râ beşkest u peymân nîz hem

Dûstân der perde mîgûyem sohen
Gofte hâhed şud be destân nîz hem

Çun ser âmed dovlet-i şebhâ-yi vasl
Bogzered eyyâm-i hicrân nîz hem

Her do âlem yek furûg-i rûy-i ûst
Goftemet peydâ vu pinhân nîz hem

İ'timâdî nîst ber kâr-i cihân
Belki ber gerdûn-i gerdân nîz hem

Âşık ez kâzî netersed, mey biyâr
Belki ez yargû-yi dîvân nîz hem

Muhtesib dâned ki Hâfiz âşık est
V'âsaf-i mulk-i Suleymân nîz hem

Derdim yârimden, dermanım da
Gönlüm feda oldu ona, canım da

Alım güzellikten hoştur derler
Yârimde bu da var, o da

Hey gidi hey! Kanımı dökmek için
Ahitten döndü, peymandan da

Dostlar; sözümü söylüyorum üstü örtülü
Dilden dile dolaşacak bizim masalımız da,

Vuslat gecelerinin devleti bitti ya
Geride kalır ayrılık zamanları da

İki âlem dediğin onun yüzünün parıltısı
Dedim sana gizliyi de aşikârı da

Güven olmaz hiç dünyanın işine
Buna dahildir dönen devran da

Kadıdan korkmaz âşık; mey getir
Korkmaz âşık divan yargısından da

Bilir muhtesip; Hafız âşıktır
Bilir Süleyman mülkünün Asafı da.

Gazel 364

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Mâ bîgamân-i mest dil ez dest dâdeîm
Hemrâz-i aşk u hemnefes-i câm-i bâdeîm

Ber mâ besî kemân-i melâmet keşîde'end
Tâ kâr-i hod zi ebru-yi cânân guşâdeîm

Ey gul! Tu dûş dâg-i sabûhî keşîdeî
Mâ an şakâyıkîm ki bâ dâg zâdeîm

Pîr-i mugân zi tovbe-i mâ ger melûl şud
Gû bâde sâf kun ki be ozr îstâdeîm

Kâr ez tu mîreved; mededî ey delîl-i râh
K'insâf mîdehîm u zi râh ûftâde'îm

Çun lâle mey mebîn u kadeh der miyân-i kâr
İn dâg bîn ki ber dil-i hûnîn nihâdeîm

Goftî ki Hâfiz in heme reng u hiyâl çîst?
Nakş-i galat mebîn ki heman lovh-i sâdeîm

Biz gönlünü yitirmiş, sarhoş gamsızlarız
Aşkla sırdaşız, mey kadehiyle bir nefes alırız

Kınayış yayını bize doğru çok gerdiler
Ne zaman ki cananın yay kaşıyla açıldı işimiz

Gülüm, dün gece sabah şarabını dağlamışsın yüreğine
Yüreği dağlı olarak doğmuş gelincikleriz biz

Meyhanenin pîri tövbemizden usandıysa
Söyle saflaştırsın şarabı; özür için geldik biz

Yolumuzun rehberi! Yardım et; sen çözersin işi
Acı halimize; yollara serilmişiz biz

Kadeh ile içindeki şarabı görme lale gibi
Şu dağı gör; onu kanlı gönlümüze vurduk biz

"Hafız, bunca renk, bunca hayal nedir?" diyorsun
Nakışları yanlış görme; gönlü saf kullarız biz.

Gazel 365

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Omrîst tâ be râh-i gamet rû nihâdeîm
Rûy u riyâ-yi halk be yeksû nihâdeîm

Tâk u revâk-i medrese vu kâl u kîl-i ilm
Der râh-i câm u sâkî-i mehrû nihâdeîm

Hem cân bedan do nergis-i câdû sipordeîm
Hem dil bedan do sunbul-i hindû nihâdeîm

Omrî gozeşt tâ be umîd-i işâretî
Çeşmî bedan do gûşe-i ebrû nihâdeîm

Mâ mulk-i âfiyet ne be leşker girifteîm
Mâ taht-i saltanat ne be bâzû nihâdeîm

Tâ seher çeşm-i yâr çi bâzî koned ki bâz
Bunyâd ber kirişme-i câdû nihâdeîm

Bîzulf-i serkeşeş ser-i sovdâî ez melâl
Hemçun benefşe ber ser-i zânû nihâdeîm

Der gûşe-i umîd çu nezzâregân-i mâh
Çeşm-i taleb ber an ham-i ebrû nihâdeîm

Goftî ki Hâfizâ dil-i sergeşte'et kocâst?
Der halkehâ-yi an ham-i gîsû nihâdeîm

Bir ömürdür gamının yoluna yüz koymuşuz
Halkın ikiyüzlülüğünü bir yana koymuşuz

Medresenin takını, revakını, ilim laflarını
Kadeh ile ay yüzlü sakinin yoluna koymuşuz

Hem canımızı büyüleyici iki nergis göze vermişiz
Hem gönlümüzü iki siyah sümbül zülüfe koymuşuz

Bir işaret umuduyla geçti bir ömür
Gözümüzü o iki kaşın köşesine koymuşuz

Afiyet mülkünü askerle almadık biz
Sanma saltanat tahtını kol gücüyle koymuşuz

Seher vakti yarin gözleri yine ne oyun edecek diye
Sihirli yan bakışlarını beklemeye koyulmuşuz

Serkeş zülüfleri olmayınca, üzüntüden sevdalı başımızı
Menekşe gibi dizlerimize koymuşuz

Ayı seyredenler gibi ümit köşesinde biz
Talep gözünü o eğri kaşlara koymuşuz

"Hafız, avare gönlün nerede?" diyorsun bana
Gönlümüzü kıvrım kıvrım zülüflerin halkasına koymuşuz.

Gazel 366

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Mâ bedin der ne pey-i haşmet u câh âmedeîm
Ez bed-i hâdise incâ be penâh âmedeîm

Rehrov-i menzil-i aşkîm u zi serhadd-i adem
Tâ be iklîm-i vucûd in heme râh âmedeîm

Sebze-i hatt-i tu dîdîm u zi bustân-i bihişt
Be talebkârî-i in mihrgiyâh âmedeîm

Bâ çonin genc ki şud hâzin-i û Rûh-i emîn
Be gedâî be der-i hâne-i şâh âmedeîm

Lenger-i hilm-i tu ey keştî-i tovfîk, kocâst?
Ki derin bahr-i kerem gark-i gunâh âmedeîm

Âb-i rû mîreved, ey ebr-i hatâpûş, bebâr
Ki be dîvân-i amel nâmesiyâh âmedeîm

Hâfiz in hırka-i peşmîne biyendâz ki mâ
Ez pey-i kâfile bâ âteş-i âh âmedeîm

Biz bu kapıya makam, haşmet için gelmedik
Kötü hadiselerden buraya sığınmaya geldik

Aşk menzilinde yürürüz. Yokluk hududundan
Varlık ülkesine dek bunca yol geldik

Ayva tüylerinin alımını gördük; Cennet bahçesinden
Buraya o adamotunu istemeye geldik

Haznedarı Rûhülemin olan böyle bir hazinemiz varken
Şahın sarayının kapısına dilenmeye geldik

Başarı gemisi! Senin hilim demirin nerede?
Bu kerem denizine günaha garkolarak geldik

Hata örten bulut! Yüzsuyumuz gidiyor, yağsana!
Biz bu amel divanına kara defterle geldik

Hafız, at şu yün hırkayı sırtından! Çünkü biz
Kervanın peşine takıldık; âh ateşiyle geldik.

Gazel 367

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Fetvî-i pîr-i mugân dârem u kovlîst kadîm
Ki herâm est mey ancâ ki ne yârest nedîm

Çâk hâhem zeden in delk-i riyâî, çi konem?
Rûh râ sohbet-i nâcins ezâbîst elîm

Tâ meger cur'e feşâned leb-i cânân ber men
Sâlhâ şud ki menem ber der-i meyhâne mukîm

Megereş hidmet-i dîrîn-i men ez yâd bereft
Ey nesîm-i seherî! Yâd diheş ahd-i kadîm

Ba'de sad sâl eger ber ser-i hâkem gozerî
Ser ber âred zi gilem raks kunân azm-i remîm

Dilber ez mâ be sad ummîd sited evvel dil
Zâhiren ahd ferâmuş nekoned hulk-i kerîm

Gonçe gû tengdil ez kâr-i furûbeste mebâş
Kez dem-i subh meded yâbî yu enfâs-i nesîm

Fikr-i bihbûd-i hod ey dil zi derî dîger kun
Derd-i âşık neşeved bih be mudâvâ-yi hekîm

Govher-i ma'rifet âmûz ki bâ hod beberî
Ki nasîb-i digerân est nisâb-i zer u sîm

Dâm-i saht est; meger yâr şeved lutf-i Hodâ
Verne âdem nebered sorfe zi şeytân-i recîm

Hâfiz er sîm u zeret nîst, çi şud? Şâkir bâş
Çi bih ez dovlet-i lutf-i sohen u tab'-i selîm?

Pîr-i muganın fetvası var elimde. Eski laftır:
Yârin nedim olmadığı yerde mey haramdır.

İkiyüzlülük hırkasını parçalayacağım! N'apayım?
Cinsi bozukla sohbet ruha elemli azaptır

Cananın dudağı bana bir yudum verir diye
Meyhane kapısında otururum yıllardır

Unuttu mu acaba eski hizmetlerimi ne?
Seher yeli! Öğret ona. Ortada eski ahit vardır.

Yüz yıl sonra bile uğrasan toprağıma
Çürümüş kemiklerim raks ile topraktan çıkacaktır

Dilber yüz ümit verip aldı gönlümüzü ilkin
Herhalde iyi huylu olan, ahdini bozmayacaktır!?

Gonca! Söyle ona; işleri kötü diye daralmasın.
Sabah demi, meltem nefesi sana yardımcı olacaktır

Gönlüm; şifanı başka kapıda ara sen
Doktor tedavisiyle aşığın derdi şifa bulmayacaktır

Marifet cevheri nedir, öğren; götür yanında.
Para pul işleri başkalarının nasibidir

Kötü tuzaktır. Tanrı'nın lutfu olur belki yardımcı.
Yoksa kovulmuş şeytandan insan bir şey kazanmayacaktır.

Hafız; paran pulun yoksa, ne olmuş? Şükret haline.
Söz güzelliğinden, güzel tabiatten iyi ne devlet vardır?

Gazel 368

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Hîz tâ ez der-i meyhâne guşâdî talebîm
Be reh-i dûst nişînîm u murâdî talebîm

Zâd-i râh-i harem-i vasl nedârîm meger
Be gedâî zi der-i meykede zâdî talebîm

Eşk-i âlûde-i mâ gerçi revân est velî
Be risâlet sûy-i û pâknihâdî talebîm

Lezzet-i dâg-i gamet ber dil-i mâ bâd herâm
Eger ez covr-i gam-i aşk-i tu dâdî talebîm!

Nokte-i hâl-i tu ber lovh-i basar netvan zed
Meger ez merdumek-i dîde midâdî talebîm

İşveî ez leb-i şîrîn-i tu dil hâst be cân
Be şekerhande lebet goft: Mezâdî talebîm

Tâ buved nushe-i ıtrî dil-i sovdâzede râ
Ez hat-i gâliyesây-i tu sevâdî talebîm

Çun gamet râ netevan yâft meger der dil-i şâd
Mâ be ummîd-i gamet hâtir-i şâdî talebîm

Ber der-i medrese tâ çend nişînî Hâfiz?
Hîz tâ ez der-i meyhâne guşâdî talebîm.

Kalk, meyhane kapısından bir açılış isteyelim
Dostun yoluna oturalım, bir murat isteyelim

Vuslat haremine gidecek yol azığımız yok
Meyhane kapısında dilenip, bir azık isteyelim

Kanlı gözyaşlarımız akıp duruyor ama
Kalbi temiz birini elçi göndermek isteyelim

Gamının yakış lezzeti haram olsun gönlümüze
Dersek aşkının gamı cevrinden yardım isteyelim!

Gözümüzün levhasına beninin noktasını işleyemeyiz
Şu şartla ki gözbebeğimizden kalem isteyelim

Gönül can karşılığı tatlı dudağından işve istedi
Dudağın gülümseyip dedi: Fazlasını isteyelim

Sevdalı gönlümüzde ıtırlı bir nüsha olsun diye
Mis kokan ayva tüyünden bir yazı isteyelim

Gamını mutlu bir gönülde bulmak mümkün alcak
Gamının umuduyla mutlu bir gönül isteyelim

Hafız daha ne kadar oturacaksın medrese kapısında?
Kalk, meyhane kapısından bir açılış isteyelim.

Gazel 369

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Mâ zi yârân çeşm-i yârî dâştîm
Hod galat bûd ançi mâ pindâştîm

Tâ diraht-i dûstî bergî dihed
Hâliyâ reftîm u tohmî kâştîm

Goftugû âyîn-i dervîşî nebûd
Verne bâ tu mâcerâhâ dâştîm

Şîve-i çeşmet firîb-i ceng dâşt
Mâ galat kerdîm u sulh engâştîm

Gulbun-i husnet ne hod şud dilfurûz
Mâ dem-i himmet berû bogmâştîm

Nuktehâ reft u şikâyet kes nekerd
Cânib-i hurmet furû negozâştîm

Goft: Hod dâdî be mâ dil Hâfizâ
Mâ muhassal ber kesî negmâştîm

Dostlardan yardım umardık biz
Hataymış bizin sandığımız

Dostluk ağacı yapraklansın dedik
Derhal gidip bir tohum ektik

Dervişliğe sığmazdı konuşmalar
Yoksa aramızda vardı nice maceralar

Bakışlarında varmış savaş hilesi
Yanılmıyız; barıştık sandık

Güzellik fidanın alımlı olmadı kendi kendine
Biz ona himmet nefesimizi yolladık

Neler geçti neler; kimse etmedi şikâyet
Biz saygıyı hiç elden bırakmadık

Dedi: Hafız kendin gönlünü verdin bize
Biz kimseye zor kullanmadık!

Gazel 370

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Salâh ez mâ çi mîcûî ki mestân râ salâ goftîm?
Be dovr-i nergis-i mestet selâmet râ duâ goftîm

Der-i meyhâne'em bugşâ ki hîç ez hânkeh negşûd
Geret bâver buved, verne sohen in bûd u mâ goftîm

Men ez çeşm-i tu ey sâkî herâb oftâde'em lîken
Belâî kez habîb âyed, hezâreş merhabâ goftîm

Eger ber men nebahşâî, peşîmânî horî âhir
Be hâtir dâr in ma'nî ki der hidmet kocâ goftîm

Kadet goftem ki şimşâd est bes haclet be bâr âverd
Ki in nisbet çerâ kerdîm u in buhtân çerâ goftîm

Ciger çun nâfe'em hûn geşt kem zînem nemî bâyed
Cezâ-yi anki bâ zulfet sohen ez Çîn hatâ goftîm

Tu âteş geştî ey Hâfiz velî bâ yâr der negrift
Zi bed'ahdî-i gul gûî, hikâyet bâ sabâ goftîm

Salah arama bizden; sarhoşları çağırdık
Mest gözlerinin devrinde selameti uğurladık

Aç meyhane kapısını; açan olmadı bu kapıyı
İster inan, ister inanma; biz sadece bunu dedik

Saki gözlerinden harap olduk, yıkıldık ama
Dosttan bela gelince, bin kere hoşgeldin dedik.

Bağışlamazsan bizi, pişman olursun sonunda
Çıkarma aklından, bu sözü sana nerede dedik

Boyuna şimşir dedik; utanç içindeyiz şimdi
Neden böyle nispet ettik? Bu bühtanı neden ettik?

Ciğerimiz kan doldu nafe gibi; olmaz büyük ceza
Saçını Çin'e benzettik; büyük hata ettik.

Ateş oldun Hafız ama faydası olmadı yâre
Sanki gül ahdini bozdu diye sabâya hikâye ettik!

Gazel 371

Vezin: Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Mâ ders-i seher der reh-i meyhâne nihâdîm
Mahsûl-i duâ der reh-i cânâne nihâdîm

Der harman-i sad zâhid-i âkil zened âteş
İn dâg ki mâ ber dil-i dîvâne nihâdîm

Sultân-i ezel genc-i gam-i aşk be mâ dâd
Tâ rûy derin menzil-i vîrâne nihâdîm

Der dil nedihem reh pes ez in mihr-i butân râ
Muhr-i leb-i û ber der-i in hâne nihâdîm

Der hırka ezin bîş münâfik netevân bûd
Bunyâd ezin şîve-i rindâne nihâdîm

Çun mîreved in keştî-i sergeşte ki âhir
Cân der ser-i an govher-i yekdâne nihâdîm

Elminnetu lillâh ki çu mâ bîdil u dîn bûd
Anrâ ki lakab âkil u ferzâne nihâdîm

Kâni' be hiyâlî zi tu bûdîm çu Hâfiz
Yârab çi gedâhimmet u bîgânenihâdîm!

Seher dersini meyhane yoluna bıraktık
Duamızın mahsulünü canane yoluna bıraktık

Yüz akıllı zahidin harmanına ateş salar
Bu dağı biz deli gönlümüze vurduk

Ezel sultanı aşk gamının hazinesini verdi bize
Bu yüzden virane menzillere yüz döndük

Artık güzellerin sevgisine yer yok gönlümüzde
Dudağının mührünü şu evin kapısına vurduk

Bu hırka içinde daha fazla münafık olunmaz
Bu yüzden rindane bir şiveye büründük

Şu avare gemi gidiyor bir yere doğru
Biz de başımızı o biricik incinin yoluna koyduk

Allah'a şükür, bizim gibi hem âşık hem dinsizmiş
Biz ona hem akıllı hem bilge lakabını verdik

Hafız gibi bir hayalinle bile yetinirdik
Tanrım ne yoksul himmetli, ne garip yaratılışlıyız

Gazel 372

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Bugzâr tâ zi şâri'-i meyhâne bogzerîm
Kez behr-i cur'a'î heme muhtâc-i in derîm

Rûz-i nohost çun dem-i rindî zedîm u aşk
Şart an buved ki cuz reh-i an şîve nesperîm

Câî ki taht u mesned-i Cem mîreved be bâd
Ger gam horîm hoş nebuved, bih ki mey horîm

Tâ bû ki dest der kemer-i û tevân zeden
Der hûn-i dil nişeste, çu yâkût-i ahmerîm

Vâiz mekun nasîhat-i şûrîdegân ki mâ
Bâ hâk-i kûy-i dûst be Firdovs nengerîm

Çun sûfiyân be hâlet u raksend muktedâ
Mâ nîz hem be şu'bede destî ber âverîm

Ez cur'a-i tu hâk-i zemîn durr u la'l yâft
Bîçâre mâ ki pîş-i tu ez hâk kemterîm

Hâfiz çu reh be kungure-i kâh-i vasl nîst
Bâ hâk-i âsitâne-i in der be ser berîm.

Bırak meyhane yolundan geçelim
Bir yudum için bu kapıya muhtacız

İlk günden dem vurduk aşktan, rintlikten
Gereken o ki bu yolun dışına gitmemeliyiz

Cem'in tahtının, sarayının yol olduğu yerde
Gam çekmek hoş olmaz; iyisi mi mey çekelim biz

Beline elimiz ulaşır mı acaba deriz
Gönül kanına oturmuşuz, kızıl yakuta benzeriz

Vaiz, perişan âşıklara nasihat etme. Biz
Dostun sokağının toprağı varken Firdevs'e bakmayız

Sûfiler vecde gelmiş, raksediyorlar şimdi
Biz de el çırpıp raksedelim, ne duruyoruz?

Döktüğün yudumdan yerdeki toprak inci ile lâl oldu
Biz zavallılar senin yanında topraktan değersiziz

Hafız, vuslat köşkünün kulesine çıkılmıyor
İyisi mi bu kapının eşiğinde yaşayalım biz.

Gazel 373

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Hîz tâ hırka-i sûfî be herâbât berîm
Şath u tâmât be bâzâr-i hurâfât berîm

Sûy-i rindân-i kalender be rehâvurd-i sefer
Delk-i bistâmî yu seccâde-i tâmât berîm

Tâ heme halvetiyân câm-i sabûhî gîrend
Çeng-i subhî be der-i pîr-i munâcât berîm

Bâ tu an ahd ki der vâdî Îmen bestîm
Hemçu Mûsî erinîgûy be mîkât berîm

Kûs-i nâmûs-i tu ber kungure-i arş zenîm
Alem-i aşk-i tu ber bâm-i semâvât berîm

Hâk-i kûy-i tu be sehrâ-yi kıyâmet ferdâ
Heme ber fark-i ser ez behr-i mubâhât berîm

Ver nihed der reh-i mâ hâr-i melâmet zâhid
Ez gulistâneş be zindân-i mukâfât berîm

Şermiman bâd zi peşmîne-i âlûde-i hîş
Ger bedin fazl u huner nâm-i kerâmât berîm!

Kadr-i vakt er neşinâsed u kârî nekoned
Bes hicâlet ki ezin hâsil-i ovkât berîm

Kalk, sûfi hırkasını meyhaneye götürelim
Sûfi saçmalıklarını hurafeler pazarına götürelim

Kalender rintlere yol hediyesi olarak biz
Bistamî hırka ile ibadet seccadesi götürelim

Halvette kalanlar sabah şarabını alsın ele diye
Sabah çengini münacat eden pîre götürelim

Seninle bir ahit yapmıştık Eymen Vadisinde
Musa gibi "göster bana kendini" deyip, randevuya gidelim

Şöhret davulunu arşın şerefesinde çalalım
Aşkının alemini göklerin damına götürelim

Yarın kıyamet meydanında sokağının toprağını
Başımızda taşıyalım, övünmek için götürelim

Kınama dikenini yolumuza döşerse zahit
Onu gülistandan alıp ceza zindanına götürelim

Yazıklar olsun bize! Günaha bulanmış hırkayla olur mu hiç
İlmimiz, hünerimiz var ama adımızı keramete götürelim!

Vaktin değerini bilmez, bir iş tutmazsak yazıktır bize!
Bunca vaktin hasılı olarak ne götürelim?

Fitne mîbâred ezin sakf-i mukarnas, ber hîz
Tâ be meyhâne penâh ez heme âfât berîm

Der biyâbân-i fenâ gom şoden âhir tâ key?
Reh beporsîm meger pey be muhimmât berîm

Hâfiz âb-i ruh-i hod ber der-i her sifle merîz
Hâcet, an bih ki, ber-i kâzî-yi hâcât berîm

Şu mukarnas tavandan fitne yağıyor, kalk kalk!
Bunca afetten meyhaneye sığınalım, bedenimizi götürelim.

Yokluk çölünde hep böyle kaybolacak mıyız?
Yol soralım; canımızı güvenli yere götürelim

Hafız, aşağılık heriflerin kapısında dökme yüz suyunu
İyisi mi hacetimizi, hacet dinler Tanrı'ya götürelim.

Gazel 374

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Biyâ tâ gul ber efşânîm u mey der sâgar endâzîm
Felek râ sakf beşkâfîm u tarh-i nov der endâzîm

Eger gam leşker engîzed ki hûn-i âşikân rîzed
Men u sâkî behem tâzîm u bunyâdeş ber endâzîm

Şerâb-i ergavânî râ gulâb ender kadeh rîzîm
Nesîm-i ıtr-i gerdân râ şeker der micmer endâzîm

Çu der dest est rûdî hoş, bezen mutrib surûdî hoş
Ki destefşân gazel hânîm u pâkûbân ser endâzîm

Sabâ hâk-i vucûd-i mâ bedan âlîcenâb endâzîm
Buved k'an şâh-i hûbân râ nazar ber manzar endâzîm

Yekî ez akl mîlâfed, yekî tâmât mîbâfed
Biyâ k'in dâverîhâ râ be pîş-i dâver endâzîm

Bihişt-i Adn eger hâhî, biyâ bâ mâ be meyhâne
Ki ez pây-i homet rûzî be hovz-i Kevser endâzîm

Sohendânî yu hoşhânî nemîverzend der Şîrâz
Biyâ Hâfiz ki tâ hod râ be mulkî dîger endâzîm.

Gel, gül saçalım, kadehe mey koyalım
Yaralım feleğin tavanını, yeni bir plan yapalım

Gam asker çekerse âşık kanını dökmeye
Saki ile ben beraber olup, onların tozunu atalım

Erguvanî şaraba gül suyu katalım
Gezinen ıtırlı meltem için buhurdana şeker atalım

Elde varken güzel bir saz, çalgıcı hoş bir şey çal
Alkış ile gazel okuyup, başımızı o yana bu yana atalım

Seher yeli, varlık toprağımızı savur aziz sevgiliye
Biz de güzeller şahına bir göz atalım

Biri akıl lafı eder, biri sûfi terimi dokur
Gel bu işin hükmünü hâkimin önüne atalım

Adn Cennetini istersen, gel bizimle meyhaneye
Bir gün seni küp dibinden alıp Kevser havuzuna atalım

Sözden anlamak, güzel okumak nedir? Çalışılmaz Şiraz'da
Gel Hafız; kendimizi başka memlekete atalım

Gazel 375

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Sûfî biyâ ki hırka-i sâlûs ber keşîm
Vin nakş-i zerk râ hat-i butlân be ser keşîm

Nezr u futûh-i sovme'e der vech-i mey nihîm
Delk-i riyâ be âb-i herâbât ber keşîm

Ferdâ egerne rovze-i rizvân be mâ dihend
Gılmân zi rovze, hûr zi cennet ber keşîm

Bîrûn cehîm serhoş u ez bezm-i sûfiyân
Gâret konîm bâde vu şâhid be ber keşîm

İşret konîm verne be hasret keşendiman
Rûzî ki raht-i cân be cihânî diger keşîm

Sirr-i Hodâ ki der tutuk-i gayb munzevîst
Mestâne'eş nikâb zi ruhsâr ber keşîm

Kû cilve'î zi ebrû-yi û tâ çu mâh-i nov
Gûy-i sipihr der ham-i çovgân-i zer keşîm?

Hâfiz ne hadd-i mâst çonin lâfhâ zeden
Pây ez gilîm-i hîş çerâ bîşter keşîm?

Sûfi, gel, üstümüzden riya hırkasını çekelim
İkiyüzlülük nakşına iptal çizgisini çekelim

Tekkeye gelen nezir parasını şaraba yatıralım
Riya hırkasını meyhane suyuna çekelim

Yarın Cennet bahçesini vermezlerse bize
Ravzadan gılmanı, Cennetten huriyi dışarı çekelim

Fırlayalım sarhoşça dışarı, sûfiler meclisinde
Yağma edelim badeyi, güzelleri kucağa çekelim

Eğlenelim bir güzel; gözümüz burda, çekileceğiz bir gün
Kesindir bu; can yükünü bir başka cihana çekelim

Tanrı'nın sırrı gayb zindanında münzevidir
Yüzündeki perdeyi sarhoşça alıp çekelim

O kaşların görüntüsü hani? Yeni ay gibi
Gök topunu altın çevgenin ucuna çekelim

Hafız, böyle laflar haddimiz değil bizim!
Neden ayağımızı kilimden öte çekelim?

Gazel 376

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Dûstân vakt-i gul an bih ki be işret kûşîm
Sohen-i ehl-i dil'est în u be cân binyûşîm

Nîst der kes kerem u vakt-i tarab mîgozered
Çâre ân'est ki seccâde be mey befrûşîm

Hoş hevâîst ferahbahş, Hodâyâ befirist
Nâzenînî ki be rûyeş mey-i gulgûn nûşîm

Erganûnsâz-i felek rehzen-i ehl-i honer est
Çun ezin gusse nenâlîm u çerâ nehrûşîm?

Gul be cûş âmed u ez mey nezedîmeş âbî
Lâcerem z'âteş-i hirmân u heves mîcûşîm

Mîkeşîm ez kadeh-i lâle şerâbî mevhûm
Çeşm-i bed dûr ki bîmutrib u mey medhûşîm!

Hâfiz in hâl-i aceb bâ ki tevan goft ? Ki mâ
Bulbulânîm ki der mevsim-i gul hâmûşîm

Dostlar, iyisi mi gül vakti işret edelim
Gönül ehlinin sözüdür bu; iyi kulak verelim

Kerem yok kimsede! Geçiyor eğlence vakti!
Çaresi var. Satalım seccadeyi, parasını şaraba verelim!

Ne güzel bir hava! Ferahlık veriyor insana. Tanrım
Bir dilber gönder. Yüzüne bakıp gül renkli şarap içelim

Feleğin orgcusu sanatkârların yolunu kesiyor
Neden kederden inlemeyelim, coşup kükremeyelim?

Gül coştu iyice; yüzüne biraz mey serptik
Biz de mahrumluk ateşiyle, hevesle coşalım

Lale kadehinden mevhum bir şarap içeriz
Nazar değmesin! Mey yok, mutrip yok; kendimizden geçmişiz.

Hafız, bu tuhaf hali kime nasıl söyleyelim?
Gül mevsiminde susan bülbülleriz biz.

Gazel 377

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Mâ şebî dest ber ârîm u duâî bokonîm
Gam-i hicrân-i turâ çâre zi câî bokonîm

Dil-i bîmâr şud ez dest, refîkân, mededî!
Tâ tabîbeş be ser ârîm u devâî bokonîm

Anki bîcurm berencîd u be tîgem zed u reft
Bâzeş ârîd Hodâ râ ki safâî bokonîm

Hoşk şud bîh-i tarab, râh-i herâbât kocâst?
Tâ der an âb u hevâ neşv u numâî bokonîm

Meded ez hâtir-i rindân taleb ey dil, verne
Kâr-i sa'b est; mebâdâ hatâî bokonîm!

Sâye-i tâyir-i kemhovsele kârî nekoned
Taleb ez sâye-i meymûn-i humâî bokonîm

Dilem ez perde beşud, Hâfiz-i hoşgûy kocâst?
Tâ be kovl u gazeleş sâz-i nevâî bokonîm

Bir gece kaldıralım ellerimizi, dua edelim
Ayrılık gamına bir yerden çare bulalım

Hasta gönül gitti elden! Dostlar! Yardım edin!
Doktor çağıralım başına; tedavisini edelim

Yoktu suçum, üzdü beni, vurdu kılıcını gitti
Getirin Allah aşkına onu! Bir güzel safa edelim

Kurudu eğlencenin kökü. Meyhane yolu neresi?
Oranın havasında serpilelim, kendimize gelelim

Gönlüm! Rintlerin hatırından yardım um. Yoksa
Güç iştir bu. Aman bir hata etmeyelim!

Sabırsız kuşun gölgesinden bir şey olmaz
Hüma kuşunun kutlu gölgesini isteyelim

Gönlüm perdeden çıktı; sözü güzel Hafız nerede?
Onun sözüyle, gazeliyle, nevâdan bir saz edelim.

Gazel 378

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Mâ negûîm bed u meyl be nâhak nekonîm
Câme-i kes siyeh u delk-i hod ezrak nekonîm

Ayb-i dervîş u tevanger be kem u bîş bed est
Kâr-i bed, maslahat ân est ki, mutlak nekonîm

Şâh eger cur'a-i rindân ne be hurmet nûşed
İltifâteş be mey-i sâf-i murevvak nekonîm

Hoş berânîm cehân der nazar-i râhrovân
Fikr-i esb-i siyeh u zîn-i mugarrak nekonîm

Âsumân keştî-i erbâb-i honer mîşikened
Tikye an bih ki berin bahr-i muallak nekonîm

Ger bedî goft hasûdî yu refîkî rencîd
Gû tu hoş bâş ki mâ gûş be ahmak nekonîm

Hâfiz er hasm hatâ goft, negîrîm ber û
Ver be hak goft, cedel bâ sohen-i hak nekonîm.

Biz kötü seylemez, haksıza meyletmeyiz
Kimseye kara çalıp, yalandan matem giysisi giymeyiz

Aza çoğa bakıp yoksulu, zengini ayıplamayız
İşin doğrusu, kesinlikle kötü şey yapmayız

Şah rintlerin iki yudum şarabını hürmeten içmezse
Saf parlak şarapla ona iltifat etmeyiz

Yoldaşların önünde süreriz atı sıçratarak hoşça
Siyah donlu atı, simli eyeri düşünmeyiz

Hüner sahiplerinin gemisini parçalıyor gökyüzü
İyisi mi bu asılı denize hiç sırtımızı vermeyiz

Kıskancın biri kötü laf edip incitse dostumuzu
Bak sen kendi işine; ahmaklara kulak vermeyiz

Hafız düşman yanlış bir şey dese, eleştirmeyiz
Doğru söylerse, doğru söze bir şey demeyiz.

Gazel 379

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Serem hoş est u be bang-i bulend mîgûyem
Ki men nesîm-i heyât ez piyâle mîcûyem

Abûs-i zuhd be vech-i humâr nenşîned
Murîd-i hırka-i dordîkeşân-i hoşhûyem

Şodem fesâne be sergeştegî yu ebrû-yi dûst
Keşîd der ham-i çovgân-i hîş çun gûyem

Gerem ne pîr-i mugân der be rûy bugşâyed
Kudâm der bezenem? Çâre ez kocâ cûyem?

Mekun derin çemenem serzeniş be hodrûî
Çonanki perverişem mîdihend, mîrûyem

Tu hânekâh u herâbât der miyâne mebîn
Hodâ guvâh ki her câ ki hest, bâ ûyem

Gubâr-i râh-i taleb kîmyâ-yi bihrûzîst
Gulâm-i dovlet-i an hâk-i anberînbûyem

Zi şovk-i nergis-i mest-i bulendbâlâî
Çu lâle bâ kadeh uftâde ber leb-i cûyem

Biyâr mey ki be fetvî-i Hâfiz ez dil-i pâk
Gubâr-i zerk be feyz-i kadeh furû şûyem

Başım kıyak; yüksek sesle söylüyorum
Ben kadehte hayat meltemini arıyorum

Mahmur yüze züht abusluğu yakışmaz
Hoş huylu mey çekenlerin hırkasını istiyorum

Efsane oldum avarelikte. Sevgilinin kaşları
Top gibi çekti çevgeninin ucuna beni

Pîr-i mugan açmazsa yüzüme kapıyı
Hangi kapıyı çalarım? Nerede çare ararım?

Kendiliğinden bitiyor diye kınama beni bu çemende
Nasıl yetiştirdilerse beni, öyle bitiyorum.

Arada görme sen tekke ile meyhaneyi
Allah şahit; nerede olursa olsun, onunlayım

Talep yolunun tozu iyi gün kimyasıdır
Amber kokulu o toprağın devletinin kuluyum

Uzun boylu dilberin sarhoş gözlerinin şevkiyle
Lale gibi elde kadeh su kenarında bekliyorum

Mey getir. Hafız'ın fetvası var. Temiz gönlümden
Riya tozunu kadeh feyziyle yıkıyorum.

Gazel 380

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Bârhâ gofte'em u bâr-i diger mîgûyem
Ki men-i dil şode in reh ne be hod mîpûyem

Der pes-i âyine tûtîsıfatem dâşte'end
Ançi ostâd-i ezel goft: Begû! Mîgûyem

Men eger hârem veger gul, çemenârâî hest
Ki ez an dest ki û mîkeşedem, mîrûyem

Dûstân, ayb-i men-i bîdil-i heyrân mekonîd
Govherî dârem u sâhibnazarî mîcûyem

Gerçi bâ delk-i mulemma' mey-i gulgûn ayb est
Mekonem ayb kezû reng-i riyâ mîşûyem

Hande vu girye-i uşşâk zi câî diger est
Mîserâyem be şeb u vakt-i seher mîmûyem

Hâfizem goft ki hâk-i der-i meyhâne mebûy
Gû mekun ayb ki men muşk-i Hoten mîbûyem

Defalarca söyledim, bir daha söylüyorum
Ben âşığım; bu yolda kendiliğimden gitmiyorum

Aynanın önüne koydular beni papağan gibi
Ezel üstadı neyi "söyle" derse, onu söylüyorum

Diken olsam, gül olsam; çimenliği bezeyen biri var
Bu yüzden nereye çekilsem, orada bitiyorum

Dostlar, ben hayran âşığı ayıplamayın
İçimde bir inci var; görüş sahibi birini arıyorum

Tamah hırkası üstümdeyken gül renkli şarap yakışmaz
Ayıplamayın beni; üstümdeki riya boyasını yıkıyorum

Aşıkların gülüşü, ağlayışı başka bir yerden gelir
Geceleri şakıyor, seher vakti inliyorum

Hafız bana dedi: Koklama meyhane kapısının toprağını!
Ayıplamasın beni. Ben Huten miskini kokluyorum.

Gazel 381

Vezin: Fâilâtün Mefâilün Feilün

Gerçi mâ bendegân-i pâdşehîm
Pâdşâhân-i mulk-i subhgehîm

Genc der âstîn u kîse tohî
Câm-i gîtînumâ vu hâk-i rehîm

Hûşyâr-i huzûr u mest-i gurûr
Bahr-i tovhîd u garka-i gunehîm

Şâhid-i baht çun kirişme koned
Mâş âyîne-i ruh-i çu mehîm

Şâh-i bîdârbaht râ her şeb
Mâ nigehbân-i efser u kulehîm

Gû ganîmet şumâr sohbet-i mâ
Ki tu der hâb u mâ be dîdegehîm

Şâh Mansûr vâkıf est ki mâ
Rûy-i himmet be her kocâ ki nihîm

Doşmenân râ ez hûn kefen sâzîm
Dûstân râ kabâ-yi feth dihîm

Reng-i tezvîr pîş-i mâ nebuved
Şîr-i sorhîm u ef'î-i siyehîm

Vâm-i Hâfiz begû ki bâz dihend
Kerde'î i'tirâf u mâ guvehîm.

Padişahın kullarıyız biz ama
Sabah ülkesinin padişahlarıyız

Yenimizde hazine var, kesemiz boş
Dünyayı gösteren kadeh, bu yolun toprağıyız

Huzurun ayığı, gururun sarhoşuyuz
Birlik deniziyiz, günaha batmışız

Baht dilberi göz kırpacak olsa
Ay gibi ona yüz aynasıyız

Bahtı açık şahın her gece biz
Tacı ile külahının gözcüsüyüz

Bizimle sohbeti söyle ganimet bilsin
Sen uyurken biz gözcülük ederiz

Şah Mansur vâkıftır durumdan, biz
Himmet yüzünü nereye çevirsek

Düşmana kandan kefen dikeriz
Dostlara fetih kaftanı veririz

Yalan dolan olmaz hiç bizde
Kızıl arslanız, kara engereğiz.

Söyle Hafız'a borcunu ödesinler!
İtiraf ettin işte! Biz de şahidiz!

Gazel 382

Vezin: Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

Fâtihaî, çu âmedî, ber ser-i hasteî behân
Leb beguşâ ki mîdehed la'l-i lebet be morde cân

Anki be porsiş âmed u fâtiha hând u mîreved
Gû nefesî ki rûh râ mîkonem ez peyeş revân

Ey ki tabîb-i hasteî, rûy-i zebân-i men bebîn
Kin dem u dûd-i sîne'em bâr-i dil est ber zebân

Gerçi teb ustuhân-i men kerd zi mihr germ u reft
Hemçu tebem nemîreved âteş-i mihr ez ustuhân

Hâl-i dilem zi hâl-i tu hest der âteşeş vatan
Çeşmem ez an do çeşm-i tu haste şodest u nâtevân

Bâz nişân herâretem z'âb-i do dîde vu bebîn
Nabz-i merâ ki mîdehed hîç zi zindegî nişân

Anki mudâm şîşe'em ez pey-i îş dâde'est
Şîşe'em ez çi mîbered pîş-i tabîb her zemân?

Hâfiz ez âb-i zindegî şi'r-i tu dâd şerbetem
Terk-i tabîb kun, biyâ nusha-i şerbetem behân

Hastanın başına geldin madem, oku bir Fatiha
Aç dudağını. Lâl dudaklar ölüye verir can

Kim halimi sormaya geldi, Fatiha okuyup gittiyse
Dursun bir an; ruhumu göndereyim ardından

Yaralı gönlümün doktoru; bakar mısın dilime
Dilime düşen gönül yüküdür göğsümden çıkan duman

Güneşten çok yaktı sıtma ateşi kemiklerimi
Sevginin ateşi sıtma ateşi değil, çıkmaz canımdan

Benin yüzünden gönlüm ateşi tuttu vatan
İki hasta gözün yüzünden hastayım; kalmadı derman

Gözyaşlarıyla söndür hararetimi, bak bana
Nabzımı tut. Hayattan kalmış mı bende nişan?

İşret için sürekli bana şişe verip duran
Şişemi niçin götürür doktora her zaman?

Hafız şiirlerin hayat suyundan şurup verdi bana
Bırak doktoru, gel, şurup reçetesini oku heman!

Gazel 383

Vezin: Müstef'ilâtün Müstef'ilâtün

Çendan ki goftem gam bâ tabîbân
Dermân nekerdend miskîn garîbân

An gul ki her dem der dest-i bâdîst
Gû şerm bâdeş ez andelîbân

Yârab emân dih tâ bâz bîned
Çeşm-i muhibbân rûy-i habîbân

Durc-i mahabbet ber muhr-i hod nîst
Yârab mebâdâ kâm-i rakîbân

Ey mun'im âhir ber hân-i cûdet
Tâ çend bâşîm ez bînasîbân?

Hâfiz negeştî şeydâ-yi gîtî
Ger mîşenîdî pend-i edîbân

Çok dil döktüm doktorlara
Derman bulmadı zavallı garipler

O gül düşmez hiç rüzgârın elinden
Utansın bülbüllerden!

Tanrım aman ver görsün yine
Sevenlerin gözü sevgililerin yüzünü

Mühür yok muhabbet kutusunda
Tanrım, ermesin rakiplerim muradına!

İhsan sahibi! İhsan sofran dururken
Ne zamana kadar olacağız nasipsizlerden?

Hafız, dinleseydin ediplerin sözünü
Olmazdın dünyanın şeyda divanesi.

Gazel 384

Vezin: Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

Mîsûzem ez firâket, rûy ez cefâ begerdân
Hicrân belâ-yi mâ şud, yârab belâ begerdân

Meh cilve mînumâyed ber sebz heing-i gerdûn
Tâ û be ser der âyed, ber rahş pâ begerdân

Mergûl râ ber efşân ya'nî be ragm-i sunbul
Gird-i çemen buhûrî hemçu sabâ begerdân

Yagmâ-yi akl u dîn râ bîrûn horâm sermest
Der ser kulâh beşken, der ber kabâ begerdân

Ey nûr-i çeşm-i mestân der eyn-i intizârem
Çeng-i hazîn u câmî benvâz yâ begerdân

Dovrân hemînuvîsed ber ârizeş hatî hoş
Yârab nuvişte-i bed ez yâr-i mâ begerdân

Hâfiz zi hûbrûyân bahtet cuz in kadar nîst
Ger nîstet rizâî, hukm-i kazâ begerdân

Ayrılığından yanıyorum, bırak cefa etmeyi
Hicran başıma bela oldu; Tanrım uzaklaştır belayı

Ay cilvelenip duruyor felek atının üstünde
Dolaştır sen de atını, gelsin başı aşağı

Sümbülün rağmına dağıt kıvırcık saçlarını
Saba gibi çimenlikte dolaştır buhurdanı

Çık salın sarhoşça, yağmala aklı, dini
Yatır külahını bir yana, şöyle döndürüver abanı

Sarhoşların göz nuru! Bekliyorum hâlâ seni
Hazin bir ezgi çal ya da dolaştır kadehi

Devran güzel yazılar yazıyor yanağına
Tanrım! Yarimizden sil kötü yazgıyı

Güzel yüzlülerden yana şansın bu kadarmış Hafız
Razı değilsen buna, değiştir hadi ilahi yazgıyı!

Gazel 385

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Yârab an âhû-yi muşkîn be Hoten bâz resân
Van sehîserv-i hurâmân be çemen bâz resân

Dil-i âzurde-i mâ râ be nesîmî benevâz
Ya'nî an cân-i zi ten refte be ten bâz resân

Mâh u horşîd be menzil çu be emr-i tu resend
Yâr-i mehrûy-i merâ nîz be men bâz resân

Dîdehâ der taleb-i la'l-i yemânî hûn şud
Yârab an kovkeb-i rahşân be Yemen bâz resân

Boro ey tâyir-i meymûn-i humâyûnâsâr
Pîş-i ankâ sohen-i zâg u zagan bâz resân

Sohen înest ki mâ bîtu nehâhîm heyât
Bişnov ey peyk-i habergîr u sohen bâz resân

Anki bûdî vataneş dîde-i Hâfiz, Yârab
Be murâdeş zi garîbî be vatan bâz resân

Tanrım, o misk ahusunu Huten'e geri döndür
Salınır selvi boyluyu çimene geri döndür

İncinmiş gönlümüzü okşa bir meltemle
Bedenden gitmiş canı bedene geri döndür

Emrinle varır ay ile güneş menzile
Benim ay yüzlümü de bana geri döndür

Yemen lâli aramaktan gözlere kan oturdu
Tanrım, o parlak yıldızı Yemen'e geri döndür

İzi kutlu, uğurlu kuş! Git ankaya
Söyle kuzgun ile çaylağın sözü var sana

Sözümüz şu: Yaşamak istemiyoruz sen olmayınca
Haber ulağı! Dinle bu sözü, ilet ona.

Tanrım; sevgilinin vatanı Hafız'ın gözüydü
Ver muradını; gurbetten vatana geri döndür.

Gazel 386

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Hodâ râ kem nişîn bâ hırkapûşân
Ruh ez rindân-i bîsâmân mepûşân

Derin hırka besî âlûdegî hest
Hoşâ vakt-i kabâ-yi meyfurûşân

Derin sûfîveşân derdî nedîdem
Ki sâfî bâd îş-i dordnûşân

Tu nâzuktab'î yu tâkat neyârî
Girânîhâ-yi muştî delkpûşân

Çu mestem kerdeî, mestûr menşîn
Çu nûşem dâdeî, zehrem menûşân

Biyâ vez gabn-i in sâlûsiyân bîn
Surâhî hûndil, berbet hurûşân

Zi dilgermî-i Hâfiz ber hazer bâş
Ki dâred sîneî çun dîg-i cûşân

Allah aşkına, az düş kalk sofularla
Yüzünü perişan rintlerden saklama

Bu hırkada ne çoktur kirlilik, pislik!
Mey satanların abası içinde ne hoş geçer vakit!

Sûfi müsveddelerinde görmedim bir dert
Tortulu şarap içenlerin safası bol olsun

İnce tabiatlısın sen, dayanamazsın
Bir avuç hırka giyenin kabalığına

Madem sarhoş ettin beni, karşımda kapalı durma
Madem bal verdin bana, zehir içirme bana

Gel, gör ikiyüzlülerin yalan dolanını
Sürahinin gönlü kan doldu, saz coşup duruyor

Uzak dur Hafız'ın gönül ateşinden!
Göğsü kaynar kazanı andırıyor.

Gazel 387

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Şâh-i şimşâdkadân, husrev-i şîrîndehenân
Ki be mujgân şikened kalb-i heme safşikenân

Mest bogzeşt u nazar ber men-i dervîş endâht
Goft: Ey çeşm u çerâg-i heme şîrînsohenân

Tâ key ez sîm u zeret kîse tohî hâhed bûd?
Bende-i men şov u ber hor zi heme sîmtenân

Kemter ez zerre neî. Pest meşov. Mihr beverz
Tâ be halvetgeh-i horşîd resî çarhzenân

Ber cihân tikye mekun; ver kadehî mey dârî
Şâdî-i zuhrecebînân hor u nâzukbedenân

Pîr-i peymânekeş-i men ki revâneş hoş bâd
Goft: Perhîz kun ez sohbet-i peymânşikenân

Dâmen-i dûst be dest âr u zi doşmen begusil
Merd-i yezdân şov u fârig gozer ez ehrimenân

Bâ sabâ der çemen-i lâle seher mîgoftem
Ki şehîdân-i ki'end in heme hûnînkefenân?

Goft: Hâfiz men u tu mahrem-i in râz ne'îm
Ez mey-i la'l hikâyet kun u şîrîndehenân.

Şimşir boyluların şahı, ağzı tatlıların hüsrevi
Saf bozanların kalbini dağıtır kirpikleri

Sarhoşça geçerken ben yoksula çevirdi gözlerini
Dedi: Sözü tatlı şairlerin gözü, göz nuru

Ne zamana dek kesen boş kalacak?
Kulum ol, gümüş bedenlilerden al nasibini

Zerreden az değilsin. Alçalma. Göster sevgini
Döne döne gideceğin yer güneşin halvet yeri

Güvenme dünyaya; varsa elinde mey kadehi
Sevindir Zühre alınlı, nazik bedenli dilberleri

Ruhu şâd olsun pîrimin! Çekerdi kadehi
Derdi: Ahit bozanla sohbetten uzak dur emi!

Tut dilberin elini, eteğini; kes düşmanla işini
Allah adamı ol; düşünme şeytanı, ehrimeni

Lalenin çimenliğinde diyordum sabaya seher vakti
Bu kefeni kanlılar acep kimin şehitleri?

Dedi: Hafız, sen ile ben değiliz bu sırrın mahremi
Anlat sen lâl şarap ile ağzı tatlı dilberleri.

Gazel 388

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Behâr u gul tarabengîz geşt u tovbeşiken
Be şâdî-i ruh-i gul bîh-i gam zi dil ber ken

Resîd bâd-i sabâ, gonçe der hevâdârî
Zi hod burûn şud u ber hod derîd pîrâhen

Tarîk-i sıdk biyâmûz ez âb-i sâfîdil
Be râstî taleb âzâdegî zi serv-i çemen

Zi destbord-i sabâ, gird-i gul kulâle niger
Şikenc-i gîsû-yi sunbul bebîn be rûy-i semen

Arûs-i gonçe resîd ez harem be tâli'-i sa'd
Bi'aynihi dil u dîn mîbered be vech-i hasen

Safîr-i bulbul-i şûrîde vu nefîr-i hezâr
Berâyi vasl-i gul âmed burûn zi beyt-i hazen

Hadîs-i sohbet-i hûbân u câm-i bâde begû
Be kovl-i Hâfiz u fetvî-i pîr-i sâhibfen

Bahar neşe veriyor, gül tövbe bozduruyor
Gülün yüzündeki sevinci gör, kökünden sök gamı

Saba yeli esiyor, gonca havalanıp duruyor
Sıyrıldı kendinden, yırttı gül gömleğini

Gönlü saf sudan öğren doğruluk yolunu
Dürüstçe iste çimendeki selviden âzâdeliği

Saba yüzünden gül yüzdeki zülüflere bak
Gör yasemin yüzdeki sümbül saçın kıvrımını

Kutlu talihle haremden geldi gonca gelini
Bu güzellikle götürür adeta insanın kalbini, dinini

Aşık bülbülün ıslıkları, çığlıkları
Güle kavuşmak için hüzünler evinden çıkmış dışarı

Anlat güzeller sohbetini, bade kadehini
Dinle Hafız'ın sözünü, hünerli pîrin fetvasını.

Gazel 389

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Çu gul her dem be bûyet câme der ten
Konem çâk ez girîbân tâ be dâmen

Tenet râ dîd gul gûî ki der bâg
Çu mestân câme râ bedrîd ber ten

Men ez dest-i gamet muşkil berem cân
Velî dil râ tu âsân bordî ez men

Be kovl-i doşmenân ber geştî ez dûst
Negerded hîçkes bâ dûst doşmen

Tenet der câme çun der câm-i bâde
Dilet der sîne çun der sîm âhen

Bebâr ey şem'-i eşk ez çeşm-i hûnîn
Ki şud sûz-i dilet ber halk rûşen

Mekun kez sîne'em âh-i cigersûz
Ber âyed hemçu dûd ez râh-i rovzen

Dilem râ meşken u der pâ meyendâz
Ki dâred der ser-i zulf-i tu mesken

Çu dil der zulf-i tu best'est Hâfiz
Bedinsân kâr-i û der pâ meyefken

Umut içinde ben her an gül gibi
Yakadan eteğe kadar yırtarım giysimi

Sanki bahçedeki gül gördü de tenini
Sarhoşlar gibi yırttı üstündeki giysiyi

Senin gamından zor kurtarırım canımı
Benden ne kolay aldın sen gönlümü!

Düşmana bakıp çevirdin dosttan yüzünü
Düşman beller mi insan hiç sevdiğini?!

Giysi içinde tenin bade kadehi gibi!
Göğsündeki kalbin gümüşteki demir gibi!

Yağdır kanlı gözlerden ey gözyaşı mumu
Halk bilir zira gönlündeki yangını

Etme n'olur; göğsümden çıkarırım ciğer yakan âhı
Çıkan âhım andırır bacadan çıkan dumanı

Kırma gönlümü, atma ayak altına
Mesken tutmuştur zülüflerinin ucunu

Zülfünün ucuna bağladı Hafız gönlünü
Perişan etme böyle onun gönül işini.

Gazel 390

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Efser-i sultân-i gul peydâ şud ez tarf-i çemen
Makdemeş, yârab mubârek bâd ber serv u semen

Hoş be cây-i hîşten bûd in nişest-i husrevî
Tâ nişîned herkesî eknûn be cây-i hîşten

Hâtem-i Cem râ beşâret dih be husn-i hâtemet
K'ism-i a'zam kerd ezû kûtâh dest-i ehrimen

Tâ ebed ma'mûr bâd in hâne k'ez hâk-i dereş
Her nefes bâ bûy-i rahmân mîvezed bâd-i Yemen

Şovket-i Pûr-i Peşeng u tîg-i âlemgîr-i û
Der heme şehnâmehâ şud dâsitân-i encumen

Heng-i çovgân-i çerhet râm şud der zîr-i zîn
Şehsevârâ çun be meydân âmedî, gûî bezen

Cûybâr-i mulk râ âb-i revân şemşîr-i tust
Tu diraht-i adl benşân, bîh-i bedhâhân beken

Ba'd ezin neşgift eger bâ nukhet-i hulk-i hoşet
Hîzed ez sahrâ-yi Îzec nâfe-i muşk-i Hoten

Gûşegîrân intizâr-i cilve-i hoş mîkonend
Ber şiken tarf-i kulâh u burka' ez ruh ber fiken

Meşveret bâ akl kerdem; goft: Hâfiz mey benûş
Sâkiyâ mey dih be kovl-i musteşâr-i mu'temen

Ey sabâ, ber sâkî-i bezm-i Atâbek arze dâr
Tâ ez an câm-ı zerefşân cur'a'î bahşed be men.

Çimenlikten göründü gül sultanının tacı
Mübarek olsun gelişi selvi ile yasemine

Ne hoş padişah oturuşuydu bu yerine!
Otursun şimdi herkes kendine ait yere

Sonu hayırdır, müjde ver Cem yüzüğüne
İsm-i azam fırsat vermedi Ehrimenin eline

Sonsuza dek mamur olsun hep bu hane
Toprağı Rahman kokar her an esen Yemen yeliyle

Peşengoğlu'nun şevketi, dünyayı fetheden kılıcı
Meclislerin hikâyesi oldu bütün şehnamelerde

Feleğin polo atı râm oldu senin üzengine
Vur topu şehsüvarım, geldin madem meydan yerine

Saltanat ırmağı alır suyunu kılıcından
Dik adalet fidanını, kazı kökünü kim kötü niyetliyse

Şaşılmaz bundan böyle. Güzel huyunun kokusuyla
Huten miski İzec Ovasından gelirse ele

Görünmeni bekler çekilenler uzlet köşesine
Yatır külahını yana, at yüzünden peçeyi, dene

Aklıma danıştım, dedi: Hafız, çek bade
Mey ver saki güvenilir danışmanın sözüyle

Seher yeli, sun Atabek meclisinin sakisine
Altın kadehten bağışlasın bir yudum hele.

Gazel 391

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Hoşter ez fikr-i mey u câm çi hâhed bûden?
Tâ bebînem ki serencâm çi hâhed bûden?

Gam-i dil çend tevân hord ki eyyâm nemând
Gû ne dil bâş u ne eyyâm, çi hâhed bûden?

Morg-i kemhovsele râ gû gam-i hod hor ki ber û
Rahm-i ankes ki nihed dâm, çi hâhed bûden?

Bâde hor, gam mehor u pend-i mukallid meniyûş
İ'tibâr-i sohen-i âm çi hâhed bûden?

Dest renc-i tu heman bih ki şeved sarf be kâm
Dânî âhir ki be nâkâm çi hâhed bûden?

Pîr-i meyhâne hemîhând muammâî dûş
Ez hat-i câm ki fercâm çi hâhed bûden?

Bordem ez reh dil-i Hâfiz be def u çeng u gazel
Tâ cezâ-yi men-i bednâm çi hâhed bûden?

Mey ile kadeh fikrinden daha hoş ne olacak?
Bakalım bizim sonumuz ne olacak?

Ne kadar gönül gamı çekelim? Gün kalmadı
"Ne gönül olsun, ne gün" de. Peki sonra ne olacak?

Söyle sabırsız kuşa; az üzülsün zira ona
Tuzak kuranın acıdığı yok. Peki ne olacak?

İç bade, gam yeme, mukallid lafı dinleme
Elâlemin lafını dinleyip de ne olacak?

İyisi mi elinin emeğiyle er muradına.
Bilirsin sen de sonunda ister istemez ne olacak?

Meyhane pîri muamma okuyordu dün gece
Yazılıydı kadeh üstünde, sonunda ne olacak?

Çeldim Hafız'ın gönlünü def, çeng, gazel ile
Adım kötüye çıkmış; benim cezam ne olacak?

Gazel 392

Vezin: Müstefilün Feûlün Müstefilün Feûlün

Dânî ki çîst dovlet? Dîdâr-i yâr dîden
Der kûy-i û gedâî ber husrevî guzîden

Ez cân tama' borîden âsân bûved velîken
Ez dûstân-i cânî muşkil tevan borîden

Hâhem şoden be bustân çun gonçe bâ dil-i teng
Vancâ be nîknâmî pîrâhenî derîden

Geh çun nesîm bâ gul râz-i nihufte goften
Geh sırr-i aşkbâzî ez bulbulân şenîden

Bûsîden-i leb-i yâr evvel zi dest megzâr
K'âhir melûl gerdî ez dest u leb gezîden

Furset şumâr sohbet, kezin dorâhe menzil
Çun bogzerîm, dîger netvan behem resîden

Gûî bereft Hâfiz ez yâd-i Şâh Yahyâ
Yârab be yâdeş âver dervîş perverîden

Bilir misin, nedir devlet? Yârin yüzünü görmek
Onun sokağında bir yoksulu hüsrevliğe seçmek

Kolaydır candan umut kesmek ama
Güç olur can dostundan bağları kesmek

Daralmış gönlümle çıkacağım bahçeye gonca gibi
İstiyorum orada iyi bir adla gömleğimi yırtmak

Bazen meltem gibi güle gizli sırrımı söylemek
Bazen âşıklık sırrını bülbüllerden işitmek

İlk işin yârin dudağını öpmektir; kaçırma fırsatı
Üzülürsün yoksa; işin olur parmak, dudak ısırmak

Sohbeti fırsat bil; iki günlük ömür yolundan
Geçtik mi, bir daha mümkün değil birbirini görmek

Hafız'ı unuttu galiba Şah Yahya
Tanrım, hatırlat ona, neydi yoksul gözetmek.

Gazel 393

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Menem ki şohre-i şehrem be aşk verzîden
Menem ki dîde neyâlûde'em be bed dîden

Vefâ konîm u melâmet keşîm u hoş bâşîm
Ki der tarîkat-i mâ kâfirîst rencîden

Be pîr-i meykede goftem ki çîst râh-i necât?
Behâst câm-i mey u goft: Ayb pûşîden

Murâd-i dil zi temâşâ-yi bâg-i âlem çîst?
Be dest-i merdum-i çeşm ez ruh-i tu gul çîden

Be meyperestî ez an nakş-i hod zedem ber âb
Ki tâ herâb konem nakş-i hod perestîden

Be rahmet-i ser-i zulf-i tu vâsikem verne
Keşiş çu nebved ez an sû, çi sûd kûşîden?

İnân be meykede hâhîm tâft zin meclis
Ki va'z-i bîamelân vâcib'est neşnîden

Zi hatt-i yâr biyâmûz mihr bâ ruh-i hûb
Ki gird-i âriz-i hûbân hoş'est gerdîden

Mebûs cuz leb-i sâkî yu câm-i mey Hâfiz
Ki dest-i zuhdfurûşân hatâst bûsîden.

Aşıklıkta bu şehirde ün salan benim
Kötüye bakmayıp gözünü kirletmeyen benim

Vefa edelim, melamet çekelim, mutlu olalım
Bizim yolumuzda kâfirliktir incinmek

Meyhane pîrine sordum: Nedir kurtuluş yolu?
Mey kadehi istedi, dedi: Ayıp örtmek.

Nedir âlem bağını seyretmekten gönül muradı?
Gözbebeğiyle yanaklarından gül dermek

Meye düşkünlükte attım varlığımı suya
Kendini beğenme huyumu istedim yok etmek

İnanıyorum zülüflerinin ucunun merhametine
Bir yandan cazibe olmazsa, ne fayda eder o yandan çekmek?

Dizginleri çevireceğim bu meclisten meyhaneye
Çünkü amelsizlerin öğütünü vaciptir dinlememek

Güzel yüze bak, yârin ayva tüyünden sevgiyi öğren
Hoş olur zira güzellerin yanağı etrafında dönmek

Hafız, öpeceksen sakinin dudağını, kadehi öp
Hatadır zahit müsveddelerinin elini öpmek!

Gazel 394

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey rûy-i mâhmanzar-i tu novbehâr-i husn
Hâl u hat-i tu merkez-i husn u medâr-i husn

Der çeşm-i porhumâr-i tu pinhân fusûn-i sihr
Der zulf-i bîkarâr-i tu peydâ karâr-i husn

Mâhî netâft hemçu tu ez burc-i nîkûî
Servî nehâst çun kadet ez cûybâr-i husn

Hurrem şud ez melâhet-i tu ahd-i dilberî
Ferruh şud ez letâfet-i tu rûzgâr-i husn

Ez dâm-i zulf u dâne-i hâl-i tu der cihân
Yek morg-i dil nemând negeşte şikâr-i husn

Dâyim be lutf-i dâye-i tab' ez miyân-i cân
Mîpervered be nâz turâ der kinâr-i husn

Gird-i lebet benefşe ez an tâze vu ter'est
K'âb-i heyât mîhored ez cûyibâr-i husn

Hâfiz tama' borîd ki bîned nazîr-i tu
Deyyâr nîst cuz ruhet ender diyâr-i husn

Ay gibi parlak yüzün güzelliğin ilkbaharı
Ayva tüyün, benin güzelliğin merkezi, yörüngesi

Afsun, sihir gizli mahmur gözlerinde
Güzellik karar etmiş kararsız zülüflerinde

Senin gibi ay doğmadı güzellik burcunda
Senin gibi selvi bitmedi güzellik ırmağında

Alımınla dilberlik zamanı hürrem oldu
Letafetinle güzellik çağı kutlu oldu

Zülüf tuzağından, yanak beni yeminden cihanda
Güzelliğin avı olmamış bir gönül kuşu kalmadı

Tabiat dadısının lutfuyla sürekli candan
Nazla yetiştirir seni güzellik kucağında

Dudaklarının kenarındaki menekşe terütaze
Çünkü hayat suyu içiyor güzellik ırmağında

Benzerini görür mü? Hafız kesti umudunu
Yüzünden başkası yok güzellik diyarında.

Gazel 395

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Gulberg râ zi sunbul-i muşkîn nikâb kun
Ya'nî ki ruh bepûş u cihânî herâb kun

Befşân arak zi çihre vu etrâf-i bâg râ
Çun şîşehâ-yi dîde-i mâ por gulâb kun

Eyyâm-i gul çu omr be reften şitâb kerd
Sâkî be dovr-i bâde-i gulgûn şitâb kun

Bugşâ be şîve nergis-i porhâb-i mest râ
Vez reşk çeşm-i nergis-i ra'nâ be hâb kun

Bûy-i benefşe bişnov u zulf-i nigâr gîr
Binger be reng-i lâle vu azm-i şerâb kun

Zancâ ki resm u âdet-i âşikkoşî-i tust
Bâ doşmenân kadeh keş u bâ mâ itâb kun

Hemçun hubâb dîde be rûy-i kadeh guşây
Vin hâne râ kıyâs-i esâs ez hubâb kun

Hâfiz visâl mîtalebed ez reh-i duâ
Yârab duâ-yi hastedilân mustecâb kun

Mis kokan sümbülden gül yaprağına örtü çek
Yani gizle yüzünü, dünyayı harap et

Yüzünden ter saç, bahçe etrafını
Göz şişemiz gibi gül suyuyla dolu dolu et

Geçmekte ivedileniyor gül mevsimi ömür gibi
Saki, gül renkli şarabı döndürmede acele et

Uykulu, sarhoş nergis gözlerini aç cilve ile
Alımlı nergisin gözünü kıskançlıktan uyur et

Al menekşe kokusunu, tut dilberin zülfünü
Lalenin rengine bak, şaraba azmet

Değil mi ki âşık öldürmek eski âdetin senin!
Düşmanlarla kadeh kaldır, bize azar et

Kadehe karşı aç gözünü kabarcık gibi
Dünyanın temelini kabarcıkla kıyas et

Hafız vuslat ister senden dua yoluyla
Tanrım, gönlü yaralıların duasını kabul et.

Gazel 396

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Subh est, sâkiyâ, kadehî por şerâb kun
Dovr-i felek direng nedâred, şitâb kun

Zan pîşter ki âlem-i fânî şeved herâb
Mâ râ zi câm-i bâde-i gulgûn herâb kun

Horşîd-i mey zi maşrik-i sâgar tulû' kerd
Ger berg-i îş mîtalebî, terk-i hâb kun

Rûzî ki çerh ez gil-i mâ kûzehâ koned
Zinhâr kâse-i ser-i mâ por şerâb kun!

Mâ merd-i zuhd u tovbe vu tâmât nîstîm
Bâ mâ be câm-i bâde-i sâfî hitâb kun

Kâr-i sevâb bâdeperestîst Hâfizâ
Ber hîz u azm-i cezm be kâr-i sevâb kun

Saki, sabah oldu, doldur kadehi şarapla
Feleğin dönüşünde durak yok, hadi durma

Harap olmadan önce şu fâni âlem
Harap et bizi gül renkli şarap kadehiyle

Mey güneşi doğdu kadeh doğusundan
İşret sofrası istiyorsan, vazgeç uykudan

Felek testiler yapmadan toprağımızdan
Doldur kafamızı şarapla aman!

Züht, tövbe, saçmalıklar adamı değiliz
Edeceksen, hitap et bize saf bade kadehiyle

Doğru iş bade düşkünlüğüdür Hafız
Kalk, çaba göster, azmet sen doğru işe.

Gazel 397

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Zi der der â vu şebistân-i mâ munevver kun
Hevâ-yi meclis-i rûhâniyân muattar kun

Eger fakîh nasîhat koned ki aşk mebâz
Piyâleî bediheş, gû dimâg râ ter kun

Be çeşm u ebrû-yi cânân siporde'em dil u cân
Biyâ, biyâ vu temâşâ-yi tâk u manzar kun

Sitâre-i şeb-i hicrân nemîfeşâned nûr
Be bâm-i kasr ber â vu çerâg-i meh ber kun

Begû be hâzin-i cennet ki hâk-i in meclis
Be tuhfe ber sûy-i firdovs u ûd-i micmer kun

Ezin muzevvece vu hırka nîk der tengem
Be yek kirişme-i sûfîveşem kalender kun

Çu şâhidân-i çemen zîrdest-i husn-i tu'end
Kirişme ber semen u cilve ber sanevber kun

Fuzûl nefs hikâyet besî koned sâkî
Tu kâr-i hod medih ez dest u mey be sâgar kun

Hicâb-i dîde-i idrâk şud şu'â-i cemâl
Biyâ vu hergeh-i horşîd râ munevver kun

Gir kapıdan içeri, aydınlat yattığımız yeri
Kokulandır rûhaniler meclisinin havasını

Nasihat ederse fakih: Oynama aşk oyunu
Bir kadeh ver ona, gelsin keyfi, neşesi.

Cananın kaşına, gözüne verdim gönlümü, canımı
Gel, seyret şimdi bu manzarayı, kemeri

Işık saçmıyor ayrılık gecesinin yıldızı
Çık kasrın damına, yükselt ayın çerağını

Söyle Cennet kapıcısına: Bu meclisin toprağını
Firdevse hediye götür; olsun buhurdanın tütsüsü

Sıkıldım artık bu sarık ile hırkadan
Sûfice bir bakışınla kalender et beni

Güzelliğinin altındadır çimen güzelleri
Yasemine yan bak, çama göster cilveni

Boşboğaz nefsin çok hikâyesi var saki
İşini elden bırakma, kadehe doldur meyi

İdrak gözünün perdesi oldu güzelliğin ışığı
Gel, aydınlat şimdi güneşin otağını

Tama' be kand-i visâl-i tu hadd-i mâ nebved
Hevâletem be leb-i la'l-i hemçu şekker kun

Leb-i piyâle bebûs angeh be mestân dih
Bedin dakîka dimâg-i muâşirân ter kun

Pes ez mulâzemet-i îş u aşk-i mehrûyân
Zi kârhâ ki konî, şi'r-i Hâfiz ezber kun

Vuslat şekerine tamah etmek değildir haddimiz
Şeker gibi lâl dudaklara havale et beni

Kadehin dudağını öp sonra ver sarhoşlara
Bu incelikle gelsin dostların neşesi

Ay yüzlülerle düştün kalktın, aşk ettin
Bir işin kaldı: Ezberle Hafız'ın şiirlerini

Gazel 398

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey nûr-i çeşm-i men, sohenî hest, gûş kun
Çun sâgaret por est, benûşân u nûş kun

Der râh-i aşk vesvese-i ehrimen besîst
Pîş ây u gûş-i dil be peyâm-i surûş kun

Berg-i nevâ tebeh şud u sâz-i tarab nemând
Ey çeng, nâle ber keş u ey def hurûş kun

Tesbîh u hırka lezzet-i mestî nebahşedet
Himmet derin amel taleb ez meyfurûş kun

Pîrân sohen zi tecrube gûyend; goftemet
Hân ey peser ki pîr şevî; pend gûş kun

Ber hûşmend silsile nenhâd dest-i aşk
Hâhî ki zulf-i yâr keşî, terk-i hûş kun

Bâ dûstân muzâyaka der omr u mâl nîst
Sad cân fidâ-yi yâr-i nasîhatniyûş kun

Sâkî ki câmet ez mey-i sâfî tohî mebâd
Çeşm-i inâyetî be men-i dordnûş kun

Sermest der kabâ-yi zerefşân çu bogzerî
Yek bûse nezr-i Hâfiz-i peşmînepûş kun

Gözümün nuru, dinle, diyecek sözüm var sana
Hem içir hem iç kadehin doluysa

Çok olur şeytan vesvesesi aşk yolunda
Yaklaş, gönül kulağını ver melek mesajına

Müziğin düzeni bozuldu, neşenin tadı kaçtı.
İnle çengim inle. Hey defim! Coşsana!

Tespih ile hırka sarhoşluk zevki vermez sana
Çeng! İnle haydi. Def! Coşmaya başlasana!

Yaşlılar tecrübe ile konuşur; dedim sana
Evlat! Sen de yaşlanacaksın. Kulak ver ona

Aşkın eli zincir vurmaz aklı başında olana
Yârin zülfünü çekmek istersen, aklı koy bir yana

Ömür ve mal için bir şey esirgenmez dostlardan
Yüz can feda olsun öğüt dinleyen yâra

Saki! Kadehin boş kalmasın saf şaraptan
İnayet gözünü çevir tortulu şarap içen bana

Sırmalı kaftan içinde geçersen yanımdan sarhoşça
Bir öpücüğünü de yün hırkalı Hafız'a ada.

Gazel 399

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Kirişmeî kun u bâzâr-i sâhirî beşiken
Be gamze rovnak u nâmûs-i Sâmirî beşiken

Be bâd dih ser u destâr-i âlemî ya'nî
Kulâhgûşe be âyîn-i serverî beşiken

Be zulf gûy ki âyîn-i dilberî beguzâr
Be gamze gûy ki kalb-i sitemgerî beşiken

Burûn hurâm u beber gûy-i hûbî ez heme kes
Sezâ-yi hûr bedih, rovnak-i perî beşiken

Be âhuvân-i nazar şîr-i âfitâb begîr
Be ebruvân-i do tâ kovs-i Muşterî beşiken

Çu ıtrsây şeved zulf-i sunbul ez dem-i bâd
Tu kıymeteş be ser-i zulf-i anberî beşiken

Çu andelîb fesâhat furûşed ey Hâfiz
Tu kadr-i û be sohen goften-i Derî beşiken

Gamzeli bakışını at, büyücülük pazarını dağıt
Göz ucuyla bak, Sâmirî'nin şöhretini sil, havasını boz

Âlemin sarığını, destarını yele ver, yani
Yatır külahının ucunu yana, dilberlerin yaptığı gibi yap

Zülüflerine söyle, bıraksın dilberlik tarzını
Gamzene söyle, kırsın zalimlik kalbini

Çık salın, herkesten uzağa at güzellik topunu
Hurilerin lâyığını ver, boz perilerin havasını

Bakış ahularınla yakala güneş aslanını
İki kaşınla kır Jüpiter'in yayını

Rüzgâr esip de sümbül saçlar koku yayınca
Amber kokan saçlarınla ver onun değerini

Hafız, bülbül fesahattan dem vuracak olsa
Farsça şiirler söyleyerek düşür onun değerini.

Gazel 400

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Bâlâbulend-i işveger-i nakşbâz-i men
Kûtâh kerd kıssa-i zuhd-i dirâz-i men

Dîdî dilâ ki âhir-i pîrî yu zuhd u ilm
Bâ men çi kerd dîde-i ma'şûkabâz-i men?

Mîtersem ez herâbî-i îmân ki mîbered
Mihrâb-i ebrû-yi tu huzûr-i nemâz-i men

Goftem be delk-i zerk bepûşem nişân-i aşk
Gammâz bûd eşk u iyân kerd râz-i men

Mest est yâr u yâd-i harîfân nemîkoned
Zikreş behayr sâkî-i miskînnevâz-i men

Yârab key an sabâ bevezed kez nesîm-i an
Gerded şemâme-i keremeş kârsâz-i men?

Nakşî ber âb mîzenem ez girye hâliyâ
Tâ key şeved karîn-i hakîkat mecâz-i men?

Ber hod çu şem' hande zenân girye mîkonem
Tâ bâ tu sengdil çi koned sûz u sâz-i men?

Zâhid çu ez nemâz-i tu kârî nemîreved
Hem mestî-i şebâne vu râz u niyâz-i men

Hâfiz zi girye sûht, begû hâleş ey sabâ
Bâ şâh-i dûstperver u doşmengodâz-i men

Uzun boylu, işveli, kurnaz sevgilim
Bitirdi uzun züht hikâyemi benim

Gönlüm, gördün işte; ihtiyarlık, züht, ilim
Neler etti bana sevgiliye düşkün gözlerim!

İmanıma zarar gelir; bundan korkarım
Mihrap kaşlarıyla bozulur benim namazım.

Hile hırkasıyla aşkın izini sileyim dedim
Gözyaşım gammaz çıktı; ifşa oldu gizlediğim

Sevgili sarhoş olmuş; anmıyormuş dostları
Kulağı çınlasın, yoksuldan yana sâkim benim

Saba rüzgârı ne zaman esecek Tanrım?
Keremiyle yoluna girecek işlerim?

Şimdi ağlaya ağlaya suya resim çizerim
Ne zaman gerçek olur benim mecaz sözlerim?

Mum gibi hem kendime güler hem ağlarım
Taş yürekli sevgilim! Ne olacak yürekteki yangınım?

Zahit; senin namazınla bir şey geçmez ele
Farkı yok ondan gece sarhoşluğum, sırrım, niyazım.

Hafız ağlamaktan yandı; saba söyle halini şaha
Dost canlısıdır; düşmanı yakar şahım benim.

Gazel 401

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Çun şevem hâk-i reheş, dâmen beyefşâned zi men
Ver begûyem dil begerdân, rû begerdâned zi men

Rûy-i rengîn râ be herkes mînumâyed hemçu gul
Ver begûyem bâz pûşân, bâz pûşâned zi men

Çeşm-i hod râ goftem âhir yek nazar sîreş bebîn
Goft: Mîhâhî meger tâ cûy-i hûn râned zi men?

Û be hûnem teşne vu men ber lebeş; tâ çun şeved
Kâm bestânem ez û yâ dâd bestâned zi men?

Gerçi Ferhâdem be telhî cân ber âyed, bâk nîst
Bes hikâyethâ-yi şîrîn bâz mîmâned zi men

Ger çu şem'eş pîş mîrem, ber gamem handân şeved
Ver berencem hâtir-i nâzuk berencâned zi men

Dûstân cân dâde'em behr-i dehâneş, bingerîd
Kû be çîzî muhtasar çun bâz mîmâned zi men

Sabr kun Hâfiz ki ger zin dest bâşed ders-i gam
Aşk der her gûşeî efsâneî hâned zi men

Yoluna toprak olsam, eteğini silker benden
Gönlünü ver bana desem, yüz çevirir benden

Renkli yüzünü gösterir herkese gül gibi
Ört yüzünü desem, yüzünü gizler benden

Gözlerime dedim: Doya doya seyret onu
Dedi: Arzun, kan ırmağı mı aksın benden?

O kanıma susamış, ben dudağına. N'olacak şimdi?
Ya muradımı alacağım ondan ya hıncını alacak benden.

Ferhat gibi acıyla canım çıksa, korkum yok
Ne şirin hikâyeler kalacaktır benden!

Mum gibi ölsem önünde, gamıma güler geçer
İncinsem bundan, nazik hatırı incinir benden

Dostlar! Ağzı için canımı verdim, bakın
Küçük bir şey için bile nasıl yan çizer benden!

Sabret Hafız; çıkarsa bundan bir gam dersi
Aşk her köşede efsaneler okur benden.

Gazel 402

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Nukte-i dilkeş begûyem, hâl-i an mehrû bebîn
Akl u cân râ beste-i zencîr-i an gîsû bebîn

Ayb-i dil kerdem ki vahşîvaz' u hercâî mebâş
Goft: Çeşm-i şîrgîr u ganc-i an âhû bebîn

Halka-i zulfeş temâşâhâne-i bâd-i sabâst
Cân-i sad sâhibdil ancâ beste-i yek mû bebîn

Âbidân-i âfitâb ez dilber-i mâ gâfilend
Ey melâmetgû! Hodâ râ rov, mebîn, an rû bebîn

Zulf-i dildozdeş sabâ râ bend ber gerden nihâd
Bâ hevâdârân-i rehrov hîle-i hindû bebîn

İnki men der custucûy-i û zi hod fârig şodem
Kes nedîdest u nebîned misleş, ez her sû bebîn

Hâfiz er der gûşe-i mihrâb mînâled, revâst
Ey nasîhatgû, Hodâ râ an ham-i ebrû bebîn

Ez murâd-i Şâh Mansûr, ey felek, ser ber metâb
Tîzî-i şemşîr binger, kuvvet-i bâzû bebîn

İlginç bir şey söyleyim; ay yüzlünün benini gör
Aklı, canı o saçın zincirine bağlı gör

Gönlümü ayıpladım: Vahşi gibi durma, hercayi olma.
Dedi: Aslan yakalar gözleri, o ahu işvesini gör

Zülüflerinin halkası sabâ yelinin seyir yeri
Yüz âşığın canını bir tel saça bağlı gör

Güneşe tapanlar habersiz bizim dilberden
Kınayıcı! Beni görme; Allah aşkına, git o yüzü gör

Gönül çalan zülüfleri boynundan bağladı sabâyı
Bu yolun âşıklarıyla o hindû hilesini gör

Kendimden geçtim onu aramaktan
Kimse görmedi benzerini; görmez de.
Sen iyice gör.

Hafız mihrap köşesinde inliyorsa, yeridir
Öğütçü! Allah aşkına eğik kaşları gör

Felek! Çevirme başını Şah Mansur'un muradından
Kılıcın keskinliğine bak, kolundaki gücü gör!

Gazel 403

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Şerâb-i la'l keş u rûy-i mehcebînân bîn
Hilâf-i mezheb-i ânân, cemâl-i înân bîn

Be zîr-i delk-i mulemma' kemendhâ dârend
Dirâzdestî-i in kûtehâstînân bîn

Be harmen-i do cihân ser furû nemîârend
Demâg u kibr-i gedâyân u hûşeçînân bîn

Behâ-yi nîmkirişme hezâr cân talebend
Niyâz-i ehl-i dil u nâz-i nâzenînân bîn

Hukûk-i sohbet-i mâ râ be bâd dâd u bereft
Vefâ-yi sohbet-i yârân u hemnişînân bîn

Esîr-i aşk şoden çâre-i helâs-i men est
Zamîr-i âkibetendîş-i pîşbînân bîn

Kudûret ez dil-i Hâfiz bebord sohbet-i dûst
Safâ-yi himmet-i pâkân u pâkdînân bîn

Lâl renkli şarap iç, ay alınlı dilberlerin yüzünü gör
Şunların mezhebinin hilafına bunların cemalini gör

Riyaya bulananların hırkalarında kementler gizli
Kısa yenli sûfi müsveddelerinin eli ne uzun! Bunu gör

İki dünyanın harmanı karşısında baş eğmezler
Yoksul olanların kendine güvenini, başak toplayanları gör

Yarım gamzeli bakış için bin can isterler
Gönül ehlinin niyazını, nazeninlerin nazını gör

Sohbetin hak hukuku vardı; yele verdi gitti
Dostların, hemdemlerin sohbet vefasını gör

Aşka esir düşmek benim kurtuluş çarem
İleriyi düşünen öngörülü kişilerin kalbini gör

Dostla sohbet Hafız'ın gönlünü şeneltti
Yüreği temiz, dini temizlerin himmetindeki safayı gör.

Gazel 404

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Mîfiken ber saf-i rindân nazarî bihter ezin
Ber der-i meykede mîkun gozerî bihter ezin

Der hak-i men lebet in lutf ki mîfermâyed
Saht hûbest velîken kaderî bihter ezin

Anki fikreş girih ez kâr-i cihân bugşâyed
Gû derin kâr befermâ nazarî bihter ezin

Nâsihem goft ki cuz gam çi huner dâred aşk?
Boro ey hâce-i âkil! Hunerî bihter ezin

Dil bedan rûd-i girâmî çi konem ger nedihem?
Mâder-i dehr nedâred peserî bihter ezin

Men çu gûyem ki kadeh nûş u leb-i sâkî bûs
Bişnov ez men ki negûyed digerî bihter ezin

Kilk-i Hâfiz şekerîn mîve nebâtîst, beçîn
Ki derin bâg nebînî semerî bihter ezin.

Rintlerin safına bak daha iyi
Meyhane kapısından geç daha iyi

Dudakların hakkında lutufkâr davranırsın
Çok güzel! Ama yetmez; isterim daha iyi

Düşüncesi bile dünya sorunlarını çözer
Söyle ona; bu işe özen göstersin daha iyi

Öğütçü dedi ki: Aşkın ne hüneri var ki gamdan öte?
Akıllım! Haydi işine! Hünerin var mı daha iyi?

Şu değerli çocuğa gönül vermeyim de n'ideyim?
Dünyanın anası oğlan doğurmadı bundan daha iyi!

Diyorum sana. Çek kadehi, öp sâkinin dudağını
Beni dinle sen. Kimse demez bir şey daha iyi

Hafız'ın kaleminden şeker gibi meyve dökülür; topla
Bu bahçede başka meyve göremezsin daha iyi.

Gazel 405

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Be cân-i pîr-i herâbât u hakk-i sohbet-i û
Ki nîst der ser-i men cuz hevâ-yi hidmet-i û

Bihişt egerçi ne cây-i gunâhkârân'est
Biyâr bâde ki mustazhirem be himmet-i û

Çerâg-i sâika-i an sehâb rûşen bâd
Ki zed be harmen-i mâ âteş-i mahabbet-i û

Ber âsitâne-i meyhâne ger serî bînî
Mezen be pây ki ma'lûm nîst niyyet-i û

Biyâ ki dûş be mestî surûş-i âlem-i gayb
Nevîd dâd ki âmmest feyz-i rahmet-i û

Mekun be çeşm-i hakâret nigâh der men-i mest
Ki nîst ma'siyyet u zuhd bîmeşiyyet-i û

Nemîkoned dil-i men meyl-i zuhd u tovbe velî
Be nâm-i Hâce bekûşîm u ferr-i dovlet-i û

Mudâm hirka-i Hâfiz be bâde der girev est
Meger zi hâk-i herâbât bûd fitrat-i û

Meyhane pîrimin canı, sohbet hakkı için
Sadece ona hizmet arzusu var bende

Cennet günahkârların yeri değil
Onun himmetini bekliyorum; getir bade

Aydınlık olsun o buluttan çıkan şimşek
Onun muhabbet ateşidir yanan harman yerimizde

Bir baş görürsen eğer meyhane eşiğinde
Vurma ayağını; belli değil, ne var niyetinde!

Gel; dün gece gayb âleminin meleği sarhoşluk halinde
"Rahmeti herkesi kapsar" diye getirdi müjde

Ben sarhoşa bakma hakaret gözüyle
Günah ile zahitlik mümkün olur o istediğinde

Meyli yok gönlümün tövbe ile zühde
Vezirin adıyla çalışıyoruz; ışık onun devletinde

Hafız'ın hırkası bade için hep rehinde
Ne dersin? Harabat toprağı mı var fıtratında?

Gazel 406

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Goftâ: Burûn şodî be temâşâ-yi mâh-i nov
Ez mâh-i ebruvân-i menet şerm bâd, rov!

Omrîst tâ dilet zi esîrân-i zulf-i mâst
Gâfil zi hıfz-i cânib-i yârân-i hod meşov

Mefrûş ıtr-i akl be hindû-yi zulf-i mâ
K'ancâ hezâr nâfe-i muşkîn be nîm cov

Tohm-i vefâ vu mihr derin kohne kiştezâr
Anki iyân şeved ki buved mevsim-i dirov

Sâkî biyâr bâde ki remzî begûyemet
Ez sırr-i ahterân-i kuhenseyr u mâh-i nov

Şekl-i hilâl her ser-i meh mîdehed nişân
Ez efser-i Siyâmek u terk-i kulâh-i Zov

Hâfiz cenâb-i pîr-i mugân me'men-i vefâst
Ders-i hadîs-i aşk berû hân u zû şinov

Yeni ayı seyre mi çıktın? dedi
Hilal kaşlarımdan utan! Git, haydi!

Gönlün bir ömürdür zülüflerimin esiri
Dostların hatırını hep gözet emi!

Zülüflerimin hindusuna akıl kokusu satma
Yarım arpadır bin misk nâfesinin değeri

Bu eski tarlada vefa, sevgi tohumu
Gelince hasat mevsimi, belli olur değeri

Saki, bade getir; bir sır vereyim sana
Ağır seyreden yıldızların, yeni ayın nedir gizi?

Aybaşı geldi mi işaret verir hilalin şekli
İşaret Siyamek'in tacı, Zev'in külahının tereği

Hafız, pîr-i muganın yanı vefa sığınağı
Aşk dersini ondan oku, dinle onun dediğini.

Gazel 407

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Mezra'-i sebz-i felek dîdem u dâs-i meh-i nov
Yâdem ez kişte-i hîş âmed u hengâm-i dirov

Goftem: Ey baht behoftîdî yu horşîd demîd
Goft: Bâ in heme ez sâbika novmîd meşov

Ger revî pâk u mucerred çu Mesîhâ be felek
Ez çerâg-i tu be horşîd resed sad pertov

Tikye ber ahter-i şebduzd mekun k'in eyyâr
Tâc-i Kâvûs bebord u kemer-i Keyhusrov

Gûşvâr-i zer u la'l erçi girân dâred gûş
Dovr-i hûbî gozerân'est, nasîhat bişnov

Çeşm-i bed dûr zi hâl-i tu ki der arsa-i husn
Beydakî rând ki bord ez meh u horşîd girov

Âsumân gû mefurûş in azamet k'ender aşk
Harmen-i meh be covî, hûşe-i Pervîn be do cov

Âteş-i zuhd u riyâ harmen-i dîn hâhed sûht
Hâfiz in hirka-i peşmîne biyendâz u borov

Feleğin yeşil tarlasını gördüm, yeni ayın orağını
Ektiklerim aklıma geldi, bir de hasat zamanı

Dedim: Bahtım, sen uyurken güneş doğdu
Dedi: Bütün geçenlere rağmen kesme umudu

Temiz, tek başına çıkarsan feleğe Mesih gibi
Çerağın gönderir güneşe senden yüz ışığı

Gece hırsızı yıldıza güvenme, bu yankesici
Götürdü Kâvus'un tacını, Keyhusrev'in kemerini

Altın, lâl küpe ağırlık etse de kulağa
Güzellik devri gelir geçer; dinle sen lafımı

Kötü göz ırak olsun beninden, güzellik meydanında
Bir piyon sürdü ki ay ile güneşi rehin aldı

Gökyüzü büyüklük taslamasın. Aşk yolunda
Ay harmanının bir arpa, Pervin salkımının iki arpadır değeri

Zühd ile riya ateşi yakacak din harmanını
Hafız, çıkar at şu yün hırkayı, durma haydi!

Gazel 408

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey âftâb âyinedâr-i cemâl-i tu
Muşk-i siyâh micmeregerdân-i hâl-i tu

Sahn-i serây-i dîde beşostem velî çi sûd?
K'in gûşe nîst derhor-i hayl-i hiyâl-i tu

Der ovci- nâz u ni'metî ey pâdişâh-i husn
Yârab mebâd tâ be kıyâmet zevâl-i tu!

Matbû'ter zi nakş-i tu sûret nebest bâz
Tugrânuvîs-i ebrû-yi muşkînmisâl-i tu

Der çîn-i zulfeş, ey dil-i miskîn, çigûneî?
K'âşufte goft bâd-i sabâ şerh-i hâl-i tu

Ber hâst bûy-i gul, zi der-i âştî der ây
Ey novbehâr-i mâ ruh-i ferhundefâl-i tu

Tâ âsumân zi halkabegûşân-i mâ şeved
Kû işveî zi ebru-yi hemçun hilâl-i tu?

Tâ pîş-i baht bâz revem tehniyetkonân
Kû mujde'î zi makdem-i iyd-i visâl-i tu?

İn nokte-i siyâh ki âmed medâr-i nûr
Aksîst der hadîka-i bîniş zi hâl-i tu

Der pîş-i şâh arz-i kodâmîn cefâ konem?
Şerh-i niyâzmendî-i hod yâ melâl-i tu?

Hâfiz derin kemend ser-i serkeşân besîst
Sovdâ-yi kec mepez ki nebâşed mecâl-i tu

Güneş, cemaline karşı ayna tutar
Siyah misk, benin için buhurdan dolaştırır

Yıkadım gözümün saray avlusunu, ne fayda!
Bu köşe hayal atlılarına hiç yaraşmıyor

Güzellik padişahım! Nazın, nimetin zirvesindesin
Tanrı'dan dilerim; kıyamete kadar yaşayasın

Miskli kaşlarının tuğracısı bir daha
Çizmedi yüzünün nakşından güzelini

Miskin gönlüm; o zülüf kıvrımlarında nasılsın?
Seher yeli dedi: Pek perişanmışsın!

Gül kokusu yayıldı, gel barışalım
İlkbaharımızdır senin kutlu yüzün

Hilal kaşlarınla yok mu bir işve?
Gökyüzü kulağı küpeli kulun olsun.

Yok mu vuslat bayramından birmüjde?
Gideyim bahtıma, diyeyim: Kutlu olsun!

Nurun etrafında döndüğü şu siyah nokta
Görüş bahçesinde bir akistir senin beninden

Şaha hangi cefayı arzetsem acep?
Kendi derdimi mi, senin bıkkınlığını mı?

Hafız bu kementte çok serkeş başı var
Ham hayale kapılma; yoktur senin mecalin

Gazel 409

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey hûnbehâ-yi nâfe-i çîn hâk-i râh-i tu
Horşîd sâyeperver-i tarf-i kulâh-i tu

Nergis kirişme mîbered ez had, burûn hurâm
Ey men fidâ-yi şîve-i çeşm-i siyâh-i tu

Hûnem bohor ki hîç melek bâ çonan cemâl
Ez dil neyâyedeş ki nuvîsed gunâh-i tu

Ârâm u hâb-i halk-i cihân râ sebeb tuî
Zan şud kenâr-i dîde vu dil tikyegâh-i tu

Bâ her sitâreî ser u kâr est her şebem
Ez hasret-i furûg-i ruh-i hemçu mâh-i tu

Yârân-i hemnişîn heme ez hem codâ şodend
Mâ'îm u âsitâne-i dovletpenâh-i tu

Hâfiz tama' mebor zi inâyet ki âkibet
Âteş zened be ḥarmen-i gam dûd-i âh-i tu

Çin nafesinin diyeti senin yolunun toprağı
Güneş, külahının kenarında yetişen bir uşağı

Gamzeli bakışta haddini aştı nergis; çık salın
Kara gözlerinin işvesine kurban olayım

İç kanımı; bu güzellik varken sende
Günah yazmaya varmaz hiçbir meleğin eli

İnsanların huzurunun, uykusunun sensin sebebi
Gözümün kenarı, gönlüm dayanağındır; budur sebebi

Ay yüzünün parıltısını özlemle beklerim
Bu yüzden her gece yıldızlarla var işim

Dağıldı birer birer oturak dostlarım
Senin devletli eşiğin var, bir de ben varım

Hafız dostun inayetinden umut kesme; gün gelir
Gam harmanını ateşe verir yanık ahlı dumanın

Gazel 410

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey kabâ-yi pâdişâhî râst ber bâlâ-yi tu
Zînet-i tâc u nigîn ez govher-i vâlâ-yi tu

Âfitâb-i feth râ herdem tulû'î mîdehed
Ez kulâh-i husrevî ruhsâr-i mehsîmâ-yi tu

Cilvegâh-i tâyir-i ikbâl bâşed her kocâ
Sâye endâzed homâ-yi çetr-i gerdûnsây-i tu

Ez rusûm-i şer' u hikmet bâ hezârân ihtilâf
Nukteî hergiz neşud fovt ez dil-i dânâ-yi tu

Âb-i heyvâneş zi minkâr-i belâgat mîçeked
Tûtî-i hoşlehce ya'nî kilk-i şekkerhâ-yi tu

Gerçi horşîd-i felek çeşm u çerâg-i âlem est
Rûşenâîbahş-i çeşm-i ûst hâk-i pây-i û

Ançi İskender taleb kerd u nedâdeş rûzigâr
Cur'aî bûd ez zulâl-i câm-i cânefzâ-yi tu

Arz-i hâcet der harîm-i hazretet muhtâc nîst
Râz-i kes mahfî nemâned bâ furûg-i rây-i tu

Husrevâ pîrâneser Hâfiz cevânî mîkoned
Ber umîd-i afv-i cânbahş-i gunehfersâ-yi tu

Boyuna yakışmış padişahlık kaftanı
İyi inciden işlenmiş yüzük ile tacının ziyneti

Ay yüzün padişahlık külahından
Doğurur her an bir fetih güneşi

İkbal kuşu görünse her nerede
Gölge salar feleği örten ankası

Şeriatta, hikmette var bin türlü ihtilaf
Bilge gönlünden asla kaçmaz bir tanesi

Şeker öğütür kalemin, benzer dili hoş duduya
Hayat suyu damlatır belagat kuşunun gagası

Felekteki güneş alemin hem gözüdür hem çerağı
Onun gözüne bile ışık verir ayağının toprağı

İskender'in istediğini felek vermedi ona
Cana can katan kadehinden ancak bir yudumdu

Huzurunda gerek yok hacet söylemeye
Düşünce ışığından gizli kalmaz kimsenin sırrı

Padişahım, yaşlı haliyle gençlik taslar Hafız
Umar günah örten, can veren affını.

Gazel 411

Vezin: Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

Tâb-i benefşe mîdehed turre-i muşksây-i tu
Perde-i gonçe mîdered hande-i dilguşâ-yi tu

Ey gul-i hoşnesîm-i men, bulbul-i hîş râ mesûz
Kez ser-i sıdk mîkoned şeb heme şeb duâ-yi tu

Men ki melûl geştemî ez nefes-i firiştegân
Kâl u mekâl-i âlemî mîkeşem ez berâyi tu

Dovlet-i aşk bîn ki çun ez ser-i fakr u iftihâr
Gûşe-i tâc-i saltanat mîşikened gedâ-yi tu

Hırka-i zuhd u câm-i mey gerçi ne derhor-i hemend
İn heme nakş mîzenem ez cihet-i rizâ-yi tu

Şûr-i şerâb-i aşk-i tu an nefesem reved zi ser
K'in ser-i porheves şeved hâk-i der-i serây-i tu

Şâhnişîn-i çeşm-i men tikyegeh-i hiyâl-i tust
Cây-i duâst şâh-i men bîtu mebâd cây-i tu!

Hoş çemenîst ârizet hâsse ki der behâr-i husn
Hâfiz-i hoşkelâm şud morg-i sohenserây-i tu

Menekşeyi kıvrandırır mis kokan zülüflerin
Gül perdesini yırtar iç açıcı gülüşlerin

Bülbülünü yakma hoş kokulu gülüm
Sadakatiyle gece gündüz duacın senin

Meleklerin nefesinden usanmıştım men
Âlemin dedikodusunu çekerim senin için

Aşkın devletine bak; yoksulluk içinde kıvanır
Saltanat tacını atar kenara senin dilencin

Yakışmaz birbirine zühd hırkasıyla mey kadehi
Bütün bu nakışları işlerim ben senin rızan için

Aşkının şarap coşkusu gider başımdan o an
Ki şu hevesli başım kapının toprağı olur senin

Gözümün şahnişini hayalinin dayandığı yer
Burası dua yeri şahım; sensiz kalmasın bu yerin!

Güzellik baharında ne hoş çimenliktir yanağın!
Sözü güzel Hafız oldu şakıyan bülbülün senin.

Gazel 412

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Merâ çeşmîst hûnefşân zi dest-i an kemânebrû
Cihân bes fitne hâhed dîd ezan çeşm u ezan ebrû

Gulâm-i çeşm-i an turkem ki der hâb-i hoş-i mestî
Nigârîn gulşeneş rûy est u muşkîn sâyebân ebrû

Hilâlî şud tenem zin gam ki bâ tugrâ-yi ebrûyeş
Ki bâşed meh ki bunmâyed zi tâk-i âsumân ebrû?

Rakîbân gâfil u mâ râ ez an çeşm u cebîn her dem
Hezârân gûne peygâm est u hâcib der miyân ebrû

Revân-i gûşegîrân râ cebîneş turfe gulzârîst
Ki ber tarf-i semenzâreş hemîgerded çemân ebrû

Diger hûr u perî râ kes negûyed bâ çonin husnî
Ki in râ inçonin çeşm est u an râ ançonan ebrû

Tu kâfirdil nemîbendî nikâb-i zulf u mîtersem
Ki mihrâbem begerdâned ham-i an dilsitân ebrû

Egerçi morg-i zîrek bûd Hâfiz der hevâdârî
Be tîr-i gamze saydeş kerd çeşm-i an kemân ebrû

Kan saçan gözlerim var o keman kaşlının elinden
Dünya fitneyle dolacak o kaş ile o gözden

O Türkün gözlerine köleyim, sarhoşluk uykusundayken
Yüzü onun gülşeni, misk kokulu sayvan onun kaşları

Gamdan hilale döndüm; kaşının tuğrası varken
Kim oluyor ay ki gök kemerinden gösterir kaşını?

Rakipler gafil; biz o göz ile alından her an
Bin haber alırız; aradaki hacip onun kaşları

Münzevilerin ruhları için alnı olmuş gül bahçesi
Yasemin alın üstünde salınır durur kaşları

Güzellikten yana övmez artık kimse huri ile periyi
Bunun gözleri böyledir; şöyledir onun kaşları

Kafir gönüllü bağlamazsın saçının bağını; korkarım
Cazibeli kaşlarının ucu yıkacak mihrabımı

Hafız onu arzulayan akıllı bir kuştu
Gamze okuyla avladı onu keman kaşlı gözleri.

Gazel 413

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Hatt-i izâr-i yâr ki begrift mâh ezû
Hoş halkaîst lîk beder nîst râh ezû

Ebrû-yi dûst gûşe-i mihrâb-i dovlet est
Ancâ bemâl çihre vu hâcet behâh ezû

Ey cur'anûş-i meclis-i Cem! Sîne pâk dâr
K'âyîneîst câm-i cihânbîn ki âh ezû!

Kirdâr-i ehl-i sovme'eem kerd meyperest
İn dûd bîn ki nâme-i men şud siyâh ezû

Sultân-i gam her ançi tevâned begû bekun
Men borde'em be bâdefurûşân penâh ezû

Sâkî çerâg-i mey be reh-i âfitâb dâr
Gû ber furûz meş'ale-i subhgâh ezû

Âbî be rûznâme-i a'mâl-i mâ feşân
Bâşed tevan siturd hurûf-i gunâh ezû

Hâfiz ki sâz-i mutrib-i uşşâk sâz kerd
Hâlî mebâd arsa-i in bezmgâh ezû

Âyâ derin hiyâl ki dâred gedâ-yi şehr
Rûzî buved ki yâd koned pâdişâh ezû?

Ay tutuldu sevgilinin yanağındaki hattan
Hoş halkadır ama çıkış izni yok ondan

Dostun kaşları devlet mihrabının köşesi
Yüzünü sür oraya, hacetini iste ondan

Cem meclisinde demlenen! Temiz tut içini
Bir aynadır dünyayı gösteren kadeh. Ah ah ondan!

Tekke mensupları beni böyle mey düşkünü etti
Şu dumana bak! Amel defterim karardı ondan

Gam sultanı elinden geleni komasın ardına
Mey satanlara sığınmışım ben ondan

Saki! Mey çerağını tut güneşin yoluna
Söyle, sabah meşalesini yaksın ondan

Ameller defterimize bir su serp
Günah yazıları silinebilir ondan

Hafız aşıklar mutribinin sazına ayar çekti
Bu meclisin meydanı boş kalmasın ondan!

Şehir yoksulu bu haldeyken acaba
Bir gün padişah hiç bahseder mi ondan?

Gazel 414

Vezin: Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

Gulbun-i îş mîdemed, sâkî-i gul'izâr kû?
Bâd-i behâr mîvezed, bâde-i hoşguvâr kû?

Her gul-i nov zi gulruhî yâd hemîkoned velî
Gûş-i sohenşinov kocâ? Dîde-i i'tibâr kû?

Meclis-i bezm-i îş râ gâliye-i murâd nîst
Ey dem-i subh-i hoşnefes! Nâfe-i zulf-i yâr kû?

Husnfurûşî-i gulem nîst tehammul ey sabâ
Dest zedem be hûn-i dil, behr-i Hodâ, nigâr kû?

Şem'-i sehergehî eger lâf zi âriz-i tu zed
Hasm zebândirâz şud, hancer-i âbdâr kû?

Goft: Meger zi la'l-i men bûse nedârî ârizû?
Mordem ezin heves velî kudret u ihtiyâr kû?

Hâfiz egerçi der sohen hâzin-i genc-i hikmet est
Ez gam-i rûzgâr-i dûn tab'-i sohenguzâr kû?

İşret gülü büyüyor; gül yanaklı sâki nerede?
Bahar yeli esiyor; içimi hoş bade nerede?

Her yeni gül bir gül yanaklıyı ansa da
Laf dinler kulak hani? İbret gözü nerede?

İşret meclisinde murat kokusu yok
Nefesi hoş seher yeli! Yârin zülüf nâfesi nerede?

Sabâ yeli! Dayanamıyorum gülün güzellik çalımına
Gönül kanına buladım elimi. Allah aşkına sevgili nerede?

Seher mumu yanaklarından söz ettiyse
Düşmanın dili uzadı; su verilmiş hançer nerede?

Dedi: Lâl dudağımdan öpücük istemiyor musun yoksa?
Öldüm bu hevesle ama bende o güç, o hal nerede?

Hafız hikmet hazinesinin bekçisidir söz sanatında
Aşağılık zamanenin gamından, şairlik tabiatı nerede?

Gazel 415

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey peyk-i râstân! Haber-i yâr-i mâ begû
Ehvâl-i gul be bulbul-i destânserâ begû

Mâ mahremân-i halvet-i unsîm, gam mehor
Bâ yâr-i âşinâ sohen-i âşinâ begû

Ber hem çu mîzed an ser-i zulfeyn-i muşkbâr
Bâ mâ ser-i çi dâşt? Zi behr-i Hodâ begû

Herkes ki goft hâk-i der-i dûst tûtiyâst
Gû in sohen muâyene der çeşm-i mâ begû

Ankes ki men'-i mâ zi herâbât mîkoned
Gû der huzûr-i pîr-i men in mâcerâ begû

Ger dîgeret ber an der-i dovlet gozer buved
Bad' ez edâ-yi hidmet u arz, duâ begû

Herçend mâ bedîm, tu mâ râ bedân megîr
Şâhâne mâcerâ-yi gunâh-i gedâ begû

Ber in fakîr nâme-i an muhteşem behân
Bâ in gedâ hikâyet-i an pâdişâ begû

Cânhâ zi dâm-i zulf çu ber hâk mîfeşând
Ber an garîb-i mâ çi gozeşt? Ey sabâ, begû.

Cânperver est kısse-i erbâb-i ma'rifet
Remzî boro, bepors, hadîsî, biyâ, begû

Hâfiz geret be meclis-i û râh mîdehend
Mey nûş u terk-i zerk, ez behr-i Hodâ, begû.

Doğruların ulağı! Yârimizin haberini söyle
Gülün hallerini şakıyan bülbüle söyle

Aşinalık meclisinin mahremiyiz, gam yeme
Aşina yâre aşinanın sözünü söyle

Mis kokan iki kuyruk saçını salınca yâr
Neler etmek istedi bize? Allah aşkına söyle

Dostun kapı toprağı göz ilacıdır der herkes
Söyle ona: Bu sözü gözümüze bakarak söyle

Beni meyhane yolundan alıkoyan kişi!
Benim pîrimin huzurunda olan biteni söyle

Bir daha yolun düşerse o devlet kapısına
Selâm ver, saygıyla eğil, dualar söyle

Biz kötü olsak da, kötülerden sayma bizi
Yoksulun günah macerasını şahane edayla söyle.

O muhteşem sevgilinin mektubunu oku bu fakire
O padişahın hikâyesini bu yoksula söyle

Zülüf tuzağıyla canlar saçardı toprağa
Bizim garibe neler oldu? Saba yeli, bunları söyle.

Cana can katar marifet sahiplerinin öyküsü
Git bir remiz sor; gel, bir şeyler söyle

Hafız, onun meclisine girersen, iç şarabı
Allah aşkına, ikiyüzlülüğü bıraktığını söyle.

Gazel 416

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Honek nesîm-i mu'anber, şemâme-i dilhâh
Ki der hevâ-yi tu ber hâst bâmdâd pegâh

Delîl-i râh şov ey tâyir-i hocestelikâ
Ki dîde âb şud ez şovk-i hâk-i an dergâh

Be yâd-i şahs-i nizârem ki gark-i hûn-i dil est
Hilâl râ zi kinâr-i ufuk konîd nigâh

Menem ki bîtu nefes mîkeşem, zihî hiclet
Meger tu afv konî; verne çîst ozr-i gunâh?

Zi dûstân-i tu âmuht der tarîkat-i mihr
Sepîdedem ki sabâ çâk zed şi'âr-i siyâh

Be aşk-i rûy-i tu rûzî ki ez cihân berevem
Zi turbetem bedemed sorhgul be cây-i giyâh

Medih be hâtir-i nâzuk melâlet ez men zûd
Ki Hâfiz-i tu hod in lahze goft bismillâh

Amber kokulu, cazibeli seher yeli, ne hoştur!
Seni arzuladı, esmeye başladı erkenden

Yüzü kutlu kuşum; olacaksan kılavuz ol
Gözüm eridi o kapının toprağının şevkinden

Hatırlayın ben zayıf aşığı; gönlüm kan ağlar
Hilali seyredin siz ufkun kenarından

Sensiz nefes alıyorum; ne utanç benim için!
Belki af edersin? Yoksa bu günahın affı neden?

Sevgi yolunda öğrendi dostlardan
Kara giysisini yırttı saba sabah erkenden

Yüzünün aşkıyla gidersem bir gün bu cihandan
Ot yerine kırmızı gül fışkırır kabrimden

Nazik hatırın hemen usanmasın benden
Hafız'ın henüz başladı şikâyete senden.

Gazel 417

Vezin: Müstef'ilâtün Müstef'ilâtün

Îşem mudâm est ez lâ'l-i dilhâh
Kârem be kâm est elhamdulillâh

Ey baht-i serkeş, tengeş be ber keş
Geh câm-i zerkeş, geh la'l-i dilhâh

Mâ râ be rindî efsâne kerdend
Pîrân-i câhil, şeyhân-i gumrâh

Ez dest-i zâhid kerdîm tovbe
Vez fi'l-i âbid estagfirullâh

Cânâ çi gûyem şerh-i firâket?
Çeşmî yu sad nem, cânî yu sad âh

Kâfir mebînâd in gam ki dîdest
Ez kâmetet serv u ez ârizet mâh

Şovk-i lebet bord ez yâd-i Hâfiz
Ders-i şebâne, vird-i sehergâh.

Gönlümün istediği lâl dudaktan alıyorum hep muradımı
İşlerim yolunda gidiyor; hamdolsun Allah'a

Serkeş bahtım, çek sevgilini sımsıkı kucağa
Yaldızlı kadehi tut bazen, yumul câzibeli dudağa

Efsane oldu adımız rintlik yolunda
Cahil pîrlerle sapık şeyhlerin parmağı var bunda

Tövbe ettik biz zahitler elinden
Estağfirullah, sofuların fiillerinden!

Sevgilim, ayrılığını nasıl anlatayım ben sana?
Bir göze yüz gözyaşı, yüz ah da bir cana.

Kâfir bile görmesin bu gamı aman!
Gördü selvi senin boyundan, ay ise yanağından

Gece derslerini, seher vakti dualarını
Dudaklarının arzusu unutturdu Hafız'a.

Gazel 418

Vezin: Müstef'ilâtün Müstef'ilâtün

Ger tîg bâred der kûy-i an mâh
Gerden nihâdîm, elhukmulillâh

Âyîn-i takvâ mâ nîz dânîm
Lîken çi çâre bâ baht-i gumrâh

Mâ şeyh u vâiz kemter şinâsîm
Yâ câm-i bâde yâ kısse kûtâh

Men rind u âşik der movsim-i gul
Angâh tovbe! Estagfirullâh!

Mihr-i tu aksî ber mâ neyefkend
Âyînerû, yâ âh ez dilet âh!

Essabru murrun ve'l-omru fânin
Yâ leyte şa'rî hattâ m'elkâh

Hâfiz çi nâlî ger vasl hâhî?
Hûn bâyedet hord der gâh u bîgâh

Ay yüzlünün etrafına kılıç yağsa
Koyarız boynumuzu; hüküm Allah'tan gelir

Takva nedir, biz de biliriz
Bahtımız sapıtmış bir kere; elden ne gelir?

Az tanırız şeyh ile vaiz takımını
Ya kadeh ver ya kes meseleyi, bitir

Gül mevsiminde hem âşık hem rint olan ben
Tövbe edeceğim öyle mi? Estağfurullah!

Sevgin yansımaz oldu hiç bize
Ayna yüzlüm, ah gönlünden! Ah elinden!

Sabır acı, ömür fanidir derler
Seninle ne zaman buluşurum? Bir bilseydim eğer!

Hafız madem vuslat istersin, peki niye inlersin?
Vakitli vakitsiz hep kan içmen gerekir.

Gazel 419

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Visâl-i û zi omr-i câvidân bih
Hodâvendâ merâ an dih ki an bih

Be şemşîrem zed u bâ kes negoftem
Ki râz-i dûst ez doşmen nihân bih

Be dâg-i bendegî morden berin der
Be cân-i û ki ez mulk-i cihân bih

Hodâ râ ez tabîb-i men beporsîd
Ki âhir key şeved in nâtevân bih?

Gulî k'an pâymâl-i serv-i mâ geşt
Buved hâkeş zi hûn-i ergavân bih

Be huldem da'vet, ey zâhid, mefermâ
Ki in sîb-i zenah zan bûsitân bih

Dilâ dâyim gedâ-yi kûy-i û bâş
Be hukm-i an ki dovlet-i câvidân bih

Cevânâ ser metâb ez pend-i pîrân
Ki rây-i pîr ez baht-i cevân bih

Şebî mîgoft çeşm-i kes nedîdest
Zi morvârîd-i gûşem der cihân bih

Egerçi Zinderûd âb-i heyât est
Velî Şîrâz-i mâ ez İsfehân bih

Sohen ender dehân-i dûst şekker
Velîken gofte-i Hâfiz ez an bih

Ona kavuşmak sonsuz ömürden iyi
Tanrım ver bana, hangisi ise iyi

Kılıçladı beni ama demedim kimseye
Dostun sırrı düşmandan saklı kalsın, daha iyi

Kulluk dağıyla ölmek bu kapıda
Yemin ederim canına, dünya mülkünden iyi

Allah aşkına sorun benim doktoruma
Ben güçsüz âşık ne zaman olacağım iyi?

Selvi boylumuzun çiğnediği gül var ya
İşte onun toprağı erguvan kanından iyi

Zahit! Beni Cennete davet edip durma
Şu çene çukuru Cennet bahçesinden iyi

Gönlüm, onun sokağının yoksulu ol daima
Çünkü ebedî devlettir bu; hepsinden iyi

Delikanlı, yaşlıların öğütünden yüz çevirme
Pîrin öğütleri genç talihten iyi

Diyordu bir gece: Kimsenin gözü görmedi
Dünyada kulağımdaki inciden daha iyi

Zinderûd hayat suyudur, doğru ama
Bizim Şirazımız Isfahan'dan daha iyi

Sevgilinin ağzındaki söz şekerdir derler
Ama Hafız'ın sözleri ondan da iyi.

Gazel 420

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Nâgehân perde ber endâhte'î; ya'nî çi?
Mest ez hâne burûn tâhte'î; ya'nî çi?

Zulf der dest-i sabâ, gûş be fermân-i rakîb
İnçonin bâ heme der sâhte'î; ya'nî çi?

Şâh-i hûbânî yu manzûr-i gedâyân şodeî
Kadr-i in mertebe neşnâhte'î; ya'nî çi?

Ne ser-i zulf-i hod evvel tu be destem dâdî
Bâzem ez pây der endâhteî, ya'nî çi?

Sohenet remz-i dehân goft u kemer sirr-i miyân
Vez miyân tîg be mâ âhteî; ya'nî çi?

Herkes ez muhre-i mihr-i tu be nakşî meşgûl
Âkibet bâ heme kec bâhteî, ya'nî çi?

Hâfizâ der dil-i tenget çu furûd âmed yâr
Hâne ez gayr neperdâhteî, ya'nî çi?

Ansızın kaldırdın attın perdeyi; ne demek yani?
Sarhoşça fırladın evden dışarı, ne demek yani?

Zülfün sabânın elinde, kulağın rakibin emrinde
Herkesle böyle haşır neşir olmak, ne demek yani?

Güzeller şahısın, yoksul âşıkların gözündesin
Mertebenin değerini bilmezsin, ne demek yani?

Zülüflerinin ucunu önce sen vermedin mi elime?
Şimdi ayak altına aldın beni; ne demek yani?

Sözün ağzının sırrını söyledi, kemerin belinin sırrını
Bu arada çektin kılıcı, vurdun beni; ne demek yani?

Sevgi boncuğunun bir nakşıyla meşgulken herkes
Herkese sonunda bir oyun ettin ki! Ne demek yani?

Hafız, şu dar gönlüne sevgili gelip konmuş
Sen evdekileri dışarı etmemişsin! Ne demek yani?

Gazel 421

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Der-i serây-i mugân rufte bûd u âb zede
Nişeste pîr u selâî be şeyh u şâb zede

Sebûkeşân heme der bendegîş beste kemer
Velî zi terk-i kuleh çetr ber sehâb zede

Şu'â-i câm u kadeh nûr-i mâh pûşîde
İzâr-i mugbeçegân râh-i âfitâb zede

Arûs-i baht der an hicle bâ hezârân nâz
Şikeste kesme vu ber berg-i gul gulâb zede

Girifte sâgar-i işret firişte-i rahmet
Zi cur'a ber ruh-i hûr u perî gulâb zede

Zi şûr u arbede-i şâhidân-i şîrînkâr
Şeker şikeste, semen rîhte, rebâb zede

Selâm kerdem u bâ men be rûy-i hendân goft
Ki ey humârkeş-i muflis-i şerâbzede

Ki in koned ki tu kerdî be za'f-i himmet u rây
Zi genchâne şode, hayme ber herâb zede

Visâl-i dovlet-i bîdâr, tersemet, nedihend
Ki hofteî tu der âgûş-i baht-i hâbzede

Mug sarayının kapısını süpürmüş, sulamış
Oturmuştu ihtiyar, sesleniyordu yaşlısına, gencine

Şarap testisi taşıyanlar girmişti hep hizmetine
Külahının tereği şemsiye açmıştı bulut üstüne

Kadehlerin ışığı örtmüştü ayın ışığını
Çırak mugların yanağı engel olmuştu güneş yoluna

Bahtın gelini hiclegâhta ederdi bin türlü naz
Perçemini kesmişti, gülsuyu serperdi gül yaprağı üstüne

Rahmet meleği işret kadehini almış ele
Bir yudumla gülsuyu serpmiş huri ile peri yüzüne

İşveli dilberlerin kopardıkları kıyametle
Şeker kırılmış, rebap çalınmış, yasemin dökülmüş yere

Selam verdim; dedi bana güler yüzle
Müflissin, mahmursun, çekmişsin şarabı yine

Kim yapar senin yaptığını? Zayıf himmet, fikir ile
Hazineden çıkmışsın, çadır kurarsın harabeye

Korkarım, uyanık devlet vuslatını vermezler sana
Uyuyan bahtın kucağında uyumuş kalmışsın yine

Biyâ be meykede Hâfiz ki ber tu arze konem
Hezâr saf zi duâhâ-yi mustecâb zede

Felek cenîbekeş-i Şâh Nusretuddîn est
Biyâ bebîn felekeş dest der rikâb zede

Hired ki mulhem-i gayb est behr-i kesb-i şeref
Zi bâm-i arş sadeş bûse ber cenâb zede.

Gel Hafız meyhaneye; anlatayım ben sana
Makbul kişilerin dualarından binlerce saf, binlerce

Şah Nusretuddin'in yedek atını çeker felek
Gel gör feleği; elini koymuş, bak, üzengiye

Akıl gaybdan ilham alır şeref kazansın diye
Arşın damından yüz öpücük gönderir hazretine.

Gazel 422

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ey ki bâ silsile-i zulf-i dirâz âmedeî
Fursetet bâd ki dîvânenevâz âmedeî

Sâetî nâz mefermâ vu begerdân âdet
Çun be porsîden-i erbâb-i niyâz âmedeî

Pîş-i bâlâ-yi tu mîrem çi be sulh u çi be ceng
Çun be her hâl berâzende-i nâz âmedeî

Âb u âteş behem âmîhteî ez leb-i la'l
Çeşm-i bed dûr ki bes şa'bedebâz âmedeî

Âferîn ber dil-i nerm-i tu ki ez behr-i sevâb
Koşte-i gamze-i hod râ be nemâz âmedeî

Zuhd-i men bâ tu çi senced ki be yagmâ-yi dilem
Mest u âşufte be halvetgeh-i râz âmedeî

Goft: Hâfiz digeret hırka şerâbâlûde'st
Meger ez mezheb-i in tâyife bâz âmedeî?

Uzun zülüf zinciriyle gelen dilber
Fırsat bulursun umarım,
divanenin gönlünü almaya gelmişsin.

Bir saatçik naz etme, bırak şu âdeti
Niyaz sahiplerine hal hatır sormaya gelmişsin

Barışta veya savaşta,
ölürüm senin uzun boyuna!
Her halükârda nazı hak edip gelmişsin

Lâl dudaklarınla karıştırmışsın su ile ateşi
Kötü gözden uzak!
Ne oyunlar etmeye gelmişsin!

Aferin yufka yüreğine! Sevap almak için
Gamzenle öldürdüklerinin namazına gelmişsin

Benim zahitliğimin ne değeri var katında?
Gönlümü yağma için
Saçlar dağınık, sarhoş halde sırlar odama gelmişsin

Dedi: Hafız, yine hırkan bulanmış şaraba
Yoksa bu tayifenin mezhebini bırakıp mı gelmişsin?

Gazel 423

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Dûş reftem be der-i meykede hâbâlûde
Hırka terdâmen u seccâde şerâbâlûde

Âmed efsûskonân mugbeçe-i bâdefurûş
Goft: Bîdâr şov ey rehrov-i hâbâlûde

Şostuşûî kun vangeh be herâbât hurâm
Tâ negerded zi tu in deyr-i herâb âlûde

Be hevâ-yi leb-i şîrînpeserân çend konî
Covher-i rûh be yâkût-i muzâb âlûde?

Be tehâret gozerân menzil-i pîrî yu mekun
Hil'at-i şîb çu teşrîf-i şebâb âlûde

Pâk u sâfî şov u ez çâh-i tabî'at be der ây
Ki safâî nedihed âb-i turâb âlûde

Goftem: Ey cân-i cihân! Defter-i gul eybî nîst
Ki şeved fasl-i behâr ez mey-i nâb âlûde

Âşinâyân-i reh-i aşk derin bahr-i amîk
Garka geştend u negeştend be âb âlûde

Goft: Hâfiz lugaz u nukte be yârân mefrûş
Âh ezin lutf-i be envâ'-i itâb âlûde!

Dün gece uykulu uykulu gittim meyhane kapısına
Hırkam ıslanmış, seccadem bulanmış şaraba

Bade satan meyhane çırağı geldi hayıflanarak
Dedi: Uykulu yolcu! Artık uyansana!

Yıka yüzünü gözünü, sonra yönel meyhaneye
Senin yüzünden bulanmasın bu kadim mabet pisliğe

Şirin dudaklı oğlanların arzusuyla daha ne kadar
Ruhunun cevherini bulayacaksın erimiş yakuta?

Temizlenip geç pîrlik konağını; bulama sakın
İhtiyarlık kaftanını gençlik giysisine!

Tertemiz ol, arın, çık sonra tabiat kuyusundan
Toprağa bulanmış su safa vermez sana

Dedim: Dünyanın canı! Zararı yok, gülün defteri
Bahar mevsiminde bulanırsa saf şaraba

Aşk yolunun yüzgeçleri bu derin denize
Daldı ama ıslanmadı tek yüzgeç bile

Dedi: Hafız, dostlara satma nükte ile bilmece
Ah azarla karışık bu lutuflardan, âh ne diye!

Gazel 424

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ez men cudâ meşov ki tu'em nûr-i dîdeî
Ârâm-i cân u mûnis-i kalb-i remîdeî

Ez dâmen-i tu dest nedârend âşikân
Pîrâhen-i sabûrî-i îşân derîdeî

Ez çeşm-i baht-i hîş mebâdet gezend, ezank
Der dilberî be gâyet-i hûbî resîdeî

Men'em mekun zi aşk-i vey ey muftî-i zemân
Ma'zûr dâremet ki tu û râ nedîdeî

An serzeniş ki kerd turâ dûst Hâfizâ
Bîş ez gilîm-i hîş meger pâ keşîdeî?

Ayrılma benden; sensin gözümün nuru
Canımın huzuru, ürkek kalbimin dostu

Âşıklar bırakmaz senin eteğini
Yırttın onların sabır gömleğini

Bahtının gözünden zarar gelmesin sana
Dilberlikte ulaştın güzelliğin son sınırına

Zamane müftüsü! Onun aşkından beni alıkoyma
Görmedin sen onu. Mazur görürüm seni bundan yana

Hafız, dostun böyle serzenişler ediyorsa sana
Ayağını yorgandan dışarı mı uzattın yoksa?

Gazel 425

Vezin: Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

Dâmenkeşân hemîşud der şerb-i zerkeşîde
Sad mâhrû zi reşkeş ceyb-i kasab derîde

Ez tâb-i âteş-i mey ber gird-i ârizeş hey
Çun katrehâ-yi şebnem ber berg-i gul çekîde

Lafzî fasîh, şîrîn kaddî, bulend-i çâbuk
Rûî latîf, zîbâ çeşmî, hoş keşîde

Yâkût-i cânfezâyeş ez âb-i lutf zâde
Şimşâd-i hoşhurâmeş der nâz perverîde

An la'l-i dilkeşeş bîn, van hande-i dilâşûb
Van reften-i hoşeş bîn, van gâm-i âremîde

An âhû-yi siyehçeşm ez dâm-i mâ burûn şud
Yârân çi çâre sâzem bâ in dil-i remîde?

Zinhâr tâ tevânî, ehl-i nazar meyâzâr
Dunyâ vefâ nedâred ey nûr-i her do dîde

Tâ key keşem atîbet ez çeşm-i dilfirîbet?
Rûzî kirişmeî kun ey yâr-i berguzîde

Ger hâtir-i şerîfet rencîde şud zi Hâfiz
Bâz â ki tovbe kerdîm ez gofte ve şenîde

Bes şukr bâz gûyem der bendegî-i Hâce
Ger ûfted be destem an mîve-i resîde

Sırmalı gömlek üstünde, sürüyordu eteğini
Kıskançlıktan yüz ay yüzlü yırtmış gömlek yenini

Meyin hararetinden birikmişti yanakta ter
Gül yaprağına düşmüş şebnem damlası sanki

Sözü fasih, boyu şirin, hem uzun hem kıvrak
Yüzü latif, gözü güzel, ne süzgün bakış idi!

Cana can katan yakut dudak lutuf suyundan doğmuş
Hoş salınır şimşir boyu naz içinde yetişmiş, belli

Bak cazibeli lâl dudağa, gör gönül karıştıran gülüşü
Bak o hoş yürüyüşe, gör o ürkek adımları

O kara gözlü ceylan kurtuldu tuzağımızdan
Dostlar, ne yapayım ürkek gönlüme? Nedir çaresi?

Aman, elinden geldikçe incitme nazar ehlini!
Dünyanın vefası yok; iki gözümün nuru

Gönül aldatan gözünden ne kadar azar işiteyim?
Bir gün bakıver yan gözle, benim seçkin sevgilim

Şerefli hatırın incinmişse Hafız'dan yana
Ne duyduk, işittikse, tövbe ettik; dön geri

Yine çok şükrederim Vezirin kulu olduğuma
O olgun meyve hani bir geçiverse elime!

Gazel 426

Vezin: Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

Ez hûn-i dil nuviştem nezdîk-i dûst nâme
İnni re'eytu dehren min hecrike'l-kıyâme

Dârem men ez firâkeş der dîde sad alâmet
Leyset dumû'un aynî hâzâ lena'l-alâme

Herçend k'âzmûdem ez vey nebûd sûdem
Men cerrebe'l-mucerreb hallet bihi'n-nedâme

Porsîdem ez tabîbî ehvâl-i dûst; goftâ
Fî bu'dihâ azâbun fî kurbihâ's-selâme

Goftem: Melâmet âyed ger gird-i dûst gerdem?
Vallâhu mâ re'eynâ hubben bilâmelâme

Hâfiz çu tâlib âmed câmî be cân-i şîrîn
Hattâ yezûka minhu ke'sen mine'l-kerâme

Gönül kanıyla dosta mektup yazdım
Senin ayrılığından dünyayı kıyamet gördüm

Gözlerimde ayrılığının var yüz işareti
Sadece gözyaşlarım değil aşkının alameti

Çok denedim, olmadı bir faydası
Sınanmışı sınayanın pişmanlıktır işi

Doktora sordum dostun halini; dedi:
Uzaklığı bir azaptır, selamettir yakınlığı

Dedim: Dostun etrafında dolansam, azarlar beni
Vallahi görmedik biz azarsız bir sevgiyi!

Hafız, ister seni madem sevgili; tatlı canın için
İhsan olarak içsin senin bir kadehini.

Gazel 427

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Çerâg-i rûy-i turâ şem' geşt pervâne
Merâ zi hâl-i tu bâ hâl-i hîş pervâ ne

Hired ki kayd-i mecânîn-i aşk mîfermûd
Be bûy-i sunbul-i zulf-i tu geşt dîvâne

Be bûy-i zulf-i tu ger cân be bâd reft, çi şud?
Hezâr cân-i girâmî fidâ-yi cânâne!

Men-i remîde zi gayret zi pâ futâdem dûş
Nigâr-i hîş çu dîdem be dest-i bîgâne

Çi nakşhâ ki ber engîhtem u sûd nedâşt
Fusûn-i mâ ber û geşte est efsâne

Ber âteş-i ruh-i zîbâ-yi û be cây-i sipend
Be gayr-i hâl-i siyâheş ki dîd bih dâne?

Be mujde cân be sabâ dâd şem' der nefesî
Zi şem'-i rûy-i tu'eş çun resîd pervâne

Merâ be dovr-i leb-i dûst hest peymânî
Ki ber zebân neberem cuz hadîs-i peymâne

Hadîs-i medrese vu hânıkeh megûy ki bâz
Futâd der ser-i Hâfiz hevâ-yi meyhâne

Yüzünün parlaklığı karşısında mum oldu pervane
Senin halini gördüm ya, bakmam hiç halime

Akıl emrederdi; vurulsun aşk mecnunları zincire
Zülüflerinin sümbül kokusundan oldu divane

Ne çıkar canım gittiyse yele, zülüflerinin ümidiyle?
Bin değerli can feda olsun cananeme!

Ben ürkek âşık kıskançlıktan serildim yere
Sevgilimi görünce bir yabancının elinde

Ne oyunlar etmedim ki! Olmadı bir fayda
Afsunumuz onun katında oldu bir efsane

Güzel yanağının ateşinde üzerlik yerine
Kim gördü siyah beninden daha iyi bir tane?

Haber gelince yüzünün parlak mumundan
Bir nefeste can verdi mum sabâya müjde diye

Bir ahdim var dudaklarının devrinde
Almam ağzıma kadeh sözünden öte

Medrese, tekke lafı edip durma yine!
Aklına düştü Hafız'ın şimdi meyhane.

Gazel 428

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Sehergâhân ki mahmûr-i şebâne
Giriftem bâde bâ çeng u çegâne

Nihâdem akl râ reh tûşe ez mey
Zi şehr-i hestiyeş kerdem revâne

Nigâr-i meyfurûşem işveî dâd
Ki îmen geştem ez mekr-i zemâne

Zi sâkî-i kemânebrû şenîdem
Ki ey tîr-i melâmet râ nişâne!

Nebendî zan miyân tarfî kemervâr
Eger hod râ bebînî der miyâne

Boro in dâm ber morgî diger nih
Ki ankâ râ bulend est âşiyâne

Ki bended tarf-i vasl ez husn-i şâhî
Ki bâ hod aşk bâzed câvidâne

Nedîm u mutrib u sâkî heme ûst
Hiyâl-i âb u gil der reh behâne

Bedih keştî-i mey tâ hoş berânîm
Ezin deryâ-yi nâpeydâ kirâne

Vucûd-i mâ muammâîst Hâfiz
Ki tahkîkeş fusûn est u fesâne

Seher vakti gecenin mahmurluğu ile
Aldım badeyi çeng ü çegâneyle ele

Aklın yol azığını hazırladım meyden
Varlık şehrinden çıkardım yola

Mey satan sevgilim işvelendi bana
Zamane hilesinden güvende oldum onunla

Keman kaşlı sakiden işittim:
Kınama oklarına olmuşsun nişane!

Görürsen kendini hep ortada böyle
Kemer gibi; geçmez bir şey eline

Git, bu tuzağı kur bir başka kuşa
Ankânın yuvası olur yükseklerde

O şahın güzelliğinden alır vuslat nasibini
Bu şah ebediyen âşıktır kendine

Nedim, çalgıcı, saki hep odur
Yolda su, çamur düşüncesi bahane.

Ver şarap gemisini, sürelim güzelce
Şu ucu görünmez engin denizde

Hafız bizim varlığımız bir muamma
Hakikatte bir afsundur, bir efsane.

Gazel 429

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Sâkî biyâ ki şud kadeh-i lâle por zi mey
Tâmât tâ be çend u hurâfât tâ be key?

Bogzer zi kibr u nâz ki dîdest rûzigâr
Çîn-i kabâ-yi kayser u tarf-i kulâh-i key

Huşyâr şov ki morg-i çemen mest geşt hân!
Bîdâr şov ki hâb-i adem der pey est hey!

Hoş nâzukâne mîçemî ey şâh-i novbehâr
K'âşuftegî mebâdet ez âşûb-i bâd-i dey

Ber mihr-i çerh u şîve-i û i'timâd nîst
Ey vây ber kesî ki şud îmen zi mekr-i vey!

Ferdâ şerâb-i kovser u hûr ez berâyi mâst
V'imrûz nîz sâkî-i mehrûy u câm-i mey

Bâd-i sabâ zi ahd-i sabî yâd mîdehed
Cân dârûî ki gam bebered, der dih ey subey

Haşmet mebîn u saltanat-i gul ki bespered
Ferrâş-i bâd her varakeş râ be zîr-i pey

Der dih be yâd-i Hâtem-i Tay câm-i yek menî
Tâ nâme-i siyâh-i bahîlân konîm tey

Saki, gel; lalenin kadehi doldu meyle
Sûfi lafları ne kadar sürecek, hurafeler de öyle?

Bırak kibri, nazı; görmüştür zamane
Kayserin kaftanının kıvrımını, Keykavusun tac kenarını bile

Çimenlik kuşu uyandı; uyan, gel kendine
Uyan artık; yokluk uykusu bak peşinde

İlkbahar dalı, nasıl hoş salınırsın nazikâne!
Kış rüzgârı perişanlık düşürmesin bedenine!

Güvenilmez hiç feleğin sevgisine, işvesine
O bana oyun etmez diyenin vay haline!

Kevser şarabı ile huri var yarın bize
Bugün ay yüzlü saki ile şarap kadehi var bizde

Sabâ yeli çocukluk devrini getiriyor dile
Çocuğum, gamı silip götüren can ilacını ver hele!

Gülün haşmetini, saltanatını görme; geçer gider
Rüzgâr hizmetkârı her yaprağını alır ayak altına

Bir batmanlık kadeh ver Hâtem-i Tâî'nin hatırına
Cimrilerin kara defterini dürelim böylelikle.

Zan mey ki dâd husn u letâfet be ergavân
Bîrûn fikend lutf-i mizâc ez ruheş be hey

Mesned be bâg ber ki be hidmet çu bendegân
İstâde est serv u kemer beste est ney

Hâfiz hadîs-i sihrfirîb-i hoşet resîd
Tâ hadd-i Mısr u Çîn u be etrâf-i Rûm u Rey

O meyi ver, hani güzellik, letafet verdi erguvana
Mizacındaki lutfu yanağından yansıttı ter ile

Çıkar tahtını bahçeye; kullar gibi hizmete
Durmuş selvi; kamış el bağlamış yine

Hafız sihir bile aldatan hoş sözlerin vardı
Mısır ile Çin sınırına, Rûm ile Rey iline.

Gazel 430

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Be sovt-i bulbul u kumrî eger nenûşî mey
İlâc key konemet? Âhiruddevâ' elkey

Zahîreî binih ez reng u bûy-i fasl-i behâr
Ki mîresend zi pey rehzenân-i behmen u dey

Çu gul nikâb ber efkend u morg zed hû hû
Menih zi dest piyâle; çi mîkonî hey hey?

Şukûh-i saltanat u husn key sebâtî dâd?
Zi taht-i Cem sohenî mânde est u efser-i Key

Hazînedârî-i mîrâshâregân kufr est
Be kovl-i mutrib u sâkî, be fetvî-i def u ney

Zemâne hîç nebahşed ki bâz nestâned
Mecû zi sifle muruvvet ki şey'uhu lâ şey

Nuvişte'end der eyvân-i Cennetu'l-me'vâ
Ki herki işve-i dunyî harîd, vây be vey!

Sehâ nemând, sohen tey konem, şerâb kocâst?
Bedih be şâdî-i rûh u revân-i Hâtem-i Tey

Bahîl bûy-i Hodâ neşneved, biyâ Hâfiz
Piyâle gîr u kerem verz, ve'z-zimân aley

Mey içmezsen bülbül ile kumru sesiyle
Nasıl tedavi ederim seni? Son deva dağlama!

Bahar mevsiminin renginden, kokusundan ayır zahire
Behmen ile Dey kış haramileri; geliyorlar, arkada!

Gül attı peçesini, bülbül hû hû şakımada
Bırakma kadehi elden; hey n'apıyorsun orada?

Saltanatın görkemi, güzellik ne zaman kalıcı olmuş?
Cem'in tahtından, Keyhusrev'in tacından bir laf kalmış.

Mirasyedilere hazinedarlık etmek düpedüz küfür
Mutribin, sakinin sözü., defin, neyin fetvası var ortada.

Geri almayacaksa, hiç bağışlamaz zamane
Sefilden mürüvet umma. Onun vereceği hiçtir aslında

Cennetülme'vâ'nın ayvanına yazmışlar şöyle:
Kim aldandıysa dünyanın işvesine, vay vay ona!

Kalmadı cömertlik, geçelim bir kalem; şarap nerede?
Hâtem-i Tâî'nin ruhu şâd olsun bu şarapla.

Cimri almaz Tanrı kokusunu, gel Hafız
Al kadehi ele, kerem et; kefilim ben sana.

Gazel 431

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Lebeş mîbûsem u der mîkeşem mey
Be âb-i zindegânî borde'em pey

Ne râzeş mîtevânem goft bâ kes
Ne kes râ mîtevânem dîd bâ vey

Lebeş mîbûsed u hûn mîhored câm
Ruheş mîbîned u gul mîkoned hey

Bedih câm-i mey u ez Cem mekun yâd
Ki mîdâned ki Cem key bûd u Key key?

Bezen der perde çeng ey mâh-i mutrib
Regeş behrâş tâ behrûşem ez vey

Gul ez halvet be bâg âverd mesned
Bisât-i zuhd hemçun gonçe kun tey

Çu çeşmeş mest râ mahmûr megzâr
Be yâd-i la'leş ey sâkî bedih mey

Necûyed cân ez an kâlib cudâî
Ki bâşed hûn-i câmeş der reg u pey

Zebânet der keş ey Hâfiz zemânî
Hadîs-i bîzebânân bişnov ez ney

Öpüyorum dudağını, çekiyorum meyi
Elde ettim böylece ölümsüzlük suyunu

Ne kimseye söyleyebilirim onun sırrını
Ne kimseyle görebilirim ben onu

Kadeh dudağını öper, içer kanını
Gül yüzünü görür, döker terleri

Ver mey kadehini, anma Cem'in adını
Kim bilir Cem'in ne zaman yaşayıp padişah olduğunu?

Ay yüzlü çalgıcı! Çal perde perde çengi
Vur tellerine, coştur haydi beni

Gül halvetten bahçeye çıkardı tahtını
Gonca gibi dür sen de zahitlik yaygısını

Onun gözü gibi mahmur bırakma sarhoşu
Saki! Onun lâl dudakları anısına ver şarabı

Can ayrılmaz hiç o bedenden
Damarda, sinirdedir kadehinin kanı

Hafız, bir zaman olsun, tut dilini
Neyden dinle dilsizlerin sözünü.

Gazel 432

Vezin: Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

Mahmûr-i câm-i aşkem, sâkî, bedih şerâbî
Por kun kadeh ki bîmey meclis nedâred âbî

Vasf-i ruh-i çu mâheş der perde râst nâyed
Mutrib bezen nevâî, sâkî bedih şerâbî

Şud halka kâmet-i men tâ ba'd ezin rakîbet
Zin derd ger nerâned be hîç bâbî

Der intizâr-i rûyet mâ vu umîdvârî
Der işve-i visâlet mâ vu hiyâl u hâbî

Mahmûr-i an do çeşmem, âyâ kocâst câmî?
Bîmâr-i an do la'lem, âhir kem ez cevâbî

Hâfiz çi mînihî dil tu der hiyâl-i hûbân?
Key teşne sîr gerded ez lem'a-i serâbî?

Aşk kadehinin sarhoşuyum; şarap ver saki
Doldur kadehi; meclisin meysiz olmuyor neşesi

Olmuyor perde ardından anlatmak ay yüzünü
Mutrip çal bir hava; şarap ver sen de saki

Boyum oldu halka gibi; bundan böyle rakip seni
Bu dert ile kovmazsa; başka kapı kalır mı?

Bekleriz görmek için yüzünü; umut içinde
Hayalimizde, düşümüzdedir hep vuslatının cilvesi

İki gözün mahmuruyum; yok mu bir kadeh?
İki lâl dudağın hastasıyım; cevap vermeye değmez mi?

Hafız neden gönül bağlarsın güzellerin hayaline?
Susamış kişi serap ışıltısı görmekle suya kanar mı?

Gazel 433

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey ki ber mâh ez hat-i muşkîn nikâb endâhtî
Lutf kerdî sâyeî ber âfitâb endâhtî

Tâ çi hâhed kerd bâ mâ âb u reng-i ârizet?
Hâliyâ nîreng-i nakş-i hoş ber âb endâhtî

Gûy-i hûbî bordî ez hûbân-i Hullah, şâd bâş!
Câm-i Keyhusrov taleb k'âfrâsyâb endâhtî

Herkesî bâ şem'-i ruhsâret be vechî aşk bâht
Zan miyân pervâne râ der iztirâb endâhtî

Genc-i aşk-i hod nihâdî der dil-i vîrân-i mâ
Sâye-i dovlet berin konc-i herâb endâhtî

Zinhâr ez âb-i an âriz ki şîrân râ ez an
Teşneleb kerdî yu gordân râ der âb endâhtî

Hâb-i bîdârân bebestî vangeh ez nakş-i hiyâl
Tohmetî ber şebrovân-i hayl-i hâb endâhtî

Perde ez ruh ber fikendî yek nazar der cilvegâh
Vez heyâ hûr u perî râ der hicâb endâhtî

Bâde nûş ez câm-i âlembîn ki ber ovreng-i Cem
Şâhid-i maksûd râ ez ruh nikâb endâhtî

Mis kokulu ayva tüylerinle aya örtü çektin
Güneşe gölge salarak lutuflar ettin

Yanağının rengi, parlaklığı neler edecek bize?
Şimdiden güzellik nakşını suya attın

Hullah dilberlerinden kaptın güzellik topunu;
çok yaşa!
İste Keyhusrev'in kadehini; Afrasyâb'ı yere attın.

Herkes yanağının mumuna bir şekilde oldu âşık
Bu arada pervaneyi ızdırap içinde bıraktın

Divane gönlümüze koydun aşkının hazinesini
Devlet gölgesini şu harap köşeye saldın

Elaman şu yanağın parlaklığından! Arslanları
susuz bıraktın; pehlivanları suya attın.

Uyanıkları uyutmadın, sonra hayal nakşıyla
Suçu gece yürüyen uyku askerlerinin üstüne attın!

Cilvelendiğin yerde bir an yüzünden örtüyü attın
Ar eden huri ile periyi utanç içinde bıraktın

Çek badeyi dünyayı gösteren kadehten.
Cem tahtında
Maksat güzelinin yüzünden peçeyi attın.

Ez firîb-i nergis-i mahmûr u la'l-i meyperest
Hâfiz-i halvetnişîn râ der şerâb endâhtî

Vez berâyi sayd-i dil der gerdenem zencîr-i zulf
Çun kemend-i Husrev-i mâlik rikâb endâhtî

Dâver-i Dârâşukûh ey anki tâc-i âfitâb
Ez ser-i ta'zîm ber hâk-i cenâb endâhtî

Nusretuddîn Şâh Yahyâ anki hasm-i mulk râ
Ez dem-i şemşîr çun âteş der âb endâhtî

Mahmur nergis gözlerinin hilesi, mey düşkünü lâl dudaklarınla
Halvette oturan Hafız'ı şaraba attın

Gönül avı için boynuma zülüf zincirini
Büyük sultanların kemendi gibi attın

Dârâ görkemli padişahım! Güneşin tacını
Ululuğundan kapının toprağına attın

Nusretuddin Şah Yahya! Ülkene düşman olanı
Tıpkı ateş gibi kılıcının ağzından suya attın.

Gazel 434

Vezin: Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

Ey dil, mebâş yekdem hâlî zi aşk u mestî
Vangeh borov ki restî ez nîstî yu hestî

Ger cân be ten bebînî, meşgûl-i kâr-i û şov
Her kıbleî ki bînî, bihter zi hodperestî

Bâ za'f u nâtevânî hemçun nesîm hoş bâş
Bîmârî enderin reh bihter zi tendurustî

Der mezheb-i tarîkat hâmî nişân-i küfr est
Ârî tarîk-i dovlet çâlâkiyest u çostî

Tâ fazl u akl bînî, bîma'rifet nişînî
Yek nokte'et begûyem, hod râ mebîn ki restî

Der âsitân-i cânân ez âsumân meyendîş
Kez ovc-i serbulendî oftî be hâk-i pestî

Hâr erçi cân bekâhed, gul ozr-i an behâhed
Sehl est telhî-i mey der cenb-i zovk-i mestî

Sûfî piyâle peymâ; Hâfiz karâbe perhîz
Ey kûtehâstînân! Tâ key dirâzdestî?

Gönlüm, bir an bile geri kalma aşk ile sarhoşluktan
Yürü sonra; kurtuldun demektir varlık ile yokluktan

Bedende can görürsen, onun işiyle ilgilen
Hangi kıbleyi görsen, iyidir kendini beğenmişlikten

Zayıfsın, gücün yok; meltem gibi mutlu ol
Bu yolda hasta olmak iyidir sağlıktan

Yolumuzda hamlık küfre alamettir
Kıvraklık, çabukluk vardır bu devlet yolunda

Erdem ile aklını görürsen, marifetsiz kalırsın
Bir şey diyeyim sana:
Görme kendini;
Kurduldun demektir benlikten.

Cananın eşiğindesin, düşünme hiç gökyüzünü
Alçaklık toprağına düştün, dibe vurdun sen
yücelik doruğundan.

Diken can yaksa da, gül özür diler hemen
Kolaydır meyin acılığı sarhoşluk zevki yanında

Sûfi kadeh kaldırır, Hafız perhizdedir kadehten!
Kısa yenli sofular! Elinizin uzunluğu daha ne kadar?

Gazel 435

Vezin: Müstefilün Feûlün Müstefilün Feûlün

Bâ muddeî megûîd esrâr-i aşk u mestî
Tâ bîhaber bemîred der derd-i hodperestî

Âşık şov erne rûzî kâr-i cihân ser âyed
Nâhânde nakş-i maksûd ez kârgâh-i hestî

Dûş an sanem çi hoş goft der meclis-i mugânem
Bâ kâfirân çi kâret ger but nemîperestî?

Sultân-i men, Hodâ râ, zulfet şikest mâ râ
Tâ key koned siyâhî çendîn dirâzdestî?

Der gûşe-i selâmet mestûr çun tevân bûd?
Tâ nergis-i tu bâ mâ gûyed rumûz-i mestî

An rûz dîde bûdem in fitnehâ ki ber hâst
Kez serkeşî zemânî bâ mâ nemînişestî

Aşket be dest-i tûfân hâhed sipurd Hâfiz
Çun berk ezin keşâkeş pindâştî ki cestî?

İddiacıya söylemeyin aşk ile sarhoşluk sırlarını
Gafilce gebersin kendini beğenmişlik derdiyle!

Âşık ol; bir gün dünyanın işi bitecek nasıl olsa
Varlığın nakşı okunmadan varlık atölyesinde

Dün gece ne hoş dedi o dilber muğlar meclisinde:
Puta tapmıyorsan, ne işin var kâfirlerle?

Sultanım, zülüflerin kırdı bizi; Allah aşkına
Bu zulüm ne kadar sürer bunca eli uzunla?

Ne kadar gizli kalınır selamet sofrasında?
Nergis gözlerin varlık sırlarını söylesin bize.

O gün görmüştüm ben kopan fitneleri
Serkeşlikten bir an olsun oturmazdı bizle.

Hafız, aşkın düşürecek seni fırtına içine
Bu keşmekeşten fırlasan şimşek gibi,
kurtuldum sanma.

Gazel 436

Vezin: Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

An gâliye hat ger suy-i mâ nâme nuviştî
Gerdûn varak-i hestî-i mâ der nenuviştî

Herçend ki hicrân semer-i vasl ber âred
Dihkân-i cihân kâşkî in tohm nekiştî!

Âmurziş-i nakd est kesî râ ki der incâ
Yârîst çu hûrî yu serâî çu bihiştî

Der mastaba-i aşk tena'um netevan kerd
Çun bâliş-i zer nîst, besâzîm be hiştî

Mefrûş be bâg-i İrem u nahvet-i Şeddâd
Yek şîşe mey u nûşlebî yu leb-i kiştî

Tâ key gam-i dunyâ-yi denî? Ey dil-i dânâ
Heyf est zi hûbî ki şeved âşık-i ziştî!

Âlûdegî-i hırka herâbî-i cihân est
Kû râhrovî, ehl-i dilî, pâksiriştî?

Ez dest çerâ hişt ser-i zulf-i tu Hâfiz
Takdîr çonîn bûd, çi kerdî ki nehiştî?

Ayva tüyü mis kokan dilber bize bir mektup yazsaydı
Felek varlık defterimizi böyle dürmezdi

Ayrılık vuslat meyvesi verir derler ya
Dünya çiftçisi keşke bu tohumu ekmeseydi!

Huri gibi bir yâr ile Cennet gibi bir saray
Kimin varsa bu dünyada, peşinen yarlıgandı gitti!

Zevk ü safa sürülmez aşk meyhanesinde
Olmaz ise altın yastık, yetiniriz bir kerpiçle.

Satma İrem bağlarına, Şeddad kibrine
Bir şişe meyi, bir bal dudağı, bir de tarla kenarını

Bilge gönlüm! Alçak dünyanın gamını çekmek ne kadar?
Çirkine âşık olsun bir güzel! Yazık değil mi?

Hırkanın bulanıklığı sebeptir dünyanın haraplığına
Nerede yoldaş, gönül ehli, temiz yaratılışlı biri?

Zülüflerinin ucunu neden bıraktı elden Hafız?
Takdir böyleymiş. Bırakmasın da ne yapsın sanki?

Gazel 437

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey kısse-i behişt zi kûyet hikâyetî
Şerh-i cemâl-i hûr zi rûyet rivâyetî

Enfâs-i Îsî ez leb-i la'let latîfeî
Âb-i Hızr zi nûş-i lebânet kinâyetî

Her pâre ez dil-i men u ez gusse kısseî
Her satrî ez hisâl-i tu ve ez rahmet âyetî

Key ıtrsây-i meclis-i rûhâniyân şodî
Gul râ egerne bûy-i tu kerdî riâyetî?

Der ârizû-yi hâk-i der-i yâr sûhtîm
Yâd âver ey sabâ ki nekerdî himâyetî

Ey dil, be herze dâniş u omret be bâd reft
Sad mâye dâştî yu nekerdî kifâyetî

Bûy-i dil-i kebâb-i men âfâk râ girift
İn âteş-i derûn bekoned hem sirâyetî

Der âteş er hiyâl-i ruheş dest mîdehed
Sâkî biyâ ki nîst zi dûzeh şikâyetî

Dânî, murâd-i Hâfiz ezin derd u gusse çîst?
Ez tu kirişmeî yu zi hosrov inâyetî.

Cennet kıssası bir hikâyedir sokağından
Hurinin güzelliğini anlatmak bir rivayettir yüzünden

İsa'nın nefesleri bir latifedir lâl dudağından
Hızır suyu bir kinayedir dudağının balından

Gönlümün her parçası bir kıssadır gussamdan
Özelliklerinin her satırı bir âyettir rahmetten

Kokunu almamış olsaydı gül
Ruhanîler meclisini nasıl kokulandırırdı?

Yandık yârin kapı toprağını arzulamaktan
Sabâ yeli! Hatırla bunu. Esirgedin himayeni

Gönlüm; bilgin, ömrün boş yere gitti yele!
Yüz türlü birikimin vardı; yetinmedin biriyle.

Ufuklara yayıldı kebap olmuş gönlümün kokusu
Sirayet eder hem bu gönül ateşi

Ben ateşteyken gelirse yüzünün hayali
Gel saki; şikâyetim olmaz Cehennemden.

Bilir misin, nedir Hafız'ın muradı bu dert ile kederden?
Senden bir gamzeli bakış, bir inayet de Hüsrevimden!

Gazel 438

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Sebet Selmâ bisudgeyhâ fuâdî
Ve rûhî kulle yevmin lî yunâdî

Nigârâ ber men-i bîdil bebahşây
Ve vâsılnî alâ ragmi'l-eâdî

Habîbâ der gam-i sovdâ-yi aşket
Tevekkelnâ alâ rabbi'l-ibâdi

Emen enkertenî an aşki Selmâ?
Tez evvel an ruy-i nehkû bevâdî

Ki hemçun mut bebûten dil veîre
Garîku'l-aşki fî bahri'l-vidâdi

Be peymâçân garâmet bisperîmen
Garet yek vîreviştî ez emâdî

Gam-i in dil bevâtet hord nâçâr
Vegarne ûbinî ançet nişâdî

Dil-i Hâfiz şud ender çîn-i zulfet
Bileylin muzlimin vallâhu hâdî

Selma iki zülfüyle esir etti gönlümü
Ruhum şikâyet eder her Allahın günü

Sevgilim, ben âşığının bağışla suçunu
Düşmanların rağmına kavuştur vuslatına beni

Sevdiğim, düştüm aşkının sevda gamına
Tevekkül ettik biz kulların Rabbına

Selma'ya aşkımı inkâr edersin, öyle mi?
Senin de baştan o güzel yüzü görmen gerekirdi

Sevgi denizinde batmış olsaydın aşka
Anlardın benim gibisinin ne halde olduğunu

Bir kabahatimizi gördünse sevgili
Çekeriz ayakkabılıkta dikilip cezamızı

Çekmen gerek çaresiz bu gönül gamını
Yoksa görürsün sana lâyık olmayanı

Hafız'ın gönlü kayboldu zülüflerinin kıvrımında
Allah yol gösterir karanlık gecelerde.

Gazel 439

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Dîdem be hâb dûş ki mâhî ber âmedî
Kez aks-i rûy-i û şeb-i hicrân ser âmedî

Ta'bîr reft: Yâr-i seferkerde mîresed
Eykâc herçi zûdter ez der der âmedî!

Zikreş be hayr! Sâkî-i ferhundefâl-i men
Kez der mudâm bâ kadeh u sâgar âmedî!

Hoş bûdî er be hâb bedîdî diyâr-i hîş
Tâ yâd-i sohbeteş sûy-i mâ rehber âmedî

Feyz-i ezel be zûr u zer er âmedî be dest
Âb-i Hızr nasîbe-i İskender âmedî

An ahd yâd bâd ki ez bâm u der merâ
Her dem peyâm-i yâr u hat-i dilber âmedî

Key yâftî rakîb-i tu çendîn mecâl-i zulm
Mazlûmî er şebî be der-i dâver âmedî?

Hâmân-i reh nerefte çi dânend zovk-i aşk?
Deryâdilî becûy dilîrî, serâmedî

Ankû turâ be sengdilî kerd rehnumûn
Ey kâşki pâş be sengî ber âmedî!

Ger dîgerî be şîve-i Hâfiz zedî rakam
Makbûl-i tab'-i şâh-i hunerperver âmedî.

Dün gece düşte gördüm, bir ay doğuyordu
Yüzünün aksiyle ayrılık gecesi bitiyordu

Yorumlandı düşüm: Seyahate çıkan sevgili dönüyor
Keşke bir an önce şu kapıdan girseydi!

Kulakları çınlasın! Benim falı kutlu sakim
Kapıdan hep elinde kadeh ile girerdi

Düşünde görseydi memleketini, ne hoş olurdu!
Sohbetini hatırlar, bize rehber olur gelirdi

Ezelî feyiz zorla, parayla geçseydi ele
Ölümsüzlük suyu İskender'e nasip olurdu

Ne hoş demlerdi! Kapıdan bacadan bana
Her an sevgilimin haberiyle mektubu gelirdi

Rakibin nasıl fırsat bulurdu bunca zulümle
Mazlumun biri geceleyin padişah kapısına geleydi!

Yola çıkmamış hamlar nereden bilecek aşk zevkini?
Ara sen gönlü geniş, cesur, önder birini

Hani seni taş yürekli olmaya yöneltti ya biri,
Keşke ayağı takılsaydı taşa, görseydi gününü!

Hafız tarzında şiir söyleseydi başka biri
Sanatsever şahımın olurdu mutlak makbulü.

Gazel 440

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Seher bâ bâd mîgoftem hadîs-i ârizûmendî
Hitâb âmed ki vâsik şov be eltâf-i Hodâvendî

Duâ-yi subh u âh-i şeb kilîd-i genc-i maksûd est
Bedin râh u reviş mîrov ki bâ dildâr peyvendî

Kalem râ an zebân nebved ki sırr-i aşk gûyed bâz
Verâyi hadd-i takrîr est şerh-i ârizûmendî

Elâ ey Yûsuf-i Mısrî ki kerdet saltanat magrûr
Peder râ bâz pors âhir kocâ şud mihr-i ferzendî?

Cihân-i pîr-i ra'nâ râ terahhum der cibillet nîst
Zi mihr-i û çi mîporsî? Derû himmet çi mîbendî?

Humâî çun tu âlîkadr hırs-i ustuhân tâ key?
Dirîg an sâye-i himmet ki ber nâehl efkendî!

Derin bâzâr eger sûdîst, bâ dervîş-i horsend est
Hodâyâ mun'imem gerdân be dervîşî yu horsendî

Be şi'r-i Hâfiz-i Şîrâz mîraksend u mînâzend
Siyehçeşmân-i Keşmîrî yu Turkân-i Semerkandî

Seherde anlatıyordum arzularımı rüzgâra
Hitap geldi: Güven Tanrı'nın lutuflarına

Maksat hazinesinin anahtarıdır sabah duası, gece âhı
Böyle gitmeye bak; kavuşacaksın maşuğuna

Kalemde yok aşk sırrını söyleyecek dil
Arzuları açıklamak beyan sınırın öte yakasında

Mısırlı Yusuf! Saltanat mağrur etmiş seni
Nereye gitti evlat sevgisi? Sorsana bir kez babana

Alımlı moruk dünyanın merhamet olmaz cibilliyetinde
Ne sorarsın onun sevgisini? Nasıl himmet edersin ona?

Senin gibi değerli hümada kemik hırsı ne zamana kadar?
Yazık değil mi? Himmet gölgeni salarsın ehil olmayana?

Kanaatkâr derviş kazanır bu pazarda
Tanrım zengin et beni dervişlikle, kanaatkârlıkla.

Keşmir'in kara gözlüleri, Semerkand'ın Türkleri
Şirazlı Hafız'ın şiiriyle rakseder, nazlanırlar biraz da.

Gazel 441

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Çi bûdî er dil-i an mâh mihribân bûdî?
Ki hâl-i mâ ne çonin bûdî er çonan bûdî

Begoftemî ki çi erzed nesîm-i turre-i dûst
Gerem beher ser-i mûî hezâr cân bûdî?

Berât-i hoşdilî-i mâ çi kem şudî yârab
Gereş nişân-i emân ez bed-i zemân bûdî?

Gerem zemâne serefrâz dâştî yu azîz
Serîr-i izzetem an hâk-i âsitân bûdî

Zi perde kâş burûn âmedî çu katre-i eşk
Ki ber do dîde-i mâ hukm-i û revân bûdî

Egerne dâyire-i aşk râh ber bestî
Çu nokte Hâfiz-i sergeşte der miyân bûdî.

O ay yüzlü dilberin gönlü şefkatli olsaydı
Bizim halimiz ne böyle, ne öyle olurdu

Her saçımın telinde asılı bir can olsaydı
Sevgilimin zülüf kokusu ne değer taşır, söylerdim

Zamanenin kötülüğünden güvencede olsaydı
Tanrım, bizim mutluluğumuzdan ne eksilirdi?

Zamane beni yüceltip aziz etseydi
İzzet tahtı o eşiğin toprağı olurdu

Keşke gözyaşı damlası gibi çıksa da
İki gözümüzde sevgilinin hükmü yürüseydi!

Aşkın dairesi yolumuzu kesmeseydi
Avare Hafız nokta gibi ortada kalmazdı.

Gazel 442

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Be cân-i û ki gerem destres be cân bûdî
Kemîne pîşkeş-i bendegâneş an bûdî

Begoftemî ki behâ çîst hâk-i pâyeş râ?
Eger heyât-i girânmâye câvidân bûdî

Be bendegî-i kadeş serv mu'terif geştî
Gereş çu sûsen-i âzâde deh zebân bûdî

Be hâb nîz nemîbînemeş; çi cây-i visâl?
Çu in nebûd u nedîdîm bârî an bûdî

Eger dilem neşudî pâybend-i turre-i û
Keyeş karâr derin tîre hâkdân bûdî?

Be ruh çu mihr-i felek bînazîr-i âfâk est
Be dil dirîg ki yek zerre mihribân bûdî!

Der âmedî zi derem kâşkî çu lem'a-i nûr
Ki ber do dîde-i mâ hukm-i û revân bûdî

Zi perde-i nâle Hâfiz burûn key uftâdî
Egerne hemdem-i morgân-i subhhân bûdî

Yemin ederim canına! Mümkün olsa canımı
Verirdim kullarının en küçük bir armağanı

Söylerdik, nedir ayak toprağının değeri?
Şu değerli hayat eğer ebedî olsaydı

Selvi, onun boyuna kul olmayı itiraf ederdi
Âzâd süsen gibi on dili olsaydı

Düşte bile göremiyoruz onu; nasıl mümkündür vuslatı?
Bu zaten yok; görmedik bir kere bile onu

Gönlüm onun zülüflerine bağlanmasaydı
Bu kara toprakta nasıl karar ederdi?

Ufuklarda eşi yok yanağının gökteki güneş gibi
Yazık onun gönlüne! Bir zerrecik müşfik olsaydı!

Keşke girseydi kapımdan içeri nur parıltısı gibi!
İki gözümüze de onun hükmü geçerdi.

Hafız inilti makamından nasıl dışarı çıkardı
Olmasaydın sabah öten kuşların hemdemi?

Gazel 443

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Çu serv eger behurâmî demî be gulzârî
Hored zi gayret-i rûy-i tu her gulî hârî

Zi kufr-i zulf-i tu her halkaî yu âşûbî
Zi sihr-i çeşm-i tu her gûşeî yu bîmârî

Merov çu baht-i men ey çeşm-i mest-i yâr be hâb
Ki der pey est zi her sûyet âh-i bîdârî

Nisâr-i hâk-i rehet nakd-i cân-i men herçend
Ki nîst nakd-i revân râ ber-i tu mikdârî

Dilâ hemîşe mezen lâf-i zulf-i dilbendân
Çu tîrerây şevî, key guşâyedet kârî?

Serem bereft u zemânî be ser nereft in kâr
Dilem girift u nebûdet gam-i giriftârî

Çu nokte goftemeş ender miyân-i dâire ây
Be hande goft ki ey Hâfiz in çi pergârî?

Seher gibi salınsan bir an gül bahçesinde
Yüzünü kıskanır, batırır her gül kendine dikeni

Zülüflerinin küfründen her halkada çıkar kargaşa
Gözünün sihrinde her köşede görürsün bir hastayı

Yârin mest gözleri! Uykuya varma bahtım g ibi
Her yandan seni izler uyanıklık âhları

Yolunun toprağına saçılsa da canımın nakdi
Ruhumun senin yanında yok bir değeri

Gönlüm her zaman etme güzellerin zülüf lafını
Kararır düşüncen; işlerin bir daha yoluna girer mi?

Başım şişti; bir zaman olsun bu iş bitmedi
Canım sıkıldı; anlamadın hiç derdimi

Dedim ona: Nokta gibi gel dairenin ortasına
Gülerek dedi: Hafız, yine ne oyun var ortada?

Gazel 444

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Şehrîst por zarîfân vez her taraf nigârî
Yârân salâ-yi aşkest ger mîkonîd kârî

Çeşm-i felek nebîned zin turfeter cevânî
Der dest-i kes neyufted zin hûbter nigârî

Hergiz ki dîde bâşed cismî zi cân murekkeb?
Ber dâmeneş mebâd ezin hâkiyân gubârî!

Çu men şikesteî râ ez pîş-i hod çi rânî?
Kem gâyet-i tevakku' bûsîst yâ kinârî

Mey bîgaş est der yâb, vaktî hoş est beştâb
Sâl-i diger ki dâred ummîd-i novbehârî?

Der bûstân harîfân mânend-i lâle vu gul
Her yek girifte câmî ber yâd-i rûy-i yârî

Çun in girih guşâyem vin râz çun numâyem?
Derdî yu saht derdî! Kârî yu sa'b kârî!

Her târ-i mûy-i Hâfiz der dest-i zulf-i şûhî
Muşkil tevan nişesten der inçonin diyârî.

Zariflerle dolu bir şehir; her yanda bir sevgili
Dostlar, yapacaksanız bir şey, haydi aşk vakti

Feleğin gözü görmedi bundan ilginç dilberi
Kimsenin eline düşmez bundan güzel sevgili

Kim görmüştür canla birleşmiş bir bedeni?
Şu insanlar yüzünden eteğinde olmasın toz tanesi

Neden kovarsın yanından ben düşkün aşığı?
Beklentim bir öpücük, kucaklamaktır diğeri.

Anlasana saf şarap var; vakit güzel, koş haydi
Diğer yıl kimin var ilkbahara çıkmaktan ümidi?

Bahçede arkadaşlar lale ile gül gibi
Bir yârin yüzünü anar, kadeh almış ele her biri

Nasıl çözeyim bu düğümü? Nasıl göstereyim bu sırrı?
Derdim zor dert, işim beterden beteri!

Böyle bir diyarda oturmak ne müşküldür!
Bir şuh zülfünün elinde Hafız'ın her saç teli!

Gazel 445

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Turâ ki herçi murâd est der cihân dârî
Çi gam zi hâl-i za'îfân-i nâtevân dârî

Behâh cân u dil ez bende vu revân bestân
Ki hukm ber ser-i âzâdegân revân dârî

Miyân nedârî yu dârem aceb ki her sâ'et
Miyân-i mecma'-i hûbân konî miyândârî

Beyâz-i rûy-i turâ nîst nakş-i derhor ezank
Sevâdî ez hâl-i muşkîn ber ergavân dârî

Benûş mey ki sebukrûhî yu latîf mudâm
Alelhusûs der an dem ki ser girân dârî

Mekun itâb ezin bîş u covr ber dil-i mâ
Mekun her ançi tevânî ki cây-i an dârî

Be ihtiyâret eger sad hezâr tîr-i cefâst
Be kasd-i cân-i men-i haste der kemân dârî

Bekeş cefâ-yi rakîbân mudâm u covr-i hasûd
Ki sehl bâşed eger yâr-i mihribân dârî

Be vasl-i dûst geret dest mîdehed yekdem
Borov ki herçi murâd est der cihân dârî

Çu gul be dâmen ezin bâg mîberî Hâfiz
Çi gam zi nâle vu feryâd-i bâgbân dârî?

Ne murad etsen dünyada, ona sahipsin
Zayıf âşıkların haline bakıp gam mı çekersin?

Canımı, gönlümü iste benden, al ruhumu
Çünkü hür insanlara geçen hükmün var senin

Belin yok; her an şaşıyorum buna ben
Güzeller topluluğunda arabuluculuk edersin

Yüzünün beyazlığına yakışır bir nakış yok, zira
Erguvan yanaklarda siyah miskli tüyün var senin

Mey iç zira ruhun hafiftir, hep latifsin
Hele hele o demlerde ki demi çekmişsin

Azarlama daha fazla, cevretme gönlümüze
Yapabileceğin çok şey var; yakışırsın

Elinde olsa da yüz bin cefa oku, yayında
Ben yaralı âşığın için bir ok tutarsın

Çekmeye bak rakiplerin cefasını, kıskancın hasedini
Şefkatli bir yâr isen, kolaydır bu senin için

Bir an için mümkün olursa dosta kavuşman
Durma git; dünyada ne muradın varsa, sahipsin

Hafız, eteğin gülle dolu bu bahçeden gidersin
Bahçıvanın feryadını, nâlesini ne dert edersin?

Gazel 446

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Sabâ tu nukhet-i an zulf-i muşkbû dârî
Be yâdigâr bemânî ki bûy-i û dârî

Dilem ki govher-i esrâr-i husn u aşk der ûst
Tevan be dest-i tu dâden gereş nikû dârî

Der an şemâyil-i matbû' hîç netvan goft
Cuz in kadar ki rakîbân-i tondhû dârî

Nevâ-yi bulbulet, ey gul, kocâ pesend ufted?
Ki gûş u hûş be morgân-i herzegû dârî

Be cur'a-i tu serem mest geşt; nûşet bâd!
Hod ez kodâm hom est inki der sebû dârî?

Be serkeşî-i hod, ey serv-i cûyibâr, menâz
Ki ger bedû resî, ez şerm ser furû dârî

Dem ez memâlik-i hûbî çu âfitâb zeden
Turâ rased ki gulâmân-i mâhrû dârî

Kabâ-yi husnfurûşî turâ berâzed u bes
Ki hemçu gul hem âyîn-i reng u bû dârî

Zi konc-i sovme'e Hâfiz mecûy govher-i aşk
Kadem burûn nih eger meyl-i custucû dârî.

Sabâ rüzgârı! O mis kokulu zülüflerin kokusu var sende
Sonsuza kadar kal; onun kokusu var sende

Güzellik ile aşk sırlarının cevheri saklı gönlümde
İyi bakarsan ona, verebilirim senin eline

Güzel huyların hakkında denilecek söz yok
Şu kadar var ki huysuz arkadaşlar var yanında

Gülüm! Bülbülün sesi hoşuna mı gidecek? Nerede!?
Kulağın saçma sapan şeyler söyleyen kuşlarda.

Bir yudumunla sarhoş oldum; afiyet olsun sana!
Testindeki şarabın kaynağı acaba hangi küpte?

Irmak selvisi! Boyun uzun; serkeşim diye övünme
Onunla karşılaşırsan, utançtan başın kalır yerde

Güneş gibi güzellik diyarlarından dem vurmak
Yakışır sana. Ay yüzlü uşaklar var emrinde

Güzellik kaftanı giymek sana yakışır sadece
Gül gibi renk ile koku bir olmuş bedeninde

Hafız aşk cevherini arama tekke köşesinde
Çık dışarı, dolaş, araştırma isteği var sende.

Gazel 447

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Biyâ, bâ mâ meverz in kînedârî
Ki hakk-i sohbet-i dîrîne dârî

Nasîhat gûş kun k'in dur besî bih
Ezan govher ki der gencîne dârî

Velîken key numâî ruh be rindân?
Tu kez horşîd u meh âyîne dârî

Bed-i rindân megû ey şeyh u huş dâr!
Ki bâ hukm-i Hodâî kîne dârî

Nemîtersî zi âh-i âteşînem?
Tu dânî hırka-i peşmînedârî

Be feryâd-i humâr-i muflisân res
Hodâ râ ger mey-i dûşîne dârî

Nedîdem hoşter ez şi'r-i tu Hâfiz
Be Kur'ânî ki ender sîne dârî!

Gel, bize böyle kindarlık etme
Kadim sohbet hak hukuku var aramızda

Dinle sözümü; daha iyidir bu inci
Hazinende tuttuğun inciden

Rintlere yüzünü nasıl göstereceksin?
Aynan var senin ay ile güneşten

Şeyhim! Söyleme rintlerin ayıbını; gel kendine!
Allah'ın hükmü var; kin güdersin yine!

Korkmaz mısın ateşli ahlarımdan?
Bilirsin sen yün hırka giymenin ne olduğunu

Müflisler mahmur olmuş, koş imdadına
Dün geceden kalmış şarap varsa, Allah aşkına!

Hafız şiirinden güzelini görmedim asla
Göğsündeki Kur'ân-ı Kerim aşkına!

Gazel 448

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Ey ki der kûy-i herâbât makâmî dârî
Cem-i vakt-i hodî er dest be câmî dârî

Ey ki bâ zulf u ruh-i yâr gozârî şeb u rûz
Fursetet bâd ki hoş subhî yu şâmî dârî

Ey sabâ, sûhtegân ber ser-i reh muntezirend
Ger ez an yâr-i seferkerde peyâmî dârî

Hâl-i sersebz-i tu hoş dâne-i îşîst velî
Ber kenâr-i çemeneş veh ki çi dâmî dârî!

Bûy-i cân ez leb-i hendân-i kadeh mîşinevem
Bişnov ey hâce eger zanki meşâmî dârî

Çun be hengâm-i vefâ hîç sebâtît nebûd
Mîkonem şukr ki ber covr devâmî dârî

Nâm-i nîk er talebed ez tu garîbî, çi şeved?
Tuî imrûz derin şehr ki nâmî dârî

Bes duâ-yi seheret mûnis-i cân hâhed bûd
Tu ki çun Hâfiz-i şebhîz gulâmî dârî.

Meyhane sokağında makamı olan sen
Elinde kadeh varsa, zamanın Cemisin sen

Geceyi gündüzü yârin zülfü, yüzüyle geçiren sen
Kaçırma fırsatı! Ne hoş sabah akşam sahibisin sen!

Sabâ! Yol üstünde bekleşiyor yanıklar
Yola çıkan sevgiliden bir haber getirdiysen

Yanağındaki alımlı ben hoş işret yemi ama
O yanak çimenliğine ne tuzaklar kurdun sen!

Can kokusu alıyorum kadehin gülen dudağından
Efendi! Sen de al bu kokuyu; koku alabilirsen!

Vefa zamanında yoktu hiç sebatın senin
Şükrederim Tanrı'ya; cevre devam edersin sen

Bir garip iyi ad istese senden; ne çıkar bundan?
Bugün bu şehirde adı sanı olansın sen

Seher vakti duaları can yoldaşın olacak
Gece uyumaz Hafız gibi bir kula sahipsin sen.

Gazel 449

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Ey ki mehcûrî-i uşşâk revâ mîdârî
Âşıkân râ zi ber-i hîş cudâ mîdârî

Teşne-i bâdiye râ hem be zulâlî der yâb
Be umîdî ki derin reh be Hodâ mîdârî

Dil bebordî yu bihil kerdemet ey cân lîken
Bih ezin dâr nigâheş ki merâ mîdârî

Sâgar-i mâ ki harîfân-i dîger mînûşend
Mâ tehammul nekonîm er tu revâ mîdârî

Ey meges! Hazret-i sîmurg ne cevlângeh-i tust
İrz-i hod mîberî yu zahmet-i mâ mîdârî

Tu be taksîr-i hod uftâdî ezin der mahrûm
Ez ki mînâlî yu feryâd çerâ mîdârî?

Hâfiz, ez pâdişehân pâye be hidmet talebend
Sa'y nâborde çi ummîd-i etâ mîdârî?

Ey sevgili! Âşıkların ayrılığını reva görürsün
Âşıklarını yanından uzak tutarsın

Çölde susamışın halini bir yudum suyla anla
Sen de Tanrı'dan bu yolda bir şeyler umarsın

Gönlümü götürdün; helal ettim sana, canım benim
Ona benden iyi bak; sen bunu yaparsın

Bizim kadehten başkaları içip duruyor!
Dayanamıyoruz buna; yine de sen reva görürsün!

Sinek! Senin dolaşacağın yer mi Sîmurgun huzuru?
Hem kendini rezil edersin, hem bizi zahmete sokarsın!

Bu kapıdan kendi kabahatinle mahrum kaldın
Kimden şikâyet eder, niçin bağırıp çağırırsın?

Hafız, hizmet karşılığı pâye isterler padişahlardan
Çalışmadın etmedin! Daha niye ihsan umarsın?

Gazel 450

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Rûzgârîst ki mâ râ nigerân mîdârî
Muhlisân râ ne be vaz'-i digerân mîdârî

Gûşe-i çeşm-i rizâî be menet bâz neşud
İnçonin izzet-i sâhibnazarân mîdârî?

Sâid an bih ki bepûşî tu çu ez behr-i nigâr
Dest der hûn-i dil-i porhonerân mîdârî

Ne gul ez dest-i gamet rest u ne bulbul der bâg
Heme râ na'rezenân, câme derân mîdârî

Ey ki der delk-i mulemma' talebî nakd-i huzûr
Çeşm-i sırrî aceb ez bîhaberân mîdârî!

Çun tuî nergis-i bâg-i nazar ey çeşm u çerâg
Ser çerâ ber men-i dilhaste girân mîdârî?

Govher-i câm-i Cem ez kân-i cihânî diger est
Tu temennâ ez gil-i kûzegerân mîdârî

Peder-i tecribe, ey dil, tuî, âhir zi çi rûy
Tama'-i mihr u vefâ zin peserân mîdârî?

Kîse-i sîm u zeret pâk bebâyed perdâht
İn tama'hâ ki tu ez sîmberân mîdârî

Gerçi rindî yu herâbî guneh-i mâst velî
Âşıkî goft ki tu bende ber an mîdârî

Megzerân rûz-i selâmet be melâmet Hâfiz
Çi tevakku' zi cihân-i gozerân mîdârî?

Ne zamandır bizi gözü yolda bekletiyorsun
Muhlislerine başkalarına yaptığını yapmıyorsun

Razılık gözüyle bana baktığın yok
Nazar sahiplerine böyle mi değer veriyorsun?

Örtsen bileğini iyi olur. Çünkü süs olsun diye
Elini gönül sahiplerinin kanına buluyorsun

Ne gül kurtuldu gamından ne bahçedeki bülbül
Hepsini haykırtıyor, üstlerini paralatıyorsun

Hey sen! Bulanmış hırka üstünde; huzur arıyorsun!
Yoksa gafillerden bir sır mı umuyorsun?

Gözümün nuru! Nazar bahçesinin nergisisin
Gönlü yaralı ben âşığına niçin somurtuyorsun?

Cem kadehinin cevheri dünyanın başka madeninden gelir
Sen bu cevheri çömlekçilerin çamurunda arıyorsun

Gönlüm; tecrübeli oldun ama yine de neden
Bu oğlanlardan sevgi ile vefa umuyorsun?

Para kesesinin ağzını açıp boşatmalısın
Mademki gümüş bedenlilerden bir şey bekliyorsun

Rintlik, sarhoşluk bizim günahımızdır ama
Bir âşık dedi: Kulunu buna sen zorluyorsun

Hafız, esenlik günlerini kınanmakla geçirme
Şu gelip geçici dünyadan ne bekliyorsun?

Gazel 451

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Hoş kerd yâverî feleket rûz-i dâverî
Tâ şukr çun konî yu çi şukrâne âverî?

Ankes ki ûftâd, Hodâyeş girift dest
Gû ber tu bâd tâ gam-i uftâdegân horî

Der kûy-i aşk şovket-i şâhî nemîharend
İkrâr-i bendegî kun u izhâr-i çâkerî

Sâkî, be mujdegânî-i îş ez derem der ây
Tâ yekdem ez dilem gam-i dunyâ be der berî

Der şâhrâh-i câh u bozorgî hatar besîst
An bih kezin girîve sebukbâr bogzerî

Sultân u fikr-i leşker u sovdâ-yi tâc u genc
Dervîş u emn-i hâtir u konc-i kalenderî

Yek harf-i sûfiyâne begûyem icâzet est
Ey nûr-i dîde! Sulh bih ez ceng u dâverî

Neyl-i murâd ber haseb-i fikr u himmet est
Ez şâh nezr-i hayr u zi tovfîk yâverî

Hâfiz, gubâr-i fakr u kanâ'at zi ruh meşûy
K'in hâk bihter ez amel-i kîmiyâgerî

O savaş gününde felek nasıl yardım etti sana!
Nasıl şükredeceksin? Şükranen ne olacak ona?

Kim düşerse, Allah tutar elinden
Sen de ortak olmaya bak düşenlerin gamına

Aşk pazarında kimse almaz şahlık şevketini
Kulluğunu itiraf et, hizmetkârlığını göster ona

Saki, işret müjdeliği olarak gir kapımdan içeri
Bir an için yer kalmasın gönlümde dünya gamına

Çok tehlike var makam ile ululuk anayolunda
Bu tehlikeli geçitten süzülüver, iyisi bu, durma

Sultan asker düşünür; tac ile hazine sevdasında
Dervişin gönlü huzur dolu, kalenderlik bucağında

İznin olursa, sûfiyane bir laf edeyim sana
Gözümün nuru! Barış iyidir vurdu kırdıdan daima

Murada ermek bağlıdır fikir ile himmete
Şahtan hayırlı nezir gelir; tevfik koşar yardımına

Hafız, fakr ile kanaat tozunu yüzünden yıkama
Bu toprak kimyagerlik sanatından çok yarar sana.

Gazel 452

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Tufeyl-i hestî-i aşkend âdemî yu perî
İrâdetî benumâ tâ seâdetî beberî

Bekûş hâce vu ez aşk bînasîb mebâş
Ki bende râ nehared kes be ayb-i bîhunerî

Mey-i sabûh u şekerhâb-i subhdem tâ çend?
Be ozr-i nîmşebî kûş u girye-i seherî

Tu hod çi lu'betî ey şehsevâr-i şîrînkâr?
Ki der berâber-i çeşmî yu gâyib ez nazarî

Hezâr cân-i mukaddes besûht zin gayret
Ki her sabâh u mesâ şem'-i meclis-i digerî

Zi men be hazret-i âsaf ki mîbered peygâm?
Ki yâd gîred u mısra' zi men be nazm-i Derî

Biyâ ki vaz'-i cihân râ çonanki men dîdem
Ger imtihân bokonî, mey horî yu gam nehorî

Kulâh-i serveriyet kec mebâd ber ser-i husn!
Ki zîb-i baht u sezâvâr-i mulk u tâc-i serî

Be bûy-i zulf u ruhet mîrevend u mîâyend
Sabâ be gâliyesâî yu gul be cilvegerî

İnsan ile peri aşk varlığının çocukları
İradeni göster, bulursun saadeti

Efendi! Çalış ama aşktan nasipsiz kalma
Kimse almaz hünersizlik kusuru olan köleyi

Sabah şarabı, sabah şekerlemesi daha ne kadar?
Gece yarıları özür dile, ağla seher vakitleri

Tavrı hoş usta binici! Sen ne güzel şeysin öyle!
Hem gözümün önündesin, hem karşımda görmem seni

Bir başka meclisin mumu olayım diye sabah akşam
Bin mukaddes can yandı; kıskançlıktı sebebi

Kim götürecek vezirin huzuruna haberimi?
Şu mısraı öğrensin benden; dili Fars dili.

Gel, dünyanın halini benim gördüğüm gibi
Deneyecek olsan, gam yemez, çekersin meyi

Güzelliğin başında önderlik külahın eğrilmesin
Bahtın süsü, saltanatın lâyığısın, hem de baş tacı

Zülf ile yüzünün umuduyla gelir gider
Sabâ koku taşır, gül işvelenir

Çu musta'idd-i nazar nîstî, visâl mecûy
Ki câm-i Cem nekoned sûd vakt-i bîbasarî

Duâ-yi gûşenişînân belâ begerdâned
Çerâ be gûşe-i çeşmî be mâ nemînigerî?

Biyâ vu saltanat ez mâ behar be mâye-i husn
Vezin muâmele gâfil meşov ki heyf horî!

Tarîk-i aşk tarîkî aceb hatarnâk est
Neûzubillâh eger reh be maksadî neberî!

Be yumn-i himmet-i Hâfiz umîd hest ki bâz
Erâ usâmiru Leylâye leylete'l-kameri

Bakış istidadın yok, arama vuslatı
Basiretsizlik vakti fayda etmez Cem kadehi

Münzevîlerin duaları savuşturur belayı
Göz ucuyla bakmazsın bize; nedir sebebi?

Gel, güzellik sermayesiyle al bizden saltanatı
Gafil kalma bu alışverişten; üzülürsün çünkü.

Çok tehlikeli bir yoldur aşk yolu
Maksadına ulaşamazsan, neûzübillâhi!

Hafız'ın himmetinin uğuruyla var yine umudum
Mehtaplı bir gecede bulurum Leylamı

Gazel 453

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fa'lün

Ey ki dâyim be hîş magrûrî
Ger turâ aşk nîst, ma'zûrî

Gird-i dîvânegân-i aşk megerd
Ki be akl-i akîle meşhûrî

Mestî-i aşk nîst der ser-i tu
Rov ki tu mest-i âb-i engûrî

Rûy-i zerd est u âh-i derdâlûd
Âşıkân râ devâ-yi rencûrî

Bogzer ez nâm u neng-i hod Hâfiz
Sâgar-i mey taleb ki mahmûrî

Sürekli kendini görürsün, mağrursun sen
Âşık değilsen, özürlüsün sen

Dolanma aşk divanelerinin etrafında
Çünkü şerefli bir akılla meşhursun sen

Aşk sarhoşluğu yok senin başında
Git haydi! Üzüm suyuyla sarhoşsun sen

Sarı yüzle dert dolu âh çekiştir
Âşıkların hastalığının devası

Adından, arından vazgeç Hafız
Mey kadehi iste, çünkü mahmursun sen.

Gazel 454

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Zi kûy-i yâr mîâyed nesîm-i bâd-i novrûzî
Ezin bâd er meded hâhî, çerâg-i dil ber efrûzî

Çu gul ger hordeî dârî, Hodâ râ sarf-i işret kun
Ki Kârûn râ galathâ dâd sovdâ-yi zerendûzî

Zi câm-i gul diger bulbul çonan mest-i mey-i la'l est
Ki zed ber çerh-i fîrûze safîr-i taht-i fîrûzî

Be sahrâ rov ki ez dâmen gubâr-i gam beyefşânî
Be gulzâr ây kez bulbul gazel goften biyâmûzî

Çu imkân-i hulûd, ey dil, derin fîrûze eyvân nîst
Mecâl-i îş furset dân be fîrûzî yu bihrûzî

Tarîk-i kâmbahşî çîst? Terk-i kâm-i hod kerden
Kulâh-i serverî ân est kezin terk ber dûzî

Sohen der perde mîgûyem, çu gul ez gonçe bîrûn ây
Ki bîş ez penc rûzî nîst hukm-i mîr-i novrûzî

Nedânem novhe-i kumrî be tarf-i cûyibârân çîst?
Meger û nîz hemçun men gamî dâred şebânrûzî?

Meyî dârem çu cân sâfî yu sûfî mîkoned eybeş
Hodâyâ hîç âkil râ mebâdâ baht-i bed rûzî!

Yârin sokağından geliyor nevruz esintisi
Yardım istersen bu rüzgârdan, yakarsın gönül çerağını

Varsa gül gibi altın kırıntın, işrete harca, Allah aşkına!
Altın biriktirme sevdası ne hatalar yaptırdı Karun'a!

Lâl renkli meyden öyle sarhoş oldu ki bülbül gül kadehiyle
Zafer tahtının ıslığını çaldı firuze asumanda

Kırlara çık, gam tozunu silkele eteğinden
Gül bahçesine gel; gazel söylemeyi öğren bülbülden

Gönlüm; ölümsüzlük imkânı yok bu turkuvaz eyvanda
Yaşamayı fırsat bil zaferde veya sağlıkta

Murat vermenin yolu ne? Muradını terketmek
Önderlik külâhı, tereklerden bir külah dikmek

Sözü örtülü söylüyorum; gül gibi çık goncadan
Nevruz emirinin hükmü ibaret ancak beş günden

Kumru, bilmem neden ırmak kenarında ağıt okur?
Onun da benim gibi gece gündüz gamı mı var?

Şarabım var can gibi saf; sûfi ayıplar onu
Tanrım kötü baht hiçbir akıl sahibinin olmasın nasibi!

Codâ şud yâr-i şîrînet, kunûn tenhâ nişîn ey şem'
Ki hukm-i âsumân înest, eger sâzî veger sûzî

Be ucb-i ilm netvan şud zi esbâb-i tarab mahrûm
Biyâ sâkî ki câhil râ henîter mîresed rûzî
Mey ender meclis-i âsaf be novrûz-i celâlî nûş
Ki bahşed cur'aî câmet cihân râ sâz-i novrûzî

Ne Hâfiz mîkoned tenhâ duâ-yi Hâce Tûrânşâh
Zi medh-i âsafî hâhed cihân iydî yu novrûzî

Cenâbeş pârsâyân râst mihrâb-i dil u dîde
Cebîneş subhhîzân râst rûz-i feth u fîrûzî

Şirin yârin ayrıldı mı? Şimdi yalnız otur öyleyse mum!
Gökyüzünün hükmüdür bu. İster anlaş, ister yan!

İlim şişinmesiyle mahrum olunmaz neşeden
Getir saki; rızık daha çok gelirmiş cahile

Vezirin meclisinde iç nevruz şarabını
Bir yudumu verir sana dünya saltanatını

Hafız sadece Turanşah'a dua etmez
Veziri methederek bayramlık, nevruzluk ister

Huzuru, dindarlar için gönül ile göz mihrabı
Alnı sabah kalkanlar için fetih, zafer eyyamı.

Gazel 455

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Omr bogzeşt be bîhâsilî yu bulhevesî
Ey peser, câm-i meyem dih ki be pîrî mîresî

Çi şekerhâst derin şehr ki kânî' şode'end
Şâhbâzân-i tarîkat be makâm-i megesî

Dûş der hayl-i gulâmân-i dereş mîreftem
Goft: Ey âşık-i bîçâre! Tu bârî çi kesî?

Bâ dil-i hûn şode çun nâfe hoşeş bâyed bûd
Herki meşhûr-i cihân geşt be muşkînnefesî

Leme'a'l-berku mine't-tûri ve ânestu bihi
Fele'allî leke âtin bişihâbin kabesi

Kârvân reft u tu der hâb u beyâbân der pîş
Veh ki bes bîhaber ez gulgul-i çendin ceresî!

Bâl bugşâ vu safîr ez şecer-i tûbî zen
Heyf bâşed çu tu morgî ki esîr-i kafesî!

Tâ çu micmer nefesî dâmen-i cânân gîrem
Cân nihâdîm ber âteş zi pey-i hoş nefesî

Çend pûyed be hevâ-yi tu zi her sû Hâfiz?
Yesserallâhu tarîkan bike yâ multemesî

Geçti ömür verimsizlikle, sen heves peşindesin!
Evlat; mey kadehini ver bana; sen de yaşlanacaksın

Bu şehirde ne şekerler var! Tarikat doğanları
İkna oldular; yerleri olsun sinek makamı

Dün gece gidiyordum kapısındaki köleler arasında
Dedi: Zavallı âşık! Kimsin? Ne işin var burada?

Nafe gibi kanlı gönülle mutlu olmak gerek
Nefesi mis kokuyor diye kim ün salmışsa dünyada

Tûr Dağında bir şimşek çaktı; gördüm onu
Belki getiririm size o alevden bir parça koru!

Kervan gitti, uyuyorsun sen; önünde bir çöl var
Vah vah hiç haberin yok! Oysa bunca çıngırak sesi var!

Aç kanadını; tuba ağacından çal ıslığı
Yazıktır senin gibi bir kuş olursa kafes esiri

Buhurdan gibi bir an tutayım cananın eteğini
Onun ardından bir an ateşe attık canımızı.

Hafız daha ne kadar koşuşturacak seni arzunla?
Muradım sevgili! Tanrı sana ulaştıracak yol göstersin bana!

Gazel 456

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Novbehâr est, der an kûş ki hoşdil bâşî
Ki besî gul bedemed bâz u tu der gil bâşî

Men negûyem ki kunûn bâ ki nişîn u çi benûş
Ki tu hod dânî eger zîrek u âkil bâşî

Çeng der perde hemin mîdehedet pend velî
Va'zet angâh koned sûd ki kâbil bâşî

Der çemen her varakî defter-i hâlî diger est
Heyf bâşed ki zi kâr-i heme gâfil bâşî

Nakd-i omret bebered gusse-i dunyâ be gezâf
Ger şeb u rûz derin kısse-i muşkil bâşî

Gerçi râhîst por ez bîm zi mâ tâ ber-i dûst
Reften âsân buved er vâkif-i menzil bâşî

Hâfizâ ger meded ez baht-i bulendet bâşed
Sayd-i an şâhid-i matbû'şemâyil bâşî

İlkbahar geldi; çalış mutlu olmaya
Yine ne güller biter ama, sen olursun toprakta.

Kimle oturacaksın? Ne içeceksin? Demem sana
Kendin de bilirsin bunu. Zekiysen, aklın varsa.

Çeng perdeden şu nasihati veriyor sana:
Kabiliyetin varsa, nasihat yarar sana

Başka bir halin defteri yazılı çimenlikteki her yaprakta
Bütün işlerden gafil olman; yazık değil mi sana?

Bu müşkül hikâyede takılırsan gece gündüz
Dünya derdi götürür ömrünün nakdini saçmalıkla

Bizden dosta kadar korkulu bir yol olsa da
Konakları bilirsen, bu iş kolaylaşır sana

Hafız, yüksek talihin yardım ederse sana
Av olursun huyu suyu güzel o fıstığa!

Gazel 457

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Hezâr cehd bekerdem ki yâr-i men bâşî
Murâdbahş-ı dil-i bîkarâr-i men bâşî

Çerâg-i dîde-i şebzindedâr-i men gerdî
Enîs-i hâtir-i ummîdvâr-i men bâşî

Çu husrevân-i melâhet be bendegân nâzend
Tu der miyâne Hodâvendigâr-i men bâşî

Ez an akîk ki hûnîndilem zi işve-i û
Eger konem gileî, gamgusâr-i men bâşî

Der an çemen ki butân dest-i âşikân gîrend
Geret zi dest ber âyed, nigâr-i men bâşî

Şebî be kulbe-i ehzân-i âşıkân âyî
Demî enîs-i dil-i sûgvâr-i men bâşî

Şeved gazâle-i horşîd sayd-i lâgar-i men
Ger âhû-yi çu tu yekdem şikâr-i men bâşî

Se bûse kez do lebet kerdeî vazîfe-i men
Eger edâ nekonî, karzdâr-i men bâşî

Men in murâd bebînem be hod ki nîmşebî
Be cây-i eşk-i revân, der kinâr-i men bâşî

Men erçi Hâfiz-i şehrem, covî nemîerzem
Meger tu ez kerem-i hîş yâr-i men bâşî

Çok çabaladım benim yârim ol diye
Kararsız gönlümün muradını ver diye

Gece uyanık gözlerimin çırası olursun
Umutlu gönlümün can dostu olursun

Güzellik sultanları naz eder kullarına
Bu arada sen benim efendim olursun

İşvesinden gönlümün kan olduğu akikten
Yakınırsam, dert ortağım olursun

Dilberlerin âşıkların elini tuttuğu çimenlikte
Elinden gelirse, benim sevgilim olursun

Bir gece âşıkların hüzünler kulübesine gelirsin
Bir an yaşlı gönlümün can dostu olursun

Güneş ceylanı benim cılız avım olur
Sen ceylanım bir an benim avım olursan

İki dudağından üç öpücükle görevlendirdin beni
Dediğini yapmazsan, bana borçu olursun

Gece yarısı bu muradımı gerçekleşmiş görürüm
Akan gözyaşlarım yerine sen yanımda olursun

Ben bu şehrin Hafız'ı olsam da, bir arpa değerim yok
Ancak kereminle sen benim yârim olursun.

Gazel 458

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Ey dil, an dem ki herâb ez mey-i gulgûn bâşî
Bîzer u genc be sad haşmet-i Kârûn bâşî

Der makâmî ki sadâret be fakîrân bahşend
Çeşm dârem ki be câh ez heme efzûn bâşî

Der reh-i menzil-i Leylî ki hatarhâst der an
Şart-i evvel kadem ân est ki Mecnûn bâşî

Nokte-i aşk numûdem be tu; hân sehv mekun!
Verne çun bingerî, ez dâyire bîrûn bâşî

Kârvân reft u tu der hâb u beyâbân der pîş
Key revî reh? Zi ki porsî? Çi konî? Çun bâşî?

Tâc-i şâhî talebî, govher-i zâtî bunmây
Ver hod ez tohme-i Cemşîd u Ferîdûn bâşî

Sâgarî nûş kun u cur'e ber eflâk feşân
Çend u çend ez gam-i eyyâm cigerhûn bâşî?

Hâfiz ez fakr mekun nâle ki ger şi'r înest
Hîç hoşdil nepesended ki tu mahzûn bâşî

Gönlüm, gül renkli şarapla harap olunca
Paran pulun olmasa da, yüz Karun haşmetine sahip olursun

Yoksullara sadaret bağışlanan makamda
Umarım, mevkice herkesten üstün olursun

Leyla'nın konağı yolunda tehlike çok olur
Birinci şart şu ki sen de Mecnun olursun

Aşk noktasını gösterdim sana; aman hata yapma!
Yoksa bir bakarsın, kendini daire dışında bulursun

Kervan gitti; sen uykudasın; önünde çöl var
Ne zaman gideceksin?
Kime soracaksın?
Ne yapacaksın?
Nasıl olacaksın?

Şahlık tacı istersen, göster içindeki cevheri
Cemşid ile Feridun soyundanım diyorsan

Bir kadeh iç, bir yudumunu saç feleklere
Günlerin getirdiği gamla ne kadar ciğeri kanlı olacaksın?

Hafız, fakirlikten sızlanma. Şiir buysa eğer
Mutlu olan hiçbir kişi istemez sen mahzun olasın.

Gazel 459

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Zin hoş rakam ki ber gul-i ruhsâr mîkeşî
Hat ber sahîfe-i gul u gulzâr mîkeşî

Eşk-i haremnişîn-i nihânhâne-i merâ
Zansûy-i heft perde be bâzâr mîkeşî

Kâhil revî çu bâd-i sabâ râ be bûy-i zulf
Herdem be kayd-i silsile der kâr mîkeşî

Herdem be yâd-i an leb-i meygûn u çeşm-i mest
Ez halvetem be hâne-i hammâr mîkeşî

Goftî ser-i tu beste-i fitrâk-i mâ şeved
Sehl est eger tu zahmet-i in bâr mîkeşî

Bâ çeşm u ebrû-yi tu çi tedbîr-i dil konem?
Veh zin kemân ki ber men-i bîmâr mîkeşî!

Bâz â ki çeşm-i bed zi ruhet def' mîkoned
Ey tâze gul ki dâmen ez in hâr mîkeşî

Hâfiz diger çi mîtalebî ez naîm-i dehr?
Mey mîhorî yu turre-i dildâr mîkeşî.

Yüzünün gülüne çektiğin bu çizgilerle
Gülün, gül bahçesinin üstüne iptal çizgisi çekiyorsun

Gözümün saklı harem odasındaki gözyaşımı
Yedi perde ötede pazara çekiyorsun

Yavaş gidiyorsun. Sabâ yeli gibi zülfünün kokusuyla
Her an zincire vurup onu bir işe çekiyorsun

Her an mey renkli dudağın, sarhoş gözün anısıyla
Beni halvetten meyhaneye doğru çekiyorsun

Başını terkime bağlayıp gideceğim, dedin bana
Kolay senin için bu iş.
Tabii yükün zahmetini sen çekiyorsun

Kaşına, gözüne karşı gönlüm ne tedbir alsın?
Ah şu yay kaşlar yok mu! Ben hastaya çekiyorsun

Gel haydi; kötü gözlerden korur seni
Taze gülüm! Sen bu dikenden eteğini çekiyorsun

Hafız; dünya nimetlerinden daha ne istersin?
Şarabını içiyor, sevgilinin zülfünü çekiyorsun.

Gazel 460

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Suleymâ munzu hallet bi'l-ırâki
Ulâkî min nevâhâ mâ ulâkî

Elâ ey sârvân-i menzil-i dûst
İlâ rukbânikum tâle'ştiyâkî

Hired der Zinderûd endâz u mey nûş
Be gulbang-i cevânân-i ırâkî

Rebî'u'l-omri fî mer'â himâkum
Hamâkallâhu yâ ahde't-telâkî

Biyâ sâkî bedih ratl-i girânem
Sakâkallâhu min ke'sin dihâki

Cevânî bâz mîâred be yâdem
Semâ'-i çeng u destefşân-i sâkî

Mey-i bâkî bedih tâ mest u hoşdil
Be yârân ber feşânem omr-i bâkî

Derûnem hûn şud ez nâdîden-i dûst
Elâ ta'sen li eyyâmi'l-firâki

Dumû'î ba'dekum, lâ tahkarûhâ
Fekem bahrin amîkin min sevâkî

Selmacığım Irak'a uğradığımdan beri
Dertler başımdan eksilmedi

Dost menzilindeki kervanbaşı
Devele binenlere arzum arttı

Aklı at Zinderûd ırmağına, iç şarabı
Eşlik etsin bana Iraklı gençlerin gülbangı

Ömrünün baharında, korunaklı çimenlikte
Korusun Allah seni buluşma vakti

Büyük kadehi ver bana saki
Büyük kadehle Tanrı suvarsın seni

Yine hatırlatır bana gençlik günlerini
Çengi dinlemekle, sakinin el çırpması

Kalan şarabı ver, mest olup memnunlukla
Feda edeyim yârâna ömrümden kalanı

Gönlüm kan doldu, çünkü görmedim yâri
Yok olur, dilerim, ayrılık günleri!

Sizden sonra akacak gözyaşım; hor görmeyin sakın!
Irmaklar oluşturur nice derin denizi

Demî bâ nîkhâhân muttefik bâş
Ganîmet dân umûr-i ittifâkî

Besâz ey mutrib-i hoşhân-i hoşgû
Be şi'r-i fârsî, savt-i ırâkî

Arûsî bes hoşî ey duhter-i rez
Velî gehgeh sezâvâr-i talâkî

Mesîhâ-yi mucerred râ berâzed
Ki bâ horşîd sâzed hemvisâkî

Visâl-i dûstân rûzî-i mâ nîst
Behân Hâfiz gazelhâ-yi firâkî

İyi niyetlilerle birlikte ol bir zaman
Ganimet bil sen bu birlikteliği

Sesi güzel çalgıcı, çal haydi
Fars şiiriyle Irak ezgilerini

Ne hoş gelinsin sen üzümün kızı!
Ama bazen hak ediyorsun boşanmayı

Bekâr Mesih'e yakışır sadece
Güneşle olup, etmek sözbirliği

Dostlara kavuşmak değilmiş nasibimiz
Hafız oku sen ayrılık gazelleri

Gazel 461

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Ketebtu kıssate şevkî ve midma'î bâkî
Biyâ ki bîtu be cân âmedem zi gamnâkî

Besâ ki gofte'em ez şovk bâ do dîde-i hod
Eyâ menâzile Selmâ fe'eyne selmâki?

Acîb vâkiaî yu garîb hâdiseî
Ene'stabartu katîlen ve kâtilî şâkî

Kirâ resed ki koned ayb-i dâmen-i pâket?
Ki hemçu katre ki ber berg-i gul çeked pâkî

Zi hâk-i pây-i tu dâd âb-i rûy-i lâle vu gul
Çu kilk-i sun' rakam zed be âbîyu hâkî

Sabâ abîrfeşân geşt sâkiyâ ber hîz
Ve hâti şemsete kermin mutayyibin zâkî

Da'it-tekâsule, tagnem fekad cerâ meselun
Ki zâd-i râhrovân çostî est u çâlâkî

Eser nemând zi men bîşemâyilet, ârî
Erâ meâsire mahyâye min muheyyâki

Zi vasf-i husn-i tu Hâfiz çigûne nutk zened?
Ki hemçu sun'-i Hodâî, verâyi idrâkî

Gözyaşı dökerken yazdım arzumun hikâyesini
Bu üzüntü yetti canıma, gel haydi

Ne çok dedim gözlerime bu şevk ile
Selma'nın konak yerleri! Selma nerede, hani?

Ne acayip olay, ne tuhaf bir hadise!
Öldürüldüğüm halde sabrediyorum, katilim şikâyetçi!

Senin iffetine dil uzatmak kime düşer ki?
Tertemizsin gül yaprağına düşen çiy tanesi gibi.

Ayağının toprağından lale ile güle şeref verdi
Yaratılış kalemin ne zamanki su ile toprağa yazı yazdı

Sabâ rüzgârı mis saçıyor sanki, kalk haydi
Temiz üzüm şarabını getir haydi

Bırak tembelliği; fırsat bil ganimeti, atasözü var
Çeviklik, kıvraklıktır bu yolcuların azığı.

Yüzün olmayınca eser kalmaz benden; evet
Yüzünden görüyorum hayatımın izlerini

Nasıl söylesin Hafız güzelliğinin vasfını?
İdrakten ötesin, tıpkı Tanrı sanatı gibi.

Gazel 462

Vezin: Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

Yâ mebsimen yuhâkî durcen mine'l-leâlî
Yârab çi derhor âmed girdeş hatt-i hilâlî!

Hâlî hiyâl-i vaslet hoş mîdehed firîbem
Tâ hod çi nakş bâzed in sûret-i hiyâlî?

Mey dih ki gerçi geştem nâmesiyâh-i âlem
Novmîd key tevân bûd ez lutf-i lâyezâlî

Sâkî biyâr câmî yu zi halvetem burûn keş
Tâ derbeder begerdem kallâş u lâubâlî

Ez çâr çîz megzer ger âkilî yu zîrek
Emn u şerâb-i bîgaş, ma'şûk u cây-i hâlî

Çun nîst nakş-i dovrân der hîç hâl sâbit
Hâfiz mekun şikâyet tâ mey horîm hâlî

Sâfîst câm-i hâtir der dovr-i âsaf-i ahd
Kum feskınî rahîkan asfâ mine'z-zulâli

El-mulku kad tebâhî min ceddihi ve ciddihi
Yârabki câvîdân bâd in kadr u in ma'âlî

Mesnedfurûz-i dovlet kân-i şukûh-i şovket
Burhân-i mulk u millet Bûnasr Bu'l-meâlî

İnci kutusunu andıran o ağız
Tanrım, ağzının çevresindeki hilal hat ne yakışmış!

Şimdi vuslat hayaliyle hoş hoş aldatır beni
Bakalım bu hayal ne oyunlar kurmuş!

Şarap ver, âlemde yüzü kara oldumsa da
Tanrı'nın lutfundan umut kesilir miymiş!

Saki bir kadeh getir; çıkar beni halvetten dışarı
Derbederce dolaşayım hem kayıtsız hem pervayı unutmuş!

Zekiysen, aklın varsa; vazgeçme dört şeyden:
Emniyet, saf şarap, sevgili, bir de mekân bomboş!

Şu dünyanın hali asla sabit değil ya
Hafız; şimdi mey içelim; çünkü şikâyetin boş

Zamanın Asafı olan vezirin devrinde gönül kadehi saf
Kalk, zülalden saf şarap ver bana, koş

Ülke övünür onun çabasıyla, çalışmasıyla
Tanrım, bu değerler yücelikler ebediyen sürsün

Devlet tahtını ışıklandıran şevket madeni
Ülkenin, dinin kanıtı Ebû Nasr Ebu'l-Meâlî.

Gazel 463

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Selâmullâhi mâ kerre'l-leyâlî
Ve câvebti'l-mesânî ve'l-mesâlî

Alâ vâdi'l-erâki ve men aleyhâ
Ve dârin bi'l-livâ fevka'r-rimâlî

Duâgûy-i garîbân-i cihânem
Ved'û bi't-tevâtur ve't-tevâlî

Be her menzil ki rûy âred Hodâ râ
Nigehdâreş be lutf-i lâyezâlî

Menâl ey dil ki der zencîr-i zulfeş
Heme cem'iyyet est âşuftehâlî

Zi hattet sad cemâl-i dîger efzûd
Ki omret bâd sad sâl-i celâlî

Tu mîbâyed ki bâşî verne sehl est
Ziyân-i mâye-i câhî yu mâlî

Ber an nakkâş-i kudret âferîn bâd
Ki gird-i meh keşed hatt-i hilâlî

Fehubbuke râhatî fî kulli hînin
Ve zikruk mûnisî fî kulli hâlin

Geceler birbirini izledikçe,
Udun telleri birbirine cevap verdikçe
Tanrı'nın selamı olsun

Erâk Vadisine, vadi sakinlerine
Livâ'da kumlar üstündeki eve

Dua ederim dünyadaki gariplere
Hayır dua ederim peşpeşe

Tanrım, hangi konağa yönelirse
Koru onu tükenmek bilmez lutfun ile

Gönlüm, inleme. Onun zülfünün zincirinde
Oradaki herkes perişanlık içinde

Ayva tüylerin yüz kat güzellik kattı güzelliğine
Ömrün uzun olsun yüz celalî yıldan fazla

Sen hep öyle kal sevgilim. Aksi takdirde
Sermaye zararı olmuş; makam, mevki gitmiş;
önemi ne?

Aferinler olsun o kudret nakkaşına!
Hilalî hat çeker ayın etrafına.

Sevgin her zaman huzur verir bana
Seni anmak can dostumdur her zaman,
her yerde

Suveydâ-yi dil-i men tâ kıyâmet
Mebâd ez şovk u sovdâ-yi tu hâlî

Kocâ yâbem visâl-i çun tu şâhî?
Men-i bednâm-i rind-i lâubâlî

Hodâ dâned ki Hâfiz râ garaz çîst
Ve ilmullâhi hasbî min suâlî

Gönlümün kara noktası kıyamete dek
Hep kalsın senin şevkin, sevdan ile

Senin gibi bir şaha nasıl kavuşurum ben?
Ben kayıtsız bir rindim, adım çıkmış kötüye!

Allah biliyor ki Hafız'ın maksadı ne?
Tanrı'nın ilmi beni istemekten alıkoyuyor yine.

Gazel 464

Vezin: Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

Begrift kâr-i husnet çun aşk-i men kemâlî
Hoş bâş zanki nebved in her do râ zevâlî

Der vehm mînegonced k'ender tasavvur-i akl
Âyed be hîç ma'nî zin hûbter misâlî

Şud hazz-i omr hâsil ger zanki bâ tu mâ râ
Hergiz be omr rûzî rûzî şeved visâlî

Andem ki bâ tu bâşem, yek sâl hest rûzî
Vandem ki bî tu bâşem, yek lahze hest sâlî

Çun men hiyâl-i rûyet, cânâ, be hâb bînem?
Kez hâb mînebîned çeşmem be cuz hiyâlî

Rahm âr ber dil-i men kez mihr-i rûy-i hûbet
Şud şahs-i nâtevânem bârîk çun hilâlî

Hâfiz mekun şikâyet ger vasl-i dûst hâhî
Zin bîşter bebâyed ber hicret ihtimâlî

Güzelliğin benim aşkım gibi erdi kemale
Mutlu ol; yokluk söz konusu değil bu ikisine.

Anlamıyorum bir türlü, aklın tasavvurunda
Hiçbir şekilde yer var mı bundan güzel misale?

Ömrümün hazzı gerçek oldu demektir;
çünkü ömrümde
Seninle bir günlük vuslat gerçekleşirse

Seninle birlikteyken bir yıl bir gün gelir bana
Sen yokken bir an bir yıl gelir bana

Sevgilim; yüzünün hayalini nasıl görürüm rüyamda?
Gözlerim hayalden başka şey görmez düşlerimde

Acı gönlüme; güzel yüzünün sevgisiyle
Zayıf vücudum inceldi, döndü hilale.

Hafız dosta kavuşmak istersen, şikâyet etme
Bundan daha çok sabretmelisin ayrılığa.

Gazel 465

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Reftem be bâg subhdemî tâ çînem gulî
Âmed be gûş nâgehem âvâz-i bulbulî

Miskîn çu men be aşk-i gulî geşte mubtelâ
Vender çemen fikende zi feryâd gulgulî

Mîgeştem ender an çemen u bâg dembedem
Mîkerdem ender an gul u bulbul te'emmulî

Gul yâr-i husn geşte vu bulbul karîn-i aşk
Anrâ tefazzulî ne vu inrâ tebeddulî

Çun kerd der dilem eser âvâz-i andelîb
Geştem çonanki hîç nemândem tehammulî

Bes gul şikufte şeved in bâg râ velî
Kes bîbelâ-yi hâr neçîdest ezû gulî

Hâfiz medâr umîd-i ferec ez medâr-i çerh
Dâred hezâr ayb u nedâred tefazzulî

Bir gül dermek için bahçeye çıktım sabah vakti
Kulağıma geldi ansızın bir bülbülün sesi

Benim gibi bir gülün aşkına tutulmuş zavallı
Derdinden çimenlikte eksilmez feryadı

O çimenlikte, bahçede dolaşırdım zaman zaman
Düşünürdüm o gül ile bülbülün halini

Gül güzelliğin yâri olmuş, bülbül aşkın yakını
Ne onun bir üstünlüğü var, ne bunun değişikliği

Bülbülün şakıması etkiledi ya gönlümü
Öyle bir doldum ki bende kalmadı sabır hali

Nice güller açar bu bahçede, gel gör ki
Diken belâsı olmadan kimse dermemiş bir tek gülü

Hafız rahatlık umma hiç felek dairesinde
Bin aybı var da yok bir üstünlüğü.

Gazel 466

Vezin: Mefûlü Mefâîlün Mefûlü Mefâîlün

İn hırka ki men dârem, der rehn-i şerâb ovlâ
Vin defter-i bîma'nî gark-i mey-i nâb ovlâ

Çun omr tebeh kerdem, çendan ki nigeh kerdem
Der konc-i herâbâtî uftâde herâb ovlâ

Çun maslahatendîşî dûr est zi dervîşî
Hem sîne por ez âteş hem dîde por âb ovlâ

Men hâlet-i zâhid râ bâ halk nehâhem goft
İn kısse eger gûyem, bâ çeng u rebâb ovlâ

Tâ bîserupâ bâşed ovzâ'-i felek zin dest
Der ser heves-i sâkî, der dest şerâb ovlâ

Ez hemçu tu dildârî dil ber nekenem, ârî
Çun tâb keşem, bârî, zan zulf-i betâb ovlâ

Çun pîr şodî Hâfiz, ez meykede bîrûn ây
Rindî yu hevesnâkî der ahd-i şebâb ovlâ

Üstümdeki şu hırka şaraba rehin olsun, daha iyi
Şu anlamsız defter saf şaraba boğulsun, daha iyi

Harcadım ömrümü; bakındım sağa sola
Meyhane köşesinde harap olup yıkılmak daha iyi

Enikonu düşünmek uzaktır dervişlikten
Gönlüm ateş, gözüm suyla dolsun, daha iyi

Halka anlatmayacağım zahitlerin halini
Anlatırım bu öyküyü rebap, çeng eşliğinde daha iyi

Feleğin halleri garip mi garip; bu yüzden
Başımda sâki hevesi, elimde şarap daha iyi

Böyle bir sevgiliden vazgeçmem; böyle bilin
Mademki acı çekiyorum, kıvrık zülüflerden çekeyim daha iyi

Hafız ihtiyar oldun, çık meyhaneden artık
Rintlik, heves düşkünlüğü gençlik çağında daha iyi.

Gazel 467

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Zan mey-i aşk kezû puhte şeved her hâmî
Gerçi mâh-i remezân est, biyâver câmî

Rûzhâ reft ki dest-i men-i miskîn negirift
Zulf-i şimşâdkadî, sâid-i sîmendâmî

Rûze herçend ki mihmân-i azîz est ey dil
Sohbeteş mevhibetî dân u şoden in'âmî

Morg-i zîrek be der-i hânıkeh eknûn nepered
Ki nihâdest be her meclis va'zî dâmî

Gile ez zâhid-i bedhû nekonem; resm înest
Ki çu subhî bedemed, der pîş ufted şâmî

Yâr-i men çun behurâmed be temâşâ-yi çemen
Beresâneş zi men ey peyk-i sabâ peygâmî

An harîfî ki şeb u rûz mey-i sâf keşed
Buved âyâ ki koned yâd zi dordâşâmî?

Hâfizâ ger nedehed dâd-i dilet âsaf-i ahd
Kâm duşvâr be dest âverî ez hodkâmî

Her hamın piştiği aşk şarabı yok mu
Ramazan ayı olsa da, getir ondan bir kadehi

Günler geçti, tutmadı ben zavallı aşığın eli
Bir şimşir boylunun zülfünü, gümüş bedenlinin bileğini

Gönlüm! Her ne kadar aziz olsa da oruç ayı
İlahî bağış bil sohbetini; ihsan say gitmesini

Akıllı kuş tekke önünde uçmaz şimdi
Çünkü her mecliste tuzaktır her vaazi

Huysuz zahitten sızlanmam, âdet böyle
Nasıl doğarsa sabah, akşam izler onu

Yârim çıkınca çimen seyri için salınmaya
Haberimi iletiver ona seher yeli

Gece gündüz saf şarap içen meyhane arkadaşı
Hatırlar mı acep benim gibi tortulu şarap içeni?

Hafız gönlünün istediğini vermezse zamanın veziri
Kendini düşünen birinden zor alırsın istediğini!

Gazel 468

Vezin: Mütefâilün Feûlün Mütefâilün Feûlün

Ki bered be nezd-i şâhân zi men-i gedâ peyâmî?
Ki be kûy-i meyfurûşân do hezâr Cem be câmî

Şode'em herâb u bednâm u henûz umîdvârem
Ki be himmet-i azîzân beresem be nîknâmî

Tu ki kîmiyâfurûşî, nazarî be kalb-i mâ kun
Ki bizâetî nedârîm u fikendeîm dâmî

Aceb ez vefâ-yi cânân ki inâyetî nefermûd
Ne be nâmeî peyâmî, ne be hâmeî selâmî

Eger in şerâb hâm est, eger an harîf puhte
Be hezâr bâr bihter zi hezâr puhte hâmî

Zi rehem meyefken ey şeyh be dânehâ-yi tesbîh
Ki çu morg zîrek ufted, nefuted be hîç dâmî

Ser-i hidmet-i tu dârem, beharem be lutf u mefrûş
Ki çu bende kemter ufted be mubârekî gulâmî

Be kocâ berem şikâyet? Be ki gûyem in hikâyet?
Ki lebet heyât-i mâ bûd u nedâştî devâmî

Beguşây tîr-i mujgân u berîz hûn-i Hâfiz
Ki çonan koşendeî râ nekoned kes intikâmî.

Şahlara ben yoksuldan kim götürür bir haberi?
Meyhane sokağında iki bin Cem'in bir kadehtir değeri

Harap oldum, adım çıktı kötüye; henüz var umudum
Azizlerin himmetiyle olurum ben iyi ad sahibi

Kimyacısın sen, bir bakıver şu kalp akçemize
Yok bir sermayemiz, kurmuşuz ancak bir tuzağı

Sevgilinin vefasına şaşıyorum; esirgedi bir inayeti
Ne mektupla gönderdi bir haber, ne kalemle bir selamı

Bu şarap ham da, onu içen olgun ise
Bir ham bin olgundan bin kere iyi

Şeyhim, tespih taneleriyle yoldan çıkarma beni
Kuş akıllı olunca, hiç tuzağa düşer mi?

Sana hizmet etmek isterim; lutfet al, satma beni
Böyle mübarek kul az olur benim gibi

Kime şikâyet edeyim? Kime söyleyim bu hikâyeyi?
Dudağın hayatımızdı; ama devamı gelmedi

Kirpik oklarını çek, dök Hafız'ın kanını
Böyle bir katilden zira kimse almaz intikamı.

Gazel 469

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilâtün

Etet revâihu rendi'l-himâ ve zâde garâmî
Fidâ-yi hâk-i der-i dûst bâd cân-i girâmî

Peyâm-i dûst şenîden seâdet est u selâmet
Meni'l-mubelligu annî ilâ su'âde selâmî?

Biyâ be şâm-i garîbân u âb-i dîde-i men bîn
Besân-i bâde-i sâfî der âbgîne-i Şâmî

İzâ tegarrede an zî'l-erâki tâiru hayrin
Felâ teferrede an ravdihâ enînu hamâmî

Besî nemând ki rûz-i firâk-i yâr ser âyed
Re'eytu min hedebâti'l-himâ kıbâbe hiyâmî

Hoşâ demî ki der âî yu gûyemet be selâmet
Kadimte hayre kudûmin nezelte hayra makâmi

Bo'idtu minke ve kad sırtu zâiben kehilâlin
Egerçi rûy-i çu mâhet nedîde'em be temâmî

Ve in duîtu bihuldin ve sırtu nâkıza ahdin
Femâ tetayyebe nefsî ve m'estetâbe menâmî

Umîd hest ki zûdet be baht-i nîk bebînem
Tu şâd geşte be fermândihî yu men be gulâmî

Çu silk-i durr-i hoşâb est şi'r-i nagz-i tu Hâfiz
Ki gâh-i lutf sebak mîbered zi nazm-i Nizâmî

Dostun çayırlığından öd ağacı kokusu geldi; aşkımı artırdı
Bu değerli canım feda olsun dostun kapı toprağına!

Dost haberi duymak saadet, selamet verir insana
Acaba benim selamımı kim iletecek Suad'a?

Gurbetçilerin akşamına gel, gözyaşlarımı gör
Benziyor Şam işi şişeye koyulmuş saf şaraba

Bir kutlu kuş Zi'l-erâk'ta şakımaya başlarsa
Hazin güvercinimin iniltisi tek kalmaz o çayırlıklarda

Çok kalmadı, bitiyor sevgiliden ayrılık günleri
Çadır kubbelerini gördüm çayırlıktaki sırtlarda

Ne hoştur senin geldiğin, seni karşıladığım an!
Hoş geldin, safâ getirdin, indin hayırlı makama.

Senden ayrılınca, eridim dertten, döndüm hilâle
Ay yüzünü güzelce göremedim diye

Cennete çağrılsam, sana verdiğim sözü bozmuş olurum
Nasıl nefes alırım, nasıl rahat uyurum sonra?

Umarım talihim yâr olur, tekrar görürüm seni
Sen emreder, şâd olursun, ben kul olurum sana.

Hafız özlü şiirlerin benzer parlak inci dizisine
Nizâmî'nin nazmını geride bırakır letafet saçtığında.

Gazel 470

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sîne mâlâmâl-i derd est, ey dirîgâ merhemî
Dil zi tenhâî be cân âmed, Hodâ râ hemdemî

Çeşm-i âsâyiş ki dâred ez sipihr-i tîzrov?
Sâkiyâ câmî be men dih tâ biyâsâyem demî

Zîrekî râ goftem: İn ehvâl bîn. Handîd u goft
Sa'b rûzî, bul'aceb kârî, perîşân âlemî

Sûhtem der çâh-i sabr ez behr-i an şem'-i Çigil
Şâh-i Turkân fârig est ez hâl-i mâ. Kû Rustemî?

Der tarîk-i aşkbâzî emn u âsâyiş belâst
Rîş bâd an dil ki bâ derd-i tu hâhed merhemî!

Ehl-i kâm u nâz râ der kûy-i rindî râh nîst
Rehrovî bâyed cihânsûzî, ne hâmî bîgamî

Âdemî der âlem-i hâkî nemîâyed be dest
Âlemî dîger bebâyed sâht vez nov âdemî

Hîz tâ hâtir bedan Turk-i Semerkandî dihîm
Kez nesîmeş bûy-i cûy-i Mûliyân âyed hemî

Girye-i Hâfiz çi senced pîş-i istignâ-yi aşk?
Kenderin deryâ numâyed heft deryâ şebnemî

Göğsüm dert dolu; yazık! Yok mu merhem?
Yalnızlıktan canım burnumda. Tanrım, yok mu bir hemdem?

Hızla dönen felekten kim asayiş umar?
Saki, bir kadeh ver bana; biraz huzur bulayım.

Akıllı birine dedim: Bak şu hallere! Güldü, dedi:
Güç bir gün, acayip bir iş, perişan bir âlem!

Çigil güzelinin aşkıyla sabır kuyusunda yandım
Türklerin şahı düşünmez bizi. Yok mu bir Rüstem?

Aşk yolunda beladır emniyet ile huzur
Yaralı kalsın o gönül; senin derdine ister merhem.

Rintlik yolu kapalıdır kendini düşünene, naz edene
Dünyayı yakan sâlik gerek; gerekmez gamsız ham.

Şu dünyada bulunmuyor bir adam evladı
Bir başka âlem yaratmalı yeniden, başka bir adam

Kalk, gönlümüzü verelim Semerkant Türküne
Rüzgârından Mûliyan ırmağının kokusunu alır burnum.

Aşk müstağnidir; ne değeri var Hafız'ın ağlamasının?
Bu denizde görünür yedi deniz bir şebnem.

Gazel 471

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Zi dilberem ki resâned nevâziş-i kalemî?
Kocâst peyk-i sabâ, ger hemî koned keremî?

Kıyâs kerdem u tedbîr-i akl der reh-i aşk
Çu şebnemîst ki ber bahr mîkeşed rakamî

Biyâ ki hırka-i men gerçi rehn-i meykedehâst
Zi mâl-i vakf nebînî be nâm-i men diremî

Hadîs-i çûn u çerâ derd-i ser dihed ey dil
Piyâle gîr u biyâsâ zi omr-i hîş demî

Tabîb-i râhnişîn derd-i aşk neşnâsed
Borov be dest kun ey mordedil mesîhdemî

Dilem girift zi sâlûs u tabl-i zîr-i gilîm
Bih an ki ber der-i meyhâne ber keşem alemî

Biyâ ki vaktşinâsân do kovn befrûşend
Be yek piyâle mey-i sâf u sohbet-i sanemî

Devâm-i îş u tena'um ne şîve-i aşk est
Eger muâşir-i mâî, benûş nîş-i gamî

Nemîkonem gileî lîk ebr-i rahmet-i dûst
Be kiştzâr-i cigerteşnegân nedâd nemî

Çerâ be yek ney-i kandeş nemîharend ankes
Ki kerd sad şekerefşânî ez ney-i kalemî?

Sezâ-yi kadr-i tu şâhâ be dest-i Hâfiz nîst
Cuz ez duâ-yi şebî yu niyâz-i subhdemî

Sevgilimden kim getirecek bana bir kalem okşamasını?
Sabâ ulağı nerede? Ediversin şu keremi.

Kıyasta bulundum. Aşk yolunda akıl tedbiri
Denize yazı yazan bir şebnemdir sanki.

Gel, meyhaneye rehin versem de hırkamı
Vakıf malı adına görmezsin benden bir dirhemi!

Gönlüm, neden, niçin sorusu olur baş ağrısı
Al kadehi eline, ömründe huzur bul, çek demi

Yolda oturan tabip anlar mı aşk derdini?
Ölü gönlüm, git bul Mesih gibi nefesi güçlü birini

Riya yapmak, kilim altında davul çalmak! Sıkıldım artık!
Bayrak çekeyim meyhane kapısına iyisi mi!

Gel, vaktin kıymetini bilenler satarlar iki âlemi
Bir kadeh saf meye; şart bir de sanem sohbeti.

Vur patlasın çal oynasın, değil aşkın yöntemi
Kafa dengimizsen, iç gam zehirini

Sızlanmıyorum ama dostun rahmet bulutu
Ciğeri yanıkların tarlasına vermez bir nemi

Bir şeker kamışına almazlar, niçin
Kamış kalemle yüz şeker saçanı?

Şahım, Hafız'ın elinde değil takdir etmek kadrini
Vardır onun ancak gece duası, bir de sabah niyazı.

Gazel 472

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ahmedullâhe alâ ma'dileti's-sultâni
Ahmed-i Şeyh Uveys-i Hasen-i İlhânî

Hân-i bin hân u şehinşâh-i şehinşâhnijâd
Anki mîzîbed eger cân-i cihâneş hânî

Dîde nâdîde be ikbâl-i tu îmân âverd
Merhabâ ey be çonin lutf-i Hodâ erzânî

Mâh eger bîtu ber âyed, be do nîmeş bezenend
Dovlet-i Ahmedî yu mu'cize-i subhânî

Cilve-i baht-i tu dil mîbered ez şâh u gedâ
Çeşm-i bed dûr ki hem cânî yu hem cânânî

Ber şiken kâkul-i turkâne ki der tâli'-i tust
Bahşiş u kûşiş-i hâkânî yu Çengiz Hânî

Gerçi dûrîm, be yâd-i tu kadeh mîgîrîm
Bu'd-i menzil nebuved der sefer-i rûhânî

Ez gul-i pârisiyem gonçe-i îşî neşikuft
Habbezâ Dicle-i Bagdâd u mey-i reyhânî

Ser-i âşık ki ne hâk-i der-i ma'şûk buved
Key halâseş buved ez mihnet-i sergerdânî?

Ey nesîm-i seherî! Hâk-i der-i yâr biyâr
Tâ koned Hâfiz ezû dîde-i dil nûrânî

Hasan İlhânî'nin oğlu, Şeyh Üveys'in oğlu Ahmed
Sultanlara yaraşır adaletinden şükrederim Allah'a

Han oğlu Han, şahlar şahı soyundan şehinşah
Dünyanın canıdır dersen, yakışır ona

Göz görmeden seni, inandı ikbaline
Böyle bir Tanrı lutfuyla aferinler sana!

Ay sensiz doğarsa, bölerler ikiye
Ahmed'in devleti ilahî mucize ile

Bahtının cilvesi gönlünü alır şahın, yoksulun
Kötü gözler uzak! Ham cansın hem canane

Kıvır Türk tarzı kâkülünü; var senin talihinde
Hakana yaraşır bağış, Cengiz Han çabası bir de

Uzak da olsak, seni anarak kadeh alırız ele
Uzaklık söz konusu olmaz ruhanî seferde

Katmerli gülümden açmadı işret goncası
Ne güzeldir Bağdat'ın Diclesi!
Reyhanî mey hele hele!

Aşığın başı maşuğun kapısında toprak değilse
Avarelik derdinden kurtuluş nasip olur mu ona?

Seher yeli; yârin kapı toprağını getir
Gönül gözünü aydınlatsın Hafız onun ile.

Gazel 473

Vezin: Fâilün Mefâîlün Fâilün Mefâîlün

Vakt râ ganîmet dân an kadar ki betvânî
Hâsil ez heyât, ey cân, in dem est, tâ dânî

Kâmbahşî-i gerdûn omr der ivez dâred
Cehd kun ki ez dovlet dâd-i îş bestânî

Bâgbân çu men zincâ bogzerem, herâmet bâd
Ger be cây-i men servî gayr-i dûst benşânî!

Zâhid-i peşîmân râ zovk-i bâde hâhed kuşt
Âkilâ mekun kârî k'âvered peşîmânî

Muhtesib nemîdâned in kadar ki sûfî râ
Cins-i hânegî bâşed, hemçu la'l-i rummânî

Bâ duâ-yi şebhîzân, ey şekerdehân, mestîz
Der penâh-i yek ism est hâtem-i Suleymânî

Pend-i âşıkân bişnov vez der-i tarab bâz â
Kin heme nemîerzed şugl-i âlem-i fânî

Yûsuf-i azîzem reft, ey berâderân, rahmî!
Kez gameş aceb bînem hâl-i Pîr-i Ken'ânî

Elinden geldiği kadar ganimet bil vakti
Canım benim, hayatın meyvesi şimdi; bil bunu

Felek murat verir, karşılığında alır ömrü
Çalış çabala, devletten al işretin hakkını

Bahçıvan, ben buradan göçtüğümde, haram olsun sana
Dikersen toprağıma dostun boyuna uymaz bir selvi!

Pişman sofuyu öldürecek bade zevki
Akıllım! Yapma sonu pişmanlık olan işi

Muhtesip nereden bilecek bu kadarını? Sûfinin
Rummanî lâl taşı gibi var ev şarabı

Gece ibadet edenlerin duasıyla uğraşma, şeker ağızlı
Bir ismin himayesindedir Süleyman'ın yüzüğü

Aşıkların lafını dinle, neşe kapısından gir içeri
Bütün bunlar fani âlemin telaşına değer mi?

Aziz Yusufum gitti; kardeşler, merhamet edin
Üzüntüden iyi görmüyorum Kenan Pîrinin halini

Pîş-i zâhid ez rindî dem mezen ki netvan goft
Bâ tabîb-i nâmahrem hâl-i derd-i pinhânî

Mîrevî yu mujgânet hûn-i halk mîrîzed
Tîz mîrevî cânâ; tersemet, furû mânî
Dil zi nâvek-i çeşmet gûş dâştem lîken
Ebru-yi kemândâret mîbered be pîşânî

Cem' kun be ihsânî Hâfiz-i perîşân râ
Ey şikenc-i gîsûyet mecma'-i perîşânî

Ger tu fârigî ez mâ ey nigâr-i sengîndil
Hâl-i hod behâhem goft pîş-i Âsaf-i sânî

Zahidin yanında bahsetme rintlikten
Söylenmez namahrem tabibe gizli derdin hali

Gidiyorsun; kirpiklerin döküyor halkın kanını
Hızlı gidiyorsun canım benim; korkarım, kalırsın geri

Gönlümü göz oklarından koruyordum, gel gör ki
Yay tutan kaşların zorbalığa götürüyor seni

Bir ihsan ile al perişan Hafız'ın gönlünü
Saçlarının kıvrımı dağınıklığın toplanma yeri

Bizi umursamıyorsan taş yürekli sevgili
Vezir İkinci Asaf'a anlatacağım halimi!

Gazel 474

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Hevâhâh-i tuem cânâ vu mîdânem ki mîdânî
Ki hem nâdîde mîbînî yu hem nenvişte mîhânî

Melâmetgû çi der yâbed miyân-i âşık u ma'şûk
Nebîned çeşm-i nâbînâ husûs-i esrâr-i pinhânî

Biyefşân zulf u sûfî râ be pâbâzî yu raks âver
Ki ez her ruk'a-i delkeş hezârân but biyefşânî

Guşâd-i kâr-i muştâkân der an ebrû-yi dilbend est
Hodâ râ yek nefes binşîn, girih bugşâ zi pîşânî

Melek der secde-i âdem zemînbûs-i tu niyyet kerd
Ki der husn-i tu lutfî dîd bîş ez hadd-i insânî

Çerâgefrûz-i çeşm-i mâ nesîm-i zulf-i cânân est
Mebâd in cem' râ yârab gam ez bâd-i perîşânî

Dirîgâ îş-i şebgîrî ki der hâb-i seher bogzeşt
Nedânî kadr-i vakt ey dil meger vaktî ki der mânî

Melûl ez hemrehân bûden tarîk-i kârdânî nîst
Bekeş duşvârî-i menzil be yâd-i ahd-i âsânî

Hiyâl-i çenber-i zulfeş firîbet mîdehed Hâfiz
Niger tâ halka-i ikbâl-i nâmumkin neconbânî!

Seni arzu ederim canım benim; bildiğini bilirim
Görmeden görürsün, yazmadan okursun

Kınayıcı ne anlar, âşık ile maşuk arasında ne var?
Körün gözü görmez, gizli sırlarda ne var?

Dağıt saçlarını, sûfiyi raksa getir, oynat
Hırkasının her parçasından saçtığın bin put var

Aşıkların işi çözülür cazibeli kaşlarla
Otur bir nefes, alnındaki düğümü çöz Allah aşkına!

Meleğin Âdem'e secdesi senin toprağını öpmekti aslında
Senin güzelliğinde lutuf görmüştü insanlık sınırı dışında

Gözümüzün çırası yanar cânânın zülüf rüzgârıyla
Gözüm görmesin Tanrım bu topluluk perişanlık rüzgârıyla

Yazık! Gece işreti geçti seher uykusuyla
Gönlüm, bilmezsin vaktin değerini, böyle kalırsın ortada!

İşbilirlerin tarzı değil yoldaşlardan usanmak
Katlan yolun zorluğuna kolaylık zamanını anmakla

Hafız, zülüf halkalarının hayali aldatıyor seni
Olmayacak ikbalin halkasını oynatıp durma, aman ha!

Gazel 475

Vezin: Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Goftend halâyik ki tuî Yûsuf-i sânî
Çun nîk bedîdem be hakîkat bih ez ânî

Şîrînter ez ânî ki be şekerhande ki gûyem
Ey husrev-i hûbân ki tu Şîrîn-i zemânî

Teşbîh-i dehânet netevan kerd be gonçe
Hergiz nebuved gonçe bedin tengdehânî

Sad bâr begoftî ki dehem zan dehenet kâm
Çun sûsen-i âzâde çerâ cumle zebânî?

Gûyî bedehem kâmet u cânet besitânem
Tersem nedihî kâmem u cânem besitânî!

Çeşm-i tu hadeng ez siper-i cân gozerâned
Bîmâr ki dîdest bedin saht kemânî?

Çun eşk biyendâziyeş ez dîde-i merdum
An râ ki demî ez nazar-i hîş berânî

İnsanlar diyor ki İkinci Yusufsun sen
İyice bakıyorum; gerçekte ondan iyisin sen

Gülümsemene bakıp derim ki daha şirinsin
Güzeller padişahı, zamanın Şirinisin sen

Ağzını benzetmek mümkün değil goncaya
Böyle gonca olmaz bu kadar dar ağızla

Yüz kere dedin: O ağızdan vereceğim muradını
Neden sadece dilden ibaretsin süsen gibi?

Diyorsun ki muradını vereyim, alayım canını
Korkarım, vermezsin muradımı, alırsın canımı!

Gözlerin can kalkanından geçirir okunu
Kim görmüş yayı bu kadar sert çeken hastayı?

Gözyaşı gibi düşürürsün halkın gözünden
Gözünden bir anda düşürdüğün aşığı.

Gazel 476

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilâtün

Nesîm-i subh-i seâdet bedan nişân ki tu dânî
Gozer be kûy-i fulân kun der an zemân ki tu dânî

Tu peyk-i halvet-i râzî yu dîde ber ser-i râhet
Be merdumî, ne be fermân çonan berân ki tu dânî

Begû ki cân-i azîzem zi dest reft, Hodâ râ
Zi la'l-i rûhfezâyeş bebahş an ki tu dânî

Men in hurûf nuviştem çonanki gayr nedânist
Tu hem zi rûy-i kerâmet çonan behân ki tu dânî

Hiyâl-i tîg-i tu bâ mâ hadîs-i teşne vu âbest
Esîr-i hîş giriftî bekoş çonanki tu dânî

Umîd der kemer-i zerkeşet çigûne bebendem?
Dakîkaîst nigârâ der an miyân ki tu dânî

Yekîst Turkî yu Tâzî derin muâmele Hâfiz
Hadîs-i aşk beyân kun bedan zebân ki tu dânî

Saadet sabahının rüzgârı, nasıl bilirsen
Filanın sokağına uğra istediğin zaman

Halvetteki sırların ulağısın; yolunu bekler gözümüz
Bildiğin gibi git; yiğitçe ama emir almadan

Söyle. Aziz canım gitti elden! Allah aşkına
Bildiğin şekilde bağışla cana can katan dudaktan

Ben bunları yazdım ama bilmiyor başkaları
Bir lutfet; nasıl biliyorsan, öyle oku sen

Kılıcının hayali susuz insanla su gibidir
Aldın ya esirini; bildiğin gibi öldür sen

Nasıl umut bağlarım sırmalı kemerine?
Sevgilim bu belde bir incelik var; bilirsin sen

Hafız bu işte Türkçe ile Arapça birdir
Aşk sözünü bildiğin dille beyan et sen.

Gazel 477

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Do yâr-i zîrek u ez bâde-i kuhen do menî
Ferâgatî yu kitâbî yu gûşe-i çemenî

Men in makâm be dunyâ vu âhiret nedehem
Egerçi der peyem uftend her dem encumenî

Heran ki konc-i kanâ'at be genc-i dunyâ dâd
Furûht Yûsuf-i Mısrî be kemterîn semenî

Biyâ ki rovnek-i in kârhâne kem neşeved
Be zuhd-i hemçu tuî yâ be fısk-i hemçu menî

Zi tondbâd-i hevâdis nemîtevân dîden
Derin çemen ki gulî bûde est yâ semenî

Bebîn der âyine-i câm nakşbendî-i gayb
Ki kes be yâd nedâred çonin aceb zemenî

Ezin semûm ki ber tarf-i bûstân begozeşt
Aceb ki bûy-i gulî hest u reng-i nesterenî

Be sabr kûş tu ey dil ki Hak rehâ nekoned
Çonin azîz nigînî be dest-i ehrimenî

Mizâc-i dehr tebeh şud derin belâ Hâfiz
Kocâst fikr-i hakîmî yu rây-i birehmenî?

İki akıllı dost, iki batmanlık yıllanmış şarap
Gönül huzuru, bir şiir kitabı, bir çimenlik köşesi.

Her an peşimde olsa da birileri
Dünya ile ahirete vermem bu makamı

Kim kanaat köşesini verir, alırsa dünya hazinesini
Az bir paraya satar Mısırlı Yusuf'u

Ne senin gibisinin zahitliğiyle
Ne benim gibisinin bozuculuğuyla
Eksilir bu atölyenin parlaklığı;
gel haydi

Hadiseler kasırgası yüzünden görmek mümkün değil
Bu çimenlikte bir gül ya da yasemin olduğunu

Gayb âleminin nakışlarını gör kadeh aynasında
Hiç kimse hatırlamıyor bu zamandan ilgincini

Bu bahçeden geçti ya sam yeli
Şaşarım kalmışsa gül kokusu ile nesteren rengi!

Gönlüm, sabret sen.
Çünkü Tanrı bırakmaz
Şeytan eline böyle kıymetli bir yüzüğü.

Hafız bu belâ içinde bozuldu feleğin mizacı
Nerede bir bilge fikri, bir brahman tedbiri?

Gazel 478

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Nûş kun câm-i şerâb-i yek menî
Tâ bedan bîh-i gam ez dil ber kenî

Dil guşâde dâr çun câm-i şerâb
Ser girifte çend çun humm-i denî?

Çun zi câm-i bîhodî rıtlî keşî
Kem zenî ez hîşten lâf-i menî

Sengsân şov der kadem, nî hemçu âb
Cumle rengâmîzî yu terdâmenî

Dil be mey der bend tâ merdânevâr
Gerden-i sâlûs u takvâ beşkenî

Hîz u cehdî kun çu Hâfiz tâ meger
Hîşten der pây-i ma'şûk efkenî

İç bir batmanlık şarap kadehini
Böylece gönülden kazı gamın kökünü

Şarap kadehi gibi ferah tut gönlünü
Dibi sivri küp gibi kalacak mısın üstü kapalı?

Bir batman içersen kendinden geçme kadehinden
Ağzına almazsın ikide bir benlik lafını

Taş gibi ayak altında kal; değil su gibi
Renkten renge girip hep kirli tutma eteğini

Gönlünü meye ver; böylece yiğit gibi
Kır ikiyüzlülük ile takvanın belini

Kalk, çalış çabala Hafız gibi. Bir bakarsın
Sevgilinin ayaklarına atarsın kendini.

Gazel 479

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Subh est u jâle mîçeked ez ebr-i behmenî
Berg-i sabûh sâz u bedih câm-i yek menî

Der bahr-i mâî yu menî uftâde'em, biyâr
Mey tâ halâs bahşedem ez mâî yu menî

Hûn-i piyâle hor ki helâl est hûn-i û
Der kâr-i yâr bâş ki kârîst kerdenî

Sâkî be dest bâş ki gam der kemîn-i mâst
Mutrib nigâhdâr hemin reh ki mîzenî

Mey dih ki ser be gûş-i men âverd çeng u goft
Hoş bogzerân u bişnov ez in pîr-i munhanî

Sâkî be bîniyâzî-i rindân ki mey bedih
Tâ bişnovî zi sovt-i muganni huve'l-ganî

Sabah vakti; Ocak bulutundan dökülüyor kırağı tanesi
Yap sabah şarabı hazırlığını;
ver bir batmanlık kadehi

Bizlik, benlik denizine düştüm; getir meyi
Bizlik, benlik derdinden kurtarayım kendimi.

İç kadehin kanını; helaldir çünkü onun kanı
Yârin için uğraş; yapılmaya değer bil bu işi

Sâki, hazır ol, uyanık dur; gam pusuda
Çalgıcı; hangi makamdan çalıyorsan, sürdür onu.

Şarap ver; çeng kulağıma eğilip dedi ki:
Bu iki büklüm ihtiyarı dinle; hoşça geçir vaktini.

Sâki, rintler müstağnidir, eyvallah etmez, ver şarabı
Şarkıcıdan duy "Allah zengindir" sözünü.

Gazel 480

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ey ki der koşten-i mâ hîç mudârâ nekonî
Sûd u sermâye besûzî yu muhâbâ nekonî

Derdmendân-i belâ zehr-i helâhil dârend
Kasd-i in kovm hetâ bâşet; hân tâ nekonî!

Renc-i mâ râ ki tevân bord be yek gûşe-i çeşm
Şart-i insâf nebâşed ki mudâvâ nekonî

Dîde-i mâ çu be ummîd-i tu deryâst; çerâ
Be teferruc gozerî ber leb-i deryâ nekonî?

Nakl-i her covr ki ez hulk-i kerîmet kerdend
Kovl-i sâhibgarazân est; tu anhâ nekonî

Ber tu ger cilve koned şâhid-i mâ ey zâhid
Ez Hodâ cuz mey u ma'şûk temennâ nekonî

Hâfizâ secde be ebrû-yi çu mihrâbeş ber
Ki duâî zi ser-i sıdk cuz ancâ nekonî.

Bizi öldürmekte tereddüt etmezsin
Kârı, zararı yakar, umursamazsın

Belâ derdini çekenlerde helâhil denilen zehir var
Bu kavme kasdetmek hatadır; yapma sakın!

Bir göz ucuyla bakarken derdimize deva bulurdun
İnsafa sığar mı, sen tedavi etmezsen?

Seni görme umuduyla gözümüz deniz oldu
Neden dolaşıp deniz kenarına uğramazsın?

Güzel huyun hakkında ne cevirlerini anlatmadılar ki!
Garazlı kişilerin sözü bunlar; sen onları yapmazsın

Sofu! Bizim dilberimiz sana cilvenecek olsa
Tanrı'dan mey ile maşuktan başka şey istemezsin

Hafız; sevgilinin mihrap kaşlarına secde et
Orada ancak gönül doğruluğuyla dua edersin.

Gazel 481

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Bişnov in nukte ki hod râ zi gam âzâde konî
Hûn horî ger taleb-i rûzî-i nenhâde konî

Âhirulemr gil-i kûzegerân hâhî şud
Hâliyâ fikr-i sebû kun ki por ez bâde konî

Ger ez an âdemiyânî ki bihiştet heves est
Îş bâ âdemî-i çend perîzâde konî

Tikye ber cây-i bozorgân netevan zed be gezâf
Meger esbâb-i bozorgî heme âmâde konî

Ecrhâ bâşedet ey husrev-i şîrîndehenân
Ger nigâhî sûy-i Ferhâd-i diluftâde konî

Hâtiret key rakam-i feyz pezîred? Heyhât!
Meger ez nakş-i perâgende varak sâde konî

Kâr-i hod ger be kerem bâz guzârî Hâfiz
Ey besâ îş ki bâ baht-i Hodâdâde konî

Ey sabâ, bendegî-i Hâce Celâluddîn kun
Ki cihân por semen u sûsen-i âzâde konî

Dinle şu meseleyi; gamdan kurtar kendini
Kan içersin, istersen tayin edilmemiş rızkı

Testicilerin çamuru olmayacak mısın sonunda?
Bari testiyi düşün, şarapla doldur onu

Cennete heveslenenlerden biriysen sen
Periden doğmuş bir kaç kişiyle sür keyfini

Durup dururken büyüklerin makamına çıkılmaz
Şartı var.
Hazırlamış olmalısın büyüklük sebeplerini

Ecir görürsün ağzı tatlı dilberlerin padişahı
Görüversen hani gönlünü kaptırmış Ferhat'ı

Gönlün ne zaman alacak feyiz yazısını?
Yazık! Karışık yazılardan arıtmalısın gönlünü.

Hafız, Tanrı'nın keremine bırakırsan işini
Allah vergisi bahtınla yaşarsın nice işreti

Sabâ rüzgârı! Kul ol sen Hâce Celâleddin'e
Yaseminle, süsenle doldur sen cihanı

Gazel 482

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey dil be kûy-i aşk guzârî nemîkonî
Esbâb-i cem' dârî yu kârî nemîkonî

Çovgân-i hukm der kef u gûî nemîzenî
Bâz-i zafer be dest u şikârî nemîkonî

İn hûn ki movc mîzened ender ciger turâ
Der kâr-i reng u bûy-i nigârî nemîkonî

Muşkîn ez an neşud dem-i hulket ki çun sabâ
Ber hâk-i kûy-i dûst guzârî nemîkonî

Tersem, kezin çemen neberî âstîn-i gul
Kez gulşeneş tehammul-i hârî nemîkonî

Der âstîn-i cân-i tu sad nâfe mudrec est
Van râ fidâ-yi turre-i yârî nemîkonî

Sâgar-i latîf u dilkeş u mîefkenî be hâk
Vendîşe ez belâ-yi humârî nemîkonî

Hâfiz, borov ki bendegî-i pâdişâh-i vakt
Ger cumle mîkonend, tu bârî nemîkonî

Gönlüm, aşkın sokağına uğramıyorsun
Huzur sebebin var ama bir şey yapmıyorsun

Hüküm çevgeni elinde ama topa vurmuyorsun
Zafer doğanı elinde ama bir av tutmuyorsun

Şu kan ciğerinde dalgalanıp duruyor
Sevgilinin boyasına, kokusuna harcamıyorsun

Huyun mis gibi kokmaz; çünkü sabâ gibi
Dostun sokağına hiç uğramıyorsun

Korkarım, bu çimenlikte tutamazsın gül yenini
Gül bahçesinde bir dikene tahammül etmiyorsun

Can yeninde yüz nafe toplanmış duruyor
Bunu bir yârin zülfüne feda etmiyorsun

Hoş, cazibeli kadeh var elinde; toprağa döküyorsun
Mahmurluk belâsını hiç düşünmüyorsun

Hafız, git, kul ol vaktin padişahına
Herkes kul olurken sen neden olmuyorsun?

Gazel 483

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Sehergeh rehrovî der serzemînî
Hemîgoft in muammâ be karînî

Ki ey sûfi, şerâb angeh şeved sâf
Ki der şîşe ber âred erbaînî

Hodâ zan hırka bîzâr est sad bâr
Ki sad but bâşedeş der âstînî

Muruvvet gerçi nâmî bînişân est
Niyâzî arze kun ber nâzenînî

Sevâbet bâşed ey dârâ-yi harmen
Eger rahmî konî ber hûşeçînî

Nemîbînem neşât-i îş der kes
Ne dermân-i dilî, ne derd-i dînî

Derûnhâ tîre şud, bâşed ki ez gayb
Çerâgî ber koned halvetnişînî

Ger enguşt-i Suleymânî nebâşed
Çi hâssiyyet dehed nakş-i nigînî?

Egerçi resm-i hûbân tondhûîst
Çi bâşed ger besâzed bâ gamînî?

Reh-i meyhâne bunmâ tâ beporsem
Meâl-i hîş râ ez pîşbînî

Ne Hâfiz râ huzûr-i ders-i halvet
Ne dânişmend râ ilmulyakînî

Yolcunun biri bir yerde seher vakti
Arkadaşına diyordu şu muammayı

Hey sofu! Şarap ne zaman saf olur?
Ne zaman şişede çıkarırsa erbaini.

Yüz kere bîzardır o hırkadan Tanrı
Yüz put yeninde alır yerini

Mürüvet dediğin adı sanı yok bir şey
Bir nazlı dilbere arzet halini

Sevaptır, hey harman sahibi
Başak toplayandan esirgeme merhameti

Kimsede görmüyorum işret sevinci
Ne bir gönül dermanı, ne din derdi

Yürekler karardı, gayb âleminden belki
Bir çerağ yakar halvette oturan biri

Söz konusu olmasa hiç Süleyman'ın parmağı
Yüzük kaşının kalır mı bir özelliği?

Sert huyluluktur gerçi güzellerin âdeti
Gamlı biriyle uzlaşsa, ne olur sanki!

Göster meyhane yolunu sorayım
İleriyi gören birine kendi halimi

Ne Hafız'da var halvet dersinin huzuru
Ne bir bilim insanında yakîn ilmi.

Gazel 484

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Tu meger ber leb-i âbî be heves benşînî
Verne her fitne ki bînî, heme ez hod bînî

Be Hodâî ki tuî bende-i bugzîde-i û
Ki berin çâker-i dîrîne kesî negzînî

Ger emânet be selâmet beberem, bâkî nîst
Bîdilî sehl buved ger nebuved bîdînî

Edeb u şerm turâ husrev-i mehrûyân kerd
Âferîn ber tu ki şâyeste-i sad çendînî

Aceb ez lutf-i tu ey gul ki nişestî bâ hâr
Zâhiren maslahat-i vakt der an mîbînî

Sabr ber covr-i rakîbet çi konem ger nekonem
Âşikân râ nebuved çâre becuz miskînî

Bâd-i subhî be hevâyet zi gulistân ber hâst
Ki tu hoşter zi gul u tâzeter ez nesrînî

Şîşebâzî-i sirişkem nigerî ez çep u râst
Ger berin manzar-i bîniş nefesî benşînî

Sohenî bîgaraz ez bende-i muhlis bişnov
Ey ki manzûr-i bozorgân-i hakîkatbînî

Bir su kenarında hevesle otururşan
Gördüğün her fitneyi hep kendinden görürsün

Yemin ederim Tanrı'ya; onun seçkin kulusun
Bu kadîm kulunun yerine başkasını seçmezsin

Emaneti selametle götürürsem, korkulacak şey yok
Aşıklık kolaydır, ortada dinsizlik olmazssa.

Edep ile hayâ güzeller padişahı etti seni
Aferin sana; bunun yüz katına lâyıksın!

Şaşarım lutfuna gülüm; dikenle oturuyorsun!
Sanırım zamane dolayısıyla böyle uygun görüyorsun

Rakibin cevrine sabretmeyim de ne yapayım?
Miskinlikten öte çaresi olmaz âşıkların

Seni arzu etti, çıktı sabah rüzgârı gülistandan
Sen gülden hoş, nesrinden tazesin

Bakarsın gözyaşım şişe oyunu oynar sağdan soldan
Bu manzaralı yerde birazcık otururşan

Garazsız bir söz dinle ben muhlis kulundan
Gerçeği gören büyüklerin gözdesisin sen

Nâzenînî çu tu pâkîzedil u pâknihâd
Bihter ân est ki bâ merdum-i bed nenşînî

Seyl-i in eşk-i revân sabr u dil-i Hâfiz bord
Belega't-tâkate yâ muklete aynî bînî

Tu bedin nâzukî yu serkeşî ey şem'-i Çigil
Lâyik-i bendegî-i Hâce Celâluddînî

Gönlü temiz, yaratılışı temiz senin gibi bir nazenin
İyisi mi, kötü insanlarla oturma sen

Gözyaşı seli götürdü Hafız'ın sabır ile gönlünü
Takatim tükendi gözümün nuru; ayrıl benden.

Çigil güzelim! Bu incelik, serkeşlikle sen
Hâce Celaleddin'in kulluğuna lâyıksın sen.

Gazel 485

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Sâkiyâ sâye-i ebr est u behâr u leb-i cûy
Men negûyem, çi kun, er ehl-i dilî, hod tu begûy

Bûy-i yekrengî ezin nakş nemîâyed, hîz
Delk-i âlûde-i sûfî be mey-i nâb beşûy

Sifletab' est cihân, ber keremeş tikye mekun
Ey cihândîde, sebât-i kadem ez sifle mecûy

Do nasîhat konemet, bişnov u sad genc beber
Ez der-i îş der â vu be reh-i ayb mepûy

Şukr-i an râ ki diger bâr resîdî be behâr
Bîh-i nîkî benişân u reh-i tahkîk becûy

Rûy-i cânân talebî, âyîne râ kâbil sâz
Verne hergiz gul u nesrîn nedemed z'âhen u rûy

Gûş bugşây ki bulbul be figân mîgûyed
Hâce taksîr mefermâ, gul-i tovfîk bebûy

Goftî ez Hâfiz-i mâ bûy-i riyâ mîâyed
Âferîn ber nefeset bâd ki hoş bordî bûy!

Saki bulut gölgesi var, bahar mevsimi, su kenarı
Ne yapacaksın, demeyim sana; gönül ehliysen, kendin söyle

Bu nakıştan tek renklilik kokusu gelmiyor, kalk
Sûfinin kirli hırkasını yıka saf mey ile

Aşağılıktır dünyanın tabiatı; güvenme keremine
Görmüş geçirmişsin sen; sefil birinden sebat bekleme

İki öğüt vereyim sana, dinle ulaş yüz hazineye
İşret kapısından gir içeri, ayıp yoluna yönelme

Şükürler olsun, çıktın sen bahara yine
İyilik tohumunu ek; gir araştırma yoluna

Cananın yüzünü istersen, aynayı gösterir kıl
Demir ile çinkodan gül ile nesrin yeşermez asla

Aç kulağını; bülbül feryat edip diyor sana
Efendi! Kusur etme; başarı gülünü kokla

Dedin ki: Bizim Hafız'dan riya kokusu geliyor
Nasıl da koku aldın! Aferin senin nefesine!

Gazel 486

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Bulbul zi şâh-i serv be gulbang-i pehlevî
Mîhând dûş ders-i makâmât-i ma'nevî

Ya'nî biyâ ki âteş-i Mûsî numûd gul
Tâ ez diraht nukte-i tovhîd bişnevî

Morgân-i bâg kâfiye sencend u bezlegûy
Tâ hâce mey hored be gazelhâ-yi pehlevî

Cemşîd cuz hikâyet-i câm ez cihân nebord
Zinhâr dil mebend ber esbâb-i dunyevî

İn kısse-i aceb şinev ez baht-i vâjgûn
Mâ râ bekuşt yâr be enfâs-i îsevî

Hoşvakt-i bûryâ vu gedâî yu hâb-i emn
K'in îş nîst derhor-i ovreng-i hosrevî

Çeşmet be gamze hâne-i merdum herâb kerd
Mahmûriyet mebâd ki hoş mest mîrevî

Dihkân-i sâlhorde çi hoş goft bâ peser!
K'ey nûr-i çeşm-i men! Becuz ez kişte nedrevî!

Sâkî meger vazîfe-i Hâfiz ziyâde dâd
K'âşufte geşt turre-i destâr-i movlevî

Bülbül selvi dilinden yerel şarkılarla
Manevi makamlar dersini okuyordu dün gece

Diyordu ki gel haydi; Musa ateşini gösterdi gül
Agaçtan tevhid nüktesini dinle diye

Bahçedeki kuşlar kafiyeli söyler latifelerle
Beyim mey içsin Pehlevî gazelleriyle diye

Cemşid dünyadan götürmedi kadeh hikâyesinden öte
Aman gönül vereyim deme dünya sebeplerine!

Ters giden talihten şu acayip hikâyeyi dinle
Sevgili öldürdü bizi İsa nefesleri ile!

Ne hoştur dipte hasır, yoksulluk, huzurlu bir uyku!
Böyle yaşamak yaraşmaz padişahlık tahtında oturana

Gözlerin yıktı insanların evini gamzelerle
Sürsün mahmurluğun; ne güzel yürüyorsun sarhoşça!

Yaşlı çiftçi ne güzel dedi oğluna!
Gözümün nuru! Biçemezsin ektiğinden başka

Saki, Hafız'ın mey hakkını fazla mı verdi ne?!
Mevlevi sarığının püskülü dağıldı yine.

Gazel 487

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey bîhaber, bekûş ki sâhibhaber şevî
Tâ râhrov nebâşî, key râhber şevî?

Der mekteb-i hakâyik, pîş-i edîb-i aşk
Hân ey peser bekûş ki rûzî peder şevî

Dest ez mis-i vucûd çu merdân-i reh beşûy
Tâ kîmiyâ-yi aşk beyâbî yu zer şevî

Hâb u horet zi mertebe-i hîş dûr kerd
Angeh resî be hîş ki bîhâb u hor şevî

Ger nûr-i aşk-i Hak be dil u cânet ûfted
Billâh kez âfitâb-i felek hûbter şevî

Yekdem garîk-i bahr-i Hodâ şov, goman meber
Kez âb-i heft bahr be yek mûy ter şevî

Ez pây tâ seret heme nûr-i Hodâ şeved
Der râh-i Zulcelâl çu bîpâ vu ser şevî

Vech-i Hodâ efer şevedet manzar-i nazar
Zin pes şekî nemând ki sâhibnazar şevî

Bunyâd-i hestî-i tu çu zîr u zeber şeved
Der dil medâr hîç ki zîr u zeber şevî

Ger der seret hevâ-yi visâl est Hâfizâ
Bâyed ki hâk-i dergeh-i ehl-i huner şevî

Be hey gafil! Haberdar olmaya çalış
Yolcu olmazsan nasıl rehber olursun?

Gerçekler mektebinde, aşk edibinin huzurunda
Aman evlat, çaba göster; bir gün sen de baba olursun.

Bu yolun erleri gibi yıka varlık bakırını
Aşk kimyasını bulunca, altın olursun

Uyumak, yemek uzaklaştırdı seni mertebenden
Bırak uyumayı, yemeyi; kendine ulaşırsın.

Hak aşkının nûru düşerse gönlüne, canına
Vallahi gökteki güneşten güzel olursun

Tanrı denizine dal bir an; sanma ki
Yedi denizin suyu ıslatır bir tel kılını

Baştan ayağa her yanın Tanrı ışığı olur
Yüce Tanrı'nın yolunda ne zamanki başsız ayaksız olursun

Tanrı'nın cemali hep olursa gözünün önünde
Hiç kuşkusuz görüş sahibi biri olursun

Alt üst olursa varlığının temeli
Benliğinin alt üst olacağını sanma sakın!

Hafız, başında varsa vuslat arzusu
Hüner ehlinin dergâhına toprak olmalısın.

Gazel 488

Vezin: Feilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Seherem hâtif-i meyhâne be dovlethâhî
Goft: Bâz ây ki dîrîne-i in dergâhî

Hemçu Cem cur'a-i mâ keş ki zi sirr-i do cihân
Pertov-i câm-i cihânbîn dehedet âgâhî

Ber der-i meykede rindân-i kalender bâşend
Ki sitânend u dehend efser-i şâhenşâhî

Hişt zîr-i ser u ber târek-i heft ahter pây
Dest-i kudret niger u mansib-i sâhibcâhî

Ser-i mâ vu der-i meyhâne ki tarf-i bâmeş
Be felek ber şud u dîvâr bedin kûtâhî

Kat'-i in merhale bîhemrehî-i Hızr mekun
Zulumât est; beters ez hatar-i gumrâhî

Egeret saltanat-i fakr bebahşend ey dil
Kemterîn mulk-i tu ez mâh buved tâ mâhî

Tu dem-i fakr nedânî zeden; ez dest medih
Mesned-i hâcegî yu meclis-i Tûrânşâhî

Hâfiz-i hâmtama' şermî ezin kısse bedâr
Amelet çîst ki firdovs-i berîn mîhâhî?

Seher vakti meyhane hatifi iyiliğimi istedi
Dedi: Bu dergâhta eskisin; gel haydi

Cem gibi çek bir yudum bizden. İki cihanın sırrından
Dünyayı gösteren kadehin ışığı bilgilendirir seni

Meyhane kapısında vardır kalender rintleri
Alırlar, verirler şehinşahlık tacını

Baş altında kerpiç, yedi yıldız ayak altında
Gör kudretin elini, makam sahibinin mevki'ini

İşte başımız, işte meyhane kapısı; buranın damı
Yükseldi feleğe; kısa olsa da duvarı.

Hızır yoldaşın değilse, geçme bu yolu
Karanlıklar var; kork sen; var kaybolma tehlikesi

Gönlüm; sana bahşederlerse fakirlik saltanatını
Aydan aya kadar uzanır mülkünün sınırları

Bilmezsin fakirlikten söz etmeyi; kaçırma elinden
Vezirlik katını, Turanşah'ın meclisini

Tamahkârsın Hafız; bu hikâyeden utan emi?!
Ne amelin var ki istersin Firdevs cennetini?

Gazel 489

Vezin: Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

Ey der ruh-i tu peydâ envâr-i pâdişâhî
Der fikret-i tu pinhân sad hikmet-i ilâhî

Kilk-i tu, bârekallâh, ber mulk u dîn guşâde
Sad çeşme âb-i heyvân ez katre-i siyâhî

Ber Ehrimen netâbed envâr-i İsm-i a'zam
Mulk ân-i tust u hâtem; fermây, herçi hâhî

Der hikmet-i Suleymân herkes ki şek numâyed
Ber akl u dâniş-i û handend morg u mâhî

Bâz erçi gâhgâhî ber ser nihed kulâhî
Morgân-i Kâf dânend âyîn-i pâdişâhî

Tîgî ki âsumâneş ez feyz-i hod dehed âb
Tenhâ cihân begîred bîminnet-i sipâhî

Kilk-i tu hoş nuvîsed der şe'n-i yâr u agyâr
Ta'vîz-i cânfezâî, efsûn-i omrkâhî

Ey unsur-i tu mahlûk ez kîmiyâ-yi izzet
Vey dovlet-i tu îmen ez vesmet-i tebâhî

Sâkî biyâr âbî ez çeşme-i herâbât
Tâ hırkehâ beşûîm ez ucb-i hânekâhî

Yüzünde görünüyor padişahlık nurları
Senin düşüncende yüz ilahî hikmet gizli

Maşallah, kalemin siyah mürekkep damlasından
Mülk ile dine akıtmış yüz hayat suyu çeşmesi

Ehrimene vurmaz İsm-i azam nurları
Mülk ile yüzük sende; buyur istediğini

Kim şüpheye düşerse Süleyman'ın hikmetinden
Aklına, bilgisine güler kuşu kurdu

Doğan geçirse zaman zaman başına tacı
Padişahlık töresini bilir Kaf Dağının kuşları

Gökyüzünün kendi feyziyle su verdiği kılıç
Orduya minnet etmez, yalnız fetheder dünyayı

Kalemin ne hoş yazar yâr ile ağyar hakkında
Cana can katan muskayı, ömür tüketen afsunu!

İzzet kimyasından yaratılmış senin özün
Yokluk tehlikesinden uzaktır senin devletin

Meyhane çeşmesinden bir su getir saki
Tekke kibrinden arıtalım hırkaları

Omrîst pâdişâhâ kez mey tohîst câmem
Înek zi bende da'vî vez muhtesib guvâhî

Ger pertovî zi tîget ber kân u ma'den ufted
Yâkût-i sorhrû râ bahşend reng-i kâhî

Dânem dilet bebahşed ber-i acz-i şebnişînân
Ger hâl-i bende porsî ez bâd-i subhgâhî

Câî ki berk-i isyân ber Âdem-i Safî zed
Mâ râ çigûne zîbed da'vî-i bîgunâhî?

Hâfiz çu pâdişâhet gehgâh mîbered nâm
Renciş zi baht menmâ, bâz â be ozrhâhî

Padişahım, bir ömürdür mey yok kadehimde
Davam budur şimdi; muhtesip eder şahitliği.

Kılıcından bir ışık düşerse madene
Kızıl yakuta verir saman rengini

Bilirim gönül bağışlar gece oturanların aczini
Seher yelinden sorarsan ben kulun halini

Âdem Safî'ye isyan ışığının vurduğu yerde
Nasıl yakışır bize günahsızlık iddiası?

Hafız, padişah arada bir anıyorsa adını
Bahtına gücenme; özre başla haydi!

Gazel 490

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Der heme deyr-i mugân nîst çu men şeydâî
Hırka câî girov-i bâde vu defter câî

Dil ki âyîne-i şâhîst, gubârî dâred
Ez Hodâ mîtalebem sohbet-i rûşenrâyî

Kerde'em tovbe be dest-i sanem-i bâdefurûş
Ki diger mey nehorem bîruh-i bezmârâî

Nergis er lâf zed ez şîve-i çeşm-i tu merenc
Nerevend ehl-i nazar ez pey-i nâbînâî

Şerh-i in kısse meger şem' ber âred be zebân
Verne pervâne nedâred be sohen pervâî

Cûyhâ beste'em ez dîde be dâmân ki meger
Der kinârem benişânend sehî bâlâî

Keştî-i bâde biyâver ki merâ bîruh-i dûst
Geşt her gûşe-i çeşm ez gam-i dil deryâî

Sohen-i gayr megû bâ men-i ma'şûkaperest
Kez vey u câm-i meyem nîst be kes pervâî

İn hadîsem çi hoş âmed ki sehergeh mîgoft
Ber der-i meykedeî bâ def u ney tersâî

Ger muselmânî ez înest ki Hâfiz dâred
Âh eger ez pey-i imrûz buved ferdâî!

Mug mabetlerinde yok benim gibi bir âşık
Hırka bir yerde, defter bir yerde rehin

Şahlık aynasıdır bu gönül; tozlanmış ama
Aydın fikirli birinin sohbetini dilerim Tanrı'dan

Bade satan bir dilberin yanında tövbe ettim
Mey içmeyim bir daha meclis süsleyen dilber yüzü olmadan

Gözlerinin işvesinden söz ettiyse nergis, incinme
Nazar ehli olan gitmez bir körün peşinden

Bu hikâyeyi açıklar belki mum
Yoksa konuşacak hali yok pervanenin

Gözümden eteğime ırmaklar akıttım
Bir selvi boyluyu belki yanıma dikerler dedim

Getir bade gemisini, dostun yüzü olmadan benim
Göz uçlarımdan bir deniz oluştu gönül gamından

Ben dilber düşkününe başkasının lafını söyleme
Mey kadehimle o var; pervam yok kimseden

Çok hoşuma gitti bu söz; diyordu seherleyin
Meyhane kapısında, elinde def ile ney bir Hıristiyan

Hafızınki gibiyse Müslümanlık dediğin
Eyvah eyvah! Bugünün ardından gelecek yarın!

Gazel 491

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Be çeşm kerde'em ebrû-yi mâhsîmâî
Hiyâl-i sebzhatî nakş beste'em câî

Umîd hest ki menşûr-i aşkbâzî-i men
Ez an kemânçe-i ebrû resed be tugrâî

Serem zi dest beşud, çeşm ez intizâr besûht
Der ârizû-yi ser u çeşm-i meclisârâî

Mukedder est dil, âteş be hırka hâhem zed
Biyâ, bebîn ki kirâ mîkoned temâşâî

Be rûz-i vâki'a tâbût-i mâ zi serv konîd
Ki mîrevîm be dâg-i bulendbâlâî

Zimâm-i dil be kesî dâde'em men-i dervîş
Ki nîsteş be kes ez tâc u taht pervâî

Der an makâm ki hûbân zi gamze tîg zenend
Aceb medâr serî uftâde der pâî

Merâ ki ez ruh-i û mâh der şebistân est
Kocâ buved be furûg-i sitâre pervâî?

Firâk u vasl çi bâşed? Rizâ-yi dûst taleb
Ki heyf bâşed ezû gayr-i û temennâî

Durer zi şovk ber ârend mâhiyân be nisâr
Eger sefîne-i Hâfiz resed be deryâî

Gözüme işledim ay yüzlü bir dilberin kaşını
Bir başka yere nakşettim ayva tülünün hayalini

Umudum var; benim âşıklığımın fermanı
Yay kaşlarıyla tuğralanır, alır onayı

Başım gitti elden; gözüm yandı beklemekten
Arzu ederim meclisi süsleyen birinin gözünü, başını

Gönlüm bulanık; ateşe vereceğim hırkayı
Seyre değer; gel de gör bu hali

Öldüğüm gün selviden yapın tabutumu
Giderken yüreğimizde olsun bir uzun boylunun dağı

Ben yoksul öyle birine verdim ki gönül dizginini
Taç, taht umurunda değil, yok kimseden pervası

Güzellerin gamze kılıcını çektikleri yerde
Saşma sakın ayak altında görürsen bir başı!

Onun yüzü parlak diye ay uyumaya çekilmiş
Bir yıldızın parlaklığına olur mu hiç ihtiyacı?

Ayrılık ne, vuslat ne? Talep et dostun rızasını
Ondan başkasını istemek! Yazık değil mi!?

Hafız'ın şiir cöngü bir denize düşecek olsa
Balıklar şevklerinden saçar incileri.

Gazel 492

Vezin: Feûlün Feûlün Feûlün Feûlün

Selâmî çu bûy-i hoş-i âşinâî
Bedan merdum-i dîde-i rûşenâî

Durûdî çu nûr-i dil-i pârsâyân
Bedan şem'-i halvetgeh-i pârsâî

Nemîbînem ez hemdemân hîç ber cây
Dilem hûn şud ez gusse, sâkî, kocâî?

Zi kûy-i mugân ruh megerdân ki ancâ
Furûşend miftâh-i muşkilguşâî

Arûs-i cihân gerçi der hadd-i husn est
Zi had mîbered şîve-i bîvefâî

Dil-i haste-i men gereş himmetî hest
Nehâhed zi sengîndilân mûmiyâî

Mey-i sûfîefken kocâ mîfurûşend
Ki der tâbem ez dest-i zuhd-i riyâî

Refîkân çonan ahd-i sohbet şikestend
Ki gûî nebûdest hod âşinâî

Merâ ger tu bugzârî ey nefs-i tâmi'
Besî pâdişâî konem der gedâî

Biyâmûzemet kîmiyâ-yi seâdet
Zi hemsohbet-i bed codâî, codâî

Mekun Hâfiz ez covr-i dovrân şikâyet
Çi dânî tu ey bende kâr-i Hodâî?

Aşinalığın hoş kokusu gibi selam olsun
O aydınlık göz bebeklerine!

Zahitlerin gönül nuru gibi selam olsun
Zahitlerin halvet yerindeki muma!

Arkadaşlarımı görmez oldum hiç yerinde
Kederden kan doldu gönlüm; saki nerdesin, nerde?

Muglar sokağından çevirme yüzünü aman!
Problem çözme anahtarı satılır o yerde

Dünya gelini güzelliğinin son haddinde
Vefasızlığın işvesi haddinden ziyade

Varsa himmeti, benim yaralı gönlüm
Taş yüreklilerden istemez bir mumya bile

Nerede satılıyor sûfi deviren bade?
İki yüzlü zahitlik yüzünden ızdırap var bende

Dostlar bir bozdular ki sohbet ahdini
Sanırsın aşinalığımız yoktu eskiden de

Tamahkâr nefis; rahat bırakırsan beni
Çok padişahlık ederim dilencilikte

Öğreteyim sana saadet kimyasını
Çözümü, kötü sohbet arkadaşından ayrılıkta

Hafız devranın cevrinden şikâyet etme
Tanrı'nın işini ne bileceksin hey bende?

Gazel 493

Vezin: Mefûlü Mefâîlün Mefûlü Mefâîlün

Ey pâdişeh-i hûbân, dâd ez gam-i tenhâî!
Dil bîtu be cân âmed; vakt est ki bâz âî

Dâyim gul-i in bustân şâdâb nemîmâned
Deryâb zaîfân râ der vakt-i tevânâî

Dîşeb gile-i zulfeş bâ bâd hemîkerdem
Goftâ galatî, bugzer zin fikret-i sovdâî

Sad bâd-i sabâ incâ bâ silsile mîraksend
Înest harîf ey dil tâ bâd nepeymâî

Muştâkî yu mehcûrî dûr ez tu çonânem kerd
Kez dest behâhed şud pâyâb-i şekîbâî

Yârab be ki şâyed goft in nukte ki der âlem
Ruhsâre be kes nenmûd an şâhid-i hercâî

Sâkî çemen-i gul râ bîrûy-i tu rengî nîst
Şimşâd hurâmân kun tâ bâg biyârâî

Ey derd-i tuem dermân der bister-i nâkâmî
Vey yâd-i tuem mûnis der gûşe-i tenhâî

Der dâyire-i kısmet mâ nokte-i teslîmîm
Lutf ançi tu endîşî, hukm ançi tu fermâî

Güzeller padişahı! Yalnızlık gamından elaman!
Sen yoksun, canım geldi ağzıma; vaktidir, geri dön.

Bu bahçenin gülü parlak olmaz her zaman
Güçsüzlük vaktinde zayıfların halini anlasan!

Dün gece yakınıyordum rüzgâra zülüflerinden
Dedi: Yanlışın var; vazgeç bu sevdalı fikirden.

Yüz seher yeli zincirle rakseder burada
Gönlüm, dost budur işte; havalara girme sen.

Arzu ile ayrılık ne hale düşürdü beni senden uzak iken
Sabra tahammülüm neredeyse gidecek elimden!

Tanrım, kime söylenir bu mesele? Alemde
Göstermedi kimseye yüzünü o hercaî dilber

Saki, rengi olmuyor sen yokken gül çimenliğinin
Şimşir boyunla salınıver bahçeyi süslemek için

Mutsuzluk yatağında dermanımdır senin derdin
Yalnızlık köşesinde dostumdur senin hatıran

Kısmet dairesinde teslim noktasıyız biz
Ne düşünürsen lutfedersen, ne buyurursan hükmedersin

Fikr-i hod u rây-i hod der âlem-i rindî nîst
Kufrest derin mezheb hodbînî yu hodrâî

Zin dâyire-i mînâ hûnîncigerem, mey dih
Tâ hal konem in muşkil der sâgar-i mînâî

Hâfiz şeb-i hicrân şud, bûy-i hoş-i vasl âmed
Şâdiyet mubârek bâd ey âşık-i şeydâî!

Rintlik âleminde geçmez kendi fikrin, kendi tedbirin
Küfürdür bu yolda kendini görmen, kendini beğenmen

Bu mine renkli daire içinde kanlandı ciğerim; mey ver
Mine renkli kadehte ben bu sorunu çözeyim

Hafız geçti ayrılık gecesi, geldi vuslatın kokusu
Perişan âşık! Mübarek olsun neşen ile sevincin!

Gazel 494

Vezin: Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Ey dil ger ez an çâh-i zenehdân be der âyî
Hercâ ki revî, zûd peşîmân beder âyî

Huş dâr ki ger vesvese-i akl konî gûş
Âdemsıfat ez rovze-i rizvân be der âyî

Şâyed ki be âbî feleket dest negîred
Ger teşneleb ez çeşme-i heyvân be der âyî

Cân mîdehem ez hasret-i dîdâr-i tu çun subh
Bâşed ki çu horşîd-i dirahşân be der âyî

Çendan çu sabâ ber tu gumârem dem-i himmet
Kez gonçe çu gul hurrem u handân be der âyî

Der tîre şeb-i hicr-i tu cânem be leb âmed
Vakt est ki hemçun meh-i tâbân be der âyî

Ber rehgozeret beste'em ez dîde do sad cûy
Tâ bû ki tu çun serv-i hurâmân be der âyî

Hâfiz mekun endîşe ki an Yûsuf-i mehrû
Bâz âyed u ez kulbe-i ehzân be der âyî

Gönlüm, o çene çukurundan dışarı çıkarsan
Nereye gidersen git, çabuk pişman olursun.

Kendine gel; akıl vesvesesine kulak verirsen
Âdem gibi Cennet bahçesinden çıkarsın

Hayat pınarından susamış olarak dönersen
Bakarsın, felekten bir yudum su bile alamazsın

Yüzünün hasretiyle can veriyorum sabah gibi
Olur ya parlak güneş gibi bana doğarsın

Ne kadar yollayacağım himmet nefesimi saba gibi
Sen de gül gibi gonca dudaklarını açacaksın?

Ayrılığının karanlık gecesinde canım geldi ağzıma
Zamanı şimdi; parlak ay gibi doğmalısın

Gözlerimden iki yüz ırmak akıttım geçeceğin yola
Olur ya salınır selvi gibi çıkar gelirsin

Hafız, endişelenme. O ay yüzlü Yusuf döner gelir
Sen de Hüzünler Kulübesinden çıkarsın.

Gazel 495

Vezin: Mefûlü Mefâîlün Mefûlün Mefâîlün

Mey hâh u gul efşân kun, ez dehr çi mîcûyî?
İn goft sehergeh gul; bulbul tu çi mîgûyî?

Mesned be gulistân ber tâ tâ şâhid u sâkî râ
Leb gîrî yu ruh bûsî, mey nûşî yu gul bûyî

Şimşâd hurâmân kun v'âheng-i gulistân kun
Tâ serv biyâmûzed ez kadd-i tu dilcûyî

Tâ gonçe-i hendânet dovlet be ki hâhed dâd
Ey şâh-i gul-i ra'nâ ez behr-i ki mîrûyî?

İmrûz ki bâzâret por cûş-i harîdâr est
Der yâb u binih gencî ez mâye-i nîkûyî

Çun şem'-i nikûrûî der rehgozer-i bâd est
Tarf-i hunerî ber bend ez şem'-i nikûrûyî

An turre ki her ca'deş sad nâfe-i çîn erzed
Hoş bûdî eger bûdî bû'îş zi hoşhûyî

Her morg be destânî der gulşen-i şâh âmed
Bulbul be nevâsâzî, Hafîz be gazelgûyî

Mey iste, gül saç; dünyadan ne istersin?
Seher vakti böyle dedi gül. Bülbül sen ne dersin?

Tahtını çıkar gül bahçesine; güzelin dudağını kap
Sakinin yüzünü öp; meyini iç, gülü kokla.

Şimşir boylu sevgili, salın, çık gülistana
Dilberlik sanatını öğrensin selvi senin boyundan

Gülen goncaların kime devlet bağışlayacak?
Parlak gül dalı; kimin için boy atıyorsun?

Bugün alıcılarla dolmuş pazarın
Bil kıymetini; iyilik sermayenden koy hazineyi.

Yüzü güzel mum rüzgârın yolu üstünde
Güzel yüzlü bir mumdan bir hüner öğren

Şaşılacak şey! Saçının her kıvrımı yüz Çin nafesi eder
Ne hoş olurdu o zülüfler nasiplenseydi iyi huyluluktan!

Her kuş bir ezgiyle geldi Şahın gül bahçesine
Bülbül şakıyarak, Hafız gazel söyleyerek.

Mesneviler

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Elâ ey âhû-yi vahşî, kocâî?
Merâ bâ tust çendin âşinâî

Do tenhâ vu do sergerdân, do bîkes
Ded u dâmet kemîn ez pîş u ez pes

Biyâ tâ hâl-i yekdîger bedânîm
Murâd-i hem becûîm er tevânîm

Ki mîbînem ki in deşt-i muşevveş
Çerâgâhî nedâred hurrem u hoş

Ki hâhed şud begûîd ey refîkân
Refîk-i bîkesân, yâr-i garîbân

Meger Hızr-i mubârekpey der âyed
Zi yumn-i himmeteş kârî guşâyed

Meger vakt-i vefâ perverden âmed
Ki fâlem "lâ tezernî ferden" âmed

Çonînem hest yâd ez pîr-i dânâ
Ferâmûşem neşud hergiz hemânâ

Ki rûzî rehrovî der serzemînî
Be lutfeş goft rindî rehnişînî

Neredesin vahşi ceylan?
Seninle bunca aşinalığım var

İki yalnız, iki derbeder, iki kimsesiz
Yırtıcı hayvan, tuzak dolu önümüz ardımız

Gel, bilelim birbirimizi
Elden geldiğince arayalım muradımızı

Şu karmakarışık kırda gördüğüm
Yok bir otlak hem güzel hem emin

Arkadaşlar, söyleyin bana kim olacak
Kimsesizlerin arkadaşı, gariplerin dostu?

Olur da gelirse ayağı kutlu Hızır
Himmetinin uğuruyla işleri yoluna koyar

Vefa vakti geldi mi acaba?
"Lâ tezernî ferden" âyeti çıktı falımda

Bir bilge pîrden öğrendim, hatırımda
Ben bunu hiç unutmadım, asla

Bir yolcu geçiyordu günün birinde bir yerden
Yolda oturan bir rint lutfetti, dedi:

Ki ey sâlik çi der enbâne dârî?
Biyâ, dâmî binih ger dâne dârî

Cevâbeş dâd, goftâ: Dâm dârem
Velî sîmurg mîbâyed şikârem

Begoftâ: Çun be dest ârî nişâneş
Ki ez mâ bînişân est âşiyâneş

Çu an serv-i revân şud kârvânî
Çu şâh-i serv mîkun dîdebânî

Medih câm-i mey u pây-i gul ez dest
Velî gâfil mebâş ez dehr-i sermest

Leb-i serçeşmeî yu tarf-i cûî
Nem-i eşkî yu bâ hod goftugûî

Niyâz-i men çi vezn âred bedin sâz
Ki horşîd-i ganî şud kîseperdâz

Be yâd-i reftegân u dûstdârân
Muvâfik gerd bâ ebr-i behârân

Çonan bîrahm zed tîg-i codâî
Ki gûî hod nebûd est âşinâî

Çu nâlân âmedet âb-i revân pîş
Meded bahşeş ez âb-i dîde-i hîş

Nekerd an hemdem-i dîrîn mudârâ
Muselmânân, muselmânân, Hodâ râ!

Meger Hızr-i mubârekpey tevâned
Ki in tenhâ bedan tenhâ resâned

Tu govher bîn u ez hermuhre bogzer
Zi tarzî kan negerded şohre bogzer

Yolcu; dağarcığında ne var?
Yemin varsa, gel bir tuzak kur.

Cevap verdi ona, dedi: Tuzağım var
Ama benim avım simurg olmalıdır

Dedi: Nasıl bulacaksın onun izini?
Çünkü biz bilmiyoruz onun yerini

O selvi boylu bir kervanla gittiğine göre
Sen de selvi dalı gibi onu gözle

Bırakma mey kadehi ile gül dibini
Ama sarhoş felekten gafil kalma emi!

Bir pınar başı yahut çay kenarı
Kendinle hasbıhal, gözyaşı nemi

Benim niyazımın burda ne olur değeri?
Zengin güneş boşaltıyor para kesesini

Gidenlerin, sevenlerin anısına
Muvafık ol bahar bulutuyla

Merhametsizce vurdu bana ayrılık kılıcını
Sanki benimle hiç olmadı tanışıklığı

Akarsular inleyerek gelirse yanına
Yardım et sen de ona gözyaşlarınla

Eski dostumuz geçinmek istemedi bizle
Müslümanlar! Müslümanlar! Allah aşkına yardım etsenize!

Ayağı uğurlu Hızır belki yapar
Bu yalnızı o yalnıza kavuşturur

Gör inciyi, vazgeç katır boncuğundan
Vazgeç bilinmez, tanınmaz yoldan

Çu men mâhî-i kilk ârem be tahrîr
Tu ez Nûnvelkalem mîpors tefsîr

Revân râ bâ hired der hem sirişţem
Vezan tohmî ki hâsil bûd kişţem

Ferahbahşî derin terkîb peydâst
Ki nagz-i şi'r u magz-i cân-i eczâst
Biyâ vez nukhet-i in tîb-i ummîd
Meşâm-i cân mu'attar sâz câvîd

Ki in nâfe zi çîn-i ceyb-i hûr est
Ne an âhû ki ez merdum nefûr est

Refîkân kadr-i yekdîger bedânîd
Çu ma'lûm est şerh ezber mehânîd

Makâlât-i nasîhatgû hemîn est
Ki sengendâz-i hicrân der kemîn est.

Balığı andıran kalemim yazmaya başlayınca
Nûnvelkalem âyetinin tefsirini sor bana

Ruhumu akıl ile yoğurdum ben
Ondan hasıl olan tohumu ektim ben

Bu terkipte ferahlık veren şey aşikâr
Şiirin özü, her şeyin can özü var
Gel bu güzel ümit kokusuyla
Can burnunu kokulandır sonsuza kadar

Bu nafe kokusu hurilerin üstünden çıkar
Değil o ahulardan ki insandan kaçar

Arkadaşlar birbirinizin kıymetini bilin
Şerh malum olduğuna göre, ezber etmeyin

Nasihat edenin sözleri sadece şudur:
Ayrılığın mancınığı pusudadır.

Vezin: Feûlün Feûlün Feûlün Feul

Biyâ sâkî an mey ki hâl âvered
Kerâmet fezâyed, kemâl âvered

Be men dih ki bes bîdil uftâde'em
Vezin her do bîhâsil uftâde'em

Biyâ sâkî an mey ki akseş zi câm
Be Keyhusrev u Cem firisted peyâm

Bedih tâ begûyem be âvâz-i ney
Ki Cemşîd key bûd u Kâvûs key

Biyâ sâkî an kîmiyâ-yi futûh
Ki bâ genc-i Kârûn dehed omr-i Nûh

Bedih tâ be rûyet guşâyend bâz
Der-i kâmrânî yu omr-i dirâz

Bedih sâkî an mey kezû Câm-i Cem
Zened lâf-i bînâî ender adem

Be men dih ki gerdem be te'yîd-i câm
Çu Cem âgeh ez sırr-i âlem temâm

Dem ez seyr-i in deyr-i dîrîne zen
Salâî be şâhân-i pîşîne zen

Gel saki, ver insanı hallendiren şarabı
Kerameti artıran, olgunlaştıran şarabı

Ver şarabı; yüreğim gitti, âşık oldum
Kerametten, kemalden alamadım bir sonucu

Gel saki, ver şarabı; kadehin aksi
Keyhusrev ile Cem'e gönderir mesajı

Ver ki söyleyim sana ney sesiyle
Cemşid ile Kâvus kimdi, ne zaman yaşadı

Gel saki, ver fetih kimyası şarabı
Karun hazinesiyle Nuh ömrü veren şarabı

Ver ki açılsın sana yine
Mutluluk ile uzun ömür kapısı

O meyi ver saki, onunla Cem'in kadehi
Söyler yoklukta bile her şeyi gördüğünü

Sun o kadehi; şarabın feyziyle
Alemin sırlarını bileyim Cem gibi iyice

Anlat bu eski mabedin seyrini
Seslen gelmiş geçmiş şahlara

Heman menzil est in cihân-i herâb
Ki dîdest eyvân-i Efrâsiyâb

Kocâ rây-i Pîrân-i leşkerkeşeş?
Kocâ Şîde an Turk-i hancerkeşeş?

Ne tenhâ şud eyvân u kasreş be bâd
Ki kes dahme nîzeş nedâred be yâd

Heman merhalest in beyâbân-i dûr
Ki gom şud derû leşker-i Selm u Tûr

Bedih sâkî an mey ki akseş zi câm
Be Keyhusrev u Cem firisted peyâm

Çi hoş goft Cemşîd bâ tâc u genc
Ki yek cov neyerzed serây-i sipenc

Biyâ sâkî an âteş-i tâbnâk
Ki Zerduşt mîcûyedeş zîr-i hâk

Be men dih ki der kîş-i rindân-i mest
Çi âteşperest u çi dunyâperest

Biyâ sâkî an bikr-i mestûr-i mest
Ki ender herâbât dâred nişest

Be men dih ki bednâm hâhem şoden
Herâb-i mey u câm hâhem şoden

Biyâ sâkî an âb-i endîşesûz
Ki ger şîr nûşed, şeved bîşesûz

Bedih tâ revem ber felek şîrgîr
Be hem ber zenem dâm-i in gorg-i pîr

Biyâ sâkî an mey ki hûr-i bihişt
Abîr-i melâyik der an mey sirişt

Bu harap dünyada işte o konak vardır
Bu konak Efrasyab'ın ayvanını görmüştür

Ordular sevkeden Pîrân Şah nerede?
Hançer çeken Türk kumandan Şîde nerede?

Sadece yok olmadı ayvanı, kasrı
Mezarının yerini hatırlayan da kalmadı

Bu uzak çölde aynı konak durur
Selm ile Tûr'un askerleri orada kaybolmuştur

Saki sun o şarabı; kadehin ateşiyle
Keyhusrev ile Cem'e göndersin selamı

Ne hoş dedi Cemşid tacı, hazinesi ile
Şu fâni saray değmez bir arpa tanesine

Gel saki; o parıl parıl parlayan ateşi
Zerdüşt'ün toprak altında aradığını

Ver bana; mest rintlerin meşrebinde
Ateşperestlerde, dünya düşkünlerinde

Gel saki, o sarhoş örtülü bakireyi
Meyhanede düşüp kalkan bakireyi

Ver bana; adım kötüye çıksın istiyorum
Şarapla kadehle harap olmak istiyorum

Gel saki; düşünceleri yakan suyu
Arslan içince ormanı yaktıran suyu

Ver bana; çıkayım feleğe, arslan avlayım
Şu yaşlı kurdun tuzağını bozayım

Gel saki, ver meyi; Cennet hurileri
O şarapla karıştırdı melek kokularını

Bedih tâ buhûrî der âteş konem
Meşâm-i hired tâ ebed hoş konem

Bedih sâkî an mey ki şâhî dihed
Be pâkî-i û dil guvâhî dihed

Meyem dih meger gerdem ez ayb pâk
Ber ârem be işret serî zin megâk

Çu şud bâg-i rûhâniyân meskenem
Der incâ çerâ tahtebend-i tenem?

Şerâbem dih u rûy-i dovlet bebîn
Herâbem kun u genc-i hikmet bebîn

Men ânem ki çun câm gîrem be dest
Bebînem der an âyine herçi hest

Be mestî dem-i pâdişâhî zenem
Dem-i husrevî der gedâî zenem

Be mestî tevân durr-i esrâr suft
Ki der bîhodî râz netvan nihuft

Ki Hâfiz çu mestâne sâzed surûd
Zi çerheş dihed Zuhre âvâz-i rûd

Muganni kocâî be gulbang-i rûd
Be yâd âver an husrevânî surûd

Ki tâ vecd râ kâr sâzî konem
Be raks âyem u hırka bâzî konem

Be ikbâl dârâ-yi dîhîm u taht
Bihîn mîve-i hosrevânî diraht

Hidîv-i zemîn, pâdişâh-i zemân
Meh-i burc-i dovlet, şeh-i kânırân

Ver bana ateşe öd ağacı atayım
Akıl burnunu sonsuza kadar kokulandırayım

Saki ver o meyi; şahlık verir
Onun temizliğine gönlüm tanıklık eder

Şarap ver bana; bu kusurdan arınırım
Belki bu çukurdan işretle başımı çıkarırım

Ruhanîlerin bahçesi oldu madem meskenim
Neden burda beden hapsinde durayım?

Şarap ver bana, devletin yüzünü gör
Harap et beni, hikmet hazinesini gör

Ben kimim? Kadehi alırsam elime
Görürüm ne varsa hep o aynada

Sarhoş oldum mu padişahlıktan dem vururum
Yoksul iken hüsrevlikten dem vururum

Sarhoşken delinen sır incileri
Kendinde olmayınca, mümkün değil saklamak sırrı

Hafız sarhoş olup sazı alırsa ele
Sazını dinler gökyüzünde Zühre bile

Şarkıcı nerdesin? Saz ezgileriyle
Hüsrevce şarkıları hatırla

Vecde geleyim ben böylece
Raksedeyim hırkamı atayım öte

Öveyim ikbal ile taç sahiplerini
Hüsrev ağacının en iyi meyvesini

Zamanın hidivi, devranın padişahı
Devlet burcunun ayı, kâmuran şahı

Ki temkîn-i evreng-i şâhî ez ûst
Tenâsâyiş-i morg u mâhî ez ûst

Furûg-i dil u dîde-i mukbilân
Velîni'met-i cân-i sâhibdilân

Elâ ey humâ-yi humâyûnnazar
Hoceste surûş-i mubârekhaber

Felek râ guher der sadef çun tu nîst
Ferîdûn u Cem râ halef çun tu nîst

Be cây-i Sikender bemân sâlhâ
Be dânâdilî keşf kun hâlhâ

Ser-i fitne dâred diger rûzigâr
Men u mestî yu fitne-i çeşm-i yâr

Yekî tîg dâned zeden rûz-i kâr
Yekî râ kalemzen koned rûzigâr

Muganni bezen an nevâyîn surûd
Begû ber harîfân be âvâz-i rûd

Merâ bâ adû âkibet furset est
Ki ez âsumân mujde-i nusret est

Muganni nevâ-yi tarab sâz kun
Be kovl u gazel kısse âgâz kun

Ki bâr-i gamem ber zemîn dûht pây
Be zarb-i usûlem ber âver zi cây

Muganni nevâî be gulbang-i rûd
Begûy u bezen husrevânî surûd

Revân-i bozorgân zi hod şâd kun
Zi Pervîz u ez Bârbed yâd kun

Şahlık tahtının temkini onun ile
Kurdun kuşun huzuru onun ile

Gönül parlaklığı, seçkinlerin gözü
Gönül sahiplerinin canını velinimeti

Ey bakışları kutlu hüma
Mübarek haber veren kutlu melek

Felek sedefinde senin gibi inci yok
Feridun ile Cem'in senin gibi halefi yok

İskender'in yerinde kal yıllarca
Keşfet halleri sen bilgelikle

Zamane yine fitne koparma peşinde
Ben varım, sarhoşum; bir de yârin gözündeki fitne

Biri savaş günü savurur kılıcı
Zamane eli kalem tutar eder birini

Çalgıcı başla sen o yeni ezgiye
Saz sesiyle dostlara söyle

Nihayet fırsat bulduk düşmana karşı
Gökyüzünden geldi zafer müjdesi

Çalgıcı başla sen çalmaya
Başla hikâyeye şiirle, gazelle

Gam yükü ayağımı sapladı yere
Usûlüne göre vur, çıkar ayağımı yerden yine

Çalgıcı bir melodi çal saz eşliğinde
Hem söyle hem çal hüsrevlere yaraşan ezgiler

Ataların ruhunu şâd et böylece
Yâd et Perviz'i, Barbed'i de

Muganni ez an perde nakşî biyâr
Bebîn tâ çi goft ez derûn perdedâr

Çonan ber keş âvâz-i hunyâgerî
Ki Nâhîd-i çengî be raks âverî

Rehî zen ki sûfî be hâlet reved
Be mestî vasleş hevâlet reved

Muganni def u çeng râ sâz dih
Be âyîn-i hoş nagme âvâz dih

Firîb-i cihân kısse-i rûşen est
Bebîn tâ çi zâyed; şeb âbisten est

Muganni melûlem, do tâî bezen
Be yektâî-i û ki tâî bezen

Hemîbînem ez dovr-i gerdûn şigift
Nedânem kirâ hâk hâhed girift

Veger rind-i mug âteşî mîzened
Nedânem çerâg-i ki ber mîkoned

Derin hûnfeşân arsa-i rusthîz
Tû hûn-i surâhî yu sâgar berîz

Be mestân nevîd-i surûdî firist
Be yârân-i refte durûdî firist.

Çalgıcı bu perdeden bir nakış geç
Bak bakalım, ne diyor perdedar içerde?

Şarkı söylemekte göster sen hünerini
Raksa getir böylece çalgıcı Nahid'i

Öyle çal ki sûfi hallensin ezginle
Vuslata havale etsin onu sarhoşlukla

Çalgıcı çal def ile çengi
Hoş usülle başla sen nağmeye

Dünyanın aldatması apaçık gerçek
Bak bakalım ne çıkacak. Gebedir geceler

Çalgıcı, üzgünüm; çal iki telliyi
Tanrı'nın birliği için, çal tek telliyi

Feleğin dönüşüne şaşıyorum
Bilmem toprak altına alacak kimi?

Rint mug bir ateş yaksa da
Bilmiyorum şimdi kimin çırası yanacak?

Bu kan fışkırtan kıyamet meydanında
Dök sen de sürahi ile kadehin kanını, durma

Sarhoşlara bir şarkı müjdesi gönder
Giden dostlara bir selam gönder.

Kitalar

Vezin: Feûlün Feûlün Feûlün Feul

Tu nîk u bed-i hod hem ez hod bepors
Çerâ bâyedet dîgerî muhtesib
Ve men yettekillâhe yec'alu leh
Ve yurzikuhu min haysu lâ yehtesib

2

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Serây-i medrese vu bahs-i ilm u tâk u revâk
Çi sûd çun dil-i dânâ ve çeşm-i bînâ nîst
Serây-i kâzî-i Yezd erçi menba'-i fazl est
Hilâf nîst ki ilm-i nazar der ancâ nîst

3

Vezin: Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Âsaf-i ahd-i zemân, cân-i cihân Tûrânşâh
Ki derin mezra'a cuz dâne-i hayrât nekişt

Nâf-i hefte bedû ez mâh-i Safer kâf u elif
Ki be gulşen şud u in gulhen-i pordûd behişt

Anki meyleş sûy-i hakbînî yu hakgûî bûd
Sâl-i târîh-i vefâteş taleb ez "meyl-i bihişt"

4

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Behâulhak veddîn tâbe mesvâhu
İmâm-i sunnet u şeyh-i cemâ'at

İyiliğini kötülüğünü sor sen kendine
Niçin bir başkası hesap sorsun sana?
Allah'tan korkana kolaylık verir Allah
Aklına gelmedik yerden rızık verir ona.

Medrese binası, ilim bahsi, takı, revakı
Bilgili gönül, görür göz yoksa, var mı faydası?
Fazilet kaynağı olsa da Yezd kadısının konağı
Orada basiret ilmi yoktur; yok bunun hilafı.

Turanşah zamanın Asafı, dünyanın canı
Bu tarlada sadece hayır tohumu saçtı

Safer ayının yirmi biri, haftanın ortası
Gül bahçesine gitti, dumanlı külhanı bıraktı

Doğru görmeye, doğru söylemeye meyli vardı
"Meyl-i bihişt"te ara onun vefat ettiği yılı

Meyl-i bihişt: 787 hicrî kamerî.

Hakkın, dinin bahası, Cennet olsun durağı
Ehlisünnetin hem şeyhi hem imamı

Çu mîreft ez cihân, in beyt mîhând
Ber ehl-i fazl u erbâb-i berâ'at

Be tâ'at kurb-i îzedî mîtevan yâft
Kadem der nih geret hest istitâ'at

Bedin destûr târîh-i vefâteş
Burûn ar ez hurûf-i "kurb-i tâ'at"

5

Vezin: Feilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Kuvvet-i şâire-i men seher ez fart-i melâl
Muteneffir şode ez bende, gurîzân mîreft

Nakş-i Hârezm u hiyâl-i leb-i Ceyhûn mîbest
Bâ hezârân gile ez mulk-i Suleymân mîreft

Mîşud ankes ki cuz û cân-i sohen kes neşinâht
Men hemîdîdem u ez kâlbudem cân mîreft

Çun hemîgoftemeş ey mûnis-i dîrîne-i men
Saht mîgoft u dilâzurde vu giryân mîreft

Goftem eknûn sohen-i hoş ki begûyed bâ men?
Kan şekerlehce hoşhân-i hoşelhân mîreft

Lâbe bisyâr numûdem ki merov, sûd nedâşt
Zanki kâr ez nazar-i rahmet-i sultân mîreft
Pâdişâhâ zi ser-i lutf u kerem bâzeş hân
Çi koned sûhte? Ez gâyet-i hirmân mîreft

6

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Rahmân-i lâyemût çu an pâdişâh râ
Dîd ançonan kezû amelulhayri lâyemût

Dünyadan göçerken okuyordu bu beyti
Faziletli, kemale ermiş kişiler muhatabı

İbadetle elde edilebilir Tanrı yakınlığı
Gir bu yola, görüyorsan kendinde istidadı

Şu şekilde düzenlendi ölüm tarihi
"Kurb-i tâ'at" harflerinden çıkar hesabı

Kurb-i tâ'at : 782 hicrî kamerî

Şairlik gücüm seher vakti üzüntünün şiddetinden
Benden sıkılmıştı, kaçar gibi gidiyordu

Hârezm topraklarını, Ceyhun kıyılarını hayal ediyor
Binlerce sızlanmayla Süleyman ülkesinden gidiyordu

Ondan başka sözün ruhunu tanıyan yoktu
Ben öylece bakarken, can bedenimden gidiyordu

Diyordum ona: Benim kadim can dostum
Verip veriştiriyor, kalbi kırık, ağlayarak gidiyordu.

Dedim: Kim bana tatlı bir söz söyleyecek?
Lehcesi güzel, sesi güzel, okuması güzel gidiyordu.

Ne çok yalvardım "Gitme!" diye; fayda etmedi
Sultanın merhamet bakışı üzerimden gidiyordu
Padişahım, lutfunla, kereminle geri çağır onu
Yanık âşık ne yapsın? Mahrumluktan gidiyordu.

Ebedî Tanrı o padişahı gördü
Ölümsüz hayırlı işler yapıyordu

Câneş garîk-i nahmet-i hod kerd tâ bûd
Târîh-i in muâmele "Rahmânu lâyemût"

7

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Be ahd-i saltanat-i Şâh Şeyh Ebû İshâk
Be penc şahs aceb mulk-i Fars bûd âbâd

Nohost pâdişehî hemçu û vilâyetbahş
Ki cân-i hîş beperverd u dâd-i îş dâd

Diger murebbî-i İslâm Şeyh Mecduddîn
Ki kâzî bih ezû âsumân nedâred yâd

Diger bakiyye-i ebdâl Şeyh Emînuddîn
Ki yumn-i himmet-i û kârhâ-yi beste guşâd

Diger şehinşeh-i dâniş Azud ki der tasnîf
Binâ-yi kâr-i Mevâkif be nâm-i şâh nihâd

Diger kerîm çu Hâcî Kıvâm-i deryâdil
Ki nâm-i nîk bebord ez cihân be bahşiş u dâd

Nazîr-i hîş benegzâştend u bogzeştend
Hodâ-yi azze ve cel cumle râ biyâmurzâd

8

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Husrevâ gûy-i felek der ham-i çovgân-i tu şud
Sâhet-i kevn u mekân arse-i meydân-i tu bâd

Zulf-i hâtûn-i zafer şîfte-i perçem-i tust
Dîde-i feth-i ebed âşık-i cevlân-i tu bâd

Kendi rahmetine gark etti onun canını
"Rahmânû lâyemût" oldu bu muamelenin tarihi

Rahmânu lâyemût: 783 hicrî kamerî.

Şah Şeyh Ebû İshak'ın saltanatı zamanında
Beş kişi sayesinde Fars ülkesi mamur kaldı

Birincisi Ebû İshak'tı; ülkeler bağışlardı
Canının kıymetini bildi, en güzel şekilde yaşadı

İslamın mürebbisi Şeyh Mecduddîn idi diğeri
Dünya var olalı ondan iyi bir kadı görmedi

Diğeri abdalların soyundan Şeyh Emînüddin idi
Onun himmetiyle çözülmez işler çözülür idi

Bir diğeri Azud, bilimde şahlar şahı idi
Mevâkıf adlı eserini şahın adına telif etti

Bir diğeri kerem sahibi, derya gönüllü Hacı Kıvâm idi
Bağışladı, kerem etti, iyi bir adla dünyadan gitti

Benzerlerini bırakmadılar, geçip gitti her biri
Şanı yüce Tanrı yarlıgasın cümlesini

Padişahım, felek topu girdi çevgeninin ucuna
Kevnümekân sahası senin meydanın olsun

Zafer hatununun zülüfleri âşık oldu perçemine
Ebedî fetih gözü dolaşmalarına âşık olsun

Ey ki inşâ-i utârid sıfat-i şovket-i tust
Akl-i kul çâker-i tugrâkeş-i dîvân-i tu bâd

Tayre-i cilve-i tûbî kad-i çun serv-i tu şud
Gayret-i huld-i berîn sâhet-i eyvân-i tu bâd

Ne be tenhâ heyvânât u nebâtât u cemâd
Herçi der âlem-i emr est, be fermân-i tu bâd

9

Vezin: Müfteilün Mefâilün Müfteilün Mefâilün

Dâdgerâ, turâ felek cur'akeş-i piyâle bâd
Doşmen-i dilsiyâh-i tu garka be hûn çu lâle bâd

Zirve-i kâh-i rutbetet râst zi fart-i irtifâ'
Râhrovân-i vehm râ râh-i hezâr sâle bâd

Ey meh-i burc-i menzilet, çeşm u çerâg-i âlemî
Bâde-i sâf dâyimet der kadeh u piyâle bâd

Çun be hevâ-yi midhatet Zuhre şeved terânesâz
Hâsidet ez simâ'-i an mahrem-i âh u nâle bâd

Nuh tabak-i sipihr u an kurse-i mâh u hor ki hest
Ber leb-i hân-i kısmetet sehlterîn nevâle bâd

Duhter-i fikr-i bikr-i men mahrem-i midhat-i tu şud
Mehr-i çonan arûs râ hem be kefet hevâle bâd

10

Vezin: mefûlü Mefâilün Feûlün

Rûhulkudus an surûş-i ferruh
Ber kubbe-i târem-i zeberced

Utarid'in yazdıkları şevketinin sıfatıdır aslında
Aklıkül senin divanında tuğra çeker olsun

Tûbanın cilvelenmesi gıpta demektir selvi boyuna
Cennet bahçeleri eyvanını kıskanır olsun

Yalnız hayvanlar, bitkiler, cansız varlıklar değil
Şu evrende ne varsa, fermanını dinler olsun.

Adaletli padişahım, felek kadehinden içer olsun
Kalbi kara düşmanın lale gibi kana batmış olsun

Makam kasrının zirvesi ne kadar yüksek!
Vehim yolcularına bin yıllık yol olsun

Yücelik burcunun ayı! Âlemin gözüsün, çerağısın
Kadehinde herdaim saf bade olsun

Seni övme hevesiyle Zühre başlayınca şarkıya
Bunu dinleyen kıskancın nasibi âh ile nale olsun

Dokuz kat felek, ay ile güneş bir arada
Kısmet sofranda sıradan çerez olsun

Fikrimin bâkiresi başladı seni övmeye
Böyle bir gelinin mehrini vermek avucuna havale olsun.

Rûhülkudüs olan o kutlu melek
Zebercet tubbenin üstünde

Mîgoft sehergehî ki yârab
Der dovlet u haşmet-i muhalled

Ber mesned-i husrevî bemânâd
Mansûr-i Muzaffer-i Muhammed

11

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Be sem'-i hâce resân ey nedîm-i vaktşinâs
Be halvetî ki derû ecnebî sabâ bâşed

Latîfeî be miyân âr u hoş behandâneş
Be nukteî ki dileş râ bedan rızâ bâşed

Pes angeheş zi kerem in kadar be lutf bepors
Ki ger vazîfe tekâzâ konem, revâ bâşed

12

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Şemmeî ez dâstân-i aşk-i şûrengîz-i mâst
İn hikâyethâ ki ez Ferhâd u Şîrîn kerde'end

Hîç mujgân-i derâz u işve-i câdû nekerd
Ançi an zulf-i derâz u hâl-i muşkîn kerde'end

Sâkiyâ mey dih ki bâ hukm-i ezel tedbîr nîst
Kâbil-i tagyîr nebved ançi yakîn kerde'end

Der sofâlîn kâse-i rindân be hârî mengerîd
Kin harîfân hidmet-i câm-i cihânbîn kerde'end

Nukhet-i cânbahş dâred hâk-i kûy-i dilberân
Ârifân ancâ meşâm-i akl muşkîn kerde'end

Seher vakti diyordu: Yarabbi
Ebedî devlet ve haşmet içinde

Kalsın padişahlık tahtında
Muhammed oğlu Muzaffer oğlu Mansur.

Vaktin değerini bilen nedim! Duyur Hâce'ye
Sabâ rüzgârı bile yabancı kalır o halvette

Bir latife at ortaya, güldür onu
Gönlü hoşnut olsun o nükte ile

Sonra lutfet, soruver kerem ile
İyi olur doğrusu, bağlarsa beni aylığa.

Ferhat ile Şirin'den nakledilen bu hikâyeler
Coşkulu aşk destanımızın bir parçası

Uzun zülüfle mis kokulu benin yaptığını
Uzun kirpikler, büyüleyici cilveler yapmadı

Saki şarap ver; tedbir alınmaz ezel hükmüne
Değiştirmek mümkün değil önceden takdir edileni

Hor bakmayın rintlerin toprak kâselerine
Bu arkadaşlar dünyayı gösteren kadehe etti hizmeti

Cana can katan kokusu var dilberler sokağındaki toprağın
Arifler miskle doldurdu orada akıl burnunu

Sâkiyâ dîvâne-i çun men kocâ der ber keşed
Duhter-i rez râ ki nakd-i akl kâbîn kerde'end?

Hâkiyân bîbehre'end ez cur'a-i ke'sulkirâm
İn tetâvul bîn ki bâ uşşâk-i miskîn kerde'end

Şehper-i zâg u zagan zîbâ-yi sayd u kayd nîst
İn kerâmet hemreh-i şehbâz u şâhîn kerde'end

13

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

A'zam Kıvâm-i dovlet u dîn anki ber dereş
Ez behr-i hâkbûs numûdî felek sucûd
Bâ an vucûd u an azamet zîr-i hâk reft
Der nısf-i mâh-i Zîka'de ez arsa-i vucûd

Tâ kes umîd-i cûd nedâred diger zi kes
Âmed hurûf-i sâl-i vefâteş "umîd-i cûd"

14

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Dil menih ber dunyî yu esbâb-i û
Zanki ez vey kes vefâdârî nedîd

Kes asel bînîş ezin dukkân nehord
Kes ruteb bîhâr ezin bustân neçîd

Her be eyyâmî çerâgî ber furûht
Çun temâm efrûht bâdeş der demîd

Saki, nasıl kucağına alır benim gibi bir deli
Üzümün kızını?
Aklın nakdi onun mehiri.

Kerem sahiplerinin kâsesinden
yoksulların olmaz bir yudum nasibi
Gör zavallı âşıklara yapılan zulmü

Ava, bağa gelmez karga ile kuzgunun kanadı
Şahbaz ile şahine verdiler bu kerameti.

Devletin, dinin en büyük Kıvamının kapısında
Felek toprağını öpmek için secde ederdi.
Toprak altına gitti o azamet, o vücutla
Zilkade ayının ortasında

Artık kimseden cömertlik umulmaz
"Umîd-i cûd" oldu ölüm tarihi bu harflerle

umîd-i cûd: 764 hicrî kamerî

Gönül verme dünya ile nimetlerine
Çünkü kimse ondan vefa görmedi

Sokulmadan bal yemedi kimse bu dükkânda
Kimse bu bahçeden dikensiz hurma dermedi

Biri her gün bir çerağ yaktırdı
İyice parladı mı, rüzgâr onu söndürdü

Bîtekelluf herki dil ber vey nihâd
Çun bedîdî hasm-i hod mîperverîd

Şâh-i gâzî, husrev-i gîtîsitân
Anki ez şemşîr-i û hûn mîçekîd

Geh be yek hamle sipâhî mîşikest
Geh be hûî kalbgâhî mîderîd

Ez nehîbeş pence mîefkend şîr
Der beyâbân nâm-i û çun mîşenîd

Serverân râ bîsebeb mîkerd habs
Gerdenân râ bîhatar ser mîborîd

Âkıbet Şîrâz u Tebrîz u Irâk
Çun musahhar kerd, vakteş der resîd

Anki rûşen bud cihânbîneş bedû
Meyl der çeşm-i cihânbîneş keşîd

15

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Berâder Hâce Âdil tâbe mesvâh
Pes ez pencâh u nuh sâl ez heyâteş

Be sûy-i ravza-i rizvân sefer kerd
Hodâ râzî zi ef'âl u sıfâteş

Halîl-i âdileş peyveste ber hân
Vez ancâ fehm kun sâl-i vefâteş

Herkim ki tekellüfsüzce ona gönül verdi
Bakınca, düşmanını beslediğini gördü

Gazi şah, dünyayı fetheden hükümdar
Onun kılıcından kan damlardı

Bazen bir hamle ile ordu bozardı
Bazen bir nara ile ordugâha dalardı

Haykırdı mı arslanın pençesi düşerdi
Ne zaman ki çölde onun adını duyardı

Liderleri sebepsizce hapsederdi
Tehlikeye bakmaz hiç, boyunlarını keserdi

Sonunda Şiraz'ı, Tebriz'i, Irak'ı
Fethetti, sonra onun vakti geldi

Oğlu ile onun gözleri dünya görürdü
Oğlu dünya gören gözlerine mili çekti.

Durağı cennet olsun, biraderim Hâce Adil
Elli dokuz yıl yaşadıktan sonra

Cennet bahçesine doğru çıktı yolculuğa
Allah razı olsun huyundan, yaptıklarından

"Halîl-i âdil"i düşürme dilinden
Vefat yılını anla sen bundan.

halîl-i âdil: 775 hicrî kamerî.

16

Vezin: Fâilâtün Mefâilün Fa'lün

Ber tu hânem zi defter-i ahlâk
Âyetî der vefâ vu der bahşiş

Herki behrâşedet ciger be cefâ
Hemçu kân-i kerîm zer bahşeş

Kem mebâş ez diraht-i sâyefiken
Herki senget zened, semer bahşeş

Ez sadef yâd dâr nukte-i hilm
Herki borred seret, guher bahşeş

17

Vezin: Mefûlü Mefâîlün Mefûlü Mefâîlün

Zan habbe-i hazrâ hor kez rûy-i sebukrûhî
Her kû bohored yek cov, ber sîh zened sî murg

Zan lokme ki sûfî râ der ma'rifet endâzed
Yek zerre vu sad mestî, yek dâne vu sad sîmurg

18

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Mecd-i dîn, server u sultân-i kuzât İsmaîl
Ki zedî kilk-i zebânâvereş ez şer' nutk

Nâf-i hefte bud u ez mâh-i Receb kâf u elif
Ki burûn reft ezin hâne-i bînazm u nesak

Ahlâk defterinden okuyayım sana
Bir âyet, vefa, bağış hakkında

Kim cefa ile ciğerini tırmalarsa
Cömert maden gibi altın bağışla

Gölge salan ağaçtan geri kalma
Sana taş atana, sen meyve bağışla

Hilim sahibi olmayı öğren sedeften
Başını kesene sen inci bağışla.

Yut yeşil esrar hapını; kim bulursa kafayı
Bir arpa kadar yutan, şişe geçirir otuz tavuğu

Yutarsan sûfiyi marifet deryasına atan lokmayı
Zerresi yüz sarhoşluk getirir, bir tanesi yüz sîmurgu.

Mecdüddin İsmail kadıların önderi, sultanı
Dile gelir kalemi, şeriattan bahsederdi

Haftanın ortası, Receb'in yirmi biri
Bu düzensiz evden çıktı dışarı

Kenf-i rahmet-i Hak menzil-i û dân vangeh
Sâl-i târîh-i vefâteş taleb ez "Rahmet-i Hak"

19

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Bulbul u serv u semen yâsemen u lâle vu gul
Hest târîh-i vefât-i şeh-i muşkînkâkul

Husrev-i rûy-i zemîn, gavs-i zemân Bû İshak
Ki be mehtal'at-i û nâzed u handed ber gul

Cum'e-i bîst u dovom mâh-i Cemâdiyelevvel
Der pesîn bûd ki peyveste şud ez cuz' be kull

20

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sâl u fâl u mâl u hâl u asl u nesl u taht u baht
Bâdet ender şehriyârî ber karâr u ber devâm

Sâl-i hurrem, fâl-i nîkû, mâl-i vâfir, hâl-i hoş
Asl-i sâbit, nesl-i bâkî, taht-i âlî, baht-i râm

21

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Server-i ehl-i amâyim, şem'-i cem'-i encumen
Sâhib-i sâhibkırân Hâce Kıvâmuddîn Hasen

Sâdis-i mâh-i Rebî'ulâhir ender nîmrûz
Rûz-i âdîne be hukm-i kirdigâr-i Zulminen

Onun evi Hak menzilinin sığınağı; bil bunu
"Rahmet-i Hak"da ara vefat yılını

Rahmet-i Hak: 756 hicrî kamerî

Bülbül, selvi, semen, yasemin, lale ile gül
Mis kâküllü şahın vefatının tarihidir bu

Yeryüzünün hüsrevi, zamanın âlimi Ebû İshak
Ay yüzü naz eder, güler güle

Cemaziyelevvel ayının yirmi ikisi, Cuma günü
İltihak etti cüz olandan küll olana.

Bulbul u serv u semen yâsemen u lâle vu gul: 775 hicrî kamerî.

Yılın, falın, malın, halin, aslın, neslin, tahtın, bahtın
Şehriyarlığında karar bulsun, devam etsin

Yılın kutlu, falın iyi, malın bol, halin hoş olsun
Aslın sabit, neslin kalıcı, tahtın yüksek, bahtın sana râm olsun.

Sarıklıların ulusu, topluluğun ışığı
Yıldızı kutlu vezir Hâce Kıvâmüddin Hasan

Rebîülâhırın altısında, öğle vakti
Minnet duyulan Tanrı'nın emriyle Cuma günü

Heftsad u pencâh u çâr ez hicret-i hayrulbeşer
Mihr râ Cevzâ mekân u mâh râ Hûşe vatan

Morg-i rûheş kû humâ-yi âşiyân-i kuds bûd
Şud sûy-i bâg-i bihişt ez dâm-i in dâr-i mihen

22

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

Dilâ dîdî ki an ferzâne ferzend
Çi dîd ender ham-i in tâk-i rengîn?

Be cây-i lovh-i sîmîn der kenâreş
Felek ber ser nihâdeş lovh-i sengîn

23

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Derin zulmetserâ tâ key be kûy-i dûst benşînem?
Gehî enguşt ber dendân, gehî ser ber ser-i zânû

Biyâ ey tâyir-i dovlet, biyâver mujde-i vaslî
Asa'l-eyyâmu en yerci'ne kavmen kellezî kânû

24

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey mu'arrâ asl-i âlî covheret ez hırs u âz
Ey muberrâ zât-i meymûnahteret ez zerk u rîv

Der bozorgî key revâ bâşed teşrîfât râ
Ez firişte bâz gîrî angehî bahşî be dîv?

Hicretin yedi yüz elli dördüncü yılında
Güneş Cevzâ, ay Başak burcunda

Kutsallık yuvasının hüması olan ruh kuşu
Bu mihnetler tuzağından Cennet bahçesine uçtu.

Gönül, gördün mü o akıllı oğulu
Şu renkli kubbenin kıvrımında ne gördü?

Kucağında gümüş tenli kız olacak yerde
Felek başına ağır mezar taşı dikti.

Bu karanlık yolda ne zamana kadar dost ümidiyle oturacağım?
Bazen parmağım dişlerimde, bazen başım dizimde olacağım?

Devlet kuşu, gel haydi; getir bana vuslat müjdesini
Eski günler geri gelir; kavim eskisi gibi toplanır, umarım.

Yüce aslın hırstan arınmıştır senin
Yıldızı kutlu zatın hileden, riyadan arınmış senin

Büyüklükte reva mıdır ihsanını
Melekten alıp şeytana vermen senin?

25

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sâkiyâ peymâne por kun zanki sâhibmecliset
Ârizû mîbahşed u esrâr mîdâred nigâh

Cennet-i nakd est incâ, îş u işret tâze kun
Zanki der cennet Hodâ ber bende nenvîsed gunâh

Dûstdârân dûstkâmend u harîfân bâedeb
Pîşkârân nîknâm u safnişînân nîkhâh

Sâz-i çeng, âheng-i işret, sahn-i meclis, cây-i raks
Hâl-i cânân, dâne-i dil, zulf-i sâkî, dâm-i râh

Dovr ezin bihter nebâşed sâkiyâ, işret guzîn
Hâl ezin hoşter nebâşed Hâfizâ, sâgar behâh

26

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Be gûş-i cân-i rehî munhi'î nidâ der dâd
Zi hazret-i ahadî lâ ilâhe illallâh

Ki ey azîz kesî râ ki hârîst nasîb
Hakîkat anki neyâbed be zûr mansıb u câh

Be âb-i zemzem u kovser sefîd netvan kerd
Gilîm-i baht-i kesî râ ki bâftend siyâh

Saki, doldur kadehi, zira meclis sahibi
Verir muradı, saklar sırları

Peşin Cennet var burada; tazele işreti
Cennette günah yazmaz kula Tanrı

Sevgililer âşık canlısı, dostlar edepli
Seçkinler iyi adlı, saftakiler iyi niyetli

Uygundur işrete çengin ayarı,
raksetmeye hem meclis meydanı
Cananın beni gönül tanesi,
sakinin zülfü yol tuzağı

Bundan iyi zaman olmaz, saki, başlat işreti
Hafız, bundan iyi hal olmaz; iste sen kadehi.

Hak yolcusunun can kulağına seslendi biri
Tek olan Tanrı katından; yok ondan başka ilah

Azizim, kimin nasibinde düşkünlük varsa
Gerçek şu ki, hiçbir makama gelemez zorla

Ağartmak mümkün olmaz zemzemle, Kevser suyuyla
Kimin baht kilimi siyah dokunmuşsa.

27

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Be rûz-i şenbe-i sâdis zi mâh-i Zilhicce
Be sâl-i heftsad u şast ez cihân beşud nâgâh

Zi şâhrâh-i seâdet be bâg-i rizvân reft
Vezîr-i kâmil Ebû Nasr Hâce Fethullâh

28

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Be men selâm firistâd dûstî imrûz
Ki ey netîce-i kilket sevâd-i bînâî

Pes ez do sâl ki bahtet be hâne bâz âverd
Çerâ zi hâne-i Hâce be der nemî âyî?

Cevâb dâdem u goftem: Bedâr ma'zûrem
Ki in tarîka ne hodkâmîst u hodrâyî

Vekîl-i kâziyem ender gozer kemîn kerdest
Be kef kabâle-i da'vî çu mâr-i şîdâî

Ki ger burûn nihem ez âsitân-i Hâce kadem
Begîredem, suy-i zindân bered be rusvâî

Cenâb-i Hâce hisâr-i men est ger incâ
Kesî nefes zened ez huccet-i tekâzâî

Be avn-i kuvvet-i bâzû-yi bendegân-i vezîr
Be sîliyeş beşikâfem dimâg-i sovdâî

Hemîşe bâd cihâneş be kâm u zi ser-i sıdk
Kemer be bendegiyeş beste çerh-i mînâî

Zilhicce ayının altısı, günlerden Cumartesi
Yedi yüz altmış yılında ansızın dünyadan gitti

Saadet yolundan Cennet bahçesine gitti
Kâmil vezir Ebû Nasr Hâce Fethullah

Bugün bir dost bana selam gönderdi, dedi:
Kaleminden dökülenler gözümüzün bebeği

İki yıl sonra bahtın evine döndürdü seni
Vezir konağından çıkmazsın; nedir sebebi?

Cevap verdim, dedim: Mazur gör beni
Kibirli, gururlu bir sanma beni

Yoluma tuzak kurdu şu kadı vekili
Elinde uzun dava dosyası, engerek gibi!

Vezirin eşiğinden bir adım atsam dışarı
Rezil rüsva eder, zindana tıkar beni

Benim hisarımdır vezirin evi
Elinde senet, alacağını istese biri

Vezirin kulları var, kolları pek kuvvetli
Aşkederim tokadı, yararım kellesini

Dilerim, vezirim dünyadan alsın muradını
Mine renkli çarkıfelek kuşansın ona kulluk kemerini.

29

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Gedâ ger guher-i pâk dâştî der asl
Ber âb nokta-i şermeş medâr bâyestî

Ver âfitâb nekerdî fusûs, câm-i zereş
Çerâ tohî zi mey-i hoşguvâr bâyestî?

Veger serây-i cihân râ ser-i herâbî nîst
Esâs-i û bih ezin ustuvâr bâyestî

Zemâne gerne zer-i kalb dâştî kâreş
Be dest-i Âsaf-i sâhib'ayâr bâyestî

Çu rûzgâr cuz in yek azîz bîş nedâşt
Be omr muhletî ez rûzgâr bâyestî

30

Vezin: Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

An mîve-i bihiştî k'âmed be dest ey cân
Der dil çerâ nekişti? Ez dest çun behiştî?

Târîh-i in hikâyet ger ez tu bâz porsend
Sercumle'eş furû hân ez mîve-i bihiştî

31

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Husrevâ, dâdgerâ, şîrdilâ, bahrkefâ
Ey celâl-i tu be envâ'-i huner erzânî

Dilencinin mayasında temiz cevher olsaydı
Ar damarı böyle çatlamazdı

Güneş ona buna öf pöf demese, altın kadehi
Lezzetli şaraptan böyle yoksun kalmazdı

Dünya sarayının sonu yıkılmak olmasa
Temeli bundan sağlam olmaz mıydı?

Zamanenin işi gücü kalp para olmasa
Ayar sahibi vezirin elinde olmaz mıydı?

Bu azizden başkası yoktu feleğin elinde
Felek ona uzun ömür verse, olmaz mıydı?

Canım benim, o Cennet meyvası geçti eline
Nasıl bıraktın? Neden ekmedin gönlüne?

Bu hikâyenin tarihini kim sorarsa sana
"Mîve-i bihiştî" ibaresini oku ona

Mîve-i bihiştî: 778 hicrî kamerî.

Adaletli, aslan yürekli, deniz avuçlu padişahım
Her türlü hünerinle ululuğa lâyıksın

Heme âfâk girift u heme etrâf guşâd
Sît-i mes'ûdî yu âvâze-i şeh u sultânî

Gofte bâşed megeret mulhim-i gayb-i ehvâlem
İn ki şud rûz-i sefîdem çu şeb-i zulmânî

Der se sâl ançi beyendûhtem ez şâh u vezîr
Heme berbûd be yekdem felek-i çovgânî

Dûş der hâb çonan dîd hiyâlem ki seher
Gozer uftâd ber istabl-i şehem pinhânî

Beste ber âhûr-i û ester-i men cov mîhord
Tîze efşând, be men goft: Merâ mîdânî?

Hîç ta'bîr nemîdânemeş in hâb ki çîst?
Tu befermây ki der fehm nedârî sânî

32

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Sâkiyâ bâde ki iksîr-i heyât est, biyâr
Tâ ten-i hâkî-i men ayn-i bekâ gerdânî

Çeşm ber dovr-i kadeh dârem u cân ber kef-i dest
Ber ser-i hâce ki tâ an nedihî, nestânî

Hemçu gul ber çemen ez bâd meyefşân dâmen
Zanki der pây-i tu dârem ser-i cânefşânî

Ber mesânî yu mesâlis benevâz ey mutrib
Vasf-i an mâh ki der husn nedâred sânî

Ufuklara yayıldı, dolandı her yanı
Mesutluğun, şahlık ile sultanlık ünün

Söylemiştir belki sana gayb ilhamcısı halimi
Ak günlerden kara gecelere nasıl düştüm?

Üç yıl boyunca şahımdan, vezirimden aldım, biriktirdim
Eli çevgenli felek aldı hepsini bir anda elimden!

Dün geceydi; yattım da bir düş gördüm
Seher vakti şahın tavlasına gizlice yolumu düşürdüm

Şahın ahırına bağlanmış, arpa yiyordu katırım
Sıçrattı sidiğini üstüme, dedi: Beni tanıyor musun?

Neydi bu düş? Bir türlü tabir edemedim
Anlayışta yok ikincin; sen buyur şahım benim.

Saki, getir hayat iksiri olan şarabı
Toprak bedenimi yap ölümsüzlük pınarı

Gözüm kadehin dönüşünde, canım avucumda
Yemin olsun vezirin başına!
Vermezsen onu, almazsın bunu.

Çimenlikte rüzgârdan gül gibi silkme eteğini
Çünkü ayaklarının dibinde saçmak isterim canımı

Çal iki telliyi, üç telliyi çalgıcı
Vasfet ay yüzlümü;
güzellikte yok ondan başkası.

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Feilün

Pâdişâhâ, leşker-i tovfîk hemrâh-i tuend
Hîz eger ber azm-i teshîr-i cihân reh mîkonî

Bâ çonin câh u celâl ez pîşgâh-i saltanat
Âgehî yu hidmet-i dilhâ-yi âgeh mîkonî

Bâ firîb-i reng-i in nîlî hom-i zengârfâm
Kâr ber vefk-i murâd-i sibgatullâh mîkonî

Anki deh bâ heft u nîm âverd, bes sûdî nekerd
Fursetet bâdâ ki heft u nîm bâ deh mîkonî

Padişahım, başarı askeri senin yanında
Kalk, dünyayı fethedeceksen, düş yola

Onca görkemin, ululuğunla saltanat katında
Haberin var; uyanık gönüllerin hizmetindesin daima

Pas renkli küpe benzer lacivert gökkubbenin renk oyunuyla
Tanrı boyasını sürüyorsun her şeye muradınca

Yedi buçuk verip on kazanan, kazanmış olmaz fazla
On verip yedi buçuk kazanmak nasip olsun sana!

Rubailer

1

Cuz nakş-i tu der nazar neyâmed mâ râ
Cuz kûy-i tu rehgozer neyâmed mâ râ
Hâb erçi hoşâmed heme râ der ahdet
Hakkâ ki be çeşm der neyâmed mâ râ

2

Bergîr şerâb-i tarabengîz u biyâ
Pinhân zi râkîb-i sifle besitîz u biyâ
Meşnov sohen-i hasm ki benşîn u merov
Bişnov zi men in nukte ki ber hîz u biyâ

3

Goftem ki: Lebet? Goft: Lebem âb-i heyât
Goftem: Dehenet? Goft: Zihî habb-i nebât!
Goftem: Sohen-i tu? Goft: Hâfiz goftâ
Şâdî-i heme latîfegûyân salavât

4

Mâhî ki kadeş be serv mîmâned râst
Âyîne be dest u rûy-i hod mîârâst
Destârçeî pîşkeşeş kerdem, goft:
Vaslem talebî, zihî hiyâlî ki turâst!

5

Men bâ kemer-i tu der miyân kerdem dest
Pindâştemeş ki der miyân çîzî hest
Peydâst ez an miyân çu ber best kemer
Tâ men zi kemer çi tarf hâhem ber best?

6

Tu bedrî yu horşîd turâ bende şodest
Tâ bende-i tu şodest tâbende şodest

Yüzünün resminden başkası yok gözümüzde
Sokağından başkası geçit olmaz bize
Uyku hoş gelir devrinde herkese
Gerçek bu; uyku girmez hiç gözümüze

.

Neşe veren şarabı al da gel
Sefil rakibin olmasın haberi, et mücadeleni gel
Otur, gitme! Düşman lafı bu; dinleme
Bu ince sözü dinle; kalk da gel.

Dedim: Dudağın? Dedi: Ölümsüzlük suyu.
Dedim: Ağzın? Dedi: Adeta akide şekeri!
Dedim: Peki sözün? Dedi: Hafız dedi ki
Salavat gönder; şâd olsun latifecilerin ruhları!

Ay yüzlümün boyu andırır selviyi
Elinde aynası, süsler durur yüzünü
Bir destarçe hediye ettim; dedi:
Ne hayalin var senin? Vuslatımı istersin, öyle mi?

Kuşağın arasından soktum elimi
Arada bir şey var gibiydi sanki!
Anlaşıldı bu arada bağlayınca kuşağı
Bu kuşaktan elime ne geçecek ki?

Dolunaysın sen; güneş sana kul olmuş
Kulun olduğundan beri parlar olmuş

Zan rûy ki ez şu'â'-i nûr-i ruh-i tu
Horşîd munîr u mâh tâbende şodest

7

Her rûz dilem be zîr-i bârî diger est
Der dîde-i men zi hicr hârî diger est
Men cehd hemîkonem; kazâ mîgûyed
Bîrûn zi kifâyet-i tu kârî diger est

8

Mâhem ki ruheş rûşenî-i hûr begirift
Gird-i hatt-i û çeşme-i kovser begirift
Dilhâ heme der çâh-i zenehdân endâht
Vangeh ser-i çâh râ be anber begirift

9

İmşeb zi gamet miyân-i hûn hâhem hoft
Vez bister-i âfiyet burûn hâhem hoft
Bâver nekonî, hiyâl-i hodet râ befirist
Tâ der nigered ki bîtu çun hâhem hoft?

10

Nî kısse-i an şem'-i çu gul betevan goft
Nî hâl-i dil-i sûhtedil betevan goft
Gam der dil-i teng-i men ez ân est ki nîst
Yek dûst ki bâ û gam-i dil betevan goft

11

Evvel be vefâ mey-i visâlem der dâd
Çun mest şodem, câm-i vefâ râ ser dâd
Por âb do dîde vu por ez âteş dil
Hâk-i râh-i û şodem, be bâdem ber dâd!

Yüzünden vuran ışık sayesinde
Güneş nur verir, ay parlar olmuş

Her gün bir başka yük altında kalan gönlüm var
Gözlerimde ayrılık yüzünden bir başka diken var
Çalışıp çabalıyorum; kader diyor bana:
Kapasitenin dışında bir başka iş var.

Ay yüzlümün yanağı güneş aydınlığını aldı
Ayva tüylerinin civarı Kevser suyunu aldı
Attı gönülleri hep çenesinin çukuruna
Çukurun üstünü sonra amberle sıvadı.

Bu gece gamından kan içinde uyuyacağım
Afiyet yatağının dışında uyuyacağım
İnanmıyorsan, gönder hayalini bana
Bak bakalım, sensiz nasıl uyuyacağım?

Ne gülü andıran mumun öyküsü söylenebilir
Ne yanık gönüllü âşığın hali söylenebilir
Daralmış yüreğimde gam var şu sebepten
Yok bir dost ki gönül gamı ona söylenebilir.

Önce vefa ile vuslat meyi verdi bana
Sarhoş oldum; başladı bu kez cefaya
İki gözüm yaşlı, gönlüm ateş dolu
Yoluna toprak oldum; verdi beni rüzgâra!

12

Nî dovlet-i dunyâ be sitem mîerzed
Nî lezzet-i mestiyeş elem mîerzed
Ne heft hezâr sâle şâdî-i cihân
İn mihnet-i heft rûze gam mîerzed

13

Çun gonçe-i gul karâbeperdâz şeved
Nergis be hevâ-yi mey kadehsâz şeved
Fârigdil an kesî ki mânend-i habâb
Hem der ser-i meyhâne serendâz şeved

14

Bâ mey be kinâr-i cûy mîbâyed bûd
Vez gusse kinârecûy mîbâyed bûd
İn muddet-i omr-i mâ çu gul deh rûz est
Hendânleb u tâzerûy mîbâyed bûd

15

İn gul zi ber-i hemnefesî mîâyed
Şâdî be dilem ezû besî mîâyed
Peyveste ez an rûy konem hemdemîş
Kez reng-i veyem bûy-i kesî mîâyed

16

Ez çerh be her gûne hemîdâr umîd
Vez gerdiş-i rûzgâr mîlerz çu bîd
Goftî ki pes ez siyâh rengî nebuved
Pes mûy-i siyâh-i men çerâ geşt sefîd?

17

Eyyâm-i şebâb est, şerâb ovlâter
Bâ sebzhatân bâde-i nâb ovlâter

Ne dünya devleti sitem çekmeye değer
Ne sarhoşluğun zevki baş ağrısına değer
Ne yedi bin yıllık dünya mutluluğu
Yedi günlük gam mihnetine değer!

Gül goncası başlayınca sürahi yapmaya
Kadeh yapar nergis mey arzusuyla
Gönül huzuru olan kişi kabarcık gibi
Meyhane başında başlar başını atmaya

Elde mey, su kenarında olmak gerek
Kederlerden uzakta durmak gerek
Ömrümüz on gün sürer bir gül gibi
Dudakta tebessüm, güleryüzlü olmak gerek

Bu gül yârimin yanından geliyor
Gönlümün sevinci ondan geliyor
O yüzle hemhâl olmaktayım daima
Gülün renginden bana onun kokusu geliyor

Felekten kesme umudunu hiçbir şekilde
Zamanın akışı karşısında kavak gibi titre
Dedin ki: Başka renk olmaz siyahtan öte
Siyah saçlarım beyaz oldu; peki niye?

Gençlik çağındayız; şarap daha iyi
Ayva tüylülerle saf şarap içmek daha iyi

Âlem heme serbeser ribâtîst herâb
Der cây-i herâb hem herâb ovlâter

18

Hûbân-i cihân sayd tevan kerd be zer
Hoş hoş be râz-i îşân betevan hord be zer
Nergis ki kulehdâr-i cihân est bebîn
Kû nîz çigûne ser der âvered be zer

19

Seylâb girift gird-i vîrâne-i omr
V'âgâz-i porî nihâd peymâne-i omr
Bîdâr şov ey hâce ki hoş hoş bekeşed
Hemmâl-i zemâne raht ez hâne-i omr

20

Aşk-i ruh-i yâr ber men-i zâr megîr
Ber hastedilân-i rind-i hammâr megîr
Sûfî çu tu resm-i rehrovân mîdânî
Ber merdum-i rind nukte bisyâr megîr

21

Der sunbuleş âvîhtem ez rûy-i niyâz
Goftem: Men-i sovdâzede râ kâr besâz
Goftâ ki: Lebem begîr u zulfem beguzâr
Der îş-i hoş âvîz, ne der omr-i dirâz

22

Merdî zi kenende-i der-i Hayber pors
Esrâr-i kerem zi Hâce-i Kanber pors
Ger tâlib-i feyz-i Hak besıdkî Hâfiz
Serçeşme-i an zi sâkî-i kovser pors

Dünya harap bir handır baştan başa
Harap yerde harap olmak daha iyi!

Dünya güzelleri avlanabilir; bakar paraya
Sırlarına güzel ulaşılır; .bakar paraya
Nergis dünyanın taçlı şahı; bakar mısın
O da nasıl kaldırır başını, bakar paraya!

Sel suları bastı ömür viranesini
Doldurmaya başladı ömür kadehini
Uyan efendi! Ne hoş çekiyor bak
Zamane hammalı ömür evinin eşyasını!

Ben perişan âşığa anlatma yârin yüzüne aşkımı
Kınama gönlü yaralı rint sarhoşları
Sûfi sen de bilirsin sâliklerin tarzını
Çok da eleştirme sen rint insanları.

Sümbül saçlarına asıldım niyaz ile
Dedim: Ben sevdalının işini halleyle
Dedi: Al dudağımı, bırak saçlarımı
Güzel yaşamaya bak; ne işin var uzun ömür ile?

Yiğitliği Hayber kapısını sökene sor
Kerem sırlarını Kamber'in efendisine sor
Doğrulukla Hak feyzine talipsen Hafız
Bunun kaynağını Kevser sâkisine sor.

23

Çeşm-i tu ki sihr-i Bâbil est ustâdeş
Yârab ki fusûnhâ berevâd ez yâdeş
An gûş ki halka kerd der gûş-i cemâl
Âvîze-i dur zi nazm-i Hâfiz bâdeş

24

Ey dûst dil ez cefâ-yi doşmen der keş
Bâ rûy-i nikû şerâb-i rûşen der keş
Bâ ehl-i huner gûy-i girîbân beguşây
Vez nâehilân temâm dâmen der keş

25

Mâhî ki nazîr-i hod nedâred be cemâl
Çun câme zi ten ber keşed an muşkîn hâl
Der sîne dileş zi nâzukî betevan dîd
Mânende-i seng-i hâre der âb-i zulâl

26

Der bâg çu şud bâd-i sabâ dâye-i gul
Ber best meşâtevâr pîrâye-i gul
Ez sâye be horşîd egeret hest emân
Horşîdruhî taleb kun u sâye-i gul

27

Leb bâz megîr yek zemân ez leb-i câm
Tâ bestânî kâm-i cihân ez leb-i câm
Der câm-i cihân çu telh u şîrîn behem est
İn ez leb-i yâr hâh u an ez leb-i câm

28

Der ârizû-yi bûs u kinâret mordem
Vez hasret-i la'l-i âbdâret mordem

Gözlerinin üstadı Babil'in sihri
Tanrım unutsun n'olur o afsunları!
Onun güzelliği kulağına taktığı halkadır
Hafız'ın nazmından olsun o küpenin incisi

Dostum, bırak düşmana cefa etmeyi
Güzel yüzlülerle götür parlak şarabı
Hüner sahiplerine aç yakanın düğmesini
Ehil olmayanlardan çek iyice eteğini

O ayın güzellikte yok bir benzeri
O beni miskli dilber üstünden çekince giysiyi
İncelikten görülebilir göğsündeki yüreği
Andırır pırıl pırıl sudaki çakıl tanesini

Seher yeli olunca bahçede gülün dadısı
Meşşate gibi bağladı gülün süsünü
Güneşe gölgen düşmeyecekse
Bir güneş yüzlü ara, bir gül gölgesi

Ayırma dudağını asla kadehin dudağından
Dünya muradını alırsın böylece kadehin dudağından
Bir aradadır dünya kadehinde acı ile tatlı
Bunu yârin dudağından iste, onu kadehin dudağından

Seni öpüp kucaklama arzusuyla öldüm
Sulu lâl dudakların hasretinden öldüm

Kısse nekonem dirâz, kûtâh konem
Bâz â bâz â kez intizâret mordem!

29

Omrî zi pey-i murâd zâyi' dârem
Vez dovr-i felek çîst ki nâfi' dârem?
Bâ her ki begoftem ki turâ dûst şodem
Şud doşmen-i men. Veh ki çi tâli' dârem!

30

Men hâsil-i omr-i hod nedârem cuz gam
Der aşk zi nîk u bed nedârem cuz gam
Yek hemdem-i bâvefâ nedîdem cuz derd
Yek mûnis-i nâmzed nedârem cuz gam

31

Çun bâde zi gam çi bâyedet cûşîden?
Bâ leşker-i gam çi bâyedet kûşîden?
Sebz est lebet, sâgar ezû dûr medâr
Mey ber leb-i sebze hoş buved nûşîden

32

Ey şerm zede gonçe-i mestûr ez tu
Heyrân u hacil nergis-i mahmûr ez tu
Gul bâ tu berâberî kocâ yâred kerd?
Kû nûr zi meh dâred u meh nûr ez tu

33

Çeşmet ki fusûn u reng mîbâred ezû
Efsûs ki tîr-i ceng mîbâred ezû!
Bes zûd melûl geştî ez hemnefesân
Âh ez dil-i tu ki seng mîbâred ezû!

Uzatmayım lafı, kısa keseyim
Gel haydi, seni beklemekten öldüm!

Murat peşinde zâyi olmuş ömrüm var
Feleğin dönüşünden ne çıkarım var?
Kime dediysem "Dostun oldum senin"
Bana düşman oldu! Ne talihsiz başım var!

Ömrümün getirisi yok gamdan başka
Aşkta iyim, kötüm yok gamdan başka
Vefalı bir dostum yok dertten başka
Bir can dostu adayım yok gamdan başka

Niçin bade gibi gamla kaynaman gerek?
Gam ordusuyla niçin uğraşman gerek?
Dudakların taze; kadehi uzak tutma ondan
Taze dudakla mey içmek hoş olsa gerek!

Açılmamış gonca utanmıştır senden
Mahmur nergis hayran, utanç içinde senden
Gül nasıl seninle yarışabilir?
O ışığı aydan alır, ay alır ışığı senden!

Gözlerin! Afsun, oyun yağar ondan
Yazık! Savaş okları yağar ondan
Ne çabuk bıktın dostlarından!
Ah senin gönlün yok mu! Taş yağar ondan!

34

Ey bâd! Hadîs-i men nihâneş mîgû
Sırr-i dil-i men be sad zebâneş mîgû
Meygûne bedansan ki melâleş gîred
Mîgû sohenî yu der miyâneş mîgû

35

Ey sâye-i sunbulet semen perverde
Yâkût-i lebet durr-i Aden perverde
Hemçun leb-i hod mudâm cân mîperver
Zan râh ki rûhîst be ten perverde

36

Goftî ki turâ şevem medâr-i endîşe
Dil hoş kun u ber sabr gumâr endîşe
Kû sabr u çi dil, k'ançi dileş mîhânend
Yek katre-i hûn est u hezâr endîşe

37

An câm-i tarabşikâr ber destem nih
Van sâgar-i çun nigâr ber destem nih
An mey ki çu zencîr bepîçed ber hod
Dîvâne şodem, biyâr, ber destem nih

38

Bâ şâhid-i şûh-i şeng u bâ berbet u ney
Koncî yu ferâgatî yu yek şîşe-i mey
Çun germ şeved zi bâde mâ râ reg u pey
Minnet neberîm yek cov ez Hâtem-i Tey

39

Kassâm-i bihişt u dûzeh an ukde guşây
Mâ râ negozâred ki der âîm zi pây

Rüzgâr! Sözümü ona gizlice söyle
Gönlümün sırrını yüz dille ona söyle
Mey gibi öyle bir bunalsın ki
Bir söz söyleceksen ince bel hakkında söyle.

Sümbül saçının gölgesi yasemin bitirmiş
Dudağının yakutu Aden incisi oluşturmuş
Dudakların gibi sürekli can besle sen
O şarapla. Çünkü bir ruhtur o bedende gelişmiş.

Dedin ki düşüncene olayım yörünge
Gönlünü hoş tut, düşünceni yönelt sabra
Hanı sabır? Gönül ne? Gönül dedikleri
Bir damla kandır, bin türlü düşünce.

Neşe avlayan kadehi ver elime
Sevgiliyi andıran kadehi ver elime
Zincir gibi kendine dolanan mey var ya
Hastası oldum, getir, ver elime.

Neşeli, şuh bir dilber, barbet ile ney
Bir köşe, gönül huzuru, bir şişe mey
Kanımızı kaynatmaya başlayınca mey
Minnet etmeyiz asla olsa da Hâtem-i Tey

Cenneti Cehennemi paylaştıran! Çöz düğümümüzü
Elden ayaktan hiç düşürme aman bizi

Tâ key buved in gorgrubâî? Benumây
Serpençe-i doşmenefken ey şîr-i Hodây?

40

Ey kâşki baht sâzgârî kerdî!
Bâ covr-i zemâne yâr yârî kerdî!
Ez dest-i cevâniyem çu berubûd inân
Pîrî çu rikâb pâydârî kerdî

41

Ger hemçu men uftâde-i in dâm şevî
Ey bes ki herâb-i bâde vu câm şevî
Mâ âşık u rind u mest u âlemsûzîm
Bâ mâ menişîn egerne bednâm şevî

Bu zorbalık ne zamana kadar? Göster bize
Ey Tanrı'nın arslanı! Düşman deviren pençeni

Keşke bahtım benimle uzlaşsaydı!
Yâr zamanenin cevrine karşı yardımcı olsaydı!
Gençliğimin dizginlerini aldı elimden
Yaşlılık üzengi gibi kalıcı olsaydı.

Benim gibi bu tuzağa düşersen
İçersin badeyi, bulut gibi olursun
Aşığız biz, rindiz, mestiz, âlem yakarız
Oturma bizimle; yoksa adı kötü biri olursun.

Hafız Sözlüğü

Bu sözlük hazırlanırken aşağıdaki eserlerden büyük ölçüde yararlanılmıştır:

Hafız Divanı, çeviren Abdülbaki Gölpınarlı, MEB Şark-İslâm Klasikleri, İstanbul, 1988; Mehmet Kanar, Osmanlı Türkçesi Sözlüğü, Say Yayınları, c. I-II, İstanbul, 2009; Nimet Yıldırım, Fars Mitolojisi Sözlüğü, Kabalcı Yayınları, İstanbul, 2008; Robert Graves, Yunan Mitleri, Tanrılar, Kahramanlar, Söylenceler, çev. Uğur Akpur, Say Yayınları, İkinci baskı, İstanbul, 2010.

âbıhayat (hayat suyu, bengisu, ölümsüzlük suyu, âb-ı zindegî, âb-ı zindegânî) Karanlıklar ülkesine giden İskender'in bulup içemediği, kendisine refakat eden Hızır ile İlyas'ın içerek ölümsüzlüğe kavuştuğu

su. Rivayete göre İskender'de karanlıkları aydınlatan iki mücevher varmış. Birini Hızır'a verdikten sonra âbıhayatı aramak üzere iki koldan yürümeye başlamışlar. Kim bu suyu bulursa, diğerine haber verecekmiş. Hızır ile İlyas yürümekten yorulunca, dinlenip yanlarındaki pişmiş balığı yemek istemişler. Hızır yemekten önce elini suda yıkamış. Elinden bir damla su balığa isabet etmiş; balık canlanıp suya atlamış. Bu suyun ölümsüzlük suyu olduğunu anlayan Hızır, İlyas ile bu sudan kana kana içmiş. Kendilerine bu su hakkında İskender'e bir şey söylememeleri emredilmiş. İskender korkusundan karanlıklar ülkesine girmeye cesaret edememiş.

Âd Nuh peygamberden sonra yaşayan bir Sâmî kavim. Hûd peygambere inanmadıkları için şiddetli bir rüzgâr ile cezalandırıldılar.

Âdem Âdem peygamber, ilk insan. Eşi Havva ile birlikte yasak ağacın meyvasını yedikleri için Cennet'ten çıkarıldılar.

Aden kaliteli inci çıkarılan Aden körfezi. Dişlerinle saçına vermese bâc ile harâc/ Dür Aden'den gelemez, nâfe Huten'den çıkamaz (Necati Bey) [İnci senin dişlerine baç vermez, nâfe saçlarına haraç ödemezse, ne biri Aden'den gelebilir, ne öbürü Huten'den çıkabilir.]

Ahir zaman fitneleri. Hz. Muhammed'in bildirdiği, Deccal adlı tek gözlü birinin Tanrılık iddiasıyla ortaya çıkıp koparacağı fitneler.

akik Yemen'de çıkarılan değerli bir taş. İnanışa göre Süheyl-i yemânî denilen ve buradan en iyi görünen bu yıldızın etkisiyle rengini alır. Sanemâ görmeyeli gûşe-i dükkânda seni/ Etdi gözüm yaşı şermende 'akîk-i Yemenî (Âhî)

Allahuekber İran'in Şiraz kentinde bir dağ.

aman yüzüğü eskiden devlet yöneticilerinin bir suçluya bağışlanma belgesi olarak verdikleri yüzük.

anka kuşu zümrütüanka, sîmurg. N'ola dehr içre nişânum yoğ ise, ankâyem/ Ne aceb seyl gibi çağlamasam, deryâyem (Bâkî) [Felekte bir nişanım yoksa, olmasın, ben zümrütüankayım. Sel gibi çağlamasam, buna şaşılmaz, ben zaten denizim.]

asâ Şuayb peygamber tarafından Musa peygambere verilen sihirli değnek.

Âsaf 1. Süleyman peygamberin veziri. Seba melikesi Belkıs'ı tahtıyla birlikte Süleyman Peygambere getirdi. 2. vezir. Âsaf'a efzûnter olsun devletin/ Mürdeyi ihyâ buyurdu şefkatin (Son Asır Türk Şairleri) [Asaf'a verdiğin devlet daha fazla olsun. Şefkatin ölüyü bile diriltti.]

âteş-i Mûsâ Musa'nın peygamberlikle görevlendirileceği anda yeşil bir ağaç üzerinde gördüğü, kendisine kılavuzluk eden ateş.

Ayaz Gazneli Sultan Mahmud'un sevgilisi olan köle.

ayyâr 1.dünyayı gezip dolaşan akıllı insan. 2.hilekâr, yalancı, hırsız, düzenbaz. Gamzelerle dil ü cân nakdini bir bir aluben/ Ahirülemr beni ol gözü ayyâr yıkar (Necati Bey) [Gamzeleriyle gönlümün ve canımın nakdini bir bir alır, sonra da beni o gözü düzenbaz olan yere yıkar.] 3.bazı askerlere verilen ad, levend.

Bâbil kuyusu (çâh-ı bâbil) Harut ile Marut'un Babil'de baş aşağı asılı kaldığı kuyu. Çâh-ı bâbildir o hâl ile zenehdânın senin/ Sihri senden öğrenir gîsû-yi fettânın senin (Sabrî-i Şâkir)

Behmen 1. Erdeşir. İran mitolojisinde İsfendiyar'ın oğlu. 2. Zerdüştî meleği, Vohumena. 3. Aklıevvel. 4. Güneş takvimine göre kış mevsiminin ikinci ayı.

Behram 1. Sâsânî hükümdarı. Yabanî eşek (gûr) avına meraklı olduğu için Behrâm-ı Gûr diye anılır. Edebiyatta mezar anlamına gelen gûr kelimesi ile Behram-ı Gûr arasında bağlantı kurularak dünyanın geçiciliği anlatılır. An kasr ki Behrâm der û câm girift,/ Âhû beççe kerd u rûbeh ârâm girift. Behrâm ki gûr mîgiriftî heme omr,/ Dîdî ki çigûne gûr Behrâm girift! O kasır ki Behram onda kadeh tuttu, Ceylan yavruladı, tilki mesken tuttu, O Behram ki ömür boyu yaban eşeği tuttu. Gördün mü mezar onu nasıl tuttu! (Hayyâm) 2. Mirrih (Merih)'in diğer adı. 3. İran mitolojisinde savaş tanrısı.

Beytülmamur Kâbe'nin hizasında ve gökyüzünde bulunan yer, meleklerin kıblesi.

Buhara Maveraünnehir'de Türk yerleşim bölgesi.

câm-ı cem (Cem'in kadehi) Cemşid'in yedi kat gökyüzünü temsil edecek şekilde yedi madenden yapılan, üstünde yedi yazının bulunduğu, dünyayı gösteren kadeh. Nice câm-ı Cem, nice mir'ât-ı İskender dilâ/ Dest-i mihnetten cefâ taşıyla bulmuştur şikest (Bâkî) [Ey gönül, nice Cem kadehi, nice İskender aynası, mihnet yüzünden cefa taşıyla kırılmıştır.] Binger zi cihân çi terf ber bestem? Hîç. / Vez hâsil-i omr çîst der destem? Hîç. / Şem'-i tarabem velî ço benşestem; hîç. / Men câm-i cemem, velî ço beşkestem; hîç. Bak ne kazandığıma dünyadan: Hiç. Nedir ömrümden geriye kalan: Hiç. Neşe mumuyum ben; ya söndüğüm zaman?: Hiç. Câm-ı cemim ben; ya kırıldığım zaman?: Hiç. (Hayyâm)

câm-i cihânbîn (Dünyayı gösteren kadeh) Cemşid'in yedi kat gökyüzünü temsil edecek şekilde yedi madenden yapılan, üstünde yedi yazının bulunduğu, dünyayı gösteren kadeh.

câm-i cihânnumâ (Dünyayı gösteren kadeh) Cemşid'in yedi kat gökyüzü-

nü temsil edecek şekilde yedi madenden yapılan, üstünde yedi yazının bulunduğu, dünyayı gösteren kadeh. Câm-ı cihânnümâ ile Cemşîd-i vakt eder/ Pîr-i mugâna kişi nice hıdmet etmesin (Necati Bey) [İnsan meyhanenin pîrine neden hizmet etmesin ki? Çünkü o dünyayı gösteren ayna ile kişiyi zamanın Cemşid'i haline getirir.]

câm-i gîtînumâ (Dünyayı gösteren kadeh) Cemşid'in yedi kat gökyüzünü temsil edecek şekilde yedi madenden yapılan, üstünde yedi yazının bulunduğu, dünyayı gösteren kadeh.

Câm şeyhî. Câm İran'ın Horasan bölgesinde bir kenttir. Bu yere nispetle anılan Şeyh Ahmed Nâmıkî-i Câmî.

Cem bk. Cemşid.

Cem'in aynası (âyîne-i Cem) İskender'in aynası.

Cem'in yüzüğü (hâtem-i Cem, enguşter-i Cem) Süleyman Peygamberin yüzüğü.

Cemşid 1. İran mitolojisinde şarabı bulan, birçok mesleği icat eden, yedi yüz veya bin yıl yaşadığı söylenen hükümdar. Güneş yılını kabul etti. Nevruzu bayram haline getirdi. Onun yerine zalimliği ile ün yapan Dahhâk geçti. 2. Süleyman peygamber. 3. eski bir Hint tanrısı.

Cevza 1. ortası beyaz kara koyun. 2. beline sadak bağlamış, elinde yay tutan ve koyuna binmiş bir adam şeklinde gösterilir. 3. üst kısmı iki gövdeli insana benzetilir.

çevgen (çevgân) polo oyunundaki ucu eğri sopa. Çü meydânında aşkının komuşam ortaya başım/ Anı top etmeğe zülfün ya çevgân olmasın nolsun (Necati Bey) [Aşkının meydanında başımı ortaya koyduğuma göre, onu top etmek için zülüflerin çevgen olmasın da ne yapsın?]

Çigil Doğu Türkistan'da güzelleri ile meşhur bir Türk boyu, bu boyun bulunduğu yerin adı.

Dahhâk 1. İran'ı zapteden, şeytan tarafından öpüldüğü için iki omuzundan birer yılanın çıktığı zalim. Her gün iki oğlan çocuğu beyni yemesi yüzünden çocuk sayısı azalmış, evlat acısı çeken Gâve (Kâve) adlı demirci önlüğünü bayrak yaparak isyan etmiş, isyan büyümüş, sonunda zalim Dahhâk öldürülmüştü. 2. Hint mitolojisine göre eski bir Hint tanrısı.

Dârâ (Dârâ-yı dâdguster) (ölm. M.Ö. 330) Üçüncü Daryuş. Üçüncü Erdeşîrden sonra Pers hükümdarı oldu. On dört yıl İran'a hükmetti. Büyük İskender ile savaştı. Sonunda yenilerek Kirman'a kaçtı. Buradan İskender'e gönderdiği mektupta barış teklifinde bulundu. Ancak hizmetkârları Cânûsyâr ve Mâhyâr tarafından suikaste uğradı.

Ölümünden önce İskender onu ziyarete geldi. İskender'e öğüt veren Dârâ kızı Rûşenek'i onunla evlendirdi. İskendernamelerde bu savaş için ayrı bir bölüm vardır.

darağacı Enelhak (Ben Hakkım) diyen Hallâc-ı Mansûr'un (ölm. 922) idam edildiği darağacı.

dem-i îsâ (azm-i remîm) Hz. İsa'nın ölüleri dirilten güçlü nefesi.

Davud Sesinin gürlüğü ve okuduğu ilahilerle tanınan, Zebur adlı kutsal kitabın indirildiği peygamber. Enfüs ü âfâka aks ettikde nûr-i şems-i aşk/ Kûh ü mürgân Hazreti Dâvud'a hemelhân olur (Son Asır Türk Şairleri) [Aşk güneşinin ışıkları nefislere ve ufuklara yansıyınca, dağlar, kuşlar Davud peygambere ezgilerde eşlik etmeye başlar.] Bâ bâde nişîn, ki molk-i Mahmûd înest. / Vez çeng şinov, ki lahn-i Dâvûd înest. / Ez âmede vu refte diger yâd mekon. / Hâlî hoş bâş; zanki maksûd înest. Yanında badeyle otur; Mahmud saltanatı budur. Çengden dinle; Davud'un nağmesi budur. Geleni geçeni alma ağzına artık. Mutlu ol şimdi. Çünkü maksat budur. (Hayyâm) Fehezemûhum bi iznillâhi ve katele dâvûdu câlûte ve âtâhullâhu'l-mulke ve'l-hikmete ve allemehu mimmâ yeşâu Sonunda Allah'ın izniyle onları bozguna uğrattılar. Davud da Câlût'u öldürdü. Allah ona (Davud'a) hükümdarlık ve hikmet verdi, dilediği ilimlerden ona öğretti. (Kur'ân, II/251)

Deccal İnanışa göre, Ahir zamanda ortaya çıkarak Tanrılık iddiasında bulunacak, dünyada fitne koparacak, sonunda Mehdi tarafından öldürülecek olan tek gözlü insan. Dehri tahrîb eyledi Ye'cûc u Me'cûc-i zamân/ Halkın ümmîdi yine Mehdî ile Deccâl'de (Memduh Paşa) [Zamanın Ye'cûc ile Me'cûcu dünyayı tahrip etti. Halkın umudu yine Mehdi ile Deccal'a kaldı.]

dey Güneş takvimine göre kış mevsiminin ilk ayı.

deyr (deyr-i mugân) 1. manastır. 2. meyhane. Dili al ey büt-i Çîn hayruna bir deyr eyle/ Sana bir bûseye satduk yüri var hayr eyle (Bâkî) [Ey Çin güzeli, gönlümü al, hayrına manastır kur. Sana bir öpücüğe sattık, haydi hayrını gör.] 3. dünya. Feryâd ile doldurup bu deyri/ Feryâda getürdi vahş ü tayrı (Fuzûlî) [Manastıra benzeyen bu dünyayı feryatlarla doldurdu; kurdu kuşu da feryada getirdi.]

Ebûleheb Hz. Muhammed'in amcası. Karısı ile birlikte İslâm dininin büyük düşmanı. Kur'ân'da hakkında sûre indirilmiştir. Tebbet yedâ ebî lehebin ve tebbe Ebû Leheb'in elleri kurusun. Zaten kurudu. (Kur'ân, CXI/1) Ebû Leheb'in elleri kurusun. Zaten kurudu. (Kur'ân, CXI/1)

Ebülvefâ 1431 yılında Şiraz'da ölen ünlü Şeyh Hâce Ebülvefâ-yı Şîrâzî.

Ehlibeyit 1. ev ahlkı. 2. Hz. Muhammed'in ailesi. Hz. Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin.

Elest (rûz-i elest, belâ) Edebiyatta Kur'ân'daki şu âyete gönderme yapılır. Ve iz ahaze rabbuke min benî âdeme min zuhûrihim zurriyyetehum ve eşhedehum alâ enfusihim elestu birabbikum kâlû belâ şehidnâ Hani Rabbin (ezelde) Âdemoğullarının sulplerinden zürriyetlerini almış, onları kendilerine karşı şahit tutarak, "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" demişti. Onlar da, "Evet, şahit olduk (ki Rabbimizsin)" demişlerdi. (Kur'ân, VII/172)

emanet yükü Tanrı'nın insanlara verdiği marifet.

Erdevan İran mitolojisinde Guştasb soyundan gelen hükümdar.

Eymen Vadisi Musa Peygamberin mucizelerini gösterdiği vadi.

Fahreddîn-i Irâkî (ölm. 1289) Bir arada Anadolu'da bulunan, gazelleriyle meşhur mutasavvıf şair.

Fâtiha 1. Kur'ân'ın ilk sûresi. Gözlerim ebnâ-yı âdemden o rütbe yıldı kim /İstemem ben fatiha, tek çalmasınlar taşımı (Eşref) [Gözlerim insanoğlundan öyle bir yıldı ki, aman taşımı çalmasınlar da, mezarımda fatiha okumalarını bile istemem!] 2. başlangıç. 3. bir işe başlanırken bu sûre okunur.

felek (sipihr, çarh, çarkıfelek) gökyüzü.

Ferhad Ferhad ile Şirin hikâyesinin erkek kahramanı. Ressam Bihzad'ın oğlu. Bir hükümdarın oğlu olmadığı için Mihin Bânu tahta geçer. Bunun kızkardeşinin adı Şirin'dir. Şirin için saray bahçesinde bir köşk yaptırır. Köşkün resimlerini Bihzad yaparken oğlu da babasına yardım eder. Şirin burada gördüğü Ferhad'a aşık olur. Şirin, dağın arkasındaki bir pınarın suyunun köşke getirilmesini ister. Ferhad bu işi üstlenir. Banû, Ferhad'ın Şirin'i sevdiğini öğrenince Ferhad'ı hapsettirir. Daha sonra gördüğü bir rüya üzerine hapisten çıkartır. Ferhad dağda kendisine bir mağara açar, duvarlarına Şirin'in resmini yapar, orada yaşar. Bu sırada komşu ülkenin hükümdarı Hürmüz Şah iki âşığı birbirine kavuşturmak için Mihin Bânu'ya savaş açar, onu yener; Şirin'i alır. Bu kez Hürmüz Şah'ın oğlu Hüsrev, Şirin'e aşık olur. Ferhad'a Şirin'e kavuşmak için tekrar bir dağ delmesi şartı koşulur. Ferhad işe başlar. Hüsrev'in dadısı Ferhad'ın yanına gelerek Şirin'in öldüğü yalanını söyler. Ferhad üzüntüsünden külüngü başına vurup intihar eder. Durumdan haberdar olan Şirin, Ferhad'ın yanına gelir; belinden hançerini çekerek kendini öldürür. Aceb sen kûhkenlik eyledin mi nâm-ı Şîrîne/ Ne koz kırdın ki bilsem şimdi Ferhâd olmak istersin (Son Asır Türk Şairleri) [Şirin'in adına

yakışacak şekilde dağları mı deldin acaba? Ne cevizler kırdın, orasını bilemem ama, şimdi kalkmış, Ferhat olmak istersin!]

Feridun İran mitolojisinde Dahhâk'i öldüren padişah. İran mitolojisinde Hint-İran kavimlerinin mitolojik hükümdarlarından biri. Âbtîn'in oğlu. Pîşdâdiyân hanedanına mensup olun "dîvbend = devleri bağlayan) lakaplı Tahmuras'ın soyundan gelir. Feridun henüz süt çocuğu iken hükümdar Dahhâk babasını öldürttü. Annesi Ferânek çocuğunu alıp bir çayırlığa saklandı; yavrusunu inek sütüyle besledi. Müneccimlerden sonunun Feridun elinden olacağını öğrenen Dahhâk her yerde onu arattı. Annesi bunun üzerine çocuğunu götürüp Elburz dağına saklandı. Feridun on altı yaşına gelince annesine soyu sopu hakkında sorular yöneltti. Ferânek, Cemşîd ile Dahhâk meselesini oğluna anlattı. Bu sırada Feridun kaygısını içinden atamayan Dahhâk, iyi bir insan olduğuna dair bir belge hazırlatıp köylüsü, şehirlisi herkese zorla imzalatıyordu. Sıra Demirci Kâve'ye gelince, "Bu ne biçim adalet böyle? On sekiz oğlum vardı. On yedisinin beynini yılanlarına verdiler. On sekizinci oğlum zincire vurulu. Benim günahım ne?" diye haykırdı. Dahhâk, belgeye istinaden Kâve'nin çocuğunu geri verdi. Kâve belgeyi parçaladıktan sonra insanları etrafına topladı. Demirci önlüğünü sancak (direfş-i kâviyânî) yaptı; birlikte Elburz'a gidip Feridun'u kendilerine şah olarak seçtiler. Feridun, Dahhâk'i yakalatıp Demâvend dağında zincire vurdurdu. Sonra ülkesini Selm, Tûr ve Îrec adlı üç oğlu arasında paylaştırdı. (Mu'în, Dr. Muhammed, Ferheng-i Fârsî, Tahran 2536, VI/1360-1361) Anılmaz idi Ferîdun u Cemle Keyhusrev/ Cihâna gelmese ger şâirân-ı şehdmakâl (Hayâlî) [Tatlı dilli şairler dünyaya gelmese, Feridun'un, Cem'in ve Keyhüsrev'in adları anılmazdı.]

Ferkadân Büyükayı yıldız kümesinde bulunan iki parlak yıldız. Olsun erkânı müretteb ol sa'âdethânenin/ Kopmasun bir taşı ger kopsa yerinden ferkadân (Nef'î) [O saadet yuvasının ana unsurları hep düzgün olsun. Ferkadan yerinden kopacak kadar kıyamet kopsa da o evin bir taşı bile yerinden kopmasın.]

Firdevs Cennet. Ellezîne yerisûne'l-firdevse hum fîhâ hâlidûne Onlar Firdevs cennetlerine varis olurlar. Onlar orada ebedî kalacaklardır. (Kur'ân, XXIII/11) Ey Hayâlî çekmezem firdevs-i ferdâ gussasın/ Kim bu gün Cennet cihânda vasl-ı cânândır bana (Hayâlî) [Hayali, yarın için vaat edilen Firdevs cennetinin gamını çekemem. Bugün benim dünyadaki cennetim, sevgilime kavuşmaktır, o kadar!] Gerdûn nigerî zi kadd-i fersûde-yi mâst. / Ceyhûn eserî zi eşk-i pâlûde-yi mâst. / Dûzeh şererî

zi renc-i bîhûde-yi mâst. / Firdovs demî zi vakt-i âsûde-yi mâst. Felek dediğin, bir örnek iki büklüm boynumuzdan. Ceyhun dediğin bir iz, süzülen göz yaşımızdan. Cehennem dediğin bir kıvılcım, boşuna zahmetimizden. Cennet dediğin bir an, huzur dolu vaktimizden. (Hayyâm)

galiye misk ve amber karıştırılmış siyah saç boyası, gâliye. Saf-i uşşâk hücûm etti meğer kim hüsnün / Lâ'l gencînesine gâliyeden çekti hisâr (Fuzûlî) [Aşıklar saf saf hücum etti. Galiba güzelliğin lâl hazinesine galiyeden bir hisar çekti.]

Garipler akşamı (şâm-ı garîbân) 1. Birinin ölüp gömüldüğü günün akşamı. 2. gariplerin dertlendiği akşam vakti. 3. Kerbelâ olayında Ehlibeytin Yezid ordusuna esir düştükleri günün akşamı.

Genc-i şâyegân İran hükümdarı Husrev-i Perviz'in sekiz hazinesinden biri.

Genc-i Kârûn Karun hazineleri.

gömlek yakma Birbirine dargın olan iki dosttan biri barışmak isterse, isteğini belirtmek için gömleğini çıkarıp yakarmış.

gönül sahibi (gönül eri) insan hallerini iyi bilen kişi, halden anlar kişi.

Gulgeşt-i Musallâ Şiraz yakınlarında bir mesire yeri, eski bir namazgâh.

Gulistân-i İrem İrem bağları, Şeddad tarafından kurdurulup şiddetli bir yer sarsıntısı ile yok olan şehir.

gulyabani (gûl-i beyâbânî) Issız yollarda insanlara adları ile seslenen, insanların yollarını şaşırtan cin.

Guştasb Keyânî hükümdarlarından Lohrasb'ın oğlu. Zerdüşt onun döneminde ortaya çıktı.

gülbang 1. bülbülün şakıması. Çemen etfâlinün uyhuların uçurdı yine/ Subhdem gulgule-i fâhte, gülbâng-i hezâr (Bâkî) [Sabah sabah üveyiğin ötüşü, bülbülün gülbang çekişi yine çimen çocuklarının uykusunu kaçırdı.] 2. yüksek sesle koro halinde okunan derviş duası. Kurbanlar tığlayıp gülbang çekildi/ Gaflet uykusundan uyana geldim/ Dört kapı sancağı anda dikildi/ Can, baş fedâ edip kurbâna geldim (Şâhî)

Hacı Kıvamuddîn Hasan İlhanlı Sultanı Üveys'in veziri (ölm. 754/1353), Hafız bu vezirden İkinci Âsaf diye söz eder.

hakan Türk hükümdarı, Türk imparatoru. Bugün Hakanı sensin Türk ü Çînin/ Hezârân çâkerin var Hâna benzer (Hayâlî) [Bugün Türklerin, Çinlilerin hakanı sensin. Hana benzer binlerce kulun var.]

Hallâc-ı Mansûr (858-922) Enelhak (Ben Hakkım) dediği için öldürülen sûfî.

Halluh Türkistan'da güzelleriyle meşhur bir yer.

halvet 1. yalnız kalmak, yalnızlık. 2. dervişin kırk günlük çile çıkarması, erbain.

hamail 1. kılıç bağı. 2. boyuna asılan muska.

hân-ı yağmâ yağma sofrası. Eski Türklerde, verilen ziyafetten sonra bulunan kap kacağın, sofra takımlarının kapışılması.

hâne-i hammâr(î) meyhane. Pîrî dîdem be hâne-yi hemmârî. / Goftem: Nekonî zi reftegân ehbârî?/ Goftâ: Mîhor ki hemço mâ bisyârî/ Reftend u kesî bâz neyâmed bârî! Bir pîr gördüm, yeri aşk meyhanesi. Dedim: Haber ver; gidenlerin çıkmaz sesi. Dedi: Bak içmeye; bizim gibi nicesi Gitti de gelmedi geri bir tanesi. (Hayyâm)

hankah (< hânekâh] büyük tekke.

Harem ortasında Kâbe'nin yer aldığı, kavga etmenin, bir canlıyı öldürmenin yasak olduğu bölge.

Harut – Mârut İnsanlara sihir öğrettikleri için cezalandırılan iki melek. Yuallimûne'n-nâse's-sihre vemâ unzile ale'l-melekeyni bibâbile hârûte ve mârûte Çünkü insanlara sihri ve Babil'de Hârut ile Mârut isimli iki meleğe indirileni öğretiyorlardı. (Kur'ân, II/102) Senin sehhâr-ı çeşmün sihrini Hârût ile Mârût/ İşitdi, sernigûn oldı, yire geçdi hicâbından (Zâtî) [Senin büyücü gözlerinin yaptığı sihri Hârut ile Mârut işitti de, başları öne düştü, utançlarından yerin dibine geçtiler.]

hasbeten lillah (Allah rızası için). Beratların, hükümlerin üstüne yazılan yazı.

hırka dervişlerin giydiği yamalı hırka. Destâr-ı hâce, hırka-ı sôfî, ridâ-yı şeyh/ Devr-i lebünde meygedelerde yatur girev (Bâkî) [Müderrisin sarığı, sûfînin hırkası, şeyhin cübbesi senin dudağının devrinde meyhanelerde rehin olarak durur.]

hırz-ı yemânî muratların elde edilmesi için okunan dua. Müşkil işe düşmişem meded kıl/ Mey hırziyle belâmı red kıl (Fuzûlî, Leylâ ve Mecnûn) [Zor bir işe girdim, yardım et. Şarap muskasıyla belâmı başımdan sav.]

Hıtâ (Hıtay) Doğu Türkistan'da güzelleriyle meşhur bir yer.

Hızır İlyas ile birlikte Karanlıklar ülkesinde ölümsüzlük suyunu bulup içen, böylece ölümsüzleşen iki kişiden biri. Hızır karada, İlyas ise denizde dara düşenlerin imdadına yetişir.

Hint Hindistan.

hint beni (hâl-i hindû) sevgilinin yanağındaki mis kokan ben. Gönlümün sırça sarayın ey peri hıfz etmeğe/ Hindû-yi hâl-i ruhundur perdedârı çeşmimin (Necati Bey) [Ey peri, yanağındaki benin hindûsu gönlümün sırça sarayını korumak için gözümün perdedarlığını yapar.]

Huten Doğu Türkistan'da güzelleriyle meşhur bir yer. Burada yetişen ceylanların göbeğinden kaliteli misk elde edilirmiş. Dişlerinle saçına vermese bâc ile harâc/ Dür Aden'den gelemez, nâfe Huten'den çıkamaz (Necati Bey) [İnci senin dişlerine baç vermez, nâfe saçlarına haraç ödemezse, ne biri Aden'den gelebilir, ne öbürü Huten'den çıkabilir.]

hümâ (hümây) 1. Rivayete göre, yakalanması imkânsız olan, Hindistan'da, Hıtay'da, Kıpçak çöllerinde yaşayan bir kuş. İnanışa göre gölgesi kimin üstüne düşerse padişah olurmuş. Bu yüzden devlet kuşu da denilir. Gölgelikde edemezsin derdmendinle karâr/ Sen hümâsın, dâimâ işin senin pervâz olur (Necati Bey) [Gölgelikte dertlin ile oturup kalkamazsın. Sen hümasın, senin işin hep uçmaktır.] 2. İran'da Persepolis'i yaptıran prenses. Şarkın en marûf prensesi ki İskender'den evvelki İran tarihinin yegâne tanıdığı kraliçe ondan ibaret olduğu gibi Persepolis'te bin sütunlu sarayın bâniyesidir, hümâ nâmıyla yâd olunur. (Pakalın)

hüthüt (hüdhüd) çavuşkuşu. Hz. Süleyman ile Sebâ melikesi Belkıs arasındaki haberleşmeyi sağladı. Ve tefakkade't-tayre fekâle mâ liye lâ erâ'l-hudhude em kâne mine'l-gâ'ibîne Süleyman, kuşlara göz atıp yokladı ve şöyle dedi: "Hüdhüd'ü niçin göremiyorum? Yoksa kayıplara mı karıştı?" (Kur'ân, XXVII/20)

Hüsrev İran şahlarından Nuşirvan'ın torunu, Hürmüz'ün oğlu Husrev. Balığı çok sevdiği için balık anlamına gelmez Perviz lakabı ile anıldı.

Husrev – Şîrîn Doğu edebiyatının klasik aşk romanlarından biri. İlk kez Şehname'de İkinci Husrev dönemi anlatılırken bu hikâyeye yer verilir. Bağımsız bir eser olarak 12. yüzyılda Nizâmî-i Gencevî tarafından kaleme alındı.

hüzünler kulübesi (kulbe-i ahzân) Yakub Peygamber çok sevdiği oğlu Yusuf'un hasretine dayanamadığı için gözleri kör oldu. Oba dışında çalılardan yaptığı bir kulübede ağladığı için bu kulübe edebiyatta hüzünler kulübesi (kulbe-i ahzân) olarak anıldı. Geniş bilgi için bk. Celâl Settârî, Züleyha'nın Aşk Derdi, Hz. Yûsuf Kıssası, çev. Mehmet Kanar, İnsan Yayınları, Kur'ânî İlimler Dizisi: 16, 5. baskı, İstanbul, 2010.

İhlâs Kur'ân'ın 112. sûresi.

ihram Hac ibadetine başlayan hacıların üstlerine giydiği beyaz, uzun giysi. Kâ'be ihrâmına zâhid dediler bel bağladı / Eyledim tahkîk anuñ bağlandığı zünnâr imiş (Fuzûlî) [Zahidin Kâbe ihramına bel bağladığını söylediler. Ben araştırdım, meğer onun bağlandığı zünnarmış.]

İkinci Asaf (Âsaf-ı sânî) devrin güçlü veziri. Güçlü vezirler edebiyatta Süleyman Peygamber'in veziri Âsaf'a benzetilir.

iksir bakır ve gümüşten altın elde etmek için hazırlanan terkibe katılan madde.

İrec İran hükümdarı Feridun'un küçük oğlu.

İrem bağları (bisât-i İrem, Bâğ-ı İrem) 1. Tanrılık davasına kalkışan Âd kavmi hükümdarı Şeddad'ın bahçeleriyle ünlü, kurdurduğu şehir. Şiddetli bir deprem sonucunda yerle bir olmuş. Elem tere keyfe fe'ale rabbuke bi'âdin ireme zâti'l-imâdi elletî lem yuhlak misluhâ fi'l-bilâdi ve semûde'llezîne câbû's-sahra bi'l-vâdi ve fir'avne zi'l-evtâdi (Ey Muhammed!) Rabbinin, (Hûd'un kavmi) Âd'e, şehirler içinde benzeri kurulmamış olan, sütunlarla dolu İrem'e, vadide kayaları oyan (Salih'in kavmi) Semûd'a, kazıklar sahibi Firavun'a ne yaptığını görmedin mi? (Kur'ân, LXXXIX/6-10) İrem bâgından u Nemrûd odından sürme fesâne/ Getür ol câm-ı âteşrengi kim 'âlem olur gülşen (Avnî) [Bana İrem bağından, Nemrut ateşinden masal anlatma. Getir şu ateş renkli kadehi de âlem gül bahçesine dönsün.] 2. Hafız'ın memduhu Şah Şücâ'ın Şiraz yakınlarındaki gezinti yeri.

İsa (Îsî, Îsî-i Meryem, Mesîh, Mesîhâ) İsa Peygamberin güçlü nefesi ile ölüleri diriltirmiş. Bu karanu gece, bu sohbet-i cânbahş nedir?/ Yere mi indi aceb İsî-i Meryem bu gece? (Necati Bey) [Bu karanlık gece, cana can katan bu sohbet de ne demek? Yoksa Meryem oğlu İsa bu gece gökten yere mi indi?]

İskender aynası (Âyîne-i İskender) 1. İskender'in uzaktan gelen düşman gemilerini görmek üzere kendi adıyla kurduğu İskenderiye şehrinin sahilinde bulunan devâsâ ayna. 2. İskenderiye feneri. Mitolojiye göre bu fenerdeki aynanın tılsımlı olduğu şayiası çıkarılarak düşmanlara gözdağı verilirdi. 3. tasavvufta, Tanrı'dan başka her şeye kapalı olan temiz kalp.

İsm-i a'zam Tanrı'nın adı. İsm-i a'zam Süleyman'ın yüzüğü üstünde kazılı olduğu için, Süleyman bütün varlıklara hükmetmiş.

kadeh aynası 1. üstü ayna gibi parlak olan kadeh. 2. içi şarop dolu kadeh.

Kadir gecesi Kur'ân'ın indirildiği, bütün meleklerle birlikte Cebrail'in yere indiği, yapılan ibadetlerin bin yıldan hayırlı olduğu gece. Ramazan ayının son on günündeki tek gecelerden biri.

Kaf Dağı 1. Tahran'daki Demavend dağı. 2. Dünyayı çepeçevre kuşattığına inanılan ve uzakları simgeleyen dağ zinciri. Hepsi meshûr, o muamma güzeli /Gittiler görmeğe Kaf dağlarına (Yahya Kemal)

kâğıt gömlek bir ulu kişiden talepte bulunanların dileklerini sunmak üzere üzerlerine geçirip yaktıkları kâğıttan giysi.

kalender Kalenderîlik tarikatına mensup derviş. Saç, sakal, bıyık ve kaş-

larını kazıtan kalender dervişleri varlık birliği ilkesine sıkı sıkıya bağlı olduklarından dünya işlerinden kendilerini soyutlamışlardı. Yoksul, aç ama özgür olarak yaşarlardı. Ma'nîde nazım kişverinin tâcdâriyem/ Sûretde gerçi başı açık bir kalenderem (Hayâlî) [Görünüşte başı açık bir kalender olsam da, mânâya gelince nazım ülkesinin taçlı tahtlı şahıyım ben.]

Kamerî devir Hz. Muhammed'in de yaşamış olduğu dönem. Deccal da bu dönemde çıkacağı için Fitneler Devri de denilir.

Kanber Hz. Ali'nin âzatlı kölesi.

Kânûn-i Şifâ İbn-i Sînâ'nın bugün bile faydalanılan iki tıb kitabı, el-Kânûn fi't-tıbb, Kitâbu'ş-şifâ.

karınca 1. Süleyman Peygamber'in orduları karınca yuvalarının bulunduğu yere yaklaşınca, karıncaların lideri "Yuvalarınıza girin, Süleyman'ın ordusu sizi çiğnemesin" diye emir verir. 2. Bir karınca armağan olarak Süleyman Peygamber'e karınca bacağı getirir. 3. Edebiyatta Süleyman ihtişamı, gücü, karınca acizliği simgeler.

Kârun 1.Hz. Musa'nın amcasının oğlu. İlkin Musa'ya iman etti. Musa'nın yol göstermesiyle kimyacılığa atıldı ve bu yolla büyük bir servetin sahibi oldu. Musa, onca servetine rağmen pinti olan Kârun'a malının zekâtını vermesini ikaz etti. Kârun bunu kabul etmediği gibi, Musa'yı zinakârlıkla suçladı. Hz. Musa'nın lanetinden sonra büyük bir deprem oldu ve Kârûn 40 oda dolusu hazineleriyle birlikte toprağa gömüldü. Bezlini evvel bahârın kûha sor hâmûna sor/ Mâl-i dünyâdan ne alıp gitdiğin Kârûn'a sor (Hayâlî) [İlkbaharın saçtıklarını dağa sor, kırlara sor. Dünya malından ne alıp gittiğini Kârûn'a sor.] İnne kârûne kâne min kavmi mûsâ febegâ aleyhim Şüphesiz Kârûn, Mûsâ'nın kavmindendi. Onlara karşı azgınlık etti. (Kur'ân, XXVIII/76) 2. çok zengin kişi. Hengâm-i tengdestî der iyş kûş u mestî/ Kin kîmyâ-yi hestî Kârûn koned gedâ râ Yoksulluk zamanı bak iyi yaşamaya, çek kafayı. Bu varlık kimyası zira Karun eder yoksulu, bînevayı. (Hâfız)

Kasrızerd İran'da bir yerleşim yeri.

Kâvus İran mitolojisinde Keyler sülalesinin padişahlarından biri.

kayser Roma ve Bizans imparatorlarına verilen ad, sezar. Mülûk-i zamâne önünce revâne/ Rikâb-ı hümâyûnda Hakân u Kayser (Bâkî) [Zamane melikleri onun önünde gidiyor. Hakan ile Kayser padişahın üzengisini tutuyor.] Heleke kisrâ summe lâyekûnu kisrâ ba'dehu ve kayserun leyehlikenne summe lâyekûnu kayserun ba'dehu ve letuksemenne kunûzuhâ fî sebîlillâhi Kisrâ ölmüştür, ondan sonra Kisrâ olmayacaktır. Kayser de

elbette ölecektir, ondan sonra Kayser olmayacaktır. Sizler kesinlikle Kisrâ ile Kayser'in hazinelerini Allah yolunda paylaşacaksınız. (Buhârî)

Kemâl-i Isfahânî (ölm. 1237) Hallâkülma'ânî (mânâlar yaratan) adıyla bilinen ve kendisinden sonra birçok büyük şairi etkileyen Fars şairi.

Kenan Ken'an toprakları, Filistin, Yakup ve Yusuf Peygamberlerin Filistin topraklarındaki yurdu. Bâğ-ı cinân câhide, dîdâr bendeye/ Ken'ân ana vü Yûsuf-i gülpîrehen bana (Necâti Bey) [Cennet bahçesi sofuya, sevgiliyle buluşmak bana, Ken'an eli ona, gül gömlekli Yusuf bana.]

Kenan pîri Yakub Peygamber. Oğlu Yusuf'un kardeşleri tarafından kaçırılıp kuyuya atılması, gömleğinin güvercin kanına bulanarak öldüğü yalanının söylenmesi üzerine ağlamaktan gözleri görmez olmuştu.

Kerûbîler büyük melekler. Pîş-i dergâhında berpâ safnişînân-ı felek/ Zîr-i eyvânında pervâz etmede kerrûbiyân (Nef'î) [Felekte saf kuranlar dergâhının önünde ayakta duruyor. Melekler eyvanının altında uçuşuyor.]

Keşf-i Keşşâf Keşşâf, Cârullah Muhammed Zemahşerî (ölm.1144)'nin tefsiri. Keşf, Ömer b. Abdurrahman el-Kazvînî (ölm. 1344)'nin Keşşâf'a yazdığı haşiye.

Kevser (âb-i kevser, menba'-i kevser) Cennet'te bir havuz ve bu havuzun suyu. Yüzü cennet, lebi kevser, boyu Tûbâ var iken/ Zühd-i huşki nedeyim ben, bana andan ne biter (Necati Bey) [Cennet gibi güzel yüzlü, kevser gibi tatlı dudaklı, Tûba gibi uzun boylu sevgilim varken kuru zahitliği ne yapayım? Bana ondan ne hayır gelir?] Gûyend: Behişt u hûr u kovser bâşed. / Cûy-i mey u şîr u şehd u şekker bâşed. / Por kon kadeh-i bâde vu ber destem nih. / Nakdî zi hezâr nisye bihter bâşed. Derler ki: Cennet var, huri ve kevser var. Mey ırmağı var, süt, bal ve şeker var. Doldur bade kadehini, ver elime; Bin veresiyeden iyi bir peşin var. (Hayyâm)

Key İran hükümdarı. Hengâm-i sabûh ey sanem-i ferruhpey;/ Ber sâz terâne'î yu pîş âver mey. / Kefkend be hâk sad hezârân Cem u Key/ İn âmeden-i tîr meh u reften-i dey. Sabûh içme vakti, ey ayağı kutlu güzel! Bir terane söyle; getir mey. Haziranın gelişi, Aralığın gidişi, Yere serdi binlerce Cem, binlerce Key. (Hayyâm)

Keykubâd İran hükümdarı.

kıble 1. Kâbe'nin merkez alındığı duruş yönü. Seyekûlu's-sufehâu mine'n-nâsi mâ vellâhum an kıbletihimulletî kânû aleyhâ İnsanlardan bir kısım beyinsizler: Yönelmekte oldukları kıblelerinden onları çeviren nedir? diyecekler. (Kur'ân, II/142) 2. Edebiyatta sevgilinin kaşı mihraba,

dolayısıyla kıbleye benzetilir. Tâ görelden iki şehlâ gözlerinin karasın/ Kıble-i mihrâb edindim kaşlarının arasın (Necati Bey) [İki şehla gözünün karasını gördüğümden beri, iki kaşının arasını kendime kıble edindim.]

kıran iki yıldızın aynı burçta bir araya gelmesi. Hayl-i şirâr-i nâr-ı dil cünd-i nücûma muttasıl/ Böyle kalursa şöyle bil gökde nice kırân ola (Bâkî) [Gönül ateşinden çıkan kıvılcımları ordusu yıldızlar ordusu ile birleşmiş. Böyle kalırsa şunu bil ki gökte daha birçok kıran olacaktır.]

kısa yen zahitlerin pislenmesin diye kısa tuttukları cübbe veya hırka yeni.

Kisrâ (Kisrî, Kisrî-i Keynişân) eski İran padişahı Âdil Enûşirvan. (cül. 531, ölm. 579) Sâsânî şehinşah (imparator) larının ilki, "âdil = dâdger" lakaplı birinci hüsrev, yirmi birinci Sâsânî hükümdarı. Gubâd'ın oğlu. Annesi bir dihkan (köy ağası)'ın kızı. Gubâd'ın ölümünden sonra Enûşervan ile iki kardeşi Kiyos ve Câm arasında çekişme başladı. Sonunda kardeşlerini safdışı eden Enûşervan Romalılara karşı yaptığı savaşlarda üstün geldi. Reformlarla ve adaleti sağlamasıyla ölümsüzleşti. Hz. Muhammed bu hükümdar zamanında doğdu. (Mu'în, Dr. Muhammed, Ferheng-i Fârsî, Tahran 2536, V/191) Daha sonra bütün İran şahlarına Kisrâ denildi. Heleke kisrâ summe lâyekûnu kisrâ ba'dehu ve kayserun leyehlikenne summe lâyekûnu kayserun ba'dehu ve letuksemenne kunûzuhâ fî sebîlillâhi Kisrâ ölmüştür, ondan sonra Kisrâ olmayacaktır. Kayser de elbette ölecektir, ondan sonra Kayser olmayacaktır. Sizler kesinlikle Kisrâ ile Kayser'in hazinelerini Allah yolunda paylaşacaksınız. (Buhârî) Cihâna geldi bülend itdi dinin eyvânın/ Revâk u tâkını kisrâların edip pâmâl (Necâti Bey) [Dünyaya geldiğinde kisraların revaklarını taklarını ayaklar altına alıp, dinin eyvanını yükseltti.] Sana kisrîyi adâletde muâdil tutsam/ Fazladur sende olan devlet-i dîn ü îmân (Bâkî) [Kisrayı adalette sana denk tutsam, din ve iman devleti sende fazla gelir.]

Kubâd Nûşirvan'ın babası.

Kur'ân kıraati Kur'ân yedi okuma sistemiyle okunur. Bu okunuş tarzları on dört rivayet ile günümüze kadar gelmiştir.

küpe 1. kölelerin kulaklarına taktığı halka. 2. Kalenderlerin ve Bektaşilerin kulaklarına taktığı bağlılık küpesi.

Lâmekân 1. mekânsız. 2. Tanrı. Micmerî, dil Hakk'ın nazargâhıdır / Lâmekân mülkünün haymegâhıdır (Micmerî) [Micmerî, gönül Tanrı'nın seyir yeridir. Mekânsızlık mülkünün otağ kurduğu yerdir.] 3. mekânsızlık. Şâhım Hayâliyem ki cihân lâmekân iken/ Ben bir mekân-ı hâsda mihmân idim sana (Hayâlî) [Şahım, ben Hayaliyim. Dünya daha

mekâna kavuşmamışken ben özel bir mekânda sana konuk olmuştum.]

Leylâ Leyla ile Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı. Bir Gedâyım, şevket-i Dârâyı versen, istemem/ Gerçi Mecnûnum bugün, Leyla'yı versen, istemem (Beşiktaşlı Gedâyî)

Mahmûd (Sultan Mahmud, Ayaz) Gazneli Mahmud.

Mani Miladî 240 yılında doğdu. Zerdüştlük ile Hıristiyanlığı birleştirerek yeni bir din kurdu. Sâsânî Şahı Behram zamanında derisi yüzüldü, içine saman doldurularak öldürüldü. Mani dininin kitapları ressamlar tarafından minyatürlerle süslendi. Süvâr oldukça tasvîrinde âcizdir musavvirler/ Ne denli dikkat eylerse eger Bihzâd eger Mânî (Nef'î) [İster Mani ister Behzad olsun, sen atına bindiğin zaman ressamlar resmini yapmakta âciz kalır.]

maval Arap müziğinde sürekli olarak tekrarlanan melodi.

Mecnûn Leyla ile Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı. Bir Gedâyım, şevket-i Dârâ'yı versen, istemem / Gerçi Mecnûnum bugün, Leylâ'yı versen, istemem (Beşiktaşlı Gedâyî)

melekût âlemi semavî âlem, melekler âlemi, sıfatlar ve kuvvetler âlemi.

Merih (Mirrîh, Mars) Yunan mitolojisinde Tanrı Ares, Romalılarda Tanrı Mars. Savaş tanrısı. Resimlerde elinde kılıç, mızrak veya kesik baş tutar. Yakışıklı bir delikanlıdır. Kızıl renkli olduğundan tabiatı kuru ve sıcaktır. Kutsuz, hayırsız olarak bilinir. Daha geniş bilgi için bk. Yunan Mitleri, s.88-89.

Merve Mekke'de bulunan bir tepe. İnne's-safâ ve'l-mervete min şe'âiri'llâhi femen hacce'l-beyte evi'temere felâ cunâhe aleyhi en yettavvefe anlt ve men tetavva'a hayren feinnallâhe şâkirun alîm Şüphe yok ki, Safa ile Merve Allah'ın koyduğu nişanlardandır. Her kim Beytullah'ı ziyaret eder veya umre yaparsa onları tavaf etmesinde kendisine bir günah yoktur. Her kim gönüllü olarak bir iyilik yaparsa şüphesiz Allah kabul eder ve (yapılanı) hakkıyla bilir. (Kur'ân, II/158)

Mevâkıf Kadı Adududdin tarafından 1300 yılında kelâm hakkında yazılan kitap.

mey-i mugân şarap. Sâkî getür ol mey-i mugânı/ Kim unudalum gam-ı cihânı (Fuzûlî) [Saki getir meyhanecinin şarabını da dünyanın gamını unutalım.]

meyhane 1. ateşkede, Zerdüştî mabedi. 2. gönül. 3. tekke. 4. âlem. 5. mey içilen yer. Yüz bin sôfî zâhid, yüz bin edebli / Meyhânede bir sarhoşa tây olmaz (Celâlî) [Yüz bin sofu zahit, yüz bin edepli bir araya gelse, meyhanedeki bir sarhoşa bile denk olmaz.]

mug 1. ateşe tapan, ateşperest, zerdüştî. 2. meyhaneci.

mugbeçe, mugbeççe: 1. ateşperest rahibi yamağı. 2. meyhaneci çırağı. Aşık olmak âdet olmuştur Rum kızına/ Bir kavim ki ondan gelür pir-i mugan muğbeçe (N. Kemal) [Rum kızına aşık olmak âdet olmuştur. Bunlar öyle bir kavim ki, meyhane pîri de, meyhaneci çırağı da onlardan gelir.] 3. bir mürşide bağlı mürid, derviş.

mumya kemik kırılmalarında ve yaraların iyileştirilmesinde kullanılan ilaç.

mülk-i Süleymân 1. Hz. Süleyman'ın ülkesi. 2. Şiraz.

mülk âlemi beş duyumuzla algıladığımız âlem.

mürid bir mürşide, şeyhe bağlanan derviş. Meşreb-i âyînesi olsa mükedder zevkden/ Avniyâ étmez mürîde fâyide irşâdlar (Avnî) [Avni, gönüldeki aynanın meşrebi zevkden tozlansa, müride irşatlar fayda etmez.]

müselsel Arap harfli yazıda bütün kelimelerin ve bitişmeyen harflerin birbirine bitiştirilerek yazıldığı yazı şekli.

Müşteri (Jüpiter, Erendiz, Bercis) Ay ile aynı burçta bulunması kutluluk alameti sayılır. Müşteri ile Güneşin kıranına kırân-ı sa'deyn (iki kutlu yıldızın bir araya gelmesi) denilir.

Nâhîd Venüs, Çoban Yıldızı, Zühre, Çulpan.

nâfe (nâfe-i Tâtâr) 1. misk ceylanının göbeğinden çıkarılan parfüm. Dişlerinle saçına vermese bâc ile harâc/ Dür Aden'den gelemez, nâfe Huten'den çıkamaz (Necati Bey) [İnci senin dişlerine baç vermez, nâfe saçlarına haraç ödemezse, ne biri Aden'den gelebilir, ne öbürü Huten'den çıkabilir.] Tatara dahi nâfe içün nişe idem azım?/ Zülfinde anın, nâfe-i Tâtârumı buldum (Nesîmî) [Nafe için Tatar ülkesine nasıl gideyim? Onun zülüflerinde Tatar nafemi buldum.] 2.sevgilinin güzel kokan saçı. 3. tilki, tavşan, samur gibi hayvanların göbek bölgesinden çıkarılan kürk.

nakış Doğu mûsikisinde bir beste türü.

namaz kılan kedi Hafız'ın çağdaşlarından İmâdeddin Fakîh (ölm. 1372)'in kedisine namaz kılmayı öğrettiği ve bununla Şâh Şücâ'ı aldattığı rivayet edilir.

nal sevgilinin aşığına boyun eğmesi için bir nala sevgilinin adı kazılır, ateşe atılırmış.

Necef şahnesi Hz. Ali. Mezarı burada bulunduğu için böyle anılır.

Nemrud Tanrılık iddiasında bulunan, İbrahim peygamberi ateşe attıran Babil hükümdarı. Edebiyatta Nemrut ateşi (âteş-i Nemrud), zulüm, zalim, gül bahçesi kavramlarıyla birlikte kullanılır. Halil'i odlara Nemrûd atınca/ Yakub odları gülistân eden sen (Son Asır Türk Şairleri)

İrem bâgından u Nemrûd odından sürme fesâne/ Getür ol câm-ı âteşrengi kim 'âlem olur gülşen (Avnî) [Bana İrem bağından, Nemrut ateşinden masal anlatma. Getir şu ateş renkli kadehi de âlem gül bahçesine dönsün.]

nergis 1. Edebiyatta göze benzetilen çiçek. Yunan mitolojisinde Narsis (Narkisos). Nehir tanrısı Kephisos ile Nympha'nın evliliğinden dünyaya geldi. Narsis'e insanlar ve periler aşık olur. Ses (Ekho) adlı peri de Narsis'e aşık olmuş, aşkından ölerek taşa dönüşmüş, geriye sadece sesi kalmış. Aşklarına cevap vermediği gerekçesiyle tanrılara şikayet edilen Narsis cezalandırılmış. Bir gün sudaki aksini seyrederken dengesini kaybedip suya düşerek boğulmuş. Vücudundan göze benzeyen bir çiçek açmış. Bu çiçek hep güzellikleri seyredermiş. Nergis (Narkissos) hakkında daha geniş bilgi için bk. Yunan Mitleri, s. 385-387. Fitne vü âşûb-i çeşmin göreli nergis müdâm/ Mest-i lâya'kil olup her demde hâb üstündedir (Necati Bey) [Nergis gözünün kopardığı fitneyi gördüğünden beri sürekli olarak zilzurna sarhoştur; gözünü açmaz uyur hep.] 2. sevgilinin baygın bakışlı gözü. Bir gözleri nergis yüzi gül saçları reyhân/ Bir lâleruh u goncadehen serv-i hırâmân (Âhî) [Gözleri nergis, yüzü gül, saçları reyhan, lale yanaklı, gonca ağızlı, salınan selvi boylu bir dilber.]

nigâr 1. güzel, sevgili, dilber. Ne selâm eder ne su'âl eder ne çabuk unuttu bizi nigâr/ Geceler döker gözüm eşk-i ter ne belâ imiş şeb-i intizâr (Âsaf) [Ne selam eder, ne halimi sorar; sevgili bizi ne çabuk unuttu!? Gözlerim geceleri yaş döker. Bekleme gecesi ne belâ imiş!] 2. kına.

Nigâristân Mani'nin resim koleksiyonu. Bozaldan sûret-i Erjengi sen bu nakş-ı dilkeşle/ Benim vasfında her beytim Nigâristân-ı Mânidir (Hayâlî) [Sen bu alımlı güzelliğinle Erjeng'in resimlerini bozduğundan beri seni vasfeden her beytim aslında Mani'nin Nigâristanı gibidir.]

nisan yağmuru Nisan ayında yağan bereket yağmuru. İnanışa göre, Nisan yağmuru yağarken istiridyeler ağızlarını açar, içine düşen yağmur damlası inciye dönüşürmüş. Bu yağmur damlası yılanın ağzına düşerse zehir olurmuş.

Nûh Peygamber 1. Kendisine inanmayanları imana davet etmiş, inananlar Nuh'un gemisine binerek kurtulmuş, inanmayanlar tufanda boğulmuştu. 2. edebiyatta uzun ömür ve güvenilir kaptanın sembolü. Nuh'un dokuz yüz yıl yaşadığı rivayet edilir. Tutalum, Nûh gibi bin yıl ola yaşum ey ömrüm/ Gamun tûfânına had yok, nolur ömr-i dırâzumdan (Zâtî) [Ey ömrüm, diyelim ki yaşım Nuh gibi bin yıl olsun. Gam tufanının sınırı yok; uzum ömürden elime ne geçer?]

nuh revâk (sipihr, gökyüzü) dokuz katlı gökyüzü. Etmediñ mi vehm andan kim kılam bir âh ile / Heft tâk ü nüh revâkın raht ü bahtın târmâr (Fuzûlî) [Bir ah çekersem bahtın yedi takı ile dokuz revakını yerle bir edebileceğimi hiç aklına getirmedin mi?]

papağan (dudu kuşu, tûtî) papağan bir aynanın karşısına geçirilir, sonra biri aynanın arkasına saklanarak kuşla konuşurmuş. Kuş aynadaki görüntüsünü başka bir papağan sandığı için görüntüye laf yetiştirir, böylelikle konuşmayı öğrenirmiş.

pervâne mumun etrafında dönen, daha sonra ateşe atarak kendini yok eden böcek. Edebiyatta pervane aşık, mum da sevgili olarak sembolize edilir. Daha geniş bilgi için bk. Mehmet Kanar, Fehmî ve Şebisterî'den Şem' ve Pervâne, İnsan Yayınları, İrfan ve Tasavvuf Dizisi, İkinci baskı, İstanbul, 2009.

Pervîn Ülker, Süreyya. Sen melek, yüzün güneş, alnın kamer, kâşın hilâl/ Eşiğin gök yüzüdür, yaşım anun pervînidir (Necâtî Bey) Gâvîst ber âsmân, karîn-i pervîn;/ Gâvîst diger; nihofte der zîr-i zemîn;/ Ger bînâ'î, çeşm-i hakîkat bogşâ. / Zîr u zeber-i do gâv moştî her bîn. Gökte var bir öküz, Ülker'in benzeri. / Var bir öküz daha, dünyanın altıdır yeri. / Değilsen kör, aç hakikat gözünü. / Gör iki öküzün arasında bir avuç eşeği! (Hayyâm)

Peşeng İran mitolojisinde Efrasyab'ın babası.

Pervîz İran şahlarından Nuşirvan'ın torunu, Hürmüz'ün oğlu Husrev. Balığı çok sevdiği için balık anlamına gelmez Perviz lakabı ile anıldı.

pîr 1. yaşlı, ihtiyar. Pîrî dîdem be hâne-yi hemmârî. / Goftem: Nekonî zi reftegân ehbârî?/ Goftâ: Mîhor ki hemço mâ bisyârî/ Reftend u kesî bâz neyâmed bârî! Bir pîr gördüm, yeri aşk meyhanesi. Dedim: Haber ver; gidenlerin çıkmaz sesi. Dedi: Bak içmeye; bizim gibi nicesi Gitti de gelmedi geri bir tanesi. (Hayyâm) 2.tarikat kurucusu, şeyh. Pîrimiz, sultanımız, hünkârımız, Hacı Bektaş Veli! Demine devrânına hû diyelim hû! (Mahmut Şevket) Hacı Bektaş gibi sâhibkerâmet / Erkânımız vardır, pîrsiz değiliz (Tokadlı Nuri)

Pîrân Efrasyab'ın veziri ve komutanı.

pîr-i Ken'ân Yakup peygamber, Hz. Yusuf'un babası. Gördü hûnînpîrehen gül Yûsufunu lâcerem/ Pîr-i Ken'ân gibi eder andelîb efgân yine (Necati Bey) [Gül Yusufunu kanlı gömlek içinde gördü ya, bülbül Ken'ân pîri Yakup gibi yine feryat eder durur.]

pîr-i mugân 1. ateşperest baş rahibi. 2. meyhaneci. La'l-i lebin anıldı, tutuştum şerâb ile/ Pîr-i mugân önünde bugün mâcerâ budur (Necâti

Bey) [Dudağının lâli anıldı, şarap ile tutuştum. Meyhane pîri önünde anlatılan macera bugün budur.] 3. tasavvufta mürşid.

Platon (MÖ 430-348) Eflatun. Sokrat'ın öğrencisi, Aristo'nun hocası. Atina'da Akademia'yı kurdu.

rakip bir sevgilinin âşıklarından her biri. Havf eder sanma mahallende Necâtî'den rakîb/ Pâdişâhım bellidir kim seg gedâdan korkmaz (Necati Bey) [Rakibin senin mahallende iken Necati'den korktuğunu sanma. Padişahım, köpek dilenciden korkmaz, bu besbelli.]

Rızvân (Rıdvan) Cennetin kapıcılığını yapan melek. Habbezâ cây-ı neşâtefzâ ki Rıdvân görse ger/ Hayretinden derdi bu cennet midir, dünyâ mıdır (Nef'î) [Oh oh, bu ne güzel neşelendirici bir yer! Rıdvan meleği görse, hayretinden "Burası Cennet mi, dünya mı?" diye sorardı.]

ribât (ribât-i do der, iki kapılı han) 1. kervansaray, konak yeri. Kılmagıl muhkem gönül dünyâya akd-i irtibât / Sen bir âvâre misâfirsin bu bir vîrân ribât (Fuzûlî) [Gönül, dünyaya sımsıkı bağlanmaya çalışma. Sen avare bir yolcusun, bu viran olmuş bir kervansaraydır.] Dünyaya geldiğim anda/ Yürüdüm aynı zamanda/ İki kapılı bir handa/ Gidiyorum gündüz gece (Aşık Veysel) 2. tekke.

rind dünyayı umursamayan kalender. Rindî dîdem nişeste ber heng-i zemîn,/ Ne kufr u ne islâm u ne donyâ vu ne dîn. / Nî hakk, ne hakîkat, ne şerîat, ne yakîn. / Ender do cihân kirâ buved zehre-yi in? Bir rint gördüm, binmiş dünya atına. Ne küfr kalmış, ne İslâm, ne dünya, ne din. Ne Hakk kalmış, ne hakikat, ne şeriat, ne yakîn. İki dünyada da var mı buna cüret eden? (Hayyâm) Görmedim Nef'î gibi bir rind-i âlîmeşrebi/ Hem gedâ hem pâdişâh-ı kâmkâra nâz eder (Nef'î) [Nef'î gibi yüce meşrepli bir rint görmedim. Hem dilencidir, hem muradına ermiş padişaha naz eder.]

Rûhülemîn Cebrail.

Rûhülkudüs 1. Cebrail. Ve âteynâ îse'bni meryeme'l-beyyinâti ve eyyednâhu birûhi'l-kudusi Meryem oğlu İsa'ya açık mucizeler verdik ve onu Rûhu'l-Kudüs ile güçlendirdik. (Kur'ân, II/253) 2. Hıristiyanlıkta Hz. İsa ve onda zuhur eden Tanrı kudreti.

Ruknâbâd (Âb-i Ruknâbâd) Şiraz yakınlarında akan bir çay.

Rûm Anadolu.

rûz-i elest (belâ) insanların yaratılış başlangıcı, Tanrı'nın ruhları yarattıktan sonra "Elestu birabbikum?" (=Ben sizin Tanrınız değil miyim?) diye sorduğu gün.

sabâ sabâ rüzgârı, gün doğusundan esen meltem. Kâtip sen yaz, sabâ sen

de kerem kıl / Götür arz-ı hâlim yâre tez elden (Bayburdlu Zihni)

Safâ Mekke'de bulunan bir tepe. bk. Merve maddesi.

sahipkıran iki kutlu yıldızın aynı burçta bir araya geldiği devirde hükümdar olan kişi, talihi kutlu padişah. Eyâ Şâhî ki dâ'im hançer-i şer'iñ nizâmiyçin/ Çekiptir biñ şehenşeh tîg ü biñ sâhibkırân hançer (Fuzûlî) [Şâhım, şeriat hançerinin nizamı için sürekli olarak bin şehinşah kılıç, bin yıldızı kutlu hükümdar hançer çeker.]

sa'y Hacıların Merve ile Safâ tepeleri arasında yedi kere koşar adım yürümesi.

sâki içki dağıtan, içki sunan. Sun sâgarı sâkî, bana mestâne disünler/ Uslanmadı gitti gör o dîvâne disünler (Şeyhülislâm Yahya) [Saki, sun kadehi, varsın bana sarhoş desinler. O deli uslanmadı gitti, desinler.] Ânân ki zi pîş refte'end ey sâkî,/ Der hâk-i gurûr hofte'end ey sâkî;/ Rov, bâde hor u hakîkat ez men şinov. / Bâd est her ançi gofte'end ey sâkî. Evvelce gelip geçenler yok mu saki,/ Gurur toprağında yatmaktalar be saki. / Hele iç badeyi; dinle benden gerçeği:/ Her dedikleri havadır hava be saki ! (Hayyâm)

salah 1. iyileşme, düzelme. 2. barış. 3. rahatlık, huzur. 4. din bağlılığı. 5. doğru yol.

sâlik tasavvuf yolunda ilerleyen, tarikat mensubu, derviş.

Sâmirî Yaptığı altın buzağı heykeline Musa kavmini ibadet ettiren insan. Kâle feinnâ kad fetennâ kavmeke min ba'dike ve edallehumu's-sâmiriyyu Allah, "Şüphesiz, biz senden sonra halkını sınadık; Sâmirî onları saptırdı" dedi. (Kur'ân, XX/85)

selâse-i gassâle yemeklerin üzerine hazmı kolaylaştırmak üzere içilen üç kadeh şarap.

Selm İran hükümdarı Feridun'un oğlu. İki şehzâdesine Şâh-ı âlem tahtlar verdi/ Ferîdûn Selm ü Tura etti bahş İran u Tûrânı (Hayâlî) [Âlemin şahı iki şehzadesine taht verdi. Feridun, Selm ile Tur'a İran ile Turan'ı bağışladı.]

Selma Arap şiirinde geçen güzel kadınlardan biri.

Selmân Hafız'ın çağdaşı olan ve onu etkileyen lirik şair.

semâ güzel bir ses veya müzik eşliğinde coşkuya kapılarak dönmek.

Semerkand güzelleriyle meşhur Türk yerleşim bölgesi.

Semûd Peygamberlerinin sözünü dinlemediği için yok olan bir kavim. Ve ilâ semûde ehâhum sâlihen Semûd kavmine de kardeşleri Salih'i Peygamber olarak gönderdik. (Kur'ân, VII/73)

Sidre (Sidretülmüntehâ) Eski inanışa göre yedinci kat gökte bulunan ve

sınırı belirleyen ağaç. İnanışa göre Cebrail Hz. Muhammed'in buraya kadar götürdü; kendisi daha ileriye gidemedi. Velekad re'âhu nezleten uhrâ inde sidretu'l-muntehâ indehâ cennetu'l-me'vâ Andolsun ki, o, Cebrail'i bir başka inişte daha (aslî suretiyle) görmüştü. Sidretü'l-Müntehâ'nın yanında. Me'vâ cenneti onun (Sidre'nin) yanındadır. (Kur'ân, LIII/13-15) Ben serve nice beñzedeyin kadd-i dilberi/ Tûbâ vü Sidre olmaya anuñ berâberi (Âhî) [Tuba ile Sidre bile aynı seviyede değilken, sevgilimin boyunu selviye nasıl benzetirim?]

sîmurg (Sîmurg-i vehm) Otuz ayrı kuşun rengini taşıdığı için Farsça sîmurg [sî + morg = otuz kuş] denilmiştir. Mitolojide iki rivayet vardır. 1. Musa Peygamber zamanında ortaya çıktı. Necid ve Hicaz taraflarında üredi. Bu bölgede yaşayan çocukları kaptığı için Peygambere şikâyet edildi. Peygamberin bedduası üzerine Tanrı bu kuş cinsini ortadan kaldırdı. Bu gönlüm hüdhüdün sîmurga ergürdüm bihamdillah/ Elimde yazımı Sultân-ı âlîşâna tapşırdım (Hayâlî) [Gönlümün hüthüt kuşunu simurga yetiştirdim. Allah'a şükürler olsun. Elimdeki yazımı şanı yüce sultana ısmarladım.] 2. Şehname'ye göre Rüstem'in babası Zâl'ı bu kuş besleyip büyüttü. 3. Zendavesta'daki müselles akbaba. 4. Tasavvufta kâmil insan.

simyâ bakır ve gümüşten altın yapma sanatı.

Sîstan İran'da bir bölge.

Siyâmek İran mitolojisinde Keyûmers'in oğlu. İnsanlara ekin ekmeyi öğretti.

Siyavuş İran mitolojisinde Keykavus'un oğlu. Üvey annesi Sûdâbe ona aşık olup murat almak isteyince kaçarak Türk hakanı Efrasyab'a sığındı. Efrasyab kızı ile evlendirerek Siyavuş'u kendine damat edindi. Bu evlilikten Keyhusrev doğdu. Düşmanlarının sözüne kanan Efrasyab daha sonra damadını öldürttü. Bezm-i Cemde süregör hûn-i Siyâvuş ile dem/ Al sebak kâr-ı cihândan kıssa-i Dârâya bak (Hayâlî) [Cem meclisinde Siyavuş'un kanı olan şarap ile demlenmeye bak. Dünyada olup bitenlerden ders al, Dârâ'nın hikâyesine bak.]

Suad (Suat) Arap şiirindeki güzel kadınlardan biri.

sûfî (sofu) tasavvuf ile uğraşan. Ben üzümün suyun severim, sûfî dânesin/ Zirâ kimi kızını sever kimi anesin (Necati Bey) [Ben üzümün suyunu severim, sûfî ise tanesini. Çünkü kimi kızını sever, kimi anasını.] Türeyiş şekli hakkında rivayet çoktur. 1. Yunanca sofos (bilge, hakîm) den türemiştir. 2. sof denilen yün hırka giydikleri için sofî denilmiştir. 3. Peygamber mescidinin sofasında yatıp kalktıkları için bu adı almışlardır.

Suheyb Hz. Muhammed'in kendisinden övgü ile söz ettiği sahabe.

Süleyman Peygamber Rüzgâr emrine verildiği için gündüz ve gece birer aylık yola götürürdü. Ayrıca kendisine kuş dili öğretilmişti. Süleymandır kuşun dilin söyleyen / Her Süleyman dilin kadrin ne bilsün (Kayserili Seyrânî)

Süleyman mülkü Süleyman Peygamber'in saltanatı. Vettebe'û mâ tetlû'ş-şeyâtînu alâ mulki suleymâne Süleyman'ın hükümranlığı hakkında onlar, şeytanların uydurup söylediklerine tâbi oldular. (Kur'ân, II/102)

Süleyman yüzüğü/ mührü: Süleyman Peygamber'in, üstünde Tanrı'nın adı yazılı olan yüzüğü. Bu yüzüğü bir dev çalmış, bir süre Süleymanlık yapmış ama yüzük tekrar Süleyman Peygamber'in eline geçmiş. İki zülfün iki ejder gibi göründüğü için/ Orta yerinde lebin mühr-i Süleymân görünür (Necâti Bey)

Süreyya (ikd-i süreyya) Sevr (Boğa) burcundaki sıralı yedi yıldız. Ülker, Pervin yıldız kümesi. Utârid kilkine abd-i mükâtib/ Süreyyâ nazmının serriştebendi (Son Asır Türk Şairleri) [Utarit senin kaleminin kölesi, Süreyya nazım zinciririn düğümü.]

Şâh Şücâ Hafız'ın memduhlarından biri.

şahne vali, emir.

şarap 1. ateş, Zerdüştî ateşkedesinde yanan ateş. 2. hayat kaynağı, hayatın sembolü, canlılığın sembolü.

şarap meclisi (meclis-i şerâb, meclis-i îş, bezm-i îş u işret) Cem Meclisi.

Şeddâd Tanrılık davasına kalkışan Âd kavmi hükümdarı. İrem bağlarını ve şehrini kurdurdu. Şiddetli bir deprem sonucunda kurdurduğu bu şehir yerle bir oldu. İşitiriz gam-ı Şeddâd ü mâl-i Kârûnu/ Nedir bu mülke heves yâ nedir bu mâle tama' (Necâtî Bey)

şeyh tekke lideri, tarikat pîri. Şeyh uçmazsa kerâmetle eğer/ Mu'tekidler uçurur tâ be kamer (Yenişehirli Avnî)

Şeyh Ebû İshak Gâzân Han dönemindeki Fars valisi.

Şeyh San'ân Bu şeyhin hikâyesi Ferîdeddin Attâr (ölm. 1230)'ın Mantıku't-tayr (Kuş dili) adlı eserinde anlatılır. Türk şairi Gülşehrî'nin Mantıku't-tayr çevirisi olan Gülşennâme'de de vardır. Hikâyeye göre Şeyh-i San'an Yemen kökenli bir şeyhtir; dört yüz dervişi vardır. Elli yıl boyunca Mekke'de ibadete çekilmiş. Bir vakitler Anadolu'ya gelmiş. Bir gece rüyasında puta secde ettiğini görmüş. Bir gün pencereden bakan bir Hıristiyan kızını görünce ona âşık olmuş. Bir ay aç ezber kızın evinin önünde beklemiş. Dervişlerinin nasihatarını da dinlememiş. Hıristiyan kızı kendisi ile evlenmek isteyen şeyhe ağır şartlar ileri sürmüş. Şarap içmesini, Hıristiyan zünnarı kuşanmasını, bir yıl süreyle domuz çoban-

lığını yapmasını şart koşmuş. Şeyh kızın ileri sürdüğü şartları kabul edip yerine getirmiş. Şeyhin dervişleri Kâbe'ye gitmişler. Orada şeyhin bir dervişi daha yaşıyormuş. Bu derviş arkadaşlarından şeyhinin başına gelenleri öğrenince arkadaşlarını azarlamış, onu yalnız bırakmamaları gerektiğini söylemiş. Bu derviş bir gün rüyasında Hz. Muhammed'i görmüş ve ondan şeyhi için şefaatte bulunmasını istemiş. Hz. Muhammed'in şefaati üzerine şeyh tekrar müslümanlığa dönmüş, zünnarı belinden çözmüş. Kıza da müslüman olmasını söylemiş. Kâbe'den gelen dervişler şeyhlerinin ardından giderken kız da bunlara yetişmiş, müslüman olmuş ama o anda ölmüş.

Şîde Peşeng. Türk padişahı Efrasyab'ın oğlu.

Şirin Ferhad ile Şirin hikayesinin kadın kahramanı. Ferhad maddesine bakınız. Şirin, Farsça'da tatlı anlamına geldiği için şairler bu kelime ile oynamaktan hoşlanırlar. Tatlı dudak (leb-i şirin) tamlaması ile Şirin hikayesine de gönderme yaparlar. Kodı derd ehline Âhî yine Şîrîn yâdigâr/ Kûhken getdi velî 'âlemde bir ad eyledi (Âhî) [Âhî dert çeken aşıklara şirin bir yadigâr bıraktı. Dağları kazan Ferhat da şu dünyadan göçtü gitti ama geride bir ad bıraktı.]

Şuayb Musa Peygamber'in kendisine on yıl süreyle çobanlık ettiği peygamber.

takva Tanrı'dan korkmak, kötülüklerden uzak durmak.

Tanrı hilesi Yahudilerin İsa Peygamber'i öldürmek için hileye başvurmaları üzerine Tanrı da İsa'yı göklere ağdırarak bu hileye karşılık verdi. Ayrıntı için Kur'ân'da Âl-i İmrân sûresine bakınız.

tarikat dervişlerin bir mürşid yönetiminde ilahî gerçeğe ulaşmak için geçtiği yol.

tayy-i mekân kaşla göz arasında bir yerden bir yere gitmek.

tayy-i zamân kaşla göz arasında bir zamandan başka zamana atlamak.

tekke dervişlerin din uygulamalarını icre ettiği mekân. Aslı tikyegâh (dayanma yeri, sırtını dayama yeri) kelimesinden gelir.

terkip yurdu hava, su, toprak ve ateşten oluşan dünya.

teselsül 1. âlemdeki varlıkların zincirleme olarak birbirine bağlı olması. 2. sevgilinin saçları.

Tûbâ Cennette bulunduğuna inanılan, kökü yukarda duran, dalları bütün cenneti kaplayan bir ağaç. Ben serve nice beñzedeyin kadd-i dilberi/ Tûbâ vü Sidre olmaya anuñ berâberi (Âhî) [Tuba ile Sidre bile aynı seviyede değilken, sevgilimin boyunu selviye nasıl benzetirim?]

Tûfan (Nuh Tufanı) Nuh peygamber zamanında meydana gelen ve dünya-

yı sular altında bırakan felaket. Uçmakta, konmadan, kıyısız bir denizde rûh/ Benzer mi böyle bir kuşa Tûfân içinde Nûh? (Yahya Kemal)

Tûr (Tûr Dağı) Sina'da bulunan ve Musa Peygamber'in Tanrı tecellisini gördüğü dağı Ve iz aheznâ mîsâkakum ve refe'nâ fevkakumu't-tûre huzû mâ âteynâkum bikuvvetin vezkurû mâ fîhî leallekum tettekûne Sizden sağlam bir söz almıştık. Tur dağını yükselterek tepenize dikmiştik. "Allah'a karşı gelmekten sakınanlardan olabilmeniz için, size verdiğimiz Kitab'a kuvvetle sarılın, onda bulunanları hatırda tutun" demiştik. (Kur'ân, II/63) Sînâ-yı pürtecellâ muzlim bunun yanında/ Zîra bu tûru Mevlâ bizzat eder inâre (Son Asır Türk Şairleri) [Pırıl pırıl aydınlanan Sîna dağı bunun yanında karanlık kalır. Çünkü bu Tûr dağını bizzat Tanrı aydınlatır.]

Tûr İran hükümdarı Feridun'un oğlu. İki şehzâdesine Şâh-ı âlem tahtlar verdi/ Ferîdûn Selm ü Tura etti bahş İran u Tûrânı (Hayâlî) [Âlemin şahı iki şehzadesine taht verdi. Feridun, Selm ile Tur'a İran ile Turan'ı bağışladı.]

Tûr ateşi (âteş-i Tûr) Tanrı'nın Musa Peygamber'e bu dağın üzerinde göz alıcı ışık şeklinde tecellisi.

tutya öğütülüp tozu göze ilaç olarak sürülen, göze parlaklık ve kuvvet verdiğine inanılan taş. Hâk-i pâki tûtyâ-yı çeşm-i erbâb-ı basar/ Gör ne kıymetdar bürhân-ı keremdir kûy-i dost (Ebedî Abideler) [Ayağının toprağı basiret sahiplerinin gözünün tutyası. Dost sokağının ne kadar da kıymetli kerem delili olduğunu gör.]

uğurlu yıldız Güneş, Müşterî (Jüpiter, Erendiz)

uğursuz yıldız Mirrîh (Merih, Mars), Zuhal (Satürn)

Utarid Merkür. Yunan mitolojisinde Hermes. Rüzgârın temsilcisi, Zeus'un postacısı. Lirin, ölçünün, tartının mucidi. Defter, kalem, inşa, akıl, zekâ, hüner ve sanatın tanrısı. Yunan mitolojisindeki Hermes hakkında daha geniş bilgi için bk. Yunan Mitleri, s. 76-80. İran mitolojisinde kâtiplerin pîri. Utârid râyinündür hûşeçîni/ Anunçün hûşe olmışdur karîni (Şeyhî) [Utarit fikrinin salkımlarını topladığı için başak onun karini olmuştur.] Utârid kilkine abd-i mükâtib/ Süreyyâ nazmının serriştebendi (Son Asır Türk Şairleri) [Utarit senin kaleminin kölesi, Süreyya nazım zinciririn düğümü.] Bugün çi fâ'ide evvel 'Utârid olmuşsun/ Güneş doğunca seher Zühre'den kalır mı eser (Âsaf) [Bugün ilkin Utarit oldunsa, ne yararı var? Seher vakti güneş doğunca, Zühre'den eser kalır mı?]

Vâdî-i Îmen bk. Eymen Vadisi.

ve in yekâdu göz değmesine karşı bir kâğıda yazılarak muska diye üste

takılan iki âyet (Kur'ân, LXVIII/51-52) Vein yekâdu'llezîne keferû leyuzlikûneke bi'ebsârihim lemmâ semi'û'z-zikre Şüphesiz inkâr edenler Zikr'i (Kur'an'ı) duydukları zaman neredeyse seni gözleriyle devirecekler.

virane içi para ile dolu küplerin kimse bulamasın diye gömüldüğü yıkıntı yeri, harabe.

vird Sûfilerin özellikle sabah vakitleri dillerinden düşürmedikleri dualar. Beyân-ı hâle ne hâcet Hudâ güvâhımdır/ Du'â-yı devletiniz vird-i subhgâhımdır (Âsaf) [Durumumu anlatmaya ne gerek var; Tanrı şahidimdir. Devletinize dua etmek her sabahki virdimdir.]

yahudi içişi (şürb-i yehûd, şürbülyehûd) gizli gizli şarap içme.

Yakûb Yakub Peygamber, Yusuf Peygamber'in babası. Çok sevdiği oğlu Yusuf'un hasretine dayanamadığı için gözleri kör oldu. Oba dışında çalılardan yaptığı bir kulübede ağladığı için bu kulübe edebiyatta hüzünler kulübesi (kulbe-i ahzân) olarak anıldı. Durmadan kan ağlasun bu gözlerim Ya'kûb gibi / Misli yok bir Yûsuf-i Ken'ânım aldın ey felek (Beşiktaşlı Gedâyî) Geniş bilgi için bk. Celâl Settârî, Züleyha'nın Aşk Derdi, Hz. Yûsuf Kıssası, çev. Mehmet Kanar, İnsan Yayınları, Kur'ânî İlimler Dizisi: 16, 5. baskı, İstanbul, 2010.

yakut macunu ferahlatıcı özelliği dolayısıyla eskiden tıpta kullanılan bir macun.

yedi kat gökyüzü eskiden astronomi ve astrolojide gökyüzünün yedi kattan oluştuğuna inanılırdı. Bu katlarda bulunan gezegenlere yıldız denilir, bu yıldızların kimi uğurlu, kimi uğursuz sayılır, insanın kaderini etkilediklerine inanılırdı. Bu yıldızlar kat sırasına göre şöyledir: 1.kat Ay, 2. kat Utarid (Merkür), 3. kat Mirrîh (Merih, Mars), 4. kat Güneş (Şems, Mihr, horşîd, âfitâb), 5. kat Zühre (Venüs, Nâhîd, Çolpan, Çulpan, Çoban Yıldızı), 6. kat Müşteri (Jüpiter, Erendiz), 7. kat Zuhal (Satürn, Sekendiz)

yed-i beyzâ (beyaz el) Musa Peygamber'in mucizelerinden biri. Elini koynuna sokup çıkardığında parıl parıl parlarmış.

Yemen 1.Şeyh-i San'an'ın ülkesi. 2. Hz. Muhammed'in "Tanrı kokusunu Yemen'den alıyorum" dediği rivayet edilir.

Yezd İran'da bir şehir.

Yusuf (Yûsuf-i Mısrî) Yakub Peygamber'in oğlu Yûsuf Peygamber. Kardeşleri tarafından öldürülmek istendi, bir kuyuya atıldı. Daha sonra oradan geçen bir kervan ile Mısır'a götürüldü. Mısır azizi onu köle olarak evine aldı. Yüzünün güzelliği, rüyaları doğru yorumlaması, zin-

danda kalması, Mısır azizinin karısı Züleyha'nın ona aşkı, Mısır'ın mâlî teşkilatının başına geçmesi, kardeşlerine yardım etmesi, hasretinden gözleri kör olan babasına kavuşması edebiyatta sıkça işlenmiş, çoğu mesnevi tarzında bağımsız eserler yazılmıştır. Hakkında daha geniş bilgi için bk. Celâl Settârî, Züleyha'nın Aşk Derdi, Hz. Yûsuf Kıssası, çev. Mehmet Kanar, İnsan Yayınları, Kur'ânî İlimler Dizisi: 16, 5. baskı, İstanbul, 2010.

zahid 1.Tanrının emirlerini harfi harfine uygulayan, şüpheli her şeyden sakınan, ibadetine düşkün dindar insan. 2. edebiyatta kaba saba, iki yüzlü insan. Ham-i ebrû-yi müşgîniñ görürse zâhid-i kecbîn / Dahi kâmet sücûd-i gûşe-i mihrâba ham kılmaz (Fuzûlî) [O şaşı sofu yok mu? Senin misk gibi kokan kaşlarının eğrisini görürse, bir daha camideki mihrabın karşısında rükûya varmaz olur.] Ey zâhid-i mürâyî, tesbîh elünde dâim/ Avlamağa cihânı dâm-ı riyâ kurarsın (Zâtî) [Ey iki yüzlü zahit, elinde sürekli tespih, dünyayı avlamak için riya tuzağı kurarsın.] Etvâr u fiâlinde gözet hayrülumûru/ Ne zâhid-i sâlûsnihâd ol ne kalender (Son Asır Türk Şairleri) [Tavırlarında, davranışlarında hayırlı işler yapmaya bak. Ne ikiyüzlü zâhid ol ne kalender.]

Zâl İran mitolojisinde Sâm'ın oğlu, Rüstem'in babası, İranlı cihan pehlivanı. Saçı, sakalı, kaşı beyaz olduğu için bu adla anılır.

zaviye küçük tekke, yolcu dervişlerin konaklama mekânı.

Zebur İlahilerden oluşan ve Davut Peygamber'e indirilen kutsal kitap. Ve âteynâ dâvûde zebûren Davûd'a da Zebûr vermiştik. (Kur'ân, IV/163)

Zerdüşt Ateşperestlerin peygamberi.

Zev' İran mitolojisinde bir padişah.

zikir halkası dervişlerin toplu olarak Tanrı adlarını anmak için oluşturdukları tam veya yarım daire.

Zinderûd Isfahan'da bir nehir.

Zîselem Arap şiirinde geçen bir yer adı.

Zühal Satürn, Sekendiz. 1. Mitolojide zaman tanrısı. Tarım işlerine bakar. Soğuk ve kuru mizaçlıdır. O yıla hakim olduğunda mevsimler çok soğuk geçer. Bu yüzden Büyük Uğursuz yıldız diye bilinir. 2. Sanatkârların, padişah maiyetinde bulunanların, dar geçimli insanların yıldızı. 3. Yunan mitolojisinde beline kadar göğsü açık, sırtı kapalı, elinde üzüm bıçağı veya orak tutan bir ihtiyardır. 4. Doğuda, sağ elinde insan kafatası, sol elinde insan avucunu tutan ihtiyar veya kır ata binmiş, sağ elinde kılıç tutan bir ihtiyar şekilde resimlenir.

zühd zahitlik, kendi tam anlamıyla dine verme. Edebiyatta hem saf dindar-

lıktan hem ikiyüzlü dindarlıktan bahsedilirken bu kelimeye yer verilir. Gerçi hoştur Necâtî zühd ü salâh/ Hâlet-i aşk özge hâlettir (Necati Bey) [Necati, zahit olmak, salah ehli olmak hoş şeydir. Ama aşk hali bambaşka bir hal doğrusu.] Yüzü cennet, lebi kevser, boyu Tûbâ var iken/ Zühd-i huşki nedeyim ben, bana andan ne biter (Necati Bey) [Cennet gibi güzel yüzlü, kevser gibi tatlı dudaklı, Tûba gibi uzun boylu sevgilim varken kuru zahitliği ne yapayım? Bana ondan ne hayır gelir?]

Zühre Venüs, Çulpan, Çoban yıldızı, Kervankıran, Nâhîd. Mitolojide beşinci kat gökte bulunan yıldız. Eski Yunan mitolojisinde Tanrıça Afrodit; gök ile gündüzün kızı. Bir rivayette büyük Tanrı Zeus yani Jüpiter'in kızı. Bir başka rivayette Satürn babasını öldürdüğünde denize birkaç damla düştü. Bu köpüklü damlalardan Afrodit doğdu. Güzelliğin sembolü, aşk tanrıçası. Müzik, eğlence, zevk ü safa bu Tanrıya aittir. Resim sanatında Zühre'nin arabasını bir çift güvercin çeker. Astrolojiye göre soğuk ve yaş tabiatlı olan Zühre hem kutlu hem kutsuz olabilir. Doğu edebiyatlarında aşk, güzellik müzik ile birlikte kullanılır. Bugün çi fâ'ide evvel 'Utârid olmuşsun/ Güneş doğunca seher Zühre'den kalır mı eser (Âsaf) [Bugün ilkin Utarit oldunsa, ne yararı var? Seher vakti güneş doğunca, Zühre'den eser kalır mı?] Tâ zohre vu meh der âsmân geşte pedîd,/ Bihter zi mey-i nâb kesî hîç nedîd. / Men der acebem zi meyfurûşân, kîşân/ Zin bih ki furûşend, çi hâhend herîd? Ne zamanki zühre ile ay göründü gökte. Saf şaraptan iyisini görmedi kimse. Şaşıyorum ben, şarap satanlar Bu iyiyi satıp da ne alacaklar? (Hayyâm)

Züleyha (Zelîha) Firavunlar döneminde Mısır azizinin karısı. Kur'ân'da Yûsuf sûresinde Yusuf ile Züleyha'nın ilişkisi bir bütün hikâye halinde anlatılır. Hikâyenin kökenleri, gelişmesi ve dünya edebiyatındaki seyri hakkında bk. Celâl Settârî, Züleyha'nın Aşk Derdi, Hz. Yûsuf Kıssası, çev. Mehmet Kanar, İnsan Yayınları, Kur'ânî İlimler Dizisi: 16, 5. baskı, İstanbul, 2010.

zünnar 1. ucuna haç takılan papaz kuşağı. Seveyim dilber-i ra'nâları hep gizli, ayân/ Sarılıp ince, güzel bir bele zünnâr olayım (Balıkesir İlhamları/ Gazâlî) 2. Bektaşilikte tığbend, kılıç bağı.

Hafızın İlkeleri

Âbıhayat: Ölümsüzlük suyu, aslında sevgilinin dudak suyudur. O suyu içen ölümsüzlüğe kavuşur; gönlünün muradına erer.

Âb-i hayvân eger înest ki dâred leb-i dûst
Rûşen est in ki Hızır behre serâbî dâred
Hayat suyu dedikleri, sevgilinin dudak suyu ise
Aşikârdır Hızır'ın nasibinin serap olduğu

Adalet: Adaletli olmak ibadetten de üstün bir vasıftır.

Şâh râ bih buved ez tâet-i sad sâle vu zuhd
Kadr-i yek sâate omrî ki derû dâd koned
Adaletle geçirilmiş bir saatlik ömür,

Şah için yüz yıllık ibadete, zahitliğe değer.
Adam: Dünyada adam kıtlığı yaşanıyor; iyi insana rastlamak zordur.

Âdemî der âlem-i hâkî nemîâyed be dest
Âlemî dîger bebâyed sâht vez nov âdemî
Şu dünyada bulunmuyor bir adam evladı
Bir başka âlem yaratmalı yeniden, başka bir adam

Afiyet: Afiyet dar bir geçite benzer. İnsan bu geçitten tek başına geçmeli, sağlığının kıymetini bilmelidir.

Cerîde rov ki guzergâh-i âfiyet teng est
Piyâle gîr ki omr-i azîz bîbedel est
Bir başına yürü; dardır afiyet geçiti
Al kadehi eline; aziz ömrün yok bedeli

Ahit: Rintler dünyanın vefasızlığını bildiği için ahitlerini mey ve kadeh ile yapar.

Ahd u peymân-i felek râ nîst çendan i'tibâr
Ahd bâ peymâne bendem, şart bâ sâgar konem
Feleğin ahdine, vefasına itibar edilmez
Ahdimi, şartımı hep kadehle yaparım ben

Akıl- Erdem: Akıl ile erdemli olmak vazgeçilmez vasıflardır.

Der kârhâneî ki reh-i akl u fazl nîst
Fehm-i zaîfrây fuzûlî çerâ koned?
Aklın, erdemin yol bulamadığı bir iş yerinde
kıt fikirli idrâksizler
Neden boş boş konuşurlar, bilmem ki!

Âlem: Âlem denilen şey insan ömrünü alır götürür; hile yapar. İnsan bunu bilirse, dünyadaki hayatını güzellerle geçirerek değerlendirir.

Zi vasl-i rûy-i cevânân temettuî berdâr
Ki der kemîngeh-i omr est mekr-i âlem-i pîr
Faydalanmaya bak gençlerin yüzüne bakmakla
Moruk âlemin hilesi zira ömür pususunda

Âşığın beklentisi: Âşığın sevgilisinden istediği çok şey değildir. Biri öpücük, biri de kucaklamaktan ibarettir.

Çu men şikesteî râ ez pîş-i hod çi rânî?
Kem gâyet-i tevakku' bûsîst yâ kenârî
Neden kovarsın yanından ben düşkün aşığı?
Beklentim bir öpücük, kucaklamaktır diğeri.

Âşıklık: Aşıklık eğlenmek değil, gam zehirini içmek, aşk derdine katlanmaktır.

Devâm-i îş u tena'um ne şîve-i aşk est
Eger muâşir-i mâî, benûş nîş-i gamî
Vur patlasın çal oynasın, değil aşkın yöntemi
Kafa dengimizsen, iç gam zehirini

Âşık-Maşûk: Âşık ile maşuk arasında çok fark vardır. Âşık niyaz eder, maşuk ise naza çeker. Âşık bu kuralı bilmelidir.

Miyân-i âşik u ma'şûk fark bisyâr est
Çu yâr nâz numâyed, şumâ niyâz konîd
Aşık ile maşuk arasında çok fark var
Yâr naz ederse, siz yalvarın, niyaz edin.

Aşk derdi: Doktorlar aşk derdine çare bulamaz.

Fikr-i bihbûd-i hod ey dil zi derî dîger kun
Derd-i âşik neşeved bih be mudâvâ-yi hekîm
Gönlüm; şifanı başka kapıda ara sen
Doktor tedavisiyle aşığın derdi şifa bulmayacaktır

Aşk ilmi: Aşk engin bir ilimdir; defterlere yazmakla anlatılmaz.

Beşûy ovrâk eger hemders-i mâî
Ki ilm-i aşk der defter nebâşed
Bizimle birlikte aşk dersini okuyorsan, sil gitsin şu sayfaları.
Çünkü aşk ilmi defterde mefterde olmaz.

Aşk kuralı: 1.Âşıklık bir oyundur. Bu oyunun kuralları vardır. Bu kurallara uymayan aşkın ne olduğunu anlayamaz.

San'at mekun ki herki mahabbet ne râst bâht
Aşkeş be rûy-i dil der-i ma'nî ferâz kerd
Caka satma! Kim aşkı sevgi kuralına göre oynamadıysa
Aşk onun gönlüne mânâ kapılarını kapattı
Bolluk rahatlık içinde aşk oyunu oynanmaz.

2. Âşık olmak için her türlü aşk cefasına katlanmak gerekir.

Nâzperverd-i tena'um nebered râh be dûst
Âşıkî şîve-i rindân-i belâkeş bâşed
Bolluk içinde yaşayan âşık ulaşamaz sevgiliye
Âşıklık dediğin belâya göğüs geren rintlerin tarzıdır sadece

Aşk meyhanesi: Aşkın meyhanesinde insanın hamuru yoğurulur, insan insan olmayı öğrenir.

Ber der-i meyhâne-i aşk ey melek tesbîh gûy
K'ender ancâ tiynet-i âdem muhammer mîkonend
Ey melek, aşk meyhanesinin kapısında an Tanrı'nın adını.
Çünkü orada yoğuruluyor insan tiyneti.

Aşk oyunu: 1. Aşk oyununu kuralına göre oynamak gerekir. Oynamayan kişi baş ağrısı çeker.

Lâf-i aşk u gile ez yâr zihî lâf-i durûg!
Aşkbâzân çunin mustahikk-i hicrânend
Aşktan söz edeceksin, sonra sevgiliden yakınacaksın.
Ne salakça sözler bunlar!
Aşkla oynamaya kalkışan, işte böyle ayrılık acısı çeker!

2. Dünyada bir oyun oynanacaksa bu sadece aşk oyunu olmalıdır.

Çünkü bu dünyada mecazlarla doludur.
Derin mekâm-i mecâzî becuz piyâle megîr
Derin serâçe-i bâzîçe gayr-i aşk mebâz

Kadehten başka şey alma eline şu mecazi makamda
Aşk oyunundan başka oyun oynama bu oyun sarayında

Aşk yolu: 1. Aşk yolu sırlarla doludur ama kimse bu sırlara ulaşamamıştır.

Der reh-i aşk neşud kes be yakîn mahrem-i râz
Herkesî ber haseb-i fikr gumânî dâred
Aşk yolunda gerçekten de kimse sırların mahremi olmadı.
Herkesin kendine göre fikri zikri vardır.

2. Aşk yolu uzun ince bir yoldur. Ölümden onra da devam eder.

Der reh-i aşk ez an sûy-i fenâ sad hatar est
Tâ negûî ki çu omrem be ser âmed, restem
Aşk yolunun yüz tehlikesi var hem ölüm ötesinde
Söyleme sakın "Ömür bitti, artık kurtuldum!" diye.

3. Aşk yolunda aklın tedbiri bir işe yaramaz.

Kıyâs kerdem u tedbîr-i akl der reh-i aşk
Çu şebnemîst ki ber bahr mîkeşed rakamî
Kıyasta bulundum. Aşk yolunda akıl tedbiri
Denize yazı yazan bir şebnemdir sanki.

4. Aşk yolunda gidenler hiçbir engel tanımaz; tabuları yıkar.

Ger murîd-i râh-i aşkî, fikr-i bednâmî mekun
Şeyh-i San'ân hırka rehn-i hâne-i hammâr dâşt
Aşk yolunun müridiysen, adın kötüye çıkarmış, düşünme
Hırkasını meyhaneye rehin koydu Şeyh-i San'an bile

Aşk. 1. Aşk bir doktora benzer. Âşık olunmazsa, aşk derdinin çaresi de bulunmaz.

Tabîb-i aşk mesîhâdem est u muşfik lîk
Çu derd der tu nebîned, kirâ devâ bekoned?
Aşk doktorunda İsa nefesi var; hem de şefkatli
Nasıl tedavi edecek, görmezse sendeki derdi?

2. Aşk denizi andıran meyhanede bulunan bir incidir.

Aşk durdâne'st u men gavvâs u deryâ meykede
Ser furû bordem der ancâ, tâ kocâ ser ber konem?
Aşk inci tanesi, meyhane deniz; dalgıcı da ben
Soktum başımı oraya; bir daha çıkarır mıyım ben!

3. Aşk kelimelerle anlatılacak bir şey değildir. Bunun tanımını yapmak abesle uğraşmaktır.

Sohen-i aşk ne ânest ki âyed be zebân
Sâkiyâ mey dih u kûtâh kun in goft u şunûd
Aşk sözü dediğin şey, anlatılmaz, gelmez dile
Sâki! Şarap ver; son ver şu dırdıra.

4. Aşk kirlilikten uzaktır; temizlik ister. Aşkın temizliği ancak ciğer kanı dökmekle, aşk acısı çekmekle mümkündür.

Tehâret erne be hûn-i ciger koned âşik
Be kovl-i muftî-i aşkeş dorost nîst nemâz
Aşk dediğin temizlenmezse ciğer kanıyla
Namazı makbul olmaz aşk müftüsünün sözüyle.

5. Aşkın gerçeğini bilmeyenler, aşktan kaçar.

Zâhid er rindî-i Hâfiz nekoned fehm, çi şud?
Dîv bugrîzed ez an kovm ki Kur'ân hânend
Hafız'ın rintliğini anlamıyorsa sofu, varsın anlamasın
Şeytan da Kur'ân okuyanların yanından kaçar.

6. İnsan gönlünü aşkın rüzgârına kaptırmalıdır. Böyle yaparsa hoşça vakit geçirir.

Hergeh ki dil be aşk dehî, hoş demî buved
Der kâr-i hayr hâcet-i hîç istihâre nîst
Aşka gönlünü teslim edersen, hoş vakit geçirirsin.
Hayırlı işlerde istihârede bulunmaya gerek yok.

Ayrılık: Sevgiliden ayrı kalmak âşık için büyük derttir. Bu dert başka dertlere benzemez.

Hikâyet-i şeb-i hicrân ne an hikâyet-i hâlîst
Ki şemmeî zi beyâneş be sad risâle ber âyed
Ayrılık gecesinin hikâyesi benzemez başka hikâyeye
Sadece bir kısmından yüz risalelik konu çıkar.

Bahar: Bahar canlılık getirir, içkiye tövbe edenlerin tövbelerini bozdurur.

Be azm-i tovbe goftem istihâre konem
Behâr-i tovbeşiken mîresed, çi çâre konem?
Tövbe için istihareye yatayım dedim
Tövbe bozduran bahar geliyor! Ben n'ideyim?

Bakış: Bakmasını bilen güzeller daha güzel görünür, istediklerini elde eder. Bunun yanında olgunluk ve dilberlik vasıflarının da bulunması şarttır.

Kemâl u dilberî yu husn der nazarbâzîst
Be şîve-i nazar ez nâdirân-i dovrân bâş
Olgunluk, dilberlik, güzellik bakıştadır, bil
Bakış tarzımla devranın nadir güzellerinden ol
Barış: Barış içinde yaşamak savaşmaktan iyidir.
Yek harf-i sûfiyâne begûyem icâzet est
Ey nûr-i dîde! Sulh bih ez ceng u dâverî
İznin olursa, sûfiyane bir laf edeyim sana
Gözümün nuru! Barış iyidir vurdu kırdıdan daima

Başarı: Bir rint güvenli bir ortam, kaliteli bir şarap, şefkatli bir dost bulduğunda başarılı olmuş demektir.

Mekâm-i emn u mey-i bîgiş u refîk-i şefîk
Geret mudâm muyesser şeved, zihî tovfîk!
Güvenilir yer, saf şarap, arkadaşın müşfiği
Sürekli bulursam bunları, ne büyük başarı!

Cahil: Felek cahillerin istediklerini bol bol verir. Bilimadamlarından esirger. Bu durumda bilimadamlarının aza kanaat etmeleri gerekir.

Felek be merdum-i nâdân dihed zimâm-i murâd
Tu ehl-i fazlî yu dâniş; hemin gunâhet bes
Felek murat dizginini cahillere verir
Sen bilgili erdemli adamsın; bu kadar günah yeter sana

Cemal: Güzellik denilen şey yüz güzelliğinden ibaret değildir. Güzellikte aranan başka şartlar da vardır.

Cemâl-i şahs ne çeşm est u zulf u âriz u hâl
Hezâr nukte derin kârubâr-i dildârîst
Göz, zülüf, yanak, ben akla gelmemeli cemal denilince-
Bin türlü ince mânâ var bu gönül meselesinde

Cennet: Bu dünyada da cennet hayatını yaşamak mümkündür. Bunun için sevgilisi ile birlikte olmalı, hayatın tadını çıkarmalıdır.

Ger ez an âdemiyânî ki bihiştet heves est
Îş bâ âdemî-i çend perîzâde konî
Cennete heveslenenlerden biriysen sen
Periden doğmuş bir kaç kişiyle sür keyfini.
Zi mîvehâ-yi bihiştî çi zovk der yâbed
Heran ki sîb-i zenehdân-i şâhidî negezîd?
Bir güzelin çukur çenesini ısırmayacaksa kişi
Ne zevk alacak cennet meyvalarından?

Cevher: 1. İyi cevheri olan kişi her zaman topluma yararlı olur.

Govher-i pâk bebâyed ki şeved kâbil-i feyz
Verne her seng u gilî lu'lu' u mercân neşeved
Feyiz alacak adamda tertemiz cevher olmalı.
Yoksa her taştan, çamurdan inci, mercan çıkar mı hiç?

2. Kimde kötü bir cevher varsa, ne yapılsa iyi cevher haline dönüştürülemez.

Ger cân bedehed seng-i siyeh la'l negerded
Bâ tînet-i aslî çi koned, bedguher uftâd
Kara taş lâl taşı olamaz ne yapsa ne etse
Ne yapsın bu tıynetiyle? Kötü cevherle var edilmiş bir kere!

Cimri: Tanrı cömerttir. Cimride bu özellik olmadığı için Tanrı kokusunu alamaz. Bu yüzden onun dindarlığı da bir işe yaramaz.

Bahîl bûy-i Hodâ neşneved, biyâ Hâfiz
Piyâle gîr u kerem verz, ve'z-zimân aley
Cimri almaz Tanrı kokusunu, gel Hafız
Al kadehi ele, kerem et; kefilim ben sana.
Değerbilirlik: Bir şeyin değerini onunla ilgilenen bilir.
Kadr-i mecmû'a-i gul morg-i seher dâned u bes
Ki ne her kû varakî hând, ma'ânî dânist
Ancak bülbül bilir gül demetinin kadrini
Sanma her mürekkep yalamışın ince mânâları kavrayacağını

Değişkenlik: Renkten renge giren kişiler, ikiyüzlüler meyhane kapısından içeri giremez. Çünkü orada adam gibi adamlar bulunur.

Ber der-i meyhâne reften kâr-i yekrengân buved
Hodfurûşân râ be kûy-i meyfurûşân râh nîst
Meyhane kapısına gitmek değişken olmayanlara özgü
Meyhane sokağında kendini beğenmişlere yer yok

Derviş: Derviş kanaat içinde yaşadığı için huzurludur. Sultanlar ise ordu, taç, hazine peşinde koşuşturur.

Sultân u fikr-i leşker u sovdâ-yi tâc u genc
Dervîş u emn-i hâtir u konc-i kalenderî
Sultan asker düşünür; tac ile hazine sevdasında
Dervişin gönlü huzur dolu, kalenderlik bucağında

Devran: Devran hep aynı şekilde sürmez, sürekli mutsuzluk olmaz. Mutluluk dolu günler de ömrümüzde olacaktır.

Dovr-i gerdûn ger do rûzî ber murâd-i mâ nereft
Dâimen yeksân nebâşed hâl-i dovrân, gam mehor
Felek dönmediyse iki gün muradımızca
Devran böyle sürmez ya hep; üzülme

Din adamı: Kimi din adamları insanlara tövbe etmeyi salık verirlerken, kendileri günaha girer ama tövbe etmezler. Bu şaşılacak bir durumdur!

Muşkilî dârem, zi dânişmend-i meclis bâz pors
Tovbefermâyân çerâ hod tovbe kemter mîkonend?
Bir problemim var; meclisteki bilgine sor bakalım.
Tövbe etmeyi salık verenler neden az tövbe ederler?

Dostluk: 1. Dostluk beslenmesi, özen gösterilmesi gereken bir şeydir. Onun hakkı hukuku vardır.

Kes nemîgûyed ki yârî dâşt hakk-i dûstî
Hakşinâsân râ çi hâl uftâd? Yârân râ çi şud?
Dostluğun da bir hakkı hukuku var, diyen yok.
Hakbilirlere ne hal geldi?
Dostlara ne oldu?

2. Dostluk bir ağaca benzer. Bu ağaç dikilmelidir. Karşılığında insana huzur verir. Bir yerde düşmanlık varsa, düşmanlık ortadan kaldırılmalıdır; çünkü insana tükenmez acılar verir.

Diraht-i dûstî benşân ki kâm-i dil be bâr âred
Nihâl-i duşmenî ber ken ki renc-i bîşumâr âred
Dostluk ağacını dik; gönlünün muradını verir zira
Sök düşmanlık fidanını; tükenmez azap getirir sana

Dünya 1. Dünya bir geline benzer. Nikah bedeli olarak insan ona ömrünü verir.

Hoş arûsîst cihân ez reh-i sûret lîken
Herki peyvest bedû, omr-i hodeş kâvîn dâd
Görünüşte dünya alımlı, güzel bir gelin ama
Ömrünü mehir diye vermiştir, kim bağlandıysa ona.

2. Dünya bir gelindir ama kimseyle nikâh yapmaz, kimseye gönlünün muradını vermez. Dünyada mutlu olmak diye bir şey söz konusu olamaz.

Cemîleîst arûs-i cihân velî huş dâr
Ki in muhaddere der akd-i kes nemîâyed
Dünya denilen gelin hoştur; topla aklını başına!
Böyle bir kadın girmez kimsenin nikâhına.

3. Dünya hilekâr bir kocakarıya benzer. Vefasız olduğu için bin damadın gelini olmuştur, olmaya devam edecektir.

Mecû dorostî-i ahd ez cihân-i sustnihâd
Ki in acûz arûs-i hezâr dâmâdest
Karaktersiz dünyadan ahde vefa arama.
Çünkü bu kocakarı bin damada gelin olmuştur.
Ez reh merov be işve-i dunyâ ki in acûz
Mekkâre mînişîned u muhtâle mîreved
Dünyanın cilvesine bakıp yoldan çıkarım deme.
Bu kocakarı hileyle oturur, kalkar hileyle.
Yaptığı hileler rintleri canlarından bezdirir.
Cihân pîrîst u bîbunyâd. Ezin ferhâdkuş feryâd!
Ki kerd efsûn u nîrengeş melûl ez cân-i şîrînem
Cihan temelsiz bir moruk! Ferhat öldürür. Elaman!
Afsunu, oyunu bezdirdi beni tatlı canımdan!

4. Dünya alımlı ama karaktersiz bir moruktur.

Cihân-i pîr-i ra'nâ râ terahhum der cibillet nîst
Zi mihr-i û çi mîporsî? Derû himmet çi mîbendî?
Alımlı moruk dünyanın merhamet olmaz cibilliyetinde
Ne sorarsın onun sevgisini? Nasıl himmet edersin ona?

5. Dünya dediğin iki kapılı bir hana benzer. Doğanlar bir kapısından girer, ölenler bir kapısından çıkar.

Ezin ribât-i do der çun zarûret est rahîl
Revâk-i tâk-i maîşet çi serbulend u çi pest
Herkes iki kapılı handan geçmek zorunda
Ne farkeder hayat sarayının kemeri alçak, yüksek olsa?

6. Dünya harabeye dönmüş bir hana benzer. Böyle bir harabade harap olmak gerekir.

Eyyâm-i şebâb est, şerâb ovlâter
Bâ sebzhatân bâde-i nâb ovlâter
Âlem heme serbeser ribâtîst herâb
Der cây-i herâb hem herâb ovlâter
Gençlik çağındayız; şarap daha iyi
Ayva tüylülerle saf şarap içmek daha iyi
Dünya harap bir handır baştan başa
Harap yerde harap olmak daha iyi!

7. Dünya sefil tabiatlıdır. Onun keremine güvenilemez.

Sifletab' est cihân, ber keremeş tikye mekun
Ey cihândîde, sebât-i kadem ez sifle mecûy
Aşağılıktır dünyanın tabiatı; güvenme keremine
Görmüş geçirmişsin sen; sefil birinden sebat bekleme.

Dünya: Dünya nimetleri: 1. Dünya nimetlerine insan fazla değer vermemelidir. Aşıkların gözünde dünyadaki nimetlerin değeri yoktur.

Naîm-i her do cihân pîş-i âşikân becovî
Ki in metâ' kalîl est u an etâ-yi kesîr
İki dünyanın nimeti âşıklarca bir arpa eder
İki dünya az eder de bir arpa çok çeker.

2. Bir rint şarap ve sevgili varsa, her türlü dünya nimetinden yararlanıyor demektir.

Hâfiz diger çi mîtalebî ez naîm-i dehr?
Mey mîhorî yu turre-i dildâr mîkeşî.
Hafız, dünya nimetlerinden daha ne istersin?
Şarabını içiyor, sevgilinin zülfünü çekiyorsun.

3. Dünya sofrasında alçak tabiatlı kişiler oturur, dünya nimetlerinden yararlanır. Rint olan insanın dünya hırsından uzak durması gerekir.

Simât-i dehr-i dûnperver nedâred şehd-i âsâyiş
Mezâk-i hırs u âz ey dil beşû ez telh u ez şûriş
Alçakları besleyen dünya sofrasında olmaz huzur balı
Vazgeç acısından, coşkusundan gönlüm, bırak hırsı.
Dünya gamı: Dünyanın gamını çekmeye değmez.
Nasîhatî konemet, yâd gîr u der amel âr
Ki in hadîs zi pîr-i tarîkatem yâd est
Gam-i cihân mehor u pend-i men meber ez yâd
Ki in latîfe-i aşkem zi rehrovî yâd est
Rızâ be dâde bedih vez cebîn girih bugşây
Ki ber men u tu der-i ihtiyâr negşâdest
Bir nasihatim var, dinle, uygula onu
Tarikat pîrim bana bunları söylemişti
Çekme dünya gamını, aklından çıkarma nasihatimi.
Bir yoldaşımdan duymuştum bu aşk latifesini:
Sana verilene razı ol, alnından sil hoşnutsuzluk ifadesini
Senin, benim yüzüme açılmış değil seçenek kapısı.

Dünya işi: Dünyadaki işler birer hiçten ibarettir. İnsana bir yararı olmaz, sadece oyalar.

Cihân u kâr-i cihân cumle hîç ber hîç est
Hezâr bâr men in nukte kerde'em tahkîk
Bir hiçtir dünya ile dünyanın işi
Bin kere inceledim ben bu meseleyi.

Dünya varlığı. Rint olan insan elinde neyi varsa yer, yedirir. Çünkü bilir ki her şeyin sonunda yokluk vardır.

Boro, be herçi dârî, bohor, dirîg mehor
Ki bîdirîg zened rûzgâr tîg-i helâk
Git, neyin varsa, ye, esirgeme
Helak kılıcını sakınmadan vurur zamane

Ebedî kurtuluş: Ebedî kurtuluşun bir yolu vardır. O da insan incitmemekten geçer.

Dileş be nâle meyâzâr u hatm kun Hâfiz
Ki restgârî-yi câvîd der kemâzârîst
Hafız, kes artık; sevgilinin kalbini kırma inlemekle
Ebedî kurtuluş mümkündür insan incitmemekle.

Edep: Edep ve ilimden mahrum olanlar bir mecliste bulunma hakkını elde edemezler.

Hâfizâ ilm u edeb verz ki der meclis-i şâh
Her kirâ nîst edeb, lâyik-i sohbet nebuved
Hafız! İlim, edep öğren.
Edepten mahrum olanlar
Şah meclisinde sohbete lâyık olur mu?

Ekilen biçilir: İnsan başkalarını göreceği yerde, kendi iyi veya kötü yanını görmelidir. Çünkü yaptıklarının karşılığını mutlaka görecektir.

Men eger nîkem u ger bed, boro, hod râ bâş
Herkesî an direved âkıbet-i kâr ki kişt
İyi de olsam, kötü de olsam,
git, kendine bak sen.
Herkes ektiğini biçer sonunda.

Elest: Elest gününde insanları kaderi çizilmiştir. Yaşantısından dolayı insanları eleştirmek doğru değildir. Çünkü onun öyle yaşayacağı elest günü kader defterine yazılmıştır.

Borov ey zâhid u ber dordkeşân horde megîr
Ki nedâdend coz in tuhfe be mâ rûz-i elest
Ançi û rîht be peymâne-i mâ, nûşîdîm

Eger ez hamr-i bihiştest veger bâde-i mest
Git be sofu işine!
Tortulu şarap içenleri eleştirip durma.
Bize bundan başka armağan vermediler Elest günü.
Kadehimize ne koyduysa, onu içtik;
ha cennet şarabı, ha üzüm şarabı.

Felek: 1. Felek çok güçlüdür. Bir eleğe benzer. Bu elekte insanlar elenir.

Sipir-i berşude pervîzenîst hûnefşân
Ki rîze'eş ser-i Kisrî yu tâc-i Pervîz est
Yüksek felek benzer kan fışkırtır eleğe
Elenenler Kisrâ'nın başıdır, Perviz'in tacı bir de.

2. Felek bir eşkıyaya benzer; pusu kurar, yol keser. Ona karşı dikkatli ol; iyi yaşa.

Rehzen-i dehr nehuftest, meşov îmen ezû
Eger imrûz nebordest ki ferdâ bebered
Felek eşkıyası uyumuyor, ondan yana güvencede olma
Bugün alıp götürmezse, yarın götürür seni.

3. Felek bir testiciye benzer. İnsanların topraklarından testi yapar. Rintler kendi topraklarından da bir gün testi yapılacağını bildiği için, dünya hayatını iyi yaşamayı ilke edinirler.

Rûzî ki çerh ez gil-i mâ kûzehâ koned
Zinhâr kâse-i ser-i mâ por şerâb kun!
Felek testiler yapmadan toprağımızdan
Doldur kafamızı şarapla aman!

4. Felek cimri bir ev sahibine benzer. Ondan bir talepte bulunmamak gerekir.

Borov ez hâne-i gerdûn be der u nân metaleb
Kân siyehkâse der âhir bekoşed mihmân râ
Çık feleğin evinden; ekmek isteme ondan.
Bu cimri ev sahibi,
sonunda canından eder misafiri!

5. Felek hilekârdır; insana hile yapar; insanı yok etmek için oyun oynar.

Be muhletî ki sipihret dehed zi râh merev
Turâ ki goft ki in zâl terk-i destân goft?
Feleğin tanıdığı sürenin kıymetini bil; sapıtma
Kim dedi sana, bu moruk hileden vazgeçti?

6. Feleğin özelliklerinden biri de, aşağılık insanları koruması, değerli insanlara sırt çevirmesidir.

Sebeb mepors ki çerh ez çi sifleperver şud
Ki kâmbahşî-i û râ behâne bîsebebîst
Felek aşağılık insanları neden korur? Sorma
Murat verebilir o, bir sebebe dayanmadan da.

7. Felek insana çok dert çektirir ama karşılığında verdiği çok az şeydir.

Zi gird-i hân-i nigûn-i felek tama' netevân dâşt
Ki bîmelâlet-i sad gusse yek nevâle ber âyed
Feleğin baş aşağı sofrasından bir şey umulmaz
Yüz dert çekersin de bir nevale çıkar.

8. Felek insana karşılıksız bir şey vermez.

Kâmbahşî-i gerdûn omr der ivez dâred
Cehd kun ki ez dovlet dâd-i îş bestânî
Felek murat verir, karşılığında alır ömrü
Çalış çabala, devletten al işretin hakkını.

9. Felek işvelidir; gösterdiği sevgi de yalandır. Rint olan bunların bir oyun olduğunu bilir.

Ber mihr-i çerh u şîve-i û i'timâd nîst
Ey vây ber kesî ki şud îmen zi mekr-i vey!
Güvenilmez hiç feleğin sevgisine, işvesine
O bana oyun etmez diyenin vay haline!
Gam ilacı: Dünya gamının ilacı şaraptır.
Çun nakş-i gam zi dûr bebînî, şerâb hâh

Teşhîs kerdeîm u mudâvâ mukarrer est
Ez âsitân-i pîr-i mugân ser çerâ keşîm?
Dovlet der an serâ vu guşâyiş der an der est
Uzaktan gam izlerini gördün mü, şarap iste
Biz teşhisi koyduk; belli, bunun tedavisi var
Meyhanenin eşiğinden neden uzak duralım?
İşler o kapıda açılır; orada devlet var

Gayb âlemi: Gayb âleminde olup bitenleri insanın bilmesi mümkün değil. Bu yüzden insanın hiçbir şeyden umudunu kesmemesi gerekir.

Hân meşov novmîd, çun vâkif neî ez sırr-i gayb
Bâşed ender perde bâzîhâ-yi pinhân, gam mehor
Yitirme umudunu aman! Bilmiyorsun gayb sırlarını
Perde arkasında ne gizli oyunlar döner! Üzülme

Gençleşme: Aşık yaşlı biri de olsa, yâri ile geçirdiği geceden sonra gençleşmiş olarak uyanır.

Gerçi pîrem, tu şebî teng der âgûşem keş
Tâ sehergeh zi kenâr-i tu cevân ber hîzem
Yaşlıyım ama bir gece sar beni kollarına sıkıca
Yanından genç biri olarak kalkayım sabah olunca
Gönül sırrı: Gönül sırrını gönülden anlayanlara açmak gerekir.
Pîr-i meyhâne çi hoş goft be dordîkeş-i hîş
Ki megû hâl-i dil-i sûhte bâ hâmî çend
Meyhanenin pîri tortulu şarap içen birkaç müdavime ne güzel dedi:
Üç beş ham ahlata açma gönül hallerini.

Güç: İnsan kendi gücüne güvenmemelidir. Güçsüz olacağı günler de gelecektir.

Be bâl u per merov ez reh ki tîr pertâbî
Hevâ girift zemânî velî be hâk nişest
Koluna kanadına güvenip yoldan çıkma
Attığım ok yükselir bir an, sonra düşer toprağa.

Gül mevsimi: Gül mevsiminde güzel yaşanır, işret meclisleri kurulur. Bu mevsimde şarap terkedilemez.

Hâşâ ki men be movsim-i gul terk-i mey konem!
Men lâf-i akl mîzenem, in kâr key konem?
Hâşâ! Gül mevsiminde şarabı terk eder miyim?
Akıllıca konuşuyorum, böyle bir şey eder miyim?

Güneş: Güneş insanı ısıtır. Gece vakti güneş arayan insan Üzümün kızı denilen şaraba başvurmalıdır. Şarabı içen kişi ısınır.

Be nîmşeb egeret âfitâb mîbâyed
Zi rûy-i duhter-i gulçihr-i rez nikâb endâz
Güneş mi lâzım oldu sana gecenin bir yarısı?
Gül yüzlü üzüm kızının indir peçesini, budur çaresi

Güzel yaşamak: 1. Lale zamanı, işret meclisi kurulmuşsa, mecliste bulunmak gerekir. Böyle bir meclise katılmayanın aklından zoru var demektir.

Be dovr-i lâle dimâg-i merâ ilâc konîd
Ger ez miyâne-i bezm-i tarab kenâre gîrem
İşret meclisi varken, çekilirsem kenara
Lale devrinde bir ilaç bulun şu kafama!

2. Gül mevsiminde güzel yaşanır, işret meclisleri kurulur. Bu mevsimde şarap terkedilemez.

Hâşâ ki men be movsim-i gul terk-i mey konem!
Men lâf-i akl mîzenem, in kâr key konem?
Hâşâ! Gül mevsiminde şarabı terk eder miyim?
Akıllıca konuşuyorum, böyle bir şey eder miyim?

3. Güzel yaşamak için bütün şartlar oluşmuşsa, bunun değerini bilip en iyi şekilde yaşamak gerekir.

Meclis-i uns u behâr u bahs-i şi'r ender miyân
Nesteden câm-i mey ez cânân girancânî buved
Dostluk meclisi, bahar, ortada şiir bahsi
Bunlar varken sâkiden mey kadehi almamak hödüklük değil de ne?

4. Güzel yaşamak için çalışmak gerekir. Çalışmadan güzel bir hayata kavuşmak mümkün değildir.

Mekâm-i îyş muyesser nemîşeved bîrenc
Belî be hukm-i belâ beste'end ahd-i elest
Güzel yaşamak mümkün olmaz çalışılmazsa
Elest ahdi, evet, bağlandı "belâ" lafına.

5. Rint olan bugün güzel yaşama fırsatı varsa, yaşar, asla yarına bırakmaz.

Hâfizâ tikye ber eyyâm çu sehv est u hatâ
Men çerâ işret-i imrûz be ferdâ fikenem?
Hafız, günlerin geçişine güvenmek hatadır
Bugünün eğlencesini neden yarına atayım?

Güzellik: Güzellik derece derecedir. Güzelliğini son derecesinde adalet vardır. Güzeller aşıklarına karşı adil davranmalıdır.

Be kadd u çihre her ankes ki şâh-i hûbân şud
Cihân begîred eger dâdgosterî dâned
Boyla bosla, güzel yüzle olunur güzeller şahı
Bir de âdil olmayı bilirse, fetheder dünyayı
Haram: Yâr ile birlikte içilmeyecekse, mey içmek haramdır.
Fetvî-i pîr-i mugân dârem u kovlîst kadîm
Ki herâm est mey ancâ ki ne yârest nedîm
Pîr-i muganın fetvası var elimde. Eski laftır:
Yârin nedim olmadığı yerde mey haramdır.

Haraplık: Dünya bir harabe olarak gören rint meyhane köşesinde harab olmayı tercih eder.

Çun omr tebeh kerdem, çendan ki nigeh kerdem
Der konc-i herâbâtî uftâde herâb ovlâ
Harcadım ömrümü; bakındım sağa sola
Meyhane köşesinde harap olup yıkılmak daha iyi

Hayat suyu: 1. Hayat suyu güç kudret sahibi olana verilmez. Bunan bazı şartları vardır. Zorla elde edilmesi mümkün değildir.

Sikender râ nemîbahşend âbî
Be zûr u zer muyesser nîst in kâr
Hayat suyunu vermezler İskender'e
Olmaz bu iş ne parayla ne zor ile.

2. Ölümsüzlük suyundan maksat, bir çay kenarında oturup hayatın tadını çıkarmaktır.

Ma'nî-i âb-i zindegî yu rovze-i İrem
Cuz tarf-i cûyibâr u mey-i hoşguvâr çîst?
Hayat suyunun, İrem bağlarının anlamı bir çay kenarı ile
içimi hoş şaraptan başka nedir ki?

Hazan mevsimi: Hazan mevsimi yağmacıdır. Talan eder, yok eder, öldürür. Bu sebeple ömrün baharının kıymeti bilinmelidir.

Mey biyâver ki nenâzed be gul-i bâg-i cihân
Her ki gâretgerî-yi bâd-i hazânî dânist
Mey getir. Kim bilirse hazan rüzgârının yağmacılığını
İftihar konusu etmez dünya bahçesinin güllerini

Huzur: 1. İki dünya hayatında huzurlu olmanın şartı vardır. Bu şart iki kelimeden ibarettir. Biri dostlara mürüvet etmek, diğeri düşmanla iyi geçinmek.

Âsâyiş-i do gîtî tefsîr-i in do harf est
Bâ dûstân muruvvet, bâ doşmenân mudârâ
İki dünyanın huzuru bağlı iki kelimeye:
Mürüvvet et dostlara
Geçinmeye bak düşmanla.

2. Felek hızlı dönüşüyle insanda huzur bırakmaz. Huzuru ancak şarapla bulmak mümkündür.

Çeşm-i âsâyiş ki dâred ez sipihr-i tîzrov?
Sâkiyâ câmî be men dih tâ biyâsâyem demî
Hızla dönen felekten kim asayiş umar?
Saki, bir kadeh ver bana; biraz huzur bulayım.

Hüner: Üstünde değerli giysiler olsa da hünersiz insanlar gerçeğin peşinden olanlar için bir değer ifade etmezler.

Kalenderân-i hakîkat be nîm cov neharend
Kabâ-yi atlas-i ankes ki ez huner ârîst
Gerçeğin peşinde olan kalenderler hünerden yoksun kişinin
atlas abasını yarım arpaya bile satın almazlar.
İçki yasağı: 1. İçki yasağı varsa, içki gizlice içilmelidir.
Dânî ki çeng u ûd çi takrîr mîkonend?
Pinhan horîd bâde ki te'zîr mîkonend
Biliyor musun çeng ile ut neler anlatıyor,?
"İçecekseniz, gizli saklı için,
yoksa kâfirlikle suçlanırsınız" diyor.

2. Bade ferahlık verir ama içerken çeng nağmesiyle içmemek gerekir. Çünkü içki yasağı vardır. Muhtesip duymasın aman!

Egerçi bâde ferahbahş u bâd gulbîz est
Be bang-i çeng mehor mey ki muhtesib tîz est
Bade ferahlık verse, rüzgâr gül yaprağı dökse de
Çeng nağmesiyle mey içme; zaptiyenin kulağı kirişte

İkiyüzlülük: 1. Hem ikiyüzlük etmek, hem ibadet etmek. Bunlar birbiriyle bağdaşmaz.

Mey hor ki sad gunâh zi agyâr der hicâb
Bihter zi tâetî ki be rûy u riyâ konend/ Şarap içmeye bak sen.
Yabancıların gözünden uzakta girilen yüz günah,
ikiyüzlülükle yapılan bir ibadetten iyidir.

2. İkiyüzlülük ile müslümanlık hiç bağdaşmaz. Ne yazık ki toplum içinde müslüman görünüp ikiyüzlülük edenler var.

Gerçi ber vâiz-i şehr in sohen âsân neşeved
Tâ riyâ verzed u sâlûs, muselmân neşeved
Şehir vaizine bu sözü söyletmek o kadar kolay mı hiç?
İkiyüzlülük eden hilekâr insan müslüman olur mu hiç?
İlkbahar: İlkbahar mutluluk mevsimidir.
Novbehâr est, der an kûş ki hoşdil bâşî
Ki besî gul bedemed bâz u tu der gil bâşî
İlkbahar geldi; çalış mutlu olmaya
Yine ne güller biter ama, sen olursun toprakta.
İncitmek: İnsanları incitmek büyük günahtır.
Mebâş der pey-i âzâr u herçi hâhî, kun
Ki der şerîat-i mâ gayr ez in gunâhî nîst
Aman kimseyi incitme de, ne yaparsan yap.
Dinimizde bundan başka günah yok.

İrem bağları: Bir çay kenarı ile içimi hoş bir şarap varsa, burası hayatın tadını çıkaran için İrem bağlarıdır.

Ma'nî-i âb-i zindegî yu rovze-i İrem
Cuz tarf-i cûyibâr u mey-i hoşguvâr çîst?
Hayat suyunun, İrem bağlarının anlamı bir çay kenarı ile
içimi hoş şaraptan başka nedir ki?

İskender: İskender gücü, parası olan biriydi. Buna rağmen âbıhayatın sembolü olduğu ezeli feyizden nasibini alamadı.

Feyz-i ezel be zûr u zer er âmedî be dest
Âb-i Hızr nasîbe-i İskender âmedî
Ezelî feyiz zorla, parayla geçseydi ele
Ölümsüzlük suyu İskender'e nasip olurdu

İstek: İnsanın hayattan çok şey istememesi gerekir. Bunu başarabildiği zaman hayatı kendine kolaylaştırır.

Ziyâdetî metaleb, kâr ber hod âsân kun
Surâhî-i mey-i la'l u butî çu mâhet bes
Fazla şey isteme, işi kolaylaştır kendine
Lâl renkli şarap sürahisi, bir ay yüzlü güzel yeter sana

İyilik: 1. İyiliğin en iyi yöntemi, gizlice yapılmasıdır.
Pinhân zi kâsidân be hodem hân ki mun'imân
Hayr-i nihân berâyi rizâ-yi Hodâ konend
Kıskançlar yokken çağır beni yanına.
Zenginler Allah rızası için gizlice hayır yaparlar.

2. Yokluk âleminde kalıcı olan tek şey yapılan iyiliklerdir.

Bedin revâk-i zeberced nuvişte'end be zer
Ki cuz nikû'î-i ehl-i kerem nehâbed mând
Şu zebercet revakın üstüne altın harflerle yazmışlar:
Kerem sahiplerinin iyiliği hariç, bir şey bâki kalmayacak.
Kâbe: Aşıkların gözünde sevgilinin yaşadığı ev Kâbe yerine geçer.
Dil kez tavâf-i ka'be-i kûyet vukûf yâft
Ez şovk-i an harîm nedâred ser-i hicâz
Durdu gönlüm evinin Kâbesinde tavaf etmeye
Buranın şevkinden hevesim kalmadı Hicaz'a gitmeye

Kadeh Tutmak: Kadehi edeple tutmak gerekir. Çünkü o kadehin toprağı belki de Cemşid'in, Behmen'in veya Kubad'ın başından yapılmıştır.

Kadeh be şart-i edeb gîr zanki terkîbeş
Zi kâse-i ser-i Cemşîd u Behmenest u Kubâd
Eline kadehi edeple al. Zira terkibinde
Var Cemşid'in, Behmen'in, Kubâd'ın başı.

Kadeh: Kadeh kişiyi ikiyüzlülükten uzaklaştırır. Kadehin yanında dünya mülkünün kıymeti yoktur.

Men u hemsohbetî, ehl-i riyâ dûrem bâd
Ez girânân-i cihân ratl-i girân mâ râ bes
Ben, bir de sohbet arkadaşı; ikiyüzlüler uzak olsun aman!
Dünya ağırlıkları içinde kiloluk kadeh yeter bize

Kader: İnsan kaderini değiştiremez. Kaderde ne yazılı ise, o hükmünü yürütür. İnsan çalışarak kaderini değiştiremez.

Be sa'y-i hod netevân bord pey be govher-i maksûd
Hiyâl bâşed kin kâr bîhevâle ber âyed
Amaç incisine ulaşamayız kendi çabamızla
Hayaldir bu; kaderinde ne varsa, o çıkar.
Sâkiyâ mey dih ki bâ hukm-i ezel tedbîr nîst
Kâbil-i tagyîr nebved ançi yakîn kerde'end
Saki şarap ver; tedbir alınmaz ezel hükmüne
Değiştirmek mümkün değil önceden takdir edileni

Kalıcılık: 1. Dünyada ölümsüz kalmak mümkün değildir. İnsan sağlıklı ise en iyi şekilde yaşamalıdır.

Çu imkân-i hulûd, ey dil, derin fîrûze eyvân nîst
Mecâl-i îş furset dân be fîrûzî yu bibrûzî
Gönlüm; ölümsüzlük imkânı yok bu turkuvaz eyvanda
Yaşamayı fırsat bil zaferde veya sağlıkta.

2. Güzellik ile saltanat kalıcı değildir.

Şukûh-i saltanat u husn key sebâtî dâd?
Zi taht-i Cem sohenî mânde est u efser-i Key
Saltanatın görkemi, güzellik ne zaman kalıcı olmuş?
Cem'in tahtından, Keyhusrev'in tacından bir laf kalmış.

Kanaat: Kanaat denilen şey de bir hazinedir. Şahlara kuyumcu hazinesi, dervişlere kanaat hazinesi verilmiştir.

Genc-i zerger nebuved, konc-i kanâ'at bâkîst
Anki an dâd be şâhân, be gedâyân in dâd
Kuyumcu hazinesi olmazsa olmasın; kanaat köşesi var ya
Şahlara onu veren Tanrı, bunu vermiştir yoksullara

Karun: Gül renkli şarap için yoksul rint Karun hazinelerine sahip değildir ama onun gibi haşmetlidir.

Ey dil, an dem ki herâb ez mey-i gulgûn bâşî
Bîzer u genc be sad haşmet-i Kârûn bâşî
Gönlüm, gül renkli şarapla harap olunca
Paran pulun olmasa da, yüz Karun haşmetine sahip olursun

Kendini beğenmişlik: İnsan hangi dine, inanca mensup olursa olsun, bunda bir sorun yoktur. İnsanın en büyük sorunu kendini beğenmesidir. İnsanın sadece kendini görmesi onu akıldan ve erdemden uzaklaştırır.

Ger cân be ten bebînî, meşgûl-i kâr-i û şov
Her kıbleî ki bînî, bihter zi hodperestî
Bedende can görürsen, onun işiyle ilgilen
Hangi kıbleyi görsen, iyidir kendini beğenmişlikten
Tâ fazl u akl bînî, bîma'rifet nişînî
Yek nokte'et begûyem, hod râ mebîn ki restî
Erdem ile aklını görürsen, marifetsiz kalırsın
Bir şey diyeyim sana:
Görme kendini;
Kurduldun demektir benlikten.

Kötü söz: Kötü sözlü insanlar öldüklerinde kurtulmuş sayılmazlar. Tanrı'nın onunla görülecek hesabı vardır.

Tu pindârî ki bedgû reft u cân bord
Hisâbeş bâ kirâmulkâtibîn est
Kötü sözlünün ölüp canını kurtardığını mı sanırsın?
Amellerin yazıcısı Tanrı'yladır onun hesabı

Kur'an: 1. Birçokları Kur'ân'ı kişisel çıkarlarına alet eder. Böyle olmaktansa rintçe yaşamak daha iyidir.

Hâfizâ, mey hor u rindî kon u hoş bâş velî
Dâm-i tezvîr mekon çun digerân Kur'ân râ
Hafız; mey iç, rintçe yaşa, mutlu ol ama,
başkaları gibi Kur'ân'ı riya, tezvir tuzağı yapma.

2. Bir yerde Kur'ân okunuyorsa, Şeytan oradan kaçar.

Zâhid er rindî-i Hâfiz nekoned fehm, çi şud?
Dîv bugrîzed ez an kovm ki Kur'ân hânend
Hafız'ın rintliğini anlamıyorsa sofu, varsın anlamasın
Şeytan da Kur'ân okuyanların yanından kaçar.
Mabet: Mabetler günahkârlara ait yerlerdir.
Biyâ be meykede vu çihre ergavânî kun

Merov be sovme'e kancâ siyâhkârânend
Meyhaneye gel; çek bâdeyi, yüzün al al olsun.
Gitme mâbede; orası günahkâr doludur.

Marifet: Rint olanda marifet cevherinin bulunması şarttır. Bir rindin paraya işi olamaz.

Govher-i ma'rifet âmûz ki bâ hod beberî
Ki nasîb-i digerân est nisâb-i zer u sîm
Marifet cevheri nedir, öğren; götür yanında.
Para pul işleri başkalarının nasibidir

Medrese: Medresede söylenilenler bir yerden sonra insanı sıkar. Biraz da güzel yaşamanın yolları bulunmalıdır.

Ez kîl u kâl-i medrese hâlî dilem girift
Yekçend nîz hidmet-i ma'şûk-i mey konem
Artık sıkıldım medresenin vıdıvıdısından
Biraz da sevgiliye, meye hizmet edeyim

Mey: 1. Mey ile gönül yapmak mümkündür. İnsanlar birbirini hoş tutarak ömürlerini geçirmelidir. Çünkü bu harap dünya insanların toprağından kerpiç dökmeyi düşünür.

Be mey imâret-i dil kun ki in cihân-i herâb
Ber an ser est ki ez hâk-i mâ besâzed hişt
Mey ile gönül yapmaya bak. Çünkü şu harap dünya
toprağımızdan kerpiç dökme hevesinde.

2. Şarap müzik eşliğinde içilmelidir. Birisi şarabın günah olduğunu söylerse, ona şu cevap verilmelidir: Allah merhametlidir, günahları bağışlar.

Mey hor be bang-i çeng u mehor gusse, ver kesî
Gûyed turâ ki bâde mehor, gû, huvelgafûr
Mey iç çeng nağmesiyle, gam yeme. Derse biri
Şarap içme aman! De ona: Gafûrdur Tanrı

Meyhane: Meyhane denilen yer uluorta bir yer değildir. Meyhaneye girmenin kuralları vardır. Edebe riayet etmeyenler meyhaneye giremez.

Kadem menih be herâbât cuz be şart-i edeb
Ki sâlikân-i dereş mahremân-i pâdişehend
Edebe riayet ederek ayak bas meyhaneye
Padişahın mahremidir kapısındaki sâlikler

Mihrap: Sevgilinin kaşları mihraba benzer. Aşık cami mihrabı yerine sevgilinin kaşlarına bakınca ibadet ettiği hissine kapılır.

Her dem be hûn-i dîde çi hâcet-i vuzû? Çun nîst
Bîtâk-i ebrû-yi tu nemâz-i merâ cevâz
Gözyaşlarımla her an gerek mi var abdest almaya?
Mihrap kaşların olmayınca cevaz var mı namaz kılmaya?

Mutluluk formülü: 1. Mutlu olmak isteyen kişi kötü arkadaştan uzak durmalıdır.

Biyâmûzemet kîmiyâ-yi seâdet
Zi hemsohbet-i bed codâî, codâî
Öğreteyim sana saadet kimyasını
Çözümü, kötü sohbet arkadaşından ayrılıkta.

2. Mutlu olmak için candan vazgeçmesini bilmelidir. Dünyaya hakim olan güç sahiplerinin mutlu olduğunu sanmamak gerekir.

Hâfizâ terk-i cân goften tarîk-i hoşdilîst
Tâ nepindârî ki ahvâl-i cihândârân hoş est
Hafız, candan vazgeçmek mutluluğun yoludur
Sanma ki dünyaya hâkim olanların hali pek hoş.

3. İnsan mutlu olmak için çaba göstermelidir.

Novbehâr est, der an kûş ki hoşdil bâşî
Ki besî gul bedemed bâz u tu der gil bâşî
İlkbahar geldi; çalış mutlu olmaya
Yine ne güller biter ama, sen olursun toprakta.

4. Mutlu olmanın çaresi şarap içmektir. Şarap içerek kederleri dağıtmak mümkündür.

Gam-i kuhen be mey-i sâlhorde def' konîd
Ki tohm-i hoşdilî înest pîr-i dihkân goft
Yıllanmış şarapla dağıtın birikmiş kederleri
Budur mutluluğun tohumu; yaşlı çiftçi böyle söyledi.

5. Mutluluk bir hazinedir. Bu hazinenin anahtarı, gönülden anlayan insanlar arasında saygınlık kazanmaktır.

Kilîd-i genc-i seâdet kabûl-i ehl-i dilest
Mebâd anki derin nukte şekk u reyb koned
Gönül ehlince kabul görmektir saadet hazinesinin anahtarı
Bu hususta olmasın kimsenin şüphesi

Mürüvvetsiz insanlar: Mürüvvetsiz insanlarla düşüp kalkmak büyük hatadır. Öyle insanlarla düşüp kalkmaktansa, yalnız yaşamak daha iyidir.

Merov be hâne-i erbâb-i bîmuruvvet-i dehr
Ki genc-i âfiyet der serây-i hîşten est
Şu dünyadaki mürüvvetsizlerin evine gitme.
Afiyet hazinesi senin kendi evinde çünkü.

Müslümanlık: Müslümanlık ile hile hurda asla bağdaşmaz.

İsm-i a'zam bekoned kâr-i hod ey dil, hoş bâş
Ki be telbîs u hiyel dîv muselmân neşeved
Gönlüm, mutlu olmaya bak sen.
Nasıl olsa Tanrı'nın yüce ismi yapacağını yapar.
Hile hurdayla şeytan müslüman olur mu hiç?

Nasip: Herkesin nasibi ezelde takdir edilmiştir. Bunu değiştirmeye kalkmamak, kusur da bulmamak gerekir. Değiştirmek mümkün değildir.

Çu kısmet-i ezelî bîhuzûr-i mâ kerdend
Ger endekî ne bevefk-i rizâst, horde megîr
Biz yok iken bölüştürülmedi mi ezelde her nasip
İstediğin gibi değilse bir kısmı, bulma ayıp

Olaylar: Dünyada meydana gelen olaylar aslında insanın ömrüne bir pusu kurmuştur. Bunlar olup biterken insanın ömrü geçer gider.

Der her taraf zi hayl-i hevâdis kemîngehîst
Zanrû inângoseste devâned sevâr-i omr
Hadiseler ordusu her yana kurmuş bir pusu
Bu yüzden boşanmış gider ömür atlısı

Ömür: 1. Herkesin dünyada adına ömür denilen bir nöbeti, bir dünya hayatı vardır.

Dovr-i Mecnûn gozeşt u novbet-i mâst
Herkesî penc rûz novbet-i ûst
Mecnun'un devri geçti; bizim devrimiz şimdi
Herkesin dünyada var beş günlük nöbeti.

2. Ömrün ne zaman sona ereceği bilinemez. En iyi şekilde değerlendirilmelidir.

Mey bîgiş est der yâb, vaktî hoş est beştâb
Sâl-i diger ki dâred ummîd-i novbehârî?
Anlasana saf şarap var; vakit güzel, koş haydi
Diğer yıl kimin var ilkbahara çıkmaktan ümidi?

3. Ömür bir kıla bağlıdır; ne zaman biteceğini kimse bilemez. Zamane gamını çekmekle ömür tüketmeye değmez.

Peyvend-i omr beste be mû'îst; hûş dâr
Gambâr-i hîş bâş; gam-i rûzgâr çîst?
Ömür dediğin şey bir kıla bağlı; uyanık ol aman.
Kendi derdini çöz; zamâne gamı da ne demek?

Öpmek: Bir rint dini kendi emellerine alet eden sofuların elini öpmez. Sakinin, sevgilinin, kadehin dudağını öpmeyi tercih eder.

Mebûs cuz leb-i sâkî yu câm Hâfiz
Ki dest-i zuhdfurûşân hatâst bûsîden.

Hafız, öpeceksen sakinin dudağını, kadehi öp
Hatadır zahit müsveddelerinin elini öpmek!

Padişah: Rintlerin meyhanesinde padişahların değeri, saygınlığı yoktur.

Ki bered be nezd-i şâhân zi men-i gedâ peyâmî?
Ki be kûy-i meyfurûşân do hezâr Cem be câmî
Şahlara ben yoksuldan kim götürür bir haberi?
Meyhane sokağında iki bin Cem'in bir kadehtir değeri

Para: Rindin parayla işi gücü olamaz. Onda iyi huy ve söz güzelliği bulunmalıdır.

Hâfiz er sîm u zeret nîst, çi şud? Şâkir bâş
Çi bih ez dovlet-i lutf-i soḫen u ṭab'-i selîm?
Hafız; paran pulun yoksa, ne olmuş? Şükret haline.
Söz güzelliğinden, güzel tabiatten iyi ne devlet vardır?

Pintilik: Pintilik rintlikte en büyük günah sayılır.

Çi dûzehî, çi bihiştî, çi âdemî, çi perî
Be mezheb-i heme kufr-i tarîkat est imsâk
İster insan ol ister peri, ister cennetlik ol ister cehennemlik
Herkesin mezhebince bu yolda küfürdür pintilik

Rahmet: Rahmet kapısından ümit kesilmez. O kapıda dağın bile karıncanın belinden incedir.

Kemer-i kûh kem est ez kemer-i mûr incâ
Nâumîd ez der-i rahmet meşov ey bâdeperest
Dağın beli incedir karınca belinden bu yerde
Hey, bade düşkünü! Rahmet kapısından ümit kesme.

Razılık: İnsan kaderine razı olmalıdır. Çünkü kimseye kaderini değiştirme seçeneği verilmemiştir. Bu yüzden üzülmemeli, güzelce yaşamayı bilmelidir.

Rızâ be dâde bedih vez cebîn girih bugşây
Ki ber men u tu der-i ihtiyâr negşâdest
Sana verilene razı ol ve alnındaki hoşnutsuzluk ifadesini sil.
Çünkü seçenek kapısı ne senin ne benim yüzüme açılmıştır.

Rızık: İnsan önceden belirlenmiş olan rızkından fazlasını isterse, başını ağrıtır.

Bişnov in nukte ki hod râ zi gam âzâde konî
Hûn horî ger taleb-i rûzî-i nenhâde konî
Dinle şu meseleyi; gamdan kurtar kendini
Kan içersin, istersen tayin edilmemiş rızkı

Rint: Rintler on dört yaşında bir sevgili ve iki yıllık bir şaraptan başka bir şey istemez. Mutlu olmaları için bu iki şart yeterlidir.

Mey-i do sâle vu mahbûb-i çârdeh sâle
Hemin bes est merâ sohbet-i sagîr u kebîr
İki yıllık şarap ile on dördünde sevgili
Yeter bana büyük küçük bu sohbet ehli

Rintlerin tercihi: Bir güzele aşık olmak, dostla sohbet etmek, eline kadeh almak rintler için tercih sebebidir. Vaat edilen Cennet bahçeleri, huriler, Tuba gölgesi birinci tercih olamaz.

Men terk-i aşk-i şâhid u sâgar nemîkonem
Sad bâr tovbe kerdem u dîger nemîkonem
Bâg-i bihişt u sâye-i tûbî yu kasr-i hûr
Bâ hâk-i kûy-i dûst berâber nemîkonem
Ben güzelin aşkını, kadehi terketmiyorum!
Yüz kere tövbe ettim; artık etmiyorum!
Cennet bahçesi, Tuba gölgesi, huriler kasrı
Bunları dostun sokağının toprağıyla bir tutmuyorum!

Rintlik duruşu: Rint olan devranın akıp geçişini görür, dünya hayatının geçiciliğini bildiği için hayatını en iyi şekilde yaşamayı hedefler. Bu onun dünyadaki duruş tarzıdır.

Vaz'-i dovrân beniger, sâgar-i işret ber gîr
Ki beher hâletî înest bihîn-i ovzâ'
Devranın haline bak, al işret kadehini ele
En iyi duruş budur her durumda, her halde

Sabır: 1. Olumsuzluklara karşı sabırlı olmak gerekir. İnsan Tanrı'ya güvenirse, zorlukların üstesinden gelmeyi başarabilir.

Geret çu nûh nebî best der gam-i tûfân
Belâ begerded u kâm-i hezâr sâle ber âyed
Tufan gamını çekerken Nuh gibi sabrın varsa
Bela gider geri, yüz yılın muradı çıkar.

2. Sabırlı olmak güzel şeydir; sonuçları da güzel olur; ama bedeli ağırdır.

Gûyend seng la'l şeved der mekâm-i sabr
Ârî şeved velîk be hûn-i ciger şeved
Derler ki taş, sabır makamına geldi mi lâl kesilir.
Evet kesilir ama kesilir ciğer kanıyla.

Sarhoşluk: 1. Sarhoşluk iki türlüdür. Biri aşk sarhoşluğu, diğeri şarap içmekten meydana gelen sarhoşluk.

Mestî-i aşk nîst der ser-i tu
Rov ki tu mest-i âb-i engûrî
Aşk sarhoşluğu yok senin başında
Git haydi! Üzüm suyuyla sarhoşsun sen.

2. Sarhoşluk denilen şeyin de bir zevki vardır. Mey içilecekse âdâbı ile içilmelidir.

Zuhre sâzî hoş nemîsâzed, meger ûdeş besûht?
Kes nedâred zovk-i mestî. Meygusârân râ çi şud?
Zühre güzel besteler yapmaz olmuş;
udu mu yandı yoksa?
Kimse sarhoşluk zevkini bilmiyor.
Mey içenlere ne oldu?

Sevgi: 1. Sevgi bir muma benzer. İnsanın gönlünde sevgi mumu yanmıyorsa, o gönül sevgiden mahrumsa, kapkara görünür.

Hîre an dîde ki âbeş nebered girye-i aşk
Tîre an dil ki derû şem'-i mahabbet nebuved
Aşk ağlayışları ağlatmazsa gözü, bakar kuru kuru
Kararmıştır o gönül, içinde yanmıyorsa sevgi mumu.

2. Sevgi denilen şeyin, aşkın, dostluğun bilinmediği zamanlar da gelebilir. Bu zamanların gelmemesi için aşka, sevgiye, dostluğa önem vermek gerekir.

Yârî ender kes nemîbînîm, yârân râ çi şud?
Dûstî key âhir âmed? Dûstdârân râ çi şud?
Kimsede dostluk eseri gördüğümüz yok;
dostlara ne oldu?
Dostluk ne zaman bitti?
Sevenlere ne oldu?

Sevgili: 1. Sevgili aziz bir varlıktır; onun kıymetini bilmek gerekir.

Yâr mefrûş be dunyâ ki besî sûd nekerd
Anki Yûsuf be zer-i nâsere befrûhte bûd
Sevgilini dünyalara değişme. Zira
Yusuf'u saf altına satan kâr etmiş sayılmaz o kadar da.

2. Âşık sevgilisini ne olursa olsun terketmez; sonsuza kadar ona bağlı kalır.

Yâr eger reft u hakk-i sohbet-i dîrîn neşinâht
Hâşelillâh ki revem men zi pey-i yâr-i diger!
Yâr gittiyse, eski sohbet hakkını sildiyse defterden
Allah korusun, gider miyim hiç başka yâr peşinden!

3. Sevgili âşığını azarlar. Âşığın bu azarlamalara katlanmaktan başka çaresi yoktur.

Âşık çi koned ger nekeşed bâr-i melâmet?
Bâ hîç dilâver siper-i tîr-i kazâ nîst
Âşık, sevgilinin azarlama yüküne katlanmasın da ne yapsın?
Hiçbir babayiğitte kaza kader okuna dayanacak kalkan yok.

Sohbet arkadaşı: İnsan kendisi için uygun olan kişilerle konuşmalıdır. Yanlış seçim baş ağrıtır.

Nobost mev'ize-i pîr-i sohbet in harfest
Ki ez musâhib-i nâcins ihtirâz konîd
Sohbet pîrinin ilk sözü şudur size:
Uygunsuz sohbet arkadaşından uzak durun.

Sohbet: Sevgili ile sohbet bir rint için çok önemlidir. Bu sohbetin kıymetini, zamanın her zaman bu fırsatı karşısına çıkarmayacağını bilir.

Furset şumâr sohbet, kezin dorâhe menzil
Çun bogzerîm, dîger netvan behem resîden
Sohbeti fırsat bil; iki günlük ömür yolundan
Geçtik mi, bir daha mümkün değil birbirini görmek

Sorgulama: İnsan varlık âlemini, dünyaya neden geldiğini sorgulamaya kalkarsa işin içinden çıkamaz.

Hadîs-i çûn u çerâ derd-i ser dihed ey dil
Piyâle gîr u biyâsâ zi omr-i hîş demî
Gönlüm, neden, niçin sorusu olur baş ağrısı
Al kadehi eline, ömründe huzur bul, çek demi

Söz: Kırıcı söz söylemek, verdiği sözde durmamak rinde yaraşmaz.

Hâhî ki saht u sost-i cihân ber tu bogzered
Bogzer zi ahd-i sost u sohenhâ-yi saht-i hîş
Geride bırakmak istersen dünyanın zorunu, kolayını
Terket ahdinde durmamayı, bir de sert sözlerini

Şair: 1. Güçlü şair aşk gamını, hayatın çilesini çektikten sonra söz ustası olur.

Evvel zi taht u fovk-i vucûdem haber nebûd
Der mekteb-i gam-i tu çonin nuktedân şodem
Haberim yoktu ilkin varlığımın her yanından
Senin gam mektebinde böyle söz ustası oldum.

2. İyi şairlerin sözleri inci dizisini andırır. Nizami'nin şiirleri inci dizisi gibidir. Hafız'ın da ondan geri kalır yanı yoktur.

Çu silk-i durr-i hoşâb est şi'r-i nagz-i tu Hâfiz
Ki gâh-i lutf sebak mîbered zi nazm-i Nizâmî
Hafız özlü şiirlerin benzer parlak inci dizisine
Nizâmî'nin nazmını geride bırakır letafet saçtığında.

3. Şairler yoksul insanlardır. Geçimlerini övdükleri insanlardan alacakları caizelerle sağlarlar. Bu yüzden övülen kişilerin kesenin ağzını açması gerekir.

Mekârim-i tu be âfâk mîbered şâir
Ezû vazîfe vu zâd-i sefer dirîg medâr
Çu zikr-i hayr taleb mîkonî, sohen înest
Ki der behâ-yi sohen sîm u zer dirîg medâr
Şair iyi özelliklerini yayar dört bir yana
Onun parasını, yol azığını hiç esirgeme.
Hayırla anılmak istersin madem, sözüm şudur sana:
Sözlerimin karşılığında parayı benden esirgeme.

Şarap küpü: Şarap küpü ölümsüzlüğün, hayatın, canlılığın sembolüdür. Aşık öldüğü zaman mezara gömülmemeli, şarap küpüne atılarak onun canlı kalması sağlanmalıdır.

Mebil ki rûz-i vefâtem be hâk besipârend
Merâ be meykede ber, der hom-i şerâb endâz
Öldüğüm gün toprağa gömülmeme izin verme
Götür beni meyhaneye, atıver şarap küpüne

Tanrı lutfu: Rint olan, amel defterinin kötülüğünden, günahlarının çokluğundan korkmaz. Tanrı'nın lutufkâr olduğunu bilir.

Ez nâme-i siyâh netersem ki rûz-i mahşer
Bâ feyz-i lutf-i û sad ezin nâme tey konem
Mahşer günü kötü amel defterinden korkmam ben
Onun lutfuyla böyle yüz defteri dürerim ben!

Tanrı sırrı: İnsanı yetiştiren kişi Tanrı'nın sırlarını bilir. Bunun şeyh veya meyhaneci, pîrimugan olması bir şeyi değiştirmez.

Ger pîr-i mugân murşid-i men şud, çi tefâvut?
Der hîç serî nîst ki sırrî zi Hodâ nîst
Mürşidim ha şeyh olmuş, ha meyhaneci. Ne fark var?
Çünkü Tanrı'nın sırrını taşımayan baş yok

Tarla: Dünya mülkü bir tarlaya benzer. Fani olan insan bu tarlanın sonsuza kadar sahibi olamaz.

Mulk-i in mezra'a dânî ki sebâtî nedihed
Âteşî ez ciger-i câm der emlâk endâz
Bilirsin, bu tarlanın tapusu kalmaz kimseye
Kadeh ciğerinden ateş sal bu tarlanın mülküne

Tekke-meyhane-kilise: Tekke, meyhane veya kilise birer semboldür. Gerçek olan tek şey, Tanrı aşkıdır.

Der aşk-i hânekâh u herâbât fark nîst
Her câ ki hest pertev-i rûy-i habîb est
Ancâ ki kâr-i sovme'e râ cilve mîdehend
Nâkûs-i deyr-i râhib u nâm-i salîb hest
Tekke ile meyhane aşkı arasında fark yok
Her nerede ki dostun yüzünün ışığı var
İbadethane faaliyetlerinin bulunduğu yerde
Rahibin kilise çanı ile haçın adı var

Testi: İnsan ölüp toprak olduktan sonra testicinin elinde çamur olacaktır. Gelecekte ne olacağını düşünmeli, şimdiden şarap içmelidir.

Âhirulemr gil-i kûzegerân hâhî şud
Hâliyâ fikr-i sebû kun ki por ez bâde konî

Testicilerin çamuru olmayacak mısın sonunda?
Bari testiyi düşün, şarapla doldur onu

Tevekkül: İnsan her işini Allah'a tevekkül etmeli, hakkında ileri geri konuşanlara kulak asmamalıdır.

Tu bâ Hodâ-yi hod endâz kâr u dil hoş dâr
Ki rahm ger nekoned muddeî, Hodâ bekoned
Allah'a tevekkül et işlerini, hoş tut gönlünü
Allah affeder;
affetmese de hakkında kötü şeyler düşünen iddiacı

Toprak: Toprak vazgeçilmez bir maddedir. Onu sadece toprak olarak görme; kendin gibi bil. Mey içeceksen onun da hakkını ver. Çünkü çok şey görmüş geçirmiştir.

Biyefşân cur'aî ber hâk u hâl-i ehl-i dil bişnev
Ki ez Cemşîd u Keyhusrev ferâvân dâsitân dâred
Toprağa bir yudum mey dök, gönülden anlayanların halini dinle.
Çünkü toprağın Cemşid, Keyhusrev ile ilgili çok hikâyesi var.

Tufan: Yokluk, ölüm bir tufana benzer. Bu tufan içinde insanın güveneceği biri olursa, korkmaması gerekir.

Ey dil er seyl-i fenâ bunyâd-i hestî ber kened
Çun turâ Nûh est keştîbân, zi tûfân gam mehor
Gönlüm, varlığımın temelini götürse de yokluk seli
Nuh'tur kaptanın; dert etme tufanı, üzülme.

Türk: 1. Türk kızları çok güzeldir. Gönül çalmakta üstlerine yoktur.

Yârab in beççe-i turkân çi dilîrend be hûn!
Ki be tîr-i muje her lahze şikârî gîrend
Aman Allah! Şu Türk çocukları kan dökmekte ne cesurlar!
Kirpik okuyla, saniye geçmiyor, vuruyorlar bir avı.

2. Semerkant Türkleri âşık olunacak kadar güzeldir.

Hîz tâ hâtir bedan Turk-i Semerkandî dihîm
Kez nesîmeş bûy-i cûy-i Mûliyân âyed hemî
Kalk, gönlümüzü verelim Semerkant Türküne
Rüzgârından Mûliyan ırmağının kokusunu alır burnum.
Be şi'r-i Hâfiz-i Şîrâz mîraksend, demî nâzend
Siyehçeşmân-i Keşmîrî yu Turkân-i Semerkandî
Keşmir'in kara gözlüleri, Semerkand'ın Türkleri
Şirazlı Hafız'ın şiiriyle rakseder, nazlanırlar biraz da.

3. Şirazlı Türk dilberleri de güzeldir.

Eger an turk-i şîrâzî be dest âred dil-i mâ râ
Be hâl-i hindûyeş bahşem Semerkand u Buhârâ râ
Şirazlı o dilber verse gönlümün muradını hani,
Yanağındaki hint benine/ bağışlarım Semerkant'ı, hem Buhara'yı.

4. Çigil boyuna ait Türk güzelleri çok meşhurdur.

Sûhtem der çâh-i sabr ez behr-i an şem'-i Çigil
Şâh-i Turkân fârig est ez hâl-i mâ. Kû Rustemî?
Çigil güzelinin aşkıyla sabır kuyusunda yandım
Türklerin şahı düşünmez bizi. Yok mu bir Rüstem?

Vaiz: Kimi vaizler dürüst değildir. Minberde söyledikleri ile, yalnızken yaptıkları birbiriyle bağdaşmaz.

Vâizân k'in cilve der mihrâb u minber mîkonend
Çun be halvet mîrevend, an kâr-i dîger mîkonend
Vaizler mihrapta, minberde böyle görünürler ama
Halvete çekildiler mi başka şey ederler.

Vakıf malı: 1. Vakıf malı özenle korunmalıdır.

Biyâ ki hırka-i men gerçi rehn-i meykedehâst
Zi mâl-i vakf nebînî be nâm-i men diremî
Gel, meyhaneye rehin versem de hırkamı
Vakıf malı adına görmezsin benden bir dirhemi!

2. Vakıf malını yemek büyük günahtır.

Fakîh-i medrese dî mest bûd u fetvî dâd
Ki mey herâm velî bih zi mâl-i ovkâf est
Dün medresenin fıkıhçısı sarhoşken fetva verdi:
Şarap haram olsa da, vakıf malından iyidir.

Vakit: 1. İnsan vaktini en iyi sevgilisiyle geçirir, bundan mutluluk duyar.

Ovkât-i hoş an bûd ki bâ dûst be ser reft
Bâkî heme bîhâsilî yu bîhaberî bûd
Güzel vakitler, sevgilimle birlikte geçirdiklerimdi.
Gerisi bir sürü saçmalık, bir dolu bilinçsizlikti.

2. Vakit çok kıymetlidir, gelip geçer. Yarın ne olacağını kimse bilemez. Bu yüzden insanın ömrünü en iyi şekilde değerlendirmesi gerekir.

Her vakt-i hoş ki dest dehed, mugtenem şumâr
Kes râ vukûf nîst ki encâm-i kâr çîst
Eline geçen her hoş vakti değerlendirmeye bak.
İşin sonu nereye varacak; kimse bilemez çünkü.

3. Vakti ganimet bilmek gerekir.

Vakt râ ganîmet dân an kadar ki betvânî
Hâsil ez heyât, ey cân, in dem est, tâ dânî
Elinden geldiği kadar ganimet bil vakti
Canım benim, hayatın meyvesi şimdi; bil bunu

Varlık: 1. Varlığımızı çözemeyiz; bir muamma gibidir.

Vucûd-i mâ muammâîst Hâfiz
Ki tahkîkeş fusûn est u fesâne
Hafız bizim varlığımız bir muamma
Hakikatte bir afsundur, bir efsane.

2. Varlık âlemine gelen her şey zamanı gelince yok olacaktır. Bu yüzden hayıflanmanın veya sevinmenin hiçbir yararı yoktur.

Çi cây-i şukr u şikâyet zi nakş-i nîk u bed est?
Çu ber sahîfe-i hestî rakam nehâhed mând
İyi yazgıya şükretmenin,
kötü yazgıya şikâyetlenmenin ne mânâsı var?
Nasıl olsa varlık sayfasına yazılanların hiç biri kalmayacak.

Vazgeçilmeyenler: Aklı başında bir rint dört şeyden vazgeçemez. Güvenlik, şarap, sevgili, gözlerden uzakta bir yer.

Ez çâr çîz megzer ger âkilî yu zîrek
Emn u şerâb-i bîgiş, ma'şûk u cây-i hâlî
Zekiysen, aklın varsa; vazgeçme dört şeyden:
Emniyet, saf şarap, sevgili, bir de mekân bomboş!

Vuslat: 1. Sevgiliye kavuşmak isteyen âşık, bunun bedelini ödemeli, gerekirse canından vazgeçmesini bilmelidir.

Kesî be vasl-i tu çun şem' yâft pervâne
Ki zîr-i tîg-i tu herdem serî diger dâred
Bir âşık vuslatına erme izni isterse; benzemeli
Kılıcının altında kesildikçe baş veren muma.

2. Sevgiliye kavuşmanın bir bedeli vardır. Bunun için kişi canından vazgeçmeyi bilmelidir.

Behâ-yi vasl-i tu ger cân buved, harîdârem
Ki cins-i hûb mubassir beherçi dîd, harîd
Vuslatının bedeli can ise, hazırım almaya.
Tüccar dediğin iyi mal buldu mu, hazırdır almaya.

3. Vuslat sürekli değildir; bir müddet devam eder; sonra ayrılık başlar.

Hâfiz devâm-i vasl muyesser nemîşeved
Şâhân kem iltifât be hâl-i gedâ konend
Hafız, sevgili ile vuslatın sürekliliği mümkün değil.
Çünkü yoksulu az düşünür şahlar.

4. Vuslatın şartı âşık olmaktır. Aşk olmadan vuslat mümkün olmaz. Bunu yapmayan kalkışan kişi abdest almadan ihrama bürünene benzer.

Hâfiz her an ki aşk neverzîd, vasl hâst
İhrâm-i tavf-i ka'be-i dil bîvuzû bebest
Hafız, âşık olmadan vuslat isteyen kişi gönül
Kâbesini tavaf etmek için abdestsiz ihrâma bürünen kişi gibi olur.
Hâfiz her an ki aşk neverzîd, vasl hâst
İhrâm-i tavf-i ka'be-i dil bîvuzû bebest
Hafız, âşık olmadan vuslat isteyen, o kimseye benzer
Gönül Kâbesini tavaf için abdestsiz ihrama girer

Yâr: Yâr iki türlüdür. Dünya hayatında âşık olunan yâr vardır, bir diğeri de Tanrıdır. Kullar Tanrı'ya aşıktırlar. Bu aşk yüzünden mesçit veya kilise bir aşk yurdu haline dönüşmüştür.

Hemekes tâlib-i yârend çi huşyâr u çi mest
Hemecâ hâne-i aşk est çi mescid çi kinişt
Ayık olsun, sarhoş olsun, herkes yârî istiyor.
Mescidi, kilisesi, her yer aşk yurdu olmuş.

Yaşlılık: İnsanı yaşlandıran ayların, yılların akışı değil, yârin vefasızlığıdır.

Men pîr-i sâl u mâh niyem, yâr bîvefâst
Ber men çu omr mîgozered, pîr ez an şodem
İhtiyarlatmadı beni aylar, yıllar; yârde vefa yok
Ömrüm geçiyor ömrüm! Bu yüzden ihtiyar oldum

Yazgı: İnsanların ezelde yazılan yazgısı değişmez. Yazgıyı değiştirme seçeneği insana tanınmamıştır.

Men zi mescid be herâbât ne hod uftâdem
Înem ez ahd-i ezel hâsıl-i fercâm uftâd
Kendi irademle düşmedim ben mesçitten meyhaneye
Benim ne olacağım yazılmış ta ezelde

Yokluk: 1. Her olgunluğun sonundan yokluk gelir. İnsanlar da olgunlaşır, yaşlanır ve yok olur. Hal böyleyken insanın gereksiz şeylere üzülmemesi, mutlu olarak yaşaması gerekir.

Be hest u nîst merencân zamîr u hoş mîbâş
Ki nîstîst serencâm-i her kemâl ki hest
Vara yoğa incitme kalbini; hoşça yaşa
Her olgunluğun sonunda yokluk var nasıl olsa.

Yol: 1. Hiçbir yol sonsuz değildir. Çekilen her sıkıntı gelir geçer; insan sıkıntılara katlanmayı bilirse, bunlar da gelir geçer.

Gerçi menzil bes hatarnâk est u maksad bes ba'îd
Hîç râhî nîst kanrâ nîst pâyân, gam mehor
Konak yeri tehlikeli, varış yeri çok mu uzak
Sonu gelmeyecek bir yol yoktur; üzülme.

2. Bir rint için bütün yollar mezara çıkar. Başka bir kaçış oylu yoktur.

Muhendis-i felekî râh-i deyr-i şeş cihetî
Çonan bebest ki reh nîst zîr-i deyr-i megâk
Felek mühendisi altı yönlü bu kilise yolunu
Öyle kapadı ki çukur altına gider her yolun sonu

Yönetici: Yöneticilerle işbirliği yapılmaz. Onlarla iş yapmak çok tehlikelidir. Çünkü siyaset gereği ne yapacakları belli olmaz. İnsan güç durumlara düşebilir.

Sohbet-i hukkâm zulmet-i şeb-i yeldâst
Nûr zi horşîd cûy, bû ki ber âyed
Yöneticilerle konuşmak benzer kış gecelerinin karanlığına.
Işık arıyorsan, güneşte ara; bakarsın, doğar yüzüne.

Yöneticilik: Yönetici tedbir alır, eni konu düşünür. Bu yüzden sadece gününü yaşamayı bilen rintlerin yöneticilikle ilgilenmemesi gerekir.

Rind-i âlemsûz râ bâ maslahatbînî çi kâr?
Kâr-i mulk est anki tedbîr u te'emmul bâyedeş
Ne işi var âlem yakan rindin yönetim işiyle?
İdarecilikte tedbir ile iyi düşünmek lâzım

Zamane: Zamane geri almayacağı bir şeyi asla vermez. Bu yüzden sefil tabiatlıdır.

Zemâne hîç nebahşed ki bâz nestâned
Mecû zi sifle muruvvet ki şey'uhu lâ şey
Geri almayacaksa, hiç bağışlamaz zamane
Sefilden mürüvet umma. Onun vereceği hiçtir aslında.

Divan Sırasına Göre Şiir Listesi

Gazel 1	Elâ yâ eyyuhessâkî! Edir ke'sen ve nâvilhâ
Gölpınarlı 1	Ki aşk âsân numûd evvel, velî uftâd muşkilhâ
Gazel 2	Salâh-i kâr kocâ vu men-i harâb kocâ?
Gölpınarlı 7	Bebîn tefâvut-i reh kez kocâst tâ bekocâ?
Gazel 3	Eger an turk-i şîrâzî bedest âred dil-i mâ râ
Gölpınarlı 8	Be hâl-i hindûyeş bahşem semergand u buhârâ râ
Gazel 4	Sabâ belutf begû an gazâl-i ra'nâ râ
Gölpınarlı 10	Ki ser bekûh u beyâbân tu dâde'î mâ râ
Gazel 5	Dil mîreved zi destem, sâhibdilân, hodâ râ
Gölpınarlı 4	Derdâ ki râz-i pinhân hâhed şod âşikârâ
Gazel 6	Be mulâzimân-i sultân ki resâned in duâ râ
Gölpınarlı 11	Ki be şukr-i pâdişâhî zi nazar merân gedâ râ
Gazel 7	Sûfî biyâ ki âyine sâfîst câm râ
Gölpınarlı 3	Tâ bingerî safâ-yı mey-i la'lfâm râ
Gazel 8	Sâkiyâ, berhîz u der dih câm râ
Gölpınarlı 5	Hâk ber ser kun gam-i eyyâm râ
Gazel 9	Rovnak-i ahd-i şebâbest diger bûstân râ
Gölpınarlı 6	Mîresed mujde-i gul bulbul-i hoşelhân râ
Gazel 10	Dûş ez mescid sûy-i meyhâne âmed pîr-i mâ
Gölpınarlı 12	Çîst yârân-i tarîkat ba'd ez in tedbîr-i mâ?
Gazel 11	Sâkî be nûr-i bâde ber efrûz câm râ
Gölpınarlı 2	Mutrib begû ki kâr-i cihân şud be kâm-i mâ
Gazel 12	Ey furûg-i mâh-i husn ez rûy-i rahşân-i şumâ
Gölpınarlı 9	Âb-i rûy-i hûbî ez çâh-i zenehdân-i şumâ
Gazel 13	Mîdemed subh u kille best sehâb
Gölpınarlı 14	Essabûh essabûh yâ ashâb
Gazel 14	Goftem: Ey sultân-i hûbân! Rahm kun ber in garîb
Gölpınarlı 13	Goft: Der donbâl-i dil reh gum kuned miskîn garîb
Gazel 15	Ey şâhid-i kudsî! Ki keşed bend-i nikâbet?
Gölpınarlı 42	Vey morg-i behiştî! Ki dehed dâne vu âbet?
Gazel 16	Hamî ki ebrû-yi şûh-i tu der kemân endâht
Gölpınarlı 54	Bekasd-i cân-i men-i zâr-i nâtevân endâht
Gazel 17	Sîne ez âteş-i dil der gam-i cânâne besûht
Gölpınarlı 85	Âteşî bûd derin hâne ki kâşâne besûht
Gazel 18	Sâkiyâ, âmeden-i iyd mubârek bâdet
Gölpınarlı 67	Van mevâîd ki kerdî, merevâd ez yâdet

Gazel 19 Gölpınarlı 77 t	Ey nesîm-i seher ârâmgeh-i yâr kucâst? Menzil-i an meh-i âşıkkuş-i ayyâr kucâst?
Gazel 20 Gölpınarlı 91	Rûze yeksû şud u îd âmed u dilhâ berhâst Mey zi humhâne be cûş âmed u mey bâyed hâst
Gazel 21 Gölpınarlı 89 t	Dil u dînem şud u dilber be melâmet berhâst Goft: Bâ mâ menişîn kez tu selâmet berhâst
Gazel 22 Gölpınarlı 87	Çu bişnevî suhen-i ehl-i dil, megû ki hatâst Suhanşinâs neî, cân-i men, hatâ incâst.
Gazel 23 Gölpınarlı 94	Hiyâl-i rûy-i tu der her tarîk hemreh-i mâst Nesîm-i mûy-i tu peyvend-i cân-i âgeh-i mâst
Gazel 24 Gölpınarlı 80 t	Metaleb tâat u peymân u salâh ez men-i mest Ki be peymânekeşî şohre şudem rûz-i elest
Gazel 25 Gölpınarlı 47	Şikufte şud gul-i hamrâ vu geşt bulbul mest Selâ-yi serhoşî ey sûfiyân-i bâdeperest
Gazel 26 Gölpınarlı 48	Zulf âşufte vu hey kerde ve handân leb u mest Pîrehen çâk u Gazelhân u surâhî der dest
Gazel 27 Gölpınarlı 92	Der deyr-i mugân âmed yârem, kadehî der dest Mest ez mey u meyhârân ez nergis-i mesteş mest
Gazel 28 Gölpınarlı 51	Be cân-i hâce vu hakk-i kadîk u ahd-i durust Ki mûnis-i dem-i subhem duâ-yi devlet-i tust
Gazel 29 Gölpınarlı 22	Mâ râ zi hiyâl-i tu çi pervâ-yi şerâbest? Hom, gû, ser-i hod gîr ki hemhâne herâbest
Gazel 30 Gölpınarlı 70 t	Zulfet hezâr dil be yekî târe mû bebest Râh-i hezâr çâreger ez çâr sû bebest
Gazel 31 Gölpınarlı 39	An şeb-i kadrî ki gûyend ehl-i halvet imşebest Yârab in te'sîr-i dovlet der kudâmîn kevkebest?
Gazel 32 Gölpınarlı 49	Hodâ çu sûret-i ebrû-yi dilguşâ-yi tu best Guşâd-i kâr-i men ender kirişmehâ-yi to best
Gazel 33 Gölpınarlı 32	Halvetguzîde râ be temâşâ çi hâcetest? Çun kûy-i dûst hest, be sahrâ çi hâcetest?
Gazel 34 Gölpınarlı 50	Revâk-i manzar-i çeşm-i men âşiyâne-i tust Kerem numâ vu furûd â ki hâne, hâne-i tust
Gazel 35 Gölpınarlı 76 t	Boro be kâr-i hod ey vâiz, in çi feryâdest? Merâ futâd dil ez reh; turâ çi uftâde est?
Gazel 36 Gölpınarlı 83 t	Tâ ser-i zulf-i tu der dest-i nesîm uftâdest Dil-i sevdâzede ez gussa du nîm uftâdest

Gazel 37	Biyâ ki kasr-i emel saht sustbunyâdest
Gölpınarlı 21	Biyâr bâde ki bunyâd-i omr ber bâd est
Gazel 38	Bîmihr-i ruhet rûz-i merâ nûr nemândest
Gölpınarlı 82 t	Vez omr merâ cuz şeb-i deycûr nemândest
Gazel 39	Bâğ-i merâ çi hâcet-i serv u sanevber est
Gölpınarlı 27	Şimşâd-i hâneperver-i mâ ez ki kemter est?
Gazel 40	Elminnetu lillâh ki der-i meykede bâz est
Gölpınarlı 96	Zan rû ki merâ ber der-i û rûy-i niyâz est
Gazel 41	Egerçi bâde ferahbahş u bâd gulbîz est
Gölpınarlı 38	Be bang-i çeng mehor mey ki muhtesib tîz est
Gazel 42	Hâl-i dil bâ tu goftenem heves est
Gölpınarlı 69	Haber-i dil şinuftenem heves est
Gazel 43	Sahn-i bustân zovkbahş u sohbet-i yârân hoş est
Gölpınarlı 31	Vakt-i gul hoş bâd kez vey vakt-i meyhârân hoş est
Gazel 44	Kunûn ki ber kef-i gul câm-i bâde-i sâf est
Gölpınarlı 26	Be sad hezâr zebân bulbuleş der evsâf est
Gazel 45	Derin zemâne refîkî ki hâlî ez halel est
Gölpınarlı 40	Surâhî-yi mey-i nâb u sefîne-yi gazel est
Gazel 46	Gul der ber u mey der kef u ma'şûk be kâm est
Gölpınarlı 30	Sultân-i cihânem be çunin rûz gulâm est
Gazel 47	Be kûy-i meykede her sâlikî ki reh dânist
Gölpınarlı 55	Derî diger zeden endîşe-i tebeh dânist
Gazel 48	Sûfî ez pertov-i mey râz-i nihânî dânist
Gölpınarlı 25	Govher-i herkes ezin la'l tevânî dânist
Gazel 49	Rovze-i huld-i berîn halvet-i dervîşân est
Gölpınarlı 23	Mâye-i muhteşemî hidmet-i dervîşân est
Gazel 50	Be dâm-i zulf-i tu dil mubtelâ-yi hîşten est
Gölpınarlı 84	Bekuş be gamze ki îneş sezâ-yi hîşten est
Gazel 51	La'l-i sîrâb-i be hûn teşne leb-i yâr-i men est
Gölpınarlı 62	Vez pey-i dîden-i û dâden-i cân kâr-i men est
Gazel 52	Rûzgârîst ki sevdâ-yi butân dîn-i men est
Gölpınarlı 63	Gam-i in kâr neşât-i dil-i gamgîn-i men est
Gazel 53	Menem ki gûşe-i meyhâne hânkâh-i men est
Gölpınarlı 41	Duâ-yi pîr-i mugân vird-i subhgâh-i men est
Gazel 54	Zi girye merdum-i çeşmem nişeste der hûn est
Gölpınarlı 56	Bebîn ki der talebet hâl-i merdumân çûn est

Gazel 55	Ham-i zulf-i tu dâm-i kufr u dîn est
Gölpınarlı 88 t	Zi kâristân-i û yek şemme în est
Gazel 56	Dil serâperde-i muhabbet-i ûst
Gölpınarlı 16	Dîde âyînedâr-i tal'at-i ûst
Gazel 57	An siyehçerde ki şîrînî-i âlem bâ ûst
Gölpınarlı 18	Çeşm-i meygûn, leb-i handân, dil-i hurrem bâ ûst
Gazel 58	Ser-i irâdet-i mâ, v'âsitân-i hazret-i dûst
Gölpınarlı 17	Ki her çi ber ser-i mâ mîreved, irâdet-i ûst
Gazel 59	Dârem umîd-i âtifetî ez cenâb-i dûst
Gölpınarlı 78 t	Kerdem cinâyetî yu umîdem be afv-i ûst
Gazel 60	An peyk-i nâmver ki resîd ez diyâr-i dûst
Gölpınarlı 19	Âverd hırz-i cân zi hatt-i muşkbâr-i dûst
Gazel 61	Sabâ eger guzerî uftedet be kişver-i dhust
Gölpınarlı 74 t	Biyâr nefha'î ez gîsû-yi muanber-i dûst
Gazel 62	Merhabâ ey peyk-i muştâkân, bedih peygâm-i dûst
Gölpınarlı 20	Tâ kunem cân ez ser-i rağbet fedâ-yi nâm-i dûst
Gazel 63	Rûy-i tu kes nedîd u hezâret rakîb est
Gölpınarlı 65	Der gonçe'î henûz u sadet andelîb hest
Gazel 64	Egerçi arz-i huner pîş-i yâr bîedebîst
Gölpınarlı 29	Zebân hamûş velîken dehân pur ez arabîst
Gazel 65	Hoşter zi ayş u sohbet u bâğ u behâr çîst?
Gölpınarlı 33	Sâkî kucâst? Gû sebeb-i intizâr çîst?
Gazel 66	Benâl bulbul eger bâ menet ser-i yârîst
Gölpınarlı 28	Ki mâ du âşık-i zârîm u kâr-i mâ zârîst
Gazel 67	Yârab in şem'-i dilefrûz zi kâşâne-i kîst?
Gölpınarlı 64	Cân-i mâ sûht, beporsîd ki cânâne-i kîst?
Gazel 68	Mâhem in hefte burûn reft u be çeşmem sâlîst
Gölpınarlı 71 t	Hâl-i hicrân tu çi dânî ki çi muşkil hâlîst!
Gazel 69	Kes nîst ki uftâde-i an zulf-i du tâ nîst
Gölpınarlı 37	Der rehguzer-i kîst ki dâmî zi belâ nîst?
Gazel 70	Merdum-i dîde-i mâ cuz be ruhet nâzir nîst
Gölpınarlı 81 t	Dil-i sergeşte-i mâ gayr-i turâ zâkir nîst
Gazel 71	Zâhid-i zâhirperest ez hâl-i mâ âgâh nîst
Gölpınarlı 86	Der hakk-i mâ herçi gûyed, cây-i hîç ikrâh nîst
Gazel 72	Râhîst râh-i aşk ki hîçeş kenâre nîst
Gölpınarlı 68	Ancâ cuz anki cân besipârend çâre nîst

Gazel 73	Rûşen ez pertev-i rûyet nazarî nîst ki nîst
Gölpınarlı 66	Minnet-i hâk-i deret ber basarî nîst ki nîst
Gazel 74	Hâsıl-i kârgeh-i kevn u mekân in heme nîst
Gölpınarlı 36	Bâde pîş âr ki esbâb-i cihân in heme nîst
Gazel 75	Hâb-i an nergis-i fettân-i tu bîçîzî nîst
Gölpınarlı 90	Tâb-i an zulf-i perîşân-i tu bîçîzî nîst
Gazel 76	Cuz âsitân-i tuem der cihân penâhî nîst
Gölpınarlı 24	Ser-i merâ becuz in der hevâlegâhî nîst
Gazel 77	Bulbulî berg-i gulî hoşreng der minkâr dâşt
Gölpınarlı 53	Venderan berg u nevâ hoş nâlehâ-yi zâr dâşt
Gazel 78	Dîdî ki yâr cuz ser-i covr u sitem nedâşt
Gölpınarlı 52	Beşkest ahd, vez gam-i mâ hîç gam nedâşt
Gazel 79	Kunûn ki mîdemed ez bûstân nesîm-i behişt
Gölpınarlı 34	Men u şerâb-i ferahbahş u yâr-i hûrsirişt
Gazel 80	Ayb-i rindân mekun ey zâhid-i pâkîzesirişt
Gölpınarlı 35	Ki gunâh-i digerân ber tu nehâhend nevişt
Gazel 81	Subhdem morg-i çemen bâ gul-i nevhâste goft
Gölpınarlı 72 t	Nâz kem kun ki derin bâğ besî çun tu şikuft
Gazel 82	An turk-i perîçihre ki dûş ez ber-i mâ reft
Gölpınarlı 75 t	Âyâ çi hatâ dîd ki ez râh-i hatâ reft?
Gazel 83	Ger zi dest-i zulf-i muşkînet hatâî reft reft
Gölpınarlı 78 t	Ver zi hindû-yi şumâ ber mâ cefâî reft reft
Gazel 84	Sâkî biyâr bâde ki mâh-i sıyâm reft
Gölpınarlı 95	Der dih kadeh ki mevsim-i nâmûs u nâm reft
Gazel 85	Şerbetî ez leb-i la'leş neçeşîdîm u bereft
Gölpınarlı 79 t	Rûy-i mehpeyker-i û nedîdîm u bereft
Gazel 86	Sâkî biyâ ki yâr zi ruh perde bergirift
Gölpınarlı 57	Kâr-i çerâğ-i halvetiyân bâz dergirift
Gazel 87	Husnet be ittifâk-i melâhat cihân girift
Gölpınarlı 60	Ârî be ittifâk cihân mîtevân girift
Gazel 88	Şenîde'em suhanî hoş ki pîr-i ken'ân goft
Gölpınarlı 58	Firâk-i yâr ne an mîkuned ki betvan goft
Gazel 89	Yârab sebebî sâz ki yârem be selâmet
Gölpınarlı 44	Bâz âyed u berehânedem ez bend-i melâmet
Gazel 90	Ey hudhud-i sabâ be sebâ mîfiristemet
Gölpınarlı 61	Binger ki ez kucâ be kucâ mîfiristemet

Gazel 91	Ey gâyib ez nazar, be hodâ mîsipâremet
Gölpınarlı 46	Cânem besûhtî yu be dil dûst dâremet
Gazel 92	Mîr-i men hoş mîrevî k'ender ser u pâ mîremet
Gölpınarlı 93	Hoş hurâmân şev ki pîş-i kadd-i ra'nâ mîremet
Gazel 93	Çi lutf bûd ki nâgâh reşha-i kalemet
Gölpınarlı 45	Hukûk-i hidmet-i mâ arze kerd ber keremet
Gazel 94	Zan yâr-i dilnevâzem şukrîst bâ şikâyet
Gölpınarlı 43	Ger nuktedân-i aşkî, bişnev tu in hikâyet
Gazel 95	Mudâmem mest mîdâred nesîm-i ca'd-i gîsûyet
Gölpınarlı 59	Harâbem mîkuned herdem firîb-i çeşm-i câdûyet
Gazel 96	Derd-i mâ râ nîst dermân, elgıyâs
Gölpınarlı 97	Hicr-i mâ râ nîst pâyân, elgıyâs
Gazel 97	Tuî ki ber ser-i hûbân-i kişverî çun tâc
Gölpınarlı 98	Sezed eger heme-i dilberân dehendet bâc
Gazel 98	Eger be mezheb-i tu hûn-i âşıkest mubâh
Gölpınarlı 99	Salâh-i mâ heme ânest kân turâ salâh
Gazel 99	Dil-i men der hevâ-yi rûy-i ferruh
Gölpınarlı 100	Buved âşufte hemçun mûy-i ferruh
Gazel 100	Dî pîr-i meyfurûş ki zikreş be hayr bâd
Gölpınarlı 231	Goftâ: Şerâb nûş u gam-i dil beber zi yâd
Gazel 101	Şerâb u eyş-i nihân çîst? Kâr-i bîbunyâd.
Gölpınarlı 167	Zedîm ber saf-i rindân u herçi bâdâ bâd
Gazel 102	Dûş âgehî zi yâr-i sefer kerde dâd bâd
Gölpınarlı 172	Men nîz dil be bâd dehem, herçi bâd bâd
Gazel 103	Rûz-i vasl-i dûstdârân yâd bâd
Gölpınarlı 171	Yâd bâd an rûzgârân yâd bâd
Gazel 104	Cemâlet âfitâb-i her nazar bâd
Gölpınarlı 170	Zi hûbî rûy-i hûbet hûbter bâd
Gazel 105	Sûfî er bâde be endâze hored, nûşeş bâd
Gölpınarlı 165	Verne endîşe-i in kâr ferâmûşeş bâd
Gazel 106	Tenet be nâz-i tabîbân niyâzmend mebâd
Gölpınarlı 229	Vucûd-i nâzuket âzurde-i gezend mebâd
Gazel 107	Husn-i tu hemîşe der fuzûn bâd
Gölpınarlı 159	Rûyet heme sâle lâlegûn bâd
Gazel 108	Husrevâ gûy-i felek der ham-i çevgân-i tu bâd
Gölpınarlı 233	Sâhat-i kevn u mekân arsa-i meydân-i tu bâd

Gazel 109 Gölpınarlı 232	Dîrîst ki dildâr peyâmî nefiristâd Nenvişt selâmî yu kelâmî nefiristâd
Gazel 110 Gölpınarlı 201	Pîrâneserem aşk-i cevânî be ser uftâd Van râz ki der dil benihuftem, be der uftâd
Gazel 111 Gölpınarlı 202	Aks-i rûy-i tu çu der âyine-i câm uftâd Ârif ez hande-i mey der tama'-i hâm uftâd
Gazel 112 Gölpınarlı 174	Anki ruhsâr-i turâ reng-i gul u nesrîn dâd Sabr u ârâm tevâned be men-i miskîn dâd
Gazel 113 Gölpınarlı 234	Benefşe dûş be gul goft u hoş nişânî dâd Ki tab'-i men be cihân turra-i fulânî dâd
Gazel 114 Gölpınarlı 128	Humâ-yı evc-i saâdet be dâm-i mâ ufted Eger turâ guzerî ber makâm-i mâ ufted
Gazel 115 Gölpınarlı 183	Diraht-i dûstî benşân ki kâm-i dil be bâr âred Nihâl-i duşmenî ber ken ki renc-i bîşumâr âred
Gazel 116 Gölpınarlı 221	Kesî ki husn u hat-i dûst der nazar dâred Muhakkak est ki û hâsıl-i basar dâred
Gazel 117 Gölpınarlı 178	Dil-i mâ be devr-i rûyet zi çemen ferâğ dâred Ki çu serv pây bend est u çu lâle dâğ dâred
Gazel 118 Gölpınarlı 224	Ankes ki be dest câm dâred Sultânî-yi Cem mudâm dâred
Gazel 119 Gölpınarlı 155	Dilî ki gaybnumâyest u câm-ı Cem dâred Zi hâtemî ki demî gum şeved, çi gam dâred?
Gazel 120 Gölpınarlı 172	Butî dârem ki gird-i gul zi sunbul sâyebân dâred Behâr-i ârızeş hattî be hûn-i ergavân dâred
Gazel 121 Gölpınarlı 220	Her ânkû hâtır-i mecmû' u yâr-i nâzenîn dâred Saâdet hemdem-i û geşt u devlet hemnişîn dâred
Gazel 122 Gölpınarlı 179	Her ânki cânib-i ehl-i hodâ nigeh dâred Hodâş der heme hâl ez belâ nigeh dâred
Gazel 123 Gölpınarlı 223	Mutrib-i aşk aceb sâz u nevâî dâred Nakş-i her nağme ki zed, râh becâî dâred
Gazel 124 Gölpınarlı 222	Anki ez sunbul-i û gâliye tâbî dâred Bâz bâ dilşudegân nâz u itâbî dâred
Gazel 125 Gölpınarlı 181	Şâhid an nîst ki mûî yu miyânî dâred Bende-i tal'at-i an bâş ki ânî dâred
Gazel 126 Gölpınarlı 180	Cân bîcemâl-i cânân meyl-i cihân nedâred Herkes ki in nedâred, hakkâ ki an nedâred

Gazel 127 Gölpınarlı 182	Rûşenî-i tal'at-i tu mâh nedâred Pîş-i tu gul revnak-i giyâh nedâred
Gazel 128 Gölpınarlı 166	Nîst der şehr nigârî ki dil-i mâ bebered Bahtem er yâr şeved, rahtem ez incâ bebered
Gazel 129 Gölpınarlı 168	Eger ne bâde gam-i dil zi yâd-i mâ bebered Nehîb-i hâdise bunyâd-i mâ zi câ bebered
Gazel 130 Gölpınarlı 103	Seher bulbul hikâyet bâ sabâ kerd Ki aşk-i rûy-i gul bâ mâ çihâ kerd
Gazel 131 Gölpınarlı 107	Biyâ ki turk-i felek hân-i rûze gâret kerd Hilâl-i iyd be devr-i kadeh işâret kerd
Gazel 132 Gölpınarlı 209	Be âb-i rûşen-i mey ârifî tahâret kerd Alessabâh ki meyhâne râ ziyâret kerd
Gazel 133 Gölpınarlı 108	Sûfî nihâd dâm u ser-i hokka bâz kerd Bunyâd-i mekr bâ felek-i hokkabâz kerd
Gazel 134 Gölpınarlı 208	Bulbulî hûn-i dilî hord u gulî hâsil kerd Bâd-i gayret be sadeş hâr perîşândil kerd
Gazel 135 Gölpınarlı 105	Çu bâd azm-i ser-i kûy-i yâr hâhem kerd Nefes be bûy-i hoşeş muşkbâr hâhem kerd
Gazel 136 Gölpınarlı 106	Dest der halka-i an zulf-i du tâ netvân kerd Tikye ber ahd-i tu vu bâd-i sabâ netvân kerd
Gazel 137 Gölpınarlı 109	Dil ez men bord u rûy ez men nihân kerd Hodâ râ bâ ki in bâzî tevân kerd?
Gazel 138 Gölpınarlı 211	Rû ber reheş nihâdem u ber men guzer nekerd Sad lutf çeşm dâştem u yek nazar nekerd
Gazel 139 Gölpınarlı 212	Dilber bereft u dilşudegân râ haber nekerd Yâd-i harîf-i şehr u refîk-i sefer nekerd
Gazel 140 Gölpınarlı 212	Dîdî ey dil ki gam-i aşk digerbâr çi kerd Çun beşud dilber u bâ yâr-i vefâdâr çi kerd
Gazel 141 Gölpınarlı 110	Dûstân duhter-i rez tovbe zi mestûrî kerd Şud sûy-i muhtesib u kâr be destûrî kerd
Gazel 142 Gölpınarlı 101	Sâlhâ dil taleb-i câm-i cem ez mâ mîkerd Vançi hud dâşt zi bîgâne temennâ mîkerd
Gazel 143 Gölpınarlı 104	Be sırr-i câm-i cem anki nazar tevânî kerd Ki hâk-i meykede kuhl-i basar tevânî kerd
Gazel 144 Gölpınarlı 210	Yâd bâd anki zi mâ vakt-i sefer yâd nekerd Be vidâî dil-i gamdîde-i mâ şâd nekerd

Gazel 145	Çi mestîst nedânem ki rû be mâ âverd
Gölpınarlı 126	Ki bûd sâkî yu in bâde ez kucâ âverd
Gazel 146	Sabâ vakt-i seher bûî zi zulf-i yâr mîâverd
Gölpınarlı 225	Dil-i şûrîde-i mâ râ be bû der kâr mîâverd
Gazel 147	Nesîm-i bâd-ı sabâ dûşem âgehî âverd
Gölpınarlı 226	Ki rûz-i mihnet u gam rû be kûtehî âverd
Gazel 148	Yârem çu kadeh be dest gîred
Gölpınarlı 238	Bâzâr-i butân şikest gîred
Gazel 149	Dilem cuz mihr-i mehrûyân tarîkî ber nemîgîred
Gölpınarlı 207	Zi her der mîdehem pendeş velîkin der nemîgîred
Gazel 150	Sâkî er bâde ezin dest be câm endâzed
Gölpınarlı 242	Ârifân râ heme der şurb-i mudâm endâzed
Gazel 151	Demî bâ gam be ser borden cihân yekser nemîerzed
Gölpınarlı 185	Be mey befrûş delk-i mâ kezin bihter nemîerzed
Gazel 152	Der ezel pertev-i husnet zi tecellî dem zed
Gölpınarlı 176	Aşk peydâ şud u âteş be heme âlem zed
Gazel 153	Seher çun husrev-i hâver alem ber kûhsârân zed
Gölpınarlı 175	Be dest-i merhamet yârem der-i ummîdvârân zed
Gazel 154	Râhî bezen ki âhî ber sâz-i an tevan zed
Gölpınarlı 184	Şi'rî behân ki bâ û rıtl-i girân tevan zed
Gazel 155	Eger revem zi peyeş, fitnehâ ber engîzed
Gölpınarlı 173	Ver ez taleb beneşînem, be kîne ber hîzed
Gazel 156	Be husn u hulk u vefâ kes be yâr-i mâ neresed
Gölpınarlı 152	Turâ derin suhen inkâr-i kâr-i mâ neresed
Gazel 157	Her kirâ bâ hat-i sebzet ser-i sevdâ bâşed
Gölpınarlı 246	Pây ezin dâyire bîrûn nenihed tâ bâşed
Gazel 158	Men u inkâr-i şerâb, in çi hikâyet bâşed?
Gölpınarlı 204	Gâliben in kadarem akl u kifâyet bâşed
Gazel 159	Nakd-i sûfî ne heme sâfî-i bîgış bâşed
Gölpınarlı 205	Ey besâ hırka ki mustevcib-i âteş bâşed
Gazel 160	Hoş est halvet eger yâr yâr-i men bâşed
Gölpınarlı 206	Ne men besûzem u û şem'-i encumen bâşed
Gazel 161	Key şi'r-i ter engîzed hâtir ki hazîn bâşed
Gölpınarlı 153	Yek nukte ezin ma'nî goftîm u hemin bâşed
Gazel 162	Hoş âmed gul vezan hoşter nebâşed
Gölpınarlı 203	Ki der destet becuz sâgar nebâşed

Gazel 163 Gölpınarlı 230	Gul bîruh-i yâr hoş nebâşed Bîbâde behâr hoş nebâşed
Gazel 164 Gölpınarlı 196	Nefes-i bâd-ı sabâ muşkfeşân hâhed şud Âlem-i pîr digerbâre cevân hâhed şud
Gazel 165 Gölpınarlı 199	Merâ mihr-i siyehçeşmân zi ser bîrûn nehâhed şud Kazâ-yi âsumânest în u dîgergûn hâhed şud
Gazel 166 Gölpınarlı 194	Rûz-i hicrân u şeb-i firkat-i yâr âhir şu Zedem in fâl u gozeşt ahter u kâr âhir şud
Gazel 167 Gölpınarlı 197	Sitâreî bedirahşîd u mâh-i meclis şud Dil-i remîde-i mâ râ refîk u mûnis şud
Gazel 168 Gölpınarlı 200	Gudâht cân ki şeved kâr-i dil temâm u neşud Besûhtîm derin ârizû-yi hâm u neşud
Gazel 169 Gölpınarlı 195	Yârî ender kes nemîbînîm, yârân râ çi şud? Dûstî key âhir âmed? Dûstdârân râ çi şud?
Gazel 170 Gölpınarlı 198	Zâhid-i halvetnişîn dûş be meyhâne şud Ez ser-i peymân bereft, bâ ser-i peymâne şud
Gazel 171 Gölpınarlı 222	Dûş ez cenâb-i âsaf peyk-i beşâret âmed Kez hazret-i suleymân'işret işâret âmed
Gazel 172 Gölpınarlı 149	Aşk-i tu nihâl-i hayret âmed Vasl-i tu kemâl-i hayret âmed
Gazel 173 Gölpınarlı 146	Der nemâzem ham-i ebrû-yi tu bâ yâd âmed Hâletî reft ki mihrâb be feryâd âmed
Gazel 174 Gölpınarlı 228	Mujde ey dil ki diger bâd-i sabâ bâz âmed Hudhud-i hoşhaber ez tarf-i zebâ bâz âmed
Gazel 175 Gölpınarlı 147	Sabâ be tehniyet-i pîr-i meyfurûş âmed Ki mevsim-i tarab u iyş u nâz u nûş âmed
Gazel 176 Gölpınarlı 148	Seherem dovlet-i bîdâr be bâlîn âmed Goft berhîz ki an husrev-i şîrîn âmed
Gazel 177 Gölpınarlı 120	Ne her ki çihre berefrûht dilberî dâned Ne her ki âyine sâzed sikenderî dâned
Gazel 178 Gölpınarlı 116	Her ki şud mahrem- dil, der harem-i yâr bemând Vanki in kâr nedânist, der inkâr bemând
Gazel 179 Gölpınarlı 117	Resîd mujde ki eyyâm-i gam nehâhed mând Çonan nemând, çonin nîz hem nehâhed mând
Gazel 180 Gölpınarlı 219	Ey piste-i tu hande zede ber hadîs-i kand Muştâkem ez berâyi hodâ yek şeker behand

Gazel 181 Gölpınarlı 235	Ba'dezin dest-i men u dâmen-i an serv-i bulend Ki be bâlâ-yi çemân ez bun u bîhem ber kend
Gazel 182 Gölpınarlı 130	Hasb-i hâlî nenuviştî yu şud eyyâmî çend Mahremî kû ki firistem be tu peygâmî çend
Gazel 183 Gölpınarlı 123	Dûş vakt-i seher ez gusse necâtem dâdend Vender an zulmet-i şeb âb-i heyâtem dâdend
Gazel 184 Gölpınarlı 127	Dûş dîdem ki melâyik der-i meyhâne zedend Gil-i âdem besiriştend u be peymâne zedend
Gazel 185 Gölpınarlı 114	Nakdhâ râ buved âyâ ki eyârî gîrend? Tâ heme sovme'dârân pey-i kârî gîrend
Gazel 186 Gölpınarlı 113	Ger meyfurûş hâcet-i rindân revâ koned Îzed guneh bebahşed u def'-i belâ koned
Gazel 187 Gölpınarlı 215	Dilâ besûz ki sûz-i tu kârhâ bekoned Niyâz-i nîmşebî def'-i sad belâ koned
Gazel 188 Gölpınarlı 213	Merâ be rindî yu aşk an fuzul ayb koned Ki i'tirâz ber esrâr-i ilm-i gayb koned
Gazel 189 Gölpınarlı 216	Tâyir-i dovlet eger bâz gozârî bekoned Yâr bâz âyed u bâ vasl karârî bekoned
Gazel 190 Gölpınarlı 217	Kilk-i muşkîn-i tu rûzî ki zi mâ yâd koned Bebered ecr-i do sed bende ki âzâd koned
Gazel 191 Gölpınarlı 214	An kîst kez rûy-i kerem bâ mâ vefâdârî koned? Ber cây-i bedkârî çu men yek dem nikûkârî koned
Gazel 192 Gölpınarlı 129	Serv-i çemân-i men, çerâ meyl-i çemen nemîkoned? Hemdem-i gul nemîşeved, yâd-i semen nemîkoned?
Gazel 193 Gölpınarlı 118	Der nazarbâzî-i mâ bîhaberân heyrânend Men çunînem ki numûdem, diger îşân dânend
Gazel 194 Gölpınarlı 121	Semenbûyân gubâr-i gam, çu benşînend, benşânend Perîrûyân karâr ez dil, çu bestîzend, bestânend
Gazel 195 Gölpınarlı 119	Gulâm-i nergis-i mest-i tu tâcdârânend Herâb-i bâde-i la'l-i tu hûşyârânend
Gazel 196 Gölpınarlı 122	Ânân ki hâk râ be nazar kîmyâ konend Âyâ buved ki gûşe- i çeşmî be mâ konend?
Gazel 197 Gölpınarlı 115	Şâhidân ger dilberî zinsan konend Zâhidân râ rahne der îmân konend
Gazel 198 Gölpınarlı 218	Goftem keyem dehân u lebet kâmrân konend? Goftâ be çeşm herçi tu gûî çonan konend

Gazel 199 Gölpınarlı 111	Vâizân k'in cilve der mihrâb u minber mîkonend Çun be halvet mîrevend, an kâr-i dîger mîkonend
Gazel 200 Gölpınarlı 112	Dânî ki çeng u ûd çi takrîr mîkonend? Pinhan horîd bâde ki te'zîr mîkonend
Gazel 201 Gölpınarlı 125	Şerâb-i bîgiş u sâkî-i hoş do dâm-i rehend Ki zîrekân-i cihân ez kemendişan nerehend
Gazel 202 Gölpınarlı 124	Buved âyâ ki der-i meykedehâ bugşâyend? Girih ez kâr-i furubeste-i mâ bugşâyend?
Gazel 203 Gölpınarlı 138	Sâlhâ defter-i mâ der girov-i sahbâ bûd Rovnak-i meykede ez ders u duâ-yi mâ bûd
Gazel 204 Gölpınarlı 139	Yâd bâd ânki nihânet nazarî bâ mâ bûd Rakam-i mihr-i tu ber çihre-i mâ peydâ bûd
Gazel 205 Gölpınarlı 142	Tâ zi meyhâne vu mey nâm u nişân hâhed bûd Ser-i mâ hâk-i reh-i pîr-i mugân hâhed bûd
Gazel 206 Gölpınarlı 144	Pîş ez înet bîş ez in endîşe-i uşşâk bûd Mihrverzî-i tu bâ mâ şohre-i âfâk bûd
Gazel 207 Gölpınarlı 140	Yâd bâd anki ser-i kûy-i tuem menzil bûd Dîde râ rûşenî ez hâk-i deret hâsil bûd
Gazel 208 Gölpınarlı 192	Hastegân râ çu taleb bâşed u kuvvet nebuved Ger tu bîdâd kunî, şart-i muruvvet nebuved
Gazel 209 Gölpınarlı 143	Katl-i in haste be şemşîr-i tu takdîr nebûd Verne hîç ez dil-i bîrahm-i tu taksîr nebûd
Gazel 210 Gölpınarlı 141	Dûş der halka-i mâ kısse-i gîsû-yi tu bûd Tâ dil-i şeb suhen ez silsile-i mûy-i tu bûd
Gazel 211 Gölpınarlı 135	Dûş mîâmed u ruhsâre berefrûhte bûd Tâ kocâ bâz dil-i gamzedeî sûhte bûd
Gazel 212 Gölpınarlı 134	Yek du câmem dî sehergeh ittifâk uftâde bûd Vez leb-i sâkî şerâbem der mezâk uftâde bûd
Gazel 213	Govher-i mahzen-i esrâr hemânest ki bûd Halka-i mihr bedan muhr u nişân est ki bûd
Gazel 214 Gölpınarlı 137	Dîdem be hâb-i hoş ki be destem piyâle bûd Ta'bîr reft u kâr be dovlet hevâle bûd
Gazel 215 Gölpınarlı 133	Be kûy-i meykede yârab seher çi meşgale bûd Ki cûş-i şâhid u sâki yu şem' u meş'ale bûd
Gazel 216 Gölpınarlı 132	An yâr kezû hâne-i mâ cây-i perî bûd Ser tâ kademeş çun perî ez ayb berî bûd

Gazel 217	Muselmânân merâ vaktî dilî bûd
Gölpınarlı 136	Ki bâ vey goftemî ger muşkilî bûd
Gazel 218	Der ezel herkû be feyz-i dovlet erzânî buved
Gölpınarlı 154	Tâ ebed câm-i murâdeş hemdem-i cânî buved
Gazel 219	Kunûn ki der çemen âmed gul ez adem be vucûd
Gölpınarlı 243	Benefşe der kadem-i û nihâd ser be sucûd
Gazel 220	Ez dîde hûn-i dil heme be rûy-i mâ reved
Gölpınarlı 244	Ber rûy-i mâ zi dîde, çi gûyem, çihâ reved
Gazel 221	Çu dest ber ser-i zulfeş zenem, be tâb reved
Gölpınarlı 156	Ver âştî talebem, bâ ser-i itâb reved
Gazel 222	Ez ser-i kûy-i tu herki be melâlet bereved
Gölpınarlı 162	Nereved kâreş u âhir be hicâlet bereved
Gazel 223	Hergizem nakş-i tu ez lovh-i dil u cân nereved
Gölpınarlı 236	Hergiz ez yâd-i men an serv-i hurâmân nereved
Gazel 224	Hoşâ dilî ki mudâm ez pey-i nazar nereved
Gölpınarlı 163	Be her dereş ki behânend, bîhaber nereved
Gazel 225	Sâkî hadîs-i serv u gul u lâle mîreved
Gölpınarlı 157	Vin bahs bâ selâse-i gassâle mîreved
Gazel 226	Tersem ki eşk der gam-i mâ perdeder şeved
Gölpınarlı 190	Vin râz-i serbemuhr be âlem semer şeved
Gazel 227	Gerçi ber vâiz-i şehr in sohen âsân neşeved
Gölpınarlı 145	Tâ riyâ verzed u sâlûs, muselmân neşeved
Gazel 228	Ger men ez bâg-i tu yek mîve beçînem, çi şeved?
Gölpınarlı 191	Pîş-i pâî beçerâg-i tu bebînem, çi şeved?
Gazel 229	Baht ez dehân-i dûst nişânem nemîdihed
Gölpınarlı 164	Dovlet haber zi râz-i nihânem nemîdihed
Gazel 230	Eger be bâde-i muşkîn dilem keşed şâyed
Gölpınarlı 161	Ki bûy- hayr zi zuhd-i riyâ nemîâyed
Gazel 231	Goftem: Gam-i tu dârem. Goftâ: Gamet ser âyed
Gölpınarlı 193	Goftem ki: Mâh-i men şov. Goftâ: Eger ber âyed
Gazel 232	Ber ser-i ânem ki er zi dest ber âyed
Gölpınarlı 159	Dest be kârî zenem ki gusse ser âyed
Gazel 233	Dest ez taleb nedârem tâ kâm-i men ber âyed
Gölpınarlı 241	Yâ ten resed be cânân yâ cân zi ten ber âyed
Gazel 234	Çu âftâb-i mey ez maşrik-i piyâle ber âyed
Gölpınarlı 160	Zi bâg-i âriz-i sâkî hezâr lâle ber âyed

Gazel 235	Zihî hoceste zemânî ki yâr bâz âyed
Gölpınarlı 240	Bekâm-i gamzedegân gamgusâr bâz âyed
Gazel 236	Eger an tâyir-i kudsî zi derem bâz âyed
Gölpınarlı 187	Omr-i bogzeşte be pîrâneserem bâz âyed
Gazel 237	Nefes ber âmed u kâm ez tu ber nemîâyed
Gölpınarlı 245	Figân ki baht-i men ez hâb der nemîâyed
Gazel 238	Cihân ber ebrû-yi îd ez hilâl vesme keşîd
Gölpınarlı 239	Hilâl-i îd der ebrû-yi yâr bâyed dîd
Gazel 239	Resîd mujde ki âmed behâr u sebze demîd
Gölpınarlı 189	Vazîfe ger beresed, masrifeş gulest u nebîd
Gazel 240	Ebr-i âzârî ber âmed, bâd-i novrûzî vezîd
Gölpınarlı 158	Vech-i mey mîhâhem u mutrib, ki mîgûyed resîd?
Gazel 241	Muâşirân zi harîf-i şebâne yâd ârîd
Gölpınarlı 151	Hukûk-i bendegî-i muhlisâne yâd ârîd
Gazel 242	Biyâ ki râyet-i mansûr pâdişâh resîd
Gölpınarlı 237	Nevîd-i feth u beşâret be mihr u mâh resîd
Gazel 243	Bûy-i hoş-i tu herki zi bâd-i sabâ şenîd
Gölpınarlı 186	Ez yâr-i âşinâ sohen-i âşinâ şenîd
Gazel 244	Muâşirân girih ez zulf-i yâr bâz konîd
Gölpınarlı 150	Şebî hoş est, bedin kısse'eş dirâz konîd
Gazel 245	Elâ ey tûtî-i gûyâ-yi esrâr
Gölpınarlı 251	Mebâdâ hâliyet şekker zi minkâr
Gazel 246	İydest u âhir-i gul u yârân der intizâr
Gölpınarlı 248	Sâkî be rûy-i şâh bebîn mâh u mey biyâr
Gazel 247	Sabâ zi menzil-i cânân gozer dirîg medâr
Gölpınarlı 257	Vezû be âşik-i bîdil haber dirîg medâr
Gazel 248	Ey sabâ nukhetî ez kûy-i fulânî be men âr
Gölpınarlı 250	Zâr u bîmâr-i gamem, râhet-i cânî be men âr
Gazel 249	Ey sabâ, nukhetî ez hâk-i reh-i yâr biyâr
Gölpınarlı 249	Beber endûh-i dil u mujde-i dildâr biyâr
Gazel 250	Rûy bunmây u vucûd-i hodem ez yâd beber
Gölpınarlı 254	Harmen-i sûhtegân râ heme gû bâd beber
Gazel 251	Şeb-i vaslest u tey şud nâme-i hecr
Gölpınarlı 255	Selâmun fîhi hattâ matla'i'l-fecr
Gazel 252	Ger buved omr, be meyhâne resem bâr-i diger
Gölpınarlı 253	Becuz ez hidmet-i rindân nekonem kâr-i diger

Gazel 253	Ey hurrem ez furûg-i ruhet lâlezâr-i omr
Gölpınarlı 252	Bâz â ki rîht bîgul-i rûyet behâr-i omr
Gazel 254	Dîger ez şâh-i serv-i sehî bulbul-i sabûr
Gölpınarlı 259	Gulbang zed ki çeşm-i bed ez rûy-i gul bedûr
Gazel 255	Yûsuf-i gomgeşte bâz âyed be ken'ân, gam mehor
Gölpınarlı 247	Kulbe-i ehzân şeved rûzî gulistân, gam mehor
Gazel 256	Nasîhatî konemet, bişnov, behâne megîr
Gölpınarlı 258	Her ançi nâsih-i muşfik begûyedet, bepezîr
Gazel 257	Rûy bunmâ vu merâ gû ki zi cân dil bergîr
Gölpınarlı 256	Pîş-i şem' âteş-i pervâne be cân gû dergîr
Gazel 258	Hezâr şukr ki dîdem be kâm-i hîşet bâz
Gölpınarlı 263	Zi rûy-i sıdk u safâ geşte bâ dilem demsâz
Gazel 259	Menem ki dîde be dîdâr-i dûst kerdem bâz
Gölpınarlı 262	Çi şukr gûyemet ey kârsâz-i bendenevâz
Gazel 260	Ey serv-i nâz-i husn ki hoş mîrevî be nâz
Gölpınarlı 261	Uşşâk râ be nâz-i tu her lahza sad niyâz
Gazel 261	Der â ki der dil-i haste tevân der âyed bâz
Gölpınarlı 268	Biyâ ki der ten-i morde revân der âyed bâz
Gazel 262	Hâl-i hûnîndilân ki gûyed bâz?
Gölpınarlı 265	Vez felek hûn-i hom ki cûyed bâz?
Gazel 263	Biyâ vu keştî-i mâ der şat-i şerâb endâz
Gölpınarlı 267	Hurûş u velvele der cân-i şeyh u şâb endâz
Gazel 264	Hîz u der kâse-i ser âb-i tarabnâk endâz
Gölpınarlı 264	Pîşter zanki şeved kâse-i ser hâkendâz
Gazel 265	Ber neyâmed ez temennâ-yi lebet kâmem henûz
Gölpınarlı 260	Ber umîd-i câm-i la'let dordî âşâmem henûz
Gazel 266	Dilem remîde-i lûlîveşîst şûrengîz
Gölpınarlı 266	Durûgva'de vu kattâlvaz' u rengâmîz
Gazel 267	Ey sabâ ger bogzerî ber sâhil-i rûd-i eres
Gölpınarlı 274	Bûse zen ber hâk-i an vâdiyy u muşkîn kun nefes
Gazel 268	Gul'izârî zi gulistân-i cihân mâ râ bes
Gölpınarlı 270	Zin çemen sâye-i an serv-i revân mâ râ bes
Gazel 269	Dilâ refîk-i sefer baht-i nîkhâhet bes
Gölpınarlı 269	Nesîm-i rovze-i şîrâz peyk-i râhet bes
Gazel 270	Derd-i aşkî keşîde'em ki mepors
Gölpınarlı 273	Zehr-i hecrî çeşîde'em ki mepors

Gazel 271	Dârem ez zulf-i siyâheş gile çendan ki mepors
Gölpınarlı 271	Ki çonan zû şode'em bîserusâmân ki mepors
Gazel 272	Bâz ây u dil-i teng-i merâ mûnis-i cân bâş
Gölpınarlı 289	Vin sûhte râ mahrem-i esrâr-i nihân bâş
Gazel 273	Eger refîk-i şefîkî, durustpeymân bâş
Gölpınarlı 288	Harîf-i hâne vu germâbe vu gulistân bâş
Gazel 274	Be dovr-i lâle kadeh gîr u bîriyâ mîbâş
Gölpınarlı 282	Be bûy-i gulnefesî hemdem-i sabâ mîbâş
Gazel 275	Sûfî gulî beçîn u murakka' be hâr bahş
Gölpınarlı 279	Vin zuhd-i hoşk râ be mey-i hoşguvâr bahş
Gazel 276	Bâgbân ger penc rûzî sohbet-i gul bâyedeş
Gölpınarlı 280	Ber cefâ-yi hâr-i hicrân sabr-i bulbul bâyedeş
Gazel 277	Fikr-i bulbul heme ânest ki gul şud yâreş
Gölpınarlı 287	Gul der endîşe ki çun işve koned der kâreş?
Gazel 278	Şerâb-i telh mîhâhem ki merdefken buved zûreş
Gölpınarlı 292	Ki tâ yekdem biyâsâyem zi dunyâ vu şerr u şûreş
Gazel 279	Hoşâ şîrâz u vaz'-i bîmisâleş
Gölpınarlı 286	Hodâvendâ nigehdâr ez zevâleş
Gazel 280	Çu berşikest sabâ zulf-i anberefşâneş
Gölpınarlı 294	Beher şikeste ki peyvest, tâze şud câneş
Gazel 281	Yârab in novgul-i handân ki sipordî bemeneş
Gölpınarlı 276	Mîsipârem be tu ez çeşm-i hasûd-i çemeneş
Gazel 282	Bebord ez men karâr u tâkat u hûş
Gölpınarlı 283	But-i sengîndil-i sîmîn bunâgûş
Gazel 283	Seher zi hâtif-i gaybem resîd mujde be gûş
Gölpınarlı 290	Ki dovr-i şâh şucâ' est, mey dilîr benûş
Gazel 284	Hâtifî ez gûşe-i meyhâne dûş
Gölpınarlı 285	Goft: Bebahşend guneh, mey benûş
Gazel 285	Der ahd-i pâdişâh-i hatâbahş-i curmpûş
Gölpınarlı 295	Hâfiz kırâbekeş şud u muftî piyâlenûş
Gazel 286	Dûş bâ men goft pinhân kârdânî tîzhûş
Gölpınarlı 291	Vez şumâ pinhân neşâyed kerd sırr-i meyfurûş
Gazel 287	Ey heme şekl-i tu matbû' u heme cây-i tu hoş
Gölpınarlı 278	Dilem ez işve-i şîrîn-i şekerhây-i tu hoş
Gazel 288	Kenâr-i âb u pây-i bîd u tab'-i şi'r u yârî hoş
Gölpınarlı 277	Muâşir dilberî şîrîn u sâkî gul'izârî hoş

Gazel 289 Gölpınarlı 275	Mecma'-i hûbî yu lutf est izâr-i çu meheş Lîkeneş mihr u vefâ nîst, hodâyâ, bidiheş
Gazel 290 Gölpınarlı 284	Dilem remîde şud u gâfilem men-i dervîş Ki an şikârî-i sergeşte râ çi âmed pîş?
Gazel 291 Gölpınarlı 281	Mâ âzmûdeîm derin şehr baht-i hîş Bîrûn keşîd bâyed ezin varta raht-i hîş
Gazel 292 Gölpınarlı 298	Kasem be haşmet u câh u celâl-i Şâh Şucâ' Ki nîst bâ kesem ez behr-i mâl u câh nizâ'
Gazel 293 Gölpınarlı 297	Bâmdâdân ki halvetgeh-i kâh-i ibdâ' Şem'-i hâver fikened ber heme etrâf şu'â'
Gazel 294 Gölpınarlı 296	Der vefâ-yi aşk-i tu meşhûr-i hûbânem çu şem' Şebnişîn-i kûy-i serbâzân u rindânem çu şem'
Gazel 295 Gölpınarlı 294	Seher be bûy-i gulistân demî şodem der bâg Ki tâ çu bulbul-i bîdil konem ilâc-i dimâg
Gazel 296 Gölpınarlı 300	Tâli' eger meded dihed, dâmeneş âverem be kef Ger bekeşem, zihî tarab! Ver bekoşed, zihî şeref!
Gazel 297 Gölpınarlı 302	Zebân-i hâme nedâred ser-i beyân-i firâk Vegerne şerh dihem bâ tu dâsitân-i firâk
Gazel 298 Gölpınarlı 301	Mekâm-i emn u mey-i bîgiş u refîk-i şefîk Geret mudâm muyesser şeved, zihî tovfîk!
Gazel 299 Gölpınarlı 303	Eger şerâb horî, cur'aî feşân ber hâk Ezan gunâh ki nef'î resed be gayr, çi bâk?
Gazel 300 Gölpınarlı 305	Hezâr doşmenem er mîkonend kasd-i helâk Gerem tu dûstî, ez doşmenân nedârem bâk
Gazel 301 Gölpınarlı 304	Ey dil-i rîş-i merâ bâ leb-i tu hakk-i nemek Hak nigehdâr ki men mîrevem, allâhu ma'ek
Gazel 302 Gölpınarlı 306	Hoş haber bâşî ey nesîm-i şimâl Ki be mâ mîresed zemân-i visâl
Gazel 303 Gölpınarlı 309	Şememtu ravhi vidâdî ve şimtu berki visâl Biyâ ki bûy-i turâ mîrem ey nesîm-i şimâl
Gazel 304 Gölpınarlı 312	Dârâ-yi cihân, nusret-i dîn, husrev-i kâmil Yahyâ bin Muzaffer, melîk-i âlim-i âdil
Gazel 305 Gölpınarlı 308	Be vakt-i gul şodem ez tovbe-i şerâb hacil Ki kes mebâd zi kirdâr-i nâsevâb hacil
Gazel 306 Gölpınarlı 310	Eger be kûy-i tu bâşed merâ mecâl-i vusûl Resed be dovlet-i vasl-i tu kâr-i men be usûl

Gazel 307	Her nukteî ki goftem der vasf-i an şemâil
Gölpınarlı 307	Herkû şenîd, goftâ: Lillâhi derru kâil
Gazel 308	Ey ruhet çun huld u la'let selsebîl
Gölpınarlı 311	Selsebîlet kerde cân u dil sebîl
Gazel 309	Aşkbâzî yu cevâni yu şerâb-i la'lfâm
Gölpınarlı 346	Meclis-i uns u harîf-i hemdem u şurb-i mudâm
Gazel 310	Merhabâ tâyir-i ferruhpey-i ferhundepeyâm
Gölpınarlı 347	Hayr makdem, çi haber? Dûst kocâ? Râh kudâm?
Gazel 311	Âşik-i rûy-i cevânî novhâste'em
Gölpınarlı 311	Vez hodâ dovlet-i in gam be duâ hâste'em
Gazel 312	Buşrâ izi's-selâmeti hallet bizîselem
Gölpınarlı 348	Lillâhi hamd, mu'terifin gâyete'n-ni'am
Gazel 313	Bâz ây sâkiyâ ki hevâhâh-i hidmetem
Gölpınarlı 343	Muştâk-i bendegî yu duâgû-yi dovletem
Gazel 314	Dûş bîmârî-i çeşm-i tu bebord ez destem
Gölpınarlı 325	Lîken ez lutf-i lebet sûret-i cân mîbestem
Gazel 315	Begayr ez anki beşud dîn u dâniş ez destem
Gölpınarlı 324	Biyâ, begû ki zi aşket çi tarf ber bestem
Gazel 316	Zulf ber bâd medih tâ nedihî berbâdem
Gölpınarlı 359	Nâz bunyâd mekun tâ nekenî bunyâdem
Gazel 317	Fâş mîgûyem u ez gofte-i hod dilşâdem
Gölpınarlı 332	Bende-i aşkem u ez her do cihân âzâdem
Gazel 318	Merâ mîbînî yu herdem ziyâdet mîkonî derdem
Gölpınarlı 358	Turâ mîbînem u meylem ziyâdet mîşeved herdem
Gazel 319	Sâlhâ peyrovî-i mezheb-i rindân kerdem
Gölpınarlı 335	Tâ be fetvî-i hired hırs be zindân kerdem
Gazel 320	Dîşeb be seyl-i eşk reh-i hâb mîzedem
Gölpınarlı 356	Nakşî be yâd-i hatt-i tu ber âb mîzedem
Gazel 321	Herçend pîr u hastedil u nâtevân şodem
Gölpınarlı 341	Hergeh ki yâd-i rûy-i tu kerdem, cevân şodem
Gazel 322	Hiyâl-i nakş-i tu der kârgâh-i dîde keşîdem
Gölpınarlı 365	Be sûret-i tu nigârî nedîdem u neşenîdem
Gazel 323	Zi dest-i kûteh-i hod zîr-i bârem
Gölpınarlı 334	Ki ez bâlâbulendân şermsârem
Gazel 324	Gerçi uftâd zi zulfeş girihî der kârem
Gölpınarlı 368	Hemçunan çeşm-i guşâd ez keremeş mîdârem

Gazel 325	Ger dest dehed hâk-i kef-i pây-i nigârem
Gölpınarlı 354	Ber lovh-i basar hatt-i gubârî benigârem
Gazel 326	Der nihânhâne-i işret sanemî hoş dârem
Gölpınarlı 367	Kez ser-i zulf u ruheş na'l der âteş dârem
Gazel 327	Merâ ahdîst bâ cânân ki tâ cân der beden dârem
Gölpınarlı 366	Hevâdârân-i kûyeş râ çu cân-i hîşten dârem
Gazel 328	Men ki bâşem ki ber an hâtir-i âtir gozerem?
Gölpınarlı 333	Lutfhâ mîkonî ey hâk-i deret tâc-i serem
Gazel 329	Cevzâ nihâd hemâyil berâberem
Gölpınarlı 382	Ya'nî gulâm-i şâhem u sovgend mîhorem
Gazel 330	Tu hemçu subhî yu men şem'-i halvet-i seherem
Gölpınarlı 330	Tebessumî kun u cân bîn ki çun hemî siperem
Gazel 331	Be tîgem ger koşed, desteş negîrem
Gölpınarlı 379	Veger tîrem zened, minnet pezîrem
Gazel 332	Mezen ber dil zi nûk-i gamze tîrem
Gölpınarlı 314	Ki pîş-i çeşm-i bîmâret bemîrem
Gazel 333	Nemâz-i şâm-i garîbân çu girye âgâzem
Gölpınarlı 336	Be mûyehâ-yi garîbâne kısse perdâzem
Gazel 334	Ger dest resed, der ser-i zulfeyn-i tu bâzem
Gölpınarlı 345	Çun gûy çi serhâ ki be çovgân-i tu bâzem!
Gazel 335	Der herâbât-i mugân ger gozer ufted bâzem
Gölpınarlı 344	Hâsil-i hırka vu seccâde revân der bâzem
Gazel 336	Mujde-i vasl-i tu kû? Kez ser-i cân ber hîzem
Gölpınarlı 380	Tâyir-i kudsem u ez dâm-i cihân ber hîzem
Gazel 337	Çerâ ne der pey-i azm-i diyâr-i hod bâşem?
Gölpınarlı 352	Çerâ ne ser-i kûy-i yâr-i hod bâşem?
Gazel 338	Men dûstdâr-i rûy-i hoş u mûy-i dilkeşem
Gölpınarlı 362	Medhûş-i çeşm-i mest u mey-i sâf-i bîgişem
Gazel 339	Hiyâl-i rûy-i tu çun bugzered be gulşen-i çeşm
Gölpınarlı 349	Dil ez pey-i nazar âyed be sûy-i rovzen-i çeşm
Gazel 340	Men ik ez âteş-i dil çun hom-i mey der cûşem
Gölpınarlı 361	Muhr ber leb zede hûn mîhorem u hâmûşem
Gazel 341	Ger men ez serzeniş-i muddeiyân endîşem
Gölpınarlı 319	Şîve-i mestî yu rindî nereved ez pîşem
Gazel 342	Hicâb-i çihre-i cân mîşeved gubâr-i tenem
Gölpınarlı 322	Hoşâ demî ki ez an çihre perde ber fikenem

Gazel 343	Çil sâl bîş reft ki men lâf mîzenem
Gölpınarlı 323	Kez çâkerân-i pîr-i mugân kemterîn menem
Gazel 344	Omrîst tâ men der taleb her rûz gâmî mîzenem
Gölpınarlı 355	Dest-i şefâ'et her zemân der nîknâmî mîzenem
Gazel 345	Bîtu ey serv-i revân, bâ gul u gulşen çi konem?
Gölpınarlı 350	Zulf-i sunbul çi keşem, âriz-i sûsen çi konem?
Gazel 346	Men ne an rindem ki terk-i şâhid u sâgar konem
Gölpınarlı 338	Muhtesib dâned ki men in kârhâ kemter konem
Gazel 347	Sanemâ bâ gam-i aşk-i tu çi tedbîr konem?
Gölpınarlı 384	Tâ be key der gam-i tu nâle-i şebgîr konem?
Gazel 348	Dîde deryâ konem u sabr be sahrâ fikenem
Gölpınarlı 353	Venderin kâr dil-i hîş be deryâ fikenem
Gazel 349	Dûş sovdâ-yi ruheş, goftem, zi ser bîrûn konem
Gölpınarlı 363	Goft: Kû zencîr? Tâ tedbîr-i Mecnûn konem
Gazel 350	Be azm-i tovbe goftem istihâre konem
Gölpınarlı 337	Behâr-i tovbeşiken mîresed, çi çâre konem?
Gazel 351	Hâşâ ki men be movsim-i gul terk-i mey konem!
Gölpınarlı 339	Men lâf-i akl mîzenem; in kâr key konem?
Gazel 352	Rûzgârî şud ki der meyhâne hidmet mîkonem
Gölpınarlı 326	Der libâs-i fakr kâr-i ehl-i dovlet mîkonem
Gazel 353	Men terk-i aşk-i şâhid u sâgar nemîkonem
Gölpınarlı 327	Sad bâr tovbe kerdem u dîger nemîkonem
Gazel 354	Be mujgân-i siyeh kerdî hezârân rahne ber dînem
Gölpınarlı 318	Biyâ kez çeşm-i bîmâret hezârân derd ber çînem
Gazel 355	Hâliyâ maslahat-i vakt der an mîbînem
Gölpınarlı 317	Ki keşem raht be meyhâne vu hoş benşînem
Gazel 356	Gerem ez dest ber hîzed ki bâ dildâr benşînem
Gölpınarlı 315	Zi câm-i vasl mey nûşem, zi bâg-i îş gul çînem
Gazel 357	Der herâbât-i mugân nûr-i Hodâ mîbînem
Gölpınarlı 385	İn aceb bîn ki çi nûrî zi kocâ mîbînem!
Gazel 358	Gam-i zemâne ki hîçeş kirân nemîbînem
Gölpınarlı 316	Devâş cuz mey-i çun ergavân nemîbînem
Gazel 359	Hurrem an rûz kezin menzil-i vîrân berevem
Gölpınarlı 331	Râhet-i cân talebem vez pey-i cânân berevem
Gazel 360	Ger ezin menzil-i vîrân be sûy-i hâne revem
Gölpınarlı 351	Diger ancâ ki revem, âkil u ferzâne revem

Gazel 361	Anki pâmâl-i cefâ kerd çu hâk-i râhem
Gölpınarlı 340	Hâk mîbûsem u ozr-i kademeş mîhâhem
Gazel 362	Dîdâr şud muyesser u bûs u kinâr hem
Gölpınarlı 377	Ez baht şukr dârem u ez rûzgâr hem
Gazel 363	Derdem ez yâr est u dermân nîz hem
Gölpınarlı 376	Dil fidâ-yi û şud u cân nîz hem
Gazel 364	Mâ bîgamân-i mest dil ez dest dâdeîm
Gölpınarlı 371	Hemrâz-i aşk u hemnefes-i câm-i bâdeîm
Gazel 365	Omrîst tâ be râh-i gamet rû nihâdeîm
Gölpınarlı 370	Rûy u riyâ-yi halk be yeksû nihâdeîm
Gazel 366	Mâ bedin der ne pey-i haşmet u câh âmedeîm
Gölpınarlı 372	Ez bed-i hâdise incâ be penâh âmedeîm
Gazel 367	Fetvî-i pîr-i mugân dârem u kovlîst kadîm
Gölpınarlı 375	Ki herâm est mey ancâ ki ne yârest nedîm
Gazel 368	Hîz tâ ez der-i meyhâne guşâdî talebîm
Gölpınarlı 360	Be reh-i dûst nişînîm u murâdî talebîm
Gazel 369	Mâ zi yârân çeşm-i yârî dâştîm
Gölpınarlı 378	Hod galat bûd ançi mâ pindâştîm
Gazel 370	Salâh ez mâ çi mîcûî ki mestân râ salâ goftîm?
Gölpınarlı 329	Be dovr-i nergis-i mestet selâmet râ duâ goftîm
Gazel 371	Mâ ders-i seher der reh-i meyhâne nihâdîm
Gölpınarlı 369	Mahsûl-i duâ der reh-i cânâne nihâdîm
Gazel 372	Bugzâr tâ zi şârî'-i meyhâne bogzerîm
Gölpınarlı 373	Kez behr-i cur'a'î heme muhtâc-i in derîm
Gazel 373	Hîz tâ hırka-i sûfî be herâbât berîm
Gölpınarlı 374	Şath u tâmât be bâzâr-i hurâfât berîm
Gazel 374	Biyâ tâ gul ber efşânîm u mey der sâgar endâzîm
Gölpınarlı 342	Felek râ sakf beşkâfîm u tarh-i nov der endâzîm
Gazel 375	Sûfî biyâ ki hırka-i sâlûs ber keşîm
Gölpınarlı 320	Vin nakş-i zerk râ hat-i butlân be ser keşîm
Gazel 376	Dûstân vakt-i gul an bih ki be işret kûşîm
Gölpınarlı 321	Sohen-i ehl-i dil'est în u be cân binyûşîm
Gazel 377	Mâ şebî dest ber ârîm u duâî bokonîm
Gölpınarlı 328	Gam-i hicrân-i turâ çâre zi câî bokonîm
Gazel 378	Mâ negûîm bed u meyl be nâhak nekonîm
Gölpınarlı 364	Câme-i kes siyeh u delk-i hod ezrak nekonîm

Gazel 379 Gölpınarlı 313	Serem hoş est u be bang-i bulend mîgûyem Ki men nesîm-i heyât ez piyâle mîcûyem
Gazel 380 Gölpınarlı 383	Bârhâ gofte'em u bâr-i diger mîgûyem Ki men-i dil şode in reh ne be hod mîpûyem
Gazel 381 Gölpınarlı 381	Gerçi mâ bendegân-i pâdşehîm Pâdşâhân-i mulk-i subhgehîm
Gazel 382 Gölpınarlı 408	Fâtihaî, çu âmedî, ber ser-i hasteî behân Leb beguşâ ki mîdehed la'l-i lebet be morde cân
Gazel 383 Gölpınarlı 401	Çendan ki goftem gam bâ tabîbân Dermân nekerdend miskîn garîbân
Gazel 384 Gölpınarlı 402	Mîsûzem ez firâket, rûy ez cefâ begerdân Hicrân belâ-yi mâ şud, yârab belâ begerdân
Gazel 385 Gölpınarlı 393	Yârab an âhû-yi muşkîn be Hoten bâz resân Van sehîserv-i hurâmân be çemen bâz resân
Gazel 386 Gölpınarlı 391	Hodâ râ kem nişîn bâ hırkapûşân Ruh ez rindân-i bîsâmân mepûşân
Gazel 387 Gölpınarlı 394	Şâh-i şimşâdkadân, husrev-i şîrîndehenân Ki be mujgân şikened kalb-i heme safşikenân
Gazel 388 Gölpınarlı 406	Behâr u gul tarabengîz geşt u tovbeşiken Be şâdî-i ruh-i gul bîh-i gam zi dil ber ken
Gazel 389 Gölpınarlı 398	Çu gul her dem be bûyet câme der ten Konem çâk ez girîbân tâ be dâmen
Gazel 390 Gölpınarlı 399	Efser-i sultân-i gul peydâ şud ez tarf-i çemen Makdemeş, yârab mubârek bâd ber serv u semen
Gazel 391 Gölpınarlı 404	Hoşter ez fikr-i mey u câm çi hâhed bûden? Tâ bebînem ki serencâm çi hâhed bûden?
Gazel 392 Gölpınarlı 400	Dânî ki çîst dovlet? Dîdâr-i yâr dîden Der kûy-i û gedâî ber husrevî guzîden
Gazel 393 Gölpınarlı 392	Menem ki şohre-i şehrem be aşk verzîden Menem ki dîde neyâlûde'em be bed dîden
Gazel 394 Gölpınarlı 407	Ey rûy-i mâhmanzar-i tu novbehâr-i husn Hâl u hat-i tu merkez-i husn u medâr-i husn
Gazel 395 Gölpınarlı 395	Gulberg râ zi sunbul-i muşkîn nikâb kun Ya'nî ki ruh bepûş u cihânî herâb kun
Gazel 396 Gölpınarlı 405	Subh est, sâkiyâ, kadehî por şerâb kun Dovr-i felek direng nedâred, şitâb kun

Gazel 397	Zi der der â vu şebistân-i mâ munevver kun
Gölpınarlı 396	Hevâ-yi meclis-i rûhâniyân muattar kun
Gazel 398	Ey nûr-i çeşm-i men, sohenî hest, gûş kun
Gölpınarlı 397	Çun sâgaret por est, benûşân u nûş kun
Gazel 399	Kirişmeî kun u bâzâr-i sâhirî beşiken
Gölpınarlı 387	Be gamze rovnak u nâmûs-i Sâmirî beşiken
Gazel 400	Bâlâbulend-i işveger-i nakşbâz-i men
Gölpınarlı 386	Kûtâh kerd kıssa-i zuhd-i dirâz-i men
Gazel 401	Çun şevem hâk-i reheş, dâmen beyefşâned zi men
Gölpınarlı 389	Ver begûyem dil begerdân, rû begerdâned zi men
Gazel 402	Nukte-i dilkeş begûyem, hâl-i an mehrû bebîn
Gölpınarlı 403	Akl u cân râ beste-i zencîr-i an gîsû bebîn
Gazel 403	Şerâb-i la'l keş u rûy-i mehcebînân bîn
Gölpınarlı 390	Hilâf-i mezheb-i ânân, cemâl-i înân bîn
Gazel 404	Mîfiken ber saf-i rindân nazarî bihter ezin
Gölpınarlı 388	Ber der-i meykede mîkun gozerî bihter ezin
Gazel 405	Be cân-i pîr-i herâbât u hakk-i sohbet-i û
Gölpınarlı 410	Ki nîst der ser-i men cuz hevâ-yi hidmet-i û
Gazel 406	Goftâ: Burûn şodî be temâşâ-yi mâh-i nov
Gölpınarlı 418	Ez mâh-i ebruvân-i menet şerm bâd, rov!
Gazel 407	Mezra'-i sebz-i felek dîdem u dâs-i meh-i nov
Gölpınarlı 417	Yâdem ez kişte-i hîş âmed u hengâm-i dirov
Gazel 408	Ey âftâb âyinedâr-i cemâl-i tu
Gölpınarlı 413	Muşk-i siyâh micmeregerdân-i hâl-i tu
Gazel 409	Ey hûnbehâ-yi nâfe-i çîn hâk-i râh-i tu
Gölpınarlı 415	Horşîd sâyeperver-i tarf-i kulâh-i tu
Gazel 410	Ey kabâ-yi pâdişâhî râst ber bâlâ-yi tu
Gölpınarlı 412	Zînet-i tâc u nigîn ez govher-i vâlâ-yi tu
Gazel 411	Tâb-i benefşe mîdehed turre-i muşksây-i tu
Gölpınarlı 414	Perde-i gonçe mîdered hande-i dilguşâ-yi tu
Gazel 412	Merâ çeşmîst hûnefşân zi dest-i an kemânebrû
Gölpınarlı 411	Cihân bes fitne hâhed dîd ezan çeşm u ezan ebrû
Gazel 413	Hatt-i izâr-i yâr ki begrift mâh ezû
Gölpınarlı 409	Hoş halkaîst lîk beder nîst râh ezû
Gazel 414	Gulbun-i îş mîdemed, sâkî-i gul'izâr kû?
Gölpınarlı 416	Bâd-i behâr mîvezed, bâde-i hoşguvâr kû?

Gazel 415	Ey peyk-i râstân! Haber-i yâr-i mâ begû
Gölpınarlı 419	Ehvâl-i gul be bulbul-i destânserâ begû
Gazel 416	Honek nesîm-i mu'anber, şemâme-i dilhâh
Gölpınarlı 430	Ki der hevâ-yi tu ber hâst bâmdâd pegâh
Gazel 417	Îşem mudâm est ez lâl-i dilhâh
Gölpınarlı 426	Kârem be kâm est elhamdulillâh
Gazel 418	Ger tîg bâred der kûy-i an mâh
Gölpınarlı 427	Gerden nihâdîm, elhukmulillâh
Gazel 419	Visâl-i û zi omr-i câvidân bih
Gölpınarlı 421	Hodâvendâ merâ an dih ki an bih
Gazel 420	Nâgehân perde ber endâhte'î; ya'nî çi?
Gölpınarlı 425	Mest ez hâne burûn tâhte'î; ya'nî çi?
Gazel 421	Der-i serây-i mugân rufte bûd u âb zede
Gölpınarlı 422	Nişeste pîr u selâî be şeyh u şâb zede
Gazel 422	Ey ki bâ silsile-i zulf-i dirâz âmedeî
Gölpınarlı 432	Fursetet bâd ki dîvânenevâz âmedeî
Gazel 423	Dûş reftem be der-i meykede hâbâlûde
Gölpınarlı 423	Hırka terdâmen u seccâde şerâbâlûde
Gazel 424	Ez men cudâ meşov ki tu'em nûr-i dîdeî
Gölpınarlı 424	Ârâm-i cân u mûnis-i kalb-i remîdeî
Gazel 425	Dâmenkeşân hemîşud der şerb-i zerkeşîde
Gölpınarlı 420	Sad mâhrû zi reşkeş cîb-i kasab derîde
Gazel 426	Ez hûn-i dil nuviştem nezdîk-i dûst nâme
Gölpınarlı 428	İnni re'eytu dehren min hecrike'l-kıyâme
Gazel 427	Çerâg-i rûy-i turâ şem' geşt pervâne
Gölpınarlı 431	Merâ zi hâl-i tu bâ hâl-i hîş pervâ ne
Gazel 428	Sehergâhân ki mahmûr-i şebâne
Gölpınarlı 429	Giriftem bâde bâ çeng u çegâne
Gazel 429	Sâkî biyâ ki şud kadeh-i lâle por zi mey
Gölpınarlı 487	Tâmât tâ be çend u hurâfât tâ be key?
Gazel 430	Be sovt-i bulbul u kumrî eger nenûşî mey
Gölpınarlı 429	İlâc key konemet? Âhiruddevâ' elkey
Gazel 431	Lebeş mîbûsem u der mîkeşem mey
Gölpınarlı 493	Be âb-i zindegânî borde'em pey
Gazel 432	Mahmûr-i câm-i aşkem, sâkî, bedih şerâbî
Gölpınarlı 457	Por kun kadeh ki bîmey meclis nedâred âbî

Gazel 433	Ey ki ber mâh ez hat-i muşkîn nikâb endâhtî
Gölpınarlı 448	Lutf kerdî sâyeî ber âfitâb endâhtî
Gazel 434	Ey dil, mebâş yekdem hâlî zi aşk u mestî
Gölpınarlı 490	Vangeh borov ki restî ez nîstî yu hestî
Gazel 435	Bâ muddeî megûîd esrâr-i aşk u mestî
Gölpınarlı 453	Tâ bîhaber bemîred der derd-i hodperestî
Gazel 436	An gâliye hat ger suy-i mâ nâme nuviştî
Gölpınarlı 460	Gerdûn varak-i hestî-i mâ der nenuviştî
Gazel 437	Ey kısse-i behişt zi kûyet hikâyetî
Gölpınarlı 469	Şerh-i cemâl-i hûr zi rûyet rivâyetî
Gazel 438	Sebet Selmâ bisudgeyhâ fuâdî
Gölpınarlı 483	Ve rûhî kulle yevmin lî yunâdî
Gazel 439	Dîdem be hâb dûş ki mâhî ber âmedî
Gölpınarlı 494	Kez aks-i rûy-i û şeb-i hicrân ser âmedî
Gazel 440	Seher bâ bâd mîgoftem hadîs-i ârizûmendî
Gölpınarlı 434	Hitâb âmed ki vâsik şov be eltâf-i hodâvendî
Gazel 441	Çi bûdî er dil-i an mâh mihribân?
Gölpınarlı 489	Ki hâl-i mâ ne çonin bûdî er çonan bûdî
Gazel 442	Be cân-i û ki gerem destres be cân bûdî
Gölpınarlı 449	Kemîne pîşkeş-i bendegâneş an bûdî
Gazel 443	Çu serv eger behurâmî demî be gulzârî
Gölpınarlı 477	Hored zi gayret-i rûy-i tu her gulî hârî
Gazel 444	Şehrîst por zarîfân vez her taraf nigârî
Gölpınarlı 450	Yârân salâ-yi aşket ger mîkonîd kârî
Gazel 445	Turâ ki herçi murâd est der cihân dârî
Gölpınarlı 486	Çi gam zi hâl-i za'îfân-i nâtevân dârî
Gazel 446	Sabâ tu nukhet-i an zulf-i muşkbû dârî
Gölpınarlı 443	Be yâdigâr bemânî ki bûy-i û dârî
Gazel 447	Biyâ, bâ mâ meverz in kînedârî
Gölpınarlı 441	Ki hakk-i sohbet-i dîrîne dârî
Gazel 448	Ey ki der kûy-i herâbât makâmî dârî
Gölpınarlı 445	Cem-i vakt-i hodî er dest be câmî dârî
Gazel 449	Ey ki mehcûrî-i uşşâk revâ mîdârî
Gölpınarlı 444	Âşıkân râ zi ber-i hîş cudâ mîdârî
Gazel 450	Rûzgârîst ki mâ râ nigerân mîdârî
Gölpınarlı 442	Muhlisân râ ne be vaz'-i digerân mîdârî

Gazel 451 Gölpınarlı 446	Hoş kerd yâverî feleket rûz-i dâverî Tâ şukr çun konî yu çi şukrâne âverî?
Gazel 452 Gölpınarlı 447	Tufeyl-i hestî-i aşkend âdemî yu perî İrâdetî benumâ tâ seâdetî beberî
Gazel 453 Gölpınarlı 452	Ey ki dâyim be hîş magrûrî Ger turâ aşk nîst, ma'zûrî
Gazel 454 Gölpınarlı 451	Zi kûy-i yâr mîâyed nesîm-i bâd-i novrûzî Ezin bâd er meded hâhî, çerâg-i dil ber efrûzî
Gazel 455 Gölpınarlı 462	Omr bogzeşt be bîhâsilî yu bulhevesî Ey peser, câm-i meyem dih ki be pîrî mîresî
Gazel 456 Gölpınarlı 465	Novbehâr est, der an kûş ki hoşdil bâşî Ki besî gul bedemed bâz u tu der gil bâşî
Gazel 457 Gölpınarlı 466	Hezâr cehd bekerdem ki yâr-i men bâşî Murâdbahş-ı dil-i bîkarâr-i men bâşî
Gazel 458 Gölpınarlı 464	Ey dil, an dem ki herâb ez mey-i gulgûn bâşî Bîzer u genc be sad haşmet-i Kârûn bâşî
Gazel 459 Gölpınarlı 461	Zin hoş rakam ki ber gul-i ruhsâr mîkeşî Hat ber sahîfe-i gul u gulzâr mîkeşî
Gazel 460 Gölpınarlı 470	Suleymâ munzu hallet bi'l-ırâki Ulâkî min nevâhâ mâ ulâkî
Gazel 461 Gölpınarlı 471	Ketebtu kıssate şevkî ve midma'î bâkî Biyâ ki bîtu be cân âmedem zi gamnâkî
Gazel 462 Gölpınarlı 472	Yâ mebsimen yuhâkî durcen mine'l-leâlî Yârab çi derhor âmed girdeş hatt-i hilâlî!
Gazel 463 Gölpınarlı 473	Selâmullâhi mâ kerre'l-leyâlî Ve câvebti'l-mesânî ve'l-mesâlî
Gazel 464 Gölpınarlı 474	Begrift kâr-i husnet çun aşk-i men kemâlî Hoş bâş zanki nebved in her do râ zevâlî
Gazel 465 Gölpınarlı 498	Reftem be bâg subhdemî tâ çînem gulî Âmed be gûş nâgehem âvâz-i bulbulî
Gazel 466 Gölpınarlı 469	İn hırka ki men dârem, der rehn-i şerâb ovlâ Vin defter-i bîma'nî gark-i mey-i nâb ovlâ
Gazel 467 Gölpınarlı 438	Zan mey-i aşk kezû puhte şeved her hâmî Gerçi mâh-i remezân est, biyâver câmî
Gazel 468 Gölpınarlı 431	Ki bered be nezd-i şâhân zi men-i gedâ peyâmî? Ki be kûy-i meyfurûşân do hezâr Cem be câmî

Gazel 469 Gölpınarlı 491	Etet revâihu rendi'l-himâ ve zâde garâmî Fidâ-yi hâk-i der-i dûst bâd cân-i girâmî
Gazel 470 Gölpınarlı 482	Sîne mâlâmâl-i derd est, ey dirîgâ merhemî Dil zi tenhâî be cân âmed, Hodâ râ hemdemî
Gazel 471 Gölpınarlı 475	Zi dilberem ki resâned nevâziş-i kalemî? Kocâst peyk-i sabâ, ger hemî koned keremî?
Gazel 472 Gölpınarlı 485	Ahmedullâhe alâ ma'dileti's-sultâni Ahmed-i Şeyh Uveys-i Hasen-i İlhânî
Gazel 473 Gölpınarlı 467	Vakt râ ganîmet dân an kadar ki betvânî Hâsil ez heyât, ey cân, in dem est, tâ dânî
Gazel 474 Gölpınarlı 438	Hevâhâh-i tuem cânâ vu mîdânem ki mîdânî Ki hem nâdîde mîbînî yu hem nenvişte mîhânî
Gazel 475 Gölpınarlı 476	Goftend halâyik ki tuî Yûsuf-i sânî Çun nîk bedîdem be hakîkat bih ez ânî
Gazel 476 Gölpınarlı 463	Nesîm-i subh-i seâdet bedan nişân ki tu dânî Gozer be kûy-i fulân kun der an zemân ki tu dânî
Gazel 477 Gölpınarlı 480	Do yâr-i zîrek u ez bâde-i kuhen do menî Ferâgatî yu kitâbî yu gûşe-i çemenî
Gazel 478 Gölpınarlı 495	Nûş kun câm-i şerâb-i yek menî Tâ bedan bîh-i gam ez dil ber kenî
Gazel 479 Gölpınarlı 499	Subh est u jâle mîçeked ez ebr-i behmenî Berg-i sabûh sâz u bedih câm-i yek menî
Gazel 480 Gölpınarlı 496	Ey ki der koşten-i mâ hîç mudârâ nekonî Sûd u sermâye besûzî yu muhâbâ nekonî
Gazel 481 Gölpınarlı 454	Bişnov in nukte ki hod râ zi gam âzâde konî Hûn horî ger taleb-i rûzî-i nenhâde konî
Gazel 482 Gölpınarlı 456	Ey dil be kûy-i aşk guzârî nemîkonî Esbâb-i cem' dârî yu kârî nemîkonî
Gazel 483 Gölpınarlı 468	Sehergeh rehrovî der serzemînî Hemîgoft in muammâ be karînî
Gazel 484 Gölpınarlı 437	Tu meger ber leb-i âbî be heves benşînî Verne her fitne ki bînî, heme ez hod bînî
Gazel 485 Gölpınarlı 478	Sâkiyâ sâye-i ebr est u behâr u leb-i cûy Men negûyem, çi kun, er ehl-i dilî, hod tu begûy
Gazel 486 Gölpınarlı 458	Bulbul zi şâh-i serv be gulbang-i pehlevî Mîhând dûş ders-i makâmât-i ma'nevî

Gazel 487	Ey bîhaber, bekûş ki sâhibhaber şevî
Gölpınarlı 487	Tâ râhrov nebâşî, key râhber şevî?
Gazel 488	Seherem hâtif-i meyhâne be dovlethâhî
Gölpınarlı 492	Goft: Bâz ây ki dîrîne-i in dergâhî
Gazel 489	Ey der ruh-i tu peydâ envâr-i pâdişâhî
Gölpınarlı 434	Der fikret-i tu pinhân sad hikmet-i ilâhî
Gazel 490	Der heme deyr-i mugân nîst çu men şeydâî
Gölpınarlı 436	Hırka câî girov-i bâde vu defter câî
Gazel 491	Be çeşm kerde'em ebrû-yi mâhsîmâî
Gölpınarlı 435	Hiyâl-i sebzhatî nakş beste'em câî
Gazel 492	Selâmî çu bûy-i hoş-i âşinâî
Gölpınarlı 440	Bedan merdum-i dîde-i rûşenâî
Gazel 493	Ey pâdişeh-i hûbân, dâd ez gam-i tenhâî!
Gölpınarlı 497	Dil bîtu be cân âmed; vakt est ki bâz âî
Gazel 494	Ey dil ger ez an çâh-i zenehdân be der âyî
Gölpınarlı 433	Hercâ ki revî, zûd peşîmân âyî
Gazel 495	Mey hâh u gul efşân kun, ez dehr çi mîcûyî?
Gölpınarlı 439	İn goft sehergeh gul; bulbul tu çi mîgûyî?

Mesnevi 1	Elâ ey âhû-yi vahşî, kocâî?
Gölpınarlı s.510	Merâ bâ tust çendin âşinâî
Mesnevi 2	Biyâ sâkî an mey ki hâl âvered
Gölpınarlı s.513	Kerâmet fezâyed, kemâl âvered

Kaside 1	Şud arsa-i zemîn çu bisât-i İrem cevân
Gölpinarli s.644	Ez pertov-i seâdet-i şâh-i cihânsitân
Kaside 2	Zi dilberî netevan lâf zed be âsânî
Gölpınarlı s.651	Hezâr nukte derin kâr hest tâ dânî
Kaside 3	Sepîdedem ki sabâ bûy-i lutf-i cân gîred
Gölpınarlı s.667	Çemen zi lutf-i hevâ nukte bir cinân gîred

Kıta 1 Gölpinarli 6	Tu nîk u bed-i hod hem ez hod bepors Çerâ bâyedet dîgerî muhtesib
Kıta 2 Gölpinarli 9	Serây-i medrese vu bahs-i ilm u tâk u revâk Çi sûd çun dil-i dânâ ve çeşm-i bînâ nîst
Kıta 3 Gölpinarli 19	Âsaf-i ahd-i zemân, cân-i cihân Tûrânşâh Ki derin mezra'a cuz dâne-i hayrât nekişt
Kıta 4 Gölpinarli 33	Behâulhak veddîn tâbe mesvâhu İmâm-i sunnet u şeyh-i cemâ'at
Kıta 5 Gölpınarlı 31	Kuvvet-i şâire-i men seher ez fart-i melâl Muteneffir şode ez bende, gurîzân mîreft
Kıta 6 Gölpınarlı 18	Rahmân-i lâyemût çu an pâdişâh râ Dîd ançonan kezû amelulhayri lâyemût
Kıta 7 Gölpınarlı 35	Be ahd-i saltanat-i Şâh Şeyh Ebû İshâk Be penc şahs aceb mulk-i Fars bûd âbâd
Kıta 8 Gölpınarlı 11	Husrevâ gûy-i felek der ham-i çovgân-i tu şud Sâhet-i kevn u mekân arse-i meydân-i tu bâd
Kıta 9 Gölpınarlı 36	Dâdgerâ, turâ felek cur'akeş-i piyâle bâd Doşmen-i dilsiyâh-i tu garka be hûn çu lâle bâd
Kıta 10 Gölpınarlı 29	Rûhulkudus an surûş-i ferruh Ber kubbe-i târem-i zeberced
Kıta 11 Gölpınarlı 14	Be sem'-i hâce resân ey nedîm-i vaktşinâs Be halvetî ki derû ecnebî sabâ bâşed
Kıta 12 Gölpınarlı 7	Şemmeî ez dâstân-i aşk-i şûrengîz-i mâst İn hikâyethâ ki ez Ferhâd u Şîrîn kerde'end
Kıta 13	A'zam Kıvâm-i dovlet u dîn anki ber dereş Ez behr-i hâkbûs numûdî felek sucûd
Kıta 14 Gölpınarlı 12	Dil menih ber dunyî yu esbâb-i û Zanki ez vey kes vefâdârî nedîd
Kıta 15 Gölpınarlı 20	Berâder Hâce Âdil tâbe mesvâh Pes ez pencâh u nuh sâl ez heyâteş
Kıta 16 Gölpinarli 3	Ber tu hânem zi defter-i ahlâk Âyetî der vefâ vu der bahşiş
Kıta 17 Gölpınarlı 26	Zan habbe-i hazrâ hor kez rûy-i sebukrûhî Her kû bohored yek cov, ber sîh zened sî murg
Kıta 18 Gölpınarlı 23	Mecd-i dîn, server u sultân-i kuzât İsmaîl Ki zedî kilk-i zebânâvereş ez şer' nutk

Kıta 19	Bulbul u serv u semen yâsemen u lâle vu gul Hest târîh-i vefât-i şeh-i muşkînkâkul
Kıta 20 Gölpınarlı 27	Sâl u fâl u mâl u hâl u asl u nesl u taht u baht Bâdet ender şehriyârî ber karâr u ber devâm
Kıta 21 Gölpınarlı 17	Server-i ehl-i amâyim, şem'-i cem'-i encumen Sâhib-i sâhibkırân Hâce Kıvâmuddîn Hasen
Kıta 22 Gölpınarlı 21	Dilâ dîdî ki an ferzâne ferzend Çi dîd ender ham-i in tâk-i rengîn?
Kıta 23 Gölpınarlı 32	Derin zulmetserâ tâ key be kûy-i dûst benşînem? Gehî enguşt ber dendân, gehî ser ber ser-i zânû
Kıta 24 Gölpınarlı 4	Ey mu'arrâ asl-i âlî covheret ez hırs u âz Ey muberrâ zât-i meymûnahteret ez zerk u rîv
Kıta 25 Gölpınarlı 10	Sâkiyâ peymâne por kun zanki sâhibmecliset Ârizû mîbahşed u esrâr mîdâred nigâh
Kıta 26 Gölpınarlı 24	Be gûş-i cân-i rehî munhi'î nidâ der dâd Zi hazret-i ahadî lâ ilâhe illallâh
Kıta 27	Be rûz-i şenbe-i sâdis zi mâh-i Zilhicce Be sâl-i heftsad u şast ez cihân beşud nâgâh
Kıta 28 Gölpınarlı 25	Be men selâm firistâd dûstî imrûz Ki ey netîce-i kilket sevâd-i bînâî
Kıta 29 Gölpınarlı 34	Gedâ ger guher-i pâk dâştî der asl Ber âb nokta-i şermeş medâr bâyestî
Kıta 30 Gölpınarlı 22	An mîve-i bihiştî k'âmed be dest ey cân Der dil çerâ nekişti? Ez dest çun behiştî?
Kıta 31 Gölpınarlı 2	Husrevâ, dâdgerâ, şîrdilâ, bahrkefâ Ey celâl-i tu be envâ'-i huner erzânî
Kıta 32 Gölpınarlı 30	Sâkiyâ bâde ki iksîr-i heyât est, biyâr Tâ ten-i hâkî-i men ayn-i bekâ gerdânî
Kıta 33 Gölpınarlı 28	Pâdişâhâ, leşker-i tovfîk hemrâh-i tuend Hîz eger ber azm-i teshîr-i cihân reh mîkonî

Rubai 1	Cuz nakş-i tu der nazar neyâmed mâ râ
Rubai 2	Bergîr şerâb-i tarabengîz u biyâ
Rubai 3	Goftem ki: Lebet? Goft: Lebem âb-i heyât
Rubai 4	Mâhî ki kadeş be serv mîmâned râst

Rubai 5	Men bâ kemer-i tu der miyân kerdem dest
Rubai 6	Tu bedrî yu horşîd turâ bende şodest
Rubai 7	Her rûz dilem be zîr-i bârî diger est
Rubai 8	Mâhem ki ruheş rûşenî-i hûr begirift
Rubai 9	İmşeb zi gamet miyân-i hûn hâhem hoft
Rubai 10	Nî kısse-i an şem'-i çu gul betevan goft
Rubai 11	Evvel be vefâ mey-i visâlem der dâd
Rubai 12	Nî dovlet-i dunyâ be sitem mîerzed
Rubai 13	Çun gonçe-i gul karâbeperdâz şeved
Rubai 14	Bâ mey be kenâr-i cûy mîbâyed bûd
Rubai 15	İn gul zi ber-i hemnefesî mîâyed
Rubai 16	Ez çerh be her gûne hemîdâr umîd
Rubai 17	Eyyâm-i şebâb est, şerâb ovlâter
Rubai 18	Hûbân-i cihân sayd tevan kerd be zer
Rubai 19	Seylâb girift gird-i vîrâne-i omr
Rubai 20	Aşk-i ruh-i yâr ber men-i zâr megîr
Rubai 21	Der sunbuleş âvîhtem ez rûy-i niyâz
Rubai 22	Merdî zi kenende-i der-i Hayber pors
Rubai 23	Çeşm-i tu ki sihr-i Bâbil est ustâdeş
Rubai 24	Ey dûst dil ez cefâ-yi doşmen der keş
Rubai 25	Mâhî ki nazîr-i hod nedâred be cemâl
Rubai 26	Der bâg çu şud bâd-i sabâ dâye-i gul
Rubai 27	Leb bâz megîr yek zemân ez leb-i câm
Rubai 28	Der ârizû-yi bûs u kenâret mordem
Rubai 29	Omrî zi pey-i murâd zâyi' dârem
Rubai 30	Men hâsil-i omr-i hod nedârem cuz gam
Rubai 31	Çun bâde zi gam çi bâyedet cûşîden?
Rubai 32	Ey şerm zede gonçe-i mestûr ez tu
Rubai 33	Çeşmet ki fusûn u reng mîbâred ezû
Rubai 34	Ey bâd! Hadîs-i men nihâneş mîgû
Rubai 35	Ey sâye-i sunbulet semen perverde
Rubai 36	Goftî ki turâ şevem medâr-i endîşe
Rubai 37	An câm-i tarabşikâr ber destem nih

Rubai 38 Bâ şâhid-i şûh-i şeng u bâ berbet u ney
Rubai 39 Kassâm-i bihişt u dûzeh an ukde guşây
Rubai 40 Ey kâşki baht sâzgârî kerdî!
Rubai 41 Ger hemçu men uftâde-i in dâm şevî

Alfabetik Şiir Listesi

Gazel 472 Gölpınarlı 485	Ahmedullâhe alâ ma'dileti's-sultâni Ahmed-i Şeyh Uveys-i Hasen-i İlhânî
Gazel 111 Gölpınarlı 202	Aks-i rûy-i tu çu der âyine-i câm uftâd Ârif ez hande-i mey der tama'-i hâm uftâd
Gazel 436 Gölpınarlı 460	An gâliye hat ger suy-i mâ nâme nuvişti Gerdûn varak-i hestî-i mâ der nenuvişti
Gazel 191 Gölpınarlı 214	An kîst kez rûy-i kerem bâ mâ vefâdârî koned? Ber cây-i bedkârî çu men yek dem nikûkârî koned
Gazel 60 Gölpınarlı 19	An peyk-i nâmver ki resîd ez diyâr-i dûst Âverd hırz-i cân zi hatt-i muşkbâr-i dûst
Gazel 31 Gölpınarlı 39	An şeb-i kadrî ki gûyend ehl-i halvet imşebest Yârab in te'sîr-i dovlet der kudâmîn kevkebest?
Gazel 57 Gölpınarlı 18	An siyehçerde ki şîrînî-i âlem bâ ûst Çeşm-i meygûn, leb-i handân, dil-i hurrem bâ ûst
Gazel 82 Gölpınarlı 75 t	An turk-i perîçihre ki dûş ez ber-i mâ reft Âyâ çi hatâ dîd ki ez râh-i hatâ reft?
Gazel 216 Gölpınarlı 132	An yâr kezû hâne-i mâ cây-i perî bûd Ser tâ kademeş çun perî ez ayb berî bûd
Gazel 196 Gölpınarlı 122	Ânân ki hâk râ be nazar kîmyâ konend Âyâ buved ki gûşe- i çeşmî be mâ konend?
Gazel 118 Gölpınarlı 224	Ankes ki be dest câm dâred Sultânî-yi Cem mudâm dâred
Gazel 124 Gölpınarlı 222	Anki ez sunbul-i û gâliye tâbî dâred Bâz bâ dilşudegân nâz u itâbî dâred
Gazel 361 Gölpınarlı 340	Anki pâmâl-i cefâ kerd çu hâk-i râhem Hâk mîbûsem u ozr-i kademeş mîhâhem
Gazel 112 Gölpınarlı 174	Anki ruhsâr-i turâ reng-i gul u nesrîn dâd Sabr u ârâm tevâned be men-i miskîn dâd
Gazel 311 Gölpınarlı 311	Âşik-i rûy-i cevânî novhâste'em Vez hodâ dovlet-i in gam be duâ hâste'em
Gazel 309 Gölpınarlı 346	Aşkbâzî yu cevâni yu şerâb-i la'lfâm Meclis-i uns u harîf-i hemdem u şurb-i mudâm
Gazel 172 Gölpınarlı 149	Aşk-i tu nihâl-i hayret âmed Vasl-i tu kemâl-i hayret âmed
Gazel 80 Gölpınarlı 35	Ayb-i rindân mekun ey zâhid-i pâkîzesirişt Ki gunâh-i digerân ber tu nehâhend nevişt

Gazel 435 Gölpınarlı 453	Bâ muddeî megûîd esrâr-i aşk u mestî Tâ bîhaber bemîred der derd-i hodperestî
Gazel 181 Gölpınarlı 235	Ba'dezin dest-i men u dâmen-i an serv-i bulend Ki be bâlâ-yi çemân ez bun`u bîhem ber kend
Gazel 276 Gölpınarlı 280	Bâgbân ger penc rûzî sohbet-i gul bâyedeş Ber cefâ-yi hâr-i hicrân sabr-i bulbul bâyedeş
Gazel 39 Gölpınarlı 27	Bâğ-i merâ çi hâcet-i serv u sanevber est Şimşâd-i hâneperver-i mâ ez ki kemter est?
Gazel 229 Gölpınarlı 164	Baht ez dehân-i dûst nişânem nemîdihed Dovlet haber zi râz-i nihânem nemîdihed
Gazel 400 Gölpınarlı 386	Bâlâbulend-i işveger-i nakşbâz-i men Kûtâh kerd kıssa-i zuhd-i dirâz-i men
Gazel 293 Gölpınarlı 297	Bâmdâdân ki halvetgeh-i kâh-i ibdâ' Şem'-i hâver fikened ber heme etrâf şu'â'
Gazel 380 Gölpınarlı 383	Bârhâ gofte'em u bâr-i diger mîgûyem Ki men-i dil şode in reh ne be hod mîpûyem
Gazel 313 Gölpınarlı 343	Bâz ây sâkiyâ ki hevâhâh-i hidmetem Muştâk-i bendegî yu duâgû-yi dovletem
Gazel 272 Gölpınarlı 289	Bâz ây u dil-i teng-i merâ mûnis-i cân bâş Vin sûhte râ mahrem-i esrâr-i nihân bâş
Gazel 132 Gölpınarlı 209	Be âb-i rûşen-i mey ârifî tahâret kerd Alessabâh ki meyhâne râ ziyâret kerd
Gazel 350 Gölpınarlı 337	Be azm-i tovbe goftem istihâre konem Behâr-i tovbeşiken mîresed, çi çâre konem?
Gazel 28 Gölpınarlı 51	Be cân-i hâce vu hakk-i kadîk u ahd-i durust Ki mûnis-i dem-i subhem duâ-yi devlet-i tust
Gazel 405 Gölpınarlı 410	Be cân-i pîr-i herâbât u hakk-i sohbet-i û Ki nîst der ser-i men cuz hevâ-yi hidmet-i û
Gazel 442 Gölpınarlı 449	Be cân-i û ki gerem destres be cân bûdî Kemîne pîşkeş-i bendegâneş an bûdî
Gazel 491 Gölpınarlı 435	Be çeşm kerde'em ebrû-yi mâhsîmâî Hiyâl-i sebzhatî nakş beste'em câî
Gazel 50 Gölpınarlı 84	Be dâm-i zulf-i tu dil mubtelâ-yi hîşten est Bekuş be gamze ki îneş sezâ-yi hîşten est
Gazel 274 Gölpınarlı 282	Be dovr-i lâle kadeh gîr u bîriyâ mîbâş Be bûy-i gulnefesî hemdem-i sabâ mîbâş

Gazel 156	Be husn u hulk u vefâ kes be yâr-i mâ neresed
Gölpınarlı 152	Turâ derin suhen inkâr-i kâr-i mâ neresed
Gazel 47	Be kûy-i meykede her sâlikî ki reh dânist
Gölpınarlı 55	Derî diger zeden endîşe-i tebeh dânist
Gazel 215	Be kûy-i meykede yârab seher çi meşgale bûd
Gölpınarlı 133	Ki cûş-i şâhid u sâki yu şem′ u meş′ale bûd
Gazel 354	Be mujgân-i siyeh kerdî hezârân rahne ber dînem
Gölpınarlı 318	Biyâ kez çeşm-i bîmâret hezârân derd ber çînem
Gazel 6	Be mulâzimân-i sultân ki resâned in duâ râ
Gölpınarlı 11	Ki be şukr-i pâdişâhî zi nazar merân gedâ râ
Gazel 143	Be sırr-i câm-i cem anki nazar tevânî kerd
Gölpınarlı 104	Ki hâk-i meykede kuhl-i basar tevânî kerd
Gazel 430	Be sovt-i bulbul u kumrî eger nenûşî mey
Gölpınarlı 429	İlâc key konemet? Âhiruddevâ′ elkey
Gazel 331	Be tîgem ger koşed, desteş negîrem
Gölpınarlı 379	Veger tîrem zened, minnet pezîrem
Gazel 305	Be vakt-i gul şodem ez tovbe-i şerâb hacil
Gölpınarlı 308	Ki kes mebâd zi kirdâr-i nâsevâb hacil
Gazel 282	Bebord ez men karâr u tâkat u hûş
Gölpınarlı 283	But-i sengîndil-i sîmîn bunâgûş
Gazel 315	Begayr ez anki beşud dîn u dâniş ez destem
Gölpınarlı 324	Biyâ, begû ki zi aşket çi tarf ber bestem
Gazel 464	Begrift kâr-i husnet çun aşk-i men kemâlî
Gölpınarlı 474	Hoş bâş zanki nebved in her do râ zevâlî
Gazel 388	Behâr u gul tarabengîz geşt u tovbeşiken
Gölpınarlı 406	Be şâdî-i ruh-i gul bîh-i gam zi dil ber ken
Gazel 66	Benâl bulbul eger bâ menet ser-i yârîst
Gölpınarlı 28	Ki mâ du âşık-i zârîm u kâr-i mâ zârîst
Gazel 113	Benefşe dûş be gul goft u hoş nişânî dâd
Gölpınarlı 234	Ki tab′-i men be cihân turra-i fulânî dâd
Gazel 265	Ber neyâmed ez temennâ-yi lebet kâmem henûz
Gölpınarlı 260	Ber umîd-i câm-i la′let dordî âşâmem henûz
Gazel 232	Ber ser-i ânem ki er zi dest ber âyed
Gölpınarlı 159	Dest be kârî zenem ki gusse ser âyed
Gazel 38	Bîmihr-i ruhet rûz-i merâ nûr nemândest
Gölpınarlı 82 t	Vez omr merâ cuz şeb-i deycûr nemândest

Gazel 481 Gölpınarlı 454	Bişnov in nukte ki hod râ zi gam âzâde konî Hûn horî ger taleb-i rûzî-i nenhâde konî
Gazel 345 Gölpınarlı 350	Bîtu ey serv-i revân, bâ gul u gulşen çi konem? Zulf-i sunbul çi keşem, âriz-i sûsen çi konem?
Gazel 37 Gölpınarlı 21	Biyâ ki kasr-i emel saht sustbunyâdest Biyâr bâde ki bunyâd-i omr ber bâd est
Gazel 242 Gölpınarlı 237	Biyâ ki râyet-i mansûr pâdişâh resîd Nevîd-i feth u beşâret be mihr u mâh resîd
Gazel 131 Gölpınarlı 107	Biyâ ki turk-i felek hân-i rûze gâret kerd Hilâl-i iyd be devr-i kadeh işâret kerd
Gazel 374 Gölpınarlı 342	Biyâ tâ gul ber efşânîm u mey der sâgar endâzîm Felek râ sakf beşkâfîm u tarh-i nov der endâzîm
Gazel 263 Gölpınarlı 267	Biyâ vu keştî-i mâ der şat-i şerâb endâz Hurûş u velvele der cân-i şeyh u şâb endâz
Gazel 447 Gölpınarlı 441	Biyâ, bâ mâ meverz in kînedârî Ki hakk-i sohbet-i dîrîne dârî
Gazel 35 Gölpınarlı 76 t	Boro be kâr-i hod ey vâiz, in çi feryâdest? Merâ futâd dil ez reh; turâ çi uftâde est?
Gazel 372 Gölpınarlı 373	Bugzâr tâ zi şâri'-i meyhâne bogzerîm Kez behr-i cur'a'î heme muhtâc-i in derîm
Gazel 486 Gölpınarlı 458	Bulbul zi şâh-i serv be gulbang-i pehlevî Mîhând dûş ders-i makâmât-i ma'nevî
Gazel 77 Gölpınarlı 53	Bulbulî berg-i gulî hoşreng der minkâr dâşt Venderan berg u nevâ hoş nâlehâ-yi zâr dâşt
Gazel 134 Gölpınarlı 208	Bulbulî hûn-i dilî hord u gulî hâsil kerd Bâd-i gayret be sadeş hâr perîşândil kerd
Gazel 312 Gölpınarlı 348	Buşrâ izi's-selâmeti hallet bizîselem Lillâhi hamd, mu'terifin gâyete'n-ni'am
Gazel 120 Gölpınarlı 172	Butî dârem ki gird-i gul zi sunbul sâyebân dâred Behâr-i ârızeş hattî be hûn-i ergavân dâred
Gazel 202 Gölpınarlı 124	Buved âyâ ki der-i meykedehâ bugşâyend? Girih ez kâr-i furubeste-i mâ bugşâyend?
Gazel 243 Gölpınarlı 186	Bûy-i hoş-i tu herki zi bâd-i sabâ şenîd Ez yâr-i âşinâ sohen-i âşinâ şenîd
Gazel 126 Gölpınarlı 180	Cân bîcemâl-i cânân meyl-i cihân nedâred Herkes ki in nedâred, hakkâ ki an nedâred

Gazel 104 Gölpınarlı 170	Cemâlet âfitâb-i her nazar bâd Zi hûbî rûy-i hûbet hûbter bâd
Gazel 383 Gölpınarlı 401	Çendan ki goftem gam bâ tabîbân Dermân nekerdend miskîn garîbân
Gazel 337 Gölpınarlı 352	Çerâ ne der pey-i azm-i diyâr-i hod bâşem? Çerâ ne ser-i kûy-i yâr-i hod bâşem?
Gazel 427 Gölpınarlı 431	Çerâg-i rûy-i turâ şem' geşt pervâne Merâ zi hâl-i tu bâ hâl-i hîş pervâ ne
Gazel 329 Gölpınarlı 382	Cevzâ nihâd hemâyil berâberem Ya'nî gulâm-i şâhem u sovgend mîhorem
Gazel 441 Gölpınarlı 489	Çi bûdî er dil-i an mâh mihribân? Ki hâl-i mâ ne çonin bûdî er çonan bûdî
Gazel 93 Gölpınarlı 45	Çi lutf bûd ki nâgâh reşha-i kalemet Hukûk-i hidmet-i mâ arze kerd ber keremet
Gazel 145 Gölpınarlı 126	Çi mestîst nedânem ki rû be mâ âverd Ki bûd sâkî yu in bâde ez kucâ âverd
Gazel 238 Gölpınarlı 239	Cihân ber ebrû-yi îd ez hilâl vesme keşîd Hilâl-i îd der ebrû-yi yâr bâyed dîd
Gazel 343 Gölpınarlı 323	Çil sâl bîş reft ki men lâf mîzenem Kez çâkerân-i pîr-i mugân kemterîn menem
Gazel 234 Gölpınarlı 160	Çu âftâb-i mey ez maşrik-i piyâle ber âyed Zi bâg-i âriz-i sâkî hezâr lâle ber âyed
Gazel 135 Gölpınarlı 105	Çu bâd azm-i ser-i kûy-i yâr hâhem kerd Nefes be bûy-i hoşeş muşkbâr hâhem kerd
Gazel 280 Gölpınarlı 294	Çu berşikest sabâ zulf-i anberefşâneş Beher şikeste ki peyvest, tâze şud câneş
Gazel 22 Gölpınarlı 87	Çu bişnevî suhen-i ehl-i dil, megû ki hatâst Suhanşinâs neî, cân-i men, hatâ incâst.
Gazel 221 Gölpınarlı 156	Çu dest ber ser-i zulfeş zenem, be tâb reved Ver âştî talebem, bâ ser-i itâb reved
Gazel 389 Gölpınarlı 398	Çu gul her dem be bûyet câme der ten Konem çâk ez girîbân tâ be dâmen
Gazel 443 Gölpınarlı 477	Çu serv eger behurâmî demî be gulzârî Hored zi gayret-i rûy-i tu her gulî hârî
Gazel 401 Gölpınarlı 389	Çun şevem hâk-i reheş, dâmen beyefşâned zi men Ver begûyem dil begerdân, rû begerdâned zi men

Gazel 76 Gölpınarlı 24	Cuz âsitân-i tuem der cihân penâhî nîst Ser-i merâ becuz in der hevâlegâhî nîst
Gazel 425 Gölpınarlı 420	Dâmenkeşân hemîşud der şerb-i zerkeşîde Sad mâhrû zi reşkeş cîb-i kasab derîde
Gazel 200 Gölpınarlı 112	Dânî ki çeng u ûd çi takrîr mîkonend? Pinhan horîd bâde ki te'zîr mîkonend
Gazel 392 Gölpınarlı 400	Dânî ki çîst dovlet? Dîdâr-i yâr dîden Der kûy-i û gedâî ber husrevî guzîden
Gazel 304 Gölpınarlı 312	Dârâ-yi cihân, nusret-i dîn, husrev-i kâmil Yahyâ bin Muzaffer, melîk-i âlim-i âdil
Gazel 271 Gölpınarlı 271	Dârem ez zulf-i siyâheş gile çendan ki mepors Ki çonan zû şode'em bîserusâmân ki mepors
Gazel 59 Gölpınarlı 78 t	Dârem umîd-i âtifetî ez cenâb-i dûst Kerdem cinâyetî yu umîdem be afv-i ûst
Gazel 151 Gölpınarlı 185	Demî bâ gam be ser borden cihân yekser nemîerzed Be mey befrûş delk-i mâ kezin bihter nemîerzed
Gazel 261 Gölpınarlı 268	Der â ki der dil-i haste tevân der âyed bâz Biyâ ki der ten-i morde revân der âyed bâz
Gazel 285 Gölpınarlı 295	Der ahd-i pâdişâh-i hatâbahş-i curmpûş Hâfiz kırâbekeş şud u muftî piyâlenûş
Gazel 27 Gölpınarlı 92	Der deyr-i mugân âmed yârem, kadehî der dest Mest ez mey u meyhârân ez nergis-i mesteş mest
Gazel 218 Gölpınarlı 154	Der ezel herkû be feyz-i dovlet erzânî buved Tâ ebed câm-i murâdeş hemdem-i cânî buved
Gazel 152 Gölpınarlı 176	Der ezel pertev-i husnet zi tecellî dem zed Aşk peydâ şud u âteş be heme âlem zed
Gazel 490 Gölpınarlı 436	Der heme deyr-i mugân nîst çu men şeydâî Hırka câî girov-i bâde vu defter câî
Gazel 335 Gölpınarlı 344	Der herâbât-i mugân ger gozer ufted bâzem Hâsil-i hırka vu seccâde revân der bâzem
Gazel 357 Gölpınarlı 385	Der herâbât-i mugân nûr-i Hodâ mîbînem İn aceb bîn ki çi nûrî zi kocâ mîbînem!
Gazel 193 Gölpınarlı 118	Der nazarbâzî-i mâ bîhaberân heyrânend Men çunînem ki numûdem, diger îşân dânend
Gazel 173 Gölpınarlı 146	Der nemâzem ham-i ebrû-yi tu bâ yâd âmed Hâletî reft ki mihrâb be feryâd âmed

Gazel 326 Gölpınarlı 367	Der nihânhâne-i işret sanemî hoş dârem Kez ser-i zulf u ruheş na'l der âteş dârem
Gazel 294 Gölpınarlı 296	Der vefâ-yi aşk-i tu meşhûr-i hûbânem çu şem' Şebnişîn-i kûy-i serbâzân u rindânem çu şem'
Gazel 363 Gölpınarlı 376	Derdem ez yâr est u dermân nîz hem Dil fidâ-yi û şud u cân nîz hem
Gazel 270 Gölpınarlı 273	Derd-i aşkî keşîde'em ki mepors Zehr-i hecrî çeşîde'em ki mepors
Gazel 96 Gölpınarlı 97	Derd-i mâ râ nîst dermân, elgıyâs Hicr-i mâ râ nîst pâyân, elgıyâs
Gazel 421 Gölpınarlı 422	Der-i serây-i mugân rufte bûd u âb zede Nişeste pîr u selâî be şeyh u şâb zede
Gazel 45 Gölpınarlı 40	Derin zemâne refîkî ki hâlî ez halel est Surâhî-yi mey-i nâb u sefîne-yi Gazel est
Gazel 136 Gölpınarlı 106	Dest der halka-i an zulf-i du tâ netvân kerd Tikye ber ahd-i tu vu bâd-i sabâ netvân kerd
Gazel 233 Gölpınarlı 241	Dest ez taleb nedârem tâ kâm-i men ber âyed Yâ ten resed be cânân yâ cân zi ten ber âyed
Gazel 100 Gölpınarlı 231	Dî pîr-i meyfurûş ki zikreş be hayr bâd Goftâ: Şerâb nûş u gam-i dil beber zi yâd
Gazel 362 Gölpınarlı 377	Dîdâr şud muyesser u bûs u kinâr hem Ez baht şukr dârem u ez rûzgâr hem
Gazel 348 Gölpınarlı 353	Dîde deryâ konem u sabr be sahrâ fikenem Venderin kâr dil-i hîş be deryâ fikenem
Gazel 439 Gölpınarlı 494	Dîdem be hâb dûş ki mâhî ber âmedî Kez aks-i rûy-i û şeb-i hicrân ser âmedî
Gazel 214 Gölpınarlı 137	Dîdem be hâb-i hoş ki be destem piyâle bûd Ta'bîr reft u kâr be dovlet hevâle bûd
Gazel 140 Gölpınarlı 212	Dîdî ey dil ki gam-i aşk digerbâr çi kerd Çun beşud dilber u bâ yâr-i vefâdâr çi kerd
Gazel 78 Gölpınarlı 52	Dîdî ki yâr cuz ser-i covr u sitem nedâşt Beşkest ahd, vez gam-i mâ hîç gam nedâşt
Gazel 254 Gölpınarlı 259	Dîger ez şâh-i serv-i sehî bulbul-i sabûr Gulbang zed ki çeşm-i bed ez rûy-i gul bedûr
Gazel 137 Gölpınarlı 109	Dil ez men bord u rûy ez men nihân kerd Hodâ râ bâ ki in bâzî tevân kerd?

Gazel 5	Dil mîreved zi destem, sâhibdilân, hodâ râ
Gölpınarlı 4	Derdâ ki râz-i pinhân hâhed şod âşikârâ
Gazel 56	Dil serâperde-i muhabbet-i ûst
Gölpınarlı 16	Dîde âyînedâr-i tal'at-i ûst
Gazel 21	Dil u dînem şud u dilber be melâmet berhâst
Gölpınarlı 89 t	Goft: Bâ mâ menişîn kez tu selâmet berhâst
Gazel 187	Dilâ besûz ki sûz-i tu kârhâ bekoned
Gölpınarlı 215	Niyâz-i nîmşebî def'-i sad belâ koned
Gazel 269	Dilâ refîk-i sefer baht-i nîkhâhet bes
Gölpınarlı 269	Nesîm-i rovze-i şîrâz peyk-i râhet bes
Gazel 139	Dilber bereft u dilşudegân râ haber nekerd
Gölpınarlı 212	Yâd-i harîf-i şehr u refîk-i sefer nekerd
Gazel 149	Dilem cuz mihr-i mehrûyân tarîkî ber nemîgîred
Gölpınarlı 207	Zi her der mîdehem pendeş velîkin der nemîgîred
Gazel 290	Dilem remîde şud u gâfilem men-i dervîş
Gölpınarlı 284	Ki an şikârî-i sergeşte râ çi âmed pîş?
Gazel 266	Dilem remîde-i lûlîveşîst şûrengîz
Gölpınarlı 266	Durûgva'de vu kattâlvaz' u rengâmîz
Gazel 119	Dilî ki gaybnumâyest u câm-ı Cem dâred
Gölpınarlı 155	Zi hâtemî ki demî gum şeved, çi gam dâred?
Gazel 117	Dil-i mâ be devr-i rûyet zi çemen ferâğ dâred
Gölpınarlı 178	Ki çu serv pây bend est u çu lâle dâğ dâred
Gazel 99	Dil-i men der hevâ-yi rûy-i ferruh
Gölpınarlı 100	Buved âşufte hemçun mûy-i ferruh
Gazel 115	Diraht-i dûstî benşân ki kâm-i dil be bâr âred
Gölpınarlı 183	Nihâl-i duşmenî ber ken ki renc-i bîşumâr âred
Gazel 109	Dîrîst ki dildâr peyâmî nefiristâd
Gölpınarlı 232	Nenvişt selâmî yu kelâmî nefiristâd
Gazel 320	Dîşeb be seyl-i eşk reh-i hâb mîzedem
Gölpınarlı 356	Nakşî be yâd-i hatt-i tu ber âb mîzedem
Gazel 477	Do yâr-i zîrek u ez bâde-i kuhen do menî
Gölpınarlı 480	Ferâgatî yu kitâbî yu gûşe-i çemenî
Gazel 102	Dûş âgehî zi yâr-i sefer kerde dâd bâd
Gölpınarlı 172	Men nîz dil be bâd dehem, herçi bâd bâd
Gazel 286	Dûş bâ men goft pinhân kârdânî tîzhûş
Gölpınarlı 291	Vez şumâ pinhân neşâyed kerd sırr-i meyfurûş

Gazel 314 Gölpınarlı 325	Dûş bîmârî-i çeşm-i tu bebord ez destem Lîken ez lutf-i lebet sûret-i cân mîbestem
Gazel 210 Gölpınarlı 141	Dûş der halka-i mâ kısse-i gîsû-yi tu bûd Tâ dil-i şeb suhen ez silsile-i mûy-i tu bûd
Gazel 184 Gölpınarlı 127	Dûş dîdem ki melâyik der-i meyhâne zedend Gil-i âdem besirişten u be peymâne zedend
Gazel 171 Gölpınarlı 222	Dûş ez cenâb-i âsaf peyk-i beşâret âmed Kez hazret-i suleymân'işret işâret âmed
Gazel 10 Gölpınarlı 12	Dûş ez mescid sûy-i meyhâne âmed pîr-i mâ Çîst yârân-i tarîkat ba'd ez in tedbîr-i mâ?
Gazel 211 Gölpınarlı 135	Dûş mîâmed u ruhsâre berefrûhte bûd Tâ kocâ bâz dil-i gamzedeî sûhte bûd
Gazel 423 Gölpınarlı 423	Dûş reftem be der-i meykede hâbâlûde Hırka terdâmen u seccâde şerâbâlûde
Gazel 349 Gölpınarlı 363	Dûş sovdâ-yi ruheş, goftem, zi ser bîrûn konem Goft: Kû zencîr? Tâ tedbîr-i Mecnûn konem
Gazel 183 Gölpınarlı 123	Dûş vakt-i seher ez gusse necâtem dâdend Vender an zulmet-i şeb âb-i heyâtem dâdend
Gazel 141 Gölpınarlı 110	Dûstân duhter-i rez tovbe zi mestûrî kerd Şud sûy-i muhtesib u kâr be destûrî kerd
Gazel 376 Gölpınarlı 321	Dûstân vakt-i gul an bih ki be işret kûşîm Sohen-i ehl-i dil'est în u be cân binyûşîm
Gazel 240 Gölpınarlı 158	Ebr-i âzârî ber âmed, bâd-i novrûzî vezîd Vech-i mey mîhâhem u mutrib, ki mîgûyed resîd?
Gazel 390 Gölpınarlı 399	Efser-i sultân-i gul peydâ şud ez tarf-i çemen Makdemeş, yârab mubârek bâd ber serv u semen
Gazel 236 Gölpınarlı 187	Eger an tâyir-i kudsî zi derem bâz âyed Omr-i bogzeşte be pîrâneserem bâz âyed
Gazel 3 Gölpınarlı 8	Eger an turk-i şîrâzî bedest âred dil-i mâ râ Be hâl-i hindûyeş bahşem semergand u buhârâ râ
Gazel 230 Gölpınarlı 161	Eger be bâde-i muşkîn dilem keşed şâyed Ki bûy- hayr zi zuhd-i riyâ nemîâyed
Gazel 306 Gölpınarlı 310	Eger be kûy-i tu bâşed merâ mecâl-i vusûl Resed be dovlet-i vasl-i tu kâr-i men be usûl
Gazel 98 Gölpınarlı 99	Eger be mezheb-i tu hûn-i âşıkest mubâh Salâh-i mâ heme ânest kân turâ salâh

Gazel 129 Gölpınarlı 168	Eger ne bâde gam-i dil zi yâd-i mâ bebered Nehîb-i hâdise bunyâd-i mâ zi câ bebered
Gazel 273 Gölpınarlı 288	Eger refîk-i şefîkî, durustpeymân bâş Harîf-i hâne vu germâbe vu gulistân bâş
Gazel 155 Gölpınarlı 173	Eger revem zi peyeş, fitnehâ ber engîzed Ver ez taleb beneşînem, be kîne ber hîzed
Gazel 299 Gölpınarlı 303	Eger şerâb horî, cur'aî feşân ber hâk Ezan gunâh ki nef'î resed be gayr, çi bâk?
Gazel 64 Gölpınarlı 29	Egerçi arz-i huner pîş-i yâr bîedebîst Zebân hamûş velîken dehân pur ez arabîst
Gazel 41 Gölpınarlı 38	Egerçi bâde ferahbahş u bâd gulbîz est Be bang-i çeng mehor mey ki muhtesib tîz est
Gazel 245 Gölpınarlı 251	Elâ ey tûtî-i gûyâ-yi esrâr Mebâdâ hâliyet şekker zi minkâr
Gazel 1 Gölpınarlı 1	Elâ yâ eyyuhessâkî! Edir ke'sen ve nâvilhâ Ki aşk âsân numûd evvel, velî uftâd muşkilhâ
Gazel 40 Gölpınarlı 96	Elminnetu lillâh ki der-i meykede bâz est Zan rû ki merâ ber der-i û rûy-i niyâz est
Gazel 469 Gölpınarlı 491	Etet revâihu rendi'l-himâ ve zâde garâmî Fidâ-yi hâk-i der-i dûst bâd cân-i girâmî
Gazel 408 Gölpınarlı 413	Ey âftâb âyinedâr-i cemâl-i tu Muşk-i siyâh micmeregerdân-i hâl-i tu
Gazel 487 Gölpınarlı 487	Ey bîhaber, bekûş ki sâhibhaber şevî Tâ râhrov nebâşî, key râhber şevî?
Gazel 489 Gölpınarlı 434	Ey der ruh-i tu peydâ envâr-i pâdişâhî Der fikret-i tu pinhân sad hikmet-i ilâhî
Gazel 482 Gölpınarlı 456	Ey dil be kûy-i aşk guzârî nemîkonî Esbâb-i cem' dârî yu kârî nemîkonî
Gazel 494 Gölpınarlı 433	Ey dil ger ez an çâh-i zenehdân be der âyî Hercâ ki revî, zûd peşîmân âyî
Gazel 458 Gölpınarlı 464	Ey dil, an dem ki herâb ez mey-i gulgûn bâşî Bîzer u genc be sad haşmet-i Kârûn bâşî
Gazel 434 Gölpınarlı 490	Ey dil, mebâş yekdem hâlî zi aşk u mestî Vangeh borov ki restî ez nîstî yu hestî
Gazel 301 Gölpınarlı 304	Ey dil-i rîş-i merâ bâ leb-i tu hakk-i nemek Hak nigehdâr ki men mîrevem, allâhu ma'ek

Gazel 12 Gölpınarlı 9	Ey furûg-i mâh-i husn ez rûy-i rahşân-i şumâ Âb-i rûy-i hûbî ez çâh-i zenehdân-i şumâ
Gazel 91 Gölpınarlı 46	Ey gâyib ez nazar, be hodâ mîsipâremet Cânem besûhtî yu be dil dûst dâremet
Gazel 287 Gölpınarlı 278	Ey heme şekl-i tu matbû' u heme cây-i tu hoş Dilem ez işve-i şîrîn-i şekerhây-i tu hoş
Gazel 90 Gölpınarlı 61	Ey hudhud-i sabâ be sebâ mîfiristemet Binger ki ez kucâ be kucâ mîfiristemet
Gazel 409 Gölpınarlı 415	Ey hûnbehâ-yi nâfe-i çîn hâk-i râh-i tu Horşîd sâyeperver-i tarf-i kulâh-i tu
Gazel 253 Gölpınarlı 252	Ey hurrem ez furûg-i ruhet lâlezâr-i omr Bâz â ki rîht bîgul-i rûyet behâr-i omr
Gazel 410 Gölpınarlı 412	Ey kabâ-yi pâdişâhî râst ber bâlâ-yi tu Zînet-i tâc u nigîn ez govher-i vâlâ-yi tu
Gazel 422 Gölpınarlı 432	Ey ki bâ silsile-i zulf-i dirâz âmedeî Fursetet bâd ki dîvânenevâz âmedeî
Gazel 433 Gölpınarlı 448	Ey ki ber mâh ez hat-i muşkîn nikâb endâhtî Lutf kerdî sâyeî ber âfitâb endâhtî
Gazel 453 Gölpınarlı 452	Ey ki dâyim be hîş magrûrî Ger turâ aşk nîst, ma'zûrî
Gazel 480 Gölpınarlı 496	Ey ki der koşten-i mâ hîç mudârâ nekonî Sûd u sermâye besûzî yu muhâbâ nekonî
Gazel 448 Gölpınarlı 445	Ey ki der kûy-i herâbât makâmî dârî Cem-i vakt-i hodî er dest be câmî dârî
Gazel 449 Gölpınarlı 444	Ey ki mehcûrî-i uşşâk revâ mîdârî Âşıkân râ zi ber-i hîş cudâ mîdârî
Gazel 437 Gölpınarlı 469	Ey kısse-i behişt zi kûyet hikâyetî Şerh-i cemâl-i hûr zi rûyet rivâyetî
Gazel 19 Gölpınarlı 77 t	Ey nesîm-i seher ârâmgeh-i yâr kucâst? Menzil-i an meh-i âşıkkuş-i ayyâr kucâst?
Gazel 398 Gölpınarlı 397	Ey nûr-i çeşm-i men, sohenî hest, gûş kun Çun sâgaret por est, benûşân u nûş kun
Gazel 493 Gölpınarlı 497	Ey pâdişeh-i hûbân, dâd ez gam-i tenhâî! Dil bîtu be cân âmed; vakt est ki bâz âî
Gazel 415 Gölpınarlı 419	Ey peyk-i râstân! Haber-i yâr-i mâ begû Ehvâl-i gul be bulbul-i destânserâ begû

Gazel 180 Gölpınarlı 219	Ey piste-i tu hande zede ber hadîs-i kand Muştâkem ez berâyi hodâ yek şeker behand
Gazel 308 Gölpınarlı 311	Ey ruhet çun huld u la'let selsebîl Selsebîlet kerde cân u dil sebîl
Gazel 394 Gölpınarlı 407	Ey rûy-i mâhmanzar-i tu novbehâr-i husn Hâl u hat-i tu merkez-i husn u medâr-i husn
Gazel 267 Gölpınarlı 274	Ey sabâ ger bogzerî ber sâhil-i rûd-i eres Bûse zen ber hâk-i an vâdiyy u muşkîn kun nefes
Gazel 248 Gölpınarlı 250	Ey sabâ nukhetî ez kûy-i fulânî be men âr Zâr u bîmâr-i gamem, râhet-i cânî be men âr
Gazel 249 Gölpınarlı 249	Ey sabâ, nukhetî ez hâk-i reh-i yâr biyâr Beber endûh-i dil u mujde-i dildâr biyâr
Gazel 15 Gölpınarlı 42	Ey şâhid-i kudsî! Ki keşed bend-i nikâbet? Vey morg-i behiştî! Ki dehed dâne vu âbet?
Gazel 260 Gölpınarlı 261	Ey serv-i nâz-i husn ki hoş mîrevî be nâz Uşşâk râ be nâz-i tu her lahza sad niyâz
Gazel 220 Gölpınarlı 244	Ez dîde hûn-i dil heme be rûy-i mâ reved Ber rûy-i mâ zi dîde, çi gûyem, çihâ reved
Gazel 426 Gölpınarlı 428	Ez hûn-i dil nuviştem nezdîk-i dûst nâme İnni re'eytu dehren min hecrike'l-kıyâme
Gazel 424 Gölpınarlı 424	Ez men cudâ meşov ki tu'em nûr-i dîdeî Ârâm-i cân u mûnis-i kalb-i remîdeî
Gazel 222 Gölpınarlı 162	Ez ser-i kûy-i tu herki be melâlet bereved Nereved kâreş u âhir be hicâlet bereved
Gazel 317 Gölpınarlı 332	Fâş mîgûyem u ez gofte-i hod dilşâdem Bende-i aşkem u ez her do cihân âzâdem
Gazel 382 Gölpınarlı 408	Fâtihaî, çu âmedî, ber ser-i hasteî behân Leb beguşâ ki mîdehed la'l-i lebet be morde cân
Gazel 367 Gölpınarlı 375	Fetvî-i pîr-i mugân dârem u kovlîst kadîm Ki herâm est mey ancâ ki ne yârest nedîm
Gazel 277 Gölpınarlı 287	Fikr-i bulbul heme ânest ki gul şud yâreş Gul der endîşe ki çun işve koned der kâreş?
Gazel 358 Gölpınarlı 316	Gam-i zemâne ki hîçeş kirân nemîbînem Devâş cuz mey-i çun ergavân nemîbînem
Gazel 252 Gölpınarlı 253	Ger buved omr, be meyhâne resem bâr-i diger Becuz ez hidmet-i rindân nekonem kâr-i diger

Gazel 325	Ger dest dehed hâk-i kef-i pây-i nigârem
Gölpınarlı 354	Ber lovh-i basar hatt-i gubârî benigârem
Gazel 334	Ger dest resed, der ser-i zulfeyn-i tu bâzem
Gölpınarlı 345	Çun gûy çi serhâ ki be çovgân-i tu bâzem!
Gazel 360	Ger ezin menzil-i vîrân be sûy-i hâne revem
Gölpınarlı 351	Diger ancâ ki revem, âkil u ferzâne revem
Gazel 228	Ger men ez bâg-i tu yek mîve beçînem, çi şeved?
Gölpınarlı 191	Pîş-i pâî beçerâg-i tu bebînem, çi şeved?
Gazel 341	Ger men ez serzeniş-i muddeiyân endîşem
Gölpınarlı 319	Şîve-i mestî yu rindî nereved ez pîşem
Gazel 186	Ger meyfurûş hâcet-i rindân revâ koned
Gölpınarlı 113	İzed guneh bebahşed u def'-i belâ koned
Gazel 418	Ger tîg bâred der kûy-i an mâh
Gölpınarlı 427	Gerden nihâdîm, elhukmulillâh
Gazel 83	Ger zi dest-i zulf-i muşkînet hatâî reft reft
Gölpınarlı 78 t	Ver zi hindû-yi şumâ ber mâ cefâî reft reft
Gazel 227	Gerçi ber vâiz-i şehr in sohen âsân neşeved
Gölpınarlı 145	Tâ riyâ verzed u sâlûs, muselmân neşeved
Gazel 381	Gerçi mâ bendegân-i pâdşehîm
Gölpınarlı 381	Pâdşâhân-i mulk-i subhgehîm
Gazel 324	Gerçi uftâd zi zulfeş girihî der kârem
Gölpınarlı 368	Hemçunan çeşm-i guşâd ez keremeş mîdârem
Gazel 356	Gerem ez dest ber hîzed ki bâ dildâr benşînem
Gölpınarlı 315	Zi câm-i vasl mey nûşem, zi bâg-i îş gul çînem
Gazel 406	Goftâ: Burûn şodî be temâşâ-yi mâh-i nov
Gölpınarlı 418	Ez mâh-i ebruvân-i menet şerm bâd, rov!
Gazel 198	Goftem keyem dehân u lebet kânırân konend?
Gölpınarlı 218	Goftâ be çeşm herçi tu gûî çonan konend
Gazel 14	Goftem: Ey sultân-i hûbân! Rahm kun ber in garîb
Gölpınarlı 13	Goft: Der donbâl-i dil reh gum kuned miskîn garîb
Gazel 231	Goftem: Gam-i tu dârem. Goftâ: Gamet ser âyed
Gölpınarlı 193	Goftem ki: Mâh-i men şov. Goftâ: Eger ber âyed
Gazel 475	Goftend halâyik ki tuî Yûsuf-i sânî
Gölpınarlı 476	Çun nîk bedîdem be hakîkat bih ez ânî
Gazel 213	Govher-i mahzen-i esrâr hemânest ki bûd
Gölpınarlı 131	Halka-i mihr bedan muhr u nişân est ki bûd

Gazel 168 Gölpınarlı 200	Gudâht cân ki şeved kâr-i dil temâm u neşud Besûhtîm derin ârizû-yi hâm u neşud
Gazel 163 Gölpınarlı 230	Gul bîruh-i yâr hoş nebâşed Bîbâde behâr hoş nebâşed
Gazel 46 Gölpınarlı 30	Gul der ber u mey der kef u ma'şûk be kâm est Sultân-i cihânem be çunin rûz gulâm est
Gazel 268 Gölpınarlı 270	Gul'izârî zi gulistân-i cihân mâ râ bes Zin çemen sâye-i an serv-i revân mâ râ bes
Gazel 195 Gölpınarlı 119	Gulâm-i nergis-i mest-i tu tâcdârânend Herâb-i bâde-i la'l-i tu hûşyârânend
Gazel 395 Gölpınarlı 395	Gulberg râ zi sunbul-i muşkîn nikâb kun Ya'nî ki ruh bepûş u cihânî herâb kun
Gazel 414 Gölpınarlı 416	Gulbun-i îş mîdemed, sâkî-i gul'izâr kû? Bâd-i behâr mîvezed, bâde-i hoşguvâr kû?
Gazel 75 Gölpınarlı 90	Hâb-i an nergis-i fettân-i tu bîçîzî nîst Tâb-i an zulf-i perîşân-i tu bîçîzî nîst
Gazel 42 Gölpınarlı 69	Hâl-i dil bâ tu goftenem heves est Haber-i dil şinuftenem heves est
Gazel 262 Gölpınarlı 265	Hâl-i hûnîndilân ki gûyed bâz? Vez felek hûn-i hom ki cûyed bâz?
Gazel 355 Gölpınarlı 317	Hâliyâ maslahat-i vakt der an mîbînem Ki keşem raht be meyhâne vu hoş benşînem
Gazel 33 Gölpınarlı 32	Halvetguzîde râ be temâşâ çi hâcetest? Çun kûy-i dûst hest, be sahrâ çi hâcetest?
Gazel 16 Gölpınarlı 54	Hamî ki ebrû-yi şûh-i tu der kemân endâht Bekasd-i cân-i men-i zâr-i nâtevân endâht
Gazel 55 Gölpınarlı 88 t	Ham-i zulf-i tu dâm-i kufr u dîn est Zi kâristân-i û yek şemme în est
Gazel 351 Gölpınarlı 339	Hâşâ ki men be movsim-i gul terk-i mey konem! Men lâf-i akl mîzenem; in kâr key konem?
Gazel 182 Gölpınarlı 130	Hasb-i hâlî nenuvîştî yu şud eyyâmî çend Mahremî kû ki firistem be tu peygâmî çend
Gazel 74 Gölpınarlı 36	Hâsıl-i kârgeh-i kevn u mekân in heme nîst Bâde pîş âr ki esbâb-i cihân in heme nîst
Gazel 208 Gölpınarlı 192	Hastegân râ çu taleb bâşed u kuvvet nebuved Ger tu bîdâd kunî, şart-i muruvvet nebuved

Gazel 284 Gölpınarlı 285	Hâtifî ez gûşe-i meyhâne dûş Goft: Bebahşend guneh, mey benûş
Gazel 413 Gölpınarlı 409	Hatt-i izâr-i yâr ki begrift mâh ezû Hoş halkaîst lîk beder nîst râh ezû
Gazel 122 Gölpınarlı 179	Her ânki cânib-i ehl-i hodâ nigeh dâred Hodâş der heme hâl ez belâ nigeh dâred
Gazel 121 Gölpınarlı 220	Her ânkû hâtır-i mecmû' u yâr-i nâzenîn dâred Saâdet hemdem-i û geşt u devlet hemnişîn dâred
Gazel 178 Gölpınarlı 116	Her ki şud mahrem- dil, der harem-i yâr bemând Vanki in kâr nedânist, der inkâr bemând
Gazel 157 Gölpınarlı 246	Her kirâ bâ hat-i sebzet ser-i sevdâ bâşed Pây ezin dâyire bîrûn nenihed tâ bâşed
Gazel 307 Gölpınarlı 307	Her nukteî ki goftem der vasf-i an şemâil Herkû şenîd, goftâ: Lillâhi derru kâil
Gazel 321 Gölpınarlı 341	Herçend pîr u hastedil u nâtevân şodem Hergeh ki yâd-i rûy-i tu kerdem, cevân şodem
Gazel 223 Gölpınarlı 236	Hergizem nakş-i tu ez lovh-i dil u cân nereved Hergiz ez yâd-i men an serv-i hurâmân nereved
Gazel 474 Gölpınarlı 438	Hevâhâh-i tuem cânâ vu mîdânem ki mîdânî Ki hem nâdîde mîbînî yu hem nenvişte mîhânî
Gazel 457 Gölpınarlı 466	Hezâr cehd bekerdem ki yâr-i men bâşî Murâdbahş-ı dil-i bîkarâr-i men bâşî
Gazel 300 Gölpınarlı 305	Hezâr doşmenem er mîkonend kasd-i helâk Gerem tu dûstî, ez doşmenân nedârem bâk
Gazel 258 Gölpınarlı 263	Hezâr şukr ki dîdem be kâm-i hîşet bâz Zi rûy-i sıdk u safâ geşte bâ dilem demsâz
Gazel 342 Gölpınarlı 322	Hicâb-i çihre-i cân mîşeved gubâr-i tenem Hoşâ demî ki ez an çihre perde ber fikenem
Gazel 322 Gölpınarlı 365	Hiyâl-i nakş-i tu der kârgâh-i dîde keşîdem Be sûret-i tu nigârî nedîdem u neşenîdem
Gazel 339 Gölpınarlı 349	Hiyâl-i rûy-i tu çun bugzered be gulşen-i çeşm Dil ez pey-i nazar âyed be sûy-i rovzen-i çeşm
Gazel 23 Gölpınarlı 94	Hiyâl-i rûy-i tu der her tarîk hemreh-i mâst Nesîm-i mûy-i tu peyvend-i cân-i âgeh-i mâst
Gazel 368 Gölpınarlı 360	Hîz tâ ez der-i meyhâne guşâdî talebîm Be reh-i dûst nişînîm u murâdî talebîm

Gazel 373	Hîz tâ hırka-i sûfî be herâbât berîm
Gölpınarlı 374	Şath u tâmât be bâzâr-i hurâfât berîm
Gazel 264	Hîz u der kâse-i ser âb-i tarabnâk endâz
Gölpınarlı 264	Pîşter zanki şeved kâse-i ser hâkendâz
Gazel 32	Hodâ çu sûret-i ebrû-yi dilguşâ-yi tu best
Gölpınarlı 49	Guşâd-i kâr-i men ender kirişmehâ-yi to best
Gazel 386	Hodâ râ kem nişîn bâ hırkapûşân
Gölpınarlı 391	Ruh ez rindân-i bîsâmân mepûşân
Gazel 416	Honek nesîm-i mu'anber, şemâme-i dilhâh
Gölpınarlı 430	Ki der hevâ-yi tu ber hâst bâmdâd pegâh
Gazel 162	Hoş âmed gul vezan hoşter nebâşed
Gölpınarlı 203	Ki der destet becuz sâgar nebâşed
Gazel 160	Hoş est halvet eger yâr yâr-i men bâşed
Gölpınarlı 206	Ne men besûzem u û şem'-i encumen bâşed
Gazel 302	Hoş haber bâşî ey nesîm-i şimâl
Gölpınarlı 306	Ki be mâ mîresed zemân-i visâl
Gazel 451	Hoş kerd yâverî feleket rûz-i dâverî
Gölpınarlı 446	Tâ şukr çun konî yu çi şukrâne âverî?
Gazel 224	Hoşâ dilî ki mudâm ez pey-i nazar nereved
Gölpınarlı 163	Be her dereş ki behânend, bîhaber nereved
Gazel 279	Hoşâ şîrâz u vaz'-i bîmisâleş
Gölpınarlı 286	Hodâvendâ nigehdâr ez zevâleş
Gazel 391	Hoşter ez fikr-i mey u câm çi hâhed bûden?
Gölpınarlı 404	Tâ bebînem ki serencâm çi hâhed bûden?
Gazel 65	Hoşter zi ayş u sohbet u bâğ u behâr çî'st?
Gölpınarlı 33	Sâkî kucâst? Gû sebeb-i intizâr çîst?
Gazel 114	Humâ-yı evc-i saâdet be dâm-i mâ ufted
Gölpınarlı 128	Eger turâ guzerî ber makâm-i mâ ufted
Gazel 359	Hurrem an rûz kezin menzil-i vîrân berevem
Gölpınarlı 331	Râhet-i cân talebem vez pey-i cânân berevem
Gazel 87	Husnet be ittifâk-i melâhat cihân girift
Gölpınarlı 60	Ârî be ittifâk cihân mîtevân girift
Gazel 107	Husn-i tu hemîşe der fuzûn bâd
Gölpınarlı 159	Rûyet heme sâle lâlegûn bâd
Gazel 108	Husrevâ gûy-i felek der ham-i çevgân-i tu bâd
Gölpınarlı 233	Sâhat-i kevn u mekân arsa-i meydân-i tu bâd

Gazel 466	İn hırka ki men dârem, der rehn-i şerâb ovlâ
Gölpınarlı 469	Vin defter-i bîma'nî gark-i mey-i nâb ovlâ
Gazel 417	Îşem mudâm est ez lâl-i dilhâh
Gölpınarlı 426	Kârem be kâm est elhamdulillâh
Gazel 246	İydest u âhir-i gul u yârân der intizâr
Gölpınarlı 248	Sâkî be rûy-i şâh bebîn mâh u mey biyâr
Gazel 292	Kasem be haşmet u câh u celâl-i Şâh Şucâ'
Gölpınarlı 298	Ki nîst bâ kesem ez behr-i mâl u câh nizâ'
Gazel 209	Katl-i in haste be şemşîr-i tu takdîr nebûd
Gölpınarlı 143	Verne hîç ez dil-i bîrahm-i tu taksîr nebûd
Gazel 288	Kenâr-i âb u pây-i bîd u tab'-i şi'r u yârî hoş
Gölpınarlı 277	Muâşir dilberî şîrîn u sâkî gul'izârî hoş
Gazel 69	Kes nîst ki uftâde-i an zulf-i du tâ nîst
Gölpınarlı 37	Der rehguzer-i kîst ki dâmî zi belâ nîst?
Gazel 116	Kesî ki husn u hat-i dûst der nazar dâred
Gölpınarlı 221	Muhakkak est ki û hâsıl-i basar dâred
Gazel 461	Ketebtu kıssate şevkî ve midma'î bâkî
Gölpınarlı 471	Biyâ ki bîtu be cân âmedem zi gamnâkî
Gazel 161	Key şi'r-i ter engîzed hâtir ki hazîn bâşed
Gölpınarlı 153	Yek nukte ezin ma'nî goftîm u hemin bâşed
Gazel 468	Ki bered be nezd-i şâhân zi men-i gedâ peyâmî?
Gölpınarlı 431	Ki be kûy-i meyfurûşân do hezâr Cem be câmî
Gazel 190	Kilk-i muşkîn-i tu rûzî ki zi mâ yâd koned
Gölpınarlı 217	Bebered ecr-i do sed bende ki âzâd koned
Gazel 399	Kirişmeî kun u bâzâr-i sâhirî beşiken
Gölpınarlı 387	Be gamze rovnak u nâmûs-i Sâmirî beşiken
Gazel 44	Kunûn ki ber kef-i gul câm-i bâde-i sâf est
Gölpınarlı 26	Be sad hezâr zebân bulbuleş der evsâf est
Gazel 219	Kunûn ki der çemen âmed gul ez adem be vucûd
Gölpınarlı 243	Benefşe der kadem-i û nihâd ser be sucûd
Gazel 79	Kunûn ki mîdemed ez bûstân nesîm-i behişt
Gölpınarlı 34	Men u şerâb-i ferahbahş u yâr-i hûrsirişt
Gazel 51	La'l-i sîrâb-i be hûn teşne leb-i yâr-i men est
Gölpınarlı 62	Vez pey-i dîden-i û dâden-i cân kâr-i men est
Gazel 431	Lebeş mîbûsem u der mîkeşem mey
Gölpınarlı 493	Be âb-i zindegânî borde'em pey

Gazel 291	Mâ âzmûdeîm derin şehr baht-i hîş
Gölpınarlı 281	Bîrûn keşîd bâyed ezin varta raht-i hîş
Gazel 366	Mâ bedin der ne pey-i haşmet u câh âmedeîm
Gölpınarlı 372	Ez bed-i hâdise incâ be penâh âmedeîm
Gazel 364	Mâ bîgamân-i mest dil ez dest dâdeîm
Gölpınarlı 371	Hemrâz-i aşk u hemnefes-i câm-i bâdeîm
Gazel 371	Mâ ders-i seher der reh-i meyhâne nihâdîm
Gölpınarlı 369	Mahsûl-i duâ der reh-i cânâne nihâdîm
Gazel 378	Mâ negûîm bed u meyl be nâhak nekonîm
Gölpınarlı 364	Câme-i kes siyeh u delk-i hod ezrak nekonîm
Gazel 29	Mâ râ zi hiyâl-i tu çi pervâ-yi şerâbest?
Gölpınarlı 22	Hom, gû, ser-i hod gîr ki hemhâne herâbest
Gazel 377	Mâ şebî dest ber ârîm u duâî bokonîm
Gölpınarlı 328	Gam-i hicrân-i turâ çâre zi câî bokonîm
Gazel 369	Mâ zi yârân çeşm-i yârî dâştîm
Gölpınarlı 378	Hod galat bûd ançi mâ pindâştîm
Gazel 68	Mâhem in hefte burûn reft u be çeşmem sâlîst
Gölpınarlı 71 t	Hâl-i hicrân tu çi dânî ki çi muşkil hâlîst!
Gazel 432	Mahmûr-i câm-i aşkem, sâkî, bedih şerâbî
Gölpınarlı 457	Por kun kadeh ki bîmey meclis nedâred âbî
Gazel 289	Mecma'-i hûbî yu lutf est izâr-i çu meheş
Gölpınarlı 275	Lîkeneş mihr u vefâ nîst, hodâyâ, bidiheş
Gazel 298	Mekâm-i emn u mey-i bîgiş u refîk-i şefîk
Gölpınarlı 301	Geret mudâm muyesser şeved, zihî tovfîk!
Gazel 338	Men dûstdâr-i rûy-i hoş u mûy-i dilkeşem
Gölpınarlı 362	Medhûş-i çeşm-i mest u mey-i sâf-i bîgişem
Gazel 340	Men ik ez âteş-i dil çun hom-i mey der cûşem
Gölpınarlı 361	Muhr ber leb zede hûn mîhorem u hâmûşem
Gazel 328	Men ki bâşem ki ber an hâtir-i âtir gozerem?
Gölpınarlı 333	Lutfhâ mîkonî ey hâk-i deret tâc-i serem
Gazel 346	Men ne an rindem ki terk-i şâhid u sâgar konem
Gölpınarlı 338	Muhtesib dâned ki men in kârhâ kemter konem
Gazel 353	Men terk-i aşk-i şâhid u sâgar nemîkonem
Gölpınarlı 327	Sad bâr tovbe kerdem u dîger nemîkonem
Gazel 158	Men u inkâr-i şerâb, in çi hikâyet bâşed?
Gölpınarlı 204	Gâliben in kadarem akl u kifâyet bâşed

Gazel 259 Gölpınarlı 262	Menem ki dîde be dîdâr-i dûst kerdem bâz Çi şukr gûyemet ey kârsâz-i bendenevâz
Gazel 53 Gölpınarlı 41	Menem ki gûşe-i meyhâne hânkâh-i men est Duâ-yi pîr-i mugân vird-i subhgâh-i men est
Gazel 393 Gölpınarlı 392	Menem ki şohre-i şehrem be aşk verzîden Menem ki dîde neyâlûde'em be bed dîden
Gazel 327 Gölpınarlı 366	Merâ ahdîst bâ cânân ki tâ cân der beden dârem Hevâdârân-i kûyeş râ çu cân-i hîşten dârem
Gazel 188 Gölpınarlı 213	Merâ be rindî yu aşk an fuzul ayb koned Ki i'tirâz ber esrâr-i ilm-i gayb koned
Gazel 412 Gölpınarlı 411	Merâ çeşmîst hûnefşân zi dest-i an kemânebrû Cihân bes fitne hâhed dîd ezan çeşm u ezan ebrû
Gazel 318 Gölpınarlı 358	Merâ mîbînî yu herdem ziyâdet mîkonî derdem Turâ mîbînem u meylem ziyâdet mîşeved herdem
Gazel 165 Gölpınarlı 199	Merâ mihr-i siyehçeşmân zi ser bîrûn nehâhed şud Kazâ-yi âsumânest în u dîgergûn hâhed şud
Gazel 70 Gölpınarlı 81 t	Merdum-i dîde-i mâ cuz be ruhet nâzir nîst Dil-i sergeşte-i mâ gayr-i turâ zâkir nîst
Gazel 62 Gölpınarlı 20	Merhabâ ey peyk-i muştâkân, bedih peygâm-i dûst Tâ kunem cân ez ser-i rağbet fedâ-yi nâm-i dûst
Gazel 310 Gölpınarlı 347	Merhabâ tâyir-i ferruhpey-i ferhundepeyâm Hayr makdem, çi haber? Dûst kocâ? Râh kudâm?
Gazel 24 Gölpınarlı 80 t	Metaleb tâat u peymân u salâh ez men-i mest Ki be peymânekeşî şohre şudem rûz-i elest
Gazel 495 Gölpınarlı 439	Mey hâh u gul efşân kun, ez dehr çi mîcûyî? İn goft sehergeh gul; bulbul tu çi mîgûyî?
Gazel 332 Gölpınarlı 314	Mezen ber dil zi nûk-i gamze tîrem Ki pîş-i çeşm-i bîmâret bemîrem
Gazel 407 Gölpınarlı 417	Mezra'-i sebz-i felek dîdem u dâs-i meh-i nov Yâdem ez kişte-i hîş âmed u hengâm-i dirov
Gazel 13 Gölpınarlı 14	Mîdemed subh u kille best sehâb Essabûh essabûh yâ ashâb
Gazel 404 Gölpınarlı 388	Mîfiken ber saf-i rindân nazarî bihter ezin Ber der-i meykede mîkun gozerî bihter ezin
Gazel 92 Gölpınarlı 93	Mîr-i men hoş mîrevî k'ender ser u pâ mîremet Hoş hurâmân şev ki pîş-i kadd-i ra'nâ mîremet

Gazel 384 Gölpınarlı 402	Mîsûzem ez firâket, rûy ez cefâ begerdân Hicrân belâ-yi mâ şud, yârab belâ begerdân
Gazel 244 Gölpınarlı 150	Muâşirân girih ez zulf-i yâr bâz konîd Şebî hoş est, bedin kısse'eş dirâz konîd
Gazel 241 Gölpınarlı 151	Muâşirân zi harîf-i şebâne yâd ârîd Hukûk-i bendegî-i muhlisâne yâd ârîd
Gazel 95 Gölpınarlı 59	Mudâmem mest mîdâred nesîm-i ca'd-i gîsûyet Harâbem mîkuned herdem firîb-i çeşm-i câdûyet
Gazel 174 Gölpınarlı 228	Mujde ey dil ki diger bâd-i sabâ bâz âmed Hudhud-i hoşhaber ez tarf-i zebâ bâz âmed
Gazel 336 Gölpınarlı 380	Mujde-i vasl-i tu kû? Kez ser-i cân ber hîzem Tâyir-i kudsem u ez dâm-i cihân ber hîzem
Gazel 217 Gölpınarlı 136	Muselmânân merâ vaktî dilî bûd Ki bâ vey goftemî ger muşkilî bûd
Gazel 123 Gölpınarlı 223	Mutrib-i aşk aceb sâz u nevâî dâred Nakş-i her nağme ki zed, râh becâî dâred
Gazel 420 Gölpınarlı 425	Nâgehân perde ber endâhte'î; ya'nî çi? Mest ez hâne burûn tâhte'î; ya'nî çi?
Gazel 185 Gölpınarlı 114	Nakdhâ râ buved âyâ ki eyârî gîrend? Tâ heme sovme'dârân pey-i kârî gîrend
Gazel 159 Gölpınarlı 205	Nakd-i sûfî ne heme sâfî-i bîgış bâşed Ey besâ hırka ki mustevcib-i âteş bâşed
Gazel 256 Gölpınarlı 258	Nasîhatî konemet, bişnov, behâne megîr Her ançi nâsih-i muşfik begûyedet, bepezîr
Gazel 177 Gölpınarlı 120	Ne her ki çihre berefrûht dilberî dâned Ne her ki âyine sâzed sikenderî dâned
Gazel 237 Gölpınarlı 245	Nefes ber âmed u kâm ez tu ber nemîâyed Figân ki baht-i men ez hâb der nemîâyed
Gazel 164 Gölpınarlı 196	Nefes-i bâd-ı sabâ muşkfeşân hâhed şud Âlem-i pîr digerbâre cevân hâhed şud
Gazel 333 Gölpınarlı 336	Nemâz-i şâm-i garîbân çu girye âgâzem Be mûyehâ-yi garîbâne kısse perdâzem
Gazel 147 Gölpınarlı 226	Nesîm-i bâd-ı sabâ dûşem âgehî âverd Ki rûz-i mihnet u gam rû be kûtehî âverd
Gazel 476 Gölpınarlı 463	Nesîm-i subh-i seâdet bedan nişân ki tu dânî Gozer be kûy-i fulân kun der an zemân ki tu dânî

Gazel 128	Nîst der şehr nigârî ki dil-i mâ bebered
Gölpınarlı 166	Bahtem er yâr şeved, rahtem ez incâ bebered
Gazel 456	Novbehâr est, der an kûş ki hoşdil bâşî
Gölpınarlı 465	Ki besî gul bedemed bâz u tu der gil bâşî
Gazel 402	Nukte-i dilkeş begûyem, hâl-i an mehrû bebîn
Gölpınarlı 403	Akl u cân râ beste-i zencîr-i an gîsû bebîn
Gazel 478	Nûş kun câm-i şerâb-i yek menî
Gölpınarlı 495	Tâ bedan bîh-i gam ez dil ber kenî
Gazel 455	Omr bogzeşt be bîhâsilî yu bulhevesî
Gölpınarlı 462	Ey peser, câm-i meyem dih ki be pîrî mîresî
Gazel 365	Omrîst tâ be râh-i gamet rû nihâdeîm
Gölpınarlı 370	Rûy u riyâ-yi halk be yeksû nihâdeîm
Gazel 344	Omrîst tâ men der taleb her rûz gâmî mîzenem
Gölpınarlı 355	Dest-i şefâ'et her zemân der nîknâmî mîzenem
Gazel 110	Pîrâneserem aşk-i cevânî be ser uftâd
Gölpınarlı 201	Van râz ki der dil benihuftem, be der uftâd
Gazel 206	Pîş ez înet bîş ez in endîşe-i uşşâk bûd
Gölpınarlı 144	Mihrverzî-i tu bâ mâ şohre-i âfâk bûd
Gazel 154	Râhî bezen ki âhî ber sâz-i an tevan zed
Gölpınarlı 184	Şi'rî behân ki bâ û rıtl-i girân tevan zed
Gazel 72	Râhîst râh-i aşk ki hîçeş kenâre nîst
Gölpınarlı 68	Ancâ cuz anki cân besipârend çâre nîst
Gazel 465	Reftem be bâg subhdemî tâ çînem gulî
Gölpınarlı 498	Âmed be gûş nâgehem âvâz-i bulbulî
Gazel 239	Resîd mujde ki âmed behâr u sebze demîd
Gölpınarlı 189	Vazîfe ger beresed, masrifeş gulest u nebîd
Gazel 179	Resîd mujde ki eyyâm-i gam nehâhed mând
Gölpınarlı 117	Çonan nemând, çonin nîz hem nehâhed mând
Gazel 34	Revâk-i manzar-i çeşm-i men âşiyâne-i tust
Gölpınarlı 50	Kerem numâ vu furûd â ki hâne, hâne-i tust
Gazel 9	Rovnak-i ahd-i şebâbest diger bûstân râ
Gölpınarlı 6	Mîresed mujde-i gul bulbul-i hoşelhân râ
Gazel 49	Rovze-i huld-i berîn halvet-i dervîşân est
Gölpınarlı 23	Mâye-i muhteşemî hidmet-i dervîşân est
Gazel 138	Rû ber reheş nihâdem u ber men guzer nekerd
Gölpınarlı 211	Sad lutf çeşm dâştem u yek nazar nekerd

Gazel 73 Gölpınarlı 66	Rûşen ez pertev-i rûyet nazarî nîst ki nîst Minnet-i hâk-i deret ber basarî nîst ki nîst
Gazel 127 Gölpınarlı 182	Rûşenî-i tal'at-i tu mâh nedâred Pîş-i tu gul revnak-i giyâh nedâred
Gazel 257 Gölpınarlı 256	Rûy bunmâ vu merâ gû ki zi cân dil bergîr Pîş-i şem' âteş-i pervâne be cân gû dergîr
Gazel 250 Gölpınarlı 254	Rûy bunmây u vucûd-i hodem ez yâd beber Harmen-i sûhtegân râ heme gû bâd beber
Gazel 63 Gölpınarlı 65	Rûy-i tu kes nedîd u hezâret rakîb est Der gonçe'î henûz u sadet andelîb hest
Gazel 20 Gölpınarlı 91	Rûze yeksû şud u îd âmed u dilhâ berhâst Mey zi humhâne be cûş âmed u mey bâyed hâst
Gazel 352 Gölpınarlı 326	Rûzgârî şud ki der meyhâne hidmet mîkonem Der libâs-i fakr kâr-i ehl-i dovlet mîkonem
Gazel 450 Gölpınarlı 442	Rûzgârîst ki mâ râ nigerân mîdârî Muhlisân râ ne be vaz'-i digerân mîdârî
Gazel 52 Gölpınarlı 63	Rûzgârîst ki sevdâ-yi butân dîn-i men est Gam-i in kâr neşât-i dil-i gamgîn-i men est
Gazel 166 Gölpınarlı 194	Rûz-i hicrân u şeb-i firkat-i yâr âhir şu Zedem in fâl u gozeşt ahter u kâr âhir şud
Gazel 103 Gölpınarlı 171	Rûz-i vasl-i dûstdârân yâd bâd Yâd bâd an rûzgârân yâd bâd
Gazel 175 Gölpınarlı 147	Sabâ be tehniyet-i pîr-i meyfurûş âmed Ki mevsim-i tarab u iyş u nâz u nûş âmed
Gazel 4 Gölpınarlı 10	Sabâ belutf begû an gazâl-i ra'nâ râ Ki ser bekûh u beyâbân tu dâde'î mâ râ
Gazel 61 Gölpınarlı 74 t	Sabâ eger guzerî uftedet be kişver-i dhust Biyâr nefha'î ez gîsû-yi muanber-i dûst
Gazel 446 Gölpınarlı 443	Sabâ tu nukhet-i an zulf-i muşkbû dârî Be yâdigâr bemânî ki bûy-i û dârî
Gazel 146 Gölpınarlı 225	Sabâ vakt-i seher bûî zi zulf-i yâr mîâverd Dil-i şûrîde-i mâ râ be bû der kâr mîâverd
Gazel 247 Gölpınarlı 257	Sabâ zi menzil-i cânân gozer dirîg medâr Vezû be âşik-i bîdil haber dirîg medâr
Gazel 387 Gölpınarlı 394	Şâh-i şimşâdkadân, husrev-i şîrîndehenân Ki be mujgân şikened kalb-i heme safşikenân

Gazel 125 Gölpınarlı 181	Şâhid an nîst ki mûî yu miyânî dâred Bende-i tal'at-i an bâş ki ânî dâred
Gazel 197 Gölpınarlı 115	Şâhidân ger dilberî zinsan konend Zâhidân râ rahne der îmân konend
Gazel 43 Çölpınarlı 31	Sahn-i bustân zovkbahş u sohbet-i yârân hoş est Vakt-i gul hoş bâ kez vey vakt-i meyhârân hoş est
Gazel 11 Gölpınarlı 2	Sâkî be nûr-i bâde ber efrûz câm râ Mutrib begû ki kâr-i cihân şud be kâm-i mâ
Gazel 429 Gölpınarlı 487	Sâkî biyâ ki şud kadeh-i lâle por zi mey Tâmât tâ be çend u hurâfât tâ be key?
Gazel 86 Gölpınarlı 57	Sâkî biyâ ki yâr zi ruh perde bergirift Kâr-i çerâğ-i halvetiyân bâz dergirift
Gazel 84 Gölpınarlı 95	Sâkî biyâr bâde ki mâh-i sıyâm reft Der dih kadeh ki mevsim-i nâmûs u nâm reft
Gazel 150 Gölpınarlı 242	Sâkî er bâde ezin dest be câm endâzed Ârifân râ heme der şurb-i mudâm endâzed
Gazel 225 Gölpınarlı 157	Sâkî hadîs-i serv u gul u lâle mîreved Vin bahs bâ selâse-i gassâle mîreved
Gazel 485 Gölpınarlı 478	Sâkiyâ sâye-i ebr est u behâr u leb-i cûy Men negûyem, çi kun, er ehl-i dilî, hod tu begûy
Gazel 18 Gölpınarlı 67	Sâkiyâ, âmeden-i iyd mubârek bâdet Van mevâîd ki kerdî, merevâd ez yâdet
Gazel 8 Gölpınarlı 5	Sâkiyâ, berhîz u der dih câm râ Hâk ber ser kun gam-i eyyâm râ
Gazel 370 Gölpınarlı 329	Salâh ez mâ çi mîcûî ki mestân râ salâ goftîm? Be dovr-i nergis-i mestet selâmet râ duâ goftîm
Gazel 2 Gölpınarlı 7	Salâh-i kâr kocâ vu men-i harâb kocâ? Bebîn tefâvut-i reh kez kocâst tâ bekocâ?
Gazel 203 Gölpınarlı 138	Sâlhâ defter-i mâ der girov-i sahbâ bûd Rovnak-i meykede ez ders u duâ-yi mâ bûd
Gazel 142 Gölpınarlı 101	Sâlhâ dil taleb-i câm-i cem ez mâ mîkerd Vançi hud dâşt zi bîgâne temennâ mîkerd
Gazel 319 Gölpınarlı 335	Sâlhâ peyrovî-i mezheb-i rindân kerdem Tâ be fetvî-i hired hırs be zindân kerdem
Gazel 347 Gölpınarlı 384	Sanemâ bâ gam-i aşk-i tu çi tedbîr konem? Tâ be key der gam-i tu nâle-i şebgîr konem?

Gazel 438	Sebet Selmâ bisudgeyhâ fuâdî
Gölpınarlı 483	Ve rûhî kulle yevmin lî yunâdî
Gazel 251	Şeb-i vaslest u tey şud nâme-i hecr
Gölpınarlı 255	Selâmun fîhi hattâ matla'i'l-fecr
Gazel 440	Seher bâ bâd mîgoftem hadîs-i ârizûmendî
Gölpınarlı 434	Hitâb âmed ki vâsik şov be eltâf-i hodâvendî
Gazel 295	Seher be bûy-i gulistân demî şodem der bâg
Gölpınarlı 294	Ki tâ çu bulbul-i bîdil konem ilâc-i dimâg
Gazel 130	Seher bulbul hikâyet bâ sabâ kerd
Gölpınarlı 103	Ki aşk-i rûy-i gul bâ mâ çihâ kerd
Gazel 153	Seher çun husrev-i hâver alem ber kûhsârân zed
Gölpınarlı 175	Be dest-i merhamet yârem der-i ummîdvârân zed
Gazel 283	Seher zi hâtif-i gaybem resîd mujde be gûş
Gölpınarlı 290	Ki dovr-i şâh şucâ' est, mey dilîr benûş
Gazel 176	Seherem dovlet-i bîdâr be bâlîn âmed
Gölpınarlı 148	Goft berhîz ki an husrev-i şîrîn âmed
Gazel 488	Seherem hâtif-i meyhâne be dovlethâhî
Gölpınarlı 492	Goft: Bâz ây ki dîrîne-i in dergâhî
Gazel 428	Sehergâhân ki mahmûr-i şebâne
Gölpınarlı 429	Giriftem bâde bâ çeng u çegâne
Gazel 483	Sehergeh rehrovî der serzemînî
Gölpınarlı 468	Hemîgoft in muammâ be karînî
Gazel 444	Şehrîst por zarîfân vez her taraf nigârî
Gölpınarlı 450	Yârân salâ-yi aşket ger mîkonîd kârî
Gazel 492	Selâmî çu bûy-i hoş-i âşinâî
Gölpınarlı 440	Bedan merdum-i dîde-i rûşenâî
Gazel 463	Selâmullâhi mâ kerre'l-leyâlî
Gölpınarlı 473	Ve câvebti'l-mesânî ve'l-mesâlî
Gazel 303	Şememtu ravhi vidâdî ve şimtu berki visâl
Gölpınarlı 309	Biyâ ki bûy-i turâ mîrem ey nesîm-i şimâl
Gazel 194	Semenbûyân gubâr-i gam, çu benşînend, benşânend
Gölpınarlı 121	Perîrûyân karâr ez dil, çu bestîzend, bestânend
Gazel 88	Şenîde'em suhanî hoş ki pîr-i ken'ân goft
Gölpınarlı 58	Firâk-i yâr ne an mîkuned ki betvan goft
Gazel 101	Şerâb u eyş-i nihân çîst? Kâr-i bîbunyâd.
Gölpınarlı 167	Zedîm ber saf-i rindân u herçi bâdâ bâd

Gazel 201 Gölpınarlı 125	Şerâb-i bîgiş u sâkî-i hoş do dâm-i rehend Ki zîrekân-i cihân ez kemendişan nerehend
Gazel 403 Gölpınarlı 390	Şerâb-i la'l keş u rûy-i mehcebînân bîn Hilâf-i mezheb-i ânân, cemâl-i înân bîn
Gazel 278 Gölpınarlı 292	Şerâb-i telh mîhâhem ki merdefken buved zûreş Ki tâ yekdem biyâsâyem zi dunyâ vu şerr u şûreş
Gazel 85 Gölpınarlı 79 t	Şerbetî ez leb-i la'leş neçeşîdîm u bereft Rûy-i mehpeyker-i û nedîdîm u bereft
Gazel 379 Gölpınarlı 313	Serem hoş est u be bang-i bulend mîgûyem Ki men nesîm-i heyât ez piyâle mîcûyem
Gazel 58 Gölpınarlı 17	Ser-i irâdet-i mâ, v'âsitân-i hazret-i dûst Ki her çi ber ser-i mâ mîreved, irâdet-i ûst
Gazel 192 Gölpınarlı 129	Serv-i çemân-i men, çerâ meyl-i çemen nemîkoned? Hemdem-i gu nemîşeved, yâd-i semen nemîkoned?
Gazel 25 Gölpınarlı 47	Şikufte şud gul-i hamrâ vu geşt bulbul mest Selâ-yi serhoşî ey sûfiyân-i bâdeperest
Gazel 17 Gölpınarlı 85	Sîne ez âteş-i dil der gam-i cânâne besûht Âteşî bûd derin hâne ki kâşâne besûht
Gazel 470 Gölpınarlı 482	Sîne mâlâmâl-i derd est, ey dirîgâ merhemî Dil zi tenhâî be cân âmed, Hodâ râ hemdemî
Gazel 167 Gölpınarlı 197	Sitâreî bedirahşîd u mâh-i meclis şud Dil-i remîde-i mâ râ refîk u mûnis şud
Gazel 479 Gölpınarlı 499	Subh est u jâle mîçeked ez ebr-i behmenî Berg-i sabûh sâz u bedih câm-i yek menî
Gazel 396 Gölpınarlı 405	Subh est, sâkiyâ, kadehî por şerâb kun Dovr-i felek direng nedâred, şitâb kun
Gazel 81 Gölpınarlı 72 t	Subhdem morg-i çemen bâ gul-i nevhâste goft Nâz kem kun ki derin bâğ besî çun tu şikuft
Gazel 7 Gölpınarlı 3	Sûfî biyâ ki âyine sâfîst câm râ Tâ bingerî safâ-yı mey-i la'lfâm râ
Gazel 375 Gölpınarlı 320	Sûfî biyâ ki hırka-i sâlûs ber keşîm Vin nakş-i zerk râ hat-i butlân be ser keşîm
Gazel 105 Gölpınarlı 165	Sûfî er bâde be endâze hored, nûşeş bâd Verne endîşe-i in kâr ferâmûşeş bâd
Gazel 48 Gölpınarlı 25	Sûfî ez pertov-i mey râz-i nihânî dânist Govher-i herkes ezin la'l tevânî dânist

Gazel 275	Sûfî gulî beçîn u murakka' be hâr bahş
Gölpınarlı 279	Vin zuhd-i hoşk râ be mey-i hoşguvâr bahş
Gazel 133	Sûfî nihâd dâm u ser-i hokka bâz kerd
Gölpınarlı 108	Bunyâd-i mekr bâ felek-i hokkabâz kerd
Gazel 460	Suleymâ munzu hallet bi'l-ırâki
Gölpınarlı 470	Ulâkî min nevâhâ mâ ulâkî
Gazel 36	Tâ ser-i zulf-i tu der dest-i nesîm uftâdest
Gölpınarlı 83 t	Dil-i sevdâzede ez gussa du nîm uftâdest
Gazel 205	Tâ zi meyhâne vu mey nâm u nişân hâhed bûd
Gölpınarlı 142	Ser-i mâ hâk-i reh-i pîr-i mugân hâhed bûd
Gazel 411	Tâb-i benefşe mîdehed turre-i muşksây-i tu
Gölpınarlı 414	Perde-i gonçe mîdered hande-i dilguşâ-yi tu
Gazel 296	Tâli' eger meded dihed, dâmeneş âverem be kef
Gölpınarlı 300	Ger bekeşem, zihî tarab! Ver bekoşed, zihî şeref!
Gazel 189	Tâyir-i dovlet eger bâz gozârî bekoned
Gölpınarlı 216	Yâr bâz âyed u bâ vasl karârî bekoned
Gazel 106	Tenet be nâz-i tabîbân niyâzmend mebâd
Gölpınarlı 229	Vucûd-i nâzuket âzurde-i gezend mebâd
Gazel 226	Tersem ki eşk der gam-i mâ perdeder şeved
Gölpınarlı 190	Vin râz-i serbemuhr be âlem semer şeved
Gazel 330	Tu hemçu subhî yu men şem'-i halvet-i seherem
Gölpınarlı 330	Tebessumî kun u cân bîn ki çun hemî siperem
Gazel 484	Tu meger ber leb-i âbî be heves benşînî
Gölpınarlı 437	Verne her fitne ki bînî, heme ez hod bînî
Gazel 452	Tufeyl-i hestî-i aşkend âdemî yu perî
Gölpınarlı 447	İrâdetî benumâ tâ seâdetî beberî
Gazel 97	Tuî ki ber ser-i hûbân-i kişverî çun tâc
Gölpınarlı 98	Sezed eger heme-i dilberân dehendet bâc
Gazel 445	Turâ ki herçi murâd est der cihân dârî
Gölpınarlı 486	Çi gam zi hâl-i za'îfân-i nâtevân dârî
Gazel 199	Vâizân k'in cilve der mihrâb u minber mîkonend
Gölpınarlı 111	Çun be halvet mîrevend, an kâr-i dîger mîkonend
Gazel 473	Vakt râ ganîmet dân an kadar ki betvânî
Gölpınarlı 467	Hâsil ez heyât, ey cân, in dem est, tâ dânî
Gazel 419	Visâl-i û zi omr-i câvidân bih
Gölpınarlı 421	Hodâvendâ merâ an dih ki an bih

Gazel 462 Gölpınarlı 472	Yâ mebsimen yuhâkî durcen mine'l-leâlî Yârab çi derhor âmed girdeş hatt-i hilâlî!
Gazel 204 Gölpınarlı 139	Yâd bâd ânki nihânet nazarî bâ mâ bûd Rakam-i mihr-i tu ber çihre-i mâ peydâ bûd
Gazel 207 Gölpınarlı 140	Yâd bâd anki ser-i kûy-i tuem menzil bûd Dîde râ rûşenî ez hâk-i deret hâsil bûd
Gazel 144 Gölpınarlı 210	Yâd bâd anki zi mâ vakt-i sefer yâd nekerd Be vidâî dil-i gamdîde-i mâ şâd nekerd
Gazel 385 Gölpınarlı 393	Yârab an âhû-yi muşkîn be Hoten bâz resân Van sehîserv-i hurâmân be çemen bâz resân
Gazel 281 Gölpınarlı 276	Yârab in novgul-i handân ki sipordî bemeneş Mîsipârem be tu ez çeşm-i hasûd-i çemeneş
Gazel 67 Gölpınarlı 64	Yârab in şem'-i dilefrûz zi kâşâne-i kîst? Cân-i mâ sûht, beporsîd ki cânâne-i kîst?
Gazel 89 Gölpınarlı 44	Yârab sebebî sâz ki yârem be selâmet Bâz âyed u berehânedem ez bend-i melâmet
Gazel 148 Gölpınarlı 238	Yârem çu kadeh be dest gîred Bâzâr-i butân şikest gîred
Gazel 169 Gölpınarlı 195	Yârî ender kes nemîbînîm, yârân râ çi şud? Dûstî key âhir âmed? Dûstdârân râ çi şud?
Gazel 212 Gölpınarlı 134	Yek du câmem dî sehergeh ittifâk uftâde bûd Vez leb-i sâkî şerâbem der mezâk uftâde bûd
Gazel 255 Gölpınarlı 247	Yûsuf-i gomgeşte bâz âyed be ken'ân, gam mehor Kulbe-i ehzân şeved rûzî gulistân, gam mehor
Gazel 170 Gölpınarlı 198	Zâhid-i halvetnişîn dûş be meyhâne şud Ez ser-i peymân bereft, bâ ser-i peymâne şud
Gazel 71 Gölpınarlı 86	Zâhid-i zâhirperest ez hâl-i mâ âgâh nîst Der hakk-i mâ herçi gûyed, cây-i hîç ikrâh nîst
Gölpınarlı 438 Gazel 94	Zan yâr-i dilnevâzem şukrîst bâ şikâyet Ger nuktedân-i aşkî, bişnev tu in hikâyet
Gazel 297 Gölpınarlı 302	Zebân-i hâme nedâred ser-i beyân-i firâk Vegerne şerh dihem bâ tu dâsitân-i firâk
Gazel 397 Gölpınarlı 396	Zi der der â vu şebistân-i mâ munevver kun Hevâ-yi meclis-i rûhâniyân muattar kun
Gazel 323 Gölpınarlı 334	Zi dest-i kûteh-i hod zîr-i bârem Ki ez bâlâbulendân şermsârem

Gazel 471 Gölpınarlı 475	Zi dilberem ki resâned nevâziş-i kalemî? Kocâst peyk-i sabâ, ger hemî koned keremî?
Gazel 54 Gölpınarlı 56	Zi girye merdum-i çeşmem nişeste der hûn est Bebîn ki der talebet hâl-i merdumân çûn est
Gazel 454 Gölpınarlı 451	Zi kûy-i yâr mîâyed nesîm-i bâd-i novrûzî Ezin bâd er meded hâhî, çerâg-i dil ber efrûzî
Gazel 235 Gölpınarlı 240	Zihî hoceste zemânî ki yâr bâz âyed Bekâm-i gamzedegân gamgusâr bâz âyed
Gazel 459 Gölpınarlı 461	Zin hoş rakam ki ber gul-i ruhsâr mîkeşî Hat ber sahîfe-i gul u gulzâr mîkeşî
Gazel 26 Gölpınarlı 48	Zulf âşufte vu hey kerde ve handân leb u mest Pîrehen çâk u Gazelhân u surâhî der dest
Gazel 316 Gölpınarlı 359	Zulf ber bâd medih tâ nedihî berbâdem Nâz bunyâd mekun tâ nekenî bunyâdem
Gazel 30 Gölpınarlı 70 t	Zulfet hezâr dil be yekî târe mû bebest Râh-i hezâr çâreger ez çâr sû bebest
Rubai19	Seylâb girift gird-i vîrâne-i omr
Rubai 6	Tu bedrî yu horşîd turâ bende şodest
Mesnevi 2 Gölpınarlı s.513	Biyâ sâkî an mey ki hâl âvered Kerâmet fezâyed, kemâl âvered
Mesnevi 1 Gölpınarlı s.510	Elâ ey âhû-yi vahşî, kocâî? Merâ bâ tust çendin âşinâî
Kaside 3 Gölpınarlı s.667	Sepîdedem ki sabâ bûy-i lutf-i cân gîred Çemen zi lutf-i hevâ nukte bir cinân gîred
Kaside 1 Gölpinarli s.644	Şud arsa-i zemîn çu bisât-i İrem cevân Ez pertov-i seâdet-i şâh-i cihânsitân
Kaside 2 Gölpınarlı s.651	Zi dilberî netevan lâf zed be âsânî Hezâr nukte derin kâr hest tâ dânî
Kıta 13	A'zam Kıvâm-i dovlet u dîn anki ber dereş Ez behr-i hâkbûs numûdî felek sucûd
Kıta 30 Gölpınarlı 22	An mîve-i bihiştî k'âmed be dest ey cân Der dil çerâ nekişti? Ez dest çun behiştî?

Kıta 3 Gölpinarli 19	Âsaf-i ahd-i zemân, cân-i cihân Tûrânşâh Ki derin mezra'a cuz dâne-i hayrât nekişt
Kıta 7 Gölpınarlı 35	Be ahd-i saltanat-i Şâh Şeyh Ebû İshâk Be penc şahs aceb mulk-i Fars bûd âbâd
Kıta 26 Gölpınarlı 24	Be gûş-i cân-i rehî munhi'î nidâ der dâd Zi hazret-i ahadî lâ ilâhe illallâh
Kıta 28 Gölpınarlı 25	Be men selâm firistâd dûstî imrûz Ki ey netîce-i kilket sevâd-i bînâî
Kıta 27	Be rûz-i şenbe-i sâdis zi mâh-i Zilhicce Be sâl-i heftsad u şast ez cihân beşud nâgâh
Kıta 11 Gölpınarlı 14	Be sem'-i hâce resân ey nedîm-i vaktşinâs Be halvetî ki derû ecnebî sabâ bâşed
Kıta 4 Gölpinarli 33	Behâulhak veddîn tâbe mesvâhu İmâm-i sunnet u şeyh-i cemâ'at
Kıta 16 Gölpinarli 3	Ber tu hânem zi defter-i ahlâk Âyetî der vefâ vu der bahşiş
Kıta 15 Gölpınarlı 20	Berâder Hâce Âdil tâbe mesvâh Pes ez pencâh u nuh sâl ez heyâteş
Kıta 19	Bulbul u serv u semen yâsemen u lâle vu gul Hest târîh-i vefât-i şeh-i muşkînkâkul
Kıta 9 Gölpınarlı 36	Dâdgerâ, turâ felek cur'akeş-i piyâle bâd Doşmen-i dilsiyâh-i tu garka be hûn çu lâle bâd
Kıta 23 Gölpınarlı 32	Derin zulmetserâ tâ key be kûy-i dûst benşînem? Gehî enguşt ber dendân, gehî ser ber ser-i zânû
Kıta 14 Gölpınarlı 12	Dil menih ber dunyî yu esbâb-i û Zanki ez vey kes vefâdârî nedîd
Kıta 22 Gölpınarlı 21	Dilâ dîdî ki an ferzâne ferzend Çi dîd ender ham-i in tâk-i rengîn?
Kıta 24 Gölpınarlı 4	Ey mu'arrâ asl-i âlî covheret ez hırs u âz Ey muberrâ zât-i meymûnahteret ez zerk u rîv
Kıta 29 Gölpınarlı 34	Gedâ ger guher-i pâk dâştî der asl Ber âb nokta-i şermeş medâr bâyestî
Kıta 8 Gölpınarlı 11	Husrevâ gûy-i felek der ham-i çovgân-i tu şud Sâhet-i kevn u mekân arse-i meydân-i tu bâd
Kıta 31 Gölpınarlı 2	Husrevâ, dâdgerâ, şîrdilâ, bahrkefâ Ey celâl-i tu be envâ'-i huner erzânî

Kıta 5 Gölpınarlı 31	Kuvvet-i şâire-i men seher ez fart-i melâl Muteneffir şode ez bende, gurîzân mîreft
Kıta 18 Gölpınarlı 23	Mecd-i dîn, server u sultân-i kuzât İsmaîl Ki zedî kilk-i zebânâvereş ez şer' nutk
Kıta 33 Gölpınarlı 28	Pâdişâhâ, leşker-i tovfîk hemrâh-i tuend Hîz eger ber azm-i teshîr-i cihân reh mîkonî
Kıta 6 Gölpınarlı 18	Rahmân-i lâyemût çu an pâdişâh râ Dîd ançonan kezû amelulhayri lâyemût
Kıta 10 Gölpınarlı 29	Rûhulkudus an surûş-i ferruh Ber kubbe-i târem-i zeberced
Kıta 32 Gölpınarlı 30	Sâkiyâ bâde ki iksîr-i heyât est, biyâr Tâ ten-i hâkî-i men ayn-i bekâ gerdânî
Kıta 25 Gölpınarlı 10	Sâkiyâ peymâne por kun zanki sâhibmecliset Ârizû mîbahşed u esrâr mîdâred nigâh
Kıta 20 Gölpınarlı 27	Sâl u fâl u mâl u hâl u asl u nesl u taht u baht Bâdet ender şehriyârî ber karâr u ber devâm
Kıta 2 Gölpinarli 9	Serây-i medrese vu bahs-i ilm u tâk u revâk Çi sûd çun dil-i dânâ ve çeşm-i bînâ nîst
Kıta 21 Gölpınarlı 17	Server-i ehl-i amâyim, şem'-i cem'-i encumen Sâhib-i sâhibkırân Hâce Kıvâmuddîn Hasen
Kıta 12 Gölpınarlı 7	Şemmeî ez dâstân-i aşk-i şûrengîz-i mâst İn hikâyethâ ki ez Ferhâd u Şîrîn kerde'end
Kıta 1 Gölpinarli 6	Tu nîk u bed-i hod hem ez hod bepors Çerâ bâyedet dîgerî muhtesib
Kıta 17 Gölpınarlı 26	Zan habbe-i hazrâ hor kez rûy-i sebukrûhî Her kû bohored yek cov, ber sîh zened sî murg

Rubai 37	An câm-i tarabşikâr ber destem nih
Rubai 20	Aşk-i ruh-i yâr ber men-i zâr megîr
Rubai 14	Bâ mey be kenâr-i cûy mîbâyed bûd
Rubai 38	Bâ şâhid-i şûh-i şeng u bâ berbet u ney
Rubai 2	Bergîr şerâb-i tarabengîz u biyâ
Rubai 1	Cuz nakş-i tu der nazar neyâmed mâ râ
Rubai 33	Çeşmet ki fusûn u reng mîbâred ezû
Rubai 23	Çeşm-i tu ki sihr-i Bâbil est ustâdeş

Rubai 31	Çun bâde zi gam çi bâyedet cûşîden?
Rubai 13	Çun gonçe-i gul karâbeperdâz şeved
Rubai 28	Der ârizû-yi bûs u kenâret mordem
Rubai 26	Der bâg çu şud bâd-i sabâ dâye-i gul
Rubai 21	Der sunbuleş âvîhtem ez rûy-i niyâz
Rubai 11	Evvel be vefâ mey-i visâlem der dâd
Rubai 34	Ey bâd! Hadîs-i men nihâneş mîgû
Rubai 24	Ey dûst dil ez cefâ-yi doşmen der keş
Rubai 40	Ey kâşki baht sâzgârî kerdî!
Rubai 35	Ey sâye-i sunbulet semen perverde
Rubai 32	Ey şerm zede gonçe-i mestûr ez tu
Rubai 17	Eyyâm-i şebâb est, şerâb ovlâter
Rubai 16	Ez çerh be her gûne hemîdâr umîd
Rubai 41	Ger hemçu men uftâde-i in dâm şevî
Rubai 3	Goftem ki: Lebet? Goft: Lebem âb-i heyât
Rubai 36	Goftî ki turâ şevem medâr-i endîşe
Rubai 7	Her rûz dilem be zîr-i bârî diger est
Rubai 18	Hûbân-i cihân sayd tevan kerd be zer
Rubai 9	İmşeb zi gamet miyân-i hûn hâhem hoft
Rubai 15	İn gul zi ber-i hemnefesî mîâyed
Rubai 39	Kassâm-i bihişt u dûzeh an ukde guşây
Rubai 27	Leb bâz megîr yek zemân ez leb-i câm
Rubai 8	Mâhem ki ruheş rûşenî-i hûr begirift
Rubai 4	Mâhî ki kadeş be serv mîmâned râst
Rubai 25	Mâhî ki nazîr-i hod nedâred be cemâl
Rubai 5	Men bâ kemer-i tu der miyân kerdem dest
Rubai 30	Men hâsil-i omr-i hod nedârem cuz gam
Rubai 22	Merdî zi kenende-i der-i Hayber pors
Rubai 12	Nî dovlet-i dunyâ be sitem mîerzed
Rubai 10	Nî kısse-i an şem'-i çu gul betevan goft
Rubai 29	Omrî zi pey-i murâd zâyi' dârem

A

Dizin

Abdussamed 461
Aden 465, 1196, 1197, 1202, 1210, 1216
Afrasyâb 989
Arapça 183, 1087
Aras nehri 629
Asaf 25, 839, 1081, 1202, 1210
ateşkede 1215
ateşperest 1216, 1218
Ay 35, 75, 113, 141, 147, 171, 191, 233, 259, 275, 293, 359, 425, 467, 481, 551, 565, 567, 573, 825, 879, 885, 905, 913, 933, 937, 939, 945, 955, 985, 1017, 1071, 1077, 1169, 1185, 1187, 1216, 1225
Ayaz 131, 611, 779, 1203, 1215
Azud 1156, 1157

B
Bâbil 245, 1192, 1203, 1304, 1337
Bağdat 133, 459, 593, 1077
Barbed 1147
Behmen 265, 983, 1203, 1251
Behram 651, 1203, 1215
Bengâle 538, 539
Beytülharem 619
Buhara 47, 1203, 1266
Bülvefâ 325

C
Cem 68, 69, 106, 107, 146, 147, 218, 219, 224, 225, 249, 264, 265, 298, 299, 300, 301, 348, 349, 350, 351, 418, 419, 436, 437, 642, 643, 651, 814, 815, 839, 858, 859, 896, 897, 944, 945, 982, 983, 984, 985, 988, 989, 1020, 1024, 1025, 1030, 1031, 1068, 1069, 1080, 1112, 1113, 1140, 1141, 1142, 1143, 1146, 1147, 1203, 1204, 1207, 1213, 1221, 1222, 1252, 1258, 1280, 1298, 1299, 1308, 1315, 1318, 1324
Cem kadehi 1031, 1203
Cemşid 19, 265, 303, 307, 437, 1045, 1109, 1141, 1143, 1203, 1204, 1251, 1265
Cemşit yüzüğü 545
Cengiz Han 1077
Cennet 35, 46, 57, 73, 103, 109, 151, 217, 231, 361, 455, 473, 501, 669, 723, 773, 791, 795, 801, 819, 847, 867, 911, 929, 957, 997, 999, 1129, 1143, 1153, 1159, 1165, 1171, 1172, 1173, 1175, 1177, 1202, 1207, 1208, 1213, 1219, 1227, 1236, 1259
Cevzâ 762, 809, 1170, 1171, 1292, 1312
Ceyhun 163, 811, 1155, 1208
Çigil 154, 155, 1072, 1073, 1104, 1105, 1204, 1266
Çin 21, 155, 435, 581, 825, 827, 855, 937, 981, 1131, 1205

D
Dârâ 16, 17, 18, 19, 52, 53, 712, 991, 1204, 1205, 1215, 1221, 1290, 1313
Deccal 1202, 1205, 1212
Dicle 593, 1076

E
Ebû İshak 32, 34, 35, 503, 1157, 1169, 1222
Ebûleheb 183, 1205
Ebû Nasr Ebu'l-Meâlî 1055
Ebû Nasr Hâce Fethullah 1175
Ehlibeyit 695, 1206
Ehrimen 1114
Elest 99, 101, 103, 765, 1206, 1242, 1243, 1247
Enelhak 28, 29, 1205, 1208
Erdevân 18
Eymen Vadisi 1206, 1224

F
Fahreddin Irakî 355
Farkedan 37
Fars 1, 9, 12, 133, 593, 797, 1029, 1051, 1156, 1157, 1201, 1213, 1222, 1302, 1336
Fâtiha 233, 1206
Ferhad 163, 265, 287, 355, 1206, 1223
Feridun 1045, 1147, 1207, 1211, 1220, 1224
Ferruh 261, 904

Firdevs 123, 151, 631, 739, 743, 859, 1113, 1207
Firdevs-i berin 739

G
Gazi Mansur bin Muzaffer 763
Genc-i şâyegân 18, 19, 1208
Gulgeşt-i Musallâ 1208
Güneş 33, 151, 315, 397, 401, 467, 621, 713, 805, 809, 935, 937, 1017, 1043, 1171, 1177, 1187, 1203, 1204, 1205, 1224, 1225, 1227, 1246

H
Habeş 256, 257
Hâce Adil 1165
Hâce Celâleddin 1097
Hâce-i Cihân 83
Hâce Kıvâmüddin Hasan 1169
Harem 641, 1209
Hârezm 438, 439, 1154, 1155
Harut 245, 1203, 1209
Hasan 1077, 1169, 1206, 1208
Hasan İlhânî 1077
Hâtem-i Tâî 979, 983
Havva 809, 1202
Hayber 1190, 1191, 1304, 1338
Hicaz 331, 613, 615, 1221, 1251
Hint 21, 229, 253, 257, 539, 1204, 1207, 1209
Hıristiyan 311, 1119, 1222
Hızır 35, 129, 257, 298, 299, 312, 313, 323, 406, 413, 473, 641, 653, 683, 731, 999, 1113, 1135, 1137, 1201, 1202, 1209, 1229
Hızır suyu 129, 999
Hocend 438, 439
Hullah 988, 989
Huten 429, 463, 625, 759, 795, 827, 877, 887, 897, 1202, 1210, 1216
Hüzünler kulübesi 603

I-İ
İkinci Âsaf 1208
İkizler 37
Irak 35, 133, 331, 355, 1049, 1051, 1165
İrem bağları 17, 1208, 1211, 1250
Isfahan 9, 35, 957, 1226
İskender 35, 53, 367, 406, 407, 581, 641, 683, 831, 938, 939, 1002, 1003, 1147, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1210, 1211, 1248, 1250
İsm-i a'zam 542, 759, 1114, 1211, 1256

J-K
Jüpiter 481, 917, 1216, 1224, 1225, 1227
Kâbe 123, 505, 603, 655, 1203, 1209, 1210, 1213, 1223, 1251
Kadir gecesi 113, 501, 1211
Kaf 139, 1115, 1211
Kamber 1191
Karun 53, 153, 163, 683, 811, 1035, 1045, 1141, 1208, 1212, 1252
Karun hazinesi 153
Kasrızerd 21, 1212
Kâvus 264, 265, 815, 933, 1141, 1212
Kayrevan 21, 37
Kayser 1212, 1213, 1214
Kenan 63, 239, 603, 1079, 1213
Keşf-i Keşşâf 138, 1213
Keşmir 1005, 1266
Kevser şarabı 979
Key 17, 68, 70, 196, 246, 264, 265, 290, 312, 392, 684, 690, 762, 764, 802, 814, 815, 982, 984, 986, 998, 1002, 1044, 1076, 1213, 1252, 1282, 1324
Keyhusrev 302, 303, 306, 307, 933, 983, 989, 1140, 1141, 1142, 1143, 1207, 1221, 1252, 1265
Keykubâd 18, 1213
Kisrâ 17, 133, 1212, 1213, 1214, 1243
Kur'ân 10, 29, 62, 63, 194, 195, 250, 251, 378, 379, 468, 469, 602, 603, 742, 743, 1019, 1205, 1206, 1207, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1234, 1253

L
Leyla 131, 163, 293, 345, 811, 1045, 1215
Livâ 1057

M
Maçin 257
Mani 393, 825, 1215, 1217
Mansur 471, 583, 763, 879, 923, 1161
Mecdüddin İsmail 1167
Mecnun 131, 163, 167, 293, 345, 607, 1045, 1215, 1257
Mehdi 573, 1205
Merih 651, 1203, 1215, 1224, 1225
Merkür 279, 1224, 1225
Merve 226, 227, 1215, 1220
Mesih 933, 1051, 1075
Mevâkıf 1157, 1215
Mısır 21, 63, 97, 481, 573, 653, 981, 1225, 1226,

1227
Mısır azizi 573, 1225
Muhammed oğlu Muzaffer oğlu 1161
Musa 321, 349, 455, 861, 1109, 1202, 1206, 1212, 1220, 1221, 1223, 1224, 1225
Müşteri 37, 1216, 1225

N
Nahid 611, 1149
Nemrut 527, 1211, 1216, 1217
Nemrut ateşi 1216
Nigâristan 75
Nuh 61, 87, 107, 557, 603, 719, 1141, 1158, 1202, 1217, 1223, 1260, 1265
Nuh gemisi 87
Nuh Tufanı 719, 1223
Nusretuddin Şah Yahya 991

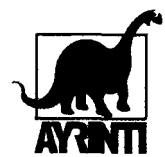
P
Pervin 159, 825, 933, 1222
Perviz 133, 159, 1147, 1208, 1210, 1218, 1243
Peşengoğlu 897
Pîrân Şah 1143
Platon 619, 1219

R
Rahman 897
Ramazan bayramı 145, 401
Râmih 37
Rey 980, 981
Rıdvan 151, 361, 1219
Rûhülemin 847
Rûhülkudüs 349, 663, 1159, 1219
Rûm 20, 21, 980, 981, 1219

S-Ş
Safâ 227, 924, 1220
Şah Mansur 879, 923
Şah Nusretuddin 963
Şah Şücâ 661, 687, 1211
Şah Yahya 513, 901, 991
Şam 1071
Sâmirî 320, 321, 348, 349, 519, 916, 917, 1220, 1296, 1324
Şeddad 997, 1208, 1211
Selm 1142, 1143, 1207, 1220, 1224
Selmâ 458, 459, 1000, 1052, 1298, 1331
Selsebil 721
Semerkant 47, 1073, 1265, 1266
Şeyh Ebû İshak 32, 34, 35, 1157, 1222
Şeyh Emînüddin 1157
Şeyh Mecduddîn 1156, 1157
Şeyh Üveys'in oğlu Ahmed 1077
Şeytan 183, 469, 553, 1089, 1234, 1253
Şîde 1142, 1143, 1223
Sidre 125, 196, 208, 209, 725, 1220, 1221, 1223
Simâk 36, 37
Şiraz 9, 10, 129, 361, 459, 633, 653, 777, 787, 865, 1165, 1202, 1205, 1208, 1211, 1216, 1219
Şirin 119, 163, 265, 287, 653, 737, 783, 967, 1037, 1161, 1206, 1223
Sistan 21
Siyamek 931
Siyavuş 273, 1221
Şuayb 454, 455, 1202, 1223
Suheyb 454, 455, 1221
Süleyman 21, 99, 113, 239, 263, 301, 307, 357, 391, 393, 419, 527, 651, 743, 759, 831, 841, 1079, 1101, 1115, 1155, 1202, 1204, 1210, 1211, 1212, 1216, 1222
Süleyman mührü 391
Süleyman yüzüğü 1222
Sultan Ebülfevâris 407
Sultan Gıyâseddin 539
Sultan Üveys 397
Süreyya 47, 765, 1218, 1222, 1224

T
Tanrı 21, 27, 61, 91, 115, 117, 121, 165, 185, 193, 195, 223, 243, 245, 273, 287, 293, 301, 305, 309, 323, 329, 331, 345, 349, 355, 361, 377, 381, 383, 425, 445, 451, 459, 467, 473, 475, 481, 483, 491, 495, 521, 533, 543, 549, 561, 575, 579, 601, 603, 633, 643, 645, 663, 687, 707, 709, 727, 729, 747, 763, 827, 849, 863, 867, 935, 983, 1005, 1021, 1023, 1039, 1049, 1053, 1055, 1057, 1059, 1077, 1089, 1095, 1097, 1101, 1103, 1111, 1119, 1123, 1149, 1155, 1157, 1169, 1173, 1181, 1199, 1206, 1211, 1214, 1215, 1219, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1232, 1237, 1252, 1253, 1254, 1256, 1260, 1263, 1264, 1269
Tebriz 133, 1165
Tûba 167, 439, 739, 1213, 1227
Tufan 27, 557, 1260, 1265
Turanşah 797, 835, 1037, 1113, 1153
Tûr ateşi 89, 801, 1224

U
Utarid 1159, 1224, 1225
Y
Yahya bin Muzaffer 713
Yemen 149, 886, 887, 896, 897, 1202, 1222, 1225
Yezd 10, 70, 1152, 1153, 1225
Yusuf 1, 47, 63, 475, 511, 603, 743, 1005, 1089, 1129, 1210, 1213, 1218, 1225, 1227, 1261
Z
Zeng 20, 21
Zerdüşt 527, 1143, 1208, 1226
Zev' 1226
Zi'l-erâk 1071
Zîselem 709, 729, 1226
Zuhal 140, 141, 1224, 1225
Zühre 49, 141, 147, 189, 415, 651, 689, 777, 891, 1145, 1159, 1216, 1224, 1225, 1227, 1260
Züleyha 1, 47, 1210, 1225, 1226, 1227

AYRINTI

Yedi yüz yıl boyunca doğuda ve batıda Geothe'den Fuzuli'ye kadar pek çok kalem ustasını etkileyen Hafız-ı Şirazi, İran'ın en büyük şairi olarak bilinir.

"Hafız'ın kabri olan bahçede bir gül varmış
Yeniden her gün açarmış kanayan rengiyle.
Gece bülbül ağaran vakte kadar ağlarmış
Eski Şiraz'ı hayal ettiren ahengiyle."
der Yahya Kemal "Rindlerin Ölümü" adlı şiirinde.

Bütün Doğu şairlerinde olduğu gibi Hafız'ın şiirlerinde de Yunanî aşk görülür. Senâî, Attâr ve Mevlana gibi coşkulu bir sufi değildir o. Tasavvufî şiirleri olmakla birlikte, tasavvufu genellikle bir araç olarak kullanır. İkiyüzlü zahitlerden hoşlanmaz, yeri geldikçe bunlara çatmayı ihmal etmez.

Yazdığı rindane ve lirik şiirleriyle, aşılması zor bir zirve yaratmış, şiirin ve şairliğin rehberi olmuştur. Bu nedenle "Şiirin Tanrısı" diye anılır. Etkisi, Hindu aleminden Hıristiyan dünyasına kadar geniş bir alana yayılmış, pek çok dile çevrilmiştir.

Hafız Divanı Türkiye'de *Mesnevi* ve *Gülistan*'la birlikte en çok okutulan Farsça eserlerdendir.

Daha önce nesir halinde yayımlanmış çevirilerden farklı olarak, bu kitap *Hafız Divanı*'nın aslına uygun ilk nazım çevirisidir ve *Divan*'ın Farsçasını da içermektedir.

AYRINTI YAYINLARI • EDEBİYAT
ISBN: 978-975-539-639-2
9 789755 396392

50 TL